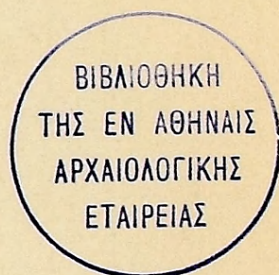
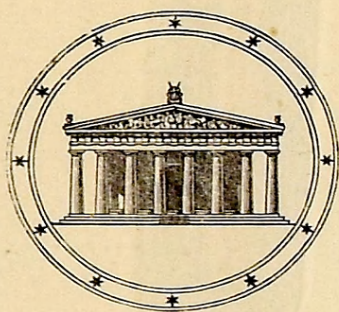

ΠΡΑΚΤΙΚΑ

ΤΗΣ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1903 - 1905

ΑΘΗΝΗΣΙΝ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ Π. Δ. ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΥ

1906

ΕΥΕΡΓΕΤΑΙ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΟΘΩΝ
ΤΟ ΕΘΝΙΚΟΝ ΠΑΝΕΡΙΣΤΗΜΙΟΝ
Η ΕΠΙΤΡΟΦΗ ΤΩΝ ΦΙΛΑΡΧΑΙΩΝ
Η ΕΝ ΛΟΝΔΙΝΩΙ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΣ
Ο ΔΗΜΟΣ ΑΘΗΝΑΙΩΝ
Ο ΔΗΜΟΣ ΠΕΙΡΑΙΕΩΝ
Ο ΔΗΜΟΣ ΕΡΜΟΥΠΟΛΙΤΩΝ ΣΥΡΟΥ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΙΩΝΙΔΗΣ
DUC DE LUYNES
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΜΠΕΝΑΡΔΑΚΗΣ
ΑΡΟΣΤΟΛΟΣ ΑΡΣΑΚΗΣ
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΣΤΟΥΡΝΑΡΗΣ
ΣΙΜΩΝ Γ. ΣΙΝΑΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΡΩΜΑΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ Χ. ΠΕΤΡΟΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΡ. ΣΟΥΤΣΟΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΝΤΟΓΙΑΝΝΑΚΗΣ
ΑΝΔΡΕΑΣ ΣΥΓΓΡΟΣ
ΚΥΡΙΛΛΟΣ ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΩΝ
ΚΥΡΙΛΛΟΣ ΠΑΤΡΩΝ
ΙΩΑΝΝΗΣ Α. ΚΟΥΜΑΝΟΥΔΗΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΛΑΔΟΠΟΥΛΟΣ
HILARION ROUX
ΟΔΥΣΣΕΥΣ ΚΑΙ ΜΕΝΕΛΑΟΣ ΝΕΓΡΕΡΟΝΤΕ
HEINRICH SCHLIEMANN
ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ ΒΑΛΛΙΕΡΗΣ
ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΖΑΦΕΙΡΟΠΟΥΛΟΣ
ΧΡΗΣΤΑΚΗΣ ΖΩΓΡΑΦΟΣ
ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΑΧΙΛΛΟΠΟΥΛΟΣ
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΗΦΑΙΣΤΙΔΗΣ
ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΙΩΑΝΝΟΥ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ Α. ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ
ΣΟΛΩΝ ΧΡΗΣΤΑΚΗ ΖΩΓΡΑΦΟΣ
ΣΤΑΜΑΤΙΟΣ Ι. ΠΡΩΙΟΣ
ΟΘΩΝ Α. ΚΟΝΤΟΣΤΑΥΛΟΣ
ΠΑΥΛΟΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ
BENIAMIN ΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΗΣ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΖΑΡΙΦΗΣ
ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ ΤΣΙΒΑΝΟΠΟΥΛΟΣ
ΧΑΡΙΛΑΟΣ ΤΡΙΚΟΥΡΗΣ

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Η Α. Β. Υ. Ο ΔΙΑΔΟΧΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ἀντιπρόεδρος

Α. Γαϊθανόπουλος

Β' Ἀντιπρόεδρος

Γ. Νικολαΐδης

Γραμματεὺς

Π. Καββαδίας

Σύμβουλοι

Στ. Ἀνδρόπουλος

Γ. Παπαθασιλείου

Ν. Καζάκης

Ἀ. Ῥωμάνος

Π. Καρολίδης

Ἀν. Σκιᾶς

Β. Λεονάρδος

Β. Στάης

Θθ. Λύδερς

Γ. Στρέϊτ

Δ. Μακκᾶς

Χ. Τσουντας

Γ. Μιστριώτης

ΕΠΙΤΙΜΙΟΙ ΕΤΑΙΡΟΙ

Η Α. Υ. Ο ΠΡΙΓΚΙΨ ΔΙΑΔΟΧΟΣ ΒΕΡΝΑΡΔΟΣ ΤΟΥ SAX-MEININGEN

Η Α. Υ. Ο ΠΡΙΓΚΙΨ ΦΡΕΙΔΕΡΙΚΟΣ ΚΑΡΟΛΟΣ ΤΟΥ HESSEN

Ὁ Σ. Μητροπολίτης Ἀθηνῶν Θεό-
κλητος.

Friederich Adler. Berlin.

Otto Benndorf. Wien.

Max. Bonnet. Montpellier.

Max Collignon. Paris.

Domenico Comparetti. Firenze.

Alexander Conze. Berlin.

Alfred Croiset. Paris.

Θεόδωρος Δηλιγιάννης. Ἀθήνησι.

Wilhelm Dörpfeld. Ἀθήνησι.

Joseph Durm. Karlsruhe.

Sir John Evans. London.

Paul Foucart. Paris.

Adolph Furtwängler. München.

Ernst Gardner. Cambridge (Eng-
land).

Percy Gardner. Oxford.

B. L. Gildersleeve. Baltimore. U.
S. America.

Will. Watson Goodwin. Cam-
bridge. U. S. America.

Hamdy Bey. Ἐν Κωνσταντινουπόλει.

B. Haussoulier. Paris.

L. Heuzey. Paris.

Th. Homolle. Ἀθήνησι.

R. C. Jebb. Cambridge (England).

K. Καραπάνος. Ἀθήνησι.

R. Kekulé. Berlin.

Adolph Kirchhoff. Berlin.

† Ul. Köhler. Berlin.

Lucien Magne. Paris.

Adolph Michaelis. Strassburg.

L. A. Milani. Firenze.

A. S. Murray. London.

Charles Eliot Norton. Cambridge
U. S. America.

† F. C. Penrose. London.

G. Perrot. Paris.

W. M. Ramsay. Aberdeen (Scot-
land).

S. Reinach. Paris.

La Comtesse de Riencourt. Ἀθή-
νησι.

Rufus B. Richardson. Ἀθήνησι.

G. Schlumberger. Paris.

Th. D. Seymour. New - Haven
U. S. America.

Gr. G. Tocilescu. Bucarest.

G. Treu. Dresden.

Charles Waldstein. Cambridge
(England).

Th. Ouspensky. Ἐν Κωνσ/πόλει.

Ulrich von Wilamowitz-Moellen-
dorff. Berlin.

Paul Wolters. Würzburg.

Henri Weil. Paris.

ΤΑΚΤΙΚΟΙ ΕΤΑΙΡΟΙ

ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1902

Οἱ ἑταῖροι, ὧν τὰ ὀνόματα εἶνε τετυπωμένα διὰ κυρτῶν γραμμάτων, εἶνε ἑταῖροι ἰσόβιοι.

Ἀγγελόπουλος Ἀθάνατος Θρ.

Ἀγγελόπουλος Ἡλίας

Ἀθηνογένης Γ.

Ἀνδρόπουλος Στ.

Ἀνέζης Δ.

Anthes Ed.

Ἀντωνιάδης Δ.

Ἀντωνόπουλος Κ.

Ἀξελός Ἰω.

Ἀξελός Μιλτ.

Ἀραβαντινός Ι.

Βακράτσας Εἰρ.

Βαλαωρίτης Ι.

Βαλλώσης Δ.

Βαλτατζής Π. Γ.

Βαρδαρέσος Π. Μ.

Βάσης Σπυρ.

Βάσος Ἀλέξ.

Βάσος Τιμ.

Βαφειαδάκης Ν.

Βεκούσης Δ.

Βικέλας Δ.

Bissing Fr.

Βλαστός Γ.

Βλάχος Γ.

Bosanquet R. C.

Βούκρας Δ.

Βουλπιώτης Δ.

† Βούρος Ζ. Α.

Burguet Ém.

Βυζαντινός Γ.

Γαζέπης Γ.

Γενοδέλης Π.

Γεωργακάκης Δ.

Γεωργακόπουλος Ε.

Γεωργιάδης Ἀθ.

v. Gærtringen Hiller

† Γιαννούλης Β.

Γκιών Ἀνδρέας

Graef B.

Γρηγοράκης Γρ.

Γρηγορίου Ἀπόστ.

Δαμδέργης Α.

Δαμδέργης Ν.

Δάσιος Σπ.

Δελακοβίας Ν.

Δεληγεώργης Α.

Δεμερτζής Α.

Δημητριάδης Χ.

† Δήμιτσας Μ.

Διγενής Μ.

Διπλαράκος Γ.

Dörpfeld W.

Δραγάτης Ἰάκ.

Δραγούμης Μ.

Δραγούμης Στ.

Δουδουνιώτης Γ.

Ἐλευθεριάδης Σωκ.

Εὐαγγελίδης Μ.

Εὐκλείδης Ι.

Εὐταξίας Ἀθ.

Εὐταξίας Ι.

Ζαρίφης Γ.

Ζατμης Ἀλ.

Ζητουνιάτης Π.

Ζυγομαλᾶς Α.

Ἡλιόπουλος Χρ.

Θεοδωρακάκης Στυλ.

Θεοδωράκης Γ.

Θεοδωρόπουλος Β.

Θεοφανόπουλος Δ.

Ἰορδανόπουλος Μ.

Jackson Frank
Judeich Walther
Ἰωαννίδης Π.

Καββαδίας Π.
Καζάζης Ν.
Καλαποθάκης Μ.
Κελάρκος Κ.
Καλδοκορέσης Ν.
Καλλιγᾶς Πέτρος
Καλλιωντζῆς Εὐάγ.
† Καλογερόπουλος Θ.
Καλογερόπουλος Ν.
Καπλάνογλου Κ. Π.
Καραβασίλης Σπ.
Καράλης Α.
Καραθεοδωρῆς Στέφ.
Καραπάνος Κ.
Καρκούλιας Ἡλ.
Καρολίδης Π.
Καστόρχης Δ.
Καστριώτης Π.
Κατριβάνος Α.
Καυταντζόγλους Ἰω.
Κεφάλας Γ.
Kinch Fr.
Κλοντηρόπουλος Γ.
Coad P. A.
Κολυβάς Α.
† Κομνηνός Π.
Κόντος Κ.
Κοντόπουλος Κ.
Κοντόσταυλος Α.
Κορομάντισος Ἐπ.
Κουλομόπουλος Κ.
Κουρουνιώτης Κ.
Κοφινιώτης Ἰω.
Κριεζῆς Ἀντ.
Κρίνος Π.
Κύρης Μ.
Κωνσταντινίδης Ἀν.
Κωνσταντινίδης Π.
Κωνσταντινίδης Μιγ.
Κωνσταντόπουλος Κ.

Λαμπρόπουλος Ἀλ.

Λαμπρινίδης Μ.
† Λάππας Ι. Α.
Λάππας Ι. Γ.
Λεονάρδος Β.
Λεονάρδος Δ.
Λιόλιος Γ.
Λόντος Ἰω.
Λύδερς Ὁθ.
Λυκάκης Ἀλ.
Λυκούδης Ἐμ.
Λύρης Ἰωάν.

Μαγγιώρος Σπ.
Μαγιάσης Ἰωάν.
Μακκᾶς Δ.
Μακκᾶς Κ.
Μακκᾶς Ν.
Μανδραπήλιας Α.
Μανέτας Π.
Μανιάκης Κ.
Μαντζάκος Χ.
Μαντζούφας Ἀνδρ.
Μανωλίδης Σωκρ.
Μαρκόπουλος Ἰω.
Μαρούδης Μ.
Μάτσης Α.
† Μαυροκορδάτος Ν.
Μαυρομιχάλης Π. Κυριακούλης
Μελᾶς Λ.
† Milchehöfer Arthur
Μελισσουργός Γ.
Μητσόπουλος Κ.
Μιστριώτης Γ.
Μομφερράτος Ἀντ.
Μουντάκης Ἀντ.
Μούσης Ἰωάν.
Μουτσόπουλος Ἀθ.
Μπαλτῆς Θ.
Μπαλάνος Ν.
Μπάρτ Γουλ.
Μπενῆς Ψάλτης Δ.
Μυλωνᾶς Κ.

Νεγρεπόντης Μ. Μ.
Νικολαΐδης Γ.
Νικολαΐδης Δ.

Νικολαΐδης Ι.	Σκουζές Π.
Νικολαΐδης Λουδ.	Σκουλούδης Σ.
Νικολόπουλος Σ.	Σοφούλης Θ.
Noack F.	Στάης Β.
Ξανθάκης Π.	Σταμούλης Ἀναστ.
Οἰκονόμος Π.	Σταυρόπουλος Δ.
Πάλλης Ἀγ.	Steele Daniel
Παναγιωτόπουλος Ἀν.	Στέφανος Κλών
Πανταζής Μιλτ.	Στεφανᾶκος Φιλόθεος
Παντελίδης Ἐμμ.	Στρέϊτ Γ.
Παπαβασιλείου Γ.	Στρέϊτ Στ.
Παπαμιχαλόπουλος Κ.	Studniczka F.
Παπαδημητρακόπουλος Θ.	Σφακιανᾶκης Π.
Παπαδιαμαντόπουλος Ι.	Schiff Alfred
Παπαδόπουλος Β.	Σχλίεμαν Ἀγ.
Παπαναστασίου Π.	Σωμερίτης Δ.
Παπανδρέου Π.	Σωτηριάδης Γ.
Παπαχρήστου Γ.	Τραπάντζαλης Γ.
Παπούδωφ Ἀρ.	Τριανταφυλλάκος Ν.
Περερής Π.	Τσάτσος Ἰω.
Περερής Σ.	Τσιθανόπουλος Δ.
Πεσματζίγγλου Ἰωάν.	Τσίλλερ Ἐρν.
Πολυγένης Κ.	Τσουντας Χρ.
† v. Prott Hans.	Τυπάλδος Μπασιάς Ἀθ
Πρωτοπαπαδάκης Π.	Φιλαδελφεύς Α.
Πρωτοπαπαδάκης Δ.	Fabricius E.
Robert K.	Φεράλδης Γ. Λουδ.
Ραγκαβής Κλ.	Φίλιος Δ.
Ροσέτος Ἀλ.	Φωτίου Ἰω.
Ράλλης Δ.	† Φωστηρόπουλος Κ.
Ράλλης Στ.	Χατζηγεμμανουήλ Δ.
Ρωμαΐδης Ἀρ.	Χατζηδάκις Γ.
Ρωμάνος Ἀθ.	Χατζηδάκις Ι.
Ρωμάνος Ἐκτωρ.	Heermance T. W.
Σακελλαρόπουλος Σωτ.	Χρυσανθόπουλος Π.
Schrader H.	Ψαλτήρας Γ.
Σιμόπουλος Ἰω.	Ψάλτης Ἰάχ.
Σκιᾶ Α.	Wide Sam.
Σκουζές Ἀλ.	Wiegand Theodor
Σκουζές Κ.	Wilhelm Ad.
	Zahn Robert
	Zingerle J.

Ε Κ Θ Ε Σ Ι Σ

ΤΩΝ

ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΩΝ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1903

συνταχθεῖσα ὑπὸ τοῦ γραμματέως τῆς Ἑταιρείας Π. Καβαδία καὶ ἀναγνωσθεῖσα ἐν τῇ γενικῇ συνελεύσει τῶν ἐταίρων τῇ 25 Ἰανουαρίου 1904.

Κύριοι.

...Κατὰ τὸ λήξαν ἔτος 1903 τὰ μὲν ἔσοδα τῆς Ἑταιρείας προϋπελογίσθησαν εἰς δρ. 357,060, τὰ δὲ ἔξοδα εἰς δρ. 427,762 25, προϋπελογίσθησαν δηλαδὴ ἔξοδα περισσότερα τῶν ἐσόδων κατὰ δρ. 70,702 25. Τοῦτο ἐγένετο διότι ἡ Ἑταιρεία εἶχε νὰ ἐκτελέσῃ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο νέον ἔργον, μέγα καὶ πολυδάπανον, τὴν ἀναστήλωσιν τοῦ λείοντος τῆς Χαιρωνείας καὶ διότι ἔμελλε νὰ ἀναλάβῃ καὶ τινὰς τῶν δαπανῶν τῆς ἀρχαιολογικῆς ὑπηρεσίας τοῦ Δημοσίου, δι' ἃς δὲν προέβλεπε πλέον ὁ προϋπολογισμὸς τοῦ Κράτους. Ἀλλ' ἐν ᾧ τοιαύτας ὑποχρεώσεις ἀνελάμβανεν ἡ Ἑταιρεία, ἔμελλε νὰ προβῇ ἐξ ἄλλου εἰς αὔξησιν τῶν γραμματίων τοῦ λαχείου, ὥστε τὰ ἔσοδα θὰ ἦσαν πολὺ μεγαλύτερα ἢ ὅσον προϋπελογίζοντο. Τοιαύτη ὁμως αὔξησις τοῦ λαχείου δὲν ἐγένετο, κατ' ἀκολουθίαν ὁ προϋπολογισμὸς, ὅστις ἦτο ἀνισοσκελὴς κατὰ τὸν χρόνον τῆς συντάξεως αὐτοῦ, ἔμεινε τοιοῦτος καὶ μέχρι τέλους τοῦ

ἔτους. Τούτων ἀποτέλεσμα ἦτο ὅτι τὰ ἔσοδα τῆς Ἑταιρείας κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος ἦσαν πολὺ ὀλιγώτερα τῶν ἐξόδων. Τὰ ἔσοδα ἀνῆλθον εἰς δρ. 363,158.15. Τὰ ἔξοδα προϋπολογίσθησαν εἰς δρ. 427,762.25· ἐδαπανήθησαν ὁμῶς δρ. 421,765.79, ἥτοι ἐδαπανήθησαν ὀλιγώτερον τοῦ προϋπολογισθέντος ποσοῦ δραχμαὶ 5,996.46, καὶ περισσότερον τῶν εἰσπραχθέντων ἐσόδων δρ. 58,607.64. Ἐκ τῆς χρήσεως ἄρα τοῦ ἔτους 1903 προκύπτει ἔλλειμμα, εἰς βάρος τῆς περιουσίας τῆς Ἑταιρείας, δρ. 58,607.64. Σχετικῶς δὲ πρὸς τὰ ἔξοδα τοῦ λήξαντος ἔτους σημειωτέον καὶ τοῦτο, ὅτι ἐκ τῶν ἀναγεγραμμένων ἐν τῷ προϋπολογισμῷ 80,000 δρ. τῶν προωρισμένων διὰ τὰ ἐν Ἀθήναις ἀνασκαφικὰ καὶ μουσειακὰ ἔργα ἐδαπανήθησαν μόνον πρὸς τοῦτον τὸν σκοπὸν δρ. 55,217.25, ὑπολείπονται ἄρα νὰ δαπανηθῶσιν ἐπὶ πλέον πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπὸν δρ. 24,782.75, αἵτινες, ἐννοεῖται, θὰ δαπανηθῶσι κατὰ τὸ ἀρξάμενον ἔτος. Κατὰ τὸ αὐτὸ ἀρξάμενον ἔτος θὰ δαπανηθῇ καὶ τὸ ἀπὸ τοῦ 1902 ἐν παρακαταθήκῃ κείμενον ποσὸν δρ. 74,654.15, ὥστε προστιθεμένου τούτου τοῦ ποσοῦ καὶ τῶν διὰ τὸ 1904 δρ. 80,000, τὸ ὅλον δαπανητέον ποσὸν κατὰ τὸ 1904 διὰ τὰ ἐν Ἀθήναις ἀνασκαφικὰ καὶ μουσειακὰ ἔργα καὶ διὰ τὴν ἀρξαμένην ἐπαύξησιν τῆς οἰκοδομῆς τοῦ Ἐθνικοῦ Μουσείου θὰ ἀνέλθῃ εἰς ποσὸν δρ. 179,436.90.

Τρέποντες νῦν τὸν λόγον εἰς τὰ ἀνασκαφικὰ ἔργα τῆς Ἑταιρείας, ἀναφέρομεν ἐν πρώτοις τὴν ἀνασκαφὴν τοῦ *Ἡραίου* τῆς Σάμου, ἣν συνέχισεν ἡ Ἑταιρεία κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τῶν Καββαδία καὶ Σοφούλη. Ἐν τῇ λογοδοσίᾳ τοῦ προπαρελθόντος ἔτους ἐλέγομεν ὅτι «ὁ ναὸς οὗτος τῆς Ἥρας φαίνεται ὅτι εἶναι ὅλως ιδιόρρυθμος καὶ ὅτι ἡ πρόοδος τῶν ἀνασκαφῶν ἐπιφυλάσσει ἴσως ἡμῖν ἐκπλήξεις». Ἡ τότε ἐξενεχθεῖσα αὕτη εἰκασία ἐβεβαιώθη διὰ τῶν κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος ἀνασκαφῶν, διότι ὁ ναὸς ἐφάνη

ὦν ἀληθῶς ιδιόρρυθμος, παράδοξος δὲ καὶ σπουδαιότατος διὰ τὴν ἱστορίαν τῆς ἐλληνικῆς ἀρχιτεκτονικῆς. Ὁ ναὸς ἔχει μῆκος 112 μέτρων καὶ πλάτος 56,25, ἦτο δὲ δίπτερος. Κατὰ τὰς μακρὰς πλευρὰς εἶχε 24 κίονας, κατὰ δὲ τὰς μικρὰς πλευρὰς, κυρίως εἰπεῖν κατὰ τὴν ἀνατολικὴν μικρὰν πλευράν, δὲν εἶχεν οὔτε δώδεκα οὔτε δέκα, ἀλλὰ μόνον ὀκτὼ κίονας. Εἶχε δὲ τρεῖς κατὰ τὴν πλευράν ταύτην σειρὰς κιόνων. Πῶς ὅμως εἶχεν ὁ ναὸς κατὰ τὴν δυτικὴν πλευράν, δὲν ἐξηκριβώθη ἀσφαλῶς μέχρι τοῦδε, διότι δὲν φαίνεται ὅτι καὶ ἐκεῖ εἶχεν ὀκτὼ κίονας. Παράδοξον δὲ εἶνε ὅτι οἱ κίονες τοῦ ναοῦ διαφέρουσι καὶ κατὰ τὴν διάμετρον καὶ κατὰ τὰς ἀπ' ἀλλήλων ἀποστάσεις, ποῦ μὲν δηλ. ὁ ναὸς εἶνε πυκνόστυλος ποῦ δὲ ἀραιόστυλος. Τοιαῦται δὲ ἀνωμαλῖαι ὅχι μόνον ἐν ταῖς διαφόροις πλευραῖς, ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ αὐτῇ πλευρᾷ παρατηροῦνται. Καὶ ἄλλα δὲ παράδοξα καὶ διδακτικώτατα φαινόμενα παρατηρεῖ τις ἐν τῷ ναῷ τούτῳ, ὅστις φαίνεται ὅτι μεγίστην ὁμοιότητα ἔχει πρὸς τὸν ἐν Ἐφέσῳ παλαιὸν ναὸν τῆς Ἀρτέμιδος, πρὸς τὸ περίφημον δηλαδὴ Ἀρτεμίσιον, ὅπερ ἐπυρόλησεν ὁ Ἡρόστρατος. Ἐδαπανήθησαν δρ. 10,724.96.

Καὶ περὶ ἐκτελέσεως ἀνασκαφῶν ἐν Κρήτῃ ἐφρόντισε τὸ Συμβούλιον καὶ προέβη εἰς τὰς ἀναγκαίας προπαρασκευαστικὰς ἐργασίας δι' ἀρχαιολογικῆς ἐπιθεωρήσεως τῶν κατὰ τὴν νῆσον, ἐζήτησε δὲ καὶ ἔλαβε παρὰ τῆς Κρητικῆς Πολιτείας τὴν ἄδειαν νὰ ἐνεργήσῃ ἀνασκαφὰς ἐν τινι θέσει παρὰ τὰ Μάλια Πεδιάδος.

Τρέπομεν τώρα τὸν λόγον εἰς τὰ ἐντὸς τοῦ Κράτους ἀνασκαφικὰ ἔργα τῆς Ἑταιρείας. Τὸ Συμβούλιον λυπεῖται ὅτι δὲν εὐρίσκεται σήμερον εἰς τὴν εὐχάριστον θέσιν νὰ ἀναγγεῖλῃ ὑμῖν τὴν ἀπὸ πολλοῦ χρόνου ἀποφασισμένην καὶ ὑπεσχημένην ἐναρξίν τῶν ἀνασκαφῶν πρὸς ἀποκάλυψιν τῆς παλαιᾶς Ἀγορᾶς τῶν Ἀθηνῶν, τῶν ἀνασκαφῶν δηλ.

ἐκείνων πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν ὁποίων προωρίσθησαν καὶ εἰδικοὶ πόροι διὰ τοῦ ἀπὸ 7 Ἰουλίου 1901 Β. Διατάγματος. Πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν ἀνασκαφῶν τούτων ἐζήτησε τὸ Συμβούλιον ὅπως ἀπαλλοτριωθῶσιν αἱ ἀμέσως παρὰ τὸ Θεσείον, ὅθεν μέλλει νὰ ἀρχίσῃ ἡ ἀνασκαφή, κείμεναι ιδιωτικαὶ οἰκίαι. Ἐγένετο δὲ ἡ προσωρινὴ τούτων ἐκτίμησις καὶ τὸ Συμβούλιον κατέθηκεν ἐν τῷ ταμείῳ Ἀττικῆς τὸ ἐκ δρ. 47,263.25 τίμημα τῇ 28 Μαΐου 1903. Ἀλλ' εἰ καὶ τοσοῦτος χρόνος ἔκτοτε παρῆλθε, δὲν κατωρθώθη νὰ γείνη μέχρι τοῦδε καὶ ἡ ὀριστικὴ τῶν οἰκιῶν ἐκτίμησις, ὅπως οὕτω πραγματοποιηθῇ ἡ ἀπαλλοτριώσις. Ἡ ἑναρξίς ἄρα τοῦ μεγάλου καὶ πολλὰ ὑποσχομένου τούτου ἔργου δὲν ἐξαρτᾶται πλέον ἐκ τῆς ἀποφάσεως καὶ τῆς προθυμίας τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἑταιρείας, ἀλλ' ἐκ τῆς προθυμίας τῶν δημοσίων ἐκείνων ὑπαλλήλων, εἰς οὓς εἶνε ἀνατεθειμένη ἡ ἐκτέλεσις τοῦ περὶ ἀναγκαστικῆς ἀπαλλοτριώσεως νόμου, δηλ. τοῦ Νομάρχου, τοῦ Νομομηχανικοῦ καὶ τοῦ οἰκονομικοῦ Ἐφόρου Ἀττικῆς.

Κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος ἐπανελάβεν ἡ Ἑταιρεία τὰς ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν ἐνεργηθείσας καὶ διακοπείσας ἀνασκαφὰς ἐν τῷ Ἱερῷ τοῦ Ἀμφιαράου παρὰ τὸν Ὠρωπὸν, λαβοῦσα ἀφορμὴν ἐκ προτάσεως τοῦ τότε ἐνεργήσαντος τὰς ἀνασκαφὰς ταύτας ἐφόρου τῶν ἀρχαιοτήτων καὶ μέλους τοῦ Συμβουλίου Β. Λεονάρδου. Κατὰ τὴν ἔκθεσιν δ' αὐτοῦ, διευθύναντος καὶ ταύτας τὰς κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος ἀνασκαφὰς, ἀνευρέθη τὸ ἀπὸ τῆς πρώτης ἐνάρξεως τῶν ἀνασκαφῶν ἐξαφανισθὲν ὕδωρ τῆς ὑπὸ τοῦ Πausanίου ἀναφερομένης πηγῆς, ἀπεκαλύφθη ἱκανὸν μέρος τοῦ κοίλου τοῦ θεάτρου καὶ ἐξηρευνήθησαν τὰ τῆς διοχετεύσεως δι' ὑπονόμου καὶ σήραγγος τῶν εἰς τὴν ὀρχήστραν καταρρέοντων ὑδάτων. Ἐντὸς τῆς σήραγγος εὐρέθη χρυσῇ ἄλυσος πλεκτὴ λεπτῆς τέχνης ἀπολήγουσα ἐν ἑκατέρῳ τῶν ἄκρων εἰς κεφαλὴν λέοντος κε-

ρασφόρου. Ἐγένετο δὲ καὶ ἀνασκαφὴ ἐπὶ τῆς ἐτέρας ὀχθῆς τοῦ χειμάρρου καὶ ἀπεκαλύφθησαν ἐκεῖ συμπλέγματα τειχεῶν οἰκοδομημάτων παντοίων χρόνων, ἐν οἷς καὶ δύο δωμάτια ἔχοντα ψηφιδωτὸν ἔδαφος. Τὰ οἰκοδομήματα ταῦτα ἦσαν καταλύματα πιθανῶς τῶν εἰς τὸ ἱερόν προσερχομένων ξένων. Ἐνταῦθα εὐρέθη στήλη μαρμαρίνη φέρουσα ψήφισμα τῆς 3^{ης} π. Χ. ἑκατονταετηρίδος, δι' οὗ Καλλίνους Θεῶνος Μεγαρεὺς ὀνομάζεται πρόξενος Ὀρωπίων, ἔτι δὲ εὐρέθησαν δύο χαλκαὶ πόρπαι, λείψανα ἀγγείων, ἐν οἷς τεμάχιον Παναθηναϊκοῦ ἀμφορέως, καὶ νομίσματά τινα, ὧν ἄξιον ἰδιαίτερας μνείας εἶνε, χάριν τῆς χρονολογίας, νόμισμα Κωνσταντίνου τοῦ νεωτέρου ἀποθανόντος ὡς γνωστὸν τῷ 340 π. Χ. Ἐγένοντο δὲ καὶ ἀνασκαφικαὶ ἐρευναι ἐν ἰδιωτικοῖς ἀγροῖς, ἐνθα εὐρέθησαν διάφοροι τάφοι κεραμοστεγεῖς καὶ ἐνεπίγραφα τεμάχια δύο βάρθρων ἀγαλμάτων ἀνακειμένων τῷ Ἀμφιαράῳ. Ἐὐαπανήθησαν ἐν τῇ ἀνασκαφῇ ταύτῃ δρ. 10,407.40.

Ἐν Σουνίῳ ἐξηκολούθησαν καὶ κατὰ τὸ λήξαν ἔτος αἱ ἀπὸ ἐτῶν ἐνεργούμεναι ἀνασκαφαὶ ὑπὸ τοῦ ἐφόρου ἀρχαιοστήτων καὶ μέλους τοῦ Συμβουλίου Β. Στάη, οὗτινος ἡ ἔκθεσις περιληπτικῶς ἔχει οὕτως:

«Ἐνήργησα ἀνασκαφὴν εἰς διάφορα τοῦ φρουρίου μέρη σκοπὸν ἔχουσαν κυρίως τὴν ἐκπόνησιν σχεδιαγράμματος τοῦ φρουρίου, τὸ ὁποῖον πλὴν τῆς ἱστορικῆς αὐτοῦ σημασίας ἔχει καὶ τὸ πλεονέκτημα, ὅτι σώζεται εἰς πολλὰ αὐτοῦ μέρη θαυμασίως. Καὶ πρῶτον ἐνήργησα ἀνασκαφὴν κατὰ τὸν μικρὸν λιμένα προσπαθήσας κυρίως νὰ ἀποκαλύψω τὴν ἐκ τοῦ λιμένος τούτου ἄνοδον εἰς τὸ ἱερόν. Εὐρέθησαν ἐν τῇ ἀνασκαφῇ ταύτῃ βάρθρα τινὰ καὶ τεμάχια ἀγγείων, ἀπεκαλύφθη δὲ καὶ ἑτέρα εἰσοδος εἰς νεώσοικον, πλὴν τῆς τῷ 1904 ἀποκαλυφθείσης, λελαξευμένη ἐν τῷ βράχῳ. Ἐπὶ πλέον ἀνέσκαψα εἰς διάφορα μέρη τοῦ τεί-

χους, ὅπως ἀποκαλυφθῇ τοῦτο ὅσον οἶόν τε πληρέστερον, εὖρον δὲ τεμάχια ἐπιγραφῶν ἐν οἷς καὶ βᾶθρον ἀγάλματος μετ' ἐπιγραφῆς *Αφροδιτη ποντια*. Πρὸς τῇ ἀνασκαφῇ τῶν τειχῶν ἐνήργησα καὶ δοκιμαστικὰς ἀνασκαφὰς εἰς ἄλλα τοῦ φρουρίου μέρη, ὅπου ἐφαίνοντο λείψανα κτιρίων καὶ κυρίως οἰκημάτων, ἐν ἐνὶ τῶν ὁποίων ἀποτελουμένῳ ἐκ τριῶν διαμερισμάτων εὐρέθη πηλίνη λεκάνη ἐπιμήκης, παρὰ τῇ ὁποίᾳ ἔκειτο βᾶθρον φέρον τετράγωνον μικρὸν ἀνάγλυφον μετ' ἐμβόλου εἰκονίζον γυναῖκα κρατοῦσαν διὰ τῆς ἀριστερᾶς, ἐπὶ τοῦ στήθους, παῖδα, καὶ ἐρειδομένην διὰ τῆς δεξιᾶς ἐπὶ κίονος. Παρὰ τοὺς πόδας αὐτῆς ὑπάρχει κατοικίδιον πτηνόν, πιθανῶς νῆσσα. Τὸ ἔργον φαίνεται, ὅτι προέρχεται ἐκ τῶν μακεδονικῶν ἢ ρωμαϊκῶν χρόνων. Δὲν γνωρίζομεν ἐὰν καὶ ἀλλαχοῦ εὐρέθησαν λατρευτικὰ εἰδώλια ἐντὸς οἰκίας, τὸ προκείμενον ὅμως παράδειγμα εἶνε ἄξιον πολλῆς προσοχῆς, διότι δυνατόν νὰ ἐξαχθῇ ἐκ τούτου τὸ συμπέρασμα, ὅτι λατρευτικὰς εἰκόνας θεῶν εἶχον καὶ οἱ ἀρχαῖοι ἐν ταῖς οἰκίαις αὐτῶν». Ἐδαπανήθησαν δραχμαὶ 1,887.20.

Πρὸς ταῖς ἀνασκαφικαῖς ταύταις ἐργασίαις ἐγένετο καὶ ἀναγκαιοτάτη ἐπισκευὴ ἐν τῷ ναῷ τοῦ Ποσειδῶνος. Ἐστερεώθησαν δηλ. οἱ ἐννέα κίονες τῆς μεσημβρινῆς πλευρᾶς, οἵτινες ἐκινδύνευσον ἄφευκτον πτῶσιν ἐκ τυχαίου τινὸς συμβάματος. Ἐπίσης ἐπεσκευάσθη μέρος τοῦ σιτοβολείου καὶ μέρος πύργου τινὸς τοῦ φρουρίου. Ἐδαπανήθησαν δρ. 1887.

Διὰ τοῦ αὐτοῦ ἐφόρου ἐνηργήθησαν καὶ μικραὶ τινες δοκιμαστικαὶ ἀνασκαφαὶ ἐν *Ἰσθμίᾳ*. Περὶ τούτων ἔκθεσις αὐτοῦ ἔχει ὡς ἑξῆς:

«Μετὰ τὴν διακοπὴν τῶν ἐν Σουνίῳ ἀνασκαφῶν περὶ τὰ τέλη παρελθόντος Σεπτεμβρίου, ἐνήργησα ἐπὶ δεκαπενθήμερον δοκιμαστικὰς ἀνασκαφὰς ἐν *Ἰσθμίᾳ*, ἵνα κυρίως ἐξακριβωθῇ, ἐὰν αἱ πρὸ εἰκοσαετίας ἐνεργηθεῖσαι ἐκεῖ ἀνασκα-

φαί ὑπὸ τῆς ἐνταῦθα Γαλλικῆς Σχολῆς, διὰ τοῦ ἐταίρου κ. Monceaux εἶχον ὄντως ἐξαντλήσει πᾶσαν ἐλπίδα ἀποκαλύψεως καὶ ἐνὸς μόνου τῶν πολλῶν οἰκοδομημάτων, ἅπερ ἀναφέρει ὁ Πausanias, ἥ καὶ λειψάνου τινὸς τῶν πολυαρίθμων ἔργων τῆς τέχνης, ὧν μνείαν ποιεῖται ὁ ἀρχαῖος περιηγητής.

Ὁ Γάλλος ἀρχαιολόγος, ὁ ἀποκαλύψας, ὡς γνωστόν, μόνον τὴν ῥωμαϊκὴν εἰσόδον εἰς τὸ φρούριον, τὸ περικλείον τοὺς ναοὺς τοῦ Ποσειδῶνος καὶ τοῦ Παλαίμονος, γράφει ἐν τῇ περὶ τῶν ἀνασκαφῶν τούτων ἐκθέσει αὐτοῦ, «ὅτι μετὰ πολυαρίθμους δοκιμὰς ἐπέισθη, ὅτι ὑπὸ τὸ σημερινὸν ἔδαφος δὲν ὑπάρχει ἵχνος καὶ ἀρχαίου οἰκοδομήματος». Τὴν ἀλήθειαν τῆς κρίσεως ταύτης τοῦ Γάλλου ἀρχαιολόγου θελήσαντες νὰ βεβαιώσωμεν ἐπεχειρήσαμεν μικρὰς δοκιμαστικὰς ἀνασκαφὰς ἐν Ἰσθμίᾳ, διότι ἀληθῶς παρατηρεῖται ἐκεῖ τι τὸ πρωτοφανὲς καὶ παράδοξον. Ἐν ᾧ δηλ. ἀναγνωρίζει τις εὐχερῶς καὶ διακρίνει πάντα τὰ κύρια σημεῖα τῆς ἀρχαίας ἐκείνης χώρας καὶ ἀναγινώσκων τὸν Pausaniam δύναται μετὰ πιθανῆς ἀκριβείας νὰ τοποθετήσῃ ἕκαστον τῶν ὑπ' αὐτοῦ μνημονευομένων οἰκοδομημάτων καὶ μνημείων, εὐρίσκειται αἶφνης, κατὰ τὴν ἐκσκαφὴν, πρὸ τῆς ἐντελοῦς αὐτῶν ἐξαφανίσεως. Καὶ ἐν ᾧ διακρίνει τὸν μικρὸν σχετικῶς περίβολον, τὸν περικλείοντα τοὺς δύο προμνημονευθέντας ναοὺς καὶ κάτωθεν τούτου τὸ στάδιον, τὸ θέατρον, περαιτέρω τὴν ἀγορὰν κτλ. ἢ σκαπάνη δὲν προσκρούει οὐδ' εἰς ἓνα καὶ κατὰ χώραν κείμενον ἀρχαῖον λίθον. Τοσαύτη ἐγένετο ἐκεῖ καταστροφή τῶν ἀρχαίων οἰκοδομημάτων κατὰ τοὺς Βυζαντινοὺς καὶ μεσαιωνικοὺς χρόνους. Ἀνωρύξαμεν παμπληθεῖς τάφρους πρὸς πᾶσαν διεύθυνσιν καὶ ἐσχάψαμεν λάκκους πανταχοῦ, ὅπου τὸ ἔδαφος ἐδείκνυτο κατάλληλον πρὸς ἀποδοχὴν κτιρίου τινός, ἐξετάζοντες μετὰ προσοχῆς τὴν ἐπίχωσιν· ἀλλ' οὐ μόνον ἵχνη

οὐδαμοῦ σχεδὸν εὗρομεν ἀρχαίου οἰκοδομήματος, ἀλλ' οὐδὲ θραύσματα ἀγγείων παρατηρήσαμεν ἐν τῇ ἐπιχώσει ἀρχαιότερα τῶν Ῥωμαϊκῶν χρόνων. Ἐν τῷ περιβόλῳ τοῦ ναοῦ τῷ καὶ ὡς φρούριον χρησιμεύσαντι, ὅπου ἐνηργήσαμεν τὰς περισσότερας δοκιμὰς, εὗρομεν παντοῦ Βυζαντινὰ μόνον οἰκήματα καὶ Ἐκκλησίας. Ἐννέα τὸν ἀριθμὸν ἀπεκαλύφθησαν τοιαῦτα ἐπὶ ἐκτάσεως 290 περίπου μέτρων μήκους καὶ πλάτους ποικίλλοντος ἀπὸ τοῦ ἡμίσεος εἰς τὸ τρίτον τοῦ μήκους, κάτωθεν δὲ τούτων στερεὸν ἔδαφος. Μόνον Β Δ τοῦ σημερινοῦ Ἐκκλησιδίου τοῦ Ἀγ. Ἰωάννου καὶ ἐν τῇ θέσει περίπου, ἔνθα εἰκαστικῶς τοποθετεῖ ὁ κ. Monceaux τὸν ναὸν τοῦ Ποσειδῶνος, εὗρομεν ἵχνη οἰκοδομήματος, ἅτινα ἠδύναντο νὰ ἐκληφθῶσιν ὡς τὰ ἵχνη ἀρχαίου ναοῦ, ἀλλὰ ταῦτα διεκόπτοντο οὕτως, ὥστε οὐδεμία συνοχὴ αὐτῶν παρατηρεῖτο, καὶ ἐπομένως οὐδὲ σχέδιον καὶ τοῦ κτιρίου θὰ ἦτο δυνατόν νὰ ἐκπονηθῇ, ἐὰν μὴ ἅπας ἀνεσκάπτετο ὁ χώρος ὁ ἐγκλείων τὰ ἵχνη ταῦτα, τοῦθ' ὅπερ θὰ ἐδεῖτο δαπάνης μεγάλης, ἀλλ' ἅμα καὶ περιττῆς.

Ἀνεσκάψαμεν ἀκολούθως δοκιμαστικῶς ἐν τῷ σταδίῳ «τῷ ἐκ λευκοῦ λίθου» κατὰ Παυσανίαν, ἀλλὰ καὶ ἐν αὐτῷ οὐδαμοῦ ἀπεκαλύφθησαν ἵχνη καὶ ἐλάχιστα τούτου.

Ἐσκάψαμεν καὶ ἐν τῷ λεγομένῳ Ῥωμαϊκῷ Θεάτρῳ καὶ τὴν ὑπερθεὶν αὐτοῦ κειμένην ἀγοράν, ἀλλ' οὐδ' ἐν αὐτοῖς ἀπεκαλύφθη τι ἄξιον λόγου.

Αἰτία δὲ τῆς ἐπισυμβάσης ἐξαφανίσεως ἐν Ἰσθμίᾳ παντὸς ἀρχαίου κτιρίου εἶνε, νομίζομεν, οὐ μόνον ἡ τῶν ἐχθρικῶν ἐπιδρομῶν, ὡς φρονεῖ ὁ κ. Monceaux, ἀλλὰ καὶ ἡ ἐκ τῆς ἐλλείψεως ἐπιχώσεως ἱκανῆς τοῦ μέρους. Ἐν τῷ φρουρίῳ κατὰ τὸ πλεῖστον μέρος αὐτοῦ, τὸ στερεὸν ἔδαφος ἀνευρίσκετο μετὰ ἐπὶ χώσιν 1-2 μέτρων καὶ ἡ ἐπὶ χώσις αὕτη ἦτο φυσικῶς εἰς προγενεστέρας ἐποχὰς ὀλιγωτέρα, ἐπομένως τὰ ἀρχαῖα οἰκοδομήματα ὑπῆρξαν μέχρι θεμελίων σχε-

δὸν ἐκτεθειμένα εἰς τὴν προχειροτέραν καταστροφὴν». Ἐδᾶ-
πανήθησαν δρ. 671,30.

Ἐν Θεσσαλίᾳ ἐξηκολούθησαν καὶ κατὰ τὸ λήξαν ἔτος
αἱ ἀνασκαφαὶ διὰ τοῦ ἐφόρου ἀρχαιοτήτων καὶ μέλους τοῦ
Συμβουλίου Χρ. Τσουντα, ὅστις ἀνακοινοῖ ἐν ἐκθέσει του
τὰ ἐξῆς:

«Ὡς εἶναι γνωστὸν εἰς τοὺς κυρίους ἐταίρους, ὁ συνάδελ-
φός μου κ. Στάης ἀνεκάλυψε τὸ 1901 παρὰ τὸ Διμήνι τῆς
ἐπαρχίας Βόλου καὶ ἀνέσκαψε προϊστορικὴν ἀκρόπολιν,
ἣτις ἔνεκα τῶν πολλαπλῶν τειχῶν, ὑπὸ τῶν ὁποίων περι-
εβάλλετο, καὶ ἔνεκα τῶν ἄλλων ἐν αὐτῇ γενομένων εὐρη-
μάτων ἀπεδείχθη εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς, ὅτι εἶχε μεγάλην σπου-
δαιότητα. Ὁ κ. Στάης ἀπεκάλυψε τότε τρεῖς περιδόλους
καὶ μέρη τινὰ τετάρτου, ἀλλὰ κληθεὶς ὑπὸ τοῦ Ὑπουρ-
γείου εἰς Ἀθήνας δι' ἄλλην ὑπηρεσίαν ἠναγκάσθη νὰ δια-
κόψῃ τὰς ἀνασκαφάς, πρὶν ἀποπερατώσῃ αὐτάς ἐντελῶς.
Τὸ ἐπόμενον δὲ ἔτος ἀπησχολημένος ὢν ἐν τῷ Μουσείῳ
καὶ ἀλλαχοῦ δὲν ἠδυνήθη νὰ τὰς ἐπαναλάβῃ, καὶ ἐπειδὴ
προέβλεπεν, ὅτι καὶ κατὰ τὸ 1903 θὰ ἐκωλύετο, διὰ τοῦτο
ὅταν ἀπεφασίσθῃ ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τῆς ἐταιρείας νὰ
μεταβῶ εἰς Θεσσαλίαν πρὸς ἐξακολούθησιν τῶν ἰδίων ἐμοῦ
ἀνασκαφῶν, ἐδέχθην ἐκ συνεννοήσεως μετὰ τοῦ κ. Στάη νὰ
συμπληρώσω καὶ τὴν ἀνασκαφὴν τοῦ Διμηνίου· διότι ὑπε-
θέτομεν ἀμφότεροι, ὅτι ἡ ὑπολειπομένη ἐργασία δὲν ἦτο
πολλή. Κατὰ τὴν πρόοδον ὅμως αὐτῆς ἀπεδείχθη, ὅτι εἶ-
χομεν ἀπατηθῇ καὶ ὅτι ἡ ἀκρόπολις εἶχε μεγαλειτέραν ἐκ-
τασιν τῆς παρ' ἡμῶν ὑπολογισθείσης. Οὕτω ἠναγκάσθην
νὰ παραμείνω ἐν Διμηνίῳ τὸν πλεῖστον χρόνον τῆς ἐν Θεσ-
σαλίᾳ διατριβῆς μου.

«Κατὰ τὰς συμπληρωτικὰς ταύτας ἀνασκαφὰς ἀπεκαλύ-
φθησαν τρεῖς ἄλλοι περιδοιοί, ὧν σώζονται μόνον τμή-

ματα μᾶλλον ἢ ἤττον μεγάλα· οὕτω πάντες οἱ περίβολοι τῆς ἀκροπόλεως ἀνῆλθον εἰς ἕξ. Ἄλλα οἰκοδομήματα ἄξια λόγου δὲν ἔφερον εἰς φῶς ἢ ἀνασκαφή, διότι, φαίνεται, τὰ σπουδαιότερα ἔκειντο ἐντὸς τῶν ἐσωτέρων περιβόλων, τοὺς ὁποίους ἀνέσκαψεν ὁ κ. Στάης. Εὐρήματα ὅμως εἵχομεν πολλὰ καὶ διάφορα, ἥτοι πῆλινα ἀγγεῖα, εἰδῶλια πῆλινα καὶ μαρμάρινα, ἐργαλεῖα λίθινα καὶ ὀστέινα καὶ ἄλλα. Τὰ πλεῖστα ἐκ τούτων ἀνήκουσιν, ὅπως καὶ τὰ ὑπὸ τοῦ Στάη ἀνακαλυφθέντα εἰς τὴν λιθίνην ἐποχὴν, εὐρέθησαν ὅμως καὶ πολλὰ λείψανα τῆς χαλκῆς ἐποχῆς, ἥτις οὕτω διεκρίθη νῦν σαφέστερον καὶ ἐγνώσθη ἀκριβέστερον. Καθόλου δὲ τὰ ἀποτελέσματα μοὶ φαίνονται πολλοῦ λόγου ἄξια καὶ ἄλλως καὶ ὑπὸ χρονολογικὴν ἔποψιν». Μετὰ τὸ Διμήνιον ὁ κ. Τσουντας ἐνήργησε καὶ συμπληρωτικὰς ἀνασκαφὰς ἐν Σέσκληφ τῆς Θεσσαλίας καὶ μικράν τινα δοκιμαστικὴν σκαφὴν ἐπὶ τινος γηλόφου παρὰ τὴν Λάρισαν. Ἐδαπανήθησαν ἐν ταῖς ἐργασίαις ταύταις δρ. 3,389.20.

Ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τοῦ αὐτοῦ ἐφόρου ἐξηκολούθησαν καὶ κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος αἱ ἐν *Μυκῆναις* ἐργασίαι περιορισθεῖσαι εἰς τὴν ἀποκομιδὴν τῶν ἕξω τῆς δυτικῆς πλευρᾶς τοῦ τείχους τῆς Ἀκροπόλεως χωμάτων. Ἐδαπανήθησαν δρ. 2,215.25.

Ἐν *Χαλκίδι* καὶ ἐν τῇ παραλίᾳ Βάθειας ἐγένοντο διὰ τοῦ μέλους τοῦ συμβουλίου Γ. Παπαβασιλείου μικραὶ τινες ἀνασκαφαὶ τάφων, εἰς ἃς ἐδαπανήθησαν δρ. 1070,35. Εἰς τὸ ποσὸν τοῦτο περιλαμβάνονται καὶ δαπάναι γενόμεναι πρὸς ἐπιθεώρησιν τῶν κατὰ τὴν Καρυστιαν ἀρχαιοτήτων.

Ἐν *Χαιρωνείᾳ* ἐξηκολούθησε διὰ τοῦ ἐφόρου ἀρχαιοτήτων Γ. Σωτηριάδου ἡ περαιτέρω σκαφὴ καὶ ἔρευνα τοῦ τύμβου τῶν Μακεδόνων· ἐγένετο δὲ ἀνασκαφὴ καὶ τύμβου παρὰ τὸν Ὅρχομενόν, ἥτις ὅμως δὲν ἤχθη εἰς πέρας ἕνεκα τῆς ἀναβλύσεως κατὰ τὸ κέντρον τοῦ τύμβου ἀφθόνου ὡς

ἐκ τῆς πολυομβρίας ὕδατος. Ἐδαπανήθησαν ἐν ταῖς ἐργασίαις ταύταις δρ. 4,905.90.

Διὰ τοῦ αὐτοῦ ἐφόρου ἐξηκολούθησαν καὶ αἱ ἀπὸ ἐτῶν ἐνεργούμεναι ἀνασκαφαὶ ἐν Θέρμῳ τῆς Αἰτωλίας, αἵτινες ὁμοῦς δὲν ἐδυνήθησαν νὰ προχωρήσωσιν ἐπὶ μακρὸν ἕνεκα τῆς ἐπελθούσης βραδύτητος ὡς πρὸς τὴν ἀπαλλοτρίωσιν τῶν ἐντὸς τοῦ τεμένους ἰδιωτικῶν ἀγρῶν. Διακόψας ἕνεκα τούτου τὰς ἀνασκαφὰς ὁ κ. Σωτηριάδης προέβη εἰς τὴν ἀνασκαφὴν τύμβου παρὰ τὸ χωρίον Γαβαλοῦ τοῦ δήμου Μακρυνείας, ἔνθα τὸ ἀρχαῖον Τριχώνιον. Ἡ ἀνασκαφὴ αὕτη ἔσχεν ἀξιόλογα ἀποτελέσματα. Διὰ βαθείας τάφρου ἀχθείσης διὰ τοῦ τύμβου ἀπεκαλύφθη ἀσύλητος κάλλιστα διατηρούμενος θαλαμοειδὴς λιθόκτιστος τάφος, περὶ οὗ ὁ ἐνεργήσας τὴν ἀνασκαφὴν ἀναφέρει ἐν ἐκθέσει του τὰ ἑξῆς :

« Ἐκ τοῦ σκελετοῦ ἐλάχιστα μόνον ὅστ' αἰ ἐσώθησαν. Εἰς τὴν θέσιν δὲ τοῦ κρανίου εὐρέθη ἀκέραιος μέγας χρυσοῦς στέφανος καὶ ἀργυροῦν δίδραχμον αἰτωλικόν. Παρὰ τοὺς δακτύλους εὐρέθη μέγας χρυσοῦς δακτύλιος, οὗ ὁ λίθος φέρει παράστασιν ἐγγεγλυμμένην τῆς Μελπομένης. Ἡ τραγικὴ Μοῦσα στηρίζει τὸν ἀριστερὸν ἀγκῶνα εἰς κιονίσκον καὶ κρατεῖ ἐν τῇ ἀριστερᾷ θύρσῳ καὶ ἐν τῇ προβαλλομένῃ δεξιᾷ προσωπεῖον, πρὸς ὃ ἀτενίζει. Τοῦ νεκροῦ τὸ ἐνδύμα ἦτο, ὡς φαίνεται, χρυσοκέντητον, διότι εὐρέθησαν πολλὰ τεμάχια χρυσῶν κλωστῶν. Εἰς δὲ τὸ μέρος τοῦ τάφου τὸ παρὰ τοὺς πόδας τοῦ νεκροῦ ἵστατο κατὰ χώραν χαλκοῦς λυχνοστάτης φέρων λύχ'ιον πῆλινον. Ἐν τῷ τάφῳ εὐρέθησαν καὶ τινα σκευὴ ἀργυρᾷ ἐπιτραπέζια, οἷον παρσπίδες, πυξίδες, χύτρα, κοχλιάριον, κύπελλα, φιαλίδια». Ἐν τῷ αὐτῷ τύμβῳ ἀπεκαλύφθη καὶ ἄλλος τάφος σεσυλημένος καὶ ἐγένοντο καὶ ἄλλα εὐρήματα, ἐντὸς χωμάτων καὶ λίθων κείμενα, οἷον δύο χαλκοὶ πτερνιστήρες, δύο ἀργυρᾷ πλακίδια ἐπίχρυσα, ἐφ' ὧν εἰκονίζονται ἐν ἐκτύπῳ ἀναγλύ-

φω πτερυγοφόροι Νῆκαι, ἔλασμα σιδηροῦν καλυπτόμενον ἐκ τῆς μιᾶς πλευρᾶς ὑπὸ ἀργυροῦ λεπτοῦ ἐλάσματος φέροντος πρόστυπον παράστασιν ἵππομαχίας· δύο δηλ. ἱππότες ὁρμῶσι κατ' ἀλλήλων πάλλοντες τὰ δόρατα· πεζὸς δὲ παρὰ τὸν ἕνα ἱππότην ὁρμᾷ κατὰ τοῦ ἀντιπάλου ἱππέως γυμνὸν κρατῶν τὸ ἐγχειρίδιον. Ἀνεσκάφη δὲ καὶ ἄλλος τύμβος κείμενος πλησίον τοῦ χωρίου Μουστιάνου τοῦ παρὰ τὴν λίμνην τοῦ Ἀγγελοκάστρου. Ἐν αὐτῷ ἀπεκαλύφθη τάφος, ἐν ᾧ ἐσώζετο ὁλόκληρος ὁ τοῦ νεκροῦ σκελετός. Τὴν κεφαλὴν τοῦ νεκροῦ περιέβαλλε μικρὸς χρυσοῦς στεφανος, οὗτινος τὰ φύλλα ἔχουσι σχῆμα φύλλων δρυός. Παρέκειντο δὲ τῷ σκελετῷ ἀργυρᾷ τινα πινάκια, αἰχμὴ δόρατος καὶ στλεγγίς, πήλινά τινα δοχεῖα καὶ πληθὸς χρυσῶν κλωστῶν ἐκ τοῦ χρυσοκεντήτου ἐνδύματος τοῦ νεκροῦ. Ἐδαπανήθησαν ἐν ταῖς ἀνασκαφαῖς ταύταις δρ. 4663,05.

Ἐν Ἐπιδαύρῳ ἐξηκολούθησαν αἱ σκαφικαὶ ἐργασίαι δι' ὅλου τοῦ ἔτους. Ἀνεσκάφη ὁ παρὰ τὴν εἰσοδὸν τοῦ σταδίου χώρος καὶ οὕτως ἐπερατώθη ἡ τοῦ Σταδίου ἀνασκαφή. Ἀνεκαλύφθη δὲ ἐκεῖ, ὑπὸ μεταγενέστερον ῥωμαϊκὸν κτίριον, στωϊκὸν οἰκοδόμημα σχετιζόμενον, ὡς φαίνεται, πρὸς τὸ Στάδιον καὶ τὴν εἰσοδὸν αὐτοῦ. Παρὰ τὸ ἀνάλημμα τοῦ σταδίου παρὰ τὴν εἰσοδὸν, εὐρέθησαν 90 νομίσματα κομισθέντα εἰς Ἀθήνας καὶ κατατεθέντα ἐν τῷ Νομισματικῷ Μουσείῳ, τετράδραχμα καὶ δραχμαὶ τὸ πλεῖστον, τῶν μακεδονικῶν καὶ ἐφεξῆς χρόνων ⁽¹⁾. Ἀνεσκάφη δὲ καὶ ὁ

(1) Κατὰ τὴν πρὸς τὸ Συμβούλιον τῆς Ἑταιρείας ἔχθεσιν τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Νομισματικοῦ Μουσείου, τὰ νομίσματα ταῦτα εἶνε τὰ ἑξῆς :

1-3 Ἀρ. Θράκη, Δουσίμαχος. Τρία τετράδραχμα συνήθους τύπου.

4-19 Ἀρ. Μακεδονία, Ἀλέξανδρος ὁ Μέγας. Δέκα ἑξ τετράδραχμα συνήθους τύπου.

20-40 Ἀρ.   "   "   "   Εἴκοσι μία δραχμαὶ συνήθους τύπου.

41 Ἀρ.   "   Φίλιππος ὁ Γ'. Ἐν τετράδραχμον συνήθους τύπου.

42 Ἀρ.   "   Δημήτριος ὁ Πολιορκητής. Τετράδραχμον. Κεφ. Δη-

πρὸς βορρᾶν τοῦ Ἀδάτου χώρος, ἔνθα ἀπεκαλύφθη μεταγενέστερον ρωμαϊκὸν οἰκοδόμημα, καὶ ἐγένοντο πολλαχοῦ τοῦ τεμένους συμπληρωτικαὶ ἀνασκαφαὶ πρὸς σύνταξιν τῶν σχεδίων τῶν διαφόρων οἰκοδομημάτων, συμπεριλαμβανομένων καὶ ἐκείνων ἅτινα ἔχουσιν ἤδη δημοσιευθῇ, διότι ἐπάναγκες τοῦτο ἐθεωρήθη, ἀφ' οὗ νέα πράγματα πολλαχοῦ παρουσιάζονται. Γενομένων δὲ ἐκτὸς τοῦ τεμένους δοκιμαστικῶν ἀνασκαφῶν πρὸς σύνταξιν τοῦ τοπογραφικοῦ σχεδίου τοῦ ὅλου Ἱεροῦ, πολλὰ καὶ περίεργα οἰκοδομήματα ἀνεφάνησαν, ἐν οἷς μέγα οἰκοδόμημα ἔχον μῆκος 200 περίπου μέτρων καὶ κρηπίδωμα ἀγνώστου ναοῦ παρὰ τὴν δεξιαμενὴν, τὴν μεταξὺ τοῦ Ἱεροῦ τοῦ Ἀσκληπιοῦ καὶ τοῦ ἐπὶ τοῦ Κυνορτίου Ἱεροῦ τοῦ Ἀπόλλωνος. Κατηδαφίσθησαν δὲ καὶ τινὰ τῶν εὐτελῶν ἐκείνων τὴν κατασκευὴν μεταγενεστέρων οἰκοδομημάτων καί, γενομένης ὑπ' αὐτὰ ἀνασκαφῆς, ἀνεκαλύφθησαν ἀρχαῖα ἐλληνικῶν χρόνων οἰκοδομήματα. Ἐδαπανήθησαν ἐν ταῖς ἀνασκαφαῖς καὶ ἐργασίαις ταύταις δρ. 15,598.25.

Κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος ἐπανελήφθησαν καὶ αἱ ἀπὸ πολλῶν

μητρίου. — Ποσειδῶν ἐπὶ βράχου καθήμενος.

43 Ἀρ. Μακεδονία. Δημήτριος ὁ Πολιορκητής. Τετράδραχμον. Κεφ. Δημητρίου — Ποσειδῶν Ἰσθμῖος.

44 Ἀρ. » » » Τετράδραχμον. Προῦρα ἐφ' ἧς Νίκη σαλπίζουσα — Ποσειδῶν διαδεδικώς πάλλων τρίαῖναν.

45 Ἀρ. » » » Δραχμὴ ὁμοία.

46-57 Ἀρ. Ἀττική, Αῤῥηναι. Δώδεκα τετράδραχμα Ἀθηνῶν συνήθους τύπου μακεδονικῶν χρόνων.

58-61 Ἀρ. Ἀργολίς, Ἐπίδαυρος. Τέσσαρες δραχμαί. Κεφ. Ἀσκληπιοῦ — Εἰ ἐν στεφάνῳ δάφνης.

62-63 Χαλ. » » Δύο χαλκᾶ νομίσματα ὁμοίου τύπου.

64 Χαλ. » » Ἐν χαλκοῦν μετὰ κεφαλῆς τοῦ Καρακάλλα

65-66 Χαλ. » Ἀργος. Δύο χαλκᾶ. Κεφ. Λύκου — Α, ὑφ' ὃ κράνος.

67 Χαλ. » Φλιοῦς. Ταῦρος — Φ.

68 Χαλ. Λῆμνος, Μύρινα, Κεφ. Ἀθηνᾶς — γλαῦξ.

69-90 Χαλ. Εἴκοσι δύο ἐφθαρμένα.

Εἰσὶ δὲ ταῦτα ἐν συνόλῳ 90, ὧν 61 ἀργυρᾶ, 29 δὲ χαλκᾶ.

ἐτῶν ἐνεργηθεῖσαι καὶ διακοπεῖσαι ἀνασκαφαὶ ἐν Λυκο-
σοῦρα. Τὴν διεξαγωγὴν τῶν ἀνασκαφῶν τούτων καὶ ἄλ-
λων σκαφικῶν ἐργασιῶν ἀνὰ τὴν Ἀρκαδίαν ἀνέθηκε τὸ
Συμβούλιον εἰς τὸν ἔφορον τῶν ἀρχαιοτήτων Ὀλυμπίας
Κ. Κουρουνιώτην, ὅστις ἀνακοινοῖ ἐν ἐκθέσει του τὰ ἑξῆς:
«Κύριος σκοπὸς τῆς εἰς Λυκόσουραν μεταβάσεώς μου ἦτο
ἡ ἀνασκαφὴ τοῦ Μεγάρου, ὅπερ εἶχεν ἀνευρεθῆ κατὰ τὰς
προηγούμενας ἐν Λυκοσοῦρα ἀνασκαφάς, ἀλλὰ δὲν εἶχεν
ἀποκαλυφθῆ. Δι' ὧν ἐνήργησα ἀνασκαφῶν ἐδείχθη ὅτι
τοῦτο ἦτο βωμὸς πολυτελὺς ἐκτισμένος, συνέκειτο δὲ ἐκ
δύο μερῶν, τοῦ κυρίως βωμοῦ μετὰ μικρᾶς στοᾶς ἐκ ὠρι-
κῶν ἡμικιονίων κατὰ τὸ βάθος αὐτοῦ καὶ ἐξ ἐνὸς τετραγώνου
ὠματίου ὀπισθεν τοῦ βωμοῦ. Εὐρέθησαν ἐν τῷ Μεγάλῳ
μόνον ὀλίγα πῆλινα εἰδῶλια κριόμορφα καὶ τινα πῆλινα
πλακίδια μετ' ἀναγλύπτου κηουκείου». Ἐδαπανήθησαν ἐν
τῇ ἀνασκαφῇ ταύτῃ δρ. 2,000,65.

Ἄλλην ἀνασκαφὴν ἐνήργησεν ἡ Ἑταιρεία διὰ τοῦ αὐ-
τοῦ ἐφόρου ἐπὶ τοῦ Λυκαίου ὄρους. Περὶ ταύτης ὁ κ. Κυ-
ρουνιώτης ἐκθέτει τὰ ἑξῆς: «Κατ' ἀρχὰς ἐξήτασα τὸν ἐπὶ
τῆς ὑψίστης κορυφῆς τοῦ Λυκαίου βωμὸν τοῦ Λυκαίου
Διός, ὅστις, ὡς γνωστόν, ἀποτελεῖται ἐκ τεχνητοῦ ἐκ γῆς
ὑψώματος. Ἐν τούτῳ ἔσκαψα διαγωνίους τάφρους, δι' ὧν
διέκρινα ὅτι τὸ ὕψωμα ἀπετελέσθη ἐξ ὑπολειμμάτων μεγά-
λων θυσιῶν, ἥτοι τεμαχίων κεκαυμένων ὁστῶν μεμιγμέ-
νων μετὰ σποδοῦ καὶ χώματος. Παρὰ τὴν βάσιν τοῦ βω-
μοῦ ἀνέσκαψα ὀλίγον ἔνθα σώζονται αἱ βάσεις τῶν δύο κιό-
νων, οἵτινες ἔφερον τοὺς χρυσοὺς ἀετούς, εὗρον δὲ ἐκεῖ δύο
καλὰ χαλκᾶ ἀγαλμάτια τῆς ε' ἑκατονταετηρίδος καὶ ἄλλα
τινὰ μικρὰ χαλκᾶ ἀντικείμενα. Ἐνήργησα δὲ ἀνασκαφὴν
καὶ ἐν τῇ θέσει τοῦ ἀρχαίου ἵπποδρόμου καὶ ἐξήγαγον, ὅτι
οὗτος κατὰ τὸ νότιον ἰδίως ἄκρον σώζεται παρ' ἐλπίδα ἐν
καλῇ καταστάσει. Ἐν τῷ περίξ δὲ χώρῳ, ἐν ἐρευνῇ πρὸς

ἀνακάλυψιν τοῦ ναοῦ τοῦ Πανός, εὑρον δύο μαρμαρίνους στήλας περιεχούσας ἀναγραφὴν τῶν ὀνομάτων ἀθλητῶν νικησάντων ἐν τοῖς Λυκαίοις. Οἱ ἀγῶνες χρονολογοῦνται διὰ τοῦ ἐκάστοτε ἱερέως τοῦ Πανός. "Αἷον δὲ ἰδιαιτέρας μνείας εἶνε, ὅτι ἐν τοῖς νικηταῖς τῶν ἀγώνων τούτων ἀναφέρεται καὶ Λάγος, ὁ υἱὸς τοῦ Πτολεμαίου, ἐξ οὗ καὶ ἡ χρονολογία τῶν ἐπιγραφῶν δύναται νὰ ὁρισθῇ». Ἐδαπανήθησαν ἐν ταῖς ἀνασκαφαῖς ταύταις δρ. 1512,15

Τέλος ἐνήργησεν ἡ Ἑταιρεία κατὰ τὸ λήξαν ἔτος καὶ ἀνασκαφὰς προϊστορικῶν τάφων ἐν Νάξῳ διὰ τοῦ κ. Κλωνὸς Στεφάνου, διευθυντοῦ τοῦ ἀνθρωπολογικοῦ Μουσείου, τοῦ καὶ ἄλλοτε, ὡς γνωστόν, ἐκτελέσαντος ἀρχαιολογικὰς ἐργασίας τῆς Ἑταιρείας. Ἐξ ἐκθέσεως τοῦ κ. Στεφάνου περιγραφούσης τὰ τῆς κατασκευῆς τῶν ἀνακαλυφθέντων τάφων καὶ τὰ τῆς ταφῆς τῶν νεκρῶν, ἀνακοινοῦμεν συνοπτικῶς τὰ ἐξῆς περὶ τῶν γενομένων εὐρημάτων. Ἐν τῷ νεκροταφείῳ ὅπερ καλεῖται «Καρβουνόλακκοι» τὰ κτερίσματα εἶνε ὕλης ποικίλης. Τῶν μαρμαρίνων μνημονευτέα 2 κανδυλοειδῆ ἀγγεῖα, πυξίς, καὶ τρία εἰδῶλια γυναικεῖα, ὧν τὰ μὲν δύο τοῦ τελείου νησιωτικοῦ τύπου, τὸ δὲ ἕτερον ἄχειρ, ἄπουν, ὀξὺλκτον πρὸς τὰ κάτω. Πήλινον εὐρημα ἄξιον λόγου εἶνε κυλινδρικός δίσκος κεκοσμημένος διὰ σπειροειδῶν γραμμῶν καὶ φέρον ἐν τῷ μέσῳ τῆς ἐξωτερικῆς ἐπιφανείας χαρακτὸν ἐξάκτινον ἀστέρα. Εὐρέθησαν δὲ καὶ λεπίδες τινὲς ὀψιανοῦ λίθου καὶ μέγα χαλκοῦν ἐγχειρίδιον παρεμφερὲς τοῖς ἐν Ἀμοργῷ εὐρεθεῖσι. Σιδήρου οὐδὲν ἶχνος εὐρέθη. Σπουδαϊότερα καὶ πλουσιώτερα εὐρήματα ἐγένοντο ἐν ἄλλῳ νεκροταφείῳ, ἐν θέσει Σπεδῶ. Ἐνταῦθα δηλ. εὐρέθησαν ἄλλα τε μαρμάρινα πράγματα καὶ δέκα γυναικεῖα εἰδῶλια τοῦ τελείου νησιωτικοῦ τύπου, δύο μεγάλα πήλινα εὐρύστομα ἀγγεῖα μετὰ χαρακτῶν κοσμημάτων καὶ πήλινος λύχνος τριπλοῦς ἐρειδόμενος ἐπὶ βάσεως ἐχούσης σχῆμα τρίποδος,

ἐπικαθημένης, ὡς φαίνεται, ἐπὶ μαρμαρίνου τριγωνικοῦ ὑποθέματος· ἔχγος μετάλλου οὐδὲν εὐρέθη ἐνταῦθα, ἐργαλεῖα δὲ μόνον ἐξ ὀψιανοῦ 10 λεπίδες κατὰ τὸ πλεῖστον τεθραυσμένοι. Ἐν ἄλλῃ δὲ νεκροταφείῳ, ἐν θέσει *’Aīlā*, εὐρέθησαν 1 φιάλη λοπαδοειδής, 2 πυξίδες πήλιναι, πρίων χαλκοῦς, ὁ ἀρχαιοτάτος πιθανῶς τῶν ἄχρι τοῦδε ἐν ἐλληνικῇ χώρᾳ ἀνακαλυφθέντων, τρία ἄλλα μικρότερα χαλκᾶ ἐργαλεῖα, ὧν ἐν καινοφανὲς ἐν ταῖς νήσοις, 11 πήλινα ἀγγεῖα κατεσκευασμένα διὰ τροχοῦ καὶ ἄλλα τινὰ πράγματα. Ἐκ τῶν σκαφῶν τούτων ἐπιχέεται φῶς ἐφ’ ἱκανῶν σημείων τοῦ προμηκυναϊκοῦ νησιωτικοῦ πολιτισμοῦ. Ἡ κατασκευὴ τῶν τάφων διευκρινίζεται καὶ τὸ μακρὸν τῆς περιόδου, καθ’ ἣν αὕτη ἐπεκράτει μετὰ κτερισμάτων ἀνηκόντων εἰς χρόνους μακροὺς, εἰλημμένων δὲ κατὰ τὸ πλεῖστον ἐκ τοῦ καθ’ ἡμέραν βίου. Πιστοῦται δέ, πλὴν ἄλλων, ἡ τέως ὑποθετικὴ συνύπαρξις γραπτῶν κοσμημάτων μετὰ τῶν νησιωτικῶν μαρμαρίνων εἰδωλίων. Ἐδαπανήθησαν ἐν τῇ ἀνασκαφῇ ταύτῃ ὄρ. 498.

Τοσαῦτα περὶ τῶν ἀνασκαφῶν τοῦ λήξαντος ἔτους. Μεταβαίνομεν τώρα εἰς τὰ μεγάλα καὶ δαπανηρὰ ἔργα τῆς Ἑταιρείας, δηλ. εἰς τὴν ὑποστήριξιν τῶν μνημείων. Εὐλόγως δὲ ἐν τοῖς πρώτοις δέον νὰ ἀναφέρωμεν τὰς πρὸς ἀναστήλωσιν τοῦ *λέοντος τῆς Χαιρωνείας* ἐργασίας, αἵτινες ἐξηκολούθησαν δι’ ὅλου τοῦ ἔτους. Ἐπερατώθη ἡ κατασκευὴ τοῦ βήθρου, ἐφ’ οὗ θὰ ἀνιδρυθῇ ὁ λέων, κατεσκευάσθησαν γύψινα ἐκμαγεῖα τῶν σωζομένων τεμαχίων τοῦ *λέοντος*, συνηρμολογήθησαν δὲ ταῦτα ὑπὸ τοῦ κ. Σώχου καὶ συνεπληρώθησαν καὶ οὕτως ὁ λέων συνεκροτήθη ὅλος ἐκ γύψου. Τὸ δυσχερέστερον ἄρα καὶ δαπανηρότερον μέρος τοῦ ἔργου ἐξετελέσθη. Ὑπολείπεται πλέον ἢ ἐν μαρμάρῳ κατασκευὴ τῶν ἐλλειπόντων τεμαχίων, τῶν ἐν γύψῳ πεπλασμένων, καὶ μετὰ τοῦτο ἡ συναρμολόγησις τῶν τεμαχίων καὶ ἐπὶ τοῦ βήθρου τοποθέτησις τοῦ *λέοντος*. Ἐδαπανήθησαν ἐν ταῖς

ἐργασίαις ταύταις δρ. 43,806.90. Σημειωτέον δὲ ὅτι ἐν Χαιρωνείᾳ, παρὰ τὸ μνημεῖον τῶν Ἱερολοχιτῶν, κτίζει ἡ Ἐταιρεία καὶ Μουσεῖον, εἰς ὃ θέλουσι συγκεντρωθῇ τὰ τε ἐκ Χαιρωνείας καὶ τὰ ἐκ τοῦ λοιποῦ πέριξ χώρου εὐρήματα.

Ἐν Ἀθήναις ἐγένοντο μικραὶ ἐργασίαι ἐν τῷ *Παρθενῶνι*, ἐν αἷς ἐδαπανήθησαν δρ. 1389,75. Δι' ὅλου τοῦ ἔτους ἐξηκολούθησαν αἱ ἐν τῷ *Ἐρεχθεῖῳ* ἐργασίαι, δι' ὧν ἐπερατώθη ἡ ἀνέγερσις τῆς ἀρκτικῆς αὐτοῦ προστάσεως. Οὕτως ὅχι μόνον τὸ οἰκοδόμημα συνεπληρώθη καὶ ἀνεκτήσατο μέρος τῆς παλαιᾶς αὐτοῦ λαμπρότητος, ἀλλὰ καὶ τὰ θαυμάσια ἐκεῖνα ἀρχιτεκτονικὰ μέλη, ἅτινα ἔκειντο κατὰ γῆς, ἐσώθησαν πλέον ἀπὸ πάσης φθορᾶς τοποθετηθέντα ἐν τῇ οἰκείᾳ θέσει. Ἐδαπανήθησαν ἐν ταῖς ἐργασίαις ταύταις δραχμαὶ 30,222.05. Κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος ἐπερατώθησαν καὶ αἱ ἐργασίαι πρὸς ὑποστήριξιν τῆς στοᾶς τοῦ *Ἀιτάλου* διὰ δαπάνης δρ. 9,413.20. Ἐν τῷ *Ὀλυμπεῖῳ* συνεπληρώθη τὸ τεῖχος τοῦ περιβόλου ἐπιτεθεισῶν ἐπ' αὐτοῦ κορωνίδων διὰ δαπάνης δρ. 11,965.50.

Ἐν *Φιγαλίᾳ* ἐξηκολούθησαν τακτικῶς αἱ πρὸς ἀνέγερσιν καὶ ὑποστήριξιν τοῦ ναοῦ ἐργασίαι. Ἀντὶ τοῦ ἐνὸς σωζομένου ἐν τῷ ἐσωτερικῷ ἡμικίονος, βλέπομεν σήμερον πέντε, ἐπὶ πλέον βλέπομεν ἀνιδρυμένους κατὰ τὸ πλεῖστον μέρος τοὺς δύο κίονας τοῦ προνάου καὶ τοὺς δύο καταπεπτωκότας κίονας τῆς νοτιοδυτικῆς γωνίας τῆς περιστάσεως. Οἱ τοῖχοι δὲ τοῦ σηκοῦ ἀνηγέρθησαν κατὰ τὸ πλεῖστον εἰς ὕψος 3 καὶ 4 μέτρων. Ἐδαπανήθησαν ἐν ταῖς ἐργασίαις ταύταις δρ. 15,215.80.

Κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος ἐπερατώθησαν καὶ τὰ οἰκοδομούμενα ὑπὸ τῆς Ἐταιρείας Μουσεία ἐν *Θήρᾳ*, ἐν *Χαλκίδι* καὶ ἐν *Ναυπλίῳ*. Νέον Μουσεῖον οἰκοδομεῖται νῦν ἐν *Χαιρωνείᾳ* εἰς ὃ ἐδαπανήθησαν δρ. 14,878. Προέβη δὲ ἡ Ἐταιρεία καὶ εἰς ἐπισκευὴν τοῦ Μουσείου *Ὀλυμπίας*, εἰς τοποθέτη-

σιν τῶν ἐν αὐτῷ ἀγαλμάτων καὶ εἰς οἰκοδομὴν μεγάλου παρὰ τὸ Μουσεῖον φυλακείου. Ἐδαπανήθησαν εἰς τὰ ἔργα ταῦτα δρ. 14,817,55. Κατέβαλε δὲ ἡ Ἑταιρεία καὶ τὴν εἰσφορὰν αὐτῆς πρὸς ὑποστήριξιν τοῦ κτιρίου τῆς ἐν Βοιωτίᾳ Μονῆς τοῦ Ὁσίου Λουκᾶ, κατέβαλε δηλ. δρ. 15,000.

Ἐν Κορίνθῳ ἐγένοντο ὑπὸ τοῦ ἀξιωματικοῦ Κ. Μαζαράκη ἐργασίαι πρὸς σύνταξιν τοπογραφικοῦ σχεδίου, ἐποπτεύοντος τοῦ κ. Σκιᾶ. Ὅμοιαι ἐργασίαι ἐγένοντο καὶ ἐν Μυκῆναις ὑπὸ τοῦ ἀξιωματικοῦ κ. Ἰωάννου Μακρυκώστα, ἐποπτεύοντος τοῦ κ. Τσουντα.

Ἡ Ἀρχαιολογικὴ Ἐφημερίς ἐξηκολούθησεν ἐκδιδομένη τακτικῶς. Ὡσαύτως ἐξεδόθησαν καὶ τὰ Πρακτικά τῆς Ἑταιρείας.

Κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος ἡ Ἑταιρεία ἀπέστειλε δύο ἐφόρους ἀρχαιοτήτων εἰς Ἑσπερίαν πρὸς ἐπίσκεψιν τῶν ἀρχαιολογικῶν Μουσείων. Ἀπέστειλεν ἐπὶ πλέον διὰ διαγωνισμοῦ καὶ δύο διδάκτορας τῆς φιλοσοφίας, τὸν Γεώργιον Οἰκονόμου καὶ Εὐστράτιον Πελεκίδην, πρὸς εἰδικὴν σπουδὴν τῆς ἀρχαιολογίας.

Τέλος ρητέον ὅτι κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος συνῆλθεν ἐν Ρώμῃ διεθνὲς ἱστορικὸν συνέδριον, εἰς ὃ κληθεῖσα ἡ ἡμετέρα Ἑταιρεία ἀντεπροσωπεύθη διὰ τοῦ ἐκ τῶν μελῶν τοῦ Συμβουλίου κ. Π. Καρολίδου, καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου.

Τοσαῦτα εἶνε τὰ ἔργα τῆς Ἑταιρείας, πολλὰ ἐξ ἀνάγκης καὶ ποικίλα, λίαν δὲ δαπανηρά. Διὰ τοῦτο, εἴπερ καὶ ἄλλοτε, εἶνε ἀναγκαῖα σήμερον ἡ ἐπαύξησης τῶν ἐκ τοῦ λαχείου πόρων. Ἄν μὴ τοῦτο γείνη, τὸ συμβούλιον θὰ εὐρεθῇ εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ περιορίσῃ τὰ ἔργα του. Ἐκ τούτου δὲ τὰ ἀρχαιολογικὰ ἡμῶν πράγματα, ἅτινα ἱκανῶς ἕως τῶρα ἔχουσι προαχθῇ, θὰ ὀπισθοχωρήσωσι, διότι οὐδὲ εἶνε δυνατόν ἴσως νὰ προσέλθῃ ἀρωγός, ὅπως ἄλλοτε, ἡ Κυβέρνησις ἕνεκα τῶν σήμερον οἰκονομικῶν περιστάσεων.

ΣΥΝΕΛΕΥΣΕΙΣ ΤΩΝ ΕΤΑΙΡΩΝ

Α' Τακτική συνέλευσις.

Τῇ 25ῃ Ἰανουαρίου 1904, ἡμέρᾳ Κυριακῇ, ὥρα 10 1/2 π. μ. συνῆλθον οἱ ἑταῖροι εἰς γενικὴν συνέλευσιν, ἵνα κατὰ τὰ ἄρθρα 31 καὶ 32 τοῦ Ὁργανισμοῦ ἐκλέξωσι τὸ Προεδρεῖον τῆς συνελεύσεως καὶ τὴν τριμελῆ Ἐξελεγκτικὴν Ἐπιτροπὴν καὶ ἀκούσωσι τὴν περὶ τῶν πεπραγμένων κατὰ τὸ ἔτος 1903 λογοδοσίαν τοῦ Συμβουλίου. Παρῆσαν ἑταῖροι 31.

Διενεμήθη εἰς τοὺς παρόντας ἑταίρους ὁ Γενικὸς Ἰσολογισμὸς τῆς χρήσεως 1903 μετ' ἀναλυτικῶν πινάκων (ᾧρα αὐτὸν δημοσιευόμενον ὡς παράρτημα τοῦ ἀνά χεῖρας τεύχους, σελ. I-XXVIII).

Γενομένης ψηφοφορίας ἐξελέγησαν παμψηφεὶ Πρόεδρος τῆς Συνελεύσεως ὁ κ. Δ. Βικέλας, Ἀντιπρόεδρος ὁ κ. Θρ. Ἀγγελόπουλος Ἀθάνατος, Α' Γραμματεὺς ὁ κ. Δ. Καστόργης καὶ Β' Γραμματεὺς ὁ κ. Λουδ. Νικολαΐδης.

Ἀκολούθως ἐξελέγησαν διὰ μυστικῆς ψηφοφορίας μέλη τῆς Ἐξελεγκτικῆς Ἐπιτροπείας οἱ κ. κ. Δ. Ἀνέζης, Β. Θεοδορόπουλος καὶ Μ. Λαμπρινίδης.

Εἶτα δὲ ὁ Γραμματεὺς τοῦ Συμβουλίου κ. Π. Καβδαδίας ἀνέγνω τὴν ἐν τοῖς προηγουμένοις (σελ. 9-26) ἔχθασιν τῶν πεπραγμένων τῆς Ἑταιρείας.

Β' τακτικὴ συνέλευσις.

Τῇ 8ῃ Φεβρουαρίου 1904, ἡμέρᾳ Κυριακῇ, ὥρα 10 1/2 π. μ. συνῆλθον εἰς δευτέραν τακτικὴν συνέλευσιν οἱ ἑταῖροι. Τῆς συνελεύσεως προήδρευσεν ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. Θρ. Ἀγγελόπουλος Ἀθάνατος. Παρῆσαν δ' ἑταῖροι εἰκοσιεννέα.

Ὁ Β' Γραμματεὺς τῆς συνελεύσεως κ. Λουδ. Νικολαΐδης ἀνέγνω τὴν ἐν σελίσιν 28-30 ἔχθασιν τῆς Ἐξελεγκτικῆς Ἐπιτροπῆς περὶ τῆς οἰκονομικῆς διαχειρίσεως τοῦ ἔτους 1903.

Ἡ συνέλευσις ἐνέκρινεν ὁμοθυμῶς τὴν γενομένην διαχείρισιν τοῦ ἔτους 1903 καὶ ἐξέφρασε τὴν εὐαρέσκειάν της πρὸς τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον καὶ πρὸς τοὺς ὑπαλλήλους τῆς Ἑταιρείας.

Ἀκολούθως ἐξελέγη πενταμελὴς ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ Ἐπιτροπὴ ἐκ τῶν κ. κ. Γ. Βαλτατζῆ, Ν. Καλογεροπούλου, Ε. Λυκούδη, Κ. Μητσοπούλου καὶ Ι. Πεσμαζόγλου.

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΕΞΕΛΕΓΚΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Πρὸς τὴν Συνέλευσιν τῶν Ἑταίρων τῆς Ἀρχαιολ. Ἑταιρείας.

Ἐκτελέσαντες τὴν ἀνατεθείσαν ἡμῖν ἐντολὴν περὶ ἐξελέγξεως τῆς οἰκονομικῆς διαχειρίσεως τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας διὰ τὸ χρονικὸν διάστημα ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου ἕως 31 Δεκεμβρίου 1903, λαμβάνομεν τὴν τιμὴν νὰ ἐκθέσωμεν τὸ πόρισμα τῆς ἐξελέγξεως ταύτης, ἀρχόμενοι ἀπὸ τοῦ Λογιστηρίου.

Κατὰ τὸ ἔτος 1903 συμφώνως μὲ τὰ βιβλία τοῦ Λογιστηρίου αἱ μὲν εἰσπράξεις ἀνῆλθον ἐν συνόλῳ εἰς . . . . . Δρ. 1.041.724.60

Προερχόμενα 1) ἀπὸ τὸ ὑπόλοιπον τοῦ ταμείου τῆς 31 Δεκεμβρίου 1902	Δρ. 1,424.75
2) ἀπὸ ἔσοδα προϋπολογισμοῦ 1903	» 23,673.35
3) » προκαταβολὰς	» 31,465.45
4) » ἀνάληψιν ἐντόκων καταθέσεων ἐκ τῆς Τραπεζῆς Γ. Π. Σκουζέ	» 352,348.80
5) » ὀφειλὴν Γιαννοπούλου	» 30,502 —
6) » χρεώστας διαφόρους	» 30.50
7) » ἐκποίησιν ἀκινήτων	» 2,279.75
8) » εἰδικὸν προϋπολογισμὸν Λαχείου	» 600.000.— Δρ. <u>1.041.724.60</u>

Αἱ δὲ πληρωμαὶ εἰς . . . . . Δρ. 1.038.603.24
κατανεμόμεναι ὡς ἑξῆς:

1) εἰς ἔσοδα τοῦ προϋπολογισμοῦ	Δρ. 386,342.19
2) » προκαταβολὰς	» 49,574.85
3) » ἐντόκους καταθέσεις παρὰ τῇ Τραπεζῇ Σκουζέ	» 340,348.80
4) » διαφόρους πιστωτάς	» 50,782.50
5) » εἰδικὸν προϋπολογ. τοῦ Λαχείου	» 211,554.90 Δρ. <u>1.038.603.24</u>
καὶ ὑπόλοιπον ταμείου κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1903	Δρ. <u>3,121.36</u>

Ἔσοδα καὶ ἔσοδα καθαρὰ.

Καθ' ὅλον τὸ ἔτος 1903 ἃ μὲν ἔσοδα ἀνῆλθον εἰς	Δρ. 363,158.15
τὰ δὲ ἔσοδα εἰς	» 421,765.79
Ἦτοι τὰ ἔσοδα ὑπερέβησαν τὰ ἔσοδα κατὰ	Δρ. <u>58.607.64</u>

Τ α μ ε ῖ ο ν.

Χρέωσις.

1) Τὸ ὑπόλοιπον τῆς 31 Δεκεμβ. 1902 Δρ. 1,424.75	
2) αἱ καθ' ὅλον τὸ 1903 ἐνεργ. εἰσπράξ. » <u>1.040.299.85</u>	Δρ. <u>1,041.724.60</u>

Πίστωσις.

Αἱ καθ' ὅλον τὸ ἔτος 1903 ἐνεργηθεῖσαι πληρωμαὶ . . .	Δρ. 1,038,603.24
Τὸ ἐν τῷ Ταμείῳ ὑπόλοιπον τῆς 31 Δεκεμβρίου 1903 . . .	Δρ. 3,121.36
	<u>Δρ. 1,041,724.60</u>

Περιουσία τῆς Ἑταιρείας.

Ἡ περιουσία τῆς Ἑταιρείας κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρ. 1902

ἀνῆρχετο εἰς.	Δρ. 513,694.74
κατὰ δὲ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1903 εἰς	455,087.10
ἧτοι ἐμειώθη κατὰ	<u>Δρ. 58,607.64</u>

Ἀποτελεῖται δὲ αὕτη :

1) ἀπὸ μετρητὰ ἐν τῷ Ταμείῳ	Δρ. 3,121.36
2) » 56 μετοχὰς Ἑθνικῆς Τραπεζῆς	» 131,320.—
3) » 700 ὁμολογίας Ἑθν. Δανείου ἐνο- ποιημένου τοῦ 1898	» 71,837.75
4) » 36 ὁμολογ. Πατριωτικοῦ Δανείου τῶν 30,000,000	» 45.—
5) » ἀποδείξιν καὶ ἓνα ὀριστικὸν τίτλον Ἑθν. Δαν. Κεφαλαιοποιήσεως	» 640.—
6) » προκαταβολὰς.	» 19,917.90
7) » ἔντοκον κατάρθειςιν παρὰ τῇ Τρα- πέζῃ Γ. Π. Σκουζέ.	» 73,000.—
8) » χρεώστας Γραμ.Λαχ.1897-1900	» 1,331.60
9) » χρεώστας ἐξ ἀκυρώσεως χρηματ. ἐνταλμάτων.	» 452.65
10) » ἀκίνητα κτήματα	» 65,170.24
11) » τὸ Κατάστημα τῆς Ἑταιρείας	<u>» 259,863.80</u> Δρ. 626,700.30

Ἐξ ὧν ἀφαιρουμένων τῶν ὀφειλομένων εἰς τοὺς ἐξῆς :

1) εἰς ἐγγυοδοσίαν τοῦ ταμίου Π. Χρυσαν- θοπούλου	Δρ. 5,000.—
2) » ὁμοίαν τοῦ ἐργολάβου Ν. Μοσχοῦ	» 1,500.—
3) » ἀρχαιολογικὰ ἔργα ἐκτελεστέα ἐν Ἀθήναις	» 99,436.90
4) » ἀνεκκαθαρίστους λ/σμούς τοῦ 1902	» 2,935.45
5) » μισθοὺς φυλάκων καὶ ἐπιμελ. 1903	» 2,430.—
6) » ἀνεκκαθαρίστους λ/σμούς τοῦ 1903	» 8,210.85
7) » ὀφειλομένας ἀμοιβὰς Λαχείου 3ης τριμηνίας τοῦ 1903.	» 2,100.—
8) » ὁμοίας ἀμοιβὰς 4ης τριμην. 1903.	<u>» 50,000.—</u> Δρ. 171,613.20
Ἦτοι καθαρά περιουσία κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1903.	<u>Δρ. 455,087.10</u>

Τούτων οὕτως ἐχόντων ἡ Ἐπιτροπεία καθῆκον ἑαυτῆς θεωρεῖ νὰ προτείνῃ εἰς τὴν Συνέλευσιν νὰ ἐγκρίνῃ τὴν διαχείρισιν τοῦ ἔτους 1903 καὶ νὰ ἐκφράσῃ τὴν εὐαρέσκειάν της πρὸς τε τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τῆς Ἑταιρείας, διὰ τῆς ἐνδελεχοῦς μερίμνης τοῦ ὁποῦ προάγονται τὰ τῆς Ἑταιρείας καὶ τὸ προσωπικὸν τῶν ὑπαλλήλων διὰ τὸν ζῆλον, τὴν ἀκρίβειαν καὶ τὴν τάξιν. μεθ' ἧς ἐργάζεται καὶ τηρεῖ τὰ βιβλία κλπ.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 5 Φεβρουαρίου 1904

Ἡ ἐξελεγκτικὴ ἐπιτροπεία
Β. ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΣ
Μ. ΛΑΜΠΡΥΝΙΔΗΣ
Δ. ΑΝΕΖΗΣ

ΕΚΘΕΣΕΙΣ

ΠΕΡΙ ΤΩΝ

ΑΝΑΣΚΑΦΩΝ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

ΑΜΦΙΑΡΕΙΟΥ ΑΝΑΣΚΑΦΑΙ

Αἱ ἐν Ἀμφιαρείῳ τοῦ Ὠρωποῦ ἐφ' ἔτος ἐπαναληφθεῖσαι ἀνασκαφαὶ διήρκεσαν ἀπὸ τῆς 30^{ης} Ἰουλίου μέχρι Δεκεμβρίου μεσοῦντος. Καὶ πρῶτον μὲν ἀνηυρέθη τὸ μετὰ τὸ 1890 ἐξαφανισθὲν ὕδωρ τῆς καὶ ὑπὸ Παυσανίου ἀναφερομένης πηγῆς, ἔπειτα ἐπανελήφθη ἡ ἀνασκαφὴ τοῦ θεάτρου καὶ συνετελέσθη ἡ ἀποκάλυψις τοῦ μεταξὺ τοῦ θεάτρου καὶ τῆς στοᾶς διήκοντος ὕδραγωγείου· ἀνασκαφὴ δ' ἔτι ἐγένετο ἀλλαχοῦ τε καὶ ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὁχθῆς τοῦ χειμάρρου καὶ ἐν ἰδιωτικοῖς ἀγροῖς πλησίον τε καὶ μακρὰν τοῦ Ἀμφιαρείου.

Καὶ παρὰ μὲν τὴν πηγὴν ἠυρέθη σκέλος δεξιὸν μαρμαρίνου ἀγάλματος, μείζονος τοῦ φυσικοῦ, στρατηγοῦ ἢ αὐτοκράτορος φέροντος θώρακα καὶ ὑποδήματα ἀναγλύπτῳ κεφαλῇ λεοντῆς κεκοσμημένα· ἠυρέθη δὲ καὶ πούς ἀναλόγου μεγέθους ἐπὶ βάσεως.

Ἐν δὲ τῷ θεάτρῳ ἀπεκαλύφθη ἱκανὸν μέρος τοῦ κοίλου· ἐνταῦθα ἀνεφάνησαν θεμέλιά τινα ἐδωλίων ἐπὶ τῆς μιᾶς πτέρυγος, ἐπὶ δὲ τῆς ἐτέρας τὸ ἔδαφος εἶνε βραχῶδες. Τὰ ὕδατα τῆς ὀρχήστρας διωχετεύοντο ἐν ἀρχῇ μὲν δι' ὑπονόμου μεγάλου πωροστεγοῦς, τὸ δὲ λοιπὸν διὰ σήραγγος ἀνοιγομένης πρὸς τὸν προειρημένον ὀπισθεν τῆς στοᾶς χώρον. Τὸ ἐνταῦθα στόμιον τῆς σήραγγος ἔχει ὕψος μὲν ἐνὸς μέτρου, πλάτος δὲ 0.60. Τὸ τοίχωμα τῆς σήραγγος ἦτο ἐπενδεδυμένον διὰ πηλίνων σωλήνων κυλινδρικών, ὧν ἕκαστος (διαμέτρου 0.91, ὕψ. ἢ μήκ. 0.65) συνέκειτο ἐκ τριῶν τμημάτων καὶ ἔφερεν ἐπὶ τοῦ χείλους ἐγγάρια στοιχεῖα τῆς ἀλφαβήτου χάριν τῆς προσαρμογῆς. Οἱ σωλῆνες οὗτοι δὲν ἦσαν ἐξ ἀρχῆς πρὸς τὸν ὀχετὸν τοῦτον προωρισμένοι, ἀλλὰ χάριν φρέατος· διότι φέρουσιν ἡμικύκλια τρήματα, χρήσιμα ὄντα, ὡς γνωστόν, ἐν τοῖς φρέασι πρὸς κατάβασιν. Καὶ ὁ

μὲν πλινθουργός, ὡς ἐκ τῶν πλαγίων χειλέων τῶν τμημάτων συνάγεται, ἐπλαττεν ὅλον τὸν κύλινδρον ἕκαστον ἐπὶ τῆς μήτρας καὶ ἐκοπτεν ἔπειτα αὐτὸν διὰ μαχαίρας εἰς τρία κάθετα τμήματα χάριν τῆς μεταφορᾶς· ἐνταῦθα μέντοι, ὡς εἰκάζεται ἀλλοθεν τε καὶ ἐκ τοῦ ἀσυναρτήτου τῶν τε ἀλφαβητικῶν στοιχείων καὶ τῶν κόψεων τῶν κατὰ χώραν εὐρεθέντων τμημάτων, ὑπὸ τοῦ ὀχνητοῦ ἀνδρὸς ἐγένετο χρῆσις τῶν ὑπαρχόντων τμημάτων εἰκῇ καὶ ὡς ἔτυχε. Συνεκοινώνει δὲ ὁ ὀχετός καὶ μετὰ φρεατίας, ἥτις συγκεκλιμένη ἐκ τριῶν ἐπαλλήλων σωλήνων μικροτέρων ἄνευ τρημάτων ἐδέχετο τὰ ὑπὲρ τὴν παρακειμένην πτέρυγα ὕδατα· ἐν τμήμα σωλήνος, πάλαι τεθραυμένον, ἠυρέθη κατὰ χώραν δεδεμένον διὰ πέντε μολυβδίνων ταινιῶν. Ἐν τῇ σήραγγι ἠυρέθη χρυσῇ ἄλλοις πλεκτῇ καλῇ λεπτῇ τέχνῃς μήκους περ. 0.33 ἀπολήγουσα ἐν τῷ ἄκρῳ ἑκατέρῳ εἰς κεφαλὴν λέοντος κερασφόρου· ἐκ τοῦ στόματος τοῦ μὲν ἐνὸς λέοντος ἐξέρχεται ἄγκιστρον, τοῦ δὲ ἄλλου κρίκος χάριν ἀμοιβαίας συνδέσεως· ὁ λαιμός τῶν λεόντων ἦτο ἐκ χρυσοῦ σύρματος περιβεβλημένου μάζῃ ὀρφνοῦ χρώματος, ἥτις καὶ σφίζεται ἐπὶ τοῦ ἑτέρου· τυγχάνει δὲ ἡ ἄλλοις δεδεμένη εἰς δύο κόμβους ὑπὸ τῆς φορούσης ἴσως πρὸς σμίκρυνσιν τῆς περιφερείας. Τῶν εὐρημάτων τοῦ θεάτρου μνημονευθήτω ἐνθάδε ραφίς χαλκῇ καὶ μήτρα μολυβδίνη μικρὰ (0.055) φέρουσα ἐντυπον μορφήν πρὸς ἀριστερὰ βαίνουσας. Τὰ δύο ταῦτα ἀρχαῖα μετὰ τῆς ἀλύσεως καὶ δύο πορπῶν, περὶ ὧν ἐν τοῖς ἐξῆς, κατετέθησαν ἐν τῷ Ἀθηνησὶ Ἀρχαιολογικῷ Μουσείῳ.

Ἐπὶ δὲ τῆς δεξιᾶς ὁχθῆς τοῦ χειμάρρου ἀπεκαλύφθησαν συμπλέγματα τεσσάρων οἰκοδομημάτων διαφόρων χρόνων, ἐν οἷς καὶ δύο δωμάτια ἔχοντα ἐψηφωμένον ἀπλῶς τὸ δάπεδον. Ἐπὶ τοῦ ὁδοῦ θυρώματος σφίζεται κατὰ χώραν ὁ χαλκοῦς δοχεὺς τοῦ στροφέως. Ἦσαν δὲ τὰ οἰκοδομήματα ταῦτα καταλύματα πιθανῶς τῶν εἰς τὸ ἱερὸν προσερχομένων. Ἐνταῦθα ἠυρέθη στήλη μαρμαρίνη φέρουσα στοιχηδὸν ἐπιγεγραμμένον ψήφισμα τῆς 3ης π. Χρ. ἑκατονταετηρίδος, δι' οὗ Καλλίνους Θεώνος Μεγαρεὺς ὀνομάζεται πρόξενος τῆς πόλεως, δῆλον ὅτι τῶν Ὠρωπίων· ἔτι δὲ δύο χαλκαὶ πόρπαι τῶν τελευταίων Ἑλληνικῶν χρόνων, ἡ μὲν μετ' ἐγγαράκτων ὁμοκέντρων κύκλων, ἡ δὲ ἐντέχνως κατὰ

τὴν ρίζαν τῆς βελόνης ἐλίσσομένη. Ἀγγείων λείψανα ἠϋρέθησαν ἱκανὰ τὸν ἀριθμὸν, ἄξιον δὲ μνείας εἶνε τεμάχιον μικρὸν Παναθηναϊκοῦ ἀμπορέως τῆς 4ης π. Χρ. ἑκατονταετηρίδος, ἐφ' οὗ τρία μόνα σφύζονται γράμματα, λων, ταῦτα δὲ συμπληρούμενα ἀποτελοῦσι τὴν γνωστὴν ἐπιγραφὴν «τῶν Ἀθίνηθεν ἄθλων». Νομίσματα δὲ μνημονευθήτωσαν ἀργυρᾶ μὲν τέτραχμον Ἀθηναίων καλῶν χρόνων, δραχμὴ Χαλκιδέων, τριώβολον Λοκρῶν Ὀπουντίων, χαλκᾶ δὲ ἐν Ἀθηναίων, φέρον γλαῦκα μετ' ἀναπεπταμένων τῶν πτερύγων καὶ ἀμπορέα, καὶ δύο ὡσαύτως Ἀθηναίων φέροντα δύο γλαῦκας τῆς 4ης π. Χρ. ἑκατονταετηρίδος, ἔτι δὲ ἄξιον μνείας χάριν τοῦ χρόνου εἶνε καὶ ἐν Κωνσταντίνου τοῦ νεωτέρου, ἀποθανόντος, ὡς γνωστόν, τῷ 340 μ. Χρ. Τὰ εἰρημένα νομίσματα κατετέθησαν ἐν τῷ Ἀθηνῇσι Νομισματικῷ Μουσεῖῳ.

Πέρας δὲ ἐν ἰδιωτικοῖς ἀγροῖς γενομένης ἐρεύνης ἠϋρέθησαν τάφοι πτωχοὶ κεραμοστεγεῖς τῶν καλουμένων καλυθῶν· ἔτι δὲ ἠϋρέθησαν δύο ἐπιγεγραμμένα δύο βάθρων ἀνακειμένων τῷ Ἀμφιαράῳ τμήματα, ὧν τὸ μὲν εἶνε ἐπικρανίτις, τὸ δέ, ὃ καὶ μέγιστον (πλάτ. 2·67), ὅψις βάθρου, ἐφ' οὗ, ὡς ἐκ τῆς ἐπιγραφῆς δηλοῦται, ἴσταντο τρία ἀγάλματα, ἀνὴρ, ὅστις καὶ ἄλλαχοῦ ἰδίᾳ τιμᾶται ἐν Ἀμφιαρείῳ, καὶ γυνὴ καὶ υἱός, ἰδρυμένα ὑπὸ τοῦ πατρὸς τῆς γυναικὸς καὶ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτῆς. Ἐν ἀγρῷ πρὸς Β. τοῦ θεάτρου κειμένῳ ἀνεκαλύφθη ἀρχαῖον φρέαρ βάθους 14·70 μετὰ πωρίνου στομίου περιφεροῦς (διαμέτρου 0·56)· κάτωθεν τοῦ στομίου ὑπάρχει ὀριζοντίως ὄρυγμα ἐν τῷ βράχῳ φέρον εἰς κοιλότητα λαξευτὴν τετράγωνον περ. 1·00. Ἄν οἱ τῆς ἀνωτέρω εἰρημένης σήραγγος σωλῆνες προέρχονται ἐντεῦθεν ἢ ἄλλοθεν, δεῖται ἔτι ἐξετάσεως, διότι ἐπελθόντος τοῦ χειμῶνος διεκόπη ἡ ἀνασκαφικὴ ἐρευνα.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΛΕΟΝΑΡΔΟΣ

ΕΡΓΑΣΙΑΙ ΕΝ ΜΥΚΗΝΑΙΣ

Καὶ κατὰ τὸ 1903 ἐξηκολούθησεν ἡ ἀποκομιδὴ τῶν ἐξω τῆς δυτικῆς πλευρᾶς τοῦ τείχους τῆς ἀκροπόλεως χωμάτων, θ' ἀπεπερατοῦτο δὲ ἡ ἐργασία αὕτη ἐφέτος, ἐὰν δὲν παρουσιάζετο ἀνάγκη νὰ μεταβῇ πάλιν εἰς Θεσσαλίαν ὁ ἐκτελῶν αὐτὴν ἐπιστάτης.

Χρ. ΤΣΟΥΝΤΑΣ

ΑΝΑΣΚΑΦΑΙ ΕΝ ΕΥΒΟΙΑ

Κατὰ τὰς ἀνασκαφάς, ἃς ἐποίησάμεθα ἐν τε Χαλκίδι καὶ ἐν παραλίᾳ Βάθειας, ἔνθα εἶχεν εὑρεθῇ ἐντὸς τοῦ κήπου τοῦ Μπαρμπούτη στήριγμα τάφων ἐκ λίθων μεγάλων τετραγώνων ἐχόντων ἐπὶ τῆς προσόψεως κυμάτιον, οὐδὲν ἔργον τέχνης ἄξιον λόγου εὑρομεν.

Καὶ ἐν Χαλκίδι μὲν σκάψαντες πρῶτον ἐν τῷ παρὰ τὴν Ἀρέθουσαν ἀγρῷ τοῦ κ. Νικολάου Δρόσου, ἔνθα πρὸ τριῶν ἐτῶν εὑρομεν ἐντὸς τάφων κτερίσματά τινα οὐχὶ ἀνάξια λόγου, κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἐνετύχομεν τάφοις οὐκ ὀλίγοις, ἀλλὰ πᾶσιν ἀνήκουσιν εἰς τοὺς πρώτους αἰῶνας τοῦ ἐν Ἑλλάδι Χριστιανισμοῦ· τοῦτο δὲ εἰκάζομεν ἐκ τοῦ ὅτι ἐν ὀλίγοις τισὶν ὑπῆρχον ἀγγελία κοινότατα καὶ ἀτεχνότατα, ἐν τοῖς πλείστοις δὲ οὐδέν. Ἐν ἐνὶ τούτων εὑρομεν σφραγίδα ἐκ μολύβδου διάτρητον, ἥς ἐπὶ μὲν τῆς μιᾶς προσόψεως εἶνε ἡ ἐπιγραφὴ

†   ⊙ Ε
 Ο Τ Ο Κ
 Ε Β Ο Η
 ⊙ Η

Ἐπὶ δὲ τῆς ἐτέρας

† Γ Ε
Ω Ρ Γ Ι Ω
Α Ρ Χ Ι Ε
Π Ι Σ Κ Ο Π Ο

Ἐντεῦθεν γίνεται γνωστὸν τὸ ὄνομα τοῦ ἀρχιεπισκόπου τούτου. Σημειωτέον ὅτι οἱ πλείστοι τῶν τάφων τούτων ἦσαν κατεσκευασμένοι κεράμοις καὶ λίθοις πωρίνοις εἰλημμένοις ἐξ ἀρχαιότερων τάφων. Οἱ ἐπισημότεροι, οἷος ὁ τοῦ ἀρχιεπισκόπου, ἦσαν ἀσθέστῳ κεχρισμένοι. Ἐν ἐνὶ τούτων εὗρομεν καὶ στήλην ἐπιτύμβιον ὕψ. 0.75, πλάτους 0.40 ἔχουσαν ἀετωμάτιον ὕψ. 0.15 καὶ δύο ῥόδακας, ἐν ᾗ εἶνε κεχαραγμένη ἡ ἐπιγραφή ἥδε

Σ Ω Σ Ι Β Ι Α
Α Ρ Ι Σ Τ Ι Ω Ν Ο Σ
Θ Η Β Α Ι Α

Κατόπιν ἐσκάψαμεν ἐν τῷ ἀγρῷ τῷ παρὰ τὰς Ὑψηλὰς Καμάρας τοῦ κ. Βελισαρίου Οἰκονόμου, ἔνθα ἐφαίνοντο ὑπερέχοντες τῆς ἐπιφανείας θεμελίοι λίθοι. Πλὴν τῶν θεμελίων τούτων λίθων καὶ μέρους ὑδραγωγείου ἐκ κεράμων, δι' οὗ διωχετεύετο ὕδωρ εἰς τὸ οἰκοδόμημα τοῦτο, ὅπερ, ὡς εἰκάζομεν ἐκ κεράμων στρογγύλων ὁμοίων τοῖς ἐν τῷ ὑποκαύστῳ τοῦ γυμνασίου, ὅπερ πρὸ τριῶν ἐτῶν εὗρέθη ἐν τῷ κήπῳ τοῦ Ἀναγνώστου Λιμπερρίου, πιθανῶς ἦτο ἡ γυμνάσιον ἢ βαλανεῖον, οὐδὲν ἄλλο εὗρέθη.

Κατόπιν ἀπήλθομεν εἰς Βάθειαν, ἔνθα ἠρευνήσαμεν τὸ προμνημονευθὲν στήριγμα τάφων. Τοῦτο εἶχε τὸ σχῆμα Π, ἦν δὲ μήκους μέτρων 11.85, πλάτους 1.29· ἀποτελεῖτο δὲ ἐκ μαρμαρίνων τετραγώνων λίθων ἐχόντων κυμάτιον ἐπὶ τῆς προσόψεως. Σκάπτοντες ἐν τῷ ἔνδον τῶν σκελῶν τοῦ περὶ χώρῳ, ἔνθα συνήθως εὗρηνται οἱ τάφοι, ἡμισυ μέτρον κάτωθεν τῆς ἐπιφανείας εὗρομεν καλυβίτας τινάς, ἐν οἷς εὗρέθησαν συντρίμματα ὑαλίνων ἐγχρώμων ἀγγείων καὶ ἥδε ἡ Χριστιανικὴ ἐπιγραφή ἐπὶ στήλης μαρμάρου ἐχούσης ὕψος 1.05, πλάτος 0.45

†
ΜΝΗΜΟΡΙ
ΟΝ ΚΥΡΙΑ
ΚΟΥ

Κατόπιν προχωρήσαντες μέχρι τοῦ φυσικοῦ ἐδάφους εἰς βάθος ὑπὲρ τὸ μέτρον ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους, ἐν ἣ τὸ στηρίγμα, οὐδὲν εὑρομεν. Εἰκάζομεν ὅτι οἱ ἐν τῷ στηρίγματι τάφοι εἶχον καταστραφῇ πιθανῶς, ὅτε ἐκτίζετο ἐπ' αὐτοῦ τοῦ τοῦ στηρίγματος πρὸς τὸ μέρος τῆς προσόψεως τὸ οἰκοδόμημα, οὐ οἱ τοῖχοι ἐξ ἀσβέστου πεποιημένοι οὕτω στερεοὶ ἦσαν, ὥστε ὁ ἰδιοκτήτης, ὡς εἶπεν ἡμῖν, μετὰ πολλῆς δυσκολίας καὶ δαπάνης ἠδυνήθη νὰ καταστρέψῃ, ἵνα λάβῃ τοὺς λίθους.

Τελευταῖον μαθόντες ὅτι ἐν Καρύστῳ ὑπῆρχον μνημεῖά τινα τέχνης ἄξια λόγου καὶ ἐπιγραφαί, ἀπήλθομεν ἐκεῖσε πρὸς περισυλλογὴν αὐτῶν. Ὅντως δὲ εἶδομεν τὰ ἑξῆς·

- 1) κορμὸν μαρμαρίνου ἀγάλματος θεᾶς τέχνης οὐχὶ κακῆς
- 2) ἀνάγλυφον ἀνδρὸς γενειοφόρου, τὸ πρόσωπον ἔχοντος ἀποκεκρουμένον, φοροῦντος δὲ ἱμάτιον ποδῆρες τέχνης οὐχὶ καλῆς.

Ταῦτα, ὡς ἔμαθον πρὸ πολλοῦ εὑρεθέντα ἐν τῷ οἰκοπέδῳ τοῦ Βασιλείου Μπαλτᾶ κατεσχέθησαν καὶ νῦν κεῖνται ἔξωθεν τῆς οἰκίας τοῦ πρῶην δημάρχου Σαραβάνου,

- 3) βάσιν ἀγάλματος τετράγωνον ἔχουσαν τήνδε τὴν ἐπιγραφὴν·

Φρῦνις Πραξαγόρου
ἡ ἱέρεια τῆς Ἀρτέμιδος
καὶ τοῦ Ἀπόλλωνος τὸ ἄγαλμα
τῆς Ἀρτέμιδος
ἐκ τῶν ἰδίων ἀνέθη-
κεν εὐχὴν.

- 4) Βάσιν ἀγάλματος εὑρεθεῖσαν ἐν τῷ λιμένι, ὅτε ἐκαθαρίζετο, ἔχουσαν δὲ ἐπὶ μὲν τῆς προσόψεως ἐγγεγλυμμένας τέσσαρας μορφάς, ὀπισθεν δὲ τρεῖς, ἐν δὲ τῇ ἀριστερᾷ πλευρᾷ δύο. Ἐπειδὴ αἱ ἐν τῇ προσόψει μορφαὶ εἰκονίζουσι σκηναὶς θήρας, εἰκάζομεν ὅτι καὶ ἡ βάσις αὕτη ἀνείχεν ἄγαλμα τῆς Ἀρτέμιδος. Εἰ καὶ αἱ

μορφαί εἰσι κεκακωμέναι ὑπὸ τῆς ἄλμης, φαίνονται τέχνης καλῆς.

Αἱ δύο αὐταὶ βάσεις κεῖνται νῦν ἐν τῷ Δημαρχεῖῳ Καρύστου.

5) Βωμὸν τετράγωνον ἐνεπίγραφον ἔχοντα ἐπὶ μὲν τῆς προσόψεως τήνδε τὴν ἐπιγραφὴν·

Ἡ λαμπροτάτη
Φλα· Γελ'. Ἀντιπάτρα
κατὰ κέλυσιν τῆς
θεοῦ τὸν βωμὸν
εἰδρύσατο

Ἐπὶ δὲ τῆς δεξιᾶς πλευρᾶς εἰκονίζεται ἡ θεὰ καθήμενη ἐπὶ θρόνου προσβλέπουσα τὴν Ἀντιπάτραν θύουσαν ἐπὶ βωμοῦ, ἡ ἀκολουθεῖ παῖς κρατῶν ἄγγειον, ἐπὶ δὲ τῆς ἀριστερᾶς εἰκονίζονται τρεῖς μορφαί, ὧν ἡ μία ἐφιππος.

Ὁ βωμὸς οὗτος εὑρηται ἐν τῷ κήπῳ τοῦ ἐν τῇ παλαιᾷ χώρᾳ Ἰ. Μαύρου.

6) Ἀνάγλυφον ἐπιτύμβιον ἐντετοιχισμένον ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ Βασιλείου Μπαλτᾶ φέρον τρεῖς μορφάς ἀκεφάλους μὲν πάσας, ἀλλ' ἐχούσας τὸ ἄλλο σῶμα ἐν καλῇ καταστάσει· εἶνε τέχνης καλῆς, ὡς ἠδυνήθημεν νὰ κρίνωμεν ἐκ τοῦ ὀρωμένου μέρους. Εἶνε δεδηλωμένον, ὁ δὲ ἰδιοκτήτης ἐδέξατο πεισθεὶς ὑφ' ἡμῶν νὰ προσφέρῃ εἰς τὸ ἐν Χαλκίδι Μουσεῖον, ἂν λάβῃ πεντήκοντα τουλάχιστον δραχμάς.

Περὶ τούτων ἐγράψαμεν καὶ πρὸς τὴν Γενικὴν ἐφορίαν, ἵνα φροντίσῃ, ὅπως παραληφθέντα σταλῶσιν εἰς τὸ ἐν Χαλκίδι Μουσεῖον.

Δὲν κρίνομεν ἄσκοπον νὰ γνωρίσωμεν τῇ Ἑταιρείᾳ, ὅτι ἐν τῇ κώμῃ Πλατανιστῶ ὑπάρχει μέγα οἰκοδόμημα ἐκ μεγάλων τετραγώνων ἐγχωρίων λίθων, οὗ ὁ περίβολος ἔχει ἀρκετὴν ἔκτασιν. Περιγραφὴν αὐτοῦ δὲν παρέχω, διότι πολλοὶ περιηγηταί, μάλιστα δὲ ὁ Βουρσιανὸς λεπτομερῶς περιγράφει αὐτό, ἔχων τὴν γνώμην, ὅτι εἶνε τὸ ὑπὸ τοῦ Στράβωνος ἀναφερόμενον Ποσειδῖον. Τίνος θεοῦ ἱερὸν εἶνε, μόνῃ ἡ ἀνασκαφὴ δύναται νὰ δείξῃ· τοῦτο δὲ λέγω, ἐπειδὴ ἐν τῇ νεωστὶ κατὰ τὰς πηγὰς ἐκδοθείσῃ τοπογραφίᾳ καὶ ἱστορίᾳ τῆς Εὐβοίας, ὁ Gayer δὲν ἀποδέχεται τὴν γνώμην τοῦ Βουρσιανοῦ. Γ. Α. ΠΑΠΑΒΑΣΙΛΕΙΟΥ

ΑΝΑΣΚΑΦΑΙ ΧΑΙΡΩΝΕΙΑΣ

Πολυνάνδριον τῶν Μακεδόνων. Ἡ ἀνασκαφή τοῦ μεγάλου παρὰ τὸν Κηφισὸν καὶ ἐγγὺς τοῦ χωρίου Μπράμαγα τύμβου εἶχε διακοπῇ ἕνεκα τῶν βροχῶν τὴν 16 Νοεμβρίου τοῦ παρελθόντος ἔτους. (Ἴδε Πρακτικά τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας τοῦ ἔτους 1902 σελ. 53-59). Τὴν 12 Ἰανουαρίου τοῦ ἐνεστῶτος ἔτους 1903 ἐτέθη ἡ σκαπάνη αὐτῆς εἰς ἐνέργειαν καὶ μετὰ τεσσάρων ἐβδομάδων ἐργασίαν προήχθη ἐπὶ τοσοῦτον ἡ ἀνασκαφή, ὥστε νὰ βεβαιωθῶσιν πάντα τὰ ποτελέσματα, περὶ ὧν κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον θετικὰς εἰκασίας μόνον ἠδυνάμην ἐν τῇ περυσινῇ μου ἐκθέσει νὰ ἐκφράσω. Ἀλλ' ἀνάγκη δὲν εἶνε διὰ μακροτέρων νὰ λαλήσω περὶ τούτου ἐνταῦθα, διότι τὰ προσήκοντα ἐλέχθησαν ἐν τῇ διατριβῇ μου *Das Schlachtfeld vor Chäronea im Jahre 338 vor Chr. und der Grabhügel der Makedonen*, ἥτις ἐδημοσιεύθη ἐν τοῖς Mitteilungen des K. deutschen archäologischen Instituts zu Athen, Jahrgang 1903.

Προϊστορικὸς τύμβος. Μετὰ τὴν δοκιμαστικὴν ἐν τῷ τύμβῳ τούτῳ τούτῳ σκαφήν, περὶ ἧς διέλαβον ἐν τῇ περυσινῇ μου ἐκθέσει (Ἴδε Πρακτικά τῆς Ἀρχαιολογ. Ἑταιρείας τοῦ ἔτους 1902 σελ. 53-59), οὐδὲν πλέον ἠδυνήθην νὰ ἐπιχειρήσω ἐνταῦθα κατὰ τὸ ἐνεστῶς ἔτος καὶ ἡ περαιτέρω ἔρευνα ἀνεβλήθη εἰς τὸ προσεχὲς ἔτος.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 10 Δεκεμβρίου 1903.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΩΤΗΡΙΑΔΗΣ

ΑΝΑΣΚΑΦΑΙ ΟΡΧΟΜΕΝΟΥ

Τύμβος παρὰ τὸν Ὀρχομενόν. Κατὰ Μάρτιον τοῦ ἔτους 1903 ἐπεχείρησα τὴν ἀνασκαφὴν τοῦ παρὰ τὸν Ὀρχομενόν ἐν τῇ πεδιάδι κωνικοῦ τύμβου, οὗ μνεία γίνεται ἤδη ἐν Schliemann, *Orchomenos*. Εἰς τὰ ἐκ τοῦ κέντρου τοῦ τύμβου ἐκσκαφέντα χῶματα εὐρέθησαν ὀλίγιστα τεμάχια χειροποιήτων προϊστορικῶν ἀγγείων. Τὸ χῶμα ὅλον συνεσωρεύθη, ὡς φαίνεται, ἐκ τῶν πέριξ γαιῶν πρὸς σχηματισμὸν τοῦ κώνου τούτου, εἰς ὕψος πέντε μέτρων περίπου. Δυστυχῶς εἰς τὸ κεντρικὸν ὄρυγμα, δι' οὗ ἐζήτησα νὰ φθάσω μέχρι τοῦ φυσικοῦ ἐδάφους, ἀνέβλυσεν ἕνεκα τῆς πολυομβρίας τόσον ἄφθονον ὕδωρ, ὥστε ἡ διερεύνησις τοῦ τύμβου ἐν τῷ βάθει τούτῳ καθίστατο καὶ τότε ἀδύνατος καὶ πολὺ ἀργότερα ἔτι κατὰ τὸ θέρος. Τὴν ἀνασκαφὴν ἀνέβαλον εἰς τὸ προσεχὲς ἔτος 1904.

Ἐν Αθῆναις, τὴν 10 Δεκεμβρίου 1904.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΩΤΗΡΙΑΔΗΣ

ΑΝΑΣΚΑΦΑΙ ΘΕΡΜΟΥ

Τέμενος τοῦ Θερμίου Ἀπόλλωνος. Ἐπειδὴ εἰσέτι δὲν ἐλύθη τὸ ζήτημα τῆς ἀπαλλοτριώσεως τῶν ἀγρῶν, οἵτινες καταλαμβάνουσιν ἅπαντα τοῦ τεμένους τὸν χῶρον, ἦτο ἀδύνατον κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο νὰ ἐξακολουθήσω τὴν ἐν αὐτῷ ἀνασκαφὴν. Ὀφείλω ὁμῶς νὰ παρατηρήσω, ὅτι ἐκ τῆς διερευνήσεως τοῦ ὑπολειπομένου πρὸς ἀνασκαφὴν χώρου δὲν περιμένω ἀποτελέσματα λόγου ἄξια. Ὁ εὐδρος οὗτος καὶ καρποφόρος τόπος ἐγεωργήθη πάντοτε—ἀπὸ τὴν ἐπαύριον ἴσως τῆς ἐν ἀρχῇ τῶν χριστιανικῶν χρόνων τελευταίας καταστροφῆς τῶν ἱερῶν ἢ ἀπὸ τῆς κατὰ τὸν μέσον αἰῶνα ἐκβαρβαρώσεως τοῦ τόπου. Καὶ ὑπὸ τὸ ἄτομον καὶ τὴν σκαπάνην τοῦ καλλιεργητοῦ τὸ πᾶν κατεστράφη

*Αν διεσώθη ὅ,τι ἤδη ἀνεσκάφη καὶ τὴν ἐπιστήμην ἐπλούτισε, τοῦτο ὀφείλεται μόνον εἰς τὸ ὅτι πᾶσα ἡ στενὴ ἀνατολικὴ τοῦ τεμένους ζώνη, ἐνθα κεῖνται αἱ στοαί, τὰ πρὸ ἐτῶν βάθρα ἀνδριάντων, αἱ ἐξέδραι καὶ ὁ ναός, ἐνωρίς ἐκαλύφθη ὑπὸ τῶν ἐκ τοῦ ὄρους Μῶμα-Λάκκου καταρρευσάντων ὀλίγων χωμάτων. Ἡ ἐπίχωσις ὁμως δὲν ἐκτείνεται δυτικῶς τῆς ζώνης ταύτης πρὸς τὸν λοιπὸν τοῦ τεμένους εὐρὺν χώρον. Διὰ τοῦτο καὶ ἐπιγραφαὶ δὲν ἐλπίζω πλέον ὅτι θὰ εὐρεθῶσιν ἄλλαι πλὴν τῶν ἀνευρεθεισῶν ἤδη, αἵτινες, ἐξαίρεσει τῆς ἐντὸς τοῦ ναοῦ ἐπὶ χαλκῆς στήλης εὐρεθείσης (*Ἴδε Πρακτικά τῆς ἀρχαιολογικῆς ἐταιρείας τοῦ ἔτους 1898 σελ. 107-109) καὶ τῆς ὑπὸ Ο. Kern δημοσιευθείσης ἐν *Inscripfen von Magnesia*, πᾶσαι σχεδὸν εἶνε προξενίας ψηφίσματα τοῦ τέλους τοῦ τρίτου καὶ τοῦ δευτέρου πρὸ Χρ. αἰῶνος. Αἱ ἐπιγραφαὶ αὗται ἦσαν χαραγμέναι ἢ ἐπὶ λιθίνων πλακῶν καὶ εὐρέθησαν κατὰ χώραν μεταξὺ τῆς μακρᾶς στοᾶς καὶ τοῦ ναοῦ ἢ εἰς λίθους τῶν προ αὐτῆς βάθρων καὶ ἐξεδρῶν. Ἄλλαι τινὲς δηλοῦσι τὰ ὀνόματα τῶν ἀνδρῶν, ὧν αἱ χαλκαὶ εἰκόνες ἴσταντό ποτε ἐπὶ τῶν σωζομένων βάθρων Μία τοιαύτη ἀναγγέλλει καὶ τὸν ποιήσαντα τεχνίτην: Λύσιππος ἐπόησε.

Εἶνε περίεργον, ὅτι οὐδαμοῦ εἰσέτι ἀνεῦρον τὰ ἔχνη νεωτέρου τινὸς ναοῦ, ἥτοι ἐκ τῶν χρόνων τῆς ἀκμῆς τῆς αἰτωλικῆς ὁμοσπονδίας, ἐξ ὧν κατάγονται πάντα τὰ ἀνασκαφέντα τοῦ τεμένους κτίσματα, πλὴν τοῦ μεγάλου ναοῦ, ἴσως δὲ καὶ τοῦ παρ' αὐτὸν μικροῦ, ἐξ οὗ ὁμως οὐδὲν ἀπολύτως διεσώθη πλὴν τοῦ στυλοβάτου καὶ τῶν τοίχων τοῦ σηκοῦ. Ἐνῶ πιθανώτατον ἔπρεπε νὰ θεωρήσω, ὅτι κατὰ τοὺς χρόνους τούτους οἱ Αἰτωλοὶ δὲν ἤρκεσθησαν εἰς τὸ νὰ κοσμήσωσι τὸ τέμενος διὰ πολυτελῶν στοῶν μόνον καὶ τοιούτων ἄλλων δημοσίων κτιρίων, ἀλλὰ καὶ ναόν τινα ὑποδόμησαν πρὸς τῷ μοναδικῷ παλαιῷ τοῦ Ἀπόλλωνος.

Εἰς τὸν μὴ ἀνασκαφέντα τοῦ τεμένους χώρον ὅπουδῆποτε δοκιμαστικῶς ἠρεύνησα δὲν εὗρον ἄλλο τι ἢ μικροὺς τοίχους εὐτελεστάτων ἰδιωτικῶν οἰκίσκων.

Τύμβοι τοῦ χωρίου Γαβαλοῦ. Τὸ χωρίον Γαβαλοῦ (πρω-

τεύουσα τοῦ δήμου Μακρυνείας) κατέχει τὴν θέσιν τοῦ ἀρχαίου Τριχονίου, παρὰ τὴν Τριχωνίδα λίμνην. Εἰς τοὺς πρόποδας τῆς γεωλόφου μακρᾶς ῥάχews τῶν προβοῦνων τοῦ ὄρους Ζυγοῦ, ἦν περιέζωνον τὰ τεῖχη τῆς ἀρχαίας πόλεως, ἀνέσκαψα καὶ πέρυσι τάφους τινὰς (ἴδε Πρακτικά τῆς ἀρχαιολογικῆς ἐταιρείας τοῦ ἔτους 1902). Ἐφέτος ἔστρεψα τὴν προσοχὴν μου κατὰ τὸν δίμηνον χρόνον τῆς ἐνταῦθα ἐργασίας (κατ' Αὐγουστον καὶ Σεπτέμβριον) εἰς δύο τύμβους, κειμένους παρὰ τὴν ἀμαξιτὴν ὁδόν, ἐνθα πολλὰ λείψανα μαρτυροῦσι τὴν ὑπαρξιν ἀρχαίου νεκροταφείου. Ὁ ἕτερος τῶν τύμβων τούτων ἔχει δέκα μέτρων ὕψος ἐκ τῆς βορείας του ὀψews, ὅπου τὸ ἐπικλινὲς ἔδαφος τῶν ἀγρῶν εἶνε χαμηλότερον· ἐκ τῆς νοτίας ὀψews εἶνε πολὺ χαμηλότερος. Ἄν καὶ κωνοειδὴς μᾶλλον τὸ σχῆμα, κατὰ κορυφὴν ὅμως δὲν ἀπολήγει εἰς ὄξύ, ἀλλὰ σχηματίζει μέγα κοίλωμα, ὡς νὰ ὑπέστη μεγάλην τινὰ καθίζησιν τὸ χῶμα ἐνταῦθα.

Ὡρυξα τάφρον, ἀρχίσας ἀπὸ νοτίου χαμηλοτέρου μέρους πρὸς τὸν ὁμφαλὸν τοῦ τύμβου. Τὰ χῶματα ἦσαν ἀνάμικτα μὲ παντοῖα συντρίμματα λίθων ἐγχωρίων καὶ πωρίων, προερχομένων ἐξ ἀρχαίων κτιρίων, ἔτι δὲ μὲ ἄπειρον πληθὺν λίθων ἐκ κοίτης ρεύματος. Ὅσῳ δὲ μᾶλλον ἐπροχώρουν πρὸς τὸ κέντρον, τόσον ἀφθονωτέρους εὗρισκα τοὺς σωροὺς λίθων τοῦ ρεύματος. Πολλοὶ τούτων ἦσαν ἀμαξιταῖοι σχεδόν, ὁποῖους κατακυλίζει τὸ ρεῦμα ἐκ τοῦ ὄρους καὶ ὧν γέμει ὄχι μόνον ἡ νῦν κοίτη αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ πολὺ μέρος τῶν πέριξ ἀγρῶν, δι' ὧν συχνάκις ἀλλάσσον κατὰ βραχέα χρονικὰ διαστήματα κοίτην πλειστάκις ἔρρευσεν καὶ ῥέει ἔτι τοῦτο. Ἐντὸς τῆς τάφρου εὗρήκα εἰς βάθος τριῶν μέτρων ἀντικείμενά τινα, τὰ ὅποια βεβαίως ἦσαν κτερίσματα νεκροῦ, ἀτάκτως ἀνάμικτα εἰς τὸ χῶμα, τάφρον ὅμως δὲν διέκριναν· ἦσαν δηλονότι 1) δύο χαλκοὶ πτερινιστῆρες, ἐντελῶς ἀκέραιοι σωζόμενοι· 2) δύο ἀργυρᾶ πλακίδια ἐπίχρυσα μὲ ἐκτύπους Νίκας· τὸ ἐν πλακίδιον, σχεδὸν ἀκέραιον, παριστάνει Νίκην πτερυγοφόρον, κρατοῦσαν διὰ τῆς ἀριστερᾶς στέφανον· ἡ δὲ δεξιὰ ὑψωμένη δὲν φαίνεται ἂν ἐκράτει τι· τὸ ἄλλο πλακίδιον ὁμοιον πρὸς τοῦτο συνέλεξα εἰς τεμάχια· 3) χαλκαὶ τριχολαβίδες· 4) ἔλασμα σιδήρου λεπτὸν καλυπτόμενον ἐκ τῆς μιᾶς πλευρᾶς ὑπὸ ἀργυροῦ λε-

πτοῦ ἐλάσματος, φέροντος ἔκτυπον παράστασιν ἵππομαχίας· δύο ἱπποῖται ὁρμῶσι κατ' ἀλλήλων πάλλοντες τὰ μακρὰ δόρατα· ὑπὸ τὴν κοιλίαν ἑκατέρου τῶν ἱππῶν πτηνόν· πεζὸς παρὰ τὸν ἕνα ἱππότην ὁρμᾷ κατὰ τοῦ ἀντιπάλου ἱππέως μὲ γυμνὸν τὸ ἐγγχειρίδιον. Ἡ διατήρησις ἱκανῶς καλή. Παρὰ τὰ ἀντικείμενα ταῦτα εὐρέθη καὶ τεμάχιον μαρμαρίνης ἐπιτυμβίας στήλης ἐκ τοῦ πρὸς τὸ αἶτωμα μέρους αὐτῆς μὲ τὰ οὐχὶ νεώτερα τοῦ τρίτου αἰῶνος γράμματα . . . ΟΣ.

Ὀλίγον τι βαθύτερα εἰς τὴν αὐτὴν θέσιν ἦσαν ὀγκωδέστατοι λίθοι ἐκ κοίτης ρεύματος, ἐρριμμένοι εἰς τὴν ἀρχὴν εἰσόδου σχηματιζομένης μεταξὺ δύο ἑκατέρωθεν τοίχων, οἵτινες ἔφερον πρὸς τὸ κέντρον εἰς τάφον. Οἱ τοῖχοι συνίστανται μέχρι τινὸς ἐκ κοινῶν λίθων καλῶς συναρμοζομένων μὲ τραχείαν τὴν ἐπιφάνειαν, ἀλλὰ τὴν συνέχειαν αὐτῶν ἀποτελοῦσι ὀγκῶδεις πῳρινοὶ λίθοι. Οἱ τοῖχοι ἦσαν ἐν μέρει κατεστραμμένοι καὶ ὁ τάφος δέ, κατεσκευασμένος διὰ τεσσάρων ὀρθῶν πλακῶν καὶ καλύμματος ἐκ μιᾶς πλακός, ἐδείκνυε προηγηθεῖσαν σύλησιν· ἡ δὲ καλύπτουσα πλάξ ἦτο ἀνατετραμμένη. Εὐθὺς δὲ εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς τάφρου, πρὸς τὸ νότιον μέρος τοῦ τύμβου εὐρῆκα ἀσύλητον, κάλλιστα διατηρούμενον τάφον. Οὗτος ἀποτελεῖται ἐκ θαλάμου περικτίστου διὰ τοίχων, ἄνωθεν δὲ καλύπτεται διὰ πλακῶν μεγάλων. Ἡ εἴσοδος ἐκ τῆς νοτίας πλευρᾶς ἀποτελεῖται ἐκ μεγάλης πλακός ὀρθῆς. Ὁ θάλαμος ἀποτελεῖται ἐκ τῆς κτιστῆς ὑψηλοτέρας κλίνης τοῦ νεκροῦ καὶ τοῦ παρ' αὐτὴν χαμηλοτέρου μέρους, εἰς ὃ φέρει ἡ εἴσοδος. Οἱ τοῖχοι ἔσφζον ἐν μέρει ἐπίχρισμα ἀμμοκονίας, ἐπὶ τοῦ ὁποίου διετηροῦντο ἔτι μικρά τινα χρωματιστὰ ἐρυθρὰ κοσμήματα ἀπλᾶ. Ἐκ τοῦ σκελετοῦ ἐλάχιστα μόνον ὅστ' ἐσώζοντο. Εἰς τὴν θέσιν τοῦ κρανίου (ὁ νεκρὸς ἔβλεπε πρὸς βορρᾶν) εὐρέθη ἀκέραιος μέγας χρυσοῦς στέφανος καὶ ἀργυροῦν διδραχμον αἰτωλικόν· παρὰ τοὺς δακτύλους τῆς δεξιᾶς χειρὸς μέγας χρυσοῦς δακτύλιος, οὗ ὁ λίθος φέρει παράστασιν ἐγγεγλυμμένην τῆς Μελοπομένης· ἡ τραγικὴ μούσα στηρίζει τὸν ἀριστερὸν ἀγκῶνα εἰς κιονίσκον καὶ μὲ τὴν ἀριστερὰν κρατεῖ θύρσον· μὲ τὴν προβαλλομένην δεξιὰν κρατεῖ προσωπεῖον, πρὸς ὃ ἀτενίζει. Στηρίζεται ἐπὶ τοῦ ἀριστεροῦ ποδός, ὑψώνει δὲ ὀλίγον τὸν δεξιόν. Γυμνὸν ὅλον τὸ ἄνω μέ-

ρος τοῦ σώματος μέχρι τῶν μηρῶν· ὁ καταπίπτων χιτῶν συγ-
κρατεῖται διὰ τοῦ ἀριστεροῦ ἀγκῶνος τοῦ ἐπὶ τοῦ κιονίσκου στη-
ριζομένου. Τοῦ νεκροῦ τὸ ἔνδυμα ἦτο, ὡς φαίνεται, χρυσοκέντη-
τον· εὐρέθησαν πολλὰ τεμάχια τῶν χρυσῶν κλωστῶν. Εἰς δὲ τὸ
χαμηλότερον τοῦ θαλάμου μέρος ἵστατο κατὰ χώραν παρὰ τοὺς
ποδας τοῦ νεκροῦ χαλκοῦς λυχνοστάτης, φέρων λύχνον πῆλινον·
εἰς δὲ τὸ ἔδαφος εὐρέθησαν καταπεσόντα βεβαίως ἐκ τῶν τοίχων
ὀπόθεν ἐκ σιδηρῶν ἡλῶν καταπεσόντων ὡσαύτως ἦσαν τινα τού-
λάχιστον ἀνηρτημένα, σκευὴ ἀργυρᾶ ἐπιτραπέζια, οἶον παροψί-
δες, πυξίδες, χύτρα, κοχλιάριον, κύπελλα, φιαλίδια. Παρὰ τὸν
λυχνοστάτην ἔκειτο πῆλινος ἀμφορεὺς καὶ εὐτελὴ τινα πήλινα
δοχεῖα. Τέλος στλεγγίς σιδηρᾶ.

Ἡ ἀνασκαφὴ δὲν ἠδύνατο νὰ προχωρήσῃ περισσότερον πρὸς
τὸ κέντρον ἕνεκα τῶν κολοσσιαίων σωρῶν λίθων ρεύματος, δι' ὧν
μετὰ χωμάτων ἄλλων ἀνυψώθη εἰς τὸ μέρος τοῦτο μέχρι δέκα
μέτρων ὁ τύμβος.

Ἐξ ὧν ἀνωτέρω διέλαθον, θὰ ἠδύνατο νὰ ὑποτεθῇ, ὅτι ὁ
τύμβος οὗτος ἀνωρύχθη ποτὲ καὶ τάφοι, καλυπτόμενοι ὑπ' αὐ-
τοῦ, ἐσυλήθησαν. Ἀλλὰ τοῦτο θεωρῶ ὅλως ἀπίθανον· 1) διότι ὁ
παρὰ τὸ κέντρον τάφος κεῖται εἰς βάθος ἕξ μέτρων, τὰ δὲ ἀνω-
θεν χώματα περιεῖχον θραύσματα ἀγγείων τοῦ τρίτου περιπου
καὶ δευτέρου αἰῶνος, οὐδὲν δὲ νεώτερον· 2) διότι ἀσύλutos εὐ-
ρέθη ὁ παρὰ τὴν εἴσοδον τῆς ὀρυχθείσης τάφρου εἰς τὸ χαμηλό-
τατον τοῦ τύμβου μέρος τάφος, τὸν ὅποιον οἱ τυμβωρύχοι θὰ
εἶχον πρὸ ποδῶν· 3) διότι ὅλον τὸ ἐπικαθήμενον ἐπὶ τῆς τάφρου
καὶ τοῦ σεσυλημένου τάφου χῶμα περιεῖχε κολοσσιαίους σωροὺς
λίθων ρεύματος. Ἄν δὲ ποτε εἶχεν ἀνορυχθῇ ὁ τύμβος, βεβαίως
οἱ τυμβωρύχοι δὲν θὰ ἐλάμβανον τὴν φροντίδα νὰ καταχώσωσιν
αὐτὸν πάλιν διὰ τοιαύτης δαπάνης καὶ τόσων κόπων.

Διὸ ὑποθέτω ὅτι συνέβη μᾶλλον ἄλλο τι.

Εἰς τὸ ἀρχαῖον νεκροταφεῖον ὑπῆρχε δηλονότι πλούσιός τις
τάφος ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ, ἐκεῖνος, ὃν εὗρον σεσυλημένον καὶ
πρὸς ὃν ἔφερεν ἡ μεγαλοπρεπὴς εἴσοδος. Ἐπειδὴ ἔκειτο ἀκριβῶς
παρὰ τὴν ὁδόν, ἦτις καὶ κατὰ τὴν ἀρχαιότητα ἐντεῦθεν διήρ-
χετο, ὡς δῆλον ἐξ εὐρεθέντων ἰχνῶν αὐτῆς καὶ ἐκ τῆς φύσεως

ἔτι τῶν τόπων, ἐπιδραμόντες ποτὲ ἐχθροὶ καὶ δὴ ἴσως ὁ τοῦ Φιλίππου Ε' στρατὸς ἐν ἔτει 218 ἢ 206 π. Χ. ἐσύλησαν αὐτόν τε καὶ ἄλλους καὶ κατελυμήναντο. Μεταγενεστέρα ἐπομένως τῆς συλήσεως ταύτης πρέπει νὰ εἶνε ἢ τε τοῦ τύμβου ἀνέγερσις καὶ ἡ ταφή τοῦ ἐν τῷ ἀσυλήτῳ τάφῳ εὐρεθέντος νεκροῦ. Μᾶλλον δὲ ἴσως ὁ τύμβος ἀνηγέρθη ἐπὶ μεγάλου τινὸς τάφου, ὅστις θὰ εὐρεθῇ πιθανὸν ἐν τῷ κέντρῳ, διότι δύσκολον εἶνε νὰ πιστευθῇ, ὅτι μόνον χάριν τοῦ ἐνὸς εὐρεθέντος ἀσυλήτου παρὰ τὸν ὁποῖον ἄλλους ζητήσας δὲν εὗρον, συνεσωρεύθη τόσον κολοσσαῖον πλῆθος λίθων καὶ ἀνυψώθη τοιοῦτος τύμβος καὶ δὴ πρὸς τὸ ἀντίθετον ἀκριβῶς ἐκείνου μέρος, ἐνῶ αὐτοῦ τούτου ἡ εἴσοδος κεῖται ὀλίγον ὑπὸ τὴν σημερινὴν ἐπιφάνειαν τῶν ἀγρῶν παρὰ τὸ νότιον τοῦ τύμβου κράσπεδον καὶ μόλις ὑπὸ τὰ χῶματα αὐτοῦ καλύπτεται.

Ἀλλὰ καὶ τοῦτο ἂν δεχθῶμεν, ὅτι δηλονότι ὁ τύμβος ἀνηγέρθη μόνον χάριν τοῦ εὐρεθέντος νεκροῦ καὶ παρὰ τὸν τάφον αὐτοῦ, πάλιν βέβαιον εἶνε ὅτι ὁ τάφος οὗτος ἐκτίσθη μετὰ τὴν καταστροφὴν τοῦ συληθέντος τάφου καὶ τῆς μεγαλοπρεποῦς αὐτοῦ εἰσόδου. Διότι κατὰ τὴν κτίσιν αὐτοῦ κατεστράφη ὁ ἕτερος τῶν τοίχων τῆς εἰσόδου, ἵνα πρὸς τὸ μέρος τοῦτο εἰσχωρήσῃ ὁ θάλαμος, καὶ ἐκ τοῦ μετώπου δὲ τοῦ ἄλλου τότε πιθανῶς ἀφῆρέθησαν οἱ εἰργασμένοι λίθοι πρὸς οἰκοδομὴν τῶν τοίχων τοῦ τάφου.

Ὅτι ἡ εἴσοδος εἶνε προγενεστέρα τοῦ τύμβου, ἀποδεικνύεται ἐκ τοῦ ὅτι οἱ τοῖχοι αὐτῆς ἔχουσιν ἐκατέρωθεν ὄψιν· ὥστε ἀνυψοῦντο ἐλεύθεροι ὑπὲρ τὸ τότε φυσικὸν ἔδαφος, κατόπιν δὲ κατεχώσθησαν ὑπὸ τὰ χῶματα τοῦ τύμβου.

Τοιοιουτρόπως ἐξηγῶ καὶ τὴν εὐρεσιν τῶν κτερισμάτων ἐκείνων, εἰς τὴν θέσιν τῶν ὁποίων δὲν εὐρέθη τάφος. Ὅτε ἐσύληθησαν ὑπὸ ἐχθρῶν ἐπιδραμόντων οἱ τάφοι τοῦ παρὰ τὴν ὁδὸν νεκροταφείου, παρέπεσαν πιθανῶς ἐκεῖνα εἰς τὰ χῶματα μὲ τὰ ὁποῖα ἀνηγέρθη ὁ τύμβος κατόπιν, εἰς αὐτὰ διὰ τοῦτο καὶ συγκεχώσμενα εὐρέθησαν.

Ὅλιγα μέτρα μακρὰν τοῦ μεγάλου τούτου τύμβου ὑπάρχει καὶ ἄλλος πολὺ μικρότερος. Σήμερον εἶνε χαμηλότερος ἢ πρὸ εἰκοσαετίας περίπου, ὁπότε ἀνεσκάφη ὁλόκληρος ἡ κορυφὴ αὐτοῦ

πρὸς χρησιμοποίησιν τῶν ἐν αὐτῇ μικρῶν λίθων εἰς χαλικόστρω-
σιν τῆς παρακειμένης ἀμαξιτῆς ὁδοῦ. Ἐν τῷ κέντρῳ αὐτοῦ εἰς
βάθος τεσσάρων περίπου μέτρων εὐρῆκα σεσυλημένον τάφον. Εἶνε
θάλαμος καὶ οὗτος, ἀλλὰ ἀντὶ ὑπὸ τοίχων, περιβάλλεται ὑπὸ
μεγάλων πλακῶν. Ὁρθὴ πλάξ ἀπετέλει τὴν εἴσοδον ἀπὸ βορρᾶ.
Συντετριμμένας εὗρον καὶ τὰς καλυπτούσας τὸν τάφον παχείας
πλάκας. Ἐπειδὴ ὁμοίως εἰς τὰ ἐπικαθήμενα χώματα, ὕψους νῦν
τεσσάρων μέτρων, ἄλλοτε δὲ περισσοτέρων, εὐρέθησαν μόνον συν-
τρίμματα ἀγγείων προρρωμαϊκῶν χρόνων, καὶ χαλκᾶ νομίσματα
αἰτωλικά, δὲν δύναμαι νὰ ἀμφιβάλλω, ὅτι ἡ σύλησις ἐγίνε κατὰ
τοὺς ἐλληνικοὺς ἤδη χρόνους. Οὐδὲ εὕρισκω ἄλλην ἐξήγησιν αὐ-
τῆς ἢ τὴν ῥηθεῖσαν ἀνωτέρω σχετικῶς πρὸς τὸν σεσυλημένον τά-
φον τοῦ μεγάλου τύμβου. Ἄν ὑπάρχῃ τάφος τις παρὰ τὴν περι-
φέρειαν τοῦ τύμβου, θ' ἀποδείξῃ ἀργότερα ἢ σκαφή.

Τύμβος τοῦ χωρίου Μουστιάνου. Τὸ χωρίον Μουστιά-
νου κεῖται παρὰ τὴν λίμνην τοῦ Ἀγγελοκάστρου (Λυσιμαχίαν)
εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ ὄρους Ζυγοῦ. Μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τῆς λί-
μνης ἐκτείνεται πεδιάς πλάτους τριῶν περίπου χιλιομέτρων.
Ὑπεράνω τοῦ χωρίου σώζονται ἐρείπια ἀρχαίας ἀκροπόλεως,
ἥτις ἔκειτο ἐν τῷ μέσῳ περιβόλου, τοῦ ὁποῦ τὰ τεῖχη ἐξ ἐνὸς
μὲν κατέρχονται βορείως πρὸς τοὺς πρόποδας τοῦ ὄρους, ἐξ ἐτέ-
ρου δὲ φθάνουσι νοτίως μέχρι τῆς θαλάσσης τοῦ Αἰτωλικοῦ. Ἡ
πόλις συνεκοινώνει τοιοῦτοτρόπως καὶ πρὸς τὴν θάλασσαν καὶ
πρὸς τὴν πεδιάδα τῶν λιμνῶν. Ἴσως ἦτο ἡ ἀρχαία Ὡλενος.

Εἰς τὸ μέσον σχεδὸν τῆς πεδιάδος ἐγείρεται κωνοειδὴς τύμβος.
Τὸ νῦν ὕψος αὐτοῦ εἶνε πέντε μέτρα, ἀλλ' ἐπειδὴ τὸ ἔδαφος τῶν
πέριξ ἀγρῶν ἀνυψώθη ἀπὸ τῆς ἀρχαιότητος κατὰ δύο μέτρα
ἐνεκα τοῦ ἐπ' αὐτοῦ διασκορπιζομένου ρεύματος, τὸ ἀρχικὸν
ὕψος τοῦ τύμβου ἦτο ἐπτὰ μέτρων. Ἡ διάμετρος αὐτοῦ εἶνε
εἴκοσι μέτρων. Τὸ χῶμα συνεσωρεύθη ἐκ τῶν πέριξ ἀγρῶν, ἀμ-
μῶδες, ἄμικτον λίθων. Τὰ θραύσματα ἀγγείων εἶνε ἐλληνιστικῶν
χρόνων.

Εἰς βάθος πέντε μέτρων περὶ τὸ κέντρον ἀπῆντησα στρῶμα
ἀνθράκων, ὅσα κακαυμένα καὶ σιδηρᾶ τινα τεμάχια, ἴσως αἰχ-
μῶν ἀκοντίων ἢ δοράτων. Εἶνε πιθανὸν ὅτι ἐκὰς ἐνταῦθα νε-

κρός. Εἰς τὸ βάθος δὲ τῶν ἐπτὰ μέτρων παρὰ τὸ κέντρον ἐν τῷ φυσικῷ πλέον ἐδάφει εὐρέθη τάφος συγκείμενος ἐκ τεσσάρων πλακῶν καὶ καλυπτόμενος ὑπὸ μικροτέρων πλακῶν. Ὁ σκελετὸς τοῦ νεκροῦ εὐρέθη σχεδὸν ὁλόκληρος, κάλλιστα δὲ διατηρημένον τὸ κρανίον. Τοὺς ὀδόντας σώζουσιν αἱ σιαγόνες πάντας. Ὁ ἀποθανὼν ἦτο ἀνὴρ ἡλικίας τεσσαράκοντα μέχρι τεσσαράκοντα πέντε ἐτῶν. Οἱ τραπεζῖται δὲν δεικνύουσιν οὐδεμίαν ἀπολύτως φθορὰν τῆς ἐπιφανείας, οἱ κοπτῆρες εἶνε κάπως ἀμβλύτεροι τὴν κόψιν. Ἰσχυρότατα εἶνε τὰ ὀστᾶ τῶν μηρῶν. Λεπτῆς κατασκευῆς ἡ κάτω σιαγών. Ὁ τύπος τοῦ κρανίου εἶνε μεταξὺ μακροκεφάλου καὶ βραχυκεφάλου.

Τὴν κεφαλὴν περιέβαλλε μικρὸς χρυσοῦς στέφανος· τὰ φύλλα αὐτοῦ σχήματος φύλλων δρυός. Παρὰ τὴν κεφαλὴν μικρὸς σωρὸς τέφρας μὲ λείψανα μικρῶν ὀστέων κεκαυμένων, πτηνοῦ ὡς φαίνεται. Παρ' αὐτὴν σῶον τὸ κέλυφος ὠοῦ ὄρνιθος. Παρέκειντο ἀργυρᾶ τινὰ πινάκια, δύο τρία μικρὰ εὐτελεῖ πηλῖνα δοχεῖα καὶ ἀμφορεῦς πηλινος. Αἰχμὴ δόρατος καὶ σπλεγγίς. Πλήθος χρυσῶν κλωστῶν ἐκ τοῦ χρυσοκεντήτου ἐνδύματος τοῦ νεκροῦ.

Ὁ τύμβος δὲν κεῖται ἐν νεκροταφείῳ. Τὸ τῆς ἀρχαίας πόλεως νεκροταφεῖον ἀπέχει πολὺ τῆς θέσεως ταύτης. Διὰ τοῦτο ὑποθέτω, ὅτι ὁ τύμβος ἀνηγέρθη ἐπὶ πεδίου μάχης. Καὶ ἡ αἰχμὴ τοῦ δόρατος ἴσως ἦτο ἡ θανατώσασα τὸν ἄνδρα καὶ εἰς τὸ σῶμα ἐμπεπηγμένη μείνασα. Δὲν ἐξηγῶ ἄλλως καὶ τὴν καῦσιν τοῦ ἄλλου νεκροῦ, περὶ ἧς εἶπα ἄνωτέρω. Σημειωτέον ὅτι ἡ πεδιάς αὕτη κεῖται ἀκριβῶς ἐν τῇ χώρᾳ, διὰ τῆς ὁποίας πολλάκις θὰ διῆλθον ἐχθρικοὶ στρατοὶ κατὰ τοὺς χρόνους τῶν ἀδιαλείπτων πολέμων μεταξὺ Αἰτωλῶν, Μακεδόνων, Ἑπειρωτῶν, Ἀκαρνανῶν περὶ τὰ τέλη τοῦ τετάρτου καὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ τρίτου πρὸ Χριστοῦ αἰῶνος. Ἐκ τῆς Ἀκαρνανίας διὰ τοῦ Ἀχελφῶος καὶ παρὰ τὸ Ἀγγελόκαστρον (τὴν ἀρχαίαν Κωνώπην - Ἀρσινόην) ἡ ὁδὸς φέρεται κατ' εὐθείαν ἐνταῦθα. Ταύτην ἐπορεύθη καὶ ὁ Φίλιππος Ε' τὸ 218 πρὸ Χριστοῦ κατὰ τὴν ἐναργεστάτην τοῦ Πολυβίου περιγραφὴν (V 6 ε). Ὀλίγον ἀπωτέρω τοῦ τύμβου τούτου κεῖται καὶ δεύτερος μικρότερος. Τρίτος δὲ μέγας ὑφύεται νοτίως τῆς ἀρχαίας πόλεως παρὰ τὴν ἀκτὴν τῆς θαλάσσης τοῦ Αἰτωλίου.

κοῦ, ἐκεῖ περίπου ἔνθα ἀπολήγουσι τὰ τὴν κλιτὸν τοῦ βουνοῦ κατερχόμενα τείχη τοῦ περιβόλου τῆς ἀρχαίας πόλεως.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 10 Δεκεμβρίου 1903.

Γ. ΣΩΤΗΡΙΑΔΗΣ

ΑΝΑΣΚΑΦΗ ΛΥΚΟΣΟΥΡΑΣ

Αἱ ἐν Λυκοσοῦρᾳ ἐργασίαι διήρκεσαν ἀπὸ τῶν μέσων Σεπτεμβρίου μέχρι τοῦ τέλους περίπου τοῦ Ὀκτωβρίου

Ἐκαθαρίσθη ἐν πρώτοις ἡ πρὸς Ν τοῦ ναοῦ τῆς Δεσποίνης κλιμακωτὴ ἀντηρὶς καὶ ἡ ΝΔ γωνία αὐτοῦ τοῦ Ναοῦ ἀπὸ τοῦ ἐξολισθήσαντος ἐκ τῶν παρακειμένων ὑψωμάτων χώματος, ὅπερ εἶχεν ἐπικαλύψει ταῦτα καθ' ὁλοκληρίαν ἐκ νέου.

Εἰς Λυκοσοῦραν εἶχον μεταβῆ κυρίως διὰ τὴν ἀνασκαφὴν τοῦ Μεγάρου, ὅπερ εἶχεν ἤδη ἀνευρεθῆ κατὰ τὰς προηγηθείσας ἐν Λυκοσοῦρᾳ ἀνασκαφάς, ἀλλὰ δὲν εἶχεν ἀποκαλυφθῆ.

Ὡς γνωστόν, τὸ Μέγαρον κεῖται ὑψηλότερον τοῦ ναοῦ τῆς Δεσποίνης δεξιὰ τῷ ἐξερχομένῳ ἐκ τούτου καὶ ἐχρησίμευε κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Πausanίου εἰς τέλεσιν θυσιῶν. Διὰ τῆς ἀνασκαφῆς ἡμῶν ἐδείχθη, ὅτι τοῦτο ἦτο βωμὸς πολυτελῶς ἐκτισμένος, συνέκειτο δὲ ἐκ δύο μερῶν, τοῦ κυρίως βωμοῦ μετὰ μικρᾶς στοᾶς ἐκ Δωρικῶν ἡμικιονίων κατὰ τὸ βάθος αὐτοῦ, καὶ ἐξ ἐνὸς τετραγώνου δωματίου ὀπισθεν τοῦ βωμοῦ.

Τὸ Μέγαρον εἶνε κατεστραμμένον, ἀλλὰ τὰ διάφορα αὐτοῦ μέλη κεῖνται κατὰ χώραν, εἶνε δ' ὥς ἐκ τούτου δυνατόν νὰ γνωσθῇ τὸ σχῆμα καὶ τὰ καθ' ἕκαστα τῆς ἀρχιτεκτονικῆς αὐτοῦ διασκευῆς ἀκριβῶς.

Ἀνασκαφὴ ἐγένετο ἐν Λυκοσοῦρᾳ καὶ πρὸς Ἀν. καὶ Νότον τοῦ Ναοῦ τῆς Δεσποίνης πρὸς ἐξερεύνησιν τοῦ μήπω ἀποκαλυφθέντος μέρους τοῦ τεμένου.

Εὐρήματα ἐν Λυκοσοῦρᾳ εἶχμεν ἐλάχιστα· εὐρέθησαν μόνον ὀλίγα εἰδῶλια κριόμορφα πῆλινα καὶ τινα πῆλινα ἐπίσης πλακίδια μετ' ἀναγλύπτου κηρυκείου, εὐρεθέντα ἐν τῷ Μεγάρῳ.

Κ. ΚΟΥΡΟΥΝΙΩΤΗΣ

ΑΝΑΣΚΑΦΗ ΛΥΚΑΙΟΥ

Σκοπὸς τῆς ἐν τῷ Λυκαίῳ ὄρει ἐφετεινῆς ἀνασκαφῆς ἦτο ἡ διὰ δοκιμαστικῶν σκαφῶν ἐξακρίβωσις τῆς τε θέσεως τῶν διαφορῶν ὑπὸ τοῦ Πausaniou μνημονευομένων ἐκεῖ κτιρίων ὡς καὶ τοῦ σημείου τῆς διατηρήσεως αὐτῶν. Μεταβάς ἐπὶ τοῦ Λυκαίου κατὰ τὰ τέλη Ἰουλίου εἰργάσθη διὰ τὸν ἀνωτέρω σκοπὸν μέχρι τέλους Αὐγούστου.

Κατ' ἀρχὰς ἐξήτασα τὸν ἐπὶ τῆς ὑψίστης κορυφῆς τοῦ Λυκαίου κείμενον βωμὸν τοῦ Λυκαίου Διός, ὅστις, ὡς γνωστόν, ἀποτελεῖται ἐκ τεχνητοῦ ἐκ γῆς ὑψώματος. Ἐν τούτῳ ἔσκαψα διαγωνίους τάφρους, παρητήρησα δ' ὅτι τὸ ὑψωμα ἀπετελέσθη ἐξ ὑπολειμμάτων μεγάλων θυσιῶν, ἥτοι ἐκ πολλῶν μικρῶν τεμαχίων κεκαυμένων ὅστων μεμιγμένων μετὰ σποδοῦ καὶ χώματος. Ὅπως συγκρατῆται τὸ ὑψωμα τοῦτο καὶ μὴ παρασύρῃται ὑπὸ τοῦ ἀνέμου καὶ τῶν βροχῶν, εἶχον προστεθῇ πολλοὶ λίθοι, ἐκαλύφθη δὲ καὶ ἡ ἐπιφάνεια αὐτοῦ διὰ στρώματος ἐκ μεγάλων πλακῶν. Τεχνητὸς δὲν εἶνε ὁλος ὁ κῶνος, ὅστις ἐξαίρεται ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ Λυκαίου καὶ διακρίνεται μακρόθεν, ἀλλὰ μόνον τὰ δύο περίπου ὑψηλότερα μέτρα τῆς ἐπιφανείας αὐτοῦ.

Ἐν τῷ βωμῷ εὐρέθησαν μόνον τεμάχια ἀγγείων ἔχοντα μέλαν γάνωμα τοῦ δ' αἰῶνος πιθανῶς, δύο σιδηραὶ μάχαιραι καὶ μικροὶ χαλκοὶ τριποδίσκοι ἐκ λεπτοῦ ἐλάσματος, ὅμοιοι πρὸς τοὺς εὐρεθέντας καὶ ἐν Ὀλυμπίᾳ.

Παρὰ τὴν βᾶσιν τοῦ βωμοῦ πρὸς ΝΑ ἀνέσκαψα ὀλίγον ἐν τῷ τεμένει τοῦ Λυκαίου Διός πλησίον τῆς θέσεως, ἔνθα σφάζονται αἱ βᾶσεις τῶν δύο κιόνων, οἵτινες ἔφερον τοὺς χρυσοὺς ἀستούς, εἶχον δὲ τὸ εὐτύχημα νὰ ἀνέυρω δύο καλὰ χαλκᾶ ἀγαλμάτια τοῦ ε' αἰῶνος, καὶ ἄλλα τινα μικρὰ χαλκᾶ ἀντικείμενα. Ἡ ἐπίχωσις τοῦ τεμένους δὲν εἶνε μεγάλη, ἀλλ' ἐν τῷ ἀποκέντρῳ καὶ ὀλίγον συχνάζομένῳ τούτῳ τόπῳ εἶνε πολὺ πιθανόν, ὅτι δὲν μετεκινήθησαν τὰ ἐκεῖ ὑπάρχοντα ἀντικείμενα καὶ ἐν προσεχεῖ ἀνα-

σκαφῇ πιστεύω, ὅτι καὶ ἄλλαι ὅμοιαι χαλκαὶ ἀρχαιότητες θὰ ἀνακαλυφθῶσιν.

Πρὸς ΒΑ τοῦ βωμοῦ τοῦ Διὸς 10 λεπτὰ χαμηλότερον τούτου ἀνέσκαψα ἐν τῇ θέσει Κουρίτες τοῦ ἱερέως Παπανικολάου μίαν ἀρχαίαν δεξαμενὴν ἐπιμελῶς κατεσκευασμένην, ἀλλὰ κατεστραμμένην, ἥτις δεικνύει ἴσως τὴν θέσιν, ἐν ᾗ ἔκειτο ἡ ἀρχαία πηγή Ἀγνώ.

Ὁ ἀρχαῖος ἵππόδρομος τοῦ Λυκαίου κεῖται ἐν τινι μικρᾷ κοιλάδι (σήμερον Κάτω Κάμπος) κειμένη χαμηλότερον τοῦ βωμοῦ τοῦ Διὸς ἡμίσειαν ὥραν περίπου πρὸς Ἀν. τούτου. Ἐν τῷ ἵπποδρόμῳ ὠρυξα τάφρους εἰς διάφορα σημεία, εἶδον δ' ὅτι διατηροῦνται παρ' ἐλπίδα καλῶς μέρη τινὰ τούτου ἰδίως κατὰ τὸ νότιον αὐτοῦ ἄκρον, ἐν ᾧ σημείῳ θὰ ἦτο ἡ ἄφesis. Ὡς ἐφάνη ἐκ τῶν ὀλίγων ἀποκαλυφθέντων μερῶν, ὁ ἵππόδρομος δὲν ἦτο πολυτελές τι κτίριον, ἀλλ' ἡ ἀνασκαφὴ αὐτοῦ εἶνε ἀναγκαία καὶ διὰ τὴν σπανιότητα Ἑλληνικῶν ἵπποδρόμων καὶ διότι εἶνε πολὺ πιθανὸν νὰ εὑρεθῶσιν ἐν αὐτῷ ἐπιγραφαὶ καὶ ἀγάλματα νικητῶν.

Παρὰ τὸν ἵππόδρομον ἀνέσκαψα πρὸς Β, ὅπως ἀνεύρω τὸ ἱερὸν τοῦ Πανός, ἀλλὰ δὲν κατάρθωσα νὰ ἀνακαλύψω τὴν θέσιν τούτου. Διάφορα οἰκοδομήματα ἀποκαλυφθέντα ἐν μέρει δὲν ἔχουσι σχῆμα ναοῦ. Ὑπάρχουσιν πολλαὶ ἐλπίδες, ὅτι ἐν προσεχεὶ ἀνασκαφῇ θὰ ἀνακαλυφθῇ καὶ ὁ ναὸς τοῦ Πανός.

Ἐντὸς ἐνὸς τῶν ἀποκαλυφθέντων κατὰ ταύτην τὴν θέσιν οἰκοδομημάτων εὑρέθησαν καὶ δύο μαρμάριναι στῆλαι ἔχουσαι ἀναγραφὰς Λυκαιονικῶν διαφόρων περιόδων. Οἱ ἀγῶνες χρονολογοῦνται διὰ τοῦ ἐκάστοτε ἱερέως τοῦ Πανός καὶ τοῦ Διὸς. Τῶν ἐπιγραφῶν τούτων οἱ χρόνοι ὀρίζονται ἐκ τοῦ ὀνόματος τοῦ Λάγου τοῦ υἱοῦ τοῦ Πτολεμαίου, ὅστις ἀναφέρεται ὡς νικήσας ἐν τινι τῶν ἀγώνων.

Ἐπὶ τῆς Ἀνατολικῆς πλευρᾶς τοῦ Λυκαίου ἐν θέσει Ἀη-Γιάννης στὰ Μάρμαρα, κειμένη ἐπὶ τῆς ὁδοῦ, ἥτις φέρει ἐκ τοῦ Ἰσώματος τῶν Κάτω Καρυῶν εἰς Ἀνω Καρυάς, σώζονται ὀλίγα λείψανα τειχῶν καὶ ἄλλα ἀρχαίας πόλεως, τῆς Κρητέας.

Ἀκριβῶς ἐπὶ τῆς θέσεως, ἐνθα εὑρίσκεται σήμερον τὸ ἐκκλησιδῖον τοῦ Ἀγ. Ἰωάννου, φαίνεται ὅτι ἔκειτο μεγαλοπρεπὴς ἀρ-

χαῖος ναός, οὐτινος μόνον ὀλίγα μάρμαρα ὑπελείφθησαν. Τὰ πλεῖστα τῶν ἀρχιτεκτονικῶν αὐτοῦ μελῶν μετεφέρθησαν, κατὰ τὰς μαρτυρίας τῶν χωρικῶν, εἰς Κάτω Καρυάς καὶ τὰ λοιπὰ γειτονεύοντα χωρία καὶ ἐχρησιμοποιήθησαν εἰς τὴν οἰκοδομὴν ἐκκλησιῶν.

Ὁ ἀρχαῖος ναὸς ἦτο ὀκδομημένος ἐπὶ τεχνητοῦ ἐπιπέδου στηριζομένου διὰ μακροῦ ἀτέχνου ἀναλήμματος ἐκτισμένου δι' ἀκατεργάστων λίθων καὶ ἐν μέρει μόνον διατηρουμένου.

Ἐπ' ὀλίγας ἡμέρας ἡσχολήθη ἐν τῇ ἐρευνᾷ τοῦ ἐπιπέδου τούτου πρὸς ἀνεύρεσιν τῶν λειψάνων τοῦ ἀρχαίου ναοῦ, εἰς μάτην ὅμως, διότι ὁ ναὸς φαίνεται, ὅτι εἶνε ἐκ θεμελίων κατεστραμένος, τὰ δ' ὅπως δὴποτε ἀξιόλογα αὐτοῦ μέλη ἔχουσιν ἀφαιρεθῇ.

Τὸ ἐπίπεδον εἶνε κατεσκευασμένον διὰ σωρεύσεως μεγάλων λίθων ἀκατεργάστων καὶ ὀλίγου μόνον χώματος, μόνον δὲ εἰς ὀλίγα ἑκατοστὰ τῆς ἀνωτάτης ἐπιφανείας ἡ ἐπίχωσις σύγκειται ἐκ χώματος καὶ ὀλίγων λίθων. Ἐντὸς τῆς ἐπιχώσεως τοῦ ἐπιπέδου εὗρισκον ὀλίγα τεμάχια γεωμετρικῶν ἀγγείων καὶ διάφορα ὅπλα καὶ ἄλλα ἀντικείμενα σιδηρᾶ. Εἰς τινὰ ἄκρην τοῦ ἐπιπέδου σφίζεται ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας καὶ μικρὸν δωμάτιον ἔχον κανονικοὺς πολυγωνικοὺς τοίχους, ἴσως δεξαμενὴ.

Κ. ΚΟΥΡΟΥΝΙΩΤΗΣ

ΑΝΑΣΚΑΦΑΙ ΝΑΞΟΥ

Καίτοι ἐλαχίστων ὄντων τῶν τέως γνωστῶν προϊστορικῶν λειψάνων τῆς νήσου Νάξου, ἡ ἐν μέσῳ τῆς μεγάλης ἐστίας τοῦ νησιωτικοῦ προμυκηναϊκοῦ πολιτισμοῦ θέσις τῆς μεγίστης τῶν Κυκλάδων, ἐν μέσῳ νήσων, ὧν καὶ αὐταὶ αἱ ἀσημόταται καὶ πενιχρόταται τότε ὄκουντο καὶ ὁ φυσικὸς αὐτῆς πλοῦτος, ἐπιτρέπων οὐ μόνον βίου εὐμάρειαν, ἀλλὰ καὶ εὐχερῇ προσπόρισιν τῶν ἐλλειπόντων δι' ἀνταλλαγῆς, ἐπέβαλλον ἡμῖν τὴν βεβαιότητα ὅτι ὁ ἀρχαιότατος ἐκεῖνος πολιτισμὸς θὰ ἤκμαζε ἐν Νάξῳ, τούτου δ'

ὅτι σπουδαία μνημεῖα καὶ λείψανα θὰ ἀπεκάλυπτον ἐπιτόπια ἔρευναι καὶ σκαφαί.

Τοῦ Σ. Συμβουλίου τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας εὐαρεστηθέντος νὰ ἀποδεχθῇ πρότασιν ἡμῶν περὶ προϊστορικῶν ἐν ταῖς νήσοις καὶ ἰδίᾳ ἐν Νάξῳ ἐξερευνήσεων, μετέβημεν αὐτόσε κατὰ τὰ τέλη τοῦ παρελθόντος Ἰουλίου, ἐσυνεχίσαμεν δὲ τὰς ἐρεῦνας ἡμῶν καθ' ἅπαντα τὸν Αὐγουστον καὶ τὰς ἀρχὰς Σεπτεμβρίου.

Μετὰ βραχεῖαν τῆς νήσου ἐπισκόπησιν ἐνετοπίσαμεν τὰς ἐργασίας ἡμῶν κατὰ τὰς νοτιωτάτας τῆς νήσου ἐσχατίας, καθ' ἃς πολλαὶ μὲν εἰσι τάφων συστάδες, πολλή δὲ πρὸς τὸ τυμβωρυχεῖν ἔφεσις τελείαν ἔτεινε νὰ ἐπενέγκῃ αὐτόθι καταστροφὴν.

Συστάδες τάφων. Τὸ μέγιστον τῶν αὐτόθι νεκροταφείων κεῖται μετὰ τοῦ νοτιωτάτου τῆς νήσου ἀκρωτηρίου Στιβοῦ καὶ τοῦ ἀνατολικώτερον κειμένου ὄρμου Καλλαντοῦ, ἐπὶ κλιτύος παρακτίας, καλλιεργούμενης κατὰ τὸ πλεῖστον ὡς ἀγροῦ, φερούσης δὲ τὸ ὄνομα «Καρβουνόλακκοι», διὰ τὸ παρεμφερὲς τῶν τάφων πρὸς λάκκους οὓς οἱ Νάξιοι ὀρύσσουσι πρὸς κατασκευὴν ἀνθράκων ἐν αὐτοῖς. Αὐτόθι πλέον τῶν 60 τάφων εὗρομεν σεσλημένους, ὧν αἱ πλάκες αἱ μὲν ἐπὶ τόπου, αἱ δὲ ἐπὶ τῶν πέριξ τοῦ ἀγροῦ τοίχων ἀπέκειντο, 22 δὲ ἀσυλήτους ἀνεσκάψαμεν τάφους περισωθέντας ἐπὶ τοῦ πετρώδους ἀκαλλιεργήτου ἐδάφους τοῦ αὐτόθι ἀγροῦ. — Ἀνατολικώτερον μετὰ τοῦ νεκροταφείου τῶν Καρβουνολάκκων καὶ τοῦ ὄρμου Καλλαντοῦ ἐν θέσει Κέλη μικρὰν συστάδα εὗρομεν ἐκ δέκα ἀσυλήτων τάφων ἐπὶ κλιτύος, σπειρομένης ἐπίσης κατὰ τὸ πλεῖστον ὡς ἀγροῦ, ἀπεχούσης δὲ τῆς θαλάσσης λεπτὰ τινα τῆς ὥρας. — Ἐκ τῆς κοιλάδος τοῦ Καλλαντοῦ εἰς τὸν μικρὸν ἀνατολικώτερον ταύτης ὀρμίσκον τοῦ Σπεδοῦ ἐτράπημεν. Αὐτόθι μικρὰ προϊστορικὴ ἀκρόπολις ἐπὶ λόφου ἐρυμνοῦ ὑπέρκειται τῆς θαλάσσης, οὗ τὴν φυσικὴν ὀχυρότητα συνεπλήρουν τειχίς ἐκ πλακοειδῶν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ λίθων. Ἐγγὺς ταύτης οὐ μακρὰν τοῦ μυχοῦ τοῦ ὀρμίσκου ἐπὶ χθαμαλῆς κλιτύος συστάδα εὗρομεν τάφων ἐν μέρει σεσλημένων, ἧς ἐννέα ἀσυλήτους ἀνεσκάψαμεν.

Αὐτόθεν ὀρμηθέντες βορειότερον εἰς τὴν περὶ τὸν ἀρχαῖον πύργον τοῦ Χειμάρρου περιοχὴν, μικρὰν συστάδα τάφων ἀνεσκάψαμεν

κατὰ τὴν θέσιν Ἀϊλᾶ, ἐπὶ χθαμαλῆς κλιτύος ἐντὸς ρευματιᾶς, διὰ μικροῦ ἀναλήμματος ἀπὸ τοῦ ἐγγὺς χειμάρρου προασπιζομένην.

Κατασκευὴ τάφων. Οἱ τάφοι τῶν συστάδων τούτων, μικρὸν ὥς ἐπὶ τὸ πολὺ ὑπὸ τὸ ἔδαφος κείμενοι, εἰσὶ κατασκευασμένοι διὰ πλακῶν σχιστολίθου ἢ τιτανολίθου ἀλαξέυτων, σπανιώτερον δὲ δι' ἄλλων ἐγχωρίων λίθων. Καλύπτονται δὲ διὰ μεγάλων ἀκατεργάστων πλακῶν, συνήθως ἀφρημένων. Δύο ὄρθιαι πλάκες ἀποτελοῦσι τὰς δύο πλαγίας τοῦ τάφου πλευράς. Αὗται μὴ οὔσαι παράλληλοι, ἀλλὰ συγκλίνουσαι ἀλλήλαις, περιλαμβάνουσι μεταξὺ τῶν ἀποκλινόντων αὐτῶν περάτων μεγάλην ὀρθίαν πλάκα, ἀποτελοῦσαν τὴν ὀπισθίαν τοῦ τάφου πλευράν, ἐνῶ ἡ προσθία πλευρὰ ἐλάσσων τῆς ὀπισθίας εἶναι σχεδὸν πάντοτε (ὁσάκις σῶζεται) ἐκτισμένη διὰ μικρῶν πλακοειδῶν λίθων. Ἡ τοιαύτη τῶν τάφων κατασκευὴ προφανῆ ἔχει τὸν λόγον. Οὕτως αἱ τῶν πλαγίων πλευρῶν πλάκες προσεγγίζουσαι πρὸς τὰ πρόσω ἀλλήλαις συγκρατοῦσι τὴν τῆς ὀπισθίας πλευρᾶς πλάκα καὶ κωλύουσι τὴν πτώσιν αὐτῆς εἰς τὸ κοῖλον τοῦ τάφου· αὗται δὲ αἱ πλάγαι συγκρατοῦνται ἐν τῇ θέσει αὐτῶν πρὸς μὲν τὰ ὀπίσω ὑπ' ἐκείνης, πρὸς δὲ τὰ πρόσω διὰ τοῦ κτιστοῦ τειχίου. Σπανιώτατα δὲ ἡ ὀπισθία πλευρὰ, ἢ ἡ πλάξ μεθ' ὅλην τὴν τοιαύτην φροντίδα κλίνει πολλάκις πρὸς τὰ ἐντὸς μᾶλλον ἢ ἥττον, πιεζομένη ὑπὸ τῆς ἔξωθεν γῆς, εἶναι κτιστὴ ὅλως ἢ ἐν μέρει· σπανιώτατα δ' ἐπίσης τὴν προσθίαν πλευράν ἀντὶ κτιστοῦ τειχίου ἀποτελεῖ πλάξ ἀπτομένη τῶν προσθίων περάτων τῶν δύο πλαγίων πλακῶν.

Τὸ ἔδαφος τῶν τάφων ὅτε μὲν ἀποτελεῖται ἀπλῶς ἐκ τῆς γῆς, ὅτε δὲ εἶναι ἐστρωμένον διὰ μικρῶν λιθαρίων· οὐ σπανίως δὲ ἐν Καρβουνολάκκοις καὶ Ἀϊλᾶ καλύπτεται ὅλως ἢ ἐν μέρει διὰ πλακῶς τιτανολίθου ἢ σχιστολίθου, κατεχούσης συνήθως τὸ ὀπίσθιον ἥμισυ τοῦ τάφου.

Ἐκ τῶν πλευρῶν τῶν τάφων τῶν μὲν πλαγίων τὸ μῆκος συνήθως κυμαίνεται μεταξὺ 0,60 καὶ 1,10 (τῆς δὲ συστάδος Κέλη καὶ ἑλάσσον ἔτι), τῆς δὲ ἀπέναντι τοῦ τειχίου μεταξὺ 0,85 καὶ 1,20· τὸ δὲ βάθος συνήθως ποικίλλει μεταξὺ 0,30 καὶ 0,60 τοῦ μέτρου.

Τὰ ἐν τοῖς τάφοις. Ἐπὶ τοῦ ὀπισθίου εὐρυτέρου μέρους τοῦ τάφου εἶναι σχεδὸν πάντοτε κατακεκλιμένος ὁ νεκρός, ἀναπαυόμενος ἐπὶ τοῦ δεξιοῦ πλευροῦ, προσβλέπων συνήθως πρὸς τὸν ἀνοικτὸν ὀρίζοντα, ἔχων δὲ σχεδὸν πάντοτε κεκαμμένους τοὺς μηρούς πρὸς τὴν λεκάνην, καὶ τὰς κνήμας πρὸς τοὺς μηρούς.

Ἐν τῷ αὐτῷ τάφῳ σπανίως εἰσὶ τεθαμμένοι πλείονες τοῦ ἐνὸς νεκροί· τότε δέ, τοῦ κρανίου ἀφειμένου ἐν τῇ ἀρχικῇ αὐτοῦ θέσει, τὰ λοιπὰ ὅσῃ παρίστανται ἐκτετοπισμένα ἢ ἐξηγμένα, τὸν δὲ καταλειπόμενον χῶρον κατέχει ὁ νέος νεκρὸς μετὰ τῶν κτερισμάτων αὐτοῦ.

Ὅσάκις ἐν ἡ δύο ἀγγεῖα εἰσὶ τὰ μόνὰ κτερίσματα, ταῦτα κεῖνται σχεδὸν πάντοτε πρὸ τοῦ προσώπου τοῦ νεκροῦ· ὁσάκις πλείονα, ἀτάκτως ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τοποθετοῦνται περὶ αὐτόν, συχναίως τιθεμένων τῶν ἐλασσόνων ἐντὸς τῶν μειζόνων.

Τὰ κτερίσματα ποικίλλουσί πως κατὰ τὰς διαφοροὺς τῶν τάφων συστάδας· τοῦτο δὲ δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ὅλως τυχαῖον.

Ἐν τῷ νεκροταφείῳ Καρβουνολάκκων τὰ κτερίσματα εἰσὶν ἐξ ὕλης ποικίλης. Ἐκ τῶν μαρμαρίνων ἀπαντῶμεν τὰς πλείστας κατηγορίας τῶν κτερισμάτων τῶν νήτων (2 μαρμάρινα ἀγγεῖα μετὰ σώματος σικυοειδοῦς καὶ ποδός, μικραὶ μαρμάρινα λοπαδοειδεῖς φιάλαι, πυξὶς μαρμαρίνη σφαιρικὴ εἰς τεμάχια, τρία εἰδῶλια γυναικεῖα, ὧν δύο τοῦ τελείου νησιωτικοῦ τύπου καὶ ἕτερον ἄχειρ, ἄπουν, ὀξύληκτον πρὸς τὰ κάτω)· ἐκ δὲ τῶν πηλίνων (δίσκος κυλινδρικός χθαμαλός, χαρακτοκόσμητος, 5 μικραὶ πυξίδες καὶ μικρὰ σφαιρικὰ ἀγγεῖα) ἄξιος λόγου ὁ κυλινδρικός δίσκος, παρεμφερὲς σχεδὸν ὅλως τῷ τε σχήματι καὶ τῷ ἐκ σπειροειδῶν γραμμῶν κόσμῳ πρὸς τὸν γνωστὸν ἐκ Σικίνου (1), φέρων δὲ ἐν τῷ μέσῳ χαρακτὸν ἐξάκτινα ἀστέρα. Τὰ πῆλινα οὐδὲν ἱχνος τροχοῦ παρουσιάζουσιν, οὐδαμῶς δὲ κοσμήματα γραπτὰ. Ἐργαλεῖα εὐρέθησαν λίθινα μὲν λεπίδες τινὲς ὀψιανοῦ, τρία ἕτερα πλατύτερα καὶ εἰς κορμίσκος (nucleus) ἐπίσης ἐξ ὀψιανοῦ· ἐκ μετάλλου δὲ ἓν μέγα χαλκοῦν ἐγχειρίδιον, παρεμφερές πρὸς τὰ

(1) Furtwängler u. Löschke: Myk. Vasen, S. 32.

τῆς Ἀμοργοῦ, τὸ μόνον δὲ ἄχρι τοῦδε ἐν ταῖς νήσοις ἐκτὸς τῆς Ἀμοργοῦ εὑρεθὲν τῶν χρόνων τούτων. Καὶ ἐνταῦθα ὡς καὶ εἰς τὰς λοιπὰς τάφων συστάδας οὐδὲν ἴχνος σιδήρου παρετηρήθη.

Ἐν τῇ θέσει Κέλην πάντα τὰ ἀγγεῖα τῶν τάφων εἶναι πήλινα (ἰδίᾳ μικραὶ πυξίδες), ἄνευ ἰχνους χρήσεως τροχοῦ, ἄνευ ἰχνους κοσμήματος γραπτοῦ, μετ' ἐρυθροῦ τὰ πολλὰ ἐπιχρίσματος.

Πλουσιώτερα καὶ ποικιλώτερα εὐρήματα παρέσχεν ἡ ἐν Σπεδῶ σκαφή. Ἐκ τῶν μαρμαρίνων κτερισμάτων (δέκα γυναικεῖα εἰδῶλια τοῦ τελείου νησιωτικοῦ τύπου, δύο μεγάλα πινάκια ἀβαθῆ καὶ δύο ἕτερα λοπαδοειδῆ βαθέα, μικρὸν σικυοειδὲς ἀγγεῖον τετραγώνον, μικρὸς λεπτότοιχος λύχνος ἀπλοῦς, μικρὸν ἀγγεῖον σκυφοειδές, μικρὸν ἐπίμηκες αὐλακωτὸν μαρμάριον (palette), ὁμοίωμα ἀγγείου τριγωνικοῦ τριῶτου ἄνευ ἐσωτερικῆς κοιλότητος μετὰ βάσεως, χρησιμεῦον πιθανῶς ὡς βάσις εἰς τὸν κατωτέρω τριπλοῦν πήλινον λύχνον) ἄξια μάλιστα σημειώσεως τὰ πολυάριθμα σχετικῶς γυναικεῖα εἰδῶλια. Ταῦτα εἰς τὸν αὐτὸν τύπον ἀνήκοντα ἔχουσι τὸ ἀριστερὸν ἀντιβράχιον παραλλήλως ὑπὲρ τὸ δεξιόν, τοὺς μηροὺς καὶ τὰς κνήμας μικρὸν κεκαμμένας, τοὺς ἄκρους πόδας κρεμαμένους πρὸς τὰ πρόσω καὶ μὴ ἐπιτρέποντας ὀρθοστασίαν. Ἐκ τούτων τὰ μὲν ἐπιδιώκουσί πως ἀπομίμησιν τῶν φυσικῶν καμπυλοτήτων τοῦ σώματος, ἐν τοῖς δὲ σκαῖά τάσις ἐπικρατεῖ πρὸς γεωμετρικὰς ἀπλὰς γραμμὰς καὶ σχήματα. Ἐκ τῶν πήλινων κτερισμάτων ἄξια ἰδίᾳ σημειώσεως δύο μεγάλα εὐρύστομα, ὑποσφαιροειδῆ ἀγγεῖα μετὰ βάσεως κωδωνοειδοῦς καὶ χαρακτῶν κοσμημάτων (εἰς τεμάχια), λύχνος τριπλοῦς (ἐν μέρει τεθραυσμένος καὶ ἐλλιπής) μετὰ ὑψηλῆς βάσεως ἐχούσης σχῆμα τρίποδος, (ὅστις πιθανῶς ὑψοῦτο ἐπὶ τῆς ἀνωτέρω σημειωθείσης τριγωνικῆς μαρμαρίνης βάσεως ἀνακαλυφθείσης ἐν τῷ αὐτῷ τάφῳ), τεμάχια πρόχου πιθανῶς ἐλαίου, μετὰ προχοῆς αὐλοειδοῦς, μετὰ γραπτῶν δρυφρακτοειδῶν κυρίως κοσμημάτων· ἔτι ἄλλα τινὰ ἀγγεῖα (ἀγγεῖον σκυφοειδὲς εὐρύστομον μετὰ βάσεως καὶ αὐλοειδοῦς προχοῆς, ἕτερον ἐπίσης σκυφοειδὲς ἄνευ βάσεως, λίαν εὐρύστομον, μετὰ αὐλακοειδοῦς προχοῆς, μετὰ γραπτῶν κοσμημάτων· ἔτι θραύσματα ἄλλων τινῶν ἀγγείων). Οὐδὲν ἴχνος μετάλλου εὑρέθη ἐνταῦθα· ἐργαλεῖα δὲ μόνον ἐξ ὀψιανοῦ 10 λεπίδες κατὰ τὸ πλεῖ-

στον τεθραυσμέναι, πᾶσαι ἐν τῷ αὐτῷ τάφῳ σὺν κορμίσκῳ ὀφια-
νοῦ (nucleus).

Ἡ ἐν Ἀἴλᾳ τέλος σκαφή, πλὴν τινων ἄλλων κτερισμάτων (1 φιάλιον λοπαδοειδές, 2 πυξίδες πήλιναι, ἄκοσμοι καὶ ἑτέρα μετὰ χαραγμάτων ἐκ γραμμῶν κεκλασμένων), παρέσχεν ἐν δυσὶ τάφοις ἀξιόλογα εὐρήματα. Τούτων ὁ μὲν ἐνέκλειε πρίονα χαλκοῦν, τὸν ἀρχαιότατον πιθανῶς τῶν ἄχρι τοῦδε ἐν ἑλληνικῇ χώρᾳ ἀνακαλυφθέντων, μετὰ μικρᾶς μάζης μολύβδου καὶ τριῶν ἄλλων μικροτέρων χαλκῶν ἐργαλείων ὧν ἐν καινοφανέσι ἐν ταῖς νήσοις : μνηοειδές μετὰ μείζονος ἐξωτερικοῦ χεῖλους ὀξέος, μετὰ ἐλάσσονος ἐσωτερικοῦ ἀμβλέος). Ὁ δ' ἕτερος 11 πήλινα ἀγγεῖα τὰ μὲν 8 κωδωνοειδῆ μόνωτα, τὰ δὲ τρία κυανοειδῆ μετ' ἀναμφοσθητήτων ἐντὸς καὶ ἐκτὸς σημείων ὅτι κατεσκευάσθησαν διὰ τροχοῦ· ἀναμιμνήσκοντα δὲ ἀπλούστατά τινα καμαραῖκα ἀγγεῖα.

Ἐκ τῶν σκαφῶν τούτων ἐπιχέεται φῶς ἐφ' ἱκανῶν σημείων τοῦ προμυκηναϊκοῦ πολιτισμοῦ. Ἡ τε κατασκευὴ τῶν τάφων διευκρινίζεται, καὶ τὸ μακρὸν τῆς περιόδου καθ' ἣν αὕτη ἐπεκράτει μετὰ κτερισμάτων ἀνηκόντων εἰς χρόνους ἐν μερὶ διαφόρους, εἰλημμένων δὲ κατὰ τὸ πλεῖστον τοῦλάχιστον ἐκ τοῦ καθ' ἡμέραν βίου· πιστοῦται δὲ πλὴν ἄλλων ἡ τέως ὑποθετικὴ συν-ὑπαρξίς γραπτῶν κοσμημάτων μετὰ τῶν νησιωτικῶν μαρμαρίνων εἰδωλίων.

Περὶ δὲ γενικωτέρων πορισμάτων, ὡς καὶ περὶ ἐξαγομένων εἰς ἄλγους οἱ ἀνακαλυφθέντες σκελετοὶ καὶ ἰδίᾳ τὰ κρανία, κατατεμαχισμένα τὸ πλεῖστον δυστυχῶς, μακρᾶς δὲ ἐργασίας δεόμενα, ἐπιβάλλεται ἡμῖν νὰ προσδοκῶμεν τὸ πέρας τῶν ἀνασκαφῶν, ὅτε διακριθήσεται τί εἰς τινας οἰκισμοὺς προσιδιάζει καὶ τί γενικωτέραν κέκτηται σημασίαν.

ΚΛΩΝ ΣΤΕΦΑΝΟΣ

Διευθυντὴς τοῦ Ἀνθρωπολ. Μουσείου.

ΕΡΓΑΣΙΑΙ ΕΝ ΟΛΥΜΠΙΑ

Ἐξ μῆνας διήρκεσαν αἱ ἐργασίαι πρὸς διευθέτησιν τοῦ Μουσείου Ὀλυμπίας.

Κατ' αὐτάς συνεκολλήθησαν καὶ ἰδρύθησαν ἐπὶ βάθρων ἐπὶ τούτῳ κατασκευασθέντων πάντα τὰ ἐν τῷ Μουσείῳ ἀτάκτως πρὶν κατακείμενα ἀγάλματα καὶ λοιπὰ γλυπτὰ, ὡς καὶ τὰ λίθινα ἀρχιτεκτονικὰ ἀντικείμενα.

Ἐξετέθησαν ἐπὶ γυψίνων ὀριζοντίων θηκῶν ἐπίτηδες ἐπὶ τῶν τοίχων τοῦ Μουσείου κατασκευασθεισῶν, πάντα τὰ μικρότερα γλυπτὰ ἀντικείμενα, τὰ τε λίθινα καὶ τὰ πήλινα, ὁμοίως δὲ ἐν ἐνὶ δωματίῳ καὶ τὰ ἀρχιτεκτονικὰ πήλινα ἀντικείμενα, οὕτως ὥστε εἶνε δυνατὴ καὶ εὐκολος ἡ ἐπισκόπησις καὶ μελέτη τούτων. Δυστυχῶς ἡ ἔκθεσις τῶν τελευταίων τούτων εἶνε κατὰ τοῦτο ἐλλιπής, καθότι δὲν συνεκολλήθησαν τὰ διάφορα προσαρμόζοντα τεμάχια, καὶ δὲν συνεπληρώθησαν ἐλλιπῆ τινα μέρη, ὅπερ θὰ παρῆγε τὴν θέαν τῶν ἀντικειμένων εὐαρεστοτέραν.

Ἐξετέθησαν πρὸς τούτοις ἐντὸς τριῶν θηκῶν καταλλήλως καὶ τὰ πλείστα τῶν ἐν Ὀλυμπίᾳ χαλκῶν ἀντικειμένων.

Ἐντὸς τῆς αὐλῆς τοῦ Μουσείου παρεσκευάσθη μακρὸς ὑπόστεγος χώρος μετὰ ὀριζοντίων θηκῶν ἐπὶ τοῦ τοίχου αὐτοῦ πρὸς τοποθέτησιν τῶν ἐπιγραφῶν, ἀλλ' ἡ ἐργασία αὕτη δὲν συνετελέσθη ἐλλείψει χρόνου κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος.

Ἐχρωματίσθησαν ἐπίσης δι' ἐρυθροῦ χρώματος καὶ αἱ αἵθουσαι τοῦ Μουσείου τῆς Ὀλυμπίας πλὴν τῆς μεγάλης αἵθουσας τῶν ἀετωμάτων καὶ τῆς αἵθουσας τοῦ Ἑρμοῦ, καὶ ἐγένετο μικρὰ ἐργασία πρὸς ἐπισκευὴν τῆς στέγης τοῦ Μουσείου.

Παρὰ τὸ Μουσεῖον ὠκοδομήθη καὶ μικρὰ οἰκία ἐκ τριῶν δωματίων καὶ μαγειρείου πρὸς κατοικίαν τῶν ὑπηρετούντων ἐν τῷ Μουσείῳ.

Ἐν Ὀλυμπίᾳ εἰργάσθη καὶ ὁ γλύπτης Λάζ. Σῶχος εἰς τὴν συμπλήρωσιν τῶν ἐλλειπόντων μελῶν τῶν ἀγαλμάτων τῶν ἀετωμάτων τοῦ Ναοῦ τοῦ Διός.

Κ. ΚΟΥΡΟΥΝΙΩΤΗΣ

ΑΝΑΣΚΑΦΑΙ ΕΠΙΔΑΥΡΟΥ

Τὸ Θέατρον

(Πίναξ Α')

Περὶ τῶν ἐν Ἐπιδαύρῳ ἀνασκαφῶν κατὰ τὸ ἔτος 1903 ἀνεκοινώθησαν βραχέα τινὰ ἐν σελ. 20-21. Τῶν παρασκευαζομένων δὲ νέων σχεδίων τῶν οἰκοδομημάτων τοῦ Ἱεροῦ δημοσιεύεται ἐν ταῦθα τὸ σχέδιον τοῦ θεάτρου, ὑπὸ Ν. Ἰωαννίτου, ἐμοῦ ἐποπτεύοντος, συνταχθὲν (πίν. Α'). Εἶνε δὲ τοῦτο ἐν τισιν ἀκριβέστερον τοῦ ἐν τοῖς Πρακτικοῖς τοῦ 1883 (πίν. Α') δημοσιευθέντος, καί, κατ' ἀκολουθίαν, τὸ ὀριστικὸν σχέδιον τοῦ θεάτρου, ὡς δύναται τις νὰ κρίνῃ παραβάλλων αὐτὸ πρὸς ἐκεῖνο. Πρὸς ἐρμηνείαν τῶν ἐν τῷ σχεδίῳ τούτῳ παραπέμπω τὸν ἀναγνώστην εἰς τὰς ἐν τοῖς Πρακτικοῖς τοῦ 1881 καὶ ἰδίᾳ τοῦ 1883 ἐκθέσεις μου.

Π. ΚΑΒΒΑΔΙΑΣ

ΕΡΓΑΣΙΑΙ ΕΝ Τῷ ΕΡΕΧΘΕΙῳ

Κατὰ τὸ λήξαν ἔτος συνεπληρώθη ἡ κατὰ τὰ μέσα τοῦ ἔτους 1902 ἀρξαμένη ἐργασία τῆς ἀναστηλώσεως τῆς βορείας προστάσεως τοῦ Ἐρεχθείου τοποθετηθέντων εἰς τὰς οἰκείας αὐτῶν θέσεις πάντων τῶν διασωθέντων ἀρχιτεκτονικῶν μελῶν. Τὰ πλείστα τούτων εὑρέθησαν εἰς τεμάχια, ἅτινα καταλλήλως συγκολληθέντα καὶ συμπληρωθέντα, ἐνθα ἀπόλυτος ἀνάγκη ἦτο, ἐκρησιμοποιήθησαν προσηκόντως.

Σχετικῶς δὲ ἐλαχίστου ἀριθμοῦ νέων ὅλως τεμαχίων ἐλάβομεν ἀνάγκην πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ ἔργου. καθόσον μόνον τὰ κάτωθι ἀναγραφόμενα τεμάχια δὲν ἀνευρέθησαν ἤτοι α') ὁ τελευταῖος σπόνδυλος τοῦ Β.Δ γωνιαίου κίονος β') ἐν φάτνωματι τῆς ὀροφῆς καὶ γ') 5 τεμάχια τῆς ἐξ Ἐλευσινίου λίθου ζωοφό-

ρου τοῦ θριγκοῦ, ἅτινα ἀντικατεστάθησαν διὰ νέων μαρμάρων, ὡς ἐπίσης δύο τεμάχια ὁλοκλήρων σπονδύλων τοῦ πρὸς δυσμὰς μεσαίου κίονος, ἐπεὶδὴ τὰ ὑπάρχοντα ἦσαν τοσοῦτον ἐφθαρμένα, ὥστε ἦτο ἀδύνατον νὰ φέρωσι τὸ ὑπερκείμενον βάρος τοῦ θριγκοῦ. Μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τῶν κίωνων καὶ τὴν τοποθέτησιν τῶν ἐπιστυλίων, ἅτινα εὑρέθησαν ἐν καλῇ σχετικῶς καταστάσει, ἐτίθησαν εἰς τὰς οἰκείας αὐτῶν θέσεις αἱ μεγάλαι μαρμάριναι δοκοὶ τῆς ὀροφῆς, ὀλικοῦ μήκους 6.70, αἵτινες πᾶσαι, ὡς γνωστόν, κατέκειντο εἰς δύο τεμάχια τεθραυσμέναι.

Τὰ σχετικὰ τεμάχια τῶν δοκῶν τούτων προσαρμοσθέντα καταλλήλως ἐκρεμάσθησαν ἐκ σιδηρῶν δοκῶν, διὰ ζωστήρων διερχομένων δι' αὐτῶν τῶν μαρμαρίνων δοκῶν. Ἡ τοιαύτη σύνδεσις τῶν δοκῶν ἐξησφάλισεν ὁλοσχερῶς τὴν στερεότητα τοῦ ὅλου μνημείου, ἀφ' ἐτέρου οὐδεμίαν βλάβην ἐπέφερεν εἰς τὴν θεὰν αὐτοῦ, καθόσον αἱ μεγάλαι σιδηραὶ δοκοὶ οὐδὲ διακρίνονται.

Ἐκ τῆς ἐξ Ἐλευσινίου λίθου ζωοφόρου τοῦ θριγκοῦ πέντε μόνον τεμάχια δὲν ἀνευρέθησαν. Τὰ ὑπάρχοντα ὁμῶς συγκολληθέντα καταλλήλως ἐθέσαμεν μετὰ μεγίστης προσοχῆς καὶ ἀκριβείας εἰς τὰς ἀρχικὰς αὐτῶν θέσεις, ὁδηγούμενοι εἰς τοῦτο ἐκ τῶν σχετικῶν συνδέσμων καὶ γόμφων, ὧν αἱ θέσεις σαφέστατα ἐνδείκνυνται. Ἐπίσης ἐτοποθετήθησαν καταλλήλως τὰ ὀπισθεν τῆς ζωοφόρου τεμάχια τοῦ διαζώματος ἅτινα ἀκολουθοῦσι τὸν ρυθμὸν καὶ τὰς γλυφὰς τῶν δοκῶν τῆς ὀροφῆς. Ἐκ δὲ τοῦ ὑπερκειμένου γείσου πάντα τὰ τεμάχια ἀνευρέθησαν ἐξαιρέσει τμήματος μήκους 0,90 ὅπερ καὶ ἀνεπληρώθη. Ἐπίσης ἐτοποθετήθησαν εἰς τὰς οἰκείας αὐτῶν θέσεις πάντα τὰ φατνώματα, ἐξαιρέσει ἐνὸς μὴ ἀνευρεθέντος ὅπερ καὶ ἀντικατεστάθη πρὸς συμπλήρωσιν τῆς ὅλης ὀροφῆς. Τὰ πλεῖστα τῶν φατνωμάτων ἀπαρτίζονται ἐκ διαφόρων τεμαχίων ἀνευρεθέντων ἐντὸς τῶν διαφόρων σωρῶν τῶν μαρμάρων, ἐν μάλιστα ἐξ αὐτῶν ἀπαρτίζεται ἐξ ὀκτὼ τεμαχίων ἄριστα προσαρμοσθέντων.

Ἐκ τῶν τυμπάνων τοῦ ἀετώματος ἀνευρέθησαν καὶ ἐτοποθετήθησαν εἰς τὰς θέσεις των ὁ μεσαῖος λίθος καὶ ὁ δεξιὰ αὐτοῦ πρὸς συμπλήρωσιν δὲ τῆς μορφῆς τοῦ ἀετώματος ἐτέθη ἐν νέον

μάρμαρον δεξιὰ καὶ ἕτερον ἀριστερὰ τῇ ἐπινεύσει τοῦ κ. Γενικοῦ ἐφόρου τῶν Ἀρχαιοτήτων.

Πάντα τὰ νέα τεμάχια κατεργάσθησαν τελείως ἐξαιρέσει τῶν ἐπὶ τῶν κυματίων γλυφῶν, ἐπίσης δὲ ἐχρωματίσθησαν καταλλήλως διὰ διαλύσεως σιδήρου ὥστε νὰ μὴ προσπίπτωσιν κακῶς ἐκ πρώτης ὄψεως εἰς τὸν θεατὴν.

Καὶ ταῦτα μὲν ἐν συντόμῳ περὶ τῆς ἐκτελεσθείσης ἐργασίας.

Κατὰ δὲ τὴν ἐκτέλεσιν ταύτης παρετηρήσαμεν α') ὅτι ἐπὶ διασωθέντος μέχρι τοῦδε τμήματος τῆς ὀροφῆς ὑπῆρχεν ὀπαῖον διῆκον μέχρι τῆς στέγης. Τὸ ὀπαῖον τοῦτο εὐρίσκεται ἀριστερὰ τῆς θύρας τοῦ Ἐρεχθείου παρὰ τὸν τοῖχον τοῦ σηκοῦ καὶ ἄνωθεν τῶν ἐπὶ τοῦ δαπέδου τοῦ Ἐρεχθείου ὀπῶν δι' ὧν βλέπομεν τὰ σημεῖα τῆς Τρικίνης ἐν τῷ βράχῳ, καὶ κατέχει τὴν θέσιν τῶν δύο τελευταίων φατνωμάτων τοῦ διακένου τῆς ὀροφῆς τοῦ σχηματιζομένου μεταξύ τῆς πρώτης καὶ δευτέρας δοκοῦ. Τὸ ὀπαῖον ἔχει πλάτος 0,87 τοῦ μέτρου καὶ μῆκος 0.97 περιβάλλεται δὲ διὰ μαρμαρίνου περιθωρίου ἔχοντος τὸ πάχος τῶν φατνωμάτων. Ἐκ τοῦ περιθωρίου τούτου εὐρέθησαν ἐπὶ τόπου δύο πλευραὶ. Τὸ μεταξύ τῆς ὀροφῆς καὶ στέγης κενὸν περιεφράσσετο διὰ τεσσάρων μαρμαρίνων ὀρθοστατῶν, ἐκ τῶν ὁποίων ἀνευρέθησαν δύο ἐντὸς τῶν χωμάτων τῶν σεσωρευμένων ἐπὶ τοῦ διασωθέντος τμήματος τῆς ὀροφῆς. Οἱ ὀρθοστάται οὗτοι τοποθετηθέντες εἰς τὰς ἐνδεδειγμένας αὐτῶν θέσεις δεικνύουσι πασιφανῶς ὅτι τὸ ὀπαῖον τοῦτο ἐξικνεῖτο μέχρι τῆς στέγης, τὴν κλίσιν τῆς ὁποίας ἀκολουθοῦσιν αἱ ἄνω ἐπιφάνειαι τῶν ὀρθοστατῶν καὶ ὅτι ἐπομένως τὸ ὀπαῖον ἦτο ἀσκεπές. β') Ὅτι ἐκτὸς τοῦ ἀνωφλίου τῆς θύρας τοῦ Ἐρεχθείου ὅπερ ὡς γνωστὸν ἀντικατεστάθη ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων, ἐπίσης ὑπὸ τῶν ἰδίων ἀντικατεστάθη ἡ μεσαία δοκὸς τῆς ὀροφῆς, (ἡ ἀντιστοιχοῦσα πρὸς τὸ κέντρον τῆς θύρας) ὡς ἐπίσης καὶ τινὰ τῶν μεσαίων γείσων τοῦ θριγκοῦ, ἐνῶ τὸ ἐπιστύλιον ἐφ' οὗ ἐδράζονται ἡ ἀντικατασταθεῖσα δοκὸς ὡς καὶ τὰ ὑπερκείμενα γείσα, εἶναι ἐκ τῶν ἀρχικῶς κατασκευασθέντων. Ταῦτα πασιφανῶς ἐνδείκνυνται ἐκ τῆς τέχνης τῆς κατεργασίας, καὶ ἐπομένως πρέπει νὰ παραδεχθῶμεν ὅτι ἐν τῇ τροποποιήσει τῆς δυσμικῆς προόψεως τοῦ Ἐρεχθείου οἱ Ῥωμαῖοι ἀνεκαίνισαν

καὶ τὴν διὰ πρώτην ἰσως φορὰν καταπεσοῦσαν βορείαν πρόστασιν.

Κατὰ δὲ τὸ τρέχον ἔτος θέλει συμπληρωθῇ ἡ ἀρξαμένη ἤδη ἀναστήλωσις τῆς δυσμικῆς προσόψεως, τῆς ὁποίας εὐτυχῶς ἀρκετὰ τεμάχια σώζονται ἐξαιρέσει ἑνὸς ἡμικιονίου καὶ ἑνὸς ἐπιστυλίου.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 20 Ἰανουαρίου 1904

Ὁ ἐπὶ τῶν ἔργων Νομομηχανικός
Ν. Μ. ΜΠΑΛΑΝΟΣ

ΕΡΓΑΣΙΑΙ ΕΝ Τῇ ΣΤΟᾷ ΤΟΥ ΑΤΤΑΛΟΥ

Κατὰ τὸ λήξαν ἔτος ἐγένετο ἡ ἐξασφάλισις τῶν σωζομένων τοίχων τῆς Στοᾶς τοῦ Ἀττάλου διὰ τῆς κατεδαφίσεως τοῦ ἐτοιμορρόπου μέρους τοῦ πρὸς βορρᾶν τοίχου, καὶ τῆς ἀνοικοδομήσεως αὐτοῦ διὰ τῶν ἰδίων ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὕλικῶν, ἐνῶ ἀφ' ἑτέρου πρὸς στερέωσιν αὐτοῦ ἀνυψώθησαν ἐν εἰδει ἀντηρίδων δύο ἐγκάρσιοι τοῖχοι τῶν δωματίων.

Οἱ τοῖχοι οὗτοι κατεσκευάσθησαν ἐκ λίθων Πειραιῶς. ἰσοδομικοῦ συστήματος, δοθέντος εἰς ἕκαστον δόμον τοῦ ὕψους τοῦ σχετικοῦ δόμου τῆς προσόψεως.

Ἡ ὀλικὴ δαπάνη ἀνῆλθεν εἰς δρ. 9413.20 ἐν ᾗ συμπεριλαμβάνεται ἡ γενομένη δαπάνη πρὸς ἐκκαθάρισιν δύο δωματίων, καὶ τῆς προμηθείας ξυλείας διὰ τὰ ἱκρία, ξυλείας χρησιμοποιοηθείσης μετὰ ταῦτα εἰς τὸ ἐν Χαιρωνείᾳ κατασκευαζόμενον Μουσεῖον.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 20 Ἰανουαρίου 1904

Ὁ ἐπὶ τῶν ἔργων Νομομηχανικός
Ν. Μ. ΜΠΑΛΑΝΟΣ

ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΧΑΡΤΗΣ Π. ΚΟΡΙΝΘΟΥ

Ὁ ὑπολοχαγὸς κ. Κ. Μαζαράκης ἐπεράτωσε κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος τὴν ἐκπόνησιν τοῦ τοπογραφικοῦ χάρτου τῆς Κορίνθου, ἀλλ' ἡ μικρὰ ἀνασκαφὴ πρὸς πληρεστέραν ἀποκάλυψιν τῶν σωζομένων λειψάνων τῶν τειχῶν καὶ τῶν εἰς Λέχαιον ἀγουσῶν ὁδῶν, ἦν ἀπεφάσισε κατ' ἐμὴν πρότασιν ἡ Ἀρχαιολογικὴ Ἑταιρεία, δὲν ἐξετελέσθῃ ἐφέτος. Κατὰ τὸ προσεχὲς ἔαρ ἐλπίζω, ὅτι ἡ εἰρημένη ἀνασκαφὴ θὰ ἐκτελεσθῇ, κατόπιν δὲ ὁ κ. Μαζαράκης μεταβαίνων ἐπὶ τινὰς ἡμέρας εἰς Κόρινθον θὰ προσθέσῃ εἰς τὸν ἤδη συντεταγμένον χάρτην τὰ ἀποκαλυφθησόμενα ἱχνη τῶν ἀρχαίων κτισμάτων.

Τῇ 31 Ἰανουαρίου 1904

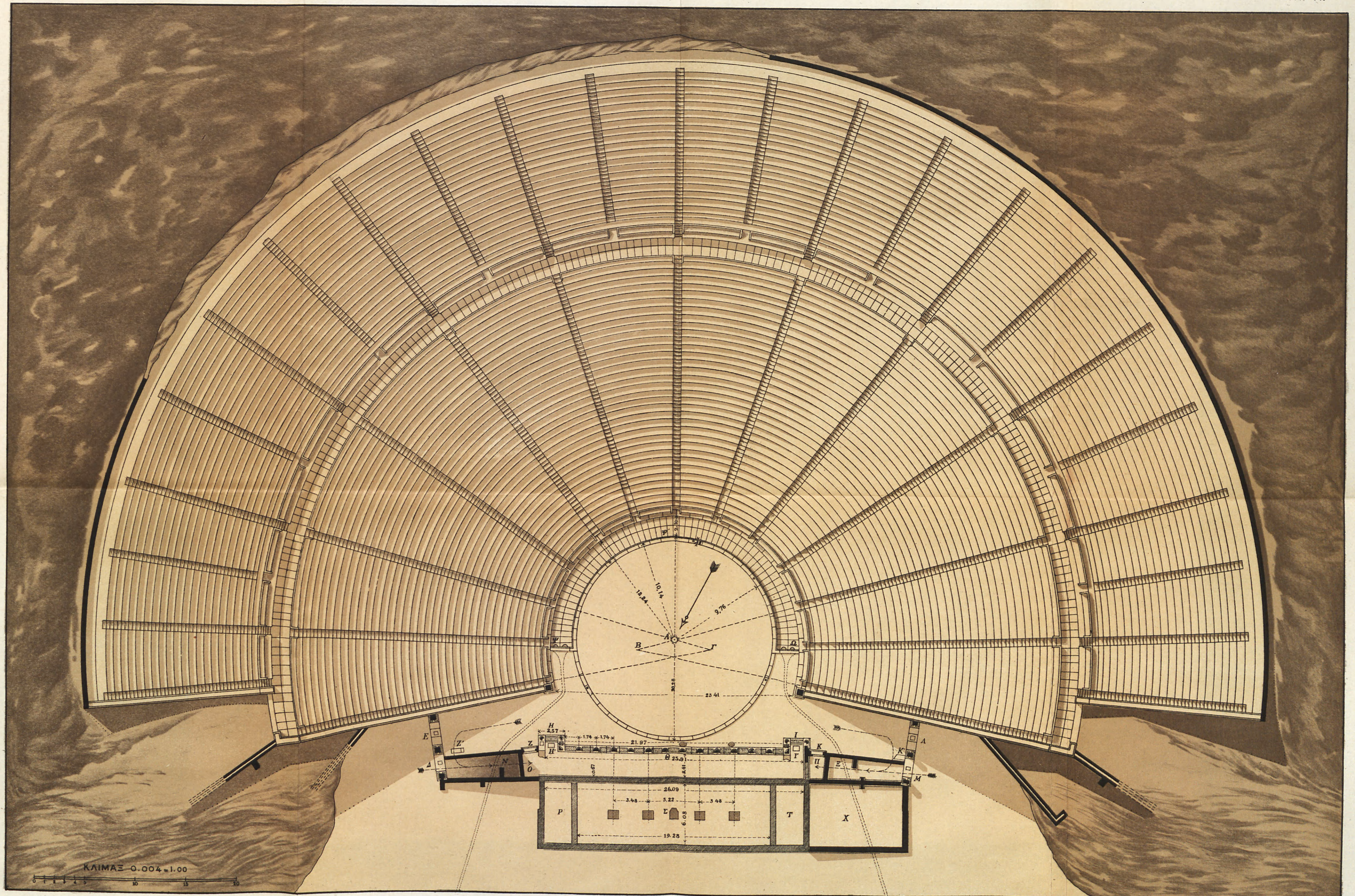
Α. Ν. ΣΚΙΑΣ

ΘΕΑΤΡΟΝ ΕΠΙΔΑΥΡΟΥ

ΠΙΝ. Α'

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ευεργείται τῆς Ἑταιρείας	Σελ. 3
Διοικητικὸν Συμβούλιον τῆς Ἑταιρείας	» 4
Ἐπιτίμιοι Ἑταῖροι	» 5
Τακτικοὶ Ἑταῖροι	» 6
Ἐκθεσίς τῶν πεπραγμένων τῆς Ἑταιρείας	» 9
Ἀνασκαφαὶ ἐν Σάμῳ	» 10
» ἐν Κρήτῃ	» 11
» ἐν τῷ Ἱερῷ τοῦ Ἀμφιαράου	» 12, 33
» ἐν Σουνίῳ	» 13
» ἐν Ἰσθμίᾳ	» 14
» ἐν Θεσσαλίᾳ	» 17
» ἐν Μυκῆναις	» 18, 36
» ἐν Εὐβοίᾳ	» 18, 36
» ἐν Χαιρωνείᾳ καὶ Ὀρχομενῷ	» 18, 40
» ἐν Θέρμῳ	» 19, 41
» ἐν Ἐπιδαύρῳ	» 20, 59
» ἐν Λυκοσοῦρᾳ	» 22, 49
» ἐπὶ τοῦ Λυκαίου ὄρους	» 22, 50
» ἐν Νάξῳ	» 23, 52
Ἔργασίαι πρὸς ἀναστήλωσιν τοῦ Λέοντος τῆς Χαιρωνείας	» 24
» » ὑποστήριξιν τοῦ Παρθενῶνος	» 25
» » ἀνέγερσιν τοῦ Ἐρεχθείου	» 25, 59
» » ὑποστήριξιν τῆς Στοᾶς τοῦ Ἀττάλου	» 25, 62
» » συμπλήρωσιν τοῦ τείχους τοῦ Ὀλυμπίου	» 25
» » ἀνέγερσιν τοῦ ἐν Φιγαλίᾳ Ναοῦ τοῦ Ἀπόλλωνος	» 25
Οἰκοδομὴ Μουσείων ἐν ταῖς ἐπαρχίαις	» 25, 58
Συνδρομὴ εἰς ὑποστήριξιν τοῦ Ναοῦ τοῦ Ὁσίου Λουκᾶ	» 26
Ἔργασίαι τοπογραφικαὶ ἐν Κορίνθῳ καὶ ἐν Μυκῆναις	» 26, 63
Ἀποστολὴ διδασκτῶρων εἰς Γερμανίαν πρὸς σπουδὴν τῆς Ἀρχαιολογίας	» 26
Συνελεύσεις Ἑταίρων	» 27
Ἐκθεσίς τῆς ἐξελεγκτικῆς Ἐπιτροπῆς	» 28
Ἐκθέσεις περὶ τῶν ἀνασκαφῶν τῆς Ἑταιρείας	» 31 - 63

Προσάρτημα πρακτικῶν

Ἀπολογισμὸς τῶν ἐσόδων καὶ τῶν ἐξόδων τῆς χρήσεως 1903	Σελ. II
Ἀναλυτικὸς ἀπολογισμὸς τῶν ἐσόδων	» IV
» » τῶν ἐξόδων	» V
Εἰδικὸς ἀπολογισμὸς τοῦ Λαχείου	» XVI
Κίνησις τοῦ ταμείου κατὰ τὸ ἔτος 1903	» XVII
Ἀνάλυσις τῆς μερίδος « Ἐσοδα καὶ Ἐξοδα »	» XVIII
Γενικὸς ἰσολογισμὸς τῆς χρήσεως 1903	» XX
Γενικὴ ληψοδοσίᾳ τοῦ ἔτους 1903	» XXII
Ἀνάλυσις τῶν Γενικῶν λογαριασμῶν	» XXIV
Πίναξ ἐμφαίνων τὴν περιουσίαν τῆς Ἑταιρείας κατὰ τὸ 1903	» XXVII

ΠΡΟΣΑΡΤΗΜΑ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ
ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ
ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1903

ΓΕΝΙΚΟΣ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ
ΤΗΣ ΧΡΗΣΕΩΣ 1903
ΜΕΤΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΠΙΝΑΚΩΝ

ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΕΣΟΔΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΞΟΔΩΝ ΤΗΣ

Προϋπολογ.		Είδος εσόδων	Προϋπολογισθέντα	Εισπραχθέντα	Εισπραχθέντα	
Κεφ.	Αρ.				Επί πλέον	Επί ἔλαττον
Α.	1	Εισφοραί . . . . . Δρ.	3,500	2,825	—	675
	2	Τόκοι καὶ μερίσματα . . . »	13,420	15,996 85	2,576 85	—
	3	Εσοδα ἐξ ἀκινήτων κτημάτων »	450	468	18	—
	4	Εσοδα ἐκ δημοσιευμάτων . . »	4,200	4,373 75	173 75	—
	5	Εσοδα κεκλεισμένων χρήσεων »	260	1,348 80	1,088 80	—
	6	Εσοδα διάφορα . . . . . »	550	—	—	550
	7	Εσοδα ἐκ τοῦ Λαχείου . . . »	328,680	330,245 10	1,565 10	—
		» » » » ἀπρόδο- πτα καὶ ἐξ ἀχυρώσ. ἐνταλμάτων »	6,000	7,900 65	1,900 65	—
		Δρ.	357,060	363,158 15	7,323 15	1,225

Ἐν Ἀθήναις 31 Δεκεμβρίου 1903.

Ὁ Ταμίας
Γ. ΚΛΟΝΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ

Ὁ Λογιστὴς κ. α. α.
ΗΛ. ΚΑΣΣΑΚΟΣ

Ἐθεωρήθη
Ἐν Ἀθήναις αὐθημερόν

Ὁ Ἐπόπτης
Α. ΠΡΕΚΑΣ

ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΙΣ

Ἐχορηγήθησαν ἐν ὄλῳ πιστώσεις.....	Δρ.	427,762.25
Ἐνετάλησαν πληρωμαὶ	»	386,342.19
Ἀδιάθετοι πιστώσεις	Δρ.	41,420.06

Ἐκ τούτων θέλουσι διατεθῇ δρ. 35,423.56 ἐντὸς τοῦ ἐπομένου ἔτους πρὸς πληρωμὴν ἐξόδων τοῦ ἔτους 1903 εἰς βάρος τῶν ὁποίων κατελογίσθησαν, καὶ ὧν ἡ πληρωμὴ δὲν ἐνετάλη διαρκούντος τοῦ 1903 ἕνεκα τοῦ ἀνεκκαθαρίστου τῶν σχετικῶν λισμῶν (ὅρα παθητικὸν τῆς Ἑταιρίας ἐν τῷ γενικῷ Ὑπολογισμῷ 31 Δεκεμβρίου 1903 «Πιστωταὶ Διάφοροι»).

Ἐν Ἀθήναις 31 Δεκεμβρίου 1903.

Ὁ Ταμίας
Γ. ΚΛΟΝΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ

Ὁ Λογιστὴς καὶ α. α.
 ΗΛ. ΚΑΣΣΑΚΟΣ

Ἐθεωρήθη

Ἐν Ἀθήναις αὐθιμερὸν

Ὁ Ἐπόπτης
Α. ΠΡΕΚΑΣ

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΣ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

ΤΩΝ ΕΣΟΔΩΝ ΤΗΣ ΧΡΗΣΕΩΣ 1903

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'

"Αρθρον 1

ΕΙΣΦΟΡΑΙ

Είσπραχθέντα : ἐξ εἰσφορῶν ἐταίρων κλπ. .... Δρ. 2.825.— Δρ. 2,825.—

"Αρθρον 2

ΤΟΚΟΙ ΚΑΙ ΜΕΡΙΣΜΑΤΑ

Είσπραχθέντα :

'Απὸ μέρισμα 56 μετοχῶν 'Εθνικῆς Τραπεζῆς.....	Δρ.	9,520.—	
» τόκους 700 'Ομολογ. 'Εθν. Δανείου 'Ενοποιήσεως ..	»	3,500.—	
» τόκους ἐντόκων καταθέσεων παρὰ τῇ Τραπεζῇ Σκουζέ διὰ τὴν Α' ἐξαμηνίαν τοῦ 1903.....	»	1,637.80	
» τόκους ἐξ ὀφειλῆς Π. Γιαννοπούλου.....	»	<u>1,339.05</u>	» 15,996.85

"Αρθρον 3

ΕΣΟΔΑ ΕΞ ΑΚΙΝΗΤΩΝ ΚΤΗΜΑΤΩΝ

Είσπραχθέντα :

'Απὸ ἐνοίκιον τῆς ἐν Κηφισίας οἰκίας τῆς 'Εταιρείας..	Δρ.	300.—	
» ἐνοίκιον τῆς ἐν 'Ελευσίνι οἰκίας τῆς 'Εταιρείας ..	»	18.—	
» ἐνοίκιον τῆς ἐν 'Ελαιοτριβείοις οἰκίας τῆς 'Εταιρ.	»	<u>150.—</u>	Δρ. 468.—

"Αρθρον 4

ΕΣΟΔΑ ΕΚ ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΩΝ

Είσπραχθέντα :

'Απὸ ἀντίτιμον πωλουμένων τευχῶν τῆς 'Αρχ. 'Εφημ.	Δρ.	3,383.75	
» ἀντίτιμον πωλουμένων σωμάτων τῶν εὐρημάτων τῶν 'Αντικυθέρων.....	»	220.—	
» ἀντίτιμον πωλουμένων σωμάτων τοῦ Εὐρετηρίου τῆς 'Αρχαιολογικῆς 'Εφημερίδος.....	»	690.—	
» ἀντίτιμον πωλουμ. τευχ. τῶν πρακτ. τῆς 'Εταιρ.	»	50.—	
» ἀντίτιμον πωλ. σωμάτ. τοῦ ἱεροῦ τοῦ 'Ασκληπιοῦ ..	»	<u>30.—</u>	Δρ. 4,373.75

"Αρθρον 5

ΕΣΟΔΑ ΚΕΚΛΕΙΣΜΕΝΩΝ ΧΡΗΣΕΩΝ

Είσπραχθέντα : διὰ τόκους β' ἐξαμηνίας τοῦ 1902 ἐκ
τῆς Τραπεζῆς Γ. Π. Σκουζέ ..... Δρ. 1,348.80 Δρ. 1,348.80
Τὸ ὅλον..... » 25,012.40

"Αρθρον 6

ΚΑΘΑΡΑ ΕΣΟΔΑ ΕΚ ΤΟΥ ΛΑΧΕΙΟΥ

Εἰσπραχθήσαν :

'Εκ τοῦ Λαχείου	Δρ.	330,245.10	
'Εξ ἀπροόπτων ἐσόδ. Λαχ. καὶ ἀκυρώσεως ἐνταλμάτων ..	»	7,900.65	Δρ. 338,145.75
			<u>» 363,158.15</u>

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΣ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

ΤΩΝ ΕΞΟΔΩΝ ΤΗΣ ΧΡΗΣΕΩΣ 1903

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α,

Προσωπικὸν

Ἄρθρον 1.

ΜΙΣΘΟΙ ΤΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΤΩΝ ΓΡΑΦΕΙΩΝ

Δαπανηθέντα ..... Δρ. 12,210.— Δρ. 12,210.—

Ἄρθρον 2.

ΜΙΣΘΟΙ ΤΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΕΠΙ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ

Δαπανηθέντα ..... Δρ. 29,535.10

Ἔσσο ἀνεγράφησαν εἰς πίστωσιν τῆς μερίδος «Πιστωταὶ
διάφοροι» πρὸς χρέωσιν τοῦ παρόντος Κεφαλαίου. » 2,430.—

31,965.10 Δρ. 31,965.10

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'

Γραφεῖα, Διαχειρίσεις καὶ Βιβλιοθήκη

Ἄρθρον 1.

ΕΞΟΔΑ ΓΡΑΦΕΙΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΕΩΣ

Δαπανηθέντα εἰς ἀγορὰν χάρτου, λογιστικῶν βιβλίων
πρωτοκόλλου καὶ γραφικῆς ὕλης..... Δρ. 1,006.80

Εἰς ἀγορὰν ἑνὸς φακοῦ διὰ τὸ Ταμεῖον ..... » 8.—

Εἰς ὑδροχρωματισμὸν καὶ ἀπολύμανσιν..... » 26.—

Εἰς ἀγορὰν δύο ἐταξέρων..... » 150.—

Εἰς κατανάλωσιν ποσίου ὕδατος 1902-1903 ... » 160.—

Εἰς τηλεφωνικὰ τέλη ..... » 125.—

Εἰς καθαρισμὸν θερμαστῶν καὶ τσαγγίων ..... » 96.—

Εἰς θέρμανσιν καὶ φωτισμὸν ..... » 385.20

Εἰς διάφορα ἔξοδα Γραφείων..... » 616.20

Εἰς ἐπιχορήγησιν τοῦ Γραμματέως τοῦ Διοικητι-
κοῦ Συμβουλίου .. » 1,440.—

Δρ. 4,013.20

Ἔσσο ἀνεγράφησαν εἰς πίστωσιν τῆς μερίδος «Πιστωταὶ
Διάφοροι» πρὸς χρέωσιν τοῦ Κεφαλαίου τούτου
διὰ γραφικὰ κλπ. ἔξοδα τῶν Γραφείων τῆς Ἱσταί-
ρείας ..... » 1,055.40 Δρ. 5,068.60

Ἄρθρον 2.

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Δαπανηθέντα εἰς ἀγορὰν βιβλίων, γραφικῆς ὕλης, καὶ
δετικὰ βιβλίων..... 4,118.05

Εἰς μισθοδοσίαν τοῦ ἐπιμελητοῦ τῆς Βιβλιοθήκης » 1,800.—

Εἰς ἀποζημίωσιν τοῦ Βιβλιοφύλακος ..... » 1,440.—

Εἰς συνδρομὴν Ἑφημερίδος Διεθνoῦς νομισμ.
ἀρχαιολογίας..... » 728.65

Εἰς ἀγορὰν ὑφάσματος καὶ κατασκευὴν ῥαφείων.. » 25.80

Δρ. 8,112.50

Ἔσσο ἀνεγράφησαν εἰς Πίστωσιν τῆς μερίδος «Πιστω-
ταὶ Διάφοροι» πρὸς χρέωσιν τοῦ Κεφαλαίου τούτου » 220.80 Δρ. 8,333.30

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'

Ἀνασκαφικά ἔργα καὶ δημοσιεύματα

Ἄρθρον 1

ΑΝΑΣΚΑΦΑΙ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΕΙΣ ΑΡΧΑΙΩΝ ΜΝΗΜΕΙΩΝ

Ἀνασκαφαὶ Ἀμφιαρείου :

Δαπανηθέντα εἰς ἡμερομίσθια ἐργατῶν	Δρ.	8,490.50	
Εἰς ἀποζημίωσιν κατὰ τὸν νόμον περὶ δημοσίων ὕπαλλ. καὶ ὁδοιπορ. τοῦ Ἐφόρου Β. Λεονάρδου	•	875.35	
Εἰς γραφικὴν ὕλην	»	120.75	
Εἰς μισθὸν Ν. Ῥάπτου διαχειριστοῦ	»	402.—	
Εἰς ὁδοιπορικά καὶ ἀγῶγια τοῦ αὐτοῦ	»	30 30	
Εἰς ἀγορὰν καὶ ἐπισκ. ἐργαλείων καὶ ἀξίαν κιβωτίων	»	152.50	
Εἰς » διαφόρων ὑλικῶν	»	124.40	
Εἰς ἀμαξαγῶγια καὶ ἀποζημιώσιν τριῶν Ἐφόρων	»	66.55	Δρ. 10,262.35
Ἵσα ἐνεγράφησαν εἰς πίστωσιν τῆς μερίδος « Πιστωταὶ Διάφοροι» πρὸς χρέωσιν τῶν ἀνασκαφῶν Ἀμφιαρείου			» 145.05
			Δρ. 10,407.40

Ἀνασκαφαὶ Σουνίου :

Δαπανηθέντα εἰς ἡμερομίσθια ἐργατῶν	Δρ.	1,468.10	
Εἰς ἀγορὰν καὶ μεταφορικά ὑλικῶν	»	196.50	
Εἰς ἀποζημιώσιν κατὰ τὸν νόμον περὶ δημοσίων ὕπαλλήλων τοῦ Ἐφόρου Β. Στάη καὶ ὁδοι- πορικά αὐτοῦ	»	214.20	
Εἰς ὁδοιπορικά ἐπιστάτου Μανθοπούλου	»	8.40	Δρ. 1,887.20

Ἀνασκαφαὶ ἐν Ἰσθμῷ :

Δαπανηθέντα εἰς ἡμερομίσθια ἐργατῶν	Δρ.	514.20	
Εἰς ἀποζημιώσιν κατὰ τὸν νόμον περὶ δημοσίων ὕπαλλ. τοῦ Ἐφόρου Στάη καὶ ὁδοιπορικά αὐτοῦ	»	102.20	
Εἰς ἀγορὰν ζεμπιλίων καὶ ἐνοίκιον δωματίου	»	43.90	
Εἰς ὁδοιπορικά ἐπιστάτου Κλαυδιανοῦ	»	11.—	Δρ. 671.30

Ἀνασκαφαὶ Διμηνίου Θεσσαλίας :

Δαπανηθέντα, εἰς ἡμερομίσθια ἐργατῶν	Δρ.	1,992.95	
Εἰς μισθὸν ἐπιστάτου Χ. Κτενᾶ	»	367.85	
Εἰς ἀποζημιώσιν κατὰ τὸν νόμον περὶ δημοσίων ὕπαλλήλων τοῦ Ἐφόρου Χ. Τσουντα	»	339.85	Δρ. 2,700.65
Ἵσα ἐνεγράφησαν εἰς πίστωσιν τῆς μερίδος « Πιστωταὶ Διάφοροι» πρὸς χρέωσιν τῶν ἀνασκαφῶν Διμηνίου			» 688 55
			Δρ. 3,389.20

Ἀνασκαφαὶ Μυκηνηῶν :

Δαπανηθέντα, εἰς ἡμερομίσθια ἐργατῶν	Δρ.	1,689.10	
Εἰς μισθὸν τοῦ ἐπιτηρητοῦ Χ. Κτενᾶ	»	410.65	
Εἰς ὁδοιπορικά ἐφόρου Χ. Τσουντα	»	40.15	
Εἰς ὅμοια τοῦ ἐπιτηρητοῦ Χ. Κτενᾶ	»	21.15	
Εἰς προμήθειαν 10 ζεμπιλίων, γραφικῆς ὕλης καὶ ἄλλων ὑλικῶν	»	54.20	Δρ. 2,215.25

Ἀνασκαφαὶ ἐν Εὐβοίᾳ :

Δαπανηθέντα εἰς ἡμερομίσθια ἐργατῶν	Δρ.	589.40	
Εἰς Γ. Δερβένην διαχειριστὴν δι' ἐπιμίσθιόν του	»	54.10	
Εἰς ἀγορὰν 10 κασμάδων	»	90.70	
Εἰς ὁδοιπορικά ἐπιστατῶν καὶ ἀρχιεργ. Καούστου	»	96.25	
Εἰς μεταφορὰν	Δρ.	830.45	Δρ. 18,570.35

Ἐκ μεταφορᾶς	Δρ.	830.45	Δρ.	18,570.35
Εἰς ἀποζημίωσιν Γ. Παπαδασιλείου, συμβούλου, καὶ ὁδοπορικὰ αὐτοῦ	»	239.90	Δρ.	1,070.35
Ἀνασκαφαὶ ἐν Χαιρωνείᾳ :				
Δαπανηθέντα, εἰς ἡμερομίσθια ἐργατῶν	Δρ.	4,111.40		
Εἰς ἀγορὰν ζεμπιλίων, ξυλείας καὶ δοχείων διὰ τὰ εὐρήματα	»	106.—		
Εἰς ὁδοιπορικὰ τοῦ Ἐφόρου Χ. Τσουντα	»	135.95		
Εἰς ἀποζημίωσιν τοῦ Ἐφόρου Γ. Σωτηριάδου καὶ ὁδοιπορικὰ αὐτοῦ	»	528.55		
Εἰς ἀποζημίωσιν τοῦ Γραμματέως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβ. μεταδάντος πρὸς θεώρησιν τῶν ἐργασιῶν	»	24.—	Δρ.	4,905.90
Ἀνασκαφαὶ ἐν Αἰτωλῷ :				
Δαπανηθέντα, εἰς ἡμερομίσθια ἐργατῶν	Δρ.	4,029.—		
Εἰς ἀποζημίωσιν τοῦ Ἐφόρου χ. Γ. Σωτηριάδου κατὰ τὸν νόμον περὶ δημοσίων ὑπαλλήλων	»	297 —		
Εἰς ὁδοιπορικὰ τοῦ αὐτοῦ	»	136.55		
Εἰς ὁδοιπορικὰ τοῦ ἀρχιεργάτου Μάνου	»	57 30		
Εἰς ἀξίαν διαφόρων ὑλικῶν	»	143.20	Δρ.	4,663.05
Ἀνασκαφαὶ Ἐπιδαύρου :				
Δαπανηθέντα, εἰς ἡμερομίσθια ἐργατῶν, κτιστῶν καὶ ξυλουργῶν	Δρ.	9,158.75		
Εἰς μισθὸν Ν. Ἰωαννίτου, βοηθοῦ τοῦ Νομομη- χανικοῦ Μπαλάνου	»	1,200.—		
Εἰς ἀποζημίωσιν τοῦ ἰδίου	»	970.—		
Εἰς χορήγημα πρὸς συντήρησιν τῶν Συλλογῶν, ἐξοδα τῶν φυλακείων καὶ γραφικὴν ὕλην	»	360.—		
Εἰς ἀγορὰν 200 ζιμπιλίων, πτύων, λαστῶν καὶ διαφόρων ἄλλων ὑλικῶν	»	694.10		
Εἰς ὁδοιπορικὰ Ν. Ἰωαννίτου καὶ ἀρχιεργ. Ἐλ. Καμπάνη	»	114.45		
Εἰς ὁδοιπορικὰ διαφόρων ἐργατῶν καὶ κτιστῶν	»	226.25		
Εἰς μισθὸν τοῦ ἀρχιεργάτου Ἐλ. Καμπάνη	»	800.—		
Εἰς ἀποζημίωσιν τοῦ ἰδίου	»	170.—		
Εἰς ὁδοιπορικὰ τοῦ Γραμματέως τοῦ Συμβουλίου καὶ ἀποζημίωσιν αὐτοῦ κατὰ τὸν Νόμον περὶ δημοσίων ὑπαλλήλων, μεταδάντος ἐξάκτις πρὸς ἐπιθεώρησιν τῶν ἐν Ἐπιδαύρῳ ἀνασκαφῶν	»	477.10		
Εἰς ὁδοιπορικὰ καὶ ἀποζημίωσιν τοῦ ἐφόρου Ἀ. Λυκάκη	»	112.40		
Εἰς ἀγορὰν κλίνης καὶ στρωμνῆς διὰ τὸν ξενῶνα τῆς Ἐπιδαύρου καὶ ἀγορὰν ἐπιτραπεζίων σκευῶν καὶ ἐπίπλων	»	158.95		
Εἰς ἀγορὰν διαφόρων σιδηρικῶν	»	96.95		
Εἰς ἐπισκευὴν κασμάδων καὶ ἐργαλείων	»	108.60		
Εἰς μεταφορικὰ διαφόρων ὑλικῶν	»	15.90		
Εἰς ἀγορὰν χάρτου σχεδιάσματος καὶ βιβλίου κα- ταχωρήσεως ὑλικῶν	»	44.25	Δρ.	14,707.70
Ὅσα ἐνεγράφησαν εἰς πίστωσησιν τῆς μερίδος «Πιστωταὶ Διάφοροι» πρὸς χρέωσιν τῶν ἀνασκαφ. Ἐπιδαύρου			Δρ.	890.55
			Δρ.	15,598.25
Ἀνασκαφαὶ Λυκοσούρας :				
Δαπανηθέντα, εἰς ἡμερομίσθια καὶ ὁδοιπορ. ἐργατῶν	Δρ.	1,392.20		
Εἰς ἀποζημίωσιν κατὰ τὸν νόμον περὶ δημοσίων ὑπαλλήλων καὶ ὁδοιπορ. Ἐφόρου Κουρουνιώτου	»	386.35		
Εἰς μεταφορὰν	Δρ.	1,778.55	Δρ.	44,807.90

Ἐκ μεταφορᾶς	Δρ.	1,778 55	Δρ.	44,807.90
Εἰς ὑλικά, ἥτοι ζεμπιλία κλπ.	»	147.10		
Εἰς ἐνοίκιον οἰκίας	»	75.—	Δρ.	2,000.65
Ἀνασκαφαὶ ἐπὶ τοῦ Λυκαίου ὁρους :				
Δαπανηθέντα, εἰς ἡμερομίσθια ἐργατῶν	Δρ.	1,370.50		
Εἰς ἀποζημίωσιν Ἐφόρου Κουρουνιῶνου	»	141.65	Δρ.	1,512.15
Ἀνασκαφαὶ κατὰ τὰς νήσους (ἐν Νάξῳ) :				
Δαπανηθέντα, εἰς ἡμερομίσθια ἐργατῶν	Δρ.	163.—		
Εἰς ἀποζημίωσιν τοῦ ἐπὶ τῶν ἀνασκαφῶν κ. Κλ. Στεφάνου καὶ ὁδοιπορικὰ αὐτοῦ	»	135.50		
Εἰς ἀμαξαγωγία καὶ μεταφορικά	»	112.—		
Εἰς ἐνοίκιον οἰκημάτων διὰ τὰ ἀρχαῖα	»	30.—		
Εἰς ἄξιν ξυλίων κιβωτίων	»	7.50	Δρ.	498.—
Ἀνασκαφαὶ ἐν Σάμῳ :				
Δαπανηθέντα εἰς ἡμερομίσθια ἐργατῶν	Δρ.	9,669.85		
Εἰς ἀποζημίωσιν τοῦ Γραμματέως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου κατὰ τὸν νόμον περὶ δημοσίων ὑπαλλήλων καὶ ὁδοιπορικὰ	»	511.51		
Εἰς ἀγορὰν διαφόρων ὑλικῶν	»	174.60		
Εἰς ἐξοδα τῆς χρήσεως 1902	»	275.85		
Εἰς ἡμεραργίας ἀρχιεργάτου Μώτου	»	27.50		
Εἰς ὁδοιπορικὰ ἐνὸς ἐργάτου	»	22.90		
Εἰς τηλεγραφήματα	»	6.25	Δρ.	10,688.46
Ὅσα ἐνεγράφησαν εἰς πίστωσιν τῆς μερίδος «Πιστωταὶ Διάφοροι» πρὸς χρέωσιν τῶν ἀνασκαφῶν Σάμου			Δρ.	36.50
			Δρ.	10,724.96
Δαπάναι δι' ἀνασκαφὰς ἐν Κρήτῃ :				
Δαπανηθέντα, εἰς ἀποζημίωσιν τοῦ Ἐφόρου Χ. Τσουντα κατὰ τὸν νόμον περὶ δημοσίων ὑπαλλήλων καὶ ὁδοιπορικὰ αὐτοῦ			Δρ.	970.65
Στερέωσις τοῦ Παρθενῶνος :				
Δαπανηθέντα εἰς ἡμερομίσθια ἐργατῶν διὰ τὴν κατεδάφισιν τῶν ἱκριωμάτων καὶ μεταφορικὰ ξυλείας	Δρ.	1,356.55		
Εἰς ἀγορὰν χρωμάτων	»	33.20	Δρ.	1,389.75
Ἀνέγερσις καὶ ὑποστήριξις τοῦ Ἐρεχθείου :				
Δαπανηθέντα, εἰς ἡμερομίσθια ἐργατῶν, λιθοξόων καὶ ξυλουργῶν	Δρ.	17,034.40		
Εἰς Ἐταιρείαν Marmor Lim. δι' ἄξιν διαφόρων μαρμάρων	»	1,742.60		
Εἰς ἀγορὰν τσιμεντίων	»	311.50		
Εἰς ἀγορὰν μολύβδ., χαλκ., τρυπανίων καὶ στάθμης	»	479.40		
Εἰς ἀγορὰν ὑψάσματος διαφανοῦς	»	122.80		
Εἰς ἀγορὰν σιδηρῶν γαλβανισμένων	»	228.55		
Εἰς ἀγορὰν σιδηρῶν ράβδων	»	1,247.05		
Εἰς ἀγορὰν σιδηρῶν πλακῶν	»	1,755 —		
Εἰς ἀγορὰν σιδηρῶν δοκῶν	»	1,212.—		
Εἰς ἀγορὰν 11 βαρελίων τσιμέντου	»	366.50		
Εἰς ἀγορὰν παλαιομολύβδου, σχοινίων, γύψου, πισσοχάρτου, ἐλαίου κλπ.	»	612.80		
Εἰς ἀγορὰν ξυλείας	»	362.10		
Εἰς ἀγορὰν λιθοκόλλας	»	300.75		
Εἰς μεταφορὰν	Δρ.	25,775.45	Δρ.	61,904.06

Εκ μεταφορᾶς	Δρ.	25,775.45	Δρ.	61,904.06
Εἰς σιδηρουργικὴν ἐργασίαν	»	425.—		
Εἰς ἀμαξαγῳγίαν Νομομηχανικοῦ Μπαλάνου	»	333.—		
Εἰς διάφορα ἀμαξαγῳγία καὶ ὁδοιπορικά	»	99.—		
Εἰς μισθοδοσίαν ἀρχιεργάτου Κ. Καμπάνη	»	1,080.—		
Εἰς ὁμοίαν	»	400.—		
Εἰς . . . . . Ν. Ἰωαννίτου βοηθοῦ Νομομηχανικοῦ Μπαλάνου	»	400.—		
Εἰς μισθοδοσίαν Γ. Βιτσάρη ἐπιστάτου	»	859.10		
Εἰς ἔξοδα παραλαβῆς 11 βαρελλίων τσιμέντου Ἀγγλικοῦ, μεταφορικά μαρμάρων καὶ ἐνὸς κιβωτίου λιθοκόλλας	»	141.65		
Εἰς ἔξοδα μεταφορᾶς σιδηρῶν ράβδων ἐκ Ζυρίχης διὰ Τεργέστης καὶ Πειραιῶς εἰς Ἀκρόπολιν	»	336.30	Δρ.	29,849.50
Ὅσα ἐνεγράφησαν εἰς πίστῳσιν τῆς μερίδος «Πιστωταὶ Διάφοροι» πρὸς χρέωσιν τῶν ἐργασιῶν Ἐρεχθείου			Δρ.	372.55
			Δρ.	30,222.05

Στερέωσις τῆς Στοᾶς τοῦ Ἀττάλου :

Δαπανηθέντα, εἰς ἡμερομίσθια ἐργατῶν καὶ λιθοξόνων	Δρ.	3,847.40		
Εἰς ἀγορὰν ξυλείας, παλαιομολύβδου, πυρίνων λίθων, ἀλύσεως, λίθων Πειραϊκῶν, πορσελάνης, ζεμπιλίων, σιδηρικῶν ἐργαλείων καὶ διαφόρων ἄλλων ὕλικῶν	»	4,401.95		
Εἰς κατασκευὴν ἀντηρίδων	»	535.45		
Εἰς ἀποκομιδὴν χωμάτων	»	190.—		
Εἰς μεταφορικά ξυλείας καὶ διάφορα ἔξοδα	»	31.40		
Εἰς μισθὸν τοῦ ἀρχιεργάτου Ἐλ. Καμπάνη	»	400.—	Δρ.	9,406.20
Ὅσα ἐνεγράφησαν εἰς πίστῳσιν τῆς μερίδος «Πιστωταὶ Διάφοροι» πρὸς χρέωσιν τῶν ἐργασιῶν τῆς Στοᾶς τοῦ Ἀττάλου			Δρ.	7.—
			Δρ.	9,413.20

Δαπάναι διὰ τὸ τεῖχος τοῦ περιβόλου τοῦ Ὀλυμπείου :

Δαπανηθέντα, εἰς ἐργολάβον Θ. Βουτσαρᾶν διὰ τὴν ὑπ' αὐτοῦ ἐκτελεσθεῖσαν ἐργασίαν πρὸς τοποθέτησιν σαγμάτων ἐπὶ τῶν τοίχων τοῦ περιβόλου τοῦ Ναοῦ	Δρ.	11,926.50		
Εἰς ἀγορὰν, χρωμάτων	»	39.—	Δρ.	11,965.50
<i>Ἀνασκαφαὶ καὶ ἀναστήλωσις τοῦ ἐν Φιγαλῖα Ναοῦ τοῦ Ἀπόλλωνος :</i>				
Δαπανηθέντα εἰς ἡμερομίσθια ἐργατῶν	Δρ.	7,109.40		
Εἰς ἀποζημίωσιν Ν. Ἰωαννίτου	»	1,530.—		
Εἰς μισθοὺς τοῦ ἰδίου	»	1,000.—		
Εἰς ἀποζημίωσιν τοῦ Γραμματέως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου καὶ ὁδοιπορικά αὐτοῦ δις μεταδάντος εἰς Φιγαλίαν πρὸς θεώρησιν τῶν ἐργασιῶν	»	224.20		
Εἰς ἀγορὰν ζεμπιλίων	»	57.50		
Εἰς ἀγορὰν διαφόρων σιδηρικῶν	»	58.75		
Εἰς ἀγορὰν σχοινίου	»	44.25		
Εἰς γραφικὴν ἰχνογραφικὴν καὶ ζωγραφικὴν ὕλην	»	24.70		
Εἰς μεταφορικά ὕλικῶν	»	254.10		
Εἰς ἀγορὰν διχαγγίστρων	»	15.50		
Εἰς ἀγορὰν ξυλείας, τσιμεντίου, λωστῶν, ἄμμου, πετᾶλων κλπ.	»	818.10		
Εἰς ἀγορὰν παλαιοσιδήρου	»	77.95		
Εἰς ἀγορὰν ἀσβέστου καὶ τσιμέντου	»	346.70		
Εἰς ἀγορὰν ξυλείας καὶ πορσελάνης	»	700.10		
Εἰς μεταφορὰν	Δρ.	12,361.25	Δρ.	113,504.81

Ἐκ μεταφορᾶς	Δρ.	12,261.25	Δρ.	113,504.81
Εἰς ἐπισκευὴν ἐργαλείων	»	7.15		
Εἰς χορήγημα εἰς τὸν χωροφύλακα διὰ λυχνοκατὰν	»	58.50		
Εἰς μισθοὺς διαχειριστοῦ Μ. Καβαλιεράτου	»	1,000.—		
Εἰς ἀποζημίωσιν Ἑλ. Καμπάνη	»	302.—		
Εἰς μισθὸν τοῦ ἰδίου	»	800.—		
Εἰς ὁδοπορικὰ Ἰωαννίτου, Καμπάνη, Καβαλιεράτου καὶ διαφόρων ἐργατῶν καὶ λατόμου	»	721.90	Δρ.	15,150.80
"Ὅσα ἐνεγράφησαν εἰς πίστωσιν τῆς μερίδος « Πιστωταὶ Διάφοροι » πρὸς χρέωσιν τῶν ἐργασιῶν τοῦ ἐν Φιγαλῖα Ναοῦ.				
			Δρ.	65.—
			Δρ.	15,215.80

Ἀναστήλωσις τοῦ Λέοντος τῆς Χαιρώνειας :

Δαπανηθέντα, εἰς ἡμερομίσθια ἐργατῶν καὶ μαρμαράδων	Δρ.	21,259.85		
Εἰς ὁδοπορικὰ καὶ ἀποζημίωσιν τοῦ καλλιτέχνου Ἀ. Σώχου	»	3,570.—		
Εἰς ἀγορὰν 25 κυδολίθων	»	502.10		
Εἰς ἀγορὰν ἰδιωτικοῦ ἀγροῦ περὶ τὸν Λέοντα	»	211.10		
Εἰς ἀποζημίωσιν Ἀ. Ἀγγελίδου ἐργοδηγοῦ, ὁδοπορικὰ ἰδίου καὶ ἔξοδα γραφικῆς ὕλης	»	1,495.10		
Εἰς ἀγορὰν γύψου	»	156.80		
Εἰς ἀγορὰν ὕλικων μιᾶς θύρας, κατασκευὴν ἐξ ὑλοστασιῶν, μιᾶς ἐταξέρας καὶ λοιπῶν ὕλικων	»	156.—		
Εἰς ἀγορὰν ζεμπελίων, ἀσδέστου καὶ σιδηρικῶν	»	309.50		
Εἰς κατασκευὴν 2 ἐταξέρων καὶ μιᾶς τραπέζης	»	56.30		
Εἰς μεταφορικὰ ἐξ Ἀθηνῶν 10 τεμαχίων μαρμάρων	»	2,600.—		
Εἰς ἀποζημίωσιν κατὰ τὸν νόμον περὶ δημοσίων ὑπαλλήλων τοῦ γραμματέως τοῦ Συμβουλίου καὶ ὁδοπορικὰ αὐτοῦ μεταδάντος τρεῖς εἰς Χαιρώνειαν διὰ τὰς ἐκεῖ ἐργασίας	»	371.75		
Εἰς ἐνοίκιον οἰκιῶν διὰ τοὺς ἐργάτας καὶ διάφορα ὕλικά	»	555.—		
Εἰς ἀγορὰν ἀσδέστου, πεταύρων, τσιμέντου, πορσελάνης, ξυλείας, μολύβδου καὶ λοιπῶν ὕλικων	»	5,191.65		
Εἰς ἀμαξαγωγία Ἀ. Σώχου εἰς Χαιρώνειαν	»	75.—		
Εἰς ἀποζημίωσιν Π. Καλούδη	»	524.85		
Εἰς μεταφορικὰ ξυλείας, ἐργαλείων καὶ ὀγκολίθων	»	1,550.—		
Εἰς ἀγῶγια καὶ ἀμαξαγωγία	»	720.50		
Εἰς ὁδοπορικὰ διαφόρων τεχνιτῶν καὶ ἐργατῶν ἀπ' Ἀθηνῶν εἰς Χαιρώνειαν	»	977.15		
Εἰς ἀποζημίωσιν Κ. Καμπάνη	»	381.—		
Εἰς μισθὸν ἰδίου	»	900.—	Δρ.	41,563.65
"Ὅσα ἐνεγράφησαν εἰς πίστωσιν τῆς μερίδος « Πιστωταὶ Διάφοροι » πρὸς χρέωσιν τῶν ἐργασιῶν τῆς ἀναστήλωσεως τοῦ Λέοντος				
			Δρ.	2,243.25
			Δρ.	43,806.90

Οἰκοδομὴ Μουσείου ἐν Χαιρώνειᾳ :

Δαπανηθέντα, εἰς ἡμερομίσθια ἐργατῶν	Δρ.	8,825.05		
Εἰς ἀγορὰν διαφόρων ὕλικων	»	1,101.65		
Εἰς ἀγορὰν ἀσδέστου	»	596.—		
Εἰς ἀγορὰν ἀργῶν λίθων καὶ πέτρας	»	850.—		
Εἰς κατασκευὴν μιᾶς θύρας	»	788.40		
Εἰς μεταφορικὰ ὕλικων	»	578.—		
Εἰς ἐνοίκιον τριῶν οἰκιῶν	»	170.—		
Εἰς μεταφορὰν	Δρ.	12,909.10	Δρ.	172,527.51

Ἐκ μεταφορᾶς	Δρ.	12,909.10	Δρ.	172,527 51
Εἰς ἀγορὰν μιᾶς μόστρας	»	150.—		
Εἰς ἀποζημίωσιν τοῦ ἐργοδηγοῦ Ἀγγελίδου	»	66.65		
Εἰς ὁμοίαν τοῦ ἀρχιεργ. Κ. Καμπάνη	»	120.—		
Εἰς μισθὸν τοῦ ἰδίου Κ. Καμπάνη	»	180.—		
Εἰς ἐξόδα συμβολαιογραφικὰ	»	10.—	Δρ.	13,435.75
Ὅσα ἐνεγράφησαν εἰς πίστωσιν τῆς μερίδος «Πιστωταὶ				
Διάφοροι» πρὸς χρέωσιν τῆς οἰκοδομῆς Μουσείου			Δρ.	1,442.25
			Δρ.	14,878.—

Συμπληρωτικαὶ δαπάναι διὰ τὸ ἐν Χαλκίδι Μουσεῖον :

Δαπανηθέντα, εἰς Γ. Νικολάου ἐργολάδον διὰ τὴν ἐπί- στρωσιν τοῦ Μουσείου Χαλκίδος	Δρ.	1,124.70	Δρ.	1,124.70
--	-----	----------	-----	----------

Συμπληρωτικαὶ δαπάναι διὰ τὸ ἐν Θήρᾳ Μουσεῖον :

Δαπανηθέντα, εἰς Σ. Βαζαῖον ἐργολάδον δι' ἐκτελεσθεί- σαν ἐργασίαν ὡς ὁ λογαριασμός	Δρ.	771.—		
Δαπανηθέντα, εἰς ἴδιον διὰ τὴν οἰκοδομὴν τοῦ αὐτοῦ Μουσείου	»	659.30	Δρ.	1,430.30

Συμπληρωτικαὶ δαπάναι διὰ τὸ ἐν Ναυπλίῳ Μουσεῖον :

Δαπανηθέντα, εἰς Δ. Δημητρίου δι' ἐργασίας αὐτοῦ διὰ τὴν μετασκευὴν τοῦ Βουλευτικοῦ εἰς Ἀρχαιολο- γικὸν Μουσεῖον	Δρ.	1,230.—	Δρ.	1,230.—
--	-----	---------	-----	---------

Δαπάναι ἐν τῷ Μουσείῳ Ὀλυμπίας :

Δαπανηθέντα, εἰς ἡμερομίσθια ἐργατῶν, μαρμαράδων καὶ λοιπῶν	Δρ.	3,144.40		
Εἰς ἀγορὰν γύψου καὶ πηλοῦ	»	1,964.90		
Εἰς ἀγορὰν τούβλων καὶ ἀσβέστου	»	777 65		
Εἰς » μιᾶς μηχανῆς διὰ τὴν ἀνίδρυσιν τῶν ἀγαλμάτων	»	50.—		
Εἰς ἀγορὰν τσίγγου, σιδηρῶν βραχιόνων καὶ λοι- πῶν ὑλικῶν	»	480.05		
Εἰς οἰκοδομὴν τοίχου τοῦ φυλακείου	»	880.35		
Εἰς ἀγορὰν κεραμιδιῶν, ξυλείας, σιδηρικῶν καὶ λοιπῶν ὑλικῶν διὰ τὸ φυλακεῖον	»	1,816.90		
Εἰς τοποθέτησιν τῶν κεραμιδιῶν	»	250 —		
Εἰς ξυλουργικὴν ἐργασίαν	»	329.10		
Εἰς κατασκευὴν σιδηρῶν ἀγκίστρων	»	30.50		
Εἰς ὁδοιπορικὰ καὶ ἀποζημιώσιν τοῦ καλλιτέχνου Λ. Σώχου	»	1,541.80		
Εἰς ὁδοιπορικὰ τοῦ ἐφόρου Κουρουνιώτου καὶ τοῦ Π. Καλούδη, καὶ μεταφορικὰ ὑλικῶν	»	430.50		
Εἰς ἀποζημιώσιν Π. Καλούδη	»	628.75		
πληρωθέντα εἰς Κ. Κουρουνιώτην	»	483.15		
Εἰς ἀποζημιώσιν τοῦ Γραμματέως τοῦ Δ. Συμβου- λίου καὶ ὁδοιπορικὰ αὐτοῦ	»	73.90		
Εἰς φωτογράφησιν ἀγαλμάτων τοῦ Μουσείου ὑπὸ τοῦ ἐφόρου Κ. Κουρουνιώτου	»	17.30		
Εἰς χρωματισμὸν βάθρου καὶ αἰθουσῶν	»	195.—		
Εἰς ἀγορὰν 39 ὀκτάδων ὀρειχάλκου	»	234.—		
Εἰς ἀγορὰν διαφόρων στηριγμάτων σιδηρῶν καὶ δι- αφόρων ὑλικῶν	»	304.90		
Εἰς ἐλαιοχρωματισμὸν καὶ ὑδροχρωματισμὸν τῶν αἰθουσῶν	»	685.10		
Εἰς ἀνέγερσιν βάθρου	»	209.20		
Εἰς ἐνοίκιον διὰ τὸν τεχνίτην Καλούδη	»	62.50		
Εἰς μεταφορικὰ μηχανημάτων καὶ ἐργαλείων	»	53.80		
Εἰς μεταφορὰν	Δρ.	14,613.45	Δρ.	191,190.51

Ἐκ μεταφορᾶς	Δρ.	14,613.45	Δρ.	191,190.51
Εἰς ἀγορὰν γύψου, σχοινίων, σπάγου καὶ διαφόρων ἄλλων ὕλικῶν	»	204.10	Δρ.	14,817.55
Εἰσφορά πρὸς ὑποστήριξιν τοῦ κτιρίου τῆς Μονῆς τοῦ Ὁσίου Λουκά :				
Διὰ τὰ καταβληθέντα εἰς τὸ Δημόσιον Κεντρ. Ταμεῖον δι' εἰσφορὰν τῆς Ἑταιρείας τοῦ ἔτους 1903 κατὰ τὸν Νόμον ΒΩΛΘ' τῆς 28 Φεβρουαρίου 1901.	Δρ.	15,000.—	Δρ.	15,000.—
Ἀγορὰ κτημάτων πρὸς ἀνασκαφάς :				
Δαπανηθέντα, εἰς τιμημα μιᾶς οἰκίας κατεδαφισθείσης μετὰ τοῦ πέριξ οἰκοπέδου ἐντὸς τῆς πόλεως Νέων Ψαρῶν	Δρ.	450.—	Δρ.	450.—
Δαπάναι διὰ τὰ εὐρήματα τῶν ἐν Ῥηνεῖᾳ ἀνασκαφῶν :				
Δαπανηθέντα, εἰς ἡμερομίσθια διὰ συγκόλλησιν ἀρχαίων	Δρ.	1,648.—		
Εἰς ὕλικά διὰ καθαρισμὸν τῶν εὐρημάτων	»	173.50		
Εἰς ἐνοίκια οἰκίας	»	156.—	Δρ.	1,977.50
Δαπανηθέντα, εἰς χορήγημα διὰ λυχνοκατὰν καὶ διάφορα ἐξοδα, γραφικὴν ὕλην κτλ. διὰ τὴν ἐν Τεγέᾳ Ἀρχαιολογικὴν συλλογὴν	»	330.—		
Ὅσα ἐνεγράφησαν εἰς πίστωσιν τῆς μερίδος «Πιστωταὶ διάφοροι» εἰς χρέωσιν τῆς ἐν Τεγέᾳ Ἀρχαιολ. Συλλογῆς	»	30.—	Δρ.	360.—
Δαπάναι πρὸς σύνταξιν τοπογραφικοῦ σχεδίου παλαιᾶς Κορίνθου :				
Δαπανηθέντα, εἰς Κ. Μαζαράκην δι' ἐπιμίσθιον	Δρ.	300.—		
Εἰς διαφόρους δικαιούχους δι' ἀποζημιώσιντων	»	812.60		
Εἰς Κ. Μαζαράκην καὶ 3 στρατιώτας δι' ὁδοιπορικὰ αὐτῶν	»	61.30		
Εἰς προμήθειαν γραφικῆς ὕλης καὶ σημάτων	»	30.—	Δρ.	1,203.90
Δαπάναι πρὸς σύνταξιν τοπογραφικοῦ σχεδίου Μυκηνῶν :				
Δαπανηθέντα, εἰς Ι. Μακρυώστα ἀποζημιώσιν	Δρ.	970.15		
Εἰς ἀγορὰν διαφόρων εἰδῶν σχεδιάσεως	»	15.20		
Εἰς Ι. Μακρυώσταν καὶ τρεῖς στρατιώτας δι' ὁδοιπορικὰ αὐτῶν	»	64.50	Δρ.	1,049.85
Ἀγορὰ ἀρχαίων :				
Εἰς ἀγορὰν 16 νομισμάτων τῆς Μ. Ἀσίας	Δρ.	90.—	Δρ.	90.—
Δαπάναι πρὸς συντήρησιν τῶν ἀρχαιοτήτων :				
Εἰς Α. Πελεχάνον, ἐπιμελητὴν, διὰ περισυναγωγὴν διαφόρων ἀρχαίων εἰς τὸ Μουσεῖον Αἰγίνης	Δρ.	99.55	Δρ.	99.55
Εἰς ἡμερομίσθια 3 ἐργατῶν ἐργασθέντων εἰς τὸν καθαρισμὸν τοῦ χώρου τοῦ ἐν Ἐλευσίνι Μουσείου	Δρ.	18.—	Δρ.	18.—
Εἰς ἀμαξαγωγία δύο ἑφόρων μεταδάντων εἰς Ῥαμνοῦντα λόγῳ ὑπηρεσίας τῆς Ἑταιρείας	Δρ.	70.—	Δρ.	70.—
Εἰς ὁδοιπορικὰ ἐποπτῶν Α. Λάππα καὶ Θ. Παπαϊωάννου δι' ἐπίστασ. τῶν ἐν Αθήναις ἐργασιῶν	Δρ.	465.—	Δρ.	465.—
Εἰς ἀμαξαγωγίον διὰ Δαφνίον τοῦ Ἀρχιτέκτονος Α. Λυκάκη	Δρ.	18.50		
Εἰς ἀμαξαγωγία διὰ Δαφνίον Θ. Παπαϊωάννου	»	15.50	Δρ.	34.—
Εἰς καθαρισμὸν	Δρ.	185.—		
Εἰς κατεδάφισιν οἰκίσκου ἐν Ἀθήναις	»	250.—		
Εἰς μεταφορικά πλாகῶν καὶ κιγκλίδων	»	10.—	Δρ.	445.—
Εἰς μεταφορὰν			Δρ.	227,270.86

Ἐκ μεταφορᾶς		Δρ. 227,270 86
Εἰς ἀγορὰν διαφόρων ὑλικῶν πρὸς κατασκευὴν τοῦ ὁροσήμου τοῦ οἰκοπέδου τῆς Ἑταιρείας ἐν τῇ θέσει Μολυβᾶ	Δρ. 24.—	Δρ. 24.—
Εἰς ἀμοιβὴν Π. Στριγοπούλου διὰ γραφ. ἐργασίαν	Δρ. 180.—	Δρ. 180.—
Εἰς ἀγορὰν ἐνὸς κλεῖθρου μετ' ἀλύσεως διὰ τὸν τύμβον τῆς Ἑρετρίας	Δρ. 7.50	Δρ. 7.50
Εἰς ἐκτελωνισμόν καὶ μεταφορικὰ βιβλίων ἐκ Πειραιῶς εἰς Ἀθήνας	Δρ. 9.05	Δρ. 9.05
		Δρ. 227,491.44

Ἄρθρον 2.

ΑΝΔΕΚΑΦΙΚΑ ΚΑΙ ΜΟΥΣΕΙΑΚΑ ἜΡΓΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Δαπανηθέντα, εἰς ὅσα κατέθεσεν ἡ Ἑταιρεία τῇ 28 Μαΐου 1903 εἰς τὸ Ταμεῖον τῶν Εἰσπράξεων Ἀττικῆς διὰ τὴν ἀπαλλοτριώσιν τῶν παρὰ τῷ Ὑπαιφίῳ οἰκιῶν χάριν ἐκτελεσθησομένων ἀνασκαφῶν πρὸς ἀποκάλυψιν τῆς παλαιᾶς ἀγορᾶς	Δρ. 47,243.65	
Δαπανηθέντα, εἰς α' δόσιν διὰ τὴν οἰκοδομουμένην μίαν πτέρυγαν τοῦ Ἐθνικοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Μουσείου	» 7,973.60	
	Δρ. 55,217.25	
Ὅσα ἐνεγράφησαν εἰς πίστωσιν τῆς μερίδος « Παρακαταθῆκαι δι' ἀρχαιολογικὰ ἔργα, ἐκτελεστέα ἐν Ἀθήναις πρὸς χρέωσιν τοῦ παρόντος Κεφαλαίου, συμφώνως τῷ Β Διατάγματι ἀπὸ 7 Ἰουλίου 1901 περὶ ἀδείας αὐξήσεως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ὑπὸ τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας ἐκδομένων καὶ ἐκκυβευσμένων γραμματίων τοῦ Λαχείου »	Δρ. 24,782.75	Δρ. 80,000.—

Ἄρθρον 3.

ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΑ

Δαπανηθέντα, εἰς ἔκδοσιν τῶν πρακτικῶν τῆς Ἑταιρείας	Δρ. 877.50	
Εἰς ἔκδοσιν τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐφημερίδος τοῦ 1902	» 5,327.35	
Ὁμοίως τοῦ 1903	» 3,746.65	
Εἰς ταχυδρομικὰ τέλη	» 116.45	
Εἰς ἔξοδον διὰ τὰ πρακτικὰ τοῦ Συμβουλίου	» 27.50	
Εἰς δημοσιεύσεις εἰς τὰς Ἐφημερίδας	» 108.—	
Εἰς ἀμοιβὴν τοῦ συντάκτου τοῦ Εὐρετηρίου τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐφημερίδος	» 2,000.—	
Εἰς ἔκδοσιν συγγράμματος περὶ τῶν ἐν Θεσσαλίᾳ ἀνασκαφῶν	» 2,094.—	
Εἰς ἀγορὰν χάρτου	» 66.70	
	Δρ. 14,364.15	
Ὅσα ἐνεγράφησαν εἰς πίστωσιν τῆς μερίδος « Πιστωταὶ διάφοροι » πρὸς χρέωσιν τοῦ παρόντος Κεφαλαίου	» 577.—	Δρ. 14,941.15

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

Συντάξεις υπαλλήλων τῆς Ἑταιρείας.

Δαπανηθέντα, εἰς πληρωμὴν συντάξεως τοῦ Θ. Κου-
τσούλη πρώην εἰσπράκτορος τῆς Ἑταιρείας. Δρ. 960.— Δρ. 960.—

ΚΑΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

Ἑκτατοὶ δαπάναι καὶ διάφορα ἔξοδα.

Δαπανηθέντα, εἰς ἔξοδα κηδείας τοῦ Συμβούλου τῆς Ἑταιρείας Β Γιαννοῦλη	Δρ.	324.—	
Εἰς ἀγορὰν καθισμάτων διὰ τὴν αἴθουσαν τῶν συν- ελεύσεων	»	1,073.—	
Εἰς ὁδοιπορικὰ τοῦ Συμβούλου Καρολίδου μετα- βάντος ὡς ἀντιπροσώπου τῆς Ἑταιρείας εἰς τὸ ἐν Ῥώμῃ Συνέδριον	»	324.—	
Εἰς κατασκευὴν ἐνδυμασιῶν τῶν κλητῆρων τῆς Ἑταιρείας	»	168.50	
Εἰς ἡμερομίσθια πρὸς ἐπισκευὴν ὀροσήμου οἴκο- πέδου τῆς Ἑταιρείας ἐν Μολυβᾷ	»	47.50	
Εἰς παράθεσιν γεύματος ἐν Ὀλυμπίᾳ εἰς τοὺς Ῥώσους ἀρχαιολόγους καὶ φοιτητάς	»	1,319.75	
Εἰς ἀμοιβὴν Δικηγόρου, δικαστικὰ ἔξοδα καὶ συμ- βολαιογραφικὰ	»	390.—	
Εἰς τηλεφωνικὰ, τηλεγραφικὰ καὶ ταχυδρομικὰ τέλη	»	504.05	
Διὰ τὸ Διεθνὲς Ἀρχαιολογικὸν Συνέδριον	»	418.05	
Εἰς ἐπισκευὴν ἀντλίας, καθαρισμὸν θερμαστρῶν, ἀποθήκην ὕδατος, ἀγορὰν νιπτηρῶν καὶ λυχνίας ἀπολυμαντικὰ κλπ.	»	263.75	
Εἰς ἀγορὰν φωτογραφικῶν κυλίνδρων διὰ τὴν φω- τογραφικὴν μηχανὴν τῆς Ἑταιρείας	»	86.50	
Εἰς ἀγορὰν ἡλεκτρικῶν κωδῶνων	»	184.60	
Εἰς ἀγορὰν ἐργαλείων	»	80.—	
Εἰς φωτισμὸν	»	35.50	
Εἰς ἀποζημιώσιν ἐπόπτου τῆς Λογιστικῆς καὶ Τα- μειακῆς ὑπηρεσίας	»	300.—	
Εἰς ἀποζημιώσιν διὰ λογιστικὰς ὑπηρεσίας	»	800 —	
	Δρ.	6,319.20	
Ὅσα ἐνεγράφησαν εἰς πίστωσιν τῆς μερίδος «Πιστωταὶ Διάφοροι» πρὸς χρέωσιν τοῦ παρόντος Κεφα- λαίου	»	436.95	Δρ. 6,756.15

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ'.

Ἐξοδα παρελθουσῶν χρήσεων.

Δαπανηθέντα, εἰς μισθὸν κ. Μυλωνᾶ ἀπὸ 1-13 Αὐγού- στου καὶ ἀπὸ 1-21 Δεβρίου 1902	Δρ.	159.80
Εἰς ἐπιμίσθιον Α. Μαρτιάκου ὡς φρουροῦ τοῦ Ναοῦ τοῦ Ἀπόλλωνος τῶν μηνῶν Νοεμβρίου καὶ Δε- κεμβρίου 1902	»	28.—
Εἰς τηλεφωνικὰ τέλη β' ἑξαμηνίας 1901	»	167.50
Εἰς μεταφορὰν	Δρ.	355.30

Ἐκ μεταφορᾶς.	Δρ.	355.30	
Εἰς πληρωθέντα εἰς Α. Νατσούλην δι' ἀποζημίω- σίν του, συνεπείᾳ συμβιβασμοῦ μετὰ τῆς Ἑται- ρείας .	»	4,918.—	
Εἰς ἡμερομίσθια Ἑ. Κορομάντζου ἐργασθέντος εἰς τὴν μεταφορὰ ἀρχαίων ἀπὸ Θεσπιῶν εἰς Θήδας ἀπὸ 7 Ἀπριλίου - 10 Μαΐου 1901 .	»	120.—	
Εἰς ὁδοιπορικὰ Χρ. Τσουντα μεταδάντος εἰς Ἑλευ- σίνα πρὸς ἐνέργειαν ἀνασκαφῶν κατὰ τὸ ἔτος 1902 .	»	18.85	
Εἰς ἐπιμίσθιον Χρ. Τσουντα διὰ τὰς ἐν Ἑλευσί- νι ἀνασκαφὰς κατὰ τὸν Ν/δριον τοῦ 1902 .	»	153.10	
Εἰς Φ. Καστόρχην Δικηγόρον τῆς Ἑταιρείας δι- κηγορικὰ δικαιώματα καὶ δικαστ. ἔξοδα διὰ δια- φόρους ὑποθέσεις τῆς Ἑταιρείας .	»	1,621.—	» 7,186.25

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

Συνδρομαὶ πρὸς διάδοσιν ἀρχαιολογικῶν γνώσεων καὶ πρὸς μόρφωσιν ἀρχαιολόγων.

Δαπανηθέντα εἰς 4 ὑποτρόφους τῆς Ἑταιρείας, Ν. Πα- παδάκην, Κ. Ρωμαῖον, Ν. Κυπαρίσσην, καὶ Γ. Καρβελάν, σπουδαστὰς ἐν Γερμανίᾳ δι' ἐπιχορή- γησιν αὐτῶν 12 μηνῶν πρὸς δραχμὰς 350 μη- νιαίας ἑκάστω.	Δρ.	16,800.—	
Εἰς 2 ἄλλους ὑποτρόφους Ἑ. Πελεκίδην καὶ Γ. Οἰκονόμου σπουδαστὰς ἐν Γερμανίᾳ, δι' ἐπιχορή- γησιν αὐτῶν 2 μηνῶν πρὸς δραχμὰς 350 μη- νιαίως ἑκάστω, καὶ δι' ὁδοιπορικὰ μεταβάσεως αὐ- τῶν ἀνὰ δραχμὰς 500 ἑκάστω .	»	2,400.—	
Εἰς συνδρομὴν εἰς τὴν Ἑταιρείαν πρὸς διδασκαλίαν ἀρχαίων δραμάτων .	»	3,000.—	
Εἰς ἀποστολὴν τοῦ ἐφόρου ἀρ. αἰοτήτων Α. Σκιᾶ εἰς Ἰταλίαν πρὸς ἐπίσκεψιν τῶν ἐκεῖ Μουσείων .	»	2,347.50	
Εἰς ἀποστολὴν τοῦ ἐφόρου ἀρχαιοτήτων Δ. Φιλίου εἰς Ἰταλίαν πρὸς ἐπίσκεψιν τῶν Μουσείων .	»	2,306.25	» 26,853.75

ΕΙΛΙΚΟΣ ΑΠΟΔΟΤΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΛΑΧΕΙΟΥ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1903

Εξόδα προϋπολογισθέντα

Αντίτιμον γραμματίων Λαχείου Α'. Τριμην. 1903 Δρ.	150,000 —
» » Β'.	150,000 —
» » Γ'.	150,000 —
» » Δ'.	150,000 —

Τὸ ὅλον ..... Δρ.

600,000 —	—
-----------	---

Εξόδα προϋπολογισθέντα

Αμοιβαὶ κληρουμένων Λαχείων Α'. Τριμην. 1903 Δρ.	50,000 —
» » Β'.	50,000 —
» » Γ'.	50,000 —
» » Δ'.	50,000 —
Ποσοστά πωλουμένων	15,000 —
» » Β'.	15,000 —
» » Γ'.	15,000 —
» » Δ'.	15,000 —
Εξόδα διαχειρίσεως τοῦ Λαχείου..... Δρ.	11,320 —
Τὸ ὅλον ..... Δρ.	271,320 —

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω προϋπολογισθέντων ἐσόδων εἰσπράχθησαν ..... Δρ. 600,000.—

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω προϋπολογισθέντων ἐσόδων:

1) ἐπληρώθησαν δι' ἐντάλματων ..... Δρ.	211,554.90
2) ἐσπληρώθησαν εἰς τὸ παθητικὸν τῆς Ἐταιρείας εἰς τὴν Μερῶς « Πιστωταὶ Διάφοροι » ..... Δρ.	52,100.—
Ἐπομένως ὑπολείπεται καθαρόν ἔσodon ἐκ τοῦ Λαχείου ..... Δρ.	263,654.90
ἐν αἷς συμπεριλαμβανόμεναι καὶ Δρ. 6.100 προσερχόμεναι ἐκ παραγραφέντων ὑπὲρ τῆς Ἐταιρείας κληρουμένων γραμματίων λαχείου. Τὸ ἔσodon τοῦτο ἀνεγράφη εἰς τὰ ἔσοδα τῆς Ἐταιρείας Κερδάλιον Α-Γ.	336,345.10

Ἐν Ἀθήναις, 31 Δεκεμβρίου 1903.

Ὁ Ταμίας
Γ. ΚΑΟΝΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ

Ἐθεωρήθη
Ἐν Ἀθήναις αὐθημερόν

Ὁ Δογιστὴς κ. α. α.
Η.Α. ΚΑΞΔΑΚΟΣ
Ὁ Ἐπόπτης
Α. ΠΡΕΚΑΣ

Χ ρ έ ω σ ι ς	Ποσόν	Π ι σ τ ω σ ι ς	Ποσόν
Υπόλοιπον 31 Δεκεμβρίου 1902..... Δρ.	1,424 75	Επληρώθησαν εις έξοδα προϋπολογισμού ..... Δρ.	386,342 19
Εισεπράχθ. από έξοδα Προϋπολογισμού..... »	23,673 35	» » προκαταβολάς..... »	49,574 85
» » προκαταβολάς..... »	31,465 45	» » Γ. Σκουζέ (έντοκος κατάθεσις) »	340,348 80
» » Γ. Σκουζέ (έντοκος κατάθεσις). »	352,348 80	» » Πιστωτάς Διαφόρους..... »	50,782 50
» » όφειλὴν Γιαννοπούλου..... »	30,502 —	» » Ειδικόν προϋπολογ. Διαχείου »	211,554 90
» » χρεώστας διαφόρους..... »	30 50	Υπόλοιπον 31 Δεκεμβρίου 1903..... »	3,121 36
» » έκποίησιν ἀκινήτων . . . . . »	2,279 75		
» » Ειδικόν προϋπολ. Διαχείου.. »	600,000 —		
Δρ.	1,041,724 60		Δρ.
			1,041,724 60

Εν Ἀθήναις 31 Δεκεμβρίου 1903.

Ο Ταμίας

Γ. ΚΛΟΝΓΗΡΟΠΟΥΛΟΣ

Ο Δογματὴς καὶ α. α.

ΗΛ. ΚΑΣΣΑΚΟΣ

Εθεωρήθη

Εν Ἀθηναις αὐθμερόν

Ο Ἐπόπτης

Α. ΠΡΕΚΑΣ

ΑΝΑΛΥΣΙΣ ΤΗΣ ΜΕΡΙΔΟΣ

Ε Ε Ο Δ Α				
Εἰς	Μισθοὺς τοῦ προσωπικοῦ τῶν Γραφείων	Δρ.	12,210	—
»	» » ἐπὶ τῶν ἀρχαιοτήτων	»	31,965	10
»	» Ἔξοδα Γραφείων καὶ διαχειρίσεως	»	5,068	60
»	» Βιβλιοθήκην	»	8,333	30
»	» Ἀνασκαφὰς καὶ συντήρησιν ἀρχαίων μνημείων	»	227,491	49
»	» Ἀνασκαφικά καὶ Μουσειακὰ ἔργα ἐν Ἀθήναις	»	80,000	—
»	» Δημοσιεύματα	»	14,941	15
»	» Συντάξεις ὑπαλλήλων τῆς Ἑταιρείας	»	960	—
»	» Ἐκτάκτους δαπάνας καὶ διάφορα ἔξοδα	»	6,756	15
»	» Ἔξοδα παρελθουσῶν χρήσεων	»	7,186	25
»	» Συνδρομὰς πρὸς διάδοσιν ἀρχαιολογικῶν γνώσεων καὶ πρὸς μόρφωσιν ἀρχαιο- λόγων	»	26,853	75
		Δρ.	421,765	79

Ἐν Ἀθήναις τῇ 31 Δεκεμβρίου 1903

Ὁ Ταμίης

Γ. Ν. ΚΛΟΝΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ

« ΕΣΟΔΑ ΚΑΙ ΕΞΟΔΑ »

Ε Σ Ο Δ Α

Ἀπὸ εἰσφορὰς τακτικῶν Ἑταίρων καὶ δικαιώματα ἐγγραφῆς	Δρ.	2,825	-
» Τόκους καὶ μερίσματα	»	14,657	80
» Ὅμοιους ἐκ τοῦ χρέους Π. Γιαννοπούλου	»	1,339	05
» Ἔσοδα ἐξ ἀκινήτων κτημάτων	»	468	-
» Ἔσοδα ἐκ δημοσιευμάτων	»	4,373	75
» Ἔσοδα κεκλεισμένων γρησέων	»	1,348	80
» Ἔσοδα ἐκ τοῦ Λαχείου	»	330,245	10
» Ἀπρόοπτα ἔσοδα	»	7,417	50
» Ἔσοδα ἐξ ἀκυρώσεως χρηματικῶν ἐνταλμάτων	»	483	15
	Δρ.	363,158	15
» Ποσὸν ληφθὲν ἐκ τοῦ κεφαλαίου πρὸς ἐξίσωσιν.	»	58,607	64
	Δρ.	421,765	79

Ὁ Λογιστὴς καὶ α. α.

ΗΛ. ΚΑΣΣΑΚΟΣ

Ἐθεωρήθη

Ἐν Ἀθήναις αὐθημερόν

Ὁ ἐπόπτης

Α. ΠΡΕΚΑΣ

ΓΕΝΙΚΟΣ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΝ

ΤΑΜΕΙΟΝ	Δρ.	3,121	36
ΜΕΤΟΧΑΙ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ	»	131,320	—
ΟΜΟΛΟΓΙΑΙ ΕΘΝΙΚΟΥ ΔΑΝΕΙΟΥ ΕΝΟΠΙΗΣΕΩΣ 1898 ΤΩΝ ΔΡ. 76,354,000	»	71,837	75
» ΠΑΤΡΙΩΤΙΚΟΥ ΔΑΝΕΙΟΥ ΤΩΝ ΔΡ. 30,000,000	»	45	—
» ΕΘΝ. ΔΑΝΕΙΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΠΟ ΗΣΕΩΣ	»	640	—
ΠΡΟΚΑΤΑΒΟΛΑΙ	»	19,917	90
ΤΡΑΠΕΖΑ Γ. Π. ΣΚΟΥΖΕ (έντοχος κατάθεσις)	»	73,000	—
ΧΡΕΩΣΤΑΙ ΕΚ ΓΡΑΜΜΑΤΙΩΝ ΔΑΧΕΙΟΥ 1897, 1898, 1899, 1900	»	1,331	60
ΧΡΕΩΣΤΑΙ ΕΞ ΑΚΥΡΩΣΕΩΣ ΕΝΤΑΛΜΑΤΩΝ	»	452	65
ΑΚΙΝΗΤΑ ΚΤΗΜΑΤΑ	»	65,180	24
ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	»	259,863	80

Δρ. 626,700 30

ΤΗΣ ΧΡΗΣΕΩΣ 1903

ΠΑΘΗΤΙΚΟΝ

ΕΓΓΡΑΦΕΙΣ	Δρ.	6,500	—
ΠΑΡΑΚΑΤΑΘΗΚΑΙ ΔΙ' ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΑ ΕΡΓΑ ΕΚΤΕΛΕΣΤΕΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ	»	99,436	90
ΠΙΣΤΩΤΑΙ ΔΙΑΦΟΡΟΙ	»	65,676	30
ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ	»	455,087	10
Δρ.		626,700	30

ΓΕΝΙΚΗ ΛΗΨΟΔΟΣΙΑ

		Χ ρ έ ω δ ι ς					
		Υπόλοιπα		Πράξεις		Τὸ ὅλον	
		31 Δεκεμβρίου 1902		ἐντὸς τοῦ ἔτους 1903		τῆς Χρεώσεως	
Ταμείον	Δρ.	1,424	75	1,040,299	85	1,041,724	60
Μετοχαὶ Ἐθνικῆς Τραπεζῆς....	»	131,320	—			131,320	—
Ὁμολογίαι Ἐθνικοῦ Δανείου Ἐ- νοποιήσεως 1898.....	»	71,837	75			71,837	75
Ὁμολογίαι Πατριωτικοῦ Δανείου τῶν Δρ. 30,000,000	»	45	—			45	—
Ὁμολογίαι Ἐθν. Δανείου Κεφα- λαιοποιήσεως	»	640	—			640	—
Π. Γιαννόπουλος πρώην Ταμίας τῆς Ἑταιρείας	»	29,162	95			29,162	95
Προκαταβολαὶ	»	1,808	50	49,574	85	51,383	35
Τράπεζα Γ. Π. Σκουζέ (ἔντοκος κατάθεσις)	»	85,000	—	340,348	80	425,348	80
Χρεῶνται ἐκ γραμματίων Λαχείου 1897, 1898, 1899, 1900.....	»	1,331	60			1,331	60
Ἐγγυοδοσίαι	»						
Παρακαταθῆκαι δι' ἀρχαιολογικά ἔργα ἐκτελεστέα ἐν Ἀθήναις..	»			55,217	25	55,217	25
Πιστωταὶ διάφοροι.....	»			52,100	—	52,100	—
Χρεῶνται διάφοροι	»			483	15	483	15
Κεφάλαιον	»			58,607	64	58,607	64
Ἀκίνητα κτήματα	»	67,449	99			67,449	99
Κατάστημα τῆς Ἑταιρείας.....	»	259,863	80			259,863	80
Δρ.		649,884	34	1,596,631	54	2,246,515	188

Ἐν Ἀθήναις τῇ 31 Δεκεμβρίου 1903

Ὁ Ταμίας

Γ. ΚΛΟΝΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1903

Πίτωσις						Υπόλοιπα 31 Δεκεμβρίου 1903			
Υπόλοιπα 31 Δεκεμβρίου 1902		Πράξεις ἐντός τοῦ ἔτους 1903		Τὸ ὅλον τῆς Πιστώσεως		Χρέωσις		Πιστώσις	
		1,038.603	24	1,038,603	24	3,121	36		
						131,320	—		
						71,837	75		
			—		—	45	—		
						640	—		
		29,162	95	29,162	95				
		31,465	45	31,465	45	19,917	90		
		352,348	80	352,348	80	73,000	—		
						1,331	60		
6,500	—			6,500	—			6,500	—
74,654	15	80,000	—	154,654	15			99,436	90
55,035	45	62,740	85	117,776	30			65,676	30
		30	50	30	50	452	65		
513.694	74			513,694	74			455,087	10
		2,279	75	2,279	75	65,170	24		
					80	259,863	80		
649.884	34	1,596,631	54	2,246,515	88	626,700	30	626,700	30

Ὁ Λογιστὴς α. α.
ΗΛ. ΚΑΣΣΑΚΟΣ

Ἐθεωρήθη

Ἐν Ἀθήναις αὐθιμερὸν

Ὁ Ἐπόπτης
Α. ΠΡΕΚΑΣ

ΑΝΑΛΥΣΙΣ

τῶν Γενικῶν Λογαριασμῶν. ἐφ' ὧν ἐπῆλθε μεταβολὴ ἢ μὴ κατὰ τὴν χορῆ-
σιν τοῦ ἔτους 1903. κατὰ τὰς δημοσιευομένας καταστάσεις τῆς 31
Δεκεμβρίου 1902 καὶ 31 Δεκεμβρίου 1903

Α'. Ἐπὶ τῶν Γενικῶν Δ/σμῶν τοῦ Ἑνεργητικοῦ.

Ταμεῖον.

Τὴν 31 Δεκεμβρίου 1902 ὑπῆρχον ὑπόλοιπον	»	1,424.75
ἐχρεώθη ὁ Δ/σμός οὗτος μετὰ τὰς καθ' ὅλον τὸ ἔτος 1903 ἐνεργηθείσας εἰσπράξεις . . .	»	1,040,299.80
	Δρ.	1,041,724.60
καὶ ἐπιστώθη μετὰ τὰς κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος ἐνεργηθείσας πληρωμὰς	»	1,038,603.24
καὶ ὑπόλοιπον Ταμείου τῇ 31 Δεκεμβρίου 1903	Δρ.	3,121.36

Χρηματογράφα.

Τὴν 31 Δεκεμβρίου 1902 ὑπῆρχον 56 μετοχαὶ ἀξίας	Δρ.	131,320.—
τῆς Ἑθνικῆς Τραπεζῆς, ἐφ' ὧν οὐδεμία ἐπῆλθε μεταβολή, σημειοῦται δὲ ἡ ἀξία αὐτῶν κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1903	»	131,320.—
Τὴν 31 Δεκεμβρ. 1902 ὑπῆρχον 700 ὁμολογίαι Ἑθν. Δανείου Ἐνοποιήσεως 1898 ἀξίας . . .	Δρ.	71,837.75
ἐφ' ὧν οὐδεμία ἐπῆλθε μεταβολή, σημειοῦται δὲ ἡ ἀξία αὐτῶν κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρ. 1903 . .	»	71,837.75
Τὴν 31 Δεκεμβρίου 1902 ὑπῆρχον 36 Ὁμολογίαι τοῦ Πατριωτικοῦ Δανείου τῶν 30,000,000 ἀξίας	Δρ.	45.—
ἐφ' ὧν οὐδεμία ἐπῆλθε μεταβολή, σημειοῦται δὲ ἡ ἀξία αὐτῶν κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρ. 1903 . .	»	45.—
Τὴν 31 Δεκεμβρίου 1902 ὑπῆρχον Ὁμολογίαι τοῦ Ἑθν. Δανείου Κεφαλαιοποιήσεως ἀξίας . . .	Δρ.	640.—
ἐφ' ὧν οὐδεμία ἐπῆλθε μεταβολή, σημειοῦται δὲ ἡ ἀξία αὐτῶν κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρ. 1903 . .	»	640.—

Χρέος Π Γιαννοπούλου πρὸς τὴν ταμίαν τῆς Ἑταιρείας.

Τὴν 31 Δεκεμβρίου 1902 τὸ ὑπόλοιπον τοῦ χρέους Π. Γιαννοπούλου πρὸς τὴν Ἑται- ρείαν ἀνῆλθε εἰς	Δρ.	29,162.95
Ἐπιστώθη ὁ Δ/σμός μετὰ τὰ εἰσπραχθέντα	»	29,162.95
ἐπομένως οὐδὲν ὑπόλοιπον ἔμεινε τὴν 31 Δεκεμβρίου 1903.		
Σημειώσις. Ἰνταῦθα γίνεται μνεία, ὅτι ἀπέναντι τοῦ χρέους τοῦ Π. Γιαννοπούλου ἐκ δρ. 29,162.95 εἰσπραχθήσαν	Δρ.	30,502.—
ἐξ ὧν . . . . . δρ. 29,162.95		
ἐσημειώθησαν εἰς πίστωσιν τοῦ προκειμένου Δ/σμοῦ πρὸς ἐξόφλη- σιν τῆς ὀφειλῆς· αἱ δὲ λοιπαὶ	»	1,339.05
ἐσημειώθησαν εἰς τὰ ἔσοδα τῆς Ἑταιρείας ὡς τόκοι εἰσπραχθέντες ἐκ τοῦ χρέους Π. Γιαννοπούλου	Δρ.	30,502.—

Προκαταβολαὶ ἐπὶ ἀποδόσει Δ/σμοῦ εἰς ἐφόρους, ἐπιστάτας καὶ λοιπούς.

Τὴν 31 Δεκεμβρίου 1902 ὀφείλοντο πρὸς τὴν Ἑταιρείαν προκαταβολαὶ	Δρ.	1,808.50
ἐχρεώθη ὁ Δ/σμός οὗτος μετὰ τὰς καθ' ὅλον τὸ ἔτος 1903 γενομένας προκαταβολὰς	»	49,574.85
	Δρ.	51,383.35
καὶ ἐπιστώθη μετὰ τὰς γενομένας ἀποδόσεις προκαταβολῶν	»	31,465.45
ὑπόλοιπον ἀποδοτέον τὴν 31 Δεκεμβρίου 1903	Δρ.	19,917.90
κατὰ τὴν παρατιθεμένην λεπτομερῆ ὀνομαστικὴν κατάστασιν.		

Τράπεζα Γ. Π. Σκουζέ.

Τὴν 31 Δεκεμβρίου 1902 τὸ ὑπὲρ τῆς Ἑταιρείας ὑπόλοιπον ἐντόκων καταθέσεων παρὰ τῇ Τραπέζῃ Γ. Π. Σκουζέ ἀνήρχετο εἰς.....	Δρ.	85,000.—
Ἐκρεώθη ὁ Δ/σμός οὗτος μὲ τὰς καθ' ὅλον τὸ ἔτος 1903 γενομένας ἐντόκους καταθέσεις.....	»	340,348.80
καὶ ἐπιστώθη μὲ τὰς γενομένας ἀναλήψεις.....	Δρ.	425,348.80
ὑπόλοιπον ὑπὲρ τῆς Ἑταιρείας τὴν 31 Δεκεμβρίου 1903.....	»	352,348.80
	Δρ.	73,000.—

Χρεῶσται ἐκ Γραμματίων Λαχείων.

Τὴν 31 Δεκεμ. 1902 τὸ ὑπόλοιπον τῶν χρεωστῶν ἐκ γραμμ. Λαχείου ἀνήρχετο ἐν συνόλῳ.....	Δρ.	1,331.60
Ἐκ τοῦ Δ/σμοῦ τούτου οὐδεμία ἐπῆλθε μεταβολή.		
ὑπόλοιπον 31 Δεκεμβρίου 1903.....	»	1,331.60

Χρεῶσται ἐξ ἀκυρώσεως ἐνταλμάτων.

Τὴν 31 Δεκεμβρίου 1902 οὐδὲν ὑπῆρχεν ὑπόλοιπον.		
Ἐκρεώθη ὁ Δ/σμός οὗτος μὲ.....	Δρ.	483.15
καὶ ἐπιστώθη μὲ.....	»	30.50
ὑπόλοιπον τὴν 31 Δεκεμβρίου 1903.....	Δρ.	452.65

Ἀκίνητα κτήματα.

Τὴν 31 Δεκεμβρίου 1902 ὑπῆρχεν ὑπόλοιπον.....	Δρ.	67,449.99
Ἐπιστώθη ὁ Δ/σμός οὗτος μὲ τὴν ἀξίαν τῶν ἐκποιηθέντων ἀκινήτων.....	»	2,279.75
ὑπόλοιπον τὴν 31 Δεκεμβρίου 1903.....	»	65,170.24

Κατάστημα τῆς Ἑταιρείας.

Τὴν 31 Δεκεμβρίου 1902 τὸ ὑπόλοιπον ἀνήρχετο εἰς.....	Δρ.	259,863.80
ἐφ' οὗ οὐδεμία ἐπῆλθε μεταβολή, ἐπομένως σημειοῦται ἡ ἀξία τοῦ Καταστήματος τῆς Ἑταιρείας.....	»	259,863.80

Β. Ἐπὶ τῶν Γενικῶν Δ/σμῶν τοῦ Παθητικοῦ.

Ἐγγυοδοσίαι

Τὴν 31 Δεκεμβρίου 1902 ὑπῆρχεν ὑπόλοιπον.....	Δρ.	6,500.—
ἐφ' οὗ οὐδεμία ἐπῆλθε μεταβολή, ἐπομένως σημειοῦται οὗτο κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1903.....	»	6,500.—

Παρακαταθήκαι δι' Ἀρχαιολογικὰ ἔργα ἐκτελεστέα ἐν Ἀθήναις.

Τὴν 31 Δεκεμβρίου 1902 ὑπῆρχεν ὑπόλοιπον.....	Δρ.	74,654.15
Ἐπιστώθη ὁ Δ/σμός οὗτος συμφώνως τῷ προϋπολογισμῷ Κεφάλαιον Γ.—2.....	»	80,000.—
καὶ ἐκρεώθη μὲ τὰς γενομένας δαπάνας.....	»	154,654.15
ὑπόλοιπον τὴν 31 Δεκεμβρίου 1903.....	»	55,217.25
	»	99,436.90

Πιστωταὶ Διάφοροι.

Τὴν 31 Δεκεμβρίου 1902 ὑπῆρχεν ὑπόλοιπον.....	Δρ.	55,035.45
Ἐπιστώθη ὁ Δ/σμός οὗτος τὴν 31 Δεκεμβρίου 1903.....		
Εἰς μεταφορὰν.....	Δρ.	55,035.45

Έκ μεταφορᾶς.....		Δρ.	55,035.45
1) δι' ὀφειλομένους μισθοὺς φυλάκων καὶ ἐπιμελητῶν.....	Δρ.	2,430.—	
2) δι' ἀνεκκαθαρίστους Λ/σμοὺς	»	8,210.85	
3) δι' ὀφειλομένας ἀμοιβὰς γραμματ. Λαχείου Τρίτης Τριμηνίας 1902	»	2,100.—	
4) δι' ὁμοίας ἀμοιβὰς Τετάρτης Τριμηνίας 1903.....	»	50,000.—	62,740.85
		Δρ.	117,776.30
καὶ ἐχρεώθη μὲ τὰς γενομένας πληρωμὰς	»	50,782.50	
καὶ μὲ τὰ ὑπὲρ τῆς Ἑταιρείας παραγραφέντα ἐκ κληρωθέντων Λα- χείων καὶ πάσης ἄλλης αἰτίας	»	1,317.50	52,100.—
Υπόλοιπον τὴν 31 Δεκεμβρίου 1903, ὀφειλόμενον.....	Δρ.		65,676.30
1) εἰς ἀνεκκαθαρίστους Λ/σμοὺς κατὰ τὸ 1902 ὡς ὁ σχετικὸς γενικὸς ἰσολογισμὸς.....	Δρ.	2,935.45	
2) εἰς μισθοὺς φυλάκων καὶ ἐπιμελητῶν τοῦ 1903	»	2,430.—	
3) εἰς ἀνεκκαθαρίστους Λ/σμοὺς τοῦ 1903 κατὰ τὰ Πρακτικὰ τοῦ Συμβουλίου 30 Δεβρίου 1903	»	8,210.85	
4) εἰς ὀφειλομένας ἀμοιβὰς γραμματ. Λαχείου Τρίτης Τριμηνίας 1903	»	2,100.—	
5) εἰς ὁμοίας ἀμοιβὰς Τετάρτης Τριμηνίας 1903		50,000.00	
		Δρ.	65,676.30

Πληρωτέα Ἐντάλματα.

Καθ' ὅλον τὸ ἔτος 1903 ἐξεδόθησαν ἐντάλματα 1617 ἀξίας	Δρ.	1,038,615.99
ἀκυρωθέντος ἑνὸς τοῦ ὑπ' ἀρ. 750, ὡς μὴ προσαχθέντος ὑπὸ τοῦ δικαιοῦχου πρὸς ἐξόφλησιν	»	12.75
Υπελείφθησαν τοιαῦτα 1616 ἀξίας	»	1,038,603.24
ἅτινα καὶ ἐξωφλήθησαν πάντα ὑπὸ τοῦ Ταμείου		

ΠΙΝΑΞ ἐμφαίνων τὴν περιουσίαν τῆς Ἑταιρείας
κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1903.

Ἡ περιουσία τῆς Ἑταιρείας κατὰ τὴν 31 Δεβρίου τοῦ 1902 ἀνῆρχετο εἰς.....		Δρ.	513,694.74
ἀποτελουμένη ἐκ τῶν ἑξῆς :			
Εξ ἀκινήτων κτημάτων	Δρ.	67,449.99	
Εκ 56 μετοχῶν Ἐθνικῆς Τραπεζῆς ἀξίας.....	»	131,320.—	
Εξ 700 ὁμολογιῶν Ἐθνικοῦ Δανείου ἐνοποιήσεως 1898 ἀξίας.....	»	71,837.75	
Εκ 36 » » Πατριωτ. Δανείου δρ. 30,000.000 ἀξίας »	»	45.—	
Εκ μιᾶς ἀποδείξεως καὶ ἐνὸς ὀριστικοῦ τίτλου τοῦ Ἐθνικοῦ Δανείου Κεφαλαιοποιήσεως	»	640.—	
Εκ τοῦ Καταστήματος τῆς Ἑταιρείας	»	259,863.80	
Εκ τοῦ ὑπολοίπου τοῦ ἐκ δραχ. 69,392.18 χρέους τοῦ ἀποβιώσαντος πρώην ταμίου τῆς Ἑταιρείας Π. Γιαννοπούλου.....	»	29,162.95	
Εκ προκαταβολῶν.....	»	1,808.50	
Εξ ἐντόκου καταθέσεως παρὰ τῷ Γ. Π. Σκουζέ.....	»	85,000.—	
Εκ χρεωστῶν ἐκ γραμματίων Λαχείου τῶν ἐτῶν 1897-1900 ἐν ὅλῳ »	»	1,331.60	
Καὶ ἐκ τοῦ ὑπολοίπου τοῦ ταμείου κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1902 ..	»	1,424.75	
Εκπιπτομένων δὲ τῶν ὀφειλομένων κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1902... Δρ.	649,884.34		
εἰς ἐγγυοδοσίας	Δρ.	6,500.—	
εἰς παρακαταθήκας δι' ἀρχαιολογικὰ ἔργα ἐκτελεστέα ἐν Ἀθῇναις	»	74,654.15	
εἰς πιστωτάς διαφόρους	»	55,035.45	
	Δρ.	136,189.60	Δρ. 513,694.74
Ἐντὸς δὲ τοῦ ἔτους 1903 ἐπῆλθον αἱ ἑξῆς αὐξομειώσεις :			
α') Εἰς τὸ ὑπόλοιπον τοῦ ταμείου τῆς 31 Δεκεμβρίου 1902 ἐκ....	»	1,424.75	
προσετέθησαν αἱ καθ' ὅλον τὸ ἔτος 1903 ἐνεργηθεῖσαι εἰσπράξεις κατὰ τὴν ἀναλυτικὴν κατάστασιν τῆς κινήσεως τοῦ ταμείου ...	»	1,040,299.85	
Τὸ ὅλον	Δρ.	1,041,724.60	
ἀφαιρουμένων δὲ τῶν κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος ἐνεργηθεισῶν πλη- ρωμῶν ἐκ	Δρ.	1,038,603.24	
ἔμεινεν ὑπόλοιπον κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1903	Δρ.	3,121.36	» 3,121.36
6') Εἰς τὰ ἀκίνητα κτήματα	Δρ.	67,449.99	
ἀφαιρεῖται τὸ εἰσπραχθὲν τίμημα ἀπαλλοτριώσεως ἀκινήτου ..	»	2,279.75	
ἐπομένως ἔμεινεν ὑπόλοιπον	Δρ.	65,170.24	» 65,170.24
γ') Ἐπὶ τῶν Μετοχῶν τῆς Ἐθν. Τραπεζῆς, 56 τὸν ἀριθμὸν, οὐδε- μία ἐπῆλθε μεταβολή, σημειοῦται δὲ ἡ ἀξία αὐτῶν εἰς			Δρ. 131,320.—
δ') Ἐπὶ τῶν Ὁμολογιῶν Ἐθνικοῦ Δανείου Ἐνοποιήσεως 1898, τὸν ἀριθμὸν 700, οὐδεμία ἐπῆλθε μεταβολή, σημειοῦται δὲ ἡ ἀξία αὐτῶν			» 71,837.75
ε') Ἐπὶ τῶν Ὁμολογ. τοῦ Πατριωτ. Δανείου τῶν δρ. 30,000 000 οὐδεμία ἐπῆλθε μεταβολή (ἀριθμοὶ 81885 ἕως 81890, 81892 ἕως 81893, 81895 ἕως 81905, 81907 ἕως 81909, 81911 ἕως 81914, 86886 ἕως 86889, 128955, 128957, 187052 ἕως 187053, καὶ 187055 ἕως 187856) σημ. δὲ ἡ ἀξία αὐτῶν εἰς ..			» 45.—
ς') Ἐπὶ τῶν Ὁμολογιῶν τοῦ Ἐθνικοῦ Δανείου Κεφαλαιοποιήσεως οὐδεμία ἐπῆλθε μεταβολή, σημειοῦται δὲ ἡ ἀξία αὐτῶν εἰς ...			» 640.—
ζ') Ἐπὶ τῆς γενομένης δαπάνης μέχρι τῆς 31 Δεβρίου 1899 τοῦ ἀνεγερθέντος Καταστήματος τῆς Ἑταιρείας οὐδεμία ἐπῆλθε μεταβολή, σημειοῦται δὲ αὕτη			» 259,863.80
η') Ἐκ τοῦ ὑπολοίπου τοῦ χρέους πρὸς τὴν Ἑταιρείαν τοῦ πρώην ταμίου Π. Γιαννοπούλου ἐκ	Δρ.	29,162.95	
εἰσепράχθησαν ἐντὸς τοῦ 1903	»	29,162.95	
Εἰς μεταφορὰν	Δρ.	531,998.15	

	Ἐκ μεταφορᾶς.....	Δρ.	531,998.15
	ἐπομένως οὐδὲν ὑπόλοιπον ἔμεινε τὴν 31 Δεβρίου 1903.		
θ')	Ἐκ προκαταβολῶν εἰς ἐφόρους, ἐπιστάτας καὶ λοιποὺς ἐπὶ ἀποδόσει λ/σμοῦ ὠφείλοντο κατὰ τὴν 31 Δεβρίου 1902	Δρ.	1,808.50
	ἐδόθησαν ἐντὸς τοῦ 1903 νέαι προκαταβολαί.....	»	49,574.85
		Δρ.	51,383.35
	καὶ ἀπεδόθησαν κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος.....	»	31,465.45
	ἐπομένως ὀφείλονται κατὰ τὴν 31 Δεβρίου 1903	Δρ.	19,917.90
	(ὅρα δημοσιευμένην ἀναλυτικὴν κατάστασιν)		
ι')	Εἰς τὸ κατὰ τὴν 31 Δεβρίου 1902 ὑπόλοιπον ἐντόκων καταθέσεων παρὰ τῇ Τραπεζῇ Γ. Π. Σκουζῆ ἐκ	Δρ.	85,000.00
	προστέθησαν διὰ νέων καταθέσεων ἐντὸς τοῦ 1903.....	»	340,348.80
		Δρ.	425,348.80
	καὶ ἀνελήφθησαν ἐντὸς τοῦ ἰδίου ἔτους	»	352,348.80
	ἐπομένως ἔμεινεν ὑπόλοιπον καταθέσεων τὴν 31 Δεβρίου 1903 Δρ.	73,000.00	Δρ. 73,000.00
ια')	Εἰς τοὺς χρεώστας ἐκ γραμματίων λαχείου οὐδεμία ἐπῆλθε μεταβολή, σημειοῦται δὲ τὸ ὀφειλόμενον ποσὸν εἰς		» 1,331.60
ιβ')	Εἰς τοὺς χρεώστας διαφόρους ἐξ ἀκυρώσεως ἐνταλμάτων	»	483.15
	ἀφῆρέθη τὸ εἰσπραχθέν ἐντὸς τοῦ 1903 ποσὸν	»	30.50
	καὶ ἐπομένως ἔμεινεν ὑπόλοιπον κατὰ τὴν 31 Δεβρίου 1903 .. Δρ.	452.65	» 452.65
		Τὸ ὅλον Δρ.	626,700.30

Κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἡ περιουσία τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1903 ἀποτελεῖται:

1)	ἀπὸ μετρητὰ ἐν τῷ Ταμείῳ.....	Δρ.	3,121.36
2)	» 56 Μετοχὰς τῆς Ἐθν. Τραπεζῆς ἀξίας.....	»	131,320.—
3)	» 700 Ὁμολογίας Ἐθν. Δανείου Ἐνοποιήσεως 1898 ἔτους.....	»	71,837.75
4)	» 36 Ὁμολογίας Πατριωτικοῦ Δανείου 30 ἑκατομυρίων	»	45 —
5)	» Μίαν ἀπόδειξιν καὶ ἓνα ὀριστικὸν τίτλον τοῦ Ἐθνικ. Δανείου Κεφαλαιοποιήσεως	»	640.—
6)	» Προκαταβολὰς	»	19,917.90
7)	» Ἐντοκὸν Κατάθεσιν παρὰ τῇ Τραπεζῇ Γ. Π. Σκουζῆ	»	73,000.—
8)	» Χρεώστας Γραμματίων Λαχείου 1897-1900	»	1,331.60
9)	» » ἐξ ἀκυρώσεως χρηματ. ἐνταλμάτων	»	452.65
10)	» Ἀκίνητα κτῆματα ἀξίας	»	65,170.24
11)	» Κατάστημα τῆς Ἑταιρείας	»	259,863.80
		Τὸ ὅλον Δρ.	626,700.30

Ἐξ ὧν ἀφαιρουμένων τῶν ὀφειλομένων:

1)	εἰς ἐγγυοδοσίαν τοῦ Ταμίου Π. Χρυσανθοπούλου.....	Δρ.	5,000.—
2)	» » ἐργολάβου Ν. Μοσχοῦ	»	1,500.—
3)	» Ἀρχαιολογικὰ ἔργα ἐκτελεστέα ἐν Ἀθήναις	»	99,436.90
4)	» ἀνεκκαθαρίστους Λ/σμοὺς τοῦ 1902 ὡς ὁ σχετικὸς γενικὸς ἰσολογισμὸς	»	2,935.45
5)	» μισθοὺς φυλάκων καὶ ἐπιμελητῶν τοῦ 1903	»	2,430.—
6)	» ἀνεκκαθαρίστους Λ/σμοὺς τοῦ 1903.....	»	8,210.85
7)	» ὀφειλόμενας ἀμοιβὰς 3ης Τριμηνίας 1903.....	»	2,100.—
8)	» » 4ης » 1903.....	»	50,000.—
		Δρ.	171,613.20
	Ὑπολείπεται καθαρὰ περιουσία τὴν 31 Δεβρίου 1903.....	Δρ.	455,087.10

Ἐν Ἀθήναις 31 Δεκεμβρίου 1903

Ὁ Ταμίας

Γ. ΚΛΟΝΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ

Ὁ Λογιστὴς καὶ ἀ. α.

ΗΛ. ΚΑΣΣΑΚΟΣ

Ἐθεωρήθη

Ἐν Ἀθήναις αὐθημερόν

Ὁ Ἐπόπτης

Α. ΠΡΕΚΑΣ

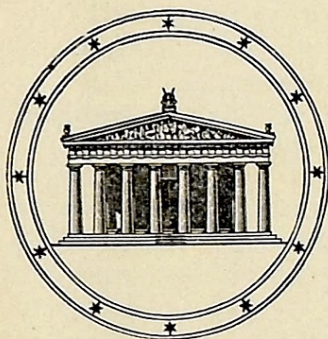

ΠΡΑΚΤΙΚΑ

ΤΗΣ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1904

ΑΘΗΝΗΣΙΝ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ Π. Δ. ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΥ

1906

ΕΥΕΡΓΕΤΑΙ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΟΘΩΝ
ΤΟ ΕΘΝΙΚΟΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΝ
Η ΕΠΙΤΡΟΦΗ ΤΩΝ ΦΙΛΑΡΧΑΙΩΝ
Η ΕΝ ΛΟΝΔΙΝΩΙ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΣ
Ο ΔΗΜΟΣ ΑΘΗΝΑΙΩΝ
Ο ΔΗΜΟΣ ΠΕΙΡΑΙΕΩΝ
Ο ΔΗΜΟΣ ΕΡΜΟΥΠΟΛΙΤΩΝ ΣΥΡΟΥ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΙΩΝΙΔΗΣ
DUC DE LUYNES
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΜΠΕΝΑΡΔΑΚΗΣ
ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΑΡΣΑΚΗΣ
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΣΤΟΥΡΝΑΡΗΣ
ΣΙΜΩΝ Γ. ΣΙΝΑΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΡΩΜΑΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ Χ. ΠΕΤΡΟΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΡ. ΣΟΥΤΣΟΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΝΤΟΓΙΑΝΝΑΚΗΣ
ΑΝΔΡΕΑΣ ΣΥΓΓΡΟΣ
ΚΥΡΙΛΛΟΣ ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΩΝ
ΚΥΡΙΛΛΟΣ ΡΑΤΡΩΝ
ΙΩΑΝΝΗΣ Α. ΚΟΥΜΑΝΟΥΔΗΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΛΑΔΟΠΟΥΛΟΣ
HILARION ROUX
ΟΔΥΣΣΕΥΣ ΚΑΙ ΜΕΝΕΛΑΟΣ ΝΕΓΡΕΠΟΝΤΕ
HEINRICH SCHLIEMANN
ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ ΒΑΛΛΙΕΡΗΣ
ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΖΑΦΕΙΡΟΠΟΥΛΟΣ
ΧΡΗΣΤΑΚΗΣ ΖΩΓΡΑΦΟΣ
ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΑΧΙΛΛΟΠΟΥΛΟΣ
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΗΦΑΙΣΤΙΔΗΣ
ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΙΩΑΝΝΟΥ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ Α. ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ
ΣΟΛΩΝ ΧΡΗΣΤΑΚΗ ΖΩΓΡΑΦΟΣ
ΣΤΑΜΑΤΙΟΣ Ι. ΡΡΩΙΟΣ
ΟΘΩΝ Α. ΚΟΝΤΟΣΤΑΥΛΟΣ
ΠΑΥΛΟΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ
BENIAMIN ΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΗΣ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΖΑΡΙΦΗΣ
ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ ΤΣΙΒΑΝΟΠΟΥΛΟΣ
ΧΑΡΙΛΑΟΣ ΤΡΙΚΟΥΡΗΣ

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Η Α. Β. Υ. Ο ΔΙΑΔΟΧΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ἀντιπρόεδρος

Δ. Τσιθανόπουλος

Β' Ἀντιπρόεδρος

Γ. Νικολαΐδης

Γραμματεὺς

Π. Καβαδίας

Σύμβουλοι

Στ. Ἀνδρόπουλος

Ν. Καζάζης

Π. Καρολίδης

Β. Λεονάρδος

᾽Οθ. Λύδερς

Δ. Μακκᾶς

Γ. Μιστριώτης

Γ. Παπαδασιλείου

᾽Α. Ῥωμάνος

᾽Αν. Σκιᾶς

Β. Στάης

Γ. Στρέϊτ

Χ. Τσουντας

ΕΠΙΤΙΜΙΟΙ ΕΤΑΙΡΟΙ

Η Α. Υ. Ο ΠΡΙΓΚΙΨ ΔΙΑΔΟΧΟΣ ΒΕΡΝΑΡΔΟΣ ΤΟΥ SAX-MEININGEN

Η Α. Υ. Ο ΠΡΙΓΚΙΨ ΦΡΕΙΔΕΡΙΚΟΣ ΚΑΡΟΛΟΣ ΤΟΥ HESSEN

‘Ο Σ. Μητροπολίτης ‘Αθηνῶν Θεό-
κλητος.

Friederich Adler. Berlin.

Otto Benndorf. Wien.

Max. Bonnet. Montpellier.

R. C. Bosanquet. ‘Αθήνησι.

G. Clemenceau. Paris.

Max Collignon. Paris.

Domenico Comparetti. Firenze.

Alexander Conze. Berlin.

Alfred Croiset. Paris.

Θεόδωρος Δηλιγιάννης. ‘Αθήνησι.

W. Dittenberger. Leipzig.

Wilhelm Dörpfeld. ‘Αθήνησι.

Joseph Durm. Karlsruhe.

Sir John Evans. London.

Paul Foucart. Paris.

Adolph Furtwängler. München.

Ernst Gardner. Cambridge (Eng-
land).

Percy Gardner. Oxford.

B. L. Gildersleeve. Baltimore. U.
S. America.

Will. Watson Goodwin. Cam-
bridge. U. S. America.

Hamdy Bey. ‘Εν Κωνσταντινουπόλει.

B. Haussoulier. Paris.

Heermance Th. ‘Αθήνησι.

L. Heuzey. Paris.

Hogarth D. Oxford.

Holleaux M. ‘Αθήνησι.

Th. Homolle. Paris.

R. C. Jebb. Cambridge (England).

K. Καραπάνος. ‘Αθήνησι.

R. Kekulé. Berlin.

Adolph Kirchhoff. Berlin.

Lucien Magne. Paris.

Adolph Michaelis. Strassburg.

L. A. Milani. Firenze.

D. B. Monro. Oxford.

A. S. Murray. London.

Charles Elliot Norton. Cambridge

U. S. America.

Th. Ouspensky. ‘Εν Κωνστ/πόλει.

G. Perrot. Paris.

W. M. Ramsay. Aberdeen (Scot-
land).

S. Reinach. Paris.

W. Ridgeway. Cambridge. (En-
gland).

La Comtesse de Rencourt. ‘Αθή-
νησι.

Rufus B. Richardson. New York.
America.

H. Schrader. ‘Αθήνησι.

G. Schlumberger. Paris.

Cecil Smith. London.

Th. D. Seymour. New - Haven
U. S. America.

Gr. G. Tocilescu. Bucarest.

G. Treu. Dresden.

Charles Waldstein. Cambridge
(England).

Th. Wiegand. ‘Εν Κωνστ/πόλει.

Ulrich von Wilamowitz-Moellen-
dorff. Berlin.

Ad. Wilhelm. ‘Αθήνησι.

Paul Wolters. Würzburg.

Henri Weil. Paris.

ΤΑΚΤΙΚΟΙ ΕΤΑΙΡΟΙ

ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1904

Οἱ ἑταῖροι, ὧν τὰ ὀνόματα εἶνε τετυπωμένα διὰ κυρτῶν γραμμάτων, εἶνε ἑταῖροι ἰσόδιοι.

Ἀγγελόπουλος Ἀθάνατος Θρ.

Ἀγγελόπουλος Ἡλίας

Ἀθηνογένης Γ.

Ἀνδρόπουλος Στ.

Ἀνέξης Δ.

Anthes Ed.

Ἀντωνιάδης Δ.

Ἀντωνόπουλος Κ.

Ἀξελός Ἰω.

Ἀξελός Μιλτ.

Ἀραβαντινός Ι.

Βακράτσας Εἰρ.

Βαλαωρίτης Ι.

Βαλλώσης Δ.

Βαλτατζής Π. Γ.

Βαρβαρέσος Π. Μ.

Βάσης Σπυρ.

Βάσσης Ἀλέξ.

Βάσσης Τιμ.

Βαφειδάκης Ν.

Βεκούσης Δ.

Βερναρδάκης Αθ.

Βικέλας Δ.

Bissing Fr. W. von

Βλάχος Γ.

Βοΐσχος Ἐπ.

Bosanquet R. C.

Βούκρας Δ.

Βουλπιώτης Δ.

Burguet Ém.

Βυζαντινός Γ.

Γαζέπης Γ.

Γεννάδιος Ἰωάν.

Γενοδέλης Π.

Γεωργακόπουλος Ε.

Γεωργιάδης Ἀθ.

v. Gärtringen Hiller

Γκιών Ἀνδρέας

Graef B.

Γρηγοράκης Γρ.

Γρυπάρης Π.

Δαμδέργης Α.

Δάσιος Σπ.

Δελακοβίας Ν.

Σεβ. Δελένδης Ἀντ.

Δέλλιος Ἰωάν.

Δεληγεώργης Α.

Δεμερτζής Α.

Δημητριάδης Χ.

Διγενής Μ.

Διπλαράκος Γ.

Dörpfeld W.

Δραγάτης Ἰάκ.

Δραγούμης Μ.

Δραγούμης Στ.

Δρακίδης Π.

Δουδοουνιώτης Γ.

Ἐλευθεριάδης Σωκ.

Εὐκλείδης Ι.

Εὐταξίας Ἀθ.

Εὐταξίας Ι.

Ζατμης Ἀλ.

Ζαρίφης Γ.

Ζητουνιάτης Π.

Ζυγομαλᾶς Α.

Ἡλιοπούλος Χρ.

Θεοδωρακάκης Στυλ.

Θεοδωράκης Γ.

Θεοδωρόπουλος Β.

Θεοφανόπουλος Δ.

Ἰορδανόπουλος Μ.
Judeich Walther

Καββαδίας Π.
Καγκάδης Ἰάκ.
Καζάζης Ν.
Καλαποθάκης Μ.
Καλάρκος Κ.
Καλδοκορέσης Ν.
Καλλιγᾶς Πέτρος
Καλλιοντζῆς Εὐάγ.
Καλογερόπουλος Ν.
Κανάκης Π.
Καπλάνογλους Κ. Π.
Καραβασίλης Σπ.
Καράλης Α.
Καραθεοδωρῆς Στέφ.
Καραπάνος Κ.
Καρκούλιας Ἡλ.
Καρολίδης Π.
Καστόρχης Δ.
Κατριώτης Π.
Κατριάνος Α.
Καυταντζόγλους Ἰω.
Κεράλας Γ.
Kinch Fr.
Κλοντηρόπουλος Γ.
Coad P. A
Κολυβάς Α.
Κόντος Κ.
Κοντόπουλος Κ.
Κοντόσταυλος Α.
Κορομάντος Ἐπ.
Κουλομόπουλος Κ.
Κουρουνιώτης Κ.
Κοφινιώτης Ἰω.
Κριεζῆς Ἀντ.
Κρίνος Π.
Κύρης Μ.
Κωνσταντινίδης Μιχ.
Κωνσταντινίδης Π.
Κωνσταντόπουλος Κ.
Λαμπρόπουλος Ἀλ.
Λαμπруνίδης Μ.
Λεονάρδος Β.

Λεονάρδος Δ.
Λιδόλιος Γ.
Λόντος Ἰω.
Λύδερς Ὁθ.
Λυκάκης Ἀλ.
Λυκούδης Ἐμ.
Λύρης Ἰωάν.
Μαγγιώρος Σπ.
Μαγιάσης Ἰωάν.
Μακκᾶς Δ.
Μακκᾶς Κ.
Μακκᾶς Ν.
Μανδραπήλιας Α.
Μανέτας Π.
Μανιάκης Κ.
Μαντζάκος Χ.
Μαντζούφας Ἀνδρ.
Μανωλίδης Σωκρ.
Μαρκόπουλος Ἰω.
Μαρούδης Μ.
Μάτσης Α.
Μαυρομιχάλης Π. Κυριακούλης
Μελισσουργός Γ.
Μητσόπουλος Κ.
Μιστριώτης Γ.
Μομφερράτος Ἀντ.
Μουντάκης Ἀντ.
Μούσης Ἰωάν.
Μουτσόπουλος Ἀθ.
Μπαλτῆς Θ.
Μπαλάνος Ν.
Μπάρτ Γουλ.
Μπενῆς Ψάλτης Δ.
Μυλωνᾶς Κ.
Νεγρεπόντης Μ. Μ.
Νικολαΐδης Γ.
Νικολαΐδης Ι.
Νικολαΐδης Λουδ.
Νικολόπουλος Σ.
Noack F.
Ξανθάκης Π.
Οἰκονόμος Π.

<i>Πάλλης Ἀγ.</i>	Στάης Β.
<i>Παναγιωτόπουλος Ἀν.</i>	Σταμούλης Ἀναστ.
<i>Πανταζῆς Μιλτ.</i>	Σταυρόπουλος Δ.
<i>Παντελίδης Ἐμμ.</i>	Steele Daniel
<i>Παπαβασιλείου Γ.</i>	Στέφανος Κλών
<i>Παπαφράγκος Σπ.</i>	Στεφανάκος Φιλόθεος
<i>Παπαδημητρακόπουλος Θ.</i>	Στρέϊτ Γ.
<i>Παπαδιαμαντόπουλος Γ.</i>	Στρέϊτ Στ.
<i>Παπαδόπουλος Β.</i>	Studniczka F.
<i>Παπαμιχαλόπουλος Κ.</i>	Σφακιανάκης Π.
<i>Παπαναστασίου Π.</i>	Schiff Alfred
<i>Παπανδρέου Π.</i>	Σχλίεμαν Ἀγ.
<i>Παπαχρήστου Γ.</i>	Σωμερίτης Δ.
<i>Παπούδωφ Ἀρ.</i>	Σωτηριάδης Γ.
<i>Pernice Εγ.</i>	
<i>Περρῆς Π.</i>	Τραπάντζαλης Γ.
<i>Περρῆς Σ.</i>	Τριανταφυλλάκος Ν.
<i>Πεσματζόγλου Ἰωάν.</i>	Τσάτσος Ἰω.
<i>Πολυγένης Κ.</i>	Τσιδανόπουλος Δ.
<i>Πρωτοπαπαδάκης Π.</i>	<i>Τσίλλερ Ἐρν.</i>
<i>Πρωτοπαπαδάκης Δ.</i>	Τσουντας Χρ.
	Τυπάλδος Μπασσιᾶς Ἀθ
Robert K.	
<i>Ραγκαβῆς Κλ.</i>	Fabricius E.
<i>Ροσέτος Ἀλ.</i>	Φεράλδης Γ. Λουδ.
<i>Ράλλης Δ.</i>	Φίλιος Δ.
<i>Ράλλης Στ.</i>	Φωτίου Ἰω.
<i>Ρωμαΐδης Ἀρ.</i>	
<i>Ρωμάνος Ἀθ.</i>	Χατζηδάκης Γ.
<i>Ρωμάνος Ἐκτωρ.</i>	Χατζηδάκης Γ.
	Heermance T. W.
<i>Σακελλαρόπουλος Σωτ.</i>	Χρυσανθόπουλος Π.
<i>Schrader H.</i>	Ψαλτήρας Γ.
<i>Σιμόπουλος Ἰω.</i>	Ψάλτης Ἰάκ.
<i>Σκιᾶ Α.</i>	Wide Sam.
<i>Σκουζῆς Ἀλ.</i>	Wiegand Theodor
<i>Σκουζῆς Κ.</i>	Wilhelm Ad.
<i>Σκουζῆς Π.</i>	Zahn Robert
<i>Σκουλούδης Σ.</i>	Zingerle J.
<i>Σοφούλης Θ.</i>	

Ε Κ Θ Ε Σ Ι Σ

ΤΩΝ

ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΩΝ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1904

συνταχθεῖσα ὑπὸ τοῦ γραμματέως τῆς Ἑταιρείας Π. Καβ-
βαδία καὶ ἀναγνωσθεῖσα ἐν τῇ γενικῇ συνελεύσει τῶν
ἐταίρων τῇ 30 Ἰανουαρίου 1905.

Κύριοι.

Ἀρχόμενον τῆς περὶ τῶν πεπραγμένων τοῦ λήξαντος
ἔτους λογοδοσίας του τὸ Συμβούλιον λόγον ποιεῖται ἐν
πρώτοις, κατὰ τὸ εἰωθός, περὶ ἐταίρων. Νέοι ἐταῖροι ἐνε-
γράφησαν κατὰ τὸ λήξαν ἔτος ὀκτώ· τῶν παλαιῶν δὲ ἐταί-
ρων κατέβαλον τὴν ἑαυτῶν συνδρομὴν ἑκατὸν τεσσαρά-
κοντα καὶ τέσσαρες, ὥστε κατέβαλον συνδρομὴν ἐν ὅλῳ
ἐταῖροι 152. Λήγοντος δὲ τοῦ ἔτους καὶ ἀρξαμένου τοῦ νῦν
ἔτους ἀπεβίωσαν δύο ἐταῖροι, οἱ Πέτρος Χρυσανθόπουλος
καὶ Λέων Μελάς, ὧν αἰωνία εἴη ἡ μνήμη.

Ἐν τοῖς ὑπ' ὄψει ἡμῶν λογιστικοῖς πίναξιν ἐκτίθενται
λεπτομερῶς καὶ ἀναλελυμένως τὰ τῆς οἰκονομικῆς κατα-
στάσεως τῆς ἐταιρείας κατὰ τὸ λήξαν ἔτος 1904. Τὰ μὲν
ἔσοδα ἀνῆλθον εἰς δρ. 333,205.45 τὰ δὲ ἔξοδα, (ἐν οἷς συμ-
περιλαμβάνονται καὶ αἱ δοθεῖσαι ἀμοιβαὶ εἰς τοὺς κερδί-
σαντας ἀριθμοὺς τοῦ λαχείου), εἰς δρ. 319,518. Ἄλλ' εἰς
ταῦτα δέον νὰ προστεθῶσι καὶ δρ. 50,772, αἵτινες βαρύ-

νουσι μὲν τὴν χρῆσιν τοῦ 1904, δὲν κατεβλήθησαν ὁμῶς μέχρι τέλους τοῦ ἔτους ἕνεκα τοῦ ἀνεκκαθαρίστου τῶν σχετικῶν λογαριασμῶν. Τὰ ἔξοδα ἄρα ἀνῆλθον εἰς δρ. 370, 290, ὑπερέβησαν δηλ. τὰ ἔσοδα κατὰ δρ. 37,084.55. Προέκυψε δὲ τὸ ἔλλειμμα τοῦτο κυρίως ἐκ τῆς μειώσεως τῶν ἐκ τοῦ λαχείου ἐσόδων, ἅτινα δὲν ἀνῆλθον εἰς τὸ προϋπολογισθὲν ποσόν, διότι ἐκ τῆς τελευταίας τετραμηνιαίας κληρώσεως μόλις τὸ ἥμισυ σχεδὸν τῶν ἐκδοθέντων γραμματίων ἐπωλήθη· θὰ ἦτο δὲ ἐπὶ μᾶλλον δυσάρεστος ἡ οἰκονομικὴ κατάστασις τῆς Ἑταιρείας, ἂν μὴ, εὐνοησάσης τῆς τύχης, ἐκέρδαιεν αὕτη τὸν πρῶτον κληρωθέντα ἀριθμόν, ἂν μὴ ἦτο δηλ. οὗτος ἐκ τῶν μὴ πωληθέντων ἀλλ' εἰς βάρος τῆς Ἑταιρείας ὑπολειφθέντων γραμματίων.

Ἡ μὴ πώλησις τῶν γραμματίων τοῦ λαχείου δεινὴν προανήγγειλε τῇ Ἑταιρείᾳ οἰκονομικὴν κρίσιν. Τὸ Συμβούλιον, ἵνα μειώσῃ ὅσον ἦτο δυνατόν τὰς συνεπείας ταύτης, ἠναγκάσθη κατὰ τὸν τελευταῖον τοῦ ἔτους μῆνα νὰ διακόψῃ ἅπαντα τὰ ἔργα τῆς Ἑταιρείας, νὰ προβῇ εἰς καταργήσεις θέσεων καὶ εἰς ἐλαττώσεις μισθῶν καὶ εἰς ἀπολύσεις φυλάκων, καὶ νὰ λάβῃ πᾶν δυνατόν οἰκονομικὸν μέτρον. Συντελεστικὸν δὲ πρὸς πώλησιν ἀπάντων τῶν ἐκδομένων γραμματίων ἐσκέφθη ὅτι θὰ ἦτο, ἂν ταῦτα ἀπὸ διδράχμων, ὡς ἦσαν, μετεβάλλοντο εἰς μονόδραχμα, ἐπιτρεπομένου τῇ Ἑταιρείᾳ νὰ ἐκδίδῃ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει διπλάσιον ἀριθμὸν γραμματίων. Τοῦτο δὲ καὶ ἐζήτησε παρὰ τῆς Κυβερνήσεως δι' ὑπομνήματος, ἐν ᾧ ἐξέθετε τοὺς λόγους τῆς οἰκονομικῆς κρίσεως, ἣτις ἀπειλεῖ τὴν Ἑταιρείαν, καὶ τὰς ἐκ ταύτης λυπηρὰς συνεπείας διὰ τὰ μνημεῖα τῆς ἀρχαιότητος. Τὸ ὑπόμνημα τοῦτο τοῦ Συμβουλίου εὐμενοῦς ἔτυχεν ὑποδοχῆς καὶ ὑπὸ τῆς πρώην καὶ ὑπὸ τῆς νῦν Κυβερνήσεως.

Ἡ νῦν Κυβέρνησις προεκάλεσε τὸ ἀπὸ 26 Δεκεμβρίου

1904 Β. Διάταγμα⁽¹⁾ δι' οὗ συμφώνως πρὸς τὰς αἰτήσεις τοῦ

(1) Β. Διάταγμα, περὶ κανονισμοῦ ἐπὶ τὸ εὐστοχώτερον τοῦ Λαχείου τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Α'

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Ἐχόντες ὑπ' ὄψιν τὸ ἄρθρον 3 τοῦ νόμου, ΑΧΛ' τῆς 30 Δεκεμβρίου 1887, περὶ λαχείων, καὶ ἐπιθυμοῦντες νὰ κανονίσωμεν ἐπὶ τὸ εὐστοχώτερον τὰ τοῦ λαχείου τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας, προτάσει τῶν ἡμετέρων ἐπὶ τῶν Ἑσωτερικῶν, τῶν Οἰκονομικῶν καὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως Ὑπουργῶν, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν.

Ἄρθρον 1. Ἡ Ἀρχαιολογικὴ Ἑταιρεία ἀπὸ τοῦ προσεχοῦς ἔτους 1905 θέλει ἐκδίδει καὶ ἐκκυβεύει ἐτησίως 600.000 γραμμάτια, τιμώμενα ἕκαστον δραχμῆς καὶ ἐκκυβεύόμενα εἰς τέσσαρας τριμηνίαις ἀνὰ 150,000 καθ' ἑκάστην τριμηνίαν, καὶ ὠρισμένως τὴν τελευταίαν Κυριακὴν τοῦ Ἰανουαρίου, Ἀπριλίου, Ιουλίου καὶ Ὀκτωβρίου.

Ἄρθρον 2. Τὰ γραμμάτια τοῦ λαχείου ἐκτυποῦνται κατὰ τρόπον ἀσφαλίζοντα τὴν πλήρη αὐτῶν γνησιότητα, φέρουσι δὲ ἴδιον κατ' ἔτος καὶ κατὰ τριμηνία ἐκκυβεύσιν αὐξῶντα συνεχῆ ἀριθμόν, διὰ σφραγιστῆρος τὰς ὑπογραφὰς τοῦ ἀντιπροέδρου καὶ τοῦ γραμματέως καὶ τὴν ἀχρώματον σφραγίδα τῆς Ἑταιρείας, ὅπισθεν δὲ περιληψὶν τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος διατάγματος.

Ἄρθρον 3. Οἱ δημόσιοι ταμίαι καὶ ὑποταμίαι, οἱ τελωνιακοὶ ὑπάλληλοι, οἱ γυμνασιάρχαι καὶ σχολάρχαι, οἱ δημόσιοι εἰσπράκτορες καὶ προξενικοὶ ὑπάλληλοι ὀφείλουσι νὰ παρέχωσι τὴν ἑαυτῶν συνδρομὴν εἰς τὴν πώλησιν τῶν λαχείων. Εἰς τούτους δύναται νὰ χορηγηθῇ ἀποζημίωσις μὴ ὑπερβαίνουσα τὰ 15 ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν τῆς ἀξίας τῶν πωλουμένων γραμματίων. Ἡ αὕτη ἀποζημίωσις παρέχεται καὶ εἰς ἰδιώτας ἀγοράζοντας συγχρόνως γραμμάτια περισσότερα τῶν δέκα.

Ἄρθρον 4. Κατὰ πᾶσαν ἐκκύβευσιν κερδαίνουνσιν οἱ ἀκόλουθοι ἀριθμοὶ ὁ πρῶτος δραχ. 25,000, ὁ δεῦτερος δραχ. 3,000, ὁ τρίτος δραχ. 2,000, ὁ τέταρτος δραχ. 1,000, ὁ πέμπτος δραχ. 500, οἱ ἐπόμενοι πεντήχοντα ἀνὰ δραχ. 100 καὶ οἱ ἐπόμενοι διακόσιοι ἀνὰ δραχ. 50.

Ἄρθρον 5. Ἐπιτροπὴ ἀποτελουμένη ἀπὸ τὸν ἀντιπρόεδρον καὶ δύο μέλη τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἑταιρείας καὶ ἀνὰ ἓνα εἰδικὸν ἀντιπρόσωπον τῶν εἰς τὸ διάταγμα τοῦτο προσυπογεγραμμένων Ὑπουργῶν, συνερχομένη δέκα ἡμέρας πρὸ τῆς ὠρισμένης διὰ τὴν πρώτην ἐκκύβευσιν, ἐξελέγχει τοὺς κλήρους τοῦ λαχείου ἀπὸ τοῦ ἀριθμοῦ 1 μέχρις 150,000, θέτει αὐτοὺς ἐντὸς καταλλήλου κληρωτίδος, σφραγίζει αὐτὴν καὶ συντάσσει λεπτομερὲς πρωτόκολλον. Τὴν ὠρισμένην ἡμέραν ἐκάστης ἐκκυβεύσεως ἡ ἀνωτέρω ἐπιτροπὴ συνέρχεται ἐν ᾧ τόπῳ καὶ καθ' ἣν ὥραν ἔχει ὀρίσει ὁ ἀντιπρόεδρος τῆς Ἑταιρείας διὰ προγράμματος, δημοσιευμένου πρὸ μιᾶς ἐβδομάδος, βεβαίῳ τὸ ἀπαράβιαστον τῆς κληρωτίδος καὶ ἐξάγει δημοσίᾳ 225 κλήρους, οὓς ἀναγράφει ἀμέσως εἰς ἐπὶ τούτῳ πρωτόκολλον, δημοσιευόμενον ἀμέσως καὶ καταχωριζόμενον εἰς τὸ φύλλον τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, το ἐκδιδόμενον τὴν ἐπιούσαν τῆς κληρώσεως, εἴτα ῥίπτει ἐκ νέου

Συμβουλίου ἐπιτρέπεται τῇ Ἑταιρείᾳ νὰ ἐκδίδῃ καὶ κληρώνη, κατ' ἔτος ἀντὶ τῶν 300,000 διδράχμων γραμματίων 600,000 μονόδραχμα. Ἐπειδὴ δὲ κατὰ τὸ Διάταγμα τοῦτο ἡ πρώτη κλήρωση ἐμελλε νὰ γείνη τῇ τελευταίᾳ Κυριακῇ Ἰανουαρίου, χρόνος δὲ πρὸς παρασκευὴν τῶν νέων ἀριθμῶν διὰ τὴν κληρωτίδα καὶ τῶν γραμματίων δὲν ὑπῆρχεν ἐπαρκῆς, κατ' ἀκολουθίαν ἠπειλεῖτο ματαίωσις τῆς πρώτης τοῦ ἔτους τούτου κληρώσεως, ἡ Κυβέρνησις, προνοοῦσα καὶ περὶ τούτου, προεκάλεσε καὶ ἕτερον Β. Διάταγμα, τὸ ἀπὸ 5 Ἰανουαρίου 1905 ⁽²⁾ δι' οὗ ἐπιτρέπεται ὅπως ἡ

τοὺς ἐξαχθέντας κλήρους εἰς τὴν κληρωτίδα, σφραγίζει ταύτην καὶ συντάσσει ἐπὶ τούτῳ πρᾶξιν. Πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῶν ἀνωτέρω πράξεων ὁ διαχειριστὴς τοῦ λαχείου παραδίδει εἰς τὴν ἐπὶ τῆς ἐκκυδέσεως ἐπιτροπὴν ἐνυπόγραφον σημείωσιν τῶν ἀριθμῶν τῶν γραμματίων, ὅσα τυχὸν δὲν διετέθησαν μέχρι τῆς προτερίας, ὡς καὶ αὐτὰ τὰ γραμμάτια, ἃν εἶνε ταῦτα συγκεντρωμένα ἀπὸ τοὺς ἀνταποκριτὰς τῆς Ἑταιρείας. Ἡ σημείωσις αὕτη ἀναγράφεται εἰς τὰ πρακτικά τῆς Ἑταιρείας.

² Ἀρθρον 6. Τὰ Ἡμέτερα διατάγματα τῆς 18 Μαρτίου 1895, τῆς 20 Ἰανουαρίου 1896 καὶ τῆς 7 Ἰουλίου 1901 ἀνακαλοῦνται.

Εἰς τὸν Ἡμέτερον ἐπὶ τῶν Ἑσωτερικῶν Ὑπουργὸν ἀνατίθεται ἡ δημοσίευσις καὶ ἐκτελέσις τοῦ παρόντος διατάγματος.

Ἐν Ἀθῆναις τῇ 26 Δεκεμβρίου 1904

ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Οἱ Ὑπουργοὶ

Ἐπὶ τῶν

Ἐπὶ τῶν

Ἐπὶ τῶν

Ἑσωτερικῶν

Οἰκονομικῶν

Ἐκκλησιαστικῶν κλπ.

Θ. Π. ΔΗΛΙΓΙΑΝΝΗΣ Ν. ΓΟΥΝΑΡΑΚΗΣ Κ. ΚΑΡΑΠΑΝΟΣ

(2) Β. Διάταγμα, περὶ τῆς πρώτης κατὰ τὸ ἔτος 1905 κληρώσεως τοῦ λαχείου τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας καὶ περὶ διαθέσεως ἐκ τῶν ἐσόδων τῆς κληρώσεως ταύτης 30,000 δραχμ. χάριν τοῦ Διεθνoῦς ἀρχαιολογικοῦ Συνεδρίου.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Α'

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὸ περὶ τοῦ λαχείου τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας ἀπὸ 26 Δεκεμβρίου 1904 Ἡμέτερον διάταγμα.

Προτάσει τῶν Ἡμετέρων Ὑπουργῶν τοῦ τ' ἐπὶ τῶν Ἑσωτερικῶν, τῶν Οἰκονομικῶν καὶ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως, ἀπεφασίσάμεν καὶ διατάσσομεν.

Ἀρθρον 1. Ἡ κατὰ τὸ ἄρθρον 1 τοῦ μνημονευθέντος Ἡμετέρου διατάγμα-

πρώτη αὕτη κλήρωσις ἐνεργηθῇ, ἀντὶ τῆς τελευταίας Κυριακῆς τοῦ Ἰανουαρίου, τῇ τελευταίᾳ Κυριακῇ Φεβρουαρίου. Ἐπὶ τῇ τοιαύτῃ συνδρομῇ ἐκφράζει τῇ Σ. Κυβερνήσει τὸ Συμβούλιον τὴν ἑαυτοῦ εὐγνωμοσύνην.

Οὕτω κανονισθέντων τῶν τοῦ λαχείου, ἤρξατο τὸ νῦν ἔτος, ὅπερ εἶνε ἔτος οἰκονομικῆς δοκιμασίας δια τὴν Ἑταιρείαν, διότι, ἂν μὴ ἐπανορθωθῶσι τὰ τοῦ λαχείου καὶ περιέλθῃ τοῦτο πάλιν εἰς ἀκμὴν ἐσόδων, ὥσπερ καὶ κατὰ τὰ πρότερον ἔτη, δὲν θὰ εἶνε δυνατὸν τῇ Ἑταιρείᾳ νὰ ἀγάγῃ εἰς πέρας τὸ ἀρξάμενον μέγα αὐτῆς ἔργον καὶ νὰ ἀνταποκρίνηται εἰς τὰς σήμερον πολλὰς καὶ μεγάλας ἀρχαιολογικὰς ἀνάγκας τοῦ ἔθνους.

Κατὰ τὸ κανονίζον νῦν τὰ τοῦ λαχείου Β. Διάταγμα τῆς 26 Δεκεμβρίου 1904 τὸ Συμβούλιον δύναται κατὰ βούλησιν νὰ διαθέτῃ διὰ τὰς διαφορὰς ἀρχαιολογικὰς ἀνάγκας, τὰς τε ἐν ταῖς ἐπαρχίαις καὶ τὰς ἐν Ἀθήναις, καὶ τῶν τεσσάρων κληρώσεων τοῦ ἔτους τὰ καθαρὰ ἔσοδα, δὲν περιλαμβάνεται ὁλ. ἐν αὐτῷ ἢ διάταξις τοῦ ἀπὸ 7 Ἰουλίου

τος πρώτη κατὰ τὸ ἀρξάμενον ἔτος 1905 τριμηνιαία κλήρωσις ἐπιτρέπεται νὰ γίνῃ ἀντὶ τῆς τελευταίας Κυριακῆς τοῦ Ἰανουαρίου τῇ τελευταίᾳ Κυριακῇ τοῦ Φεβρουαρίου.

Ἄρθρον 2. Ἐκ τῶν καθαρῶν ἐσόδων τῆς κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον τριμηνιαίας κληρώσεως, ποσὸν μέχρι δραχμῶν τριάκοντα χιλιάδων θέλει τεθῇ εἰς τὴν διάθεσιν τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ εἰς Ἀθήνας συνερχομένου Διεθνoῦς ἀρχαιολογικοῦ συνεδρίου.

Τὸ ποσὸν τοῦτο θέλει δαπανηθῇ πρὸς εὐπρέπειαν τῶν κατὰ τὸ συνέδριον καὶ φιλοξενίαν τῶν μελῶν αὐτοῦ.

Εἰς τὸν Ἡμέτερον ἐπὶ τῶν Ἑσωτερικῶν Ὑπουργὸν ἀνατίθεται ἡ δημοσίευσίς καὶ ἐκτέλεσις τοῦ παρόντος διατάγματος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 5 Ἰανουαρίου 1905.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Οἱ Ὑπουργοὶ

Ἐπὶ τῶν	Ἐπὶ τῶν	Ἐπὶ τῶν
Ἑσωτερικῶν	Οἰκονομικῶν	Ἐκκλησιαστικῶν κλπ.
Θ. Π. ΔΗΛΙΓΙΑΝΝΗΣ	Ν. ΓΟΥΝΑΡΑΚΗΣ	Κ. ΚΑΡΑΠΑΝΟΣ

1901 Β. Διατάγματος⁽³⁾, καθ' ἣν τὸ καθαρὸν ἔσοδον τῆς μιᾶς τῶν τεσσάρων κληρώσεων διατίθεται ἀποκλειστικῶς «πρὸς διεξαγωγὴν καὶ ἀποπεράτωσιν τοῦ περὶ τὴν Ἀκρόπολιν κατὰ τὴν ἀρχαίαν Ἀγορὰν τῶν Ἀθηνῶν ἀνασκαφικοῦ ἔργου, πρὸς ἀνέγερσιν Ἐπιγραφικοῦ Μουσείου καὶ πρὸς ἐπαύξησιν τοῦ Ἐθνικοῦ ἀρχαιολογικοῦ Μουσείου».

Διὰ τῆς παραλείψεως τῆς διατάξεως ταύτης ἔδειξε νῦν ἡ Κυβέρνησις ἣν ἔχει ἐμπιστοσύνην εἰς τὸ Συμβούλιον τῆς

(3) Β. Διάταγμα, περὶ ἀδείας αὐξήσεως τοῦ ἰριθμοῦ τῶν ὑπὸ τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρείας ἐκδιδόμενων γραμματίων λαχείου.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Α΄

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Ἐχοντε ὑπ' ὄψει τὸ ἄρθρον 3 τοῦ ἀπὸ 30 Δεκεμβρίου 1887 ,ΑΧΛ' νόμου «περὶ λαχείων» κατὰ τὰ Ἡμέτερα ἀπὸ 18 Μαρτίου 1895 καὶ 20 Ἰουνίου 1896 διατάγματα.

Προτάσει τῶν Ἡμετέρων Ὑπουργῶν τοῦ τε ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν, τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν καὶ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαίδευσως, ἀποφασίζομεν καὶ διατάσσομεν τὰδε

Ἄρθρον 1. Ἐπιτρέπεται ὅπως ἀντὶ τῶν μέχρι τοῦδε κατὰ τὰ ἀνωτέρω ρηθέντα διατάγματα ἐκδιδόμενων καὶ ἐκκυβευομένων ὑπὸ τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρείας κατ' ἔτος 225,000 γραμματίων λαχείου, ἐκδίδῃ αὕτη ἀπὸ τοῦ προσεχοῦς ἔτους 1902 γραμμάτια ἐν ὅλῳ 300,000 καὶ ἐκκυβεῦῃ ταῦτα, συμφώνως πρὸς τὰ ἐν τῷ ἄρθρῳ 6 τοῦ ἀπὸ 18 Μαρτίου 1895 διατάγματος Ἡμῶν ὀριζόμενα, κατὰ τρίμηνον ἥτοι τῇ προτελευταίᾳ Κυριακῇ τοῦ Μαρτίου, τῇ προτελευταίᾳ Κυριακῇ τοῦ Ἰουνίου, τῇ πρώτῃ Κυριακῇ τοῦ Ὀκτωβρίου καὶ τῇ προτελευταίᾳ Κυριακῇ τοῦ Δεκεμβρίου ἐκάστου ἔτους.

Ἄρθρον 2. Τὸ ἐκ τῶν ἐπὶ πλέον 75,000 γραμματίων καθαρὸν κέρδος θέλει διατίθεσθαι πρὸς διεξαγωγὴν καὶ ἀποπεράτωσιν τοῦ περὶ τὴν Ἀκρόπολιν καὶ κατὰ τὴν ἀρχαίαν ἀγορὰν τῶν Ἀθηνῶν ἀνασκαφικοῦ ἔργου, πρὸς ἀνέγερσιν Ἐπιγραφικοῦ Μουσείου καὶ πρὸς ἐπαύξησιν τοῦ Ἐθνικοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Μουσείου.

Εἰς τοὺς αὐτοὺς Ἡμετέρους Ὑπουργοὺς ἀνατίθεται ἡ δημοσίευσις καὶ ἐκτέλεσις τοῦ διατάγματος τούτου.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 7 Ἰουλίου 1901.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Οἱ Ὑπουργοὶ

Ἐπὶ τῶν

Ἐπὶ τῶν

Ἐπὶ τῶν

Ἐσωτερικῶν

Οἰκονομικῶν

Ἐκκλησιαστικῶν κλπ.

Γ. Ν. ΘΕΟΤΟΚΗΣ Α. Ν. ΣΙΜΟΠΟΥΛΟΣ Σ. Ε. ΣΤΑΝΗΣ

Ἑταιρείας ὡς πρὸς τὴν κατὰ τὰς ἐκάστοτε παρουσιαζομένης ἀνάγκας σκόπιμον χρῆσιν ἀπάντων τῶν ἐκ τοῦ λαχείου πόρων· ἀλλ' ἐκ τούτου οὐδὲν εἶνε δυνατόν νὰ ζημιωθῶσι τὰ ἐν Ἀθήναις ἐκτελεστέα ἔργα. Οὕτε τὸ νῦν Συμβούλιον, οὕτε ἄλλο τι τῶν μελλόντων, εἶνε δυνατόν νὰ γείνη τοσοῦτον ἐπιλῆσμον τῶν ἑαυτοῦ καθηκόντων, ὥστε νὰ μὴ ἐπιδιώξῃ ἐπειγόντως καὶ διὰ παντὸς τρόπου καὶ πάσης θυσίας τὴν συμπλήρωσιν τοῦ οἰκοδομήματος τοῦ Ἐθνικοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Μουσείου καὶ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς πρὸς ἀποκάλυψιν τῆς παλαιᾶς Ἀθηναϊκῆς Ἀγορᾶς ἀνασκαφῆς, τῆς ἀνασκαφῆς δηλ. ἐκείνης, ἥτις εἶνε ἡ σπουδαιοτάτη τῶν ἐν Ἑλλάδι ἐκτελεστέων, ἐξ ἧς μόνης εἶνε δυνατόν νὰ ἐκπεμφθῇ φῶς πρὸς λύσιν τῶν σκοτεινῶν προβλημάτων τῆς τοπογραφίας τῆς πόλεως τῶν Ἀθηνῶν. Οὐδὲ εἶνε δυνατόν τὸ Συμβούλιον νὰ μὴ ἔχῃ πάντοτε ὑπ' ὄψιν πόσον ἀναγκαῖα καὶ ἐπείγουσα εἶνε ἡ οἰκοδομὴ Ἐπιγραφικοῦ Μουσείου, ὅπερ προώρισται νὰ εἶναι τὸ πρῶτον ἐν τῷ κόσμῳ Ἐπιγραφικὸν Μουσεῖον. Περίσκεψις ἄρα καὶ φειδῶ περὶ τὴν ἐκτέλεσιν ἄλλων οὐχὶ ἐπειγόντων ἔργων ἐπιβάλλεται νῦν τῇ Ἑταιρείᾳ, ὅπως παντὶ σθένει ἐπιδιωχθῇ ἡ ἐκτέλεσις τούτων τῶν ἐν Ἀθήναις ἔργων.

Μεταβαίνομεν νῦν εἰς τὴν ἀπαρίθμησιν τῶν ἔργων τῆς Ἑταιρείας.

Ἐν τοῖς πρώτοις ἀναγγέλλει τὸ Συμβούλιον μετὰ ἰδιαζούσης χαρᾶς, ὅτι κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος ἐπερατώθη ἡ ἀναστήλωσις τοῦ *λέοντος τῆς Χαιρωνείας*, ἐπερατώθη δηλ. ἔργον, οὗτινος τὴν ἐκτέλεσιν ἡ Ἑταιρεία ἀπὸ τῶν πρώτων χρόνων τῆς ιδρύσεως αὐτῆς ὠνειροπόλησε, ὅπερ καὶ αὐτοὶ οἱ ξένοι, ἐνθουσιασθέντες, ἡγουμένου τοῦ διαπρεποῦς ἀρχαιολόγου Βέλκερ, διὰ διεθνῶν χρηματικῶν ἐράνων ἠθέλησαν ποτε νὰ ἐπιχειρήσωσι. Σὺν τῇ συγκολλήσει δὲ καὶ

συμπληρώσει τῶν τεμαχίων τοῦ λέοντος καὶ ἀνιδρύσει τοῦ-
του ἐπὶ τοῦ κατασκευασθέντος βάθρου συνεπληρώθη ἐν μέ-
ρει καὶ τὸ τεῖχος τοῦ περιβόλου, τὸ τοὺς τεθαμμένους ἱε-
ρολογίτας περιχλεῖον, ἐπιτεθείσης ἐπὶ τῶν σωζομένων ἐκ
πώρου λίθου δόμων μιᾶς σειρᾶς νέων λίθων, οἵτινες οὕτω
προφυλάττουσιν ἀπὸ πάσης περαιτέρω καταστροφῆς τοὺς
ὑποκειμένους, ἡμισεσαθρωμένους, παλαιοὺς λίθους. Ἐδα-
πανήθησαν διὰ τὰ ἔργα ταῦτα δρ. 21,426, αἵτινες προστι-
θέμεναι εἰς τὰς κατὰ τὸ προηγούμενον ἔτος 1903 δαπανη-
θείσας δρ. 41,563 ἀναβιβάζουσι τὸ ὅλον πρὸς ἀναστήλω-
σιν τοῦ λέοντος δαπανηθὲν ποσὸν εἰς δρ. 62,989.

Τὸ ἄλλο δὲ ἔργον τῆς Ἑταιρείας, ἡ ἀνοικοδόμησις καὶ
στερέωσις τοῦ ἐν *Φιγαλία* ναοῦ τοῦ *Ἀπόλλωνος*, προήχθη
ικανῶς κατὰ τὸ λήξαν ἔτος. Οἱ καταπεπτωκότες κίονες ἀνι-
δρύθησαν πάντες, πλὴν τῶν δύο τοῦ ὀπισθοδόμου, καὶ οἱ
τοῖχοι τοῦ ὅλου ναοῦ ἀνηγέρθησαν εἰς μέγα ὕψος, ἐπίσης
ἀνηγέρθησαν αἱ πλείονες τῶν ἡμικιονίων ἀντηρίδων τοῦ
ἐσωτερικοῦ τοῦ ναοῦ καὶ ἤρξατο ἡ συμπλήρωσις καὶ στε-
ρέωσις τῶν κατεστραμμένων μερῶν τῶν ἀναβαθμῶν τοῦ
κρηπιδώματος. Ἐδαπανήθησαν δρ. 15,078.

Αἱ δὲ ἀπὸ τοῦ 1902 ἀρξάμεναι ἐργασίαι πρὸς ἀνοικο-
δόμησιν τοῦ *Ἐρεχθίδου* διὰ τοῦ σωζομένου ὕλικου αὐτοῦ
ἐξηκολούθησαν δι' ὅλου τοῦ ἔτους. Ἡ ἀνοικοδόμησις τῆς
κατὰ τοὺς χρόνους τῆς ἐλληνικῆς ἐπαναστάσεως καταπε-
σούσης ἀρχτικῆς προστάσεως εἶχεν ἀνεγερθῇ ἀπὸ τοῦ 1903.
Κατὰ τὸ λήξαν ἔτος συνετελέσθησαν αἱ τῆς στέγης τῆς
προστάσεως ταύτης ἐργασίαι, ἀνηγέρθη ὁ δυτικὸς τοῦ οἰ-
κοδομήματος τοῖχος, ὁ μετὰ τῶν θυρίδων, καὶ ἔγειναν
προπαρασκευαστικαὶ ἐργασίαι πρὸς ἀνέγερσιν καὶ στερέω-
σιν τῶν λοιπῶν μερῶν τοῦ οἰκοδομήματος. Τὰ πάγκαλα

ἐκεῖνα ἀρχιτεκτονικά μέλη τοῦ οἰκοδομήματος, ἅτινα κατὰ γῆς κείμενα ἐφθείροντο ὑπὸ τῶν ἀτμοσφαιρικῶν ἐπιδράσεων, συχνὰ δὲ ἐγίνοντο τὸ ὑποκείμενον βανδαλικῶν πράξεων σκαιῶν καὶ ἀγροίκων ἐπισκεπτῶν τῆς Ἀκροπόλεως, ἐσώθησαν ἀπὸ πάσης περαιτέρω καταστροφῆς, διότι δὲν κεῖνται πλέον χαμαί, ἀλλὰ τοποθετηθέντα ἐν τῇ οἰκείᾳ θέσει συνεπλήρωσαν τὸ οἰκοδόμημα καὶ προσέδωκαν αὐτῷ ἱκανὸν μέρος τῆς παλαιᾶς αὐτοῦ αἰγλῆς. Ἀληθῶς ἀγάλλεται τις βλέπων νῦν οἷον ἐγένετο τὸ Ἐρέχθειον. Ἐδαπανήθησαν δρ. 35,337.

Ἐν Ἀθήναις ἐξετελέσθη καὶ ἄλλο ἔργον κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος, ἐσπερεώθη δηλ. τὸ Θησεῖον ὑποστηρικθέντων τῶν ἐπισφαλῶν αὐτοῦ μελῶν καὶ τοποθετηθείσης ἐν τῇ οἰκείᾳ θέσει τῆς ἐκτετοπισμένης καὶ ἐπικρεμαμένης ἐκείνης μετόπης, ἥς ἕνεκα ἐκινδύνευεν ἡ βορειοδυτικὴ γωνία τοῦ οἰκοδομήματος. Ἐδαπανήθησαν διὰ τὰς ἐργασίας ταύτας δρ. 2,501.

Κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος ἐξηκολούθησεν ἡ Ἐταιρεία καὶ τὰς ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν ἀρξαμένας ἐργασίας αὐτῆς πρὸς οἰκοδομὴν Μουσείων κατὰ τὰς ἐπαρχίας. Δύο δὲ Μουσεῖα κυρίως ᾠκοδόμησε κατὰ τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος ἔτος, Μουσεῖον ἐν Θήβαις καὶ Μουσεῖον ἐν Δήλῳ. Καὶ διὰ μὲν τὸ πρῶτον ἐδαπανήθησαν δρ. 27,137, διὰ δὲ τὸ δεύτερον δρ. 21,884 Ἦρξατο δὲ ἡ οἰκοδομὴ ἐν Θήβαις καὶ στωϊκοῦ ὑποστέγου, ἵνα τοποθετηθῶσιν ἐν αὐτῷ αἱ ἐπιγραφαὶ καὶ τὰ λοιπὰ ὀγκώδη ἀρχαῖα. Ἐν τῷ ὑποστέγῳ τούτῳ δύναται νὰ τοποθετηθῇ καὶ τὸ ἐν Χαιρωνείᾳ κείμενον γύψινον ἐκμαγεῖον τοῦ Λέοντος, ὅπερ εἶνε ἄχρηστον ἐκεῖ πλέον, ἀφ' οὗ ἐπερατώθη ἡ ἐργασία τῆς ἀνιδρύσεως τοῦ Λέοντος.

Ἄλλας συμπληρωματικὰς ἐργασίας ἐν οἰκοδομουμένοις

Μουσείοις βλέπει τις ἐν τῷ ἐντύπῳ ἀπολογισμῷ τῶν ἐξόδων τῆς Ἑταιρείας.

Διὰ τὴν οἰκοδομὴν τῆς νέας πτέρυγος τοῦ ἐν Ἀθήναις Ἐθνικοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Μουσείου ἐδαπανήθησαν κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος δρ. 36,273, ὑπολείπονται ὅμως πρὸς ἀποπεράτωσιν τοῦ ἔργου καὶ ἄλλαι τινὲς δαπάναι, ἰδίᾳ διὰ τὴν πλακόστρωσιν τοῦ ἐδάφους.

Αἱ κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος ἐνεργηθεῖσαι ἀνασκαφαὶ εἶνε συνέχεια τῶν ἀπὸ τῶν προηγουμένων ἐτῶν ἐνεργουμένων. Ποῖα δὲ τὰ ἐν αὐταῖς γενόμενα εὐρήματα καὶ τὰ ἐξ αὐτῶν πορίσματα ἐξέθηκαν ἤδη οἱ διευθύναντες αὐτὰς ἔφοροι καὶ μέλη τοῦ Συμβουλίου κατὰ τὴν γενομένην τῇ παρελθούσῃ Κυριακῇ συνέλευσιν τῶν ἐταίρων, ὑπέβαλον δὲ καὶ ἐκθέσεις πρὸς δημοσίευσιν αὐτῶν ἐν τῷ τεύχει τῶν Πρακτικῶν (ἰδὲ αὐτὰς ἐν τῷ τέλει τοῦ ἀνὰ χεῖρας τεύχους). Διὰ τὰς ἀνασκαφὰς ταύτας ἐδαπανήθησαν κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος ἐν ὄλῳ δραχμαὶ 45,987, αἵτινες κατανέμονται ὡς ἐξῆς α') διὰ τὰς ἀνασκαφὰς τοῦ Ἀμφιαρείου δραχμαὶ 7,010 β') διὰ τὰς ἐν Σουνίῳ ἀνασκαφὰς δρ. 1961, γ') διὰ τὰς ἐν Μυκῆναις ἀνασκαφὰς, κυρίως εἰπεῖν, διὰ τὴν ἐκεῖ γενομένην μεταφορὰν τῶν ἐκ τῶν ἀνασκαφῶν τοῦ Σχλεῖμαν χωμάτων δρ. 2,900, δ') διὰ τὰς ἐν Εὐβοίᾳ ἀνασκαφὰς δρ. 2,030, ε') διὰ τὰς ἐν Χαιρωνείᾳ καὶ Ὀρχομενῷ δρ. 7,988 ς') διὰ τὰς ἀνασκαφὰς Ἐπιδαύρου συμπεριλαμβανομένων τῶν δαπανῶν διὰ τὴν οἰκοδομὴν φυλακείων καὶ διὰ τὴν σύνταξιν σχεδίων τῶν ἀποκαλυφθέντων οἰκοδομημάτων δρ. 18,003, ζ') διὰ τὰς ἐπὶ τοῦ Λυκαίου ὄρους ἀνασκαφὰς δρ. 5,467, καὶ η') διὰ τὰς ἀνασκαφὰς Κυκλάδων δρ. 625.

Εἰσφορὰν ὑπὲρ τοῦ ταμείου πρὸς ὑποστήριξιν τοῦ κατὰ τὴν Βοιωτίαν ναοῦ τοῦ Ὀσίου Λουκᾶ εἰσήνεγκε τὸ Συμ-

βούλιον κατὰ τὸ λήξαν ἔτος δρ. 5000. Ἀλλας δέ τινας δαπάνας διὰ διάφορα ἔργα βλέπει τις ἀναγεγραμμένας ἐν τῷ ὑπ' ὄψιν ὑμῶν ἀναλυτικῷ ἀπολογισμῷ τῶν ἐξόδων τοῦ 1904.

Τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐφημερίδος ἡ ἔκδοσις βαίνει κανονικῶς. Δὲν κατωρθώθη ὅμως νὰ δημοσιευθῶσιν εἰσέτι τὰ Πρακτικά τῆς Ἑταιρείας, διότι σχεδιογραφικοὶ πίνακες πρὸς δημοσίευσιν δὲν ὑπάρχουσιν, οἱ δὲ παρασκευαζόμενοι πίνακες οἰκοδομημάτων τῆς Ἐπιδαύρου δὲν ἐπερατώθησαν εἰσέτι.

Τοσαῦτα εἶχε νὰ λογοδοτήσῃ τὸ Συμβούλιον περὶ τῶν πεπραγμένων τοῦ λήξαντος ἔτους.

ΣΥΝΕΛΕΥΣΕΙΣ ΤΩΝ ΕΤΑΙΡΩΝ

Α' Ειδική συνέλευσις.

Τῇ 23ῃ Ἰανουαρίου 1905 ἡμέρᾳ Κυριακῇ, ὥρα 10ῃ π. μ. συνήλθον οἱ ἑταῖροι εἰς εἰδικὴν συνέλευσιν, ἵνα ἀκούσωσι τὰ πορίσματα τῶν κατὰ τὸ ἔτος 1903 ἐνεργηθειῶν ὑπὸ τῆς Ἑταιρείας ἀνασκαφῶν. Προηδρεύσεν ὁ ἀντιπρόεδρος τοῦ Συμβουλίου κ. Δ. Τσιβανόπουλος.

Παρελθόντες οἱ κατὰ τὸ ἔτος 1903 διευθύναντες ἀνασκαφὰς ἐκτελεσθεῖσας ὑπὸ τῆς Ἑταιρείας ἐξέθεσαν τὰ πορίσματα τῶν ἀνασκαφῶν τούτων.

α') ὁ ἔφορος τῶν ἀρχαιοτήτων κ. Κ. Κουρουνιώτης ἀνέγνωσε 1) τὴν ἔκθεσιν τῶν δι' αὐτοῦ ἐν τῷ Λυκαίῳ ὄρει ἐνεργηθειῶν ἀνασκαφῶν, 2) τὴν ἔκθεσιν τῶν διὰ τοῦ συμβούλου καὶ ἐφόρου κ. Λεονάρδου γενομένων ἐν Ἀμφιαρείῳ ἀνασκαφῶν καὶ 3) τὴν ἔκθεσιν τῶν διὰ τοῦ Γραμματέως τοῦ Συμβουλίου, Γεν. Ἐφόρου τῶν ἀρχαιοτήτων κ. Π. Καβδαδία ἐν τῷ Ἱερῷ τῆς Ἐπιδαύρου ἐκτελεσθεισῶν ἀνασκαφῶν, β') ὁ κ. Β. Στάης σύμβουλος καὶ ἔφορος ἐξέθηκε τὰ περὶ τῶν ἐν Σουνίῳ ἐργασιῶν γ') ὁ σύμβουλος κ. Γ. Παπαβασιλείου, γυμνασιάρχης, ἐξέθηκε τὰ περὶ τῶν ἐν Εὐβοίᾳ ἀνασκαφῶν καὶ δ') ὁ κ. Κλ. Στέφανος, διευθυντὴς τοῦ Ἀνθρωπολογικοῦ Μουσείου, τὰ περὶ τῶν ἐν Νάξῳ ἀνασκαφῶν.

Τούτων γενομένων ἡ συνεδρίασις διελύθη περὶ ὥραν 11 1/2 π. μ.

Α' Τακτικὴ συνέλευσις

Τῇ 30 Ἰανουαρίου 1905 ἡμέρᾳ Κυριακῇ ὥρα 10 1/2 π. μ. συνήλθον οἱ ἑταῖροι εἰς γενικὴν συνέλευσιν ἵνα κατὰ τὰ ἄρθρα 31 καὶ 32 τοῦ Ὁργανισμοῦ ἐκλέξωσι τὸ Προεδρεῖον τῆς συνελεύσεως καὶ τὴν τριμελῆ ἐξελεγκτικὴν Ἐπιτροπεῖαν καὶ ἀκούσωσι τὴν περὶ τῶν πεπραγμένων κατὰ τὸ 1904 λογοδοσίαν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου. Παρῆσαν ἑταῖροι 35.

Διενεμήθη εἰς τοὺς παρόντας ἔντυπος ἀναλυτικὸς ἰσολογισμὸς τῆς χρήσεως 1904.

Γενομένης ψηφοφορίας ἐξελέγησαν ὁμοφώνως Πρόεδρος τῆς συνελεύσεως ὁ κ. Δ. Βικέλας, Ἀντιπρόεδρος ὁ κ. Λουδ. Νικολαΐδης, Α' Γραμματεὺς ὁ κ. Δημ. Ἀντωνιάδης καὶ Β' Γραμματεὺς ὁ κ. Κ. Κουρουνιώτης.

Ἀκολούθως ἐξελέγησαν διὰ μυστικῆς ψηφοφορίας μέλη τῆς ἐξελεγκτικῆς ἐπιτροπείας οἱ κ. κ. Δ. Ἀνέξης, Π. Βαρβαρέσσος καὶ Β. Θεοδωρόπουλος.

Τούτων γενομένων ὁ Γραμματεὺς τοῦ Συμβουλίου κ. Π. Καβδαδίας ἀνέγνω τὴν ἐν σελ. 9 — 19 ἔκθεσιν τῶν πεπραγμένων τῆς Ἑταιρείας κατὰ τὸ ἔτος 1904.

Β' Τακτικὴ συνέλευσις.

Τῇ 13 Φεβρουαρίου 1905 ἡμέρᾳ Κυριακῇ ὥρα 10 1/2 π. μ. συνήλθον τὸ δεύ-

τερον οἱ ἑταῖροι. Τῆς συνελεύσεως προήδρευεν ὁ Πρόεδρος κ. Δ. Βικέλας. Παρῆσαν ἑταῖροι 25.

Ὁ κ. Δ. Ἀντωνιάδης, Ἀ' Γραμματεὺς τῆς συνελεύσεως ἀνέγνω τὴν ἐν σελ. 21—25 ἔχουσαν τῆς ἐξελεγκτικῆς ἐπιτροπείας περὶ τῆς οἰκονομικῆς διαχειρίσεως τοῦ ἔτους 1904.

Ἡ συνέλευσις ἐνέκρινεν ὁμοθυμῶς τὴν γενομένην διαχείρισιν κατὰ τὸ ἔτος 1904 καὶ ἐξέφρασε τὸν ἔπαινον αὐτῆς πρὸς τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον συνάμα δὲ καὶ τὴν εὐαρέσκειαν αὐτῆς πρὸς τοὺς ὑπαλλήλους τῆς Ἑταιρείας.

Ἀκολουθῶς ἐξελέγη πενταμελὴς ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ ἐπιτροπὴ ἐκ τῶν κ. κ. Ν. Καλογεροπούλου, Ἰ. Πεσματζόγλου, Ε. Καλλιωντζῆ, Γ. Δουδουνιώτου καὶ Δ. Ἀντωνιάδου.

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΕΞΕΛΕΓΚΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Πρὸς τὴν Συνέλευσιν τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας

Ἀποδεχθέντες τὴν τιμὴν, δι' ἧς μᾶς περιέβαλεν ἡ ἀπὸ 30 παρελθόντος μηνός ἀπόφασις τῆς συνελεύσεως τῶν ἑταίρων τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας, προέβημεν, κατὰ τὰ νενομισμένα, εἰς τὸν ἔλεγχον τῆς διαχειρίσεως τῶν τῆς Ἑταιρείας τοῦ λήξαντος ἔτους 1904, ἧτις ἔχει ὡς ἑπεται.

Α' ΧΡΗΜΑΤΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΗΣΙΣ

Τ α μ ε ῖ ο ν.

α' Χρέωσις

Τὸ ἀπολειφθὲν ὑπόλοιπον τὴν 31 Δεκεμβρίου 1903.	Δρ.	3,121.36
Εἰσπραχθέντα ἀπὸ ἔσδα Προϋπολογισμοῦ	»	23,084.50
» » προκαταβολάς	»	36,786.40
» » Τράπεζαν Γ. Σκουζέ	»	428,045.95
» » διαφόρους χρεώστας	»	292.50
» » ἐγγυοδοσίας	»	10,300.—
» » παρακαταθήκας	»	3,200.—
» » τόκους ἐγγυήσεως Π. Χρυσανθοπούλου	»	135.—
» » εἰδικὸν Προϋπολογισμὸν Διαχείου	»	527,980.—
Τὸ ὅλον	Δρ.	<u>1.032.945 71</u>

β' Πίστωσης

Ἐπληρώθησαν εἰς ἔξοδα Προϋπολογισμοῦ.	Δρ.	319,455.54
» » προκαταβολάς	»	19,100.—
» » Τράπεζαν Γ. Σκουζέ	»	371,239.30
» » διαφόρους πιστωτάς	»	58,336.85
» » παρακαταθήκας	»	3,200.—
» » τόκους ἑγγυήσεως Π. Χρυσανθοπούλου	»	135.—
» » ἑγγυοδοσίας	»	15,000.—
» » ἐπιστροφὰς χρημάτων	»	500.—
» » διάφορα ἔξοδα Λαχείου	»	219,498.50
Ἐπόλοιπον ἐν τῷ Ταμείῳ τῇ 31 Δεκεμβρίου 1904	»	26,480.52
Τὸ ὅλον	Δρ.	<u>1,032,945.71</u>

Β' ΕΣΟΔΑ ΚΑΙ ΕΞΟΔΑ

α' Χρέωσης

Εἰσπράξεις

1) ἀπὸ εἰσφορὰς τακτικῶν ἐταίρων καὶ δικαιώματα ἐγγραφῆς.	Δρ.	2,475.—
2) » τόκους καὶ μερίσματα	»	15,704.50
3) » ἔσοδα ἀκινήτων κτημάτων	»	75.—
4) » » ἐκ δημοσιευμάτων	»	3,499.—
5) » » » κεκλησιμένων χρήσεων	»	318.—
6) » » διάφορα	»	513.—
7) » » ἐκ τοῦ Λαχείου	»	300,381.50
8) » » ἀπρόοπτα Λαχείου	»	10,239.45
9) » » ποσὸν ληφθέν ἐκ τοῦ κεφαλαίου πρὸς ἐξίσωσιν	»	5,122.80
Τὸ ὅλον	Δρ.	<u>338,328.25</u>

β' Πίστωσης

Πληρωμαί.

1) εἰς μισθοὺς τοῦ προσωπικοῦ τῶν γραφείων	Δρ.	11,717.40
2) » » » ἐπὶ τῶν ἀρχαιοτήτων	»	32,689.05
3) » ἔξοδα γραφείων καὶ διαχειρίσεως	»	3,861.80
4) » » βιβλιοθήκης	»	8,392.10
5) » ἀνασκαφὰς καὶ συντήρησιν ἀρχαίων μνημείων	»	181,299.30
6) » ἀνασκαφικὰ καὶ μουσειακὰ ἔργα ἐν Αθῇναις	»	53,300.35
7) » δημοσιεύματα	»	14,458.20
8) » ἐκτάκτους δαπάνας καὶ διάφορα ἔξοδα	»	3,414.10
9) » συνδρομὰς δι' ἐπιστημονικοὺς σκοποὺς	»	27,700.—
10) » ἔξοδα παρελθουσῶν χρήσεων	»	1,495.95
Τὸ ὅλον	Δρ.	<u>338,328.25</u>

Γ' ΓΕΝΙΚΟΣ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1904

α' Ἐνεργητικόν

Ὑπόλοιπον Ταμείου 31 Δεκεμβρίου 1904	Δρ.	26,480.52
Μετοχαὶ Ἐθνικῆς Τραπεζῆς	»	131,320.—
Ὁμολογίαι Ἐθνικοῦ Δανείου Ἐνοποιήσεως	»	71,837.75
» Πατριωτικοῦ Δανείου τῶν 30,000,000	»	45.—
» Ἐθνικοῦ Δανείου Κεφαλαιοποιήσεως	»	640.—
Προκαταβολαὶ	»	2,231.50
Τράπεζα Γ. Σκουζέ (ἐντοκος κατάθεσις)	»	16,193.35
Χρεώσται ἐκ γραμματίων Λαχείου 1897—1900.	»	1,331.60
» ἐξ ἀκυρώσεως ἐνταλμάτων	»	160.15
Ἀκίνητα κτήματα	»	65,170.24
Κατάστημα τῆς Ἑταιρείας	»	259,863.80
Τὸ ὅλον Δρ.		<u>575,273.91</u>

β' Παθητικόν

1) Ἐγγυοδοσίαι	Δρ.	1,800.—
2) Παρακαταθῆκαι δι' ἀρχαιολογικὰ ἔργα ἐν Ἀθήναις	»	116,464.16
3) Πιστωταὶ διάφοροι	»	7,045.45
4) Κεφάλαιον	»	449,964.30
Τὸ ὅλον Δρ.		<u>575,273.91</u>

Δ' ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ

Ἡ περιουσία τῆς Ἑταιρείας κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1904

ἀνῆρχετο εἰς . . . . . Δρ. 575,273.91

Ἀποτελεῖτο δὲ ἐκ τῶν ἑξῆς.

1) ἀπὸ μετρητὰ ἐν τῷ Ταμείῳ	Δρ.	26,480.52
2) » 56 Μετοχὰς τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς ἀξίας	»	131,320.—
3) » 754 Ὁμολογίας Ἐθνικοῦ Δανείου Ἐνοποιήσεως ἔτους 1898 ἀξίας	»	71,837.75
4) » 36 Ὁμολογίας Πατριωτικοῦ Δανείου 30,000,000.	»	45.—
5) » μίαν ὑπόδειξιν καὶ ἓνα ὀριστικὸν τίτλον Ἐθνικοῦ δανείου Κεφαλαιοποιήσεως	»	640.—
6) » προκαταβολὰς	»	2,231.50
7) » ἐντοκον κατάθεσιν παρὰ τῇ Τραπεζῇ Γ. Π. Σκουζέ	»	16,193.35
8) » χρεώστας γραμματίων Λαχείου 1897—1900	»	1,331.60
9) » » ἐξ ἀκυρώσεως χρηματικῶν ἐνταλμάτων	»	160.15
10) » ἀκίνητα κτήματα ἀξίας	»	65,170.24
11) » Κατάστημα τῆς Ἑταιρείας ἀξίας	»	259,863.91
Τὸ ὅλον Δρ.		<u>575,273.91</u>

ἐξ ὧν ἀφαιρουμένων τῶν ὀφειλομένων

1) εἰς ἐγγυοδοσίαν ἐργολάβου Ν. Μοσχοῦ	Δρ.	1,500.—
2) » » » » Ἰ. Τσισμενάκη	»	300.—
3) » ἀρχαιολογικὰ ἔργα ἐκτελεστέα ἐν Ἀθήναις	»	116,464,16
4) » μισθοὺς φυλάκων καὶ ἐπιμελητῶν τοῦ 1904	»	1,670.—
5) » ἀνεκκαθαρίστους λογαριασμοὺς 1904	»	175,45
6) » ὀφειλομένας ἀμοιβὰς Λαχείου γ' τριμηνίας 1904	»	500.—
7) » » » » δ' » » » »	»	4,700.—
Τὸ ὅλον Δρ.		125,309.61
Ὑπολείπεται καθαρά περιουσία κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1904	Δρ.	449,964.30

Ὡς ἐξάγεται ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἐκτεθέντων ἡ διαχείρισις τῶν τῆς Ἑταιρείας τοῦ λήξαντος ἔτους ὑπῆρξε τελεία καὶ ἄψογος καθ' ὅλα αὐτῆς τὰ μέρη, καὶ ὀφείλεται εὐαρέσκεια εἰς τε τὸν κ. λογιστὴν καὶ λοιποὺς ὑπαλλήλους διὰ τὴν ἀκρίβειαν καὶ ἐπιμέλειαν, μεθ' ἧς διεξήγαγον τὴν ὑπηρεσίαν τῆς διαχειρίσεως ταύτης, ἥτις δέον νὰ κηρυχθῇ ὀρθῶς ἔχουσα καὶ ἐπικυρωθῇ ὁ τε ἰσολογισμὸς καὶ ἀπολογισμὸς τοῦ λήξαντος ἔτους 1904.

Μετὰ ταῦτα δὲν δυνάμεθα νὰ μὴ ἐξάρωμεν τὴν περίνοιαν, τὸν ζῆλον καὶ τὴν φειδῶ μεθ' ἧς τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον διεχειρίσατο τὰ τῆς Ἑταιρείας, πρὸς ὃ ἀμέριστος ὀφείλεται ἔπαινος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 10ῃ Φεβρουαρίου 1905

Τὰ μέλη τῆς ἐξελεγκτικῆς ἐπιτροπῆς.

Β. ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΣ
Π. ΒΑΡΒΑΡΕΣΟΣ
Δ. ΑΝΕΖΗΣ

ΕΚΘΕΣΕΙΣ

ΠΕΡΙ ΤΩΝ

ΑΝΑΣΚΑΦΩΝ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

ΑΜΦΙΑΡΕΙΟΥ ἈΝΑΣΚΑΦΑΙ

Αἱ ἐφ' ἑτος ἐνεργηθεῖσαι ἀνασκαφαὶ ἤρξαντο τῇ 19ῃ Ἰουλίου, διεκόπησαν δὲ Νοεμβρίου μεσοῦντος. Ἔργασίαι ἐγένοντο ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς καὶ τῆς δεξιᾶς ὄχθης τοῦ χειμάρρου. Καὶ ἐκεῖ μὲν ἡρευνήθησαν τὰ κατὰ τὴν πηγὴν τοῦ Ἀμφιαράου, ἧς καὶ πέρυσιν ἐγένετο μνεῖα. Ἐνταῦθα ἠύρεθῃ ἐπιγεγραμμένη στήλη περιέχουσα συγγραφεὺς περὶ ἐπισκευῆς τῆς κρήνης καὶ τῶν λουτρῶνων (πρὸς κρήνην καινὴν ἐν τῷ περὶ Πυθέου τοῦ Σωσιδῆμου ψηφίσματι τοῦ 333/2 π. Χρ. καὶ λουτρῶνα ἀνδρεῖον καὶ λουτρῶνα γυναικειον ἐν ἄλλῃ ἐκδεδομένη ἐπιγραφῇ ἐν ἣ μισθωτῆς Φρύνος Ἀλωπεκῆσι οἰκῶν)· τὸ ἔργον κατὰ τὴν ἐπιγραφὴν ἐκδίδοται ἑνακοσίων δραχμῶν, ὧν τὸ τριτημόριον (ἀκριβῶς εἰπεῖν 325 δραχ.) προκαταβάλλεται ἐκ τοῦ θησαυροῦ καὶ τῶν καπηλείων τῷ μισθωτῇ, ὅστις τὸ ἔργον ἐξεργάσεται ἐξήκοντα ἡμερῶν ἀφ' ἧς ἂν λάβῃ τὸ ἀργύριον· ὁ ἐργῶνς εἶνε Χολαργεὺς τὸν δῆμον, ὁ δὲ ἐγγυητῆς Ἀχαρνεύς, ὁ δὲ ἱερεὺς Δεκελεύς· ἐκ τούτων δῆλον γίγνεται ὅτι ἡ στήλη αὕτη ἀνάγεται εἰς χρόνους, καθ' οὓς ὁ Ὄρωπὸς ἦν ὑπὸ τοῖς Ἀθηναίοις. Τῶν ἐν τῇ ἐπιγραφῇ συμνημονευομένων λουτρῶνων μέρος τι, ὡς φαίνεται, εἶνε τὰ παρὰ τὴν κρήνην ἀποκαλυφθέντα λείψανα, ὧν ἡ ἀνασκαφὴ δὲν ἐπερατώθη.

Παρὰ τὴν κρήνην ἠύρεθῃ καὶ ἄλλη στήλη, ἐφ' ἧς ἐγλυπτὰ τὸ ὄνομα τῆς Ἑστίας κατ' Ἑρετρικὸν (Ἰωνικὸν) τύπον· προέρχεται δέ, ὡς καὶ ἡ παρεμφερὴς γνωστὴ στήλη ἡ φέρουσα τὰ ὀνόματα τοῦ Ἀμφιαράου καὶ τοῦ Ἀμφιλοχου πιθανῶς δὲ καὶ τοῦ Ἑρμοῦ, ἐκ τοῦ βωμοῦ ὃν ὡς πεντέμοιρον περιγράφει ὁ Πausanias.

Ἔτι δὲ μνημονευτέον βᾶθρον ἐπιγεγραμμένον, ὃπερ ἔφερε δύο, ὡς εἰκάζω, χαλκᾶ ἀγάλματα, ἀνδρὸς καὶ παιδός, ἔργα τοῦ γνωστοῦ ἀνδριαντοποιοῦ Λεωχάρους. Ἄλλο βᾶθρον ἔφερεν ἄγαλμα ἀνδρὸς, ἔργον τοῦ γνωστοῦ Ἀθηναίου τεχνίτου Ἡροδώρου· τὸ

ὀρθὸν ὄνομα, ὡς γνωστὸν, κατ' ἐπιγραφῆς τοῦ Ἀμφιαρείου εἶνε Ἡρόδωρος καὶ οὐχὶ τὸ ἄλλοθεν κακῶς παραδεδομένον Ἡρόδοτος. Πέρας δὲ παρὰ τὴν κρήνην ἠϋρέθησαν δύο ἀγαλμάτια μαρμάρινα, ὧν τὸ μὲν ἀκέφαλον, τοῦ Ἀμφιαράου, τὸ δὲ τριμόρφου Ἐκάτης, πρὸς δὲ καὶ τεμάχιον μεγάλου (ὑπὲρ τὸ φυσικόν) μαρμαρίνου ἀνδριάντος θωρακοφόρου (πρβ. τὸ πέρυσιν εὑρεθὲν σκέλος)· τὸ τεμάχιον τοῦτο εἶνε μέρος τοῦ θώρακος, παρίσταται δ' ἐπ' αὐτοῦ ἐν ἀναγλύφῳ ἄθλος τοῦ Ἡρακλέους, ὁ Νέμειος λέων πνιγόμενος, καὶ Τρίτων φέρων ἐπὶ τῶν νώτων Νηρηίδα.

Ἐπὶ δὲ τῆς δεξιᾶς τοῦ χειμάρρου ὄχθης ἐργασίαι ἐγένοντο ὅπου καὶ πέρυσι. Τὰ ἐνταῦθα οἰκοδομήματα εἰσχωροῦσι καὶ εἰς τοὺς παραχειμένους ἰδιωτικούς ἀγρούς, διὰ τῆς σκαφικῆς δὲ ἐρεύνης ἐπεκταθησομένης καὶ εἰς αὐτοὺς θὰ ἀποδειχθῇ ἂν ἐπὶ τῆς ὄχθης ταύτης ὑπῆρχον μετὰ καταλυμάτων τῶν προσερχομένων ἀνθρώπων καὶ τὰ ἐν τῇ προειρημένη ἐπιγραφῇ ἀναφερόμενα καπηλεῖα. Ἐνταῦθα ἀξιόλογον εὔρημα εἶνε ἐπιγεγραμμένη στήλη τοῦ 328/7 π. Χρ., ἧς ἡ ἀρχὴ ἔχει ὥδε· αὐτὸς ἐπέδοσαν εἰς τὸ ἀνάθημα ὃ ἀνέθηκεν ἡ βουλὴ ἐπ' Εὐθυκρίτου ἄρχοντος»· μετὰ τοῦτο ἔπονται ὀνόματα 24 βουλευτῶν Ἀθηναίων καὶ ἄλλα 10 καὶ ψήφισμα δι' οὗ στεφανοῦνται τρεῖς τῶν βουλευτῶν, ὀρίζεται δὲ νὰ σταθῇ ἡ στήλη ἐν τῷ ἱερῷ τοῦ Ἀμφιαράου· τινὲς τῶν εἰρημέων ἀνδρῶν εἶνε γνωστοὶ ἐξ ἀρχαίων συγγραμμάτων καὶ ἄλλων ἐπιγραφῶν. Τῶν δὲ λοιπῶν εὐρημάτων μνημονευθήτω δακτύλιος ἀργυροῦς φέρων ἐπὶ τῆς σφενδόνης ὥσθι ἐμβεβλημένην στήλην, ἴσως χαλκῆν ἐπίχρυσον, μετὰ δύο κιόνων καὶ ἀετώματος τρόπον ναύσκου, ἐν ᾧ φαίνεται ἔκτυπος γυνή, πιθανῶς ἡ Κυβέλη, καθημένη μετὰ τυμπάνου ἐν τῇ ἀριστερᾷ καὶ παρ' αὐτῇ ζῶον, ἴσως λέων (πρβ. *Pollak Goldschmiedearbeiten* 483). Προστεθήτω ἔτι δακτύλιος χαλκοῦς ἐπίχρυσος φέρων ἐπὶ τῆς σφενδόνης γυναικα καὶ σφενδόνη μεγάλη δακτυλίου χαλκοῦ ἐλλιπῆς τὸ ἥμισυ, ἐφ' ἧς σφύζονται τὰ κάτω Ἀθηναῖς μετ' ἀσπίδος.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΛΕΟΝΑΡΔΟΣ

ΑΝΑΣΚΑΦΑΙ ΕΝ ΕΥΒΟΙΑ

Κατὰ τὸ παρελθὸν θέρος ἐπεχειρήσαμεν δοκιμαστικὰς ἀνασκαφὰς ἐν Εὐβοίᾳ παρὰ τὴν Χαλκίδα, ἐν ταῖς ἀρχαίαις Ταμύναις (νῦν Ἀλιβερίῳ) καὶ ἐν Αἰδηψῷ.

Καὶ αἱ μὲν παρὰ τὴν Χαλκίδα ἀνασκαφαὶ τάφων οὐδὲν ἄξιον λόγου ἀπῆνεγκον, διότι εὐρέθησαν μὲν πολλοὶ τάφοι, ἀλλὰ πτωχότατοι καὶ οὐδὲν ἄξιον λόγου κτέρισμα περιέχοντες. Ἐπειδὴ ἐγινώσκομεν ὅτι ἐπὶ τοῦ πλησίον ὄρους, ὅπερ καλεῖται Γιαμῖνα, ὑπῆρχε κτίσμα τι ἀρχαῖον, κοινῶς Δρακόσπιτο καλούμενον, ἐκρίναμεν καλὸν νῦν ἰδωμεν αὐτό. Ἀναθάντες λοιπὸν ἐπὶ τὴν κορυφὴν εὗρομεν τετράγωνον κτίσμα κατεσκευασμένον ἐξ ἐγχωρίου μέλανος λίθου. Οἱ λίθοι ἦσαν τετράγωνοι λελασμένοι κατὰ τὰς γωνίας, ἐξέχοντες δὲ κατὰ τὸ μέσον καὶ ἀκατέργαστοι. Τοῦ κτισματος τούτου σωζομένου εἰς ὕψος 1,50 μ. ἐκάστη πλευρὰ ἔχει μῆκος ἑξέμετρων. Ἐπειδὴ τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ κτισματος εἶνε κεκαλυμμένον ὑπὸ λίθων μικρῶν καὶ μεγάλων καὶ οὐχὶ κενόν, εἰκάζομεν ὅτι ἦτο βωμὸς μέγας ἴσως τῷ Διὶ ἀνατεθειμένος. Ἐκ τοῦ Ἀθηναίου γινώσκομεν ὅτι παρὰ τὴν Χαλκίδα ἐδεικνύετο τόπος, ὃθεν ἀνηρπάγη ὁ Γανυμήδης ὑπὸ τοῦ Διός, Ἀρπάγιον καλούμενος (XIII 601). Ἐκ τῆς θέσεως τεκμαιρόμενοι φρονοῦμεν ὅτι ὁ τόπος, ὃθεν ἀνηρπάγη ὁ Γανυμήδης, ὡς ἐπίστευον οἱ Χαλκιεῖς, οὐδεὶς ἄλλος δύναται νὰ εἶνε ἢ οὗτος. Ἴσως δὲ καὶ τὸ ὄνομα Γιαμῖνα εἶνε παραφθορὰ τοῦ Γανυμήδειον.

Κατόπιν ἐσχάψαμεν ἐν Ἀλιβερίῳ ἐπὶ τῶν λόφων Τροχάλων, Ἀσμίλακος, Ἀναθώνης πρὸς ἀνεύρεσιν τάφων. Καὶ ἐπὶ μὲν τῶν Τροχάλων εὗρομεν φρούριον. ἔνθα, ὡς φαίνεται, διέμενε φρουρά. Τὸ φρούριον τοῦτο σύγκειται ἐκ τριῶν δωματίων, ἅτινα οὔτε ὁμοία τὴν κατασκευὴν εἰσιν οὔτε σύγχρονα. Τὸ πρῶτον δωματίον, οὗ σώζεται ἡ Β. καὶ Ἀ. πλευρὰ, τῆς δὲ Μ. μόνον μ. 1,50, ἔχει σχῆμα πύργου ὁμοίου κατὰ τὸ ἐξωτερικὸν πρὸς ἄλλους δύο κειμένους τὸν μὲν ἐπὶ τοῦ πετρώδους παρὰ τὴν θάλασσαν λόφου, ὅστις καλεῖται Ῥίφι, τὸν δὲ ἐπὶ τοῦ ὄρους τοῦ κει-

μένου ἐν ἀριστερᾷ τῆς ἐκ Χαλκίδος ὁδοῦ. Τῶν σωζομένων πλευρῶν ἡ μὲν πρὸς ἀνατολὰς ἔχει μῆκος 6.85, ἡ δὲ πρὸς Β. 5.95. Τὸ σωζόμενον ὕψος τοῦ τοίχου εἶνε 0,70, τὸ δὲ πᾶχος 0,95 τοῦ μέτρου, ἀποτελεῖται δὲ ἐκ δύο λίθων, ὧν ὁ μὲν ἐξωθεν εἶνε τετράγωνος λελεασμένος κατὰ τὰς γωνίας, ἐξέχων δὲ κατὰ τὰ ἄλλα μέρη καὶ οἶονεὶ ἀκατέργαστος, ὁ δὲ ἐσωθεν εἶνε οὐχὶ τετράγωνος τὸ σχῆμα πάντοτε καὶ μεγέθους οὐχὶ τοῦ αὐτοῦ. ἐξεσμένος ὁμως καὶ λείος. Ἐν τούτῳ εὑρομεν συντρίμματα πίθων μεγάλων μολίβδω συνδεδεμένων, ὧν ἐν τῷ πυθμένι ὑπῆρχον σῦκα ἀπνηθρακωμένα. Παρὰ τὸν πύργον τοῦτον ἐν τῇ ἀνατ. πλευρᾷ εὑρέθησαν τρία δωμάτια, ὧν τὸ μὲν πρῶτον εἶχε μῆκος τριῶν μέτρων, τὸ δεύτερον 2,76, τὸ τρίτον 2,96. Τὸ πᾶχος τοῦ τοίχου καὶ τῶν τριῶν δωματίων μ. 0,45. Τὰ δύο πρῶτα δωμάτια ἐχωρίζοντο ἀπ' ἀλλήλων διὰ σανιδώματος, ὡς τεκμαιρόμεθα ἐκ τοῦ ὅτι ἐπὶ τοῦ βορείου τοίχου παρατηρεῖται μόνον εἰσοχὴ τις πλ. 0,45, τοῦ δὲ τελευταίου δωματίου σώζεται ὁ πρῶτος λίθος ἔχων 0,20 μ.

Ἐν δὲ τῷ Ἀσμίλακι ἀνεύρομεν οὐκ ὀλίγους τάφους Ῥωμαϊκῶν χρόνων. Ἐν ἐνὶ τούτων ὁ νεκρὸς ἦτο κεκαυμένος ἐντὸς τοῦ χώματος. ἐκαλύπτετο δὲ διὰ τριῶν πλακῶν ἐγγχωρίου λίθου ἀκατέργαστων. Ὁμοίως ὁ νεκρὸς ἄλλου ἦτο κεκαυμένος, ἔκειτο δὲ ὑπὸ ἡμίπιθον μαρμαρίνον ἀνεστραμμένον ἐπὶ τοῦ χώματος. Τέσσαρες ἄλλοι νεκροὶ ἦσαν ἐντὸς λαρνάκων μαρμαρίνων κεκαλυμμένων διὰ πωμάτων, ὧν τὰ μὲν ἄλλα ἦσαν ἐπίπεδα, ἐν δὲ ἀετωματοειδές. Ἐν τῷ τάφῳ τῷ ἔχοντι τὸ ἀετωματοειδές κάλυμμα εὑρέθη μικρὸν ἄγγειον ἔχον κοσμήματα ἐρυθρὰ ῥομβοειδῆ διὰ μελανῶν γραμμῶν χωριζόμενα. Ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ λόφου εὑρομεν καὶ δύο κάλπας χαλκᾶς, ὧν μία ἔκειτο ἐντὸς ἡμιπίθου ἔχοντος πῶμα, ἡ δὲ ἄλλη ἐντὸς περιβλήματος τετραγώνων κεράμων. Τούτων ἡ μὲν πρώτη ἦτο διαβεβρωμένη ἐπὶ τοῦ μέρους ἐνθα ἐστηρίζετο ἐπὶ τοῦ λίθου, ἡ δὲ ἑτέρα ἐξήχθη εἰς τεμάχια. Τῆς τελευταίας ἡ λαβὴ ἔφερεν, ἐνθα ἦτο κεκολλημένη ἐπὶ τῆς γαστροῦ, κεφαλὴν γυναικὸς καλὴν.

Ἐν δὲ Ἀναθώνῃ εὑρομεν τάφους ἐπτὰ, ὧν οἱ μὲν ἦσαν καλυβίται, κεκαλυμμένοι δὲ ἄνωθεν διὰ πλακῶν ἐγγχωρίου λίθου,

οἱ δὲ ἦσαν ἐσκαμμένοι ἐντὸς τοῦ πώρου ἀλλὰ μὴ ἐπενδεδυμένοι ἐσωθεν διὰ κεράμων. Ἐν δυσὶ τούτων εὐρέθησαν 4 οἰνοχοαὶ μικραὶ μέλαιναι καὶ μία κόρη καθημένη ἄτεχνος. Πάντων οἱ νεκροὶ πλὴν ἐνὸς βλέποντος πρὸς ἀνατολὰς ἔβλεπον πρὸς δυσμὰς. Ἐπὶ τινος δὲ λοφου εὗρομεν λάρνακα, ἐν ᾗ ἦσαν ἐπτὰ νεκρῶν κεφαλαὶ καὶ ὀστᾶ.

Ἐν δὲ Αἰδηψῷ ἐσκάψαμεν ἐν τῷ κτήματι Ζωντανοῦ, ἐνθα πρὸ ἐτῶν εἶχον εὐρεθῇ ἐπιγραφαὶ πρὸς τὸν αὐτοκράτορα Ἀδριανόν, πρὸς τὸν Σεπτίμιον Σευήρον Περτίνακα καὶ πρὸς τὸν Αὐγουστον Κωνσταντῖνον καὶ εἰκὼν Ῥωμαίας δεσποίνης καὶ ἀνδριᾶς Ἀντινόου ἐν σχήματι Διονύσου. Ἡρξάμεθα σκάπτοντες ἐκ τοῦ μέρους ἐνθα εἶχεν εὐρεθῇ ἡ Ῥωμαία δεσποινα, ἐνεπέσομεν δὲ εἰς τὸν περίβολον Ῥωμαϊκοῦ βυλανείου κυκλοτεροῦς, ᾧ ἀκολουθήσαντες ἀπεκαλύψαμεν πάντα τὸν περιβάλλοντα τὸ οἰκοδόμημα κυκλοτερῇ τοίχον. Κατόπιν εἰσῆλθομεν εἰς τὸ ἐσωτερικὸν αὐτοῦ. Ἡ διάμετρος τοῦ κύκλου τούτου ἦτο μέτρα 20,88. Ἡ πρόσοψις τοῦ οἰκοδομήματος βλέπουσα πρὸς τὴν θάλασσαν ἔκειτο ἐπὶ τοίχου, ἀποτελοῦντος τρόπον τινὰ χορδὴν τοῦ κύκλου, ἥς τὸ μῆκος εἶνε 5 μέτρα. Παραλλήλως τοῦ περιβάλλοντος κυκλοτεροῦς τοίχου ἔκειτο ἕτερος ἀρχόμενος ἀπὸ τοῦ τοίχου τῆς προσόψεως καὶ λήγων ὀλίγα μέτρα ἄνωθεν ἐπὶ τῆς ἀνατολικῆς πλευρᾶς. Μεταξὺ δὲ τοῦ τοίχου τῆς προσόψεως καὶ τοῦ παραλλήλου τοίχου πρὸς τὸν κυκλοτερῆ ἔκειντο 4 δωμάτια, ὧν τὰ μὲν τρία κατὰ μῆκος τῆς προσόψεως τὸ δ' ἕτερον ὀπισθεν τοῦ ἐν μέσῳ τῶν τριῶν εὐρισκομένου καὶ ἔχοντος σχῆμα πολυγωνικόν (ἀκριβῆς περιγραφὴν ποιησόμεθα, ὅταν κατασκευασθῇ τὸ σχέδιον). Ἐν τῇ πρὸς ἀνατολὰς πλευρᾷ ἐν ἀριστερᾷ δὲ τῷ ὀρώντι πρὸς τὴν θάλασσαν, ἐνθα ἦν αἶθουσα διαμονῆς, εὐρέθη κατὰ χώραν κείμενος κίων ἔχων ῥαβδώσεις τριγωνικάς. Αἱ ῥαβδώσεις ἀρχόμεναι ἐκ δεξιῶν καὶ προχωροῦσαι λοξῶς μέχρι τοῦ μέσου κατόπιν λαμβάνουσιν ἐναντίαν διεύθυνσιν, ὥστε μακρόθεν ὁ κίων ὀρώμενος φαίνεται συγκείμενος ἐκ δύο τεμαχίων. Ὁμοίου κίονος εὗρομεν μόνον τὸ κιονόκρανον, ὡς δὲ εἶπεν ἡμῖν ὁ ἐνοικιαστὴς τοῦ κτήματος τὸν ἕτερον τῶν κίωνων, οὐ ἡμεῖς εὗρομεν τὸ κιονόκρανον, ἔδωρήσατο τῷ ἀξιώματι τοῦ ἱππικοῦ κ. Ῥαγκαβῇ Ἐν τῷ

δωματίῳ τούτῳ ὡς καὶ ἐξῶθεν ἐπὶ τῆς προσόψεως ὑπάρχουσι κόγχαι. Τὸ κεντρικὸν δωμάτιον εἶνε πολυγωνικόν. Ἡ εἰς αὐτὸ εἰσοδος ἐγένετο ἐκ τοῦ ἀνατολικοῦ διαδρόμου διὰ διόδου θολωτῆς, ἀποληγούσης εἰς προθάλαμον μικρόν. Ἐν τῷ βαλανείῳ τούτῳ ἐγένετο χρῆσις ὕδατος θερμοῦ τῶν πηγῶν, καὶ ἰδίως τῆς νῦν λεγομένης πηγῆς τῶν Ἀγίων Ἀναργύρων, οὗ τὸ ὕδραγωγεῖον εὗρομεν ἐπὶ τῆς βάσεως τοῦ λόφου, ὅστις ὑπέρκειται τῷ βαλανείῳ. Ὅτι δὲ τοιοῦτου ὕδατος χρῆσις ἐγένετο δεικνύουσι αἱ ἐν τοῖς σωλῆσι φαινόμεναι καὶ νῦν ἀπολιθώσεις. Ἐσκάψαμεν αὐτὸ μέχρι τῶν θεμελίων, ἐν οὐδενὶ τῶν δωματίων εὗρομεν στρώσιν. Εἰκάζομεν ἄρα ὅτι ἦτο ἐπεστρωμένον σανίσιν. Ἐν αὐτῷ εὗρομεν στηθαίον φέρον ἐφθαρμένα τρία προσωπεῖα, βραχίονα μεγάλου παιδός, χεῖρα μικροῦ καὶ προτομὴν παιδίου μικροῦ ἐξ ἀναγλύφου ἀποκεκομμένην. Τὸ σπουδαιότερον τῶν εὕρημάτων εἶνε κεφαλὴ Ῥωμαίου· αὕτη ἡ κεφαλὴ εὗρεθῆ ἀκριβῶς ἐπὶ τοῦ ἀντιθέτου τοίχου ἐν ᾧ εἶχεν εὗρεθῆ ἡ Ῥωμαία δέσποινα, δηλ. ἐν τῇ ἀνατ. πλευρᾷ. Ὅσον δύναται τις νὰ κρίνῃ ἐκ τῆς ὁμοιότητος τῶν ἐπὶ τῶν νομισμάτων ἀπεικονιζομένων προσώπων, ἡ μὲν Ῥωμαία δέσποινα ὁμοία φαίνεται πρὸς τὴν σύζυγον τοῦ Σευήρου Ἰουλίαν Δόμναν, ἡ δὲ κεφαλὴ πρὸς τὴν τοῦ υἱοῦ αὐτῆς Καρακάλλα. Ἐκ λύχνου δέ, ὃς εὗρεθῆ ἐντὸς τῶν λίθων φέρων σταυρόν, ἐξάγεται ὅτι τὸ βαλανεῖον ἦν ἐν χρήσει καὶ ἐπὶ τῶν Χριστιανικῶν χρόνων.

Ἐν Αθήναις, τῇ 26 Ἰανουαρίου 1905.

Γ Α ΠΑΠΑΒΑΣΙΛΕΙΟΥ

ΑΝΑΣΚΑΦΗ ΛΥΚΑΙΟΥ

Καὶ κατὰ τὸ 1904 ἐγένοντο ἐπὶ δύο καὶ ἡμισυν περίπου μῆνας ἀπὸ τοῦ Αὐγούστου μέχρι τῶν μέσων Ὀκτωβρίου ἀνασκαφαὶ ἐπὶ τοῦ Λυκαίου.

Ἐν πρώτοις ἀνεσκάφη ὁ πλησίον τοῦ τεμένους τοῦ Λυκαίου Διὸς

χωρος πλησίον τῶν κατὰ τὰς παρελθόντων ἐτῶν ἀνασκαφὰς ἀνευρεθεισῶν θάσεων τῶν κίωνων τοῦ Πausανίου.

Πλησίον τῶν κίωνων ἀνευρέθησαν καὶ ἄλλαι βάσεις ἀναθημάτων καὶ στηλῶν.

Ἀλλὰ πρὸ πάντων ἄξια λόγου εὐρήματα εἶνε ὀκτώ χαλκᾶ ἀγαλμάτια ἄριστα διατηρούμενα, ὧν τὰ τέσσαρα παριστῶσιν αὐτὸν τὸν Δία τὸν Λυκαῖον, τὰ δ' ἄλλα τὸν Ἑρμῆν ἢ ἄλλους ἀνθρώπους.

Ἐν τῶν ἀγαλμάτων τοῦ Διὸς εἶνε τοῦ μέσου τοῦ 6 αἰῶνος καὶ παριστᾷ τὸν Θεὸν καθήμενον καὶ κρατοῦντα ἐν μὲν τῇ ἀριστερᾷ χειρὶ τὸν κεραυνόν, ἐν δὲ τῇ δεξιᾷ ἀντικείμενόν τι ὁμοιάζον πρὸς τὴν μαντικὴν ῥάβδον τῶν Ῥωμαίων, ὅμοιον πρὸς τὸ ὁποῖον πρῶτον νῦν ἀπαντᾷ ἐν παραστάσει τοῦ Διὸς. Τοῦ ἀγαλματίου τούτου ἡ ἐργασία εἶνε πολὺ ἐπιμεμελημένη· εἶνε δ' ἐν γένει τοῦτο ἀριστούργημα τῶν ἀρχαϊκῶν τῆς τέχνης χρόνων.

Τὸ τέμενος περιωρίζετο διὰ σειρᾶς μεγάλων ἀκατεργάστων λίθων καὶ εἶχεν μῆκος 120 μέτρων καὶ πλάτος περίπου 55 μέτρων.

Διὰ τῶν ἀνασκαφῶν ἡμῶν ἀπεδείχθη, ὅτι τὸ ἱερόν τοῦ Λυκαίου Διὸς εἶχε τὴν συνήθη μορφήν Ἑλληνικοῦ ἱεροῦ ἀποτελουμένου ἐκ περιωρισμένου τινὸς χώρου ἀφιερωμένου εἰς τὸν Δία, τοῦ τεμένους καὶ ἐκ τοῦ βωμοῦ, περὶ οὗ ὠμιλήσαμεν κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος. Ὅπως καὶ εἰς τὰ λοιπὰ ἑλληνικὰ ἱερά, προσεφέροντο καὶ εἰς τὸ ἱερόν τοῦ Λυκαίου Διὸς μικρὰ καὶ μεγάλα ἀναθήματα καὶ ἀναμνηστικαὶ στήλαι.

Ἐξηκολούθησαν πρὸς τούτοις καὶ ἐφέτος αἱ ἀνασκαφαὶ ἐν τῷ Ἱπποδρόμῳ τοῦ Λυκαίου Διὸς.

Ἐν τούτῳ ἀνεκαλύφθη ἐφέτος κατὰ τὸ νότιον ἄκρον μακρὰ στοὰ μὴ ἀνασκαφεῖσα εἰσέτι ἐξ ὁλοκλήρου. Αὕτη ἔχει βαθμίδας ἐκ λίθου πώρου καὶ μαρμαρίνους κίονας, ὧν δύο εὐρέθησαν καταπιπτωκότες πλησίον τοῦ ἀνασκαφέντος μέρους ταύτης.

Εἰς ἀπόστασιν 40 περίπου μέτρων πρὸ τῆς στοᾶς ταύτης ὑπάρχουσι παράλληλοι πρὸς ταύτην τέσσαρες σειραὶ λιθίνων βαθμίδων, αἵτινες ἐχρησίμευον ὡς καθίσματα. Εἰς ἀπόστασιν 15 μέτρων ἀπὸ τῶν βαθμίδων τούτων ἐπὶ χαμηλοτέρου ἐπιπέδου, ἐπὶ τῆς πλατείας τοῦ Ἱπποδρόμου ὑπῆρχεν ἀκόμη μία σειρά πολυτι-

μοτέρων καθισμάτων, τῶν ὁποίων μόνον ἡ ἀνατολικὴ ἄκρα ἀνεσκάφη.

Εἰς ἀπόστασιν 265 μέτρων ἀπὸ τῶν τελευταίων τούτων καθισμάτων σφύζονται εἰσέτι αἱ δύο νύσσαι, αἵτινες εἶνε λίαν χαμηλοὶ στρογγύλοι κίονες ἀπέχοντες ἀπ' ἀλλήλων μὲν μέτρα 60 καὶ ἐκότερος ἀπὸ τῆς ἀντιστοιχούσης αὐτῷ πλευρᾷ τοῦ ἵπποδρόμου περὶ τὰ 30 μέτρα.

Περὶ τὸ μέσον τῆς πλατείας τοῦ ἵπποδρόμου ἀνευρέθησαν καὶ πολλοὶ λίθοι μετ' αὐλάκων, ὅμοιοι πρὸς τοὺς συνήθως σημειοῦντας τὴν ἀφειτηρίαν καὶ τὸ τέρμα τῶν σταδίων ὡς π. χ. τοῦ τῆς Ἐπιδαύρου καὶ Ὀλυμπίας, ἐξ οὗ φαίνεται, ὅτι τὸ στάδιον, ὅπερ ὁ Πausanias λέγει, ὅτι εὕρισκετο πρὸ τοῦ Ἰπποδρόμου, ἔκειτο κυρίως ἐν αὐτῷ, κατὰ τὸ πρόσθιον αὐτοῦ μέρος.

Πλησίον τοῦ ΝΔ ἄκρου τοῦ Ἰπποδρόμου ἀνεσκάφη μέγα μέρος πολὺ μεγάλου ὀρθογωνίου κτιρίου ἀποτελουμένου, ὡς φαίνεται, ἐκ δωματίων κειμένων πέριξ κεντρικῆς αὐλῆς.

Ἡ πύλη τοῦ κτιρίου τούτου, οὗτινος ὁ προορισμὸς εἶνε εἰσέτι ἄγνωστος, εὕρισκεται κατὰ τὴν νοτίαν αὐτοῦ πλευράν. Οἱ τοῖχοι σφύζομενοι εἰς ἀρκετὸν ὕψος δεικνύουσι τὸν κατὰ τοὺς πρώτους Μακεδονικοὺς χρόνους συνήθη τρόπον οἰκοδομίας.

Ἡ πρὸ τοῦ κτιρίου τούτου πλατεῖα εἶνε πλακόστρωτος, ἀλλὰ μόνον ἐλάχιστον μέρος ταύτης ἀνεσκάφη.

Γλυπτὰ καὶ ἐφέτος δὲν εὕρεθησαν ἐν τῇ ἀνασκαφῇ τοῦ Ἰπποδρόμου, ἔχω ὅμως πολλὰς ἐλπίδας, ὅτι ἐν μελλούσῃ ἀνασκαφῇ, καὶ πρὸ πάντων ἐν τῇ τελευταίᾳ πλακοστρώτῃ πλατείᾳ θὰ ἀνευρεθῶσι πολλὰ τοιαῦτα.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 31 Δεκεμβρίου 1904.

Κ. ΚΟΥΡΟΥΝΙΩΤΗΣ

ΑΙ ΠΑΡΑ ΤΗΝ ΧΑΙΡΩΝΕΙΑΝ, ΤΟΝ ΟΡΧΟΜΕΝΟΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΛΑΤΕΙΑΝ ΑΝΑΣΚΑΦΑΙ (¹)

Αἱ ἐν Βοιωτίᾳ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἀνασκαφαί, τὰς ὁποίας ἤρ-
χισα τὴν 1 Ἰουλίου καὶ μέχρι τῆς 9 Ὀκτωβρίου ἐξηκολούθησα,
ἀπέβλεψαν εἰς τὰ ἐξῆς σημεία:

1) εἰς τὸν νοτίως καὶ ὀλίγον ἔξω τοῦ Ὀρχομενοῦ, ἐντὸς τῶν
ἀμπελώνων κείμενον τύμβον·

2) εἰς συστάδα γεωμετρικῶν τάφων περὶ τὴν μίαν ὥραν
νοτίως τοῦ Ὀρχομενοῦ, παρὰ τὸ χωρίον Βρανέζι·

3) εἰς τὸν παρὰ τὸν Κηφισόν, ἀντικρὺ τῆς Χαίρωνείας προ-
ϊστορικὸν συνοικισμόν·

4) εἰς ἀρχαῖον ἐλληνικὸν ἱερὸν καὶ βυζαντινὸν ναόν, νο-
τίως τοῦ Λέοντος τῆς Χαίρωνείας κείμενον.

5) εἰς τὸν κατὰ τὴν Χαίρωνεϊαν τύμβον τῶν Μακεδόνων·

6) εἰς δύο προϊστορικοὺς συνοικισμοὺς παρὰ τὸ χωρίον
Μάνεσι, τοῦ δήμου Ἐλατείας, ἐν τῇ Φωκιῇ πεδιάδι·

7) εἰς τύμβον ἐλληνικῶν χρόνων, ὀλίγον ἔξω τοῦ χωρίου
Δραχμανίου, τοῦ δήμου Ἐλατείας, κείμενον·

8) εἰς προϊστορικὸν συνοικισμόν, ὡσαύτως ἐγγὺς τοῦ αὐ-
τοῦ χωρίου κείμενον.

1) Ὁ παρὰ τὸν Ὀρχομενὸν τύμβος

Τὴν πρώτην ἀπόπειραν πρὸς ἀνασκαφὴν τοῦ τύμβου τούτου
ἐκαμεν ὁ Σλειμαν ἐν ἔτει 1881 ὥς με ἐβεβαίωσεν ὁ ἔφορος κ.
Βαλέριος Στάης, ἀλλ' ἄνευ ἀποτελέσματος τινος. Ἀνεσκάφη
τότε ἐν τῷ κέντρῳ ὄρυγμα εἰς βάθος μικρόν, ἀλλ' ἡ ἐργασία ἐγ-
κατελείφθη ἀμέσως. Κατὰ Μάρτιον τοῦ 1903, καθ' ὃν χρόνον ὁ
κ. Φουρτβαϊγγλερ μετὰ τῶν κ.κ. Μποῦλε καὶ Ρίτσελ ἔσκαπτον
ἐν Ὀρχομενῷ, ἐπεχείρησα τὴν τελειωτικὴν ἀνασκαφὴν τοῦ τύμ-
βου τούτου (ἴδε Πρακτικά τοῦ 1903 σελ. 41). Ἀλλ' ἐνῶ
ἐπλησίαζα ἤδη κατὰ τὸ κέντρον, ὡς ὑπέθετα, τὸ στερεὸν ἔδαφος

(¹) Πρβλ. *Untersuchungen in Boiotien und Phokis* ἐν Athen.
Mitteilungen 1905 σελ. 113-140.

καὶ ἡ σκαπάνη προσέκρουεν εἰς ὀγκώδεις λίθους σωρευμένους, ὡς εἶκαζον, ἐπ' αὐτοῦ, ῥαγδαῖαι ἐπανειλημμένοι βροχαί, πληρώσασαι τὸ ἀνοιγόμενον ὄρυγμα δι' ὑδάτων, κατέστησαν ἀδύνατον τὴν ἐξακολούθησιν τῆς ἐργασίας. Τὸν Ἰούλιον τοῦ τρέχοντος ἔτους ἀνέλαβον αὐτὴν πάλιν μετὰ πολὺ μεγαλειτέρας ἐλπίδος ἐπιτυχίας, διὰ τὸ ξηρὸν τῆς ἐποχῆς, καὶ ἐπὶ τέσσαρας ἐβδομάδας ἐξηκολούθησα, ἐπασχολῶν τριάκοντα ἐργάτας.

Εὐρύνας εἰς δεκαπέντε περίπου μέτρων πλάτος καὶ μῆκος τὸ κεντρικὸν ὄρυγμα ἐπροχώρησα πρὸς τὸ βάθος, ἀνασκάπτων τὸ ἀμμῶδες, ἐν ἀρχῇ μόνον σκληρότατον καὶ ξηρὸν, κατόπιν δὲ μαλακὸν καὶ ὑγρὸν χῶμα. Τὸ 1903 εἶχα συλλέξει ἐν αὐτῷ εὐάριθμά τινα μόνον θραύσματα ἀγγείων, τὰ μὲν μονόχρωμα, μηχανικῶς στιλβωμένα χειροποίητα, τὰ δὲ πόδας κυπέλλων μυκηνοβοιωτικῶν. Ὀλίγιστα ἐκ τῶν τελευταίων τούτων ἀνεῦρον καὶ φέτος· ἐν γένει τὸ χῶμα δὲν περιεῖχε οὔτε λίθους οὔτε χάλικας οὔτε θραύσματα ἄλλα ἀγγείων.

Μόνον εἰς βάθος πέντε μέτρων εὐρέθη χονδροειδῆς χύτρα καὶ εὐθὺς κατωτέρω σκελετὸς εὐδιάκριτος νεαροῦ, ὡς ἐδείκνυν οἱ ὀδόντες, ἀνθρώπου ἐν τῇ γνωστῇ θέσει τῆς ταφῆς προϊστορικῶν χρόνων, ἥτοι ἐπὶ τῆς πλευρᾶς κειμένου καὶ τὰ γόνατα πρὸς τὸ στῆθος συστέλλοντος. Ἡ κεφαλὴ φαίνεται κλίνουσα πλαγίως πρὸς λίθον.

Εἰς βάθος ἕξ περίπου μέτρων ἤρχισεν ἀποκαλυπτόμενος κολοσιαῖος σωρὸς λίθων, βεβαίως λατομημένων ἐκ τοῦ πλησίον βουνοῦ τοῦ Ὀρχομενοῦ, τῶν μὲν ὀγκωδῶν, τῶν δὲ καὶ ὀγκωδεστάτων, σχηματίζων κῶνον διαμέτρου ἕξ περίπου μέτρων καὶ ὕψους δύο μέτρων. Ἐπὶ τοῦ ἀρχικοῦ στερεοῦ ἔδαφος, ὅπερ κεῖται ὀκτὼ μέτρα κατωτέρω τῆς νῦν ἀπημβλυμένης κορυφῆς τοῦ τύμβου, περιφερικῶς ἐστήθησαν μετ' ἐπιμελείας οἱ ὀγκωδέστατοι τῶν λίθων τούτων κλίνοντες πρὸς τὰ ἔνδον, κατόπιν δὲ ἐρρίφθησαν ἐν τὸς οἱ παμπληθεῖς λίθοι, μεταξὺ τῶν ὁποίων εἰσέδυσσε τὸ ἄνωθεν κατόπιν σωρευθὲν χῶμα τοῦ τύμβου.

Τὸ περίξ τοῦ κῶνου τούτου τῶν λίθων στερεὸν ἔδαφος εἶνε μαλακόν, γλοιῶδες, παχύ, ἄνευ λιθαρίου ἢ χάλικος, ὅποιον εἶνε ὅλον τὸ ἔδαφος τῆς ἀχανοῦς πεδιάδος τῆς Κωπαίδος. Ἀλλ'

ἡ ἐπιφάνεια τῆς πεδιάδος ταύτης περὶ τὸν τύμβον εἶνε σήμερον κατὰ τρία μέτρα ὑψηλότερα τοῦ στερεοῦ ἐδάφους, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἀνηγέρθη ὁ τύμβος· τοῦτο σημαίνει ὅτι εἰς τὸ διαρρεῦσαν ἔκτοτε χρονικὸν διάστημα τῶν χιλιετηρίδων — διότι τόσον ἀρχαῖος βεβαίως εἶνε ὁ τύμβος — αἱ προσχώσεις τοῦ Κηφισοῦ ποταμοῦ ἀνύψωσαν τὴν πεδιάδα κατὰ τρία μέτρα, οὕτως ὥστε ὁ ἀρχικῶς ὀκτῶ τοῦλάχιστον μέτρα ὑψηλὸς τύμβος, φαίνεται σήμερον ἔξωθεν πέντε μόνον περίπου μέτρα ἔχων ὕψος.

Τοὺς λίθους τοῦ κώνου ἤρχισα μετὰ μεγάλων δυσκολιῶν ἀπομακρύνων ἀπὸ τοῦ κέντρου, πρὸς τὰ πλευρὰ τοῦ ὀρύγματος, διότι νὰ ἀναβιβασθῶσιν ἐπάνω ἦτο ἀδύνατον διὰ τὸ πλῆθος καὶ τὸν ὄγκον των. Ἦτο ἀνάγκη νὰ ἐξετάσω τί οὗτοι ἐκάλυπτον· διότι ἀσκόπως βεβαίως δὲν ἐσωρεύθησαν ἐκεῖ, μεταφερθέντες ἐκ τῶν χιλιόμετρον τοῦλάχιστον ἀπεχόντων λατομείων τοῦ βουνοῦ. Τὸ ὅλον αὐτῶν ποσὸν ὑπελόγισα ἀποτελοῦν πεντήκοντα περίπου κάρρων φορτίον.

Μεταξὺ τῶν λίθων, οἵτινες ὡς εἶπον εἶχον ἀτάκτως ῥιφθῇ εἰς τὸν σωρόν, ὑπῆρχον ὡς εἰκὸς κενά, τὰ ὁποῖα μόλις ἐπλήρου τὸ ἄνωθεν εἰσχωρῆσαν χῶμα. Εἰς τὰ κενὰ ταῦτα εὗρισκον συχνάκις τεμάχια ἀγγείων μυκηναϊκῶν, ἐξ ὧν εὐδιάκριτα παντελῶς ἦσαν τὰ τῶν μυκηναϊκῶν πρόχων, ἥτοι τῶν ὑπὸ τῶν Γερμανῶν κληθέντων *Bügelkannen*.

Ἀφοῦ ἀπεμάκρυνα μέχρι τοῦ στερεοῦ ἐδάφους τοὺς λίθους εἰς ἓν σημεῖον, παρετήρησα πρῶτον ὅτι ἐκ τῆς νοτίου πλευρᾶς ἐσχηματιζέτο εἶδος δρόμου μυκηναϊκοῦ τάφου, διότι ἐκατέρωθεν οἱ λίθοι εἰς εὐθυγραμίαν ἦσαν ἐμπηγμένοι ὀρθοὶ εἰς τὸ ἔδαφος· δεύτερον ὅτι ὁ οἶονεῖ «δρόμος» αὗτος ἦτο στρωμένος μὲ μικρὰ λιθάρια, ἐπὶ τῶν ὁποίων ὑπῆρχε ὀλίγη στάκτη καὶ ἄνθρακες καὶ ὅσῃ τινα ζῶων· ἐσχηματιζέτο δηλονότι ἐκεῖ εἶδος ἐστίας. Ἀλλ' εἰς τὸ λοιπὸν μέρος ἀντὶ νὰ εὕρω ἐξακολουθοῦν τὸ περὶ τὸν κώνον ἀρχικὸν ἔδαφος τῆς πεδιάδος, παρετήρησα ὅτι ὑπῆρχε κατακεχυμένη καθαρὰ ἄμμος, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἐσωρεύθησαν οἱ λίθοι.

Τί ἄλλο πλέον ἡδυνάμην νὰ ὑποθέσω, ἢ ὅτι εἶχεν ἀνασκαφῇ αὐτοῦ τὸ ἔδαφος διὰ νὰ ταφῶσι νεκροὶ πιθανῶς, κατόπιν δὲ ἐρρίφθη ἐπ' αὐτῶν ἄμμος καὶ κατόπιν, διὰ νὰ καταστῇ ἀδύνατος πᾶσα

τυμβωρυχία, ἐσωρεύθη ὁ κολοσσιαῖος κῶνος τῶν λίθων, ἐφ' ὧν τέλος ἀνηγέρθη ὁ χωμάτινος τύμβος εἰς ὕψος ὀκτώ μέτρων.

Δὲν ἔμεινε πλέον ἢ νὰ ἀνασκάψω καὶ τὴν ἄμμον ταύτην. Ἀλλὰ μόλις ἐτέθη εἰς ἐνέργειαν ἡ σκαπάνη, καὶ τὸ ὕδωρ ἤρχισεν ἀναβλύζον ὡς ἀπὸ πηγῆς ἡ φρέατος ἄφθονον, καθιστῶν ἀδύνατον τὴν ἐξακολούθησιν τῆς ἐργασίας.

Ἡ ἐμφάνισις τοῦ ὕδατος τοῦ ὕδατος εἶνε εὐεξήγητος. Σήμερον τὰ ὑπόγεια ὕδατα τῆς πεδιάδος ἐμφανίζονται κατὰ τὸ θέρος εἰς βάθος τριῶν περίπου μέτρων κατὰ τὴν ἀνόρυξιν φρεάτων. Ἀλλὰ τὸ ἀρχικὸν ἔδαφος αὐτῆς κεῖται ὡς εἶπον τρία μέτρα βαθύτερον τῆς σημερινῆς ἐπιφανείας τῆς πεδιάδος. Ἀκριβῶς λοιπὸν εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο ἐνεφανίσθη ἐν τῷ τύμβῳ τὸ ὕδωρ. Τοῦτο κατέρχεται ἔτι βαθύτερα, μόνον κατὰ Σεπτέμβριον καὶ Ὀκτώβριον μῆνα, ἐὰν κατὰ τὸν χρόνον τοῦτον συμπέσῃ διαρκὴς ἀνομβρία· διότι τότε κόπτονται καὶ τὰ νερά τῶν περὶ τὸν τύμβον μεγάλων ποτιστικῶν αὐλάκων τῆς πεδιάδος, τῶν ὁποίων ἡ στάθμη κειμένη τρία μέτρα ὑψηλότερα τῆς παμπαλαίας ἀρχικῆς ἐπιφανείας αὐτῆς προκαλεῖ πρόσθετον πίεσιν ἀναβιβάζουσιν τὸ ὑπόγειον ὕδωρ μέχρι ταύτης.

Διέκοψα τότε κατ' ἀνάγκην τὴν ἐργασίαν, μὲ σκοπὸν νὰ ἀναλάβω αὐτὴν μετὰ τὰ μέσα Σεπτεμβρίου, ἐὰν ἤθελε διαρκέσῃ μέχρι τότε ἡ θερινὴ ἀνομβρία, ὡς κατὰ τὸ ἔτος 1902 ὁπότε αἱ βροχαὶ κατέκλυσαν τὴν πεδιάδα μόλις κατὰ τὰ τέλη Ὀκτωβρίου. Ἀλλ' ἤδη ἐν ἀρχῇ Σεπτεμβρίου, πρὶν ἔτι διακοπῶσι τὰ νερά τῶν αὐλάκων καὶ διοχετευθῶσι εἰς τὴν βαθεῖαν περιφερικὴν τῆς νῦν πεδιάδος Κωπαίδος διώρυγα, ἥτις συνάγει τὰ ὕδατα τοῦ Κηφισοῦ καὶ ἄλλων ρευμάτων, ἤρχισαν αἱ ῥαγδαῖαι φθινοπωριναὶ βροχαί, ματαιοῦσαι πᾶσαν ἀπόπειραν περαιτέρω ἐξετάσεως τοῦ τύμβου.

Μοὶ φαίνεται ὁμως ὅτι ὁ κῶνος τῶν λίθων καὶ ὁ ἐπ' αὐτοῦ τύμβος χώματος κρύπτει μινυεῖους τάφους τῆς μυκηναϊκῆς ἐποχῆς. Ὁ σκελετὸς περὶ οὐ ἀνέφερα, ἀνήκει. Ἴσως εἰς τινὰ τῶν ἐργατῶν, ὅστις ἀποθανὼν κατὰ τὴν ἀνέγερσιν τοῦ τύμβου ἐτάφη ἐπὶ τόπου. Ἴσως κατὰ τὸ προσεχὲς ἔτος καταστῇ δυνατὴ ἡ ἀνασκαφὴ τῆς ἄμμου ὑπὸ τὸν κῶνον τῶν λίθων καὶ ἡ τελεία ἐξέτα-

σις τοῦ χώρου αὐτοῦ. Ὁ τρόπος ὁμῶς οὗτος τῆς ταφῆς Μινύου τινὸς δυνάστου ἐνθυμίζει τὴν ταφὴν τοῦ Ἀλαρίχου ὑπὸ τῶν Γότθων αὐτοῦ ἐν κοίτῃ ποταμοῦ μετοχευθέντος ἐπίτηδες καὶ πάλιν εἰς αὐτὴν ἀπολυθέντος. Πάντως ἦτο ἀσφαλέστερος, ἂν μὴ τοῦτου τοῦ γοτθικοῦ, τοῦλάχιστον ὁμῶς τῆς ταφῆς εἰς θλαμοειδεῖς τάφους ἢ εἰς τοὺς λεγομένους θησαυρούς, οἵτινες διὰ τοῦτο καὶ ἐνωρὶς ἤδη ἐλγαστεύθησαν.

2) Γεωμετρικοὶ τάφοι παρὰ τὸ χωρίον Βρανέζι.

Ἀπωτέρω τοῦ ἀνωτέρω τύμβου ὑψοῦνται ἐν τῇ πεδιάδι καὶ ἄλλοι μικροὶ τύμβοι, πολὺ χαμηλότεροι, οἵτινες ἀναμφιβόλως εἶνε νεκροταφεῖα ἀρχαῖα, τινὲς ὡς παρετήρησα ἐκ τῶν θραυσμάτων ἀγγείων, τῶν μετ' Ἀλέξανδρον χρόνων ἢ τῶν ῥωμαϊκῶν.

Εἰς ἐξ αὐτῶν, ὁ περὶ οὗ ὁ λόγος ἐνταῦθα, κωνοειδὲς χαμηλὸς τρία περίπου μέτρα, γεωγρούμενος, ἀπεδείχθη περιέχων τάφους γεωμετρικῆς ἐποχῆς. Οἱ τάφοι οὗτοι ἔκειντο διεσπαρμένοι εἰς διάφορα βάθη ἄνωθεν μέχρι τοῦ ἀρχικοῦ ἐδάφους. Ἦσαν κτιστοὶ διὰ λίθων κοινῶν καὶ σκεπασμένοι ὁμοίως διὰ τοιούτων. Οἱ νεκροὶ ἦσαν τεθαμμένοι, τινὲς ὁμῶς καὶ κεκαυμένοι. Εὐρῆκα αὐτοὺς (περὶ τοὺς πέντε) σκάψας τάφρον διερχομένην διὰ τοῦ κέντρου. Εἰς τὸ στερεὸν ἔδαφος, χαμηλότερα κείμενον τοῦ σημερινοῦ, τὸ ἀναβλύζον ὕδωρ ὡς ἐκ τῆς παραρρεούσης μεγάλης ποτιστικῆς αὐλάκος, ἥτις ἐκχειλίζει καὶ κατακλύζει τοὺς ἀγρούς, δὲν ἐπέτρεπε τὴν ἐξέτασιν τῶν βαθύτερα κειμένων τάφων. Καὶ εἰς τούτου τοῦ τύμβου τὸ κέντρον παρετήρησα μικρὸν σωρὸν λίθων μεγάλων, συνηγμένων ὅχι ἐκ τῆς πεδιάδος, ἢ ὅποια οὐδαμοῦ ἔχει λίθους ἢ καὶ χάλικας ἀπλῶς, ἀλλὰ μεταφερθέντων ἐκ μακρυνῶν λατομείων, καὶ ὑπ' αὐτοὺς ἄμμον καθαρὰν. Ἀλλ' οὐδ' ἐνταῦθα ἦτο δυνατόν νὰ σκάψω βαθύτερα ἔνεκα τοῦ κατακλύζοντος νεροῦ.

Τὰ ὅστα τῶν σκελετῶν ἦσαν σχεδὸν πάντα κόνις. Εὐρέθησαν μικρὰ καὶ μεγάλα γεωμετρικὰ ἀγγεῖα, ἀκέραια καὶ τεθραυσμένα, καθόσον λίθοι σκεπάζοντες τοὺς τάφους κατέπεσαν εἰς αὐτούς, χαλκὰ τινα ξίφη καὶ τεμάχια ἀγγείων χαλκῶν, ταῦτα ἐντελῶς ἐφθαρμένα, δύο χρυσὰ ἐνώτια (ἀπλοὶ κρίκοι μικροί), δύο χρυσὰ

διαδήματα κόμης, καὶ ἀκόνη λιθίνη. Ὡς ὑποθέτω, ὑπάρχουσι καὶ ἄλλοι τάφοι ἐν τῷ τύμβῳ ἢ γηλόφῳ τούτῳ, σχηματισθέντι κατὰ μικρόν, καθόσον νεκροὶ ἐθάπτοντο καὶ χῶμα ἐπὶ τῶν τάφων ἐσωρεύετο. Παλαιότερους τῶν γεωμετρικῶν τάφους εἰς τὸ κατώτερον στρῶμα τοῦ τύμβου δὲν εὗρηκα. Ἀλλ' εἰς παντελῶς ξηρὰν ἐποχὴν τοῦ ἔτους, ὅτε κόπτονται καὶ τῶν ποτιστικῶν αὐλάκων τὰ νερά, πρέπει νὰ ἐξετασθῇ ὁλόκληρος καὶ ὁ τύμβος οὗτος, καὶ εἰς μεγαλειότερον βάθος.

3) Ὁ παρὰ τὴν Χαιρώνειαν προϊστορικὸς συνοικισμός.

Εἶνε γνωστὰ τὰ ἐκ τῆς πρώτης δοκιμαστικῆς ἐνταῦθα ἀνασκαφῆς κατὰ τὸ φθινόπωρον τοῦ 1902 εὐρήματα (ἴδε Πρακτικά τοῦ 1902 σελ. 53 ἐ.). Φέτος ἐξέτεινα τὴν ἔρευναν καὶ εἰς ἄλλα σημεῖα καὶ εἰς τὸ κέντρον.

Καὶ ἐνταῦθα τὸ ἀρχικὸν ἔδαφος κεῖται βαθύτερα τῆς σημερινῆς ἐπιφανείας τῆς πέριξ πεδιάδος. Ἀλλὰ καὶ ἐνταῦθα τὰ ὑπόγεια νερά καθιστῶσι σχεδὸν ἀδύνατον τὴν ἐξέτασιν. Τοῦτο μόνον παρετήρησα, ὅτι εἰς τὸ ἔδαφος τοῦτο, δύο σχεδὸν μέτρα βαθύτερα τῆς σημερινῆς ἐπιφανείας τῆς πεδιάδος, εὐρίσκονται ἔτι μικρὰ θραύσματα ἀγγείων μελανῶν χειροποιήτων.

Τὰ φετεινὰ εὐρήματα δὲν παρουσιάζουσι τί τὸ νέον. Εἶνε τὰ αὐτὰ καὶ κατὰ τὸ 1902 εὐρεθέντα θραύσματα ἀγγείων ἢ λιθίνων ἐργαλείων, περὶ ὧν διέλαβον ἐν τοῖς πρακτικοῖς τοῦ ἔτους ἐκείνου. Εἰδῶλια ἄλλα δὲν εὗρον οὔτε ἀκέραια ὅπωςδὴποτε ἀγγεῖα.

Ἀλλ' ἐκ τῆς ὅλης ἀνασκαφῆς μοῦ ἐγεννήθησαν πολλαὶ ἀμφιβολίαι, ἂν πρόκειται ὄντως περὶ συνοικισμοῦ προϊστορικοῦ ἀναλόγου πρὸς τὸ μέγεθος τοῦ τεχνητοῦ τούτου χωματίνου ὑψώματος.

Τῷ ὄντι καλύβην εὐμεγέθη προϊστορικὴν κτισμένην μὲ καλὰ μους καὶ χρισμένην μὲ πηλὸν παρετήρησα μόνον κατὰ τὸ κέντρον ἥτοι κατὰ τὸ ὑψηλότερον σημεῖον τοῦ ὑψώματος. Τὰ λείψανα αὐτῆς εἶνε μεγάλα καὶ βεβαιότατα. Διότι στρῶμα παχὺ ἐρυθρᾶς ἐκ τῆς ὀπτήσεως γῆς διὰ τὴν ὑπὸ πυρὸς καταστροφὴν τῆς καλύβης σκεπάζει ἀρκετὴν ἐπιφάνειαν, διαχυθὲν πρὸς τὴν

περιφέρειαν κατηφορικῶς μέχρις ὀλίγων μέτρων ἀπὸ τοῦ κέντρου. Οἱ μεγάλοι βῶλοι τῆς γῆς ταύτης δεικνύουσι αὐλοειδῆ ἀποτυπώματα τῶν καλάμων, ὁ δὲ σκληρυνθεὶς πηλὸς περιέχει παμπληθῆ ἀχύρων ἴχνη. Εἰς τὸ κέντρον σχεδὸν τῆς καλύβης ταύτης εὐρήκα ἐστίαν διατηροῦσαν ἱκανῶς μέγαν σωρὸν καθαρᾶς τέφρας. Τὰ εἰδῶλια καὶ τὸ ἐν καὶ μόνον σῶον εὐρεθὲν ἀγγεῖον ἐκρύπτοντο ὁμοίως εἰς τὸ πυρακτωμένον, ἐρυθρὸν τοῦτο στρώμα.

Ἀλλὰ καθόσον ἀπομακρυνόμεθα τοῦ πυρακτωμένου τούτου ἔξω τῆς περιφερείας τῆς καλύβης, εὐρίσκομεν παχύτατον στρώμα, ἐνὸς μέχρι δύο μέτρων, τέφρας, ὀλίγων ἀναμιζ ἀνθράκων, μετὰ θραυσμάτων ἀγγείων. Ἐπὶ αὐτοῦ δὲ ὅπως καὶ ἐπὶ τοῦ πυρακτωμένου στρώματος κατὰ τὸ κέντρον ὑψοῦται χῶμα φυτικόν, ὡσαύτως προϊστορικῆς ἐποχῆς, ὡς δῆλον ἐκ τῶν ἐν αὐτῷ παμπληθῶν θραυσμάτων ἀγγείων τῆς ἐποχῆς ταύτης.

Σημεῖον ὅμως ἄλλης καλύβης οὐδὲν οὐδαμοῦ ἄλλου εὐρήκα. Παρατήρησα τειχία τινὰ μόνον, τὰ ὅποια δὲν δύναμαι ἀκόμη νὰ βεβαιώσω ἂν ἀποτελοῦν σχῆμά τι. Μόνον πρὸς τὸ νοτιοδυτικόν μέρος παρατήρησα τετράγωνον περιτειχισμένον. ἄλλ' ἐδῶ δὲν δύναμαι νὰ βεβαιώσω, ἂν τοῦτο εἴνε προϊστορικόν, διότι πάντα τὰ περὶ αὐτὸ εἴνε κτίσματα ῥωμαϊκῆς ἐποχῆς, οἷον δύο μικραὶ δεξαμεναί, ἐν δωματίον καὶ ὁ μακρὸς διὰ τοῦ κέντρου διήκων τοῖχος.

Καὶ ὑποκάτω τοῦ πυρακτωμένου στρώματος, τοῦ ἐκ τῶν τοίχων τῆς διὰ πυρὸς καταστραφείσης καλύβης, δὲν εὐρίσκω κανὲν σημεῖον κατοικίας. Διακρίνονται ἐναλλάξ λεπτὰ μόνον στρώματα ἀνθράκων καὶ παχύτατα χώματος, καταχυθέντος ἐπίτηδες, μὲ πλῆθος θραυσμάτων ἀγγείων καὶ ὀστέων ζώων. Εἰς τὰ στρώματα ταῦτα 2,75 μ. ὑπὸ τὴν νῦν κορυφὴν εὐρέθησαν καὶ οἱ δύο σκελετοὶ οὓς ἀναφέρω εἰς τὰ Πρακτικά τοῦ 1902 (ὁ εἰς ἡλικιωμένου ἀνθρώπου, ὁ ἄλλος μαιρακίου). Ἀλλ' οὔτε λίθος εὐρέθη ἐνταῦθα οὔτε ἐργαλεῖόν τι λίθινον οὔτε οἷονδῆποτε σημεῖον ἄλλο ἀνθρωπίνης κατοικίας. Ἐδῶ καὶ ἐκεῖ μικραὶ τινες ἐστίαὶ διακρίνονται μὲ ὀλιγίστην τέφραν, ὅση σχηματίζεται καὶ ἂν ἅπας τις μόνον ἀνάψῃ μικρὰν πυράν.

Ἀλλ' εἰς ὕψωμα γῆς διαμέτρου ἑκατὸν εἴκοσι μέτρων περίπου μία μόνη λοιπὸν ὑπῆρχε κατοικία, τουτέστι καλύβη μὲ τοιχώ-

ματα σχηματισμένα ἐκ καλαμωτῆς χρισμένης μὲ πηλόν; Ἡ κατὰ περίεργον σύμπτωσιν πᾶσαι αἱ λοιπαὶ κατοικίαι ἦσαν τόσον εὐτελεῖς. ἐξ ἀχύρων ἴσως μόνον, ὥστε νὰ μὴ ἀφήσωσι μηδὲν ἴχνος τῆς ὑπάρξεώς των; Ἀλλὰ τότε διατί δὲν εὐρέθησαν ἕως τώρα ἐργαλεῖα καὶ εἰδώλια δισκορπισμένα παντοῦ, ἀλλὰ κατὰ περίεργον σύμπτωσιν μόνον κατὰ τὸ κέντρον ἐντὸς τῆς περιοχῆς τῆς μόνης ὁρατῆς καλύβης; Καὶ διατί περίξ τῆς περιοχῆς ταύτης ἐκτείνεται εἰς ἀπόστασιν μεγάλην παχύτατον στρῶμα στάκτης, τὸ ὅποιον ἐκ τῆς ἐστίας μιᾶς καλύβης δὲν σχηματίζεται τόσον εὐκόλως; Καὶ τέλος, ποῦ νὰ τοποθετήσω ἐντὸς τοῦ σωροῦ τούτου τῆς τέφρας τὰς ἄλλας κατοικίας; Ἀλλ' οὐδὲ σκελετοὺς εὐρῆκα ἄλλους μέχρι τοῦδε ἢ τοὺς ἐντὸς τῆς κεντρικῆς καλύβης, ἐνῷ ἂν ὑπῆρχον καὶ ἄλλαι κατοικίαι δὲν θὰ ἔλειπαν καὶ ἄλλων νεκρῶν λείψανα.

Αἱ παρατηρήσεις αὗται, ὁμολογῶ, τότε μόνον θὰ συμπληρωθῶσι. ὅταν ἀνασκαφῇ ὁλόκληρος ὁ ἡμέτερος γήλοφος· ἀλλὰ μέχρι τοῦδε τοῦλάχιστον δὲν ἠδυνήθην νὰ πεισθῶ, ὅτι ὄντως πρόκειται περὶ συνοικισμοῦ, τουτέστι περὶ ἀριθμοῦ τινος κατοικιῶν προϊστορικῶν. Καὶ τείνω μᾶλλον νὰ πιστεύσω, ὅτι ἡ κεντρικὴ καλύβη δὲν ἦτο κατοικία ἀλλ' ἴσως βωμός τις ἢ τοιοῦτόν τι ἱερόν, παρὰ τὴν κοίτην αὐτὴν τοῦ τὴν χώραν ἀρδεύοντος καὶ πλουσίαν καθιστῶντος Κηφισοῦ ποταμοῦ. Ἡ μακροχρονία χρῆσις τοιοῦτου βωμοῦ θὰ ἐξηγῇ τότε καὶ τὸ παχύτατον τῆς τέφρας στρῶμα, τὸ ὅποιον περίξ αὐτοῦ ἐκτείνεται. Καὶ τῶν ζώων τὰ ὅσῃ, τὰ ὅποια συνέλεξα ἐκ τῆς τέφρας ἢ τοῦ χώματος, τοῦτο ἔχουσι τὸ ἀξιοσημείωτον ὅτι δὲν εἶνε λευκά, ὅπως θὰ ἦσαν ἂν προήρχοντο ἀπλῶς ἐκ τῶν λειψάνων τροφῶν, τὰ ὅποια ρίπτονται ἔξω τῶν οἰκιῶν. Εἶνε πάντα μαῦρα, κεκαυμένα· σημεῖον ἴσως ὅτι ἀνήκουσιν εἰς τὰς ἐπὶ τοῦ βωμοῦ καυθεῖσας σάρκας θυμάτων.

Τὸ ἀρχικὸν στερεὸν ἔδαφος τοῦ τόπου πρέπει νὰ ἔκειτο, ὡς εἶπον, δύο τοῦλάχιστον μέτρα βαθύτερα τῆς σημερινῆς ἐπιφανείας τῆς πεδιάδος. Ὁ Κηφισὸς παρέρρεε τότε τὸν προϊστορικὸν συνοικισμόν· τοῦτο ἀπεδείχθη ἐκ τῆς ἀνορύξεως φρέατος καὶ θεμελίων οἰκίας, διότι ἀμέσως παρὰ τὸν τύμβον (ἦτοι βορείως αὐτοῦ) εὐ-

ρέθη στρώμα μέγα χαλίκων τῆς πάλαι ποτὲ κοίτης τοῦ ποταμοῦ, ἐνῶ νοτιώτερον οὐδὲν τοιοῦτον σημεῖον παρετηρήθη.

Κατὰ τὴν παμπαλαίαν ἐκείνην, εἰς ἀρκετὰς βεβαίως χιλιετηρίδας πρὸ Χριστοῦ ἀνερχομένην ἐποχὴν, ὁλόκληρος ἡ βορεία ζωνὴ τῆς πεδιάδος παρὰ τὸ Ἀκόντιον καὶ Ἡδύλιον ὄρος θὰ ἦτο ἔλος ἢ λίμνη· καὶ σήμερον λιμνάζουν συχνότατα ἐνταῦθα τὰ νερά καὶ εἰς λίμνην σχεδὸν μεταβάλλουσι τὸν τόπον κατὰ τὰς πλημμύρας τοῦ Κηφισοῦ. Καὶ ἡ Κωπαῖς λίμνη τότε — ἡ πρὸ τῆς ὑπὸ τῶν Μινυῶν ἀποξηράνσεως ὑπάρχουσα — ἀνύψωνε τὰ νερά της πολὺ ὑψηλότερα ἢ κατὰ τοὺς ἱστορικοὺς χρόνους· τοῦτο πρέπει νὰ εἰκάσωμεν ἐκ τῶν φυσικῶν προϊστορικῶν καταβοθρῶν παρὰ τὰς Κώπας π.χ., αἵτινες κεῖνται πολὺ ὑψηλότερον τῶν ἱστορικῶν καὶ σημερινῶν ἐπομένως. Καὶ ἡ πεδιάς λοιπὸν τῆς Χαιρωνείας τότε, τοῦλάχιστον εἰς τὸ χαμηλότερον αὐτῆς βόρειον μέρος θὰ ἀπετέλει κόλπον τρόπον τινὰ τῆς παμμεγίστης ταύτης λίμνης. Πρὸς τὸν κόλπον τοῦτον ἢ τοῦλάχιστον λιμνάζοντα τόπον ἐπλησίαζαν οἱ προϊστορικοὶ συνοικισμοί. οἵτινες βεβαίως δὲν ἔλειπον καὶ ἐκ τῆς ξηροτέρας νοτίας ζώνης τῆς πεδιάδος, εἰς τοὺς πρόποδας τῶν βουνῶν· διότι καὶ πράγματι εὔρον τοιοῦτους εἰς τὰς ὑψηλοτέρας ταύτας θέσεις. Παρὰ τὰ ἔλη, διὰ βαθμιαίας ἐπιχωματώσεως κατηρτίσθησαν μικροὶ συνοικισμοὶ τῶν ἀγροτῶν, οἱποῖους εὗρήκα καὶ εἰς ἐντελῶς ξηρὰ μέρη, ἐντὸς τῆς Φωκικῆς πεδιάδος εἴτε ἐγγὺς ὅπωςδῆποτε τοῦ Κηφισοῦ εἴτε παρὰ τοὺς πρόποδας τῶν βουνῶν. Τοὺς συνοικισμοὺς τούτους δὲν εἶνε διόλου ἀνάγκη, ἢ μᾶλλον δὲν ἐπιτρέπεται νὰ φαντασθῶμεν ὡς ἐπὶ πασσάλων κτισμένους· ὅχι μόνον οὐδὲν ἀπολύτως ἴχνος τοιούτων κατοικιῶν εὗρέθη, ἀλλὰ καὶ φανερὰ εἶνε ἡ ἐπίτηδες ἐκ τοῦ παρακειμένου τόπου ἐκσκαφὴ καὶ συσώρευσις χώματος πρὸς ἀνύψωσιν τοῦ ἐλώδους ἢ καὶ ξηροῦ ἐδάφους. Παρὰ τὸ Μάνεσι, εἰς τὸν ἐκεῖ προϊστορικὸν συνοικισμόν, φαίνεται κάλλιστα ὅτι ἐκ τοῦ παρακειμένου ἀγροῦ ἐκσκαπτόμενον τὸ χῶμα ἐσωρεύθη πλησίον διὰ νὰ κτισθῶσιν ἐπὶ τοιούτου μικροῦ ὑψώματος, ἐν τῇ ὁμαλῇ ἄλλως πεδιάδι, αἱ καλύβαι ἢ ὅ,τι ἄλλο κτίσμα τῶν ἀνθρώπων ἐκείνων.

Κατὰ τοιοῦτον τρόπον βεβαίως ἐσχηματίσθη καὶ ὁ ἡμέτερος

παρὰ τὴν Χαιρώνειαν γήλοφος. Ὅταν μάλιστα δεχθῶ. ὅτι οὗτος εἶνε μᾶλλον ἱερός τις τόπος, τόπος θυσιῶν ἢ λατρείας, τότε νομίζω ὅτι ἐξηγῶ ἀποχρώντως καὶ τὸν ἰδιάζοντα σχηματισμὸν τοῦ.

Εἰς τοῦτον δηλαδὴ παρατηρεῖται ἐναλλάξ σχηματισμὸς στρώματων, ὅπως προεῖπα, ἐνὸς μὲν παχέος ἐκ χώματος, ἐπ' αὐτοῦ δὲ λεπτοῦ ἄλλου ἐξ ἀνθράκων ὀλίγων—φλεβὸς μᾶλλον ἢ στρώματος—καὶ κατόπιν πάλιν ἐκ χώματος καὶ πάλιν φλεβὸς τοιαύτης καὶ οὕτω καθεξῆς μέχρι τοῦ στρώματος τῆς πυρακτωμένης γῆς, ἐπὶ τῆς ὁποίας τέλος κεῖται τὸ φυτικόν, προϊστορικὸν ὁμως χῶμα.

Τὰς λεπτὰς λοιπὸν ταύτας φλέβας τῶν ἀνθράκων θεωρῶ ὡς τὰ λείψανα τῆς πυρᾶς τῆς ἐστίας ἢ τοῦ βωμοῦ, τὰ ὁποῖα κατὰ μικρὸν καταρρέοντα ἢ σκορπιζόμενα περίξ ἐσχημάτισαν αὐτάς. Φαίνεται δὲ ὅτι ἐκάστοτε ἐρρίπτετο νέον χῶμα πρὸς ἀνύψωσιν τοῦ ἱεροῦ σημείου, καθόσον ἴσως καὶ αἱ πλημμύραι τοῦ ποταμοῦ ἢ ἄλλος τις λόγος καθίστων ἀναγκαίαν τὴν ἐργασίαν ταύτην. Ὁ βωμὸς ἢ τὸ ἱερὸν τοῦτο σημεῖον ἦτο ἐπὶ πολὺ ἐν ὑπαίθρῳ διόλου, κατόπιν δὲ ποτε ἐκτίσθη περὶ αὐτὸ καὶ ἡ καλύβη, ἢ τὸ περίφραγμα, τὸ ὁποῖον μετὰ πυρπόλησιν μετεβλήθη εἰς τὴν νῦν πυρακτωμένην γῆν.

Κατὰ διαφόρους τὴν μίαν τῆς ἄλλης ἐποχὰς δὲν φαίνεται ὅτι κατεφκήθη ὁ γήλοφος, διότι εἰς πᾶσαν στρώσιν ἀπαντῶσι τὰ αὐτὰ ἀγγείων θραύσματα. Ταῦτα εἶνε ἢ μονόχροα, ἄνευ κοσμημάτων μηχανικῶς στιλβωμένα, ἢ φέρουσι κοσμήματα γεωμετρικὰ τρίγωνα καὶ ῥόμβους ἐν σχήματι κιγκλιδωτοῦ ἢ ζατρικίου με χρῶμα πλινθοκόκκινον, στιλπνόν, παχύρρευστον πολλάκις, ἐπὶ τοῦ λευκοκιτρίνου ἐπιχρίσματος τῶν ἀγγείων (ἴδε Πρακτικά τοῦ 1902 σελ. 56-57). Οὐδὲν θραῦσμα ἀγγείου με κοσμήματα θαμποῦ χρώματος εὑρέθη. Πολλὰ μικρὰ τεμάχια στεατίτου λίθου μαύρου χρώματος εὑρέθησαν ἀκατέργαστα· ἐν κατειργασμένον, συντετριμμένον ὁμως, φέρει δύο ὀχετίσκους, ὡς νὰ ἦτο μήτρα. Λεπίδες ὀψιανοῦ εὑρίσκονται πολλάι.

Ὅ,τι ἐσημείωσα ἐν Πρακτικοῖς τοῦ 1902 σελ. 57 ὅτι τὰ ἀγγεῖα δὲν ἔχουσι λαβάς, δὲν ἀληθεύει τώρα· διότι εὑρέθη καὶ

λαβὴ ἀγγείου, κεκοσμημένη με στίγματα πλινθοκοκκίνου χρώματος.

Εὐρέθησαν καὶ ἄλλα τεμάχια πρὸς τοῖς τότε σημειωθείσι πήλινα ἐκ μελανοφαίου πηλοῦ, κοσμήματα ἔχοντα ζώνας με ἐγγράκτους διασταυρουμένας γραμμάς, πεπληρωμένας λευκῆς ὕλης. Ὑποπτεύω μήπως τὰ τεμάχια ταῦτα δὲν εἶνε ἐξ ἀγγείων, διότι οὔτε ἐκ τοιχωμάτων ἀγγείων προέρχονται οὔτε πρὸς πόδας αὐτῶν ὁμοιάζουσι. Ἐχουσι κωνοειδές σχεδὸν σχῆμα καὶ πρὸς τὴν κορυφὴν τοῦ κώνου τελειώνουν εἰς λείαν σφραγιδοειδῆ κεφαλὴν.

Ἡ περίοδος τοῦ νεολιθίνου αἰῶνος, εἰς τὴν ὁποίαν ἀνήκει ὁ γήλοφος, πρέπει νὰ εἶνε μία τῶν παλαιότερων. Εἶνε παλαιότερα ἐκείνης, κατὰ τὴν ὁποίαν ἐμφανίζονται (ὅπως εἰς τὸν παρὰ τὸ Δραχμάνι ἱστορικὸν συνοικισμόν) τὰ με κόσμημα θαμποῦ χρώματος ἀγγεῖα, τὰ ὁποῖα δεικνύουν τοιαύτην πρόοδον, ὥστε φαίνονται μᾶλλον ὡς νὰ προηγοῦνται τῶν θαμποῦ χρώματος (τροχοποιήτων ἐννοεῖται) προμυκηναϊκῶν, ὁποῖα εὐρέθησαν ἐν Αἰγίνῃ καὶ πολλαχοῦ ἀλλαχοῦ.

4. Ἀρχαῖον ἐλληνικὸν ἱερὸν καὶ βυζαντηνὸς ναὸς παρὰ τὸν Λέοντα τῆς Χαιρωνείας.

Εἰς τὰς πλησίον τῆς ἀρχαίας πόλεως Χαιρωνείας ἀνασκαφὰς σκοπὸν μου ἔθεσα τὴν ἀνεύρεσιν τοῦ ὑπὸ τοῦ Πλουτάρχου ἀναφερομένου Ἡρακλείου (Πλατ. Δημοσθ. ΧΙΧ: ἡμεῖς δὲ νῦν μὲν οὐδὲν οὕτω τῶν ρευμάτων ἴσμεν ὀνομαζόμενον (τουτέστι Θερμῶδοντα—ἐν Χαιρωνείᾳ ποτάμιον μικρὸν εἰς τὸν Κηφισὸν ἐμβάλλον), εἰκάζομεν δὲ τὸν καλούμενον Αἴμονα Θερμῶδοντα λέγεσθαι τότε· καὶ γὰρ παραρρεῖ παρὰ τὸ Ἡράκλειον, ὅπου κατεστρατοπέδευον οἱ Ἕλληνες).

Τὸ Ἡράκλειον λοιπὸν ἔκειτο παρὰ τὸν Αἴμονα. Ἀλλὰ ποῖον τῶν παρὰ τὴν Χαιρώνειαν ποταμίων ἐκαλεῖτο Αἴμων;

Παρ' ἄλλων ὑπετέθη ὅτι ἡ πηγὴ, ἥτις πηγάζει σήμερον ἐκ τοῦ βράχου ὑπὸ τὸ θέατρον καὶ τῆς ὁποίας τὸ νερὸν διοχετεύεται ὀλίγα μέτρα κατωτέρω εἰς τὴν κρήνην τοῦ χωρίου, αὕτῃ εἶνε τὸ ποτάμιον Αἴμων.

Ἄλλ' ἡ ὑπόθεσις αὕτη εἶνε ἐντελῶς ἀπίθανος. Τῆς πηγῆς τοῦ θεάτρου τὸ νερὸν διοχετεύεται δι' ἀρχαίου ὕδραγωγείου, εἰσέρχεται ἄρα καὶ κατὰ τὴν ἀρχαιότητα εἰς Κρήνην, ἣτις ἔκειτο ἀναμφιβόλως ἐντὸς τῆς ἀρχαίας πόλεως καὶ δὴ ἐκεῖ ἀκριβῶς, ἥ περίπου ἐκεῖ, ὅπου ῥεεῖ καὶ σήμερον διὰ πολλῶν κρουνῶν, ἀρκετὰ ἄφθονον καὶ κατὰ τὸ θέρος. Τὸ ἔδαφος καὶ ἡ περιοχὴ τῆς ἀρχαίας πόλεως μᾶς βεβαιώνει περὶ τούτου τελείως. Ἐκ τῆς κρήνης ταύτης ἐκρέον ἡδύνατο τὸ ὕδωρ τῆς πηγῆς νὰ ῥέῃ καὶ κατωτέρω εἰς τὴν πεδιάδα, ἀλλ' ὅχι βέβαια διὰ νὰ σχηματίσῃ κοίτην ποταμίου, ἀλλὰ διὰ νὰ ποτίσῃ κηπάρια ἢ εἰσέλθῃ εἰς δεξαμενὰς πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπὸν. Διότι ὁ τόπος δὲν ἔχει ἄλλας πηγὰς, εἰς δὲ τὴν πολὺ πολυανθρωποτέραν τοῦ σημερινοῦ χωρίου Κάπραινας ἀρχαίαν πόλιν βεβαίως θὰ ἐχρησίμευε τὸ νερὸν τῆς κρήνης πρὸς τόσας χρήσεις, ὥστε νὰ μὴν περισσεύῃ διὰ νὰ προχωρήσῃ εἰς ποτάμιον οὐδὲ ἑκατοστὺν μέτρων κατωτέρω τῆς κρήνης. Καὶ σήμερον εἰσέρχεται εἰς τὸν παρακείμενον κῆπον, ὅπου ἐξαφανίζεται. Ἄν εἰς τὴν ἀρχαιότητα οἱ κῆποι ἦσαν περισσότεροι — καὶ θὰ ἦσαν βεβαίως — τότε οὔτε πρὸς ἄρδουσιν αὐτῶν θὰ ἐξήρκει ἄλλως παρὰ συναζόμενον εἰς δεξαμενὰς, ἔστω καὶ ἂν τότε τὸ ποσὸν αὐτοῦ ἦτο διπλάσιον καὶ τριπλάσιον τοῦ σημερινοῦ. Τὸ νερὸν ὁμῶς πηγῆς διοχετευομένης εἰς κρήνην καὶ κατόπιν ἀμέσως δι' ὀχετῶν βεβαίως χρησιμοποιούμενον εἰς πληρῶσιν δεξαμενῶν καὶ πότισμα κήπων ἢ πρὸς τοιαύτας χρήσεις δὲν ὀνομάζεται ποτάμιον.

Ἄλλως πρέπει νὰ προσθέσω ὅτι κατωτέρω τῆς κρήνης οὐδὲν οὐδαμοῦ ἰχνος ἀρχαίου κτιρίου παρατηρεῖται. Ἐκεῖ ἀρχίζουν ἀμέσως οἱ ἔξω τῆς ἀρχαίας πόλεως τάφοι. Τὸ Ἡράκλειον λοιπὸν δὲν θὰ εἶχε οὐδεμίαν θέσιν ἐνταῦθα, ἥκιστα δὲ ἐκεῖ ὅπου ἐζητήθη καὶ ὑπετέθη κείμενον, δηλονότι περὶ τὰ 500 μέτρα μακρὰν ὅπου οὐδέποτε ἦτο δυνατόν νὰ φθάσῃ τὸ νερὸν τῆς κρήνης.

Ποτάμιον δὲν ἦτο δυνατόν νὰ ῥέῃ διὰ τῆς στενῆς κοιλάδος, ἀνατολικῶς καὶ κάτωθεν τῆς ἀκροπόλεως, ὅπου κεῖνται αἱ παλαιότεραι οἰκίαι τῆς Κάπραινας καὶ ἡ ἐκκλησία τοῦ χωρίου. Σήμερον μόνον ἐκ τῶν βροχῶν σχηματίζεται ἐκεῖ χεῖμαρρος, ἐφόσον διαρκεῖ ἡ βροχὴ. Καὶ ἂν ὑπῆρχε δὲ ἐκεῖ κατὰ τὴν ἀρχαιότητα

περισσότερον νερόν, τοῦτο ἢ θὰ διέρρηε τὴν πόλιν, ἥτις ἐξε-
τείνεται ἀνατολικώτερα τῆς σημερινῆς ἀκροπόλεως πρὸς τὴν παρα-
κειμένην ῥάχιν, ἢ θὰ παρέρρηε τὰ τείχη αὐτῆς. ἂν ταῦτα περι-
ωρίζοντο εἰς τοὺς ἀνατολικούς πρόποδας τῆς ἀκροπόλεως. Ὁ δὲ
Πλούταρχος τότε κάθε λόγον θὰ εἶχε νὰ ὀρίσῃ τὸν Αἷμονα ὡς
διαρρέοντα τὴν πόλιν ἢ παραρρέοντα αὐτήν, διότι τὸ Ἡράκλειον
καὶ ἂν ἔκειτό που παρὰ τὴν κοίτην τοῦ χειμάρρου, θὰ εὑρίσκετο
ἔξω τῆς πόλεως κατὰ τὴν πεδιάδα. Ὁ ἐγγύτερος ἐπομένως ὀρι-
σμός τῆς θέσεως τοῦ ποταμίου δὲν θὰ ἦτο τοῦτο τὸ ἱερόν, ἀλλ'
ὡς εἶπον ἡ πόλις. Ἀλλ' εὐθὺς παρὰ τὴν πόλιν ἀνατολικῶς καὶ
βορείως αὐτῆς κεῖται πάλιν τὸ ἀρχαῖον νεκροταφεῖον καὶ δὲν
ὑπάρχει θέσις διὰ τὸ ἱερόν, τοῦ ὁποίου ὡσαύτως οὐδὲν ἶχνος παρα-
τηρεῖται ἐνταῦθά που.

Παρὰ τὴν Χαιρώνειαν, καὶ δὴ μόνον ἀνατολικῶς αὐτῆς, διὰ
τῶν μικρῶν κοιλάδων τῶν παρ' αὐτὴν χωματοβούνων ρέουσι σή-
μερον μόνον δύο ποτάμια.

Τὸ ἐν ῥέει διὰ τῆς κοιλάδος τοῦ μοναστηρίου Λυκούρεσης καὶ
ἡ κοίτη του εὑρίσκεται παρὰ τὸν Λέοντα. Ἄλλοτε μάλιστα πρέ-
πει ἐπὶ πολὺ νὰ ἔρρευσεν διὰ τοῦ χώρου ὅπου ἐγίρεται οὗτος,
διότι διὰ τῆς ἄμμου καὶ τῶν χαλίκων τοῦ ἐσκεπάσθη εἰς ὕψος
δύο μέτρων τὸ πολυάνδριον τῶν Θηβαίων. Τὸ νερόν του ἀρκετὰ
ἄφθονον καὶ κατὰ τοὺς ξηροτέρους μῆνας τοῦ θεροῦς, καταπίνε-
ται εἰς τὴν ἄμμον καὶ τοὺς χάλικας τῆς κοίτης, ὀλίγον ἀνωτέρω
τοῦ Λέοντος. Ἀλλὰ καὶ κατ' αὐτοὺς ἀκόμη τοὺς μῆνας διοχε-
τευόμενον καταλλήλως δύναται νὰ ποτίσῃ τοὺς παρὰ τὸν Λέοντα
ἀγρούς. Κατὰ τὸν χειμῶνα καὶ τὴν ἀνοιξιν ῥέει μέχρι τῆς πεδι-
άδος ὡς ῥυάκιον διαρκῶς σχεδόν.

Τὸ ἄλλο ῥέει δύο χιλιόμετρα σχεδόν ἀνατολικῶς τῆς Χαιρω-
νείας διὰ τῆς κοιλάδος Καραμέτ (ὑποθέτω ἐξ ὑποστατικῆς Τούρ-
κου Καρὰ - Ἀχμέτ, ὅπως τὸ Καραάμσα προῆλθε βεβαίως ἐκ τοῦ
Καρὰ - Μουσα) καὶ παραρρεῖ τὴν δυτικὴν προεκβολὴν τοῦ βρα-
χέου βουνοῦ Θουρίου παρὰ τὸν Ὀρθόπαγον καὶ τὸ στενὸν Κέ-
ρατα. Τὸ ὄνομα αὐτοῦ γνωρίζομεν ἐκ τοῦ Πλουτάρχου (ἐν βίῳ
Σύλλα XIX)· ὠνομάζετο Μόλος.

Τι λοιπὸν φυσικώτερον ἢ νὰ δεχθῶμεν ὅτι τὸ πρῶτον τῶν δύο

τούτων ποταμίων, τὸ τῆς Λυκούρεσης, εἶνε ὁ Αἷμων τοῦ Πλουτάρχου, ἀφοῦ τὸ τρίτον ρεῦμα, τὸ ἀνατολικῶς τῆς ἀκροπόλεως, εἶνε ἀπλοῦς χεῖμαρρος, ἄλλο δὲ δὲν ὑπάρχει ἐγγὺς που;

Παρὰ τὴν κοίτην δὲ αὐτοῦ καὶ μόνου τοῦ ποταμίου ὑπάρχει καὶ χῶρος διὰ τὴν τοποθέτησιν τοῦ Ἡρακλείου

Ἡ κοιλάς αὕτη εἶνε πλατεῖα. Ἐχει ὥραϊα ὑψώματα, ταῦτα δὲ καὶ τὰ πλάγια τῶν ἐκατέρωθεν ῥάχεων διὰ τοῦ ποτιστικοῦ νεροῦ θὰ ἠδύνατο νὰ μεταβληθῶσιν εἰς γραφικοὺς χλωροὺς καὶ συνδένδρους τόπους. Τὸ μοναστήριον, παρὰ τὸ ὅποιον ῥέει τὸ ποτάμιον, ἔχει καὶ πηγὴν ἀφθόνου νεροῦ. Ἦδη ἐνταῦθα ἠγείρετο ἀρχαῖον τι ἱερόν, ὡς δῆλον ἐκ τῶν λειψάνων ἐρειπίων τινῶν. Ἀλλὰ κατωτέρω ἔτι μᾶλλον ἐγγὺς πρὸς τὸν Λέοντα τρία παρεκκλήσια, ἠρειπιωμένα τὰ δύο, εἶνε κτισμένα ἐπὶ ἐρειπίων ἀρχαίων ἱερῶν, τὸ τῶν Ἀγίων Ἀποστόλων, τὸ τῶν Ἀγίων Ἀναργύρων καὶ τὸ τῆς Ἀγίας Παρασκευῆς.

Προκειμένου δὲ περὶ Ἡρακλείου ἰδίως, εἰς τὸ ὅποιον πιθανώτατα θὰ ἦτο προσηρτημένον καὶ γυμνάσιον καὶ εἰς τὸ ὅποιον δὲν ἠδύνατο διὰ τοῦτο νὰ λείπη τὸ ὕδωρ, δὲν ὑπάρχει κανεὶς καταλληλότερος παρὰ τὴν Χαιρώνειαν τόπος. Γνωρίζομεν πρὸς τούτοις ὅτι οἱ Ἕλληνες κατὰ τὰς πρὸ τῆς μάχης τοῦ 338 πρὸ Χρ. ἡμέρας εἰς τὴν Χαιρώνειαν συνεκέντρωσαν τὰς δυνάμεις, τὰς ὁποίας ἀπέσυραν ἐκ τῆς φωκικῆς πεδιάδος, καὶ τὰς βοηθείας, τὰς ὁποίας ἴσως τότε μόνον ἔλαβον διὰ τὴν ἐπικειμένην μάχην. Καὶ ὁ Πλούταρχος μαρτυρεῖ ὅτι τὸ στρατόπεδόν των ἔστησαν οἱ σύμμαχοι παρὰ τὸ Ἡράκλειον ⁽¹⁾.

Ἀλλὰ τοιοῦτος καταλληλότητος πρὸς στρατοπεδείαν τόπος, ἔξω τῆς πόλεως Χαιρωνείας, καὶ διὰ τὴν ὑγιεινὴν θέσιν καὶ διὰ τὴν ἀφθονίαν τοῦ νεροῦ, δὲν ὑπάρχει ἄλλος παρὰ τὴν Χαιρώνειαν, εἰ μὴ ἡ κοιλάς τοῦ ποταμίου τῆς Λυκούρεσης. Εἶνε καὶ ἀμέσως παρὰ τὴν πόλιν, καὶ τὸ στρατόπεδον θὰ κατεῖχε ἀσφαλῆ θέσιν

(1) Ἀνάλογόν τι εὐρίσκω π. χ. εἰς Ξενοφ. Ἑλληνικά I 3, 7: ἅμα δὲ καὶ Φαρνάβαζος—ἀπεχώρησε, εἰς τὸ Ἡράκλειον τὸ τῶν Καλχηδονίων, οὗ ἦν αὐτῷ τὸ στρατόπεδον.—Εἰς τὸ τέμενος τοῦ Ἡρακλείου ἦσαν τεταγμένοι καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἐν Μαραθῶνι πρὸ τῆς μάχης. Ἡροδ. VI 108.

μόνον ἐνταῦθα. Κατωτέρω εἰς τὴν πεδιάδα λείπουν ὅλοι οἱ ὅροι καλῆς στρατοπεδείας.

Τοιοιτοτρόπως ἐπεχείρησα ἐνταῦθα ν' ἀναζητήσω τὸ Ἡρακλειον. Ἐπειδὴ δὲ ἡ καταλληλοτάτη πρὸς τοιοῦτο ἱερὸν θέσις εἶνε τὸ παρεκκλήσιον ἡ Ἀγία Παρασκευή, εἰς τοὺς τοίχους τοῦ ὁποίου παρετήρησα λίθους τινὰς ἀρχαίους ἐντειχισμένους, ἔσκαψα ἐνταῦθα.

Μετ' ὀλίγον ἀνεκάλυψα εἰς τὰ θεμέλια τοῦ παρεκκλησίου καὶ ἀμέσως παρ' αὐτὸ συντρίμματα ἐνεπιγράφων λίθων ἐκ τῆς ἐποχῆς τῆς δευτέρας βοιωτικῆς ὁμοσπονδίας καὶ μέγαν βυζαντηνὸν ναόν, τοῦ ὁποίου μόνον ἐν μικρότατον μέρος παρὰ τὴν ἁγίαν τράπεζαν κατέχει τὸ σημερινὸν παρεκκλήσιον. Εἰς τὸν βυζαντηνὸν τοῦτον ναὸν ἐχρησιμοποιήθη τὸ ὑλικὸν τοῦ ἀρχαίου ἑλληνικοῦ ναοῦ, εἰς τὸν ὁποῖον ἀνῆκον καὶ αἱ ἐπιγραφαί. Μεγάλοι λίθοι ἐκ τῶν τοίχων αὐτοῦ πώρινοι, τεμάχια ἐπιστυλίων καὶ κιονοκράνων πωρίνων, σπονδύλων δωρικῶν ἐχρησιμοποιήθησαν εἰς τὴν οἰκοδομὴν τοῦ βυζαντηνοῦ ναοῦ. Τὸ δάπεδον τοῦτο, ψηφιδωτὸν δίχρουν καὶ ἐνιαχοῦ τρίχρουν μὲ ποικίλα κοσμήματα, οἷον ἀνθέμια, πλέγματα, καὶ ἄλλα πολλὰ τοιαῦτα σώζεται ἀρκετά. Ὅμοίως ἐξ αὐτοῦ προέρχονται κίονες μονόλιθοι ἐκ γρανίτου μήκους 3,50 μ. καὶ κιονόκρανα μὲ γλυφάς. Ἡ βυζαντηνὴ αὕτη ἐκκλησία ἔχει σχῆμα βασιλικῆς, μήκους 35 μ. περίπου, πλάτους 14 μ. Ἐκ τῶν τοίχων τῆς πολὺ ὀλίγα ἴχνη σώζονται. Τὰ θεμέλια αὐτῶν συγκεῖνται ὅλα ἐκ λίθων τοῦ ἀρχαίου ἑλληνικοῦ ἱεροῦ. Ἐχει νάρθηκα, ἐξ οὗ κλίμαξ ἔφερε εἰς τὸν γυναικωνίτην, μεσαῖον σηκὸν καὶ τοὺς δύο παραπλεύρους. Τὸ ἅγιον βῆμα ἦτο στρωμένον μὲ μικρὰ πολύχρωμα πλακίδια. Κατὰ διαφόρους ἀπ' ἀλλήλων μεμακρυσμένας ἐποχὰς μετὰ τὴν καταστροφὴν τῆς ἐκκλησίας ὁ τόπος ἐχρησίμευσεν ὡς νεκροταφεῖον χριστιανικόν. Οὐδεμία ἐπιγραφή βυζαντηνὴ εὑρέθη. Ἡ οἰκοδόμησις τῆς ἐκκλησίας ἴσως ἀνήκει εἰς τοὺς χρόνους καθ' οὓς ἐκτίσθη τὸ μοναστήριον τῆς Σκριποῦς (Ὁρχομενοῦ) ἢ τὸ τοῦ Ὁσίου Λουκᾶ παρὰ τὸ Στεῖρι καὶ ὁ Ἅγιος Νικόλαος παρὰ τὴν Σκριποῦ ἢ τὸ παρὰ τὴν Δαύλειαν τῆς Ἱερουσαλὴμ καὶ τὸ νῦν ἐξάρτημα αὐτοῦ Λυκούρεση παρὰ τὴν Χαϊρώνειαν.

Αἱ ἀρχαῖαι ἐλληνικαὶ ἐπιγραφαὶ ἀναφέρονται εἰς ψηφίσματα προξενίας, εἰς ἀπελευθερώσεις δούλων καὶ εἰς καταλόγους στρατευσίμων.

Ἄλλ' ἐξ αὐτῶν δὲν γίνεται φανερόν ἥτο τὸ ἱερόν, εἰς ὃ αἱ ἐπιγραφαὶ αὐταὶ ἐστήθησαν. Πάντως ἥτο ὀνομαστόν τι. Ἀλλὰ τὰ δύο ἄλλα ἀρχαῖα ἱερὰ εἰς τὴν θέσιν Ἅγιοι Ἀπόστολοι καὶ Ἅγιοι Ἀνάργυροι ἦσαν μικρότατα, ὥς δῆλον ἐκ τῶ σωζομένων λειψάνων, καὶ εἰς θέσεις δευτερευούσας, τὸ δὲ μοναστήριον ὅπου ἡγείρετο ἱερόν τι, κεῖται πολὺ ὑψηλότερα εἰς ἀπομεμακρυσμένον στενὸν καὶ ἀπότομον μέρος τῆς κοιλάδος, οὐδὲ παρουσιάζει λείψανα σπουδαῖα ἀρχαῖα. Ἄν λοιπὸν ἅπαξ ὑποτεθῇ ὅτι ἐνταῦθα που ἔκειτο τὸ Ἡράκλειον, τότε ἡ μόνη εἰς αὐτὸ ἀρμόζουσα θέσις εἶνε ἡ τῆς Ἀγίας Παρασκευῆς. Τότε δὲ καὶ τὰ παρ' αὐτὴν ἀρχαῖα ἐρείπια κατὰ πᾶσαν πιθανότητα ἀνήκουσιν εἰς αὐτὸ καὶ μόνον, ἀφοῦ τὸ μὲν Ἡράκλειον βεβαίως ἦτο ἀξιόλογόν τι ἱερόν, δευτέρου δὲ τοιούτου λείψανα δὲν ὑπάρχουσιν εἰς τὰ πέριξ.

5. Ὁ παρὰ τὴν Χαιρώνειαν τύμβος τῶν Μακεδόνων.

Ἡ ἀνασκαφὴ τοῦ τύμβου τούτου συνετελέσθη κατὰ τὴν ἄνοιξιν τοῦ 1903. (Πρβλ. Πρακτικά τοῦ 1902 σελ. 58—59 καὶ τοῦ 1903 σελ. 40). Ἄλλ' ἡ τέφρα καὶ οἱ ἄνθρακες τῆς ἀνασκαφείσης πυρᾶς παρέχουσιν εἰς πᾶσαν νέαν ἀναζήτησιν πλῆθος ὁστῶν τῶν καέντων νεκρῶν καὶ σιδηρᾶ τεμάχια τῶν ὀπλῶν αὐτῶν. Εὐρέθησαν καὶ φέτος χαλκᾶ τινὰ νομίσματα, ἐλληνικὰ μὲν προδῆλως, ἀλλ' ἐντελῶς ἐκ τοῦ πυρὸς καὶ τῆς σκωρίας φθαρέντα. Ἐκτὸς τοῦ ἐκ τῆς πυρᾶς ἐξαχθέντος σωροῦ τῆς τέφρας καὶ τῶν ἀνθράκων, ὅστις δὲν ἐκοσκινίσθη ἀκόμη ἐντελῶς, ἀπομένει καὶ μέρος ἀρκετὸν ἐκ τοῦ τύμβου νὰ ἐξετασθῇ, ἐκεῖ ὅπου ἐκ τῆς μεγάλης πυρᾶς κατέρρευσαν τέφρα καὶ ἄνθρακες καθ' ὅλην τὴν περιφέρειαν.

Ὀλίγον ἀπωτέρω τοῦ τύμβου εἰς τὴν τάφρον τὴν παρὰ τὴν γραμμὴν τοῦ σιδηροδρόμου ἐργάται ἐργαζόμενοι εἰς κατασκευὴν αὐτοῦ εὗρον ἱκανὸν πλῆθος κανθάρων καὶ ὅστ' αἱ τινὰ, ὅχι κεκαυ-

μένα. Ὡς φαίνεται, καὶ ἐνταῦθα ἦσαν θαμμένοι ἄρκετοὶ νεκροὶ ὁμοῦ. Δυστυχῶς ὁμως ὑπὸ τῶν ἐργατῶν ἀνεσκάφη ὁ χώρος, χωρὶς νὰ δυνηθῶ νὰ ἐξετάσω προηγουμένως αὐτόν. Παράδοξον δὲν θὰ ἦτο, ἂν εὐρίσκομεν καὶ ἐνταῦθα πολυάνδριόν τι τῶν ἄλλων ἐν τῇ μάχῃ πεσόντων Ἑλλήνων, ἴσως μάλιστα αὐτῶν τῶν Θηβαίων καὶ Βοιωτῶν, οἵτινες μόνον τοὺς νεκροὺς τοῦ ἱεροῦ λόχου μετέφεραν εἰς τὸ νεκροταφεῖον τῆς Χαιρωνείας καὶ αὐτοῦ ἐθαψαν. Ἄλλ' ἡ εἰκασία μου αὕτη εἶνε ἀπλῆ ὑπόθεσις.

6) Προϊστορικοὶ συνοικισμοὶ παρὰ τὸ χωρίον Μάνεσι ἐν τῇ φωκικῇ πεδιάδι.

Ἀκριβῶς ἐπὶ τῆς ὁδοῦ, ἡ ὁποία ἀποχωριζομένη ἐκ τῆς ἀμαξιτῆς παρὰ τὴν γέφυραν τοῦ Κηφισοῦ φέρεи κατ' εὐθείαν εἰς Δραχμάνι, εὐκόλως ἀναγνωρίζονται ὄχι μακρὰν τοῦ χωρίου Μάνεσι, δύο ὑψώματα ἄρκετὰ μακρὰ καὶ ὀλίγον ὑψηλά. Πρόχειρος ἐξέτασις μὲ ἐπεισεν ὅτι ἀμφοτέρω περιέχουσι λείψανα συνοικισμῶν τοῦ νεολιθίνου αἰῶνος.

Ὁ εἰς ἐκ τῶν συνοικισμῶν τούτων κεῖται ἀκριβῶς εἰς τὴν διακλάδωσιν τῆς ἀνωτέρω ὁδοῦ πρὸς τὸ χωρίον Μάνεσι, ὁ δὲ ἄλλος ἐν περίπου χιλιόμετρον ἔτι ἀπωτέρω καὶ πλησιέστερα πρὸς τὸ Δραχμάνι.

Ἐσκαψα εἰς τὸν δεύτερον τοῦτον τάφρον κατὰ τὸ κέντρον καὶ εὐρῆκα πλὴν λεπίδων ὀψιανοῦ πλεῖστα θραύσματα εὐτελεστέρων μονοχρώμων χειροποιήτων ἀγγείων, ἐν δὲ μόνον μὲ γραμμὰς πλινθοκοκκίνου χρώματος, ὁμοιον κάπως πρὸς τὰ τῆς Χαιρωνείας, ἐν ἄλλο μὲ χαρακτὰς γραμμὰς μαύρου χρώματος. Τὸ χῶμα ἦτο ἀνάμικτον μὲ πολλὴν τέφραν, ὅστ' αὖ τινὰ ζῶων καὶ ὀλίγα τεμάχια ἀνθράκων. Εἰς δύο-τρία σημεῖα ἐφαίνοντο καὶ ἴχνη ἐστί-ας. Κατοικίας οὐδὲν ἴχνος παρετήρησα.

Ἐπειδὴ καὶ ὁ Κηφισὸς ἀπέχει πολὺ ἐνταῦθα καὶ τὰ ἐκ τῶν βουνῶν τῆς Ἑλατείας ρεύματα δὲν φθάνουσιν ἕως ἐδῶ, ἡ παλαιότητα ἐπιφάνεια τῆς πεδιάδος ταυτίζεται σχεδὸν μὲ τὴν σημερινήν. Παρὰ τὸ ὑψωμα τοῦ πενιχροῦ βεβαίως συνοικισμοῦ φαίνεται ἄρκετὴ κοιλότης, ἐκ τῆς ὁποίας κατὰ πᾶσαν πιθανότητα

ἀνεσκάφη τὸ χῶμα ὑπὸ τῶν προϊστορικῶν ἐκείνων ἀνθρώπων, διὰ νὰ ὑψωθῇ ὁ χῶρος, εἰς τὸν ὅποιον ἔστησαν τὰς καλύβας των.

Καὶ ἔξω τοῦ χωρίου Μάνεσι καὶ κατωτέρω παρὰ τὸν Κηφισὸν δὲν λείπουνσι θραύσματα μονοχρώμων προϊστορικῶν ἀγγείων, σημεῖα βεβαίως τῶν ἀνὰ τὴν πεδιάδα διεσκορπισμένων κατοικιῶν ἀνθρώπων κατὰ τὸν λίθινον αἰῶνα.

Ἰδιαιτέραν ἐντύπωσιν κάμνει μέγα τι καὶ πολὺ μακρὸν ὕψωμα παρὰ τὸ χωρίον Κηφισοχωρί, τεχνητὸν βεβαίως. Ἴσως καὶ τοῦτο εἶνε μέγας τις προϊστορικὸς συνοικισμός. Ἀλλὰ λείψανα αὐτοῦ ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τοῦλάχιστον δὲν παρετήρησα.

7) Τύμβος ἐλληνικῶν χρόνων παρὰ τὸ Δραχμάνι.

Κατὰ τὴν αὐτὴν πρὸς τὸ Δραχμάνι ὁδὸν καὶ παρὰ τὸ νεκροταφεῖον αὐτοῦ κεῖνται δύο κωνικοῦ σχήματος τύμβοι ὕψους 7 περίπου μέτρων. Ἀνέσκαψα τὸν ἓνα ἐξ αὐτῶν τὸν δεξιόθεν τῆς ὁδοῦ, ἀνοίξας τάφρον πρὸς τὸ κέντρον. Τὰ παμπληθῆ θραύσματα ἀγγείων, τὰ ὅποια εὐρέθησαν ἀπὸ τῆς κορυφῆς μέχρι τοῦ βάθους, εἶνε ἐλληνικὰ καὶ δὴ πολλὰ βεβαίως τοῦ τετάρτου πρὸ Χρ. αἰῶνος. Εὐρέθησαν καὶ χαλκᾶ τινὰ τεμάχια ἐξ ἀγγείων ὡς φαίνεται καὶ σιδηραὶ δοράτων αἰχμαὶ ὡς καὶ χαλκᾶ ἐλληνικὰ νομίσματα ἐφθαρμένα. Ἄλλ' οὔτε πυρὰν νεκρῶν εὐρήκα κατὰ τὸ κέντρον οὔτε τάφους. Καὶ κατὰ τὴν περιφέρειαν σκάψας τάφρους ὁμοίως οὐδὲν σημεῖον τάφων εὐρήκα. Εἰς τὴν ἀρχαίαν ἐπιφάνειαν τῆς πεδιάδος ὑπὸ τὸν τύμβον εὐρέθησαν μικρὰ τινὰ θραύσματα ἀγγείων εὐτελῶν καὶ λεπίδες ὀψιανοῦ. Καὶ τοῦτο σημεῖον πόσαι πανταχοῦ τῆς πεδιάδος ἦσαν διεσπαρμέναι κατοικίαι ἀνθρώπων κατὰ τὸν λίθινον αἰῶνα.

Τοὺς δύο τύμβους δὲν δύναμαι νὰ ἐξηγήσω ἄλλως ἢ ὡς κρύπτοντας τάφους. Ἐνεκα τῶν πολλῶν τεμαχίων ἀγγείων καὶ ἰδίως τῶν αἰχμῶν δοράτων ἴσως πρέπει νὰ ἀποδοθῇ ὁ ἀνασκαφεὶς τύμβος εἰς στρατόν, ὅστις ἔθαψεν ἐνταῦθα τοὺς νεκροὺς του. Ἴσως μάλιστα ἡ ἀνέγερσίς του ἔχει σχέσιν πρὸς τὰς συμπλοκάς τῶν Μακεδόνων πρὸς τοὺς συμμάχους Ἑλλήνας, ὅτε ὁ μὲν Φίλιππος ἐστρατοπέδευεν ἐν Ἐλατεῖα ἀπὸ τοῦ φθινοπώρου τοῦ 339 μέχρι

τοῦ Αὐγούστου περίπου τοῦ 338, οἱ δὲ σύμμαχοι Ἕλληνες κατεῖχον τὴν ὀλίγον ἀπωτέρω κειμένην πόλιν Παραποτάμιοι καὶ τὴν ἐντεῦθεν διὰ τῶν προπόδων τοῦ Παρνασσοῦ μέχρι Γραβιάς ἀμυντικήν γραμμὴν. Ὁ Δημοσθένης (περὶ τοῦ στεφάνου § 216) ἀναφέρει δύο τοιαύτας συμπλοκάς ἢ μάχας, τὴν ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ καὶ τὴν «χειμερινήν». Ἐλπίζω ὅτι ἡ πληρεστέρα ἐξέτασις τοῦ τύμβου καὶ ἡ ἀνασκαφὴ τοῦ ἀπέναντι ἰσομεγέθους πρὸς αὐτὸν θὰ μᾶς διαφωτίσῃ περὶ τῆς σημασίας ἀμφοτέρων.

8) Ὁ παρὰ τὸ Δραχμάνι προϊστορικὸς συνοικισμὸς.

Ἀνωτέρω τοῦ μνημονευθέντος τύμβου καὶ μᾶλλον ἐγγὺς πρὸς τὴν ὑπώρειαν τοῦ βουνοῦ διακρίνεται μεγάλη περιοχὴ ὑψηλότερα κατὰ τι τῶν πέριξ ἀγρῶν. Τὸ πλῆθος τῶν ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας θραυσμάτων προϊστορικῶν ἀγγείων καὶ τινὰ λίθινα ἐργαλεῖα (διὰ τρητοὶ ἀξίνας), χαρακτηρίζουσι καὶ τὸ εἰς διακόσια περίπου μέτρα ἐκτεινόμενον τοῦτο ὕψωμα ὡς προϊστορικὸν συνοικισμὸν.

Ἦδη ἐκ τῶν ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας διεσκορπισμένων ἀγγείων βέβαιον καθίσταται ὅτι ὁ συνοικισμὸς οὗτος εἶνε ἀσυγκρίτως πλουσιώτερος εἰς λείψανα προϊστορικὰ παρὰ οἱ δύο παρὰ τὸ Μάνεσι μνημονευθέντες. Τόσον ταῦτα εἶνε πολυάριθμα καὶ ποικίλα, ἄλλα μὲν ἐντελῶς ὅμοια πρὸς τὰ τοῦ προϊστορικοῦ γηλόφου Χαιρωνείας, ἄλλα δὲ πολὺ μᾶλλον προωδευμένης τέχνης.

Τελεία καὶ συστηματικὴ ἀνασκαφὴ τοῦ συνοικισμοῦ τούτου δέν μοι ἦτο δυνατή. Πρῶτον ἀπαιτεῖται μακρὸς χρόνος πρὸς τοῦτο· δεύτερον ἕνεκα τῆς προσεγγιζούσης σποράς μόνον μίαν δοκιμαστικὴν σκαφὴν μοὶ ἐπιτρέπετο νὰ κάμω.

Ἀνέσκαψα λοιπὸν μόνον τρεῖς τάφρους περὶ τὸ ὑψηλότερον μέρος τοῦ ὑψηλώματος, τὰς ὁποίας καὶ μετὰ τὸ τέλος τῆς ἐργασίας συνέχωσα πάλιν, διὰ νὰ μὴν ἐμποδισθῇ ἡ καλλιέργεια.

Ἐκ τῆς σκαφῆς ταύτης συνέλεξα πλῆθος θραυσμάτων ἀγγείων, ἐν ἀκέραιον σφαιροειδές, ὅπως τὸ ἐν Χαιρωνείᾳ ἄλλοτε εὑρεθὲν μὲ γεωμετρικὸν διάκοσμον (ρόμβοι) πλινθοκοκκίνου χρώματος, πολλὰς λεπίδας ὀψιανοῦ καὶ ἀξίνας λιθίνας. Τὸ χῶμα εὗρον ὁμοίως ἀνάμικτον μὲ πολλὴν τέφραν, εἰς ἓν μέρος ἐσώζετο καὶ σκελετὸς

ἀνθρώπου εἰς τὴν γνωστὴν θέσιν τοῦ κατακεκλιμένου ἐπὶ τῆς πλευρᾶς καὶ τὰ γόνατα συστέλλοντος. Τὴν ἀρχικὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ἐδάφους εὗρον εἰς βάθος τριῶν περίπου μέτρων. Στρώματα ἀλλεπάλληλα δὲν διέκριναν, τὰ δὲ ποικίλα θραύσματα τῶν ἀγγείων καὶ τῶν ἀτελεστέρων καὶ τῶν τελειότερων ἀπὴντησα ἀναμίζ. Ἄλλ' αἱ παρατηρήσεις αὗται ἐφαρμόζονται μόνον εἰς τὰς ἀνασκαφείσας μικρὰς τάφρους. Ἴσως συστηματικὴ ἐξέτασις θὰ ἀποδείξῃ ὅτι δύνανται νὰ διακριθῶσι καὶ στρώματα διάφορα, ἐπομένως καὶ διάφοροι ἀπ' ἀλλήλων κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον ἀπομακρυσμένοι ἐποχαὶ τοῦ συνοικισμού. Τοῦτο τοῦλάχιστον ἐνόμισα ὅτι πρέπει νὰ περιμένω, ἕνεκα τῆς μαγῆλης διαφορᾶς ὁμάδων θραυσμάτων, ποικίλης διακοσμῆσεως καὶ τέχνης προδήλως διαφόρου.

Αἱ παρατηρήσεις μου κατὰ τὸ παρὸν περιορίζονται εἰς τὰ ἐξῆς:

Αἱ λίθιναι ἀξίνας εἶναι διάτρητοι. Εἰς τὸν ἐν Χαιρωνείᾳ συνοικισμόν δὲν εὗρον τοιαύτας.

Μία ὁμὰς ἀγγείων γραπτῶν εἶνε ἐντελῶς ὁμοία πρὸς τὰ τῆς τῆς Χαιρωνείας. Εἶνε σφαιροειδῆ τὸ σχῆμα, μὲ ὀρθοὺς λαιμούς, ἐπίχρισμα λευκοκίτρινον καὶ γεωμετρικὸν διάκοσμον τριγώνων κιγκλιδωτῶν ἢ ζατρικιοειδῶν χρώματος πλινθοκοκκίνου παχέος καὶ στιλπνοῦ. Τὰ τοιχώματα παχέα.

Δευτέρα ὁμὰς ἐκ πηλοῦ φαιοῦ χρώματος ἔχει τρίγωνα χαρακτὰ πεπληρωμένα μὲ στιγμάς. Τὸ σχῆμα θὰ ᾔσαν πινάκια ἢ χυτροειδῆ.

Τρίτη ὁμὰς ἐκ πηλοῦ μέλανος φέρει θηλάς. Καὶ αὕτη εὗρίσκεται μεταξὺ τῶν τῆς Χαιρωνείας. Τὸ σχῆμα κύπελλα βαθέα. Τὰ τοιχώματα λεπτά.

Τετάρτη ὁμὰς ἐκ πηλοῦ μέλανος μὲ χαρακτὰ ἀλλεπάλληλα τρίγωνα ἀνὰ δύο συμπλεκόμενα μὲ διασταυρούμενας γραμμὰς ἐν εἶδει κιγκλιδώματος, πεπληρωμένας λευκῆς ὕλης. Τὰ ἀγγεῖα ταῦτα, ἐξ ὧν σώζονται μόνον κερατοειδεῖς λαβαὶ φαίνονται ἔχοντα σχῆμα ῥυτῶν. Ἄλλ' οὐδὲν ἀσφαλές δύναμαι νὰ εἴπω περὶ τοῦ ἀρχικοῦ των σχήματος. Ἐν φέρει ἀπλῶς λεπτότατα χαρακτὰ τρίγωνα μὲ μικρὰ κάθετα ἐπὶ τῶν γραμμῶν χαρακτὰ γραμμίδια.

Ἡ πέμπτη ὁμὰς ἡ δεικνύουσα μεγάλην διαφορὰν καὶ κατὰ

τὴν τέχνην καὶ κατὰ τὸν γραπτὸν διάκοσμον πρὸς πάντα τὰ ἀνωτέρω, προφανῶς ἀτελέστερα ταύτης, ἔχει πολλὰς ποικιλίας. Τὸ σχῆμα αὐτῶν εἶνε δυσδιάγνωστον, ἐπειδὴ τὰ θραύσματα εἶνε πολὺ μικρά. Τινὰ ἦσαν βεβαίως σφαιροειδῆ, μετ' ὑψηλὸν λαιμόν· τινὰ κύπελλα. Ἀλλὰ τὰ λοιπὰ εἶνε ἀβεβαίου σχήματος. Κοινὸν γνώρισμα πάντων εἶνε τὸ θαμπὸν χρῶμα τοῦ διακόσμου. Οὗτος δὲ εἶνε συνήθως μὲν παχεῖαι ὀφιοειδεῖς γραμμαί, ἢ ζῶναι ἀλλεπάλληλοι, ἐνίοτε δὲ τρίγωνα μετ' διχρῶμους παχείας γραμμάς, μελαίνας καὶ πορφυρᾶς ἢ καὶ μετ' στιγμάς κατὰ τὰ ἄκρα κατὰ σειράν. Τινὰ ἔχουσιν ἐπίχρισμα λεῖον, στιλπνὸν καὶ καθαρὸν αἱματόχρουν. Τὰ τοιχώματα τῶν πλείστων εἶνε λεπτά. Ὁ πηλὸς πάντων καθαρὸς, ἢ ὀπτησις τελεία.

Τινὰ μόνον ἐκ τῶν τῆς πέμπτης ταύτης ομάδος ἀγγείων φαίνονται ὡς νὰ κατὰγωνται κατὰ τὴν τεχνουργίαν ἐκ τῶν τῆς Χαιρωνείας γραπτῶν μετ' τὸ πλινθοκόκκινον στιλπνὸν χρῶμα, ἃν καὶ τὰ περὶ οὗ ὁ λόγος τοῦ Δραχμανίου ἔχουσι διάκοσμον θαμποῦ χρώματος. Ἀλλὰ τὰ λοιπὰ πάντα, ὡς προεῖπον, ἀποτελοῦσιν ὅλως διόλου χωριστὴν σειράν, οὐδεμίαν ἔχουσαν σχέσιν πρὸς τὰ ἀναμφιβόλως πολὺ παλαιότερα ἐκεῖνα τῆς Χαιρωνείας. Δὲν ὁμοιάζουσιν οὐδὲ πρὸς τὰ τοῦ Σέσκλου τῆς Θεσσαλίας. Πολὺ μᾶλλον εὐρίσκει τις ἀναλογίας τινῶν μὲν πρὸς τὰ προμυκηναϊκὰ Αἰγίνης καὶ ἄλλων τόπων, τινῶν δὲ κατὰ τὸν διπλοῦν χρωματισμόν, πορφυροῦν καὶ μέλανα, τῶν τριγώνων πρὸς τινὰ Φυλακοπῆς Μήλου, ἄλλων πάλιν κατὰ τὴν χροιάν τῆς ἐπιφανείας πρὸς τὰ τῆς πρώτης τεχνοτροπίας μυκηναϊκά.

Τὰ ἀγγεῖα ταῦτα μᾶς ἀπομακρύνουσι πολὺ ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης τοῦ νεολιθικοῦ αἰῶνος, εἰς τὴν ὁποίαν ἀνήκουσι τὰ γραπτὰ τῆς Χαιρωνείας. Ἴσως μάλιστα μᾶς καταβιβάζουσι μέχρι τῶν ἐσχάτων ὀρίων τοῦ αἰῶνος τούτου.

* Ἄν ὅμως μέχρι τῆς νεωτέρας ταύτης ἐποχῆς ἐξηκολούθουν κατασκευαζόμενα καὶ τὰ τῆς πρώτης ομάδος ἢ ἂν ἐκεῖνα ἀνήκουσιν εἰς στρῶμα οἰκισμοῦ προγενεστέρου, τοῦτο δὲν ἡδυνήθη νὰ βεβαιώσω διὰ τῆς σκαφῆς.

Ὅπως δὲ ποτε εἰς τὸν συνοικισμόν τοῦτον τοῦ Δραχμανίου ἔχομεν μίαν συνέχειαν κεραμεικῆς τοῦ νεολιθικοῦ αἰῶνος, ἀπὸ παλαι-

οτέρας αὐτοῦ ἐποχῆς μέχρι πολὺ νεωτέρας, ἴσως μέχρι αὐτῶν τῶν ὀρίων τοῦ χαλκοῦ αἰῶνος. Εἰς τὸν συνοικισμόν τῆς Χαίρωνείας ἡ συνέχεια αὕτη διακόπτεται ἀποτόμως, εἰς δὲ τοὺς παρὰ τὸ Μάνεσι συνοικισμούς, ὅπου κυρίως μόνον τὰ μονόχρωμα μηχανικῶς στιλβωμένα ἀγγεῖα ἐμφανίζονται, ἡ συνέχεια αὕτη δὲν φαίνεται.

Εἰς τοῦτο ἔγκειται καὶ ἡ μεγαλειτέρα σημασία τοῦ συνοικισμού Δραχμανίου.

Τώρα πλέον ἀπομένουσι δύο τινά· πρῶτον μὲν ὁ συνοικισμὸς οὗτος νὰ ἐξετασθῇ διὰ τελείας ἀνασκαφῆς. Εἶνε ἀνάγκη νὰ βεβαιωθῶμεν, ἂν δύνανται νὰ διακριθῶσι διάφορα στρώματα καὶ διάφοροι ἐπομένως ἐποχαὶ οἰκισμού. Διὰ τῆς περαιτέρω σκαφῆς θὰ πολλαπλασιασθῶσι βεβαίως καὶ τὰ εὐρήματα, τὰ ὅποια τώρα περιορίζονται εἰς θραύσματα μόνον ἀγγείων, τὰ ὅποια μάλιστα εἶνε πολὺ μικρά, ὥστε νὰ ἐπιτρέπῃσι βέβαια συμπεράσματα ὡς πρὸς τὸ σχῆμα καὶ τὸ μέγεθος τῶν θαμποῦ χρώματος τοιούτων. Εἰδώλια δὲν εὐρέθησαν ἀκόμη πλὴν ἐνὸς μόνου πηλίνου τὸ ὅποιον ἀποτελεῖται ἐκ κεφαλῆς μικρᾶς ζώου, σκύλου ἢ ἀλώπεκος ἢ τοιούτου τινός, ἄνευ σώματος ἀλλὰ μὲ στυλοειδῆ μικρὸν κορμόν.

Δεύτερον νὰ ἐξετασθῶσι καὶ ἄλλα σημεῖα τῆς πεδιάδος καὶ τῶν προποδῶν τοῦ παρὰ τὸ Δραχμάνι βουνοῦ, ὅπου κατὰ πᾶσαν πιθανότητα κρύπτονται λείψανα προϊστορικῶν συνοικισμῶν. Τοιαῦτα σημεῖα ἰδίως εἶνε δύο κωνοειδῆ ὑψώματα εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ βουνοῦ, εἰς ἱκανὸν ὕψος ἀπὸ τῆς πεδιάδος, πιθανῶς δὲ καὶ ἡ περιοχὴ τοῦ παρεκκλησίου Ἀγίου Νικολάου, ὅπου καὶ ἱερὸν τι ἑλληνικῶν χρόνων ὑπῆρξε. Διότι μόνον ἐκ τῆς ἐξετάσεως πολλῶν σημείων καὶ τῆς συγκρίσεως τῶν ἐξαγομένων τῆς ἐργασίας θὰ καταστῇ ἴσως δυνατόν νὰ ἐξαχθῶσι θετικώτερα καὶ καθολικώτερα συμπεράσματα περὶ τῆς σημασίας τῶν λειψάνων τῶν προϊστορικῶν τούτων συνοικισμῶν καὶ καθ' αὐτοὺς καὶ κατὰ τὴν σχέσιν αὐτῶν πρὸς τὰ προϊστορικὰ μνημεῖα τῆς Θεσσαλίας. Θὰ εὐρεθῶσιν ἄρα γε κοινὰ σημεῖα ἐπαφῆς μεταξὺ τῆς προϊστορικῆς ἐθνολογικῆς καὶ πολιτιστικῆς καταστάσεως τῆς Θεσσαλίας ἐξ ἐνός καὶ τῆς Βοιωτίας ἐξ ἑτέρου; Καὶ θὰ διακριθῶσιν εἰς τοὺς προϊστορικοὺς συνοικισμοὺς τῆς Βοιωτίας ἀλλεπάλληλοι σταθμοὶ ἀνα-

πτύξεως ἀπὸ ἀρχαιοτέρας τινὸς περιόδου τοῦ νεολιθικοῦ αἰῶνος μέχρι τῶν παλαιοτάτων χρόνων τῆς Μινυεῖου ἐποχῆς, οἵτινες, ὅπως ἀπέδειξαν αἱ ἐν Ὁρχομενῷ ἀνασκαφαὶ τοῦ κ. Φουρτβαϊγ-γλερ, ἀνέρχονται μέχρι τῶν ἐσχάτων χρόνων τοῦ νεολιθικοῦ αἰῶνος;

Πρὸς διαφώτισιν τοῦ διπλοῦ τούτου προβλήματος παρέχει, νομίζω, ἀφορμὰς τινὰς ὁ προϊστορικὸς συνοικισμὸς Δραχμανίου. Τὰ εὐρήματα εἶνε ἄλλεπαλλήλων ἐποχῶν ἀπὸ ἀρχαιοτάτων μέχρι νεωτάτων τοῦ αὐτοῦ νεολιθικοῦ αἰῶνος. Καὶ ἐνῷ τὰ τῆς πρώτης ὁμάδος θραύσματα ἔχουσιν ἀναλογίαν πρὸς ὀλίγα τινὰ Θεσσαλικά τοῦ Σέσκλου, τὰ τῆς πέμπτης ὁμάδος, τὰ μὲ διάκοσμον θαμποῦ χρώματος, εἶνε πολλάκις ὅμοια πρὸς τὰ προϊστορικά τοῦ Ὁρχομενοῦ καὶ ἴσως θ' ἀποδειχθῶσιν ὅτι ἔχουσιν ἀναλογίαν τινὰ πρὸς τὰ Θεσσαλικά.

Δεκέμβριος 1904

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΩΤΗΡΙΑΔΗΣ

ΑΝΑΣΚΑΦΑΙ ΕΝ ΝΑΞΩ

Κατὰ τὰ μέσα τοῦ παρελθόντος θέρους μεταβάντες εἰς Νάξον, ἐσυνεχίσαμεν τὰς ἀνασκαφὰς προϊστορικῶν τάφων πρὸς δυσμὰς τῆς νήσου, ἔναντι τῆς Πάρου, καθ' ἃ πολλὰ μὲν τὰ προσφορώτατα πρὸς οἰκίσσεις χωρία, πολλὰ δὲ σημεῖα συστάδων τάφων προμυκηναϊκῶν. Ταχεῖαν δὲ κατὰ τὰ μέρη ταῦτα φροντίδα ἐπέβαλλεν ἡ τε ὁσημέραι ἐπεκτεινομένη καλλιέργεια τῆς ἀμπέλου καὶ ἡ ἐνιαχοῦ ἑλλειψις οἰκοδομικῆς ὕλης, πολλῶν καταστροφῶν παραίτιος γινομένη.

Καίπερ πολλὰς τῶν αὐτόθι συστάδων τάφων εὗροντες σεσυλημένας, οὐχ ἥττον ἐτύχομεν νεκροταφείου σχεδὸν ἀθίκτου κατὰ τὴν θέσιν Φυρρόγαις, ἐξ ἑκατὸν περίπου τάφων, ἐν χωρίῳ πεδινῷ μεταξὺ τῶν περιοχῶν Ἀθαλάσσου καὶ Ποταμίδων, οὐ μακρὰν τῆς θαλάσσης, ἐγγὺς καὶ ἄλλων προϊστορικῶν λειψάνων τειχῶν καὶ οἰκημάτων. Ἀλλὰ καὶ εἰς ἄλλως σεσυλημένας συστάδας

εὑρομεν τάφους τινὰς ἀσυλήτους (Λοῦρος Ἀθαλάσσου, Μνημούρια Πολιχνίου, Καμένο Μιτάτο, Ψαρρά).

Οἱ ἐνταῦθα προμυκηναϊκοὶ τάφοι, παρεμφερεῖς ἐν γένει πρὸς τοὺς τῆς νοτίας Νάξου, εἰσὶ μὲν, ὡς ἐκεῖνοι, κατεσκευασμένοι καὶ κεκαλυμμένοι διὰ μεγάλων ἀκατεργάστων πλακῶν, συνήθως σχιστολίθων, ἀλλ' ἢ συναρμογὴ τῶν καθέτων πλακῶν διαφέρει, συγκρατουμένων ἀμοιβαίως κατὰ τὰ ἐφαπτόμενα ἄκρα αὐτῶν.

Τὸ ἔδαφος τῶν τάφων ἀποτελεῖ συνήθως τὸ βραχῶδες ὑπέδαφος (Φυρρόγαις), σπανίως πλάξ κατέχουσα τὸν τάφον ὅλως ἢ μόνον τὸ μέρος ἐφ' οὗ ἀναπαύεται ὁ νεκρός, ἢ μίγμα γῆς καὶ μικρῶν λίθων ἢ αὐτὴ ἡ γῆ.

Τὸ μέγεθος τῶν τάφων ποικίλλει λίαν. Οὕτως ἐγγὺς τάφων μετὰ τῶν μεγίστων διαστάσεων τῶν τῆς νοτίας Νάξου, ἀπαντῶμεν ἐνίοτε τάφους μικροτάτους νηπίων, μάλιστα ἐν τῷ νεκροταφείῳ τῶν Φυρρογῶν. Οἱ τάφοι τοῦ νεκροταφείου τούτου, πυκνότατοι πρὸς ἀλλήλους, ἔχουσι ποικίλην πρὸς τὸν ὀρίζοντα διεύθυνσιν, χρησιμοποιοιμένου τοῦ ἐκάστοτε ὑπολειπομένου κενοῦ χώρου.

Εἰς ἕκαστον τάφον εὐρίσκομεν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἐνὸς μόνου νεκροῦ ὅστ᾽, σπανίως δύο καὶ σπανιώτατα πλειόνων. Οἱ νεκροὶ εἰσι πολλάκις, ὡς ἐν τῇ μεσημβρινῇ Νάξῳ, κατακεκλιμένοι ἐπὶ τοῦ δεξιοῦ πλευροῦ, μετὰ τῶν κάτω ἄκρων λίαν κεκαμμένων· ἀλλὰ συνηθέστερον τὰ ὅστ᾽ εἰσι μὲν μετ' ἐπιμελείας κατατεθειμένα ἐν τῷ τάφῳ, οὐχὶ δὲ ἐν τῇ φυσικῇ αὐτῶν θέσει. Ἀπαξ μόνον ἐν τῷ νεκροταφείῳ τῶν Φυρρογῶν εὑρομεν δύο ἀλλήλους ἐπικειμένους τάφους, μετὰ πλειόνων νεκρῶν ἐν ἑκατέρῳ τούτων, ὧν ὁ ἀνώτερος εἶχεν ὡς ἔδαφος τὸ κάλυμμα τοῦ κατωτέρου.

Οἱ πλείστοι τῶν τάφων ἐνείχον ἐν κτέρισμα, συνήθως πῆλινον ἀγγεῖον, ὀλίγιστοι πλείονα. Πολλὰ καὶ σπουδαῖα κτερίσματα, ὅσον ὀλίγοι νησιωτικοὶ τάφοι τῆς περιόδου ταύτης, παρέσχε τάφος ἀσύλητος τῆς σεσυλημένης συστάδος τοῦ Λούρου, ἐγγὺς τοῦ νεκροταφείου τῶν Φυρρογῶν. Τὰ ἐν τῷ τάφῳ τούτῳ εὑρεθέντα εἰσὶν: ἐπτὰ εἰδῶλια μαρμάρινα, πάντα ὀρθία ἐν κόγχῃ, καὶ κτερίσματα τὸ πλείστον καλλωπισμοῦ (ἰδίᾳ πιθανώτατα στίξεως): λεπίδες ὀψιανοῦ μετὰ τοῦ κορμίσκου (nucleus) αὐτῶν, τρεῖς χαλκοὶ ὀπτεῖς, ἕξ λίαν μικρὰ πῆλινα σφαιρικά ἀγγεῖα, ὧν ἐν τεθραυ-

σμένον (τὰ πλείστα ἔχοντα λεπτὰ χαρακτὰ σπειροειδῆ κοσμήματα, φέροντα δὲ ἐντός, ὡς ἐφάνη μετὰ τὴν κάθαρσιν αὐτῶν, κυανοῦν χρῶμα), φιάλη μαρμαρίνη λοπαδοειδῆς δίτμητος, μετ' ὅπῳ πρὸς ῥαφὴν αὐτῆς (προωρισμένη πιθανῶς πρὸς λειοτριβήσιν τοῦ χρώματος), δίσκος πήλινος κυλινδρικός μεθ' ὑπομέλανος ἐπιχρίσματος, (φέρων δὲ ἐπὶ τῆς ἐξωτερικῆς ἐπιφανείας κατὰ τὸ μέσον ἥλιον πολυάκτινα, περίξ αὐτοῦ σπειροειδῆ κοσμήματα καὶ πρὸς τὴν περιφέρειαν τέσσαρας ἰχθύς, πάντα χαρακτὰ)· ἔτι μικρὸν σφαιρικὸν εὐρύστομον μαρμάρινον ἀγγεῖον, τέσσαρες πήλιναι σφαιρικαὶ πυξίδες ἄκοσμοι, ὧν μία τεθραυσμένη καὶ εἰς ὄρμος ἐκ διακοσίων περίπου ἀργυρῶν δισκοειδῶν διατρήτων φολιδίων.

Γενικῶς εἰπεῖν ἐκ τῶν ἐν τοῖς τάφοις πηλίνων κτερισμάτων συνθηέστεραι ἦσαν κυλινδρικαὶ ἢ σφαιρικαὶ πυξίδες, μετὰ ἢ ἄνευ πωμάτων, ἄκοσμοι τὸ πολὺ, φέρουσαι δὲ ἐπιχρίσματα συνήθως ἐρυθρόν, οὐ σπανίως βαθυχρόστερον, ἀπομιμούμενον πῶς διὰ τῆς στιλβώσεως ἐστιλβωμένα ξύλα ἢ λίθους μετὰ φλεβῶν. Ὀλίγαι τινὲς ἔφερον κεχαραγμένα ἀπλᾶ κοσμήματα, ἀποτελοῦντα ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ σειρὰς κεκλασμένων γραμμῶν ἐγκαρσίως ἢ καθέτως διατεταγμένων.

Πλὴν τῶν πυξίδων εὐρέθησαν μικρὰ πήλινα ἀγγεῖα ἀπιοειδῆ καὶ σικυοειδῆ, τὰ πλείστα μετὰ ποδὸς κωδωνοειδοῦς, τὰ μὲν ἄκοσμα, τὰ δὲ μετὰ γραμμικῶν χαρακτῶν κοσμημάτων τὸ πλείστον εὐθυγράμμων, ἐν δὲ μετὰ ἡμικυκλικῶν, συγκεντρικῶν πῶς, χαρακτῶν ἅμα καὶ ἐγχρόων (καθ' ὑπαμοιβὴν λευκῶν καὶ ἐρυθρῶν) καὶ ἕτερον μεθ' ὁμοίων γραπτῶν ἐρυθρῶν κοσμημάτων μετὰ χεϊλέων ἐκατέρωθεν λευκῶν. Μία μόνη μικρὰ πρόχους, εὐρεθεῖσα ἐν Φυρρόγαις, φέρει γραπτὰ δρυφρακτοειδῆ κοσμήματα.

Οὐδὲν τῶν ἀγγείων τούτων φέρει ἔχνη χρήσεως τροχοῦ.

Τὰ μαρμάρινα κτερίσματα ἦσαν σπανιώτερα· ἀγγεῖα, ἰδίᾳ φιάλαι λοπαδοειδεῖς, ὧν τινες μετ' ἐρυθροῦ ἐντός χρώματος, καὶ εἰδῶλια.

Ἐκ τῶν εἰδωλίων, 14 τὸν ἀριθμόν, δύο μόνον μικρὰ ἦσαν ὅλως ἄμορφα. Ἐκ τῶν ἐμμόρφων τὰ μάλιστα ἄξιον λόγου εἰδῶλιον γυναικεῖον, ἀνῆκον μὲν καθόλου εἰς τὸν τύπον τῶν μαρμαρίνων γυναικεῖων εἰδωλίων τῶν προωρισμένων πρὸς ὑπτίαν κατὰ-

κλισιν, ἀλλὰ παριστῶν ἐναργῶς γυναῖκα ἔγκυον, μετὰ γαστρὸς λίαν προπετοῦς, οὕτω δὲ ἀποτελοῦν μετὰβασιν ἀπὸ τῶν συνήθων νησιωτικῶν γυναικείων εἰδωλίων πρὸς τὴν κατηγορίαν τῶν δύο γνωστῶν εἰδωλίων τῆς Πάρου καὶ Ἰου, τῶν παριστῶντων μητέρα φέρουσιν τὸ νήπιον αὐτῆς ἐπὶ τῆς κεφαλῆς⁽¹⁾. Ἐκ τῶν λοιπῶν εἰδωλίων τὰ μάλιστα ἀξιοσημειώτᾳ εἰσι τὰ ἐπτὰ εἰδώλια, τὰ ἐν κόγχῃ τοῦ τάφου τοῦ Λούρου ἀνακαλυφθέντα ὄρθια, ἐμποιοῦντα δὲ τὴν ἐντύπωσιν ὁμάδος θεῶν ἐν σηκῷ. Τούτων αἱ ἀνατομικαὶ λεπτομέρειαι οὐδαμῶς ἢ ἥκιστα ἐκσημαίνονται (οὕτως ἐν μόνον προφανῶς γυναικεῖον), αἱ χεῖρες παρίστανται δίκην ἐγκαρσίων ἀποφύσεων, τὰ δὲ κάτω ἄκρα εἰσὶν εὐθυτενῇ μετὰ πέλματων ὀριζοντίων πρὸς στάσιν ὀρθίαν.

Ἐξ ἄλλων λιθίνων κτερισμάτων ἔχομεν ὄρμους τινὰς τὸ πλεῖστον ἀτελεῖς ἐκ λιθίνων ψηφίδων, ἐξ ὧν ἓνα μετὰ ψηφίδων κατὰ μέγα μέρος ἐπίτηδες συντετριμμένων, καὶ μικρά τινα ἐργαλεῖα ἐξ ὀψιανοῦ (λεπίδας καὶ τινα πλατύτερα).

Ἐκτὸς τῶν τάφων ἐν Φυρρόγαις εὐρέθησαν τεμάχια ἐκ τῶν γνωστῶν λιθίνων τετραπλεύρων τριπτηρίων μεθ' ἑνὸς τριπτηῖρος.

Ἐκ μετάλλου, πλὴν τῶν μνημονευθέντων τοῦ τάφου τοῦ Λούρου (ὅπερ χαλκοῖ καὶ ὄρμος ἀργυροῦς), τὸ νεκροταφεῖον τῶν Φυρρογῶν παρέσχεν ὡς μόνον μετάλλινον κτέρισμα, ψηφίδα χρυσὴν ἐν ἀκόσμῳ κυλινδρικῇ πυξίδι, μετὰ τινων ἄλλων ψηφίδων λιθίνων· εἰς δὲ τάφος τῶν Μνημουρίων μικρὸν τεμάχιον μολύβδου.

Μικρὰ δοκιμαστικὴ σκαφὴ ἐν Πολιχνίῳ ἐν τοῖς ἐρειπίοις τῆς αὐτόθι προϊστορικῆς ἀκροπόλεως Καστράκι, κατεστραμμένης

(1) Ὡς πρὸς δὲ τὸ ἀγαλμάτιον τῆς Σύρου (τὸ ἐν τῇ συλλογῇ τοῦ κ. Σ. Σκουλούδη), τὸ παριστῶν γυναῖκα ἐπίτοκον καὶ ἀποδοθὲν, κατὰ πληροφῶριαν χωρικῶν, τῇ προμυκηναϊκῇ νεκροπόλει τῆς Χαλαντριανῆς, ἀνήκον δὲ ἀναμφιδόλως εἰς ὅλους ὑστερωτέρους χρόνους, ὁ πρῶτος ἐκ τῶν ἐπιζώντων κάτοχος αὐτοῦ, ὃν ἀναζητήσαντες, ἐτύχομεν ἐσχάτως ἐν Χαλαντριανῇ, ὡμολόγησεν ἡμῖν ὅτι εἶρε τοῦτο μεταξὺ τῶν ἀποσκευῶν θανόντος συγγενοῦς αὐτοῦ (ἀνδρὸς πολυκτήμονος ἐν Σύρῳ), ὅτι ἀγνοεῖ ὅλοσχερῶς τὸν τόπον τῆς εὐρέσεως αὐτοῦ καὶ ὅτι αὐτὸς οὗτος ἀφῆκε νὰ πιστευθῇ ὅτι ἀνεκαλύφθη ἐν Χαλαντριανῇ. Σημειωτέον προσέτι ὅτι ἄχρι τοῦδε οὐδὲ τὸ ἐλάχιστον ἔχνος μεταγενεστέρου ἀρχαίου τάφου εὐρέθη ἐν Χαλαντριανῇ, καθ' ὅσον γνωρίζομεν.

κατὰ τὸ πλεῖστον τὸ μὲν ὑπὸ τῶν κυμάτων, τὸ δὲ ὑπὸ τῶν κα-
τοίκων, παρέσχε τεμάχια πίθων καὶ τινων ἄλλων μικροτέρων ἀγ-
γείων, οὐδὲν φερόντων ἴχνος χρήσεως τροχοῦ, τινῶν δὲ μετὰ κο-
σμημάτων ἀπλῶν χαρακτῶν· ἔτι δὲ τεμάχια μολύβδινά, χρησι-
μεύοντα πιθανῶς πρὸς συγκόλλησιν διερρωγόντων ἀγγείων. Ἐκ τῶν
εὐρεθέντων αὐτόθι ἀξιοσημείωτον ἰδίᾳ σκεῦος λεκανοειδὲς μετὰ εὐ-
ρέος ἐπιπέδου πετασοειδοῦς χεῖλους, φέρον ἐπὶ τῆς πρὸς τὸ κοῖλον
ἐπιφανείας αὐτοῦ ἔντυπα κοσμήματα, ἀπομιμούμενα πλέγμα·
ἐπὶ δὲ τῆς βάσεως ἀποτύπωμα τῆς ψιάθου ἐφ' ἧς κατεσκευάσθη.

Περὶ τῶν ἀνωτέρω τάφων καὶ τῶν ἐν αὐτοῖς ἐκτίθενται πλεί-
ονά τινα συνοπτικῶς ἐν τοῖς Πρακτικοῖς τοῦ ἐν Ἀθήναις Διε-
θνοῦς ἀρχαιολογικοῦ Συνεδρίου, παρατιθεμένων ἅμα σχετικῶν τι-
νων εἰκόνων.

ΚΛΩΝ ΣΤΕΦΑΝΟΣ

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΝ ΕΠΙΔΑΥΡῳ ΑΝΑΣΚΑΦΩΝ

Τὸ Ὡδεῖον (πίναξ Α').

Κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος ἀνεσκάφη καθ' ὁλοκληρίαν ὁ πρὸς βορ-
ρᾶν τῆς εἰσόδου τοῦ σταδίου χώρος, ἐν ᾧ ἀπεκαλύφθη στωϊκὸν
οἰκοδόμημα, συνεχόμενον τῇ θολωτῇ τοῦ σταδίου εἰσόδῳ, χρη-
σιμεῦον, ὡς φαίνεται, εἰς τοὺς μέλλοντας νὰ ἀγωνισθῶσιν ἀθλη-
τάς. Ἀλλῃ ἀνασκαφὴ ἐγένετο πρὸς βορρᾶν τοῦ Ἀβάτου καὶ
πρὸς δυσμὰς τοῦ λουτροῦ τοῦ Ἀσκληπιοῦ πρὸς ἐξακριβῶσιν τοῦ
ἐκεῖ χώρου. Ἐδείχθη ὅτι τὸ λουτρὸν τοῦ Ἀσκληπιοῦ δὲν ἐξε-
τείνεται πολὺ πρὸς δυσμὰς, ὅτι ὑπὸ τὸ Ἀβατον ὑπάρχει ὑπόγειος
δίοδος, ἣτις ἄγνωστον ποῦ ἄγει, διότι δὲν κατωρθώθη εἰσέτι νὰ
ἐκκαθαρισθῇ. Πέραν δὲ τοῦ τεμένους ἀνεκαλύφθη μέγα στωϊκὸν
οἰκοδόμημα ἔχον μῆκος περὶ τὰ 200 μέτρα. Πρὸς τίνα σκοπὸν
ἐχρησίμευε τὸ οἰκοδόμημα τοῦτο, θέλει ἐξακριβωθῇ ἴσως μετὰ
τὴν ὁλοσχερῇ ἀποκάλυψιν αὐτοῦ.

Γινομένων δὲ σκαφικῶν ἐργασιῶν πρὸς σύνταξιν τοῦ τοπογρα-
φικοῦ σχεδίου τοῦ Ἱεροῦ, ἐφάνη ὅτι πανταχοῦ τῆς ὅλης πεδιά-

δος τοῦ Ἱεροῦ ὑπάρχουσι πλεῖστα ὅσα ἀρχαῖα οἰκοδομήματα. Ἀπεκαλύφθησαν δὲ πολλαχοῦ καὶ τάφοι, δι' ὧν εἶνε δυνατόν νὰ καθορισθῇ εἰς τινὰ μέρη ἡ περιφέρεια τοῦ τεμένους, διότι, ὡς γνωστόν, ἐντὸς τοῦ τεμένους δὲν ἦτο ἐπιτετραμμένον οὔτε νὰ τίκωσιν αἱ γυναῖκες οὔτε νὰ ἀποθνήσκωσιν οἱ ἀσθενεῖς.

Τῶν ἐκπονουμένων δὲ σχεδίων τῶν ἐν τῷ Ἱερῷ ἀνακαλυφθέντων οἰκοδομημάτων δημοσιεύω ἐνταῦθα τὰ τοῦ Ὡδείου ἐν τῷ Πίνακι Α'.

Τὸ Ὡδεῖον τοῦτο εἶνε ἐκτισμένον, ὡς γνωστόν, ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ Γυμνασίου (πρβ. Πρακτικὰ τοῦ ἔτους 1901, σελ. 49 κ.έ. πίν. Α'). Θὰ ἐκτίσθῃ δὲ τοῦτο ἐκεῖ καθ' ὃν χρόνον τὸ Γυμνάσιον ἦτο κατεστραμμένον, διότι δὲν εἶνε εὐλογον νὰ δεχθῶμεν ὅτι ὑπῆρχε τότε καὶ τὸ Γυμνάσιον ἄθικτον, ἀφ' οὗ τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος ρωμαϊκῶν χρόνων κτίσμα καλύπτει μέρος τοῦ ἐλληνικοῦ Γυμνασίου καὶ καταστρέφει καθ' ὁλοκληρίαν τὸ σχέδιον τούτου (πρβ. Πρακτικὰ τοῦ 1901 σελ. 51).

Τὸ προκείμενον οἰκοδόμημα εἶνε, κυρίως εἰπεῖν, θέατρον ἐστεγασμένον, ὁμοιάζον ἀκριβῶς πρὸς τὸ ἐν Πομπηίᾳ μικρὸν θέατρον, τὸ theatrum tectum. Ὀνομάζω δὲ αὐτὸ Ὡδεῖον οὐχὶ διότι διαφέρει τῶν λοιπῶν θεάτρων ὡς πρὸς τὸν προορισμὸν αὐτοῦ, ἀλλὰ διότι ὁμοιάζει τῷ ἐν Ἀθήναις Ὡδεῖῳ τοῦ Ἡρώδου καὶ τῷ ἐν Πάτραις θεατρικῷ οἰκοδομήματι, ὅπερ ὁ Πausanias καλεῖ ὡσαύτως Ὡδεῖον.

Διὰ τὴν περιγραφὴν τοῦ οἰκοδομήματος καὶ ἐρμηνείαν τῶν κατ' αὐτὸ παραπέμπω τὸν ἀναγνώστην εἰς τὸ ἐμὸν Ἱερὸν τοῦ Ἀσκληπιοῦ, σ. 150-154.

Ἐν τῷ προκειμένῳ πίνακι εἰκονίζονται κάτοψις τοῦ Ὡδείου (ἀρ. 1), τομαὶ (ἀρ. 2 καὶ 3) καὶ κάτοψις τοῦ pulpitum καὶ ἰδίως τῆς ὀρχήστρας (ἀρ. 4) μετὰ τοῦ ἐν αὐτῇ ἐγχρωμάτου μωσαϊκοῦ.

Π. ΚΑΒΒΑΔΙΑΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Εὐεργέται τῆς Ἑταιρείας	Σελ. 3
Διοικητικὸν Συμβούλιον τῆς Ἑταιρείας	» 4
Ἐπιτίμιοι Ἑταῖροι	» 5
Τακτικοὶ Ἑταῖροι	» 6
Ἐκθέσεις τῶν πεπραγμένων τῆς Ἑταιρείας	» 9
Ἀνασκαφαὶ Ἀμφικαρείου	» 15, 27
» ἐν Σουνίῳ	» 15
» ἐν Μυκῆναις	» 15
» ἐν Εὐβοίᾳ	» 15, 29
» ἐν Χαιρωνείᾳ καὶ Ὀρχομενῷ	» 15, 35
» ἐν Ἐπιδαύρῳ	» 15, 61
» ἐπὶ τοῦ Λυκαίου ὄρους	» 15, 32
» Κυκλάδων	» 15, 57
Ἔργασίαι πρὸς ἀναστήλωσιν τοῦ Λέοντος τῆς Χαιρωνείας	» 15
» ἀνέγερσιν τοῦ ἐν Φιγαλίᾳ Ναοῦ τοῦ Ἀπόλλωνος	» 16
» ἀνέγερσιν τοῦ Ἑρεχθείου	» 16
» στερέωσιν τοῦ Θησείου	» 17
Οἰκοδομὴ Μουσείων ἐν ταῖς ἐπαρχίαις	» 17
» νέας πτέρυγος τοῦ ἐν Ἀθῆναις Ἐθνικοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Μουσείου	» 18
Εἰσφορὰ εἰς ὑποστήριξιν τοῦ Ναοῦ τοῦ Ὁσίου Λουκᾶ	» 18
Συνελεύσεις Ἑταίρων	» 20
Ἐκθέσεις τῆς ἐξελεγκτικῆς Ἐπιτροπῆς	» 21
Ἐκθέσεις περὶ τῶν ἀνασκαφῶν τῆς Ἑταιρείας	» 25

Προσάρτημα πρακτικῶν

Ἀπολογισμὸς τῶν ἐσόδων καὶ τῶν ἐξόδων τῆς χρήσεως 1904 . Σελ. II	
Ἀναλυτικὸς ἀπολογισμὸς τῶν ἐσόδων	» IV
» τῶν ἐξόδων	» V
Εἰδικὸς ἀπολογισμὸς τοῦ Λαχείου	» XVI
Κίνησις τοῦ ταμείου κατὰ τὸ ἔτος 1904	» XVII
Ἀνάλυσις τῆς μερίδος « Ἐσοδα καὶ Ἐξοδα »	» XVIII
Γενικὸς ἰσολογισμὸς τῆς χρήσεως 1904	» XX
Γενικὴ ληψοδοσία τοῦ ἔτους 1904	» XXII
Ἀνάλυσις τῶν γενικῶν λογαριασμῶν	» XXIV
Πίναξ ἐμφάνων τὴν περιουσίαν τῆς Ἑταιρείας	» XXVII

ΠΡΟΣΑΡΤΗΜΑ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ
ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ
ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1904

ΓΕΝΙΚΟΣ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ
ΤΗΣ ΧΡΗΣΕΩΣ 1904
ΜΕΤΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΠΙΝΑΚΩΝ

ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΕΣΟΔΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΞΟΔΩΝ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΟ-

Προϋπο- λογισμοῦ		Εἶδος ἐσόδων	Προϋπολο- γισθέντα	Εἰσπραχ- θέντα	Εἰσπραχθέντα	
Κεφ.	Αρ.				Ἐπὶ πλέον	Ἐπὶ ἔλαττον
Α	1	Εἰσφοραὶ..... Δραχ.	3,100	—	—	625
	2	Τόκοι καὶ μερίσματα	14,520	—	1,184	—
	3	Ἔσοδα ἐξ ἀκινήτων κτημάτων	468	—	—	393
	4	Ἔσοδα ἐκ δημοσιευμάτων	3,500	—	—	1
	5	Ἔσοδα κεκλεισμένων χρήσεων	500	—	—	182
	6	Ἔσοδα διάφορα	212	—	301	—
	7	Ἔσοδα ἐκ τοῦ Λαγείου.....	328,680	—	—	28,298
		Ἀπρόοπτα ἔσοδα ἐκ τοῦ λα- γείου καὶ ἄλλης αἰτίας... ..	6,000	—	4,239	—
Δραχ.			356,980	—	5,724	29,499

Ἐν Ἀθήναις, 31 Δεκεμβρίου 1904

Ὁ Ταμίης

Θ. ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ

Ὁ λογιστής

Γ. ΚΛΟΝΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΔΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1904

Προϋπο- λογισμοῦ		Εἶδος ἐξόδων	Προϋπολο- γισθέντα		Ἀναπλη- ρωματικαὶ πιστώσεις	Τὸ ὅλον τῶν πιστώ- σεων	Ἐνταλθεῖ- σαι πληρω- μαὶ	Ἐπὶ ἑλαττ. Διαφορὰ
ἐφ.	Ἄρθ.							
Α		Προσωπικόν						
	1	Μισθοὶ προσωπικοῦ τῶν γραφείων	13,800	—		13,800	—	11,717 40
	2	» » ἐπὶ τῶν ἀρ- χαιοτήτων	34,980	—		34,980	—	31,019 05
B		Γραφεῖα, Διαχειρίσεις καὶ Βιβλιοθήκη						
	1	Ἔξοδα γραφείων καὶ διαχειρίσεως	4,140	—		4,140	—	3,802 70
	2	Βιβλιοθήκη	12,600	—		12,600	—	8,392 10
Γ		Ἀνασκαφικὰ ἔργα καὶ δημοσιεύματα						
	1	Ἀνασκαφαὶ καὶ συντήρησις ἀρχαίων μνημείων	161,304	05	20,195 95	181,500	—	181,299 30
	2	Ἀνασκαφικὰ καὶ Μουσεῖα καὶ ἔργα ἐν Ἀθήναις	80,000	—		80,000	—	36,273 09
	3	Δημοσιεύματα	15,000	—		15,000	—	14,458 20
Δ		Ἐκτακτοὶ δαπάναι καὶ διάφ. ἔξοδα	5,960	—		5,960	—	3,360 90
Ε		Συνδρομαὶ δι' ἐπιστημονικοῦς σκο- ποῦς	27,700	—		17,700	—	27,700 —
ΣΤ		Ἔξοδα παρελθουσῶν χρήσεων	1,495	95		1,495 95	—	1,495 95
			356,980	—	20,195 95	377,175 95	—	319,518 69
								57,657 26

ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΙΣ

Διὰ τοῦ προϋπολογισμοῦ ἐχορηγήθησαν πιστώσεις....	Δραχ.	356,980.—
Ἐχορηγήθη ἀναπληρωματικὴ πίστωση.....	»	20,195.95
Τὸ ὅλον τῶν πιστώσεων....	»	377,175.95
Ἐνετάλησαν πληρωμαὶ	»	319,518.69
Ἀδιάθετοι πιστώσεις.....	»	57,657.26

αἵτινες θέλουσι διατεθῇ ἐντὸς τοῦ ἐπομένου ἔτους πρὸς πληρωμὴν ἐξόδων τοῦ 1904, εἰς βάρος τῶν ὁποίων κατελογίσθησαν Δραχ. 24,072.71 καὶ ὧν ἡ πληρωμὴ δὲν ἐνετάλη ἐντὸς τοῦ ἔτους τούτου ἕνεκα τοῦ ἀνεκκαθαρίστου τῶν σχετικῶν Λ[ογισμῶν] (ὅρα παθητικόν τῆς Ἑταιρείας ἐν τῷ Γενικῷ Ἰσο-λογισμῷ 31 Δεβρίου 1904) «Παρακαταθῆκα δι' ἀρχαιολογικὰ ἔργα κ.λ.π.» καὶ «Πιστωταὶ διάφοροι».

Ἐν Ἀθήναις, 31 Δεκεμβρίου 1904

Ὁ Ταμίας
Θ. ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ

Ὁ Λογιστὴς
Γ. ΚΛΟΝΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΣ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΕΣΟΔΩΝ ΤΗΣ ΧΡΗΣΕΩΣ 1904

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'

Ἀρθρον 1.

ΕΙΣΦΟΡΑΙ

Εισπραχθέντα ἔξ εισφορῶν τακτικῶν ἐταίρων..	Δρ.	2,370.—	
» ἐκ δικαιωμάτων ἐγγραφῆς νέων ἐταίρων.	»	105.—	Δρ. 2,475.—

Ἀρθρον 2.

ΤΟΚΟΙ ΚΑΙ ΜΕΡΙΣΜΑΤΑ

Εισπραχθέντα :			
Ἀπὸ μέρισμα 56 μετοχῶν Ἑθνικῆς Τραπεζῆς διὰ τὴν Β' ἐξαμηνίαν τοῦ ἔτους 1903 καὶ τὴν Α' τοῦ ἔτους 1904	Δρ.	9,800.—	
Ἀπὸ τόκους 754 Ὁμολογιῶν Ἑθνικοῦ Δανείου Ἑνδοποιήσεως 1898 διὰ τὴν Β' ἐξαμηνίαν τοῦ ἔτους 1903 καὶ τὴν Α' τοῦ ἔτους 1904....	»	3,635.—	
» τοκομερίδια Ἑθν. Δανείου Κεφαλαιοποιήσεως	»	30.20	
» τόκους ἐντόκων καταθέσεων παρὰ τῇ Τραπεζῇ Σκουζέ διὰ τὴν Β' ἐξαμην. 1903 καὶ Α' 1904	»	2,239.30	Δρ. 15,704.50

Ἀρθρον 3.

ΕΣΟΔΑ ΕΞ ΑΚΙΝΗΤΩΝ ΚΤΗΜΑΤΩΝ

Εισπραχθέντα :			
Ἀπὸ ἐνοίκιον τῆς ἐν Ἑλαιοτριβείois οἰκίας τῆς Ἑταιρείας διὰ τὴν Α' ἐξαμηνίαν 1904.....	Δρ.	75.—	Δρ. 75.—

Ἀρθρον 4.

ΕΣΟΔΑ ΕΚ ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΩΝ

Εισπραχθέντα :			
Ἀπὸ ἀντίτιμον πωλουμένων τευχῶν τῆς Δρχ. Ἑφημ.	Δρ.	3,328.—	
» ἀντίτιμον πωλουμ. τευχ. τῶν πρακτ. τῆς Ἑταιρ.	»	144.—	
» ἀντίτιμον πωλουμ. τόμων τοῦ ἱεροῦ Ἀσκληπιοῦ	»	30.—	3,499.—

Ἀρθρον 5.

ΕΣΟΔΑ ΚΕΚΛΕΙΣΜΕΝΩΝ ΧΡΗΣΕΩΝ

Ἀπὸ ἐνοίκιον τῆς ἐν Ἑλευσίνι οἰκίας τῆς Ἑταιρείας διὰ τὸ ἔτος 1903.....	Δρ.	18.—	
» ἐνοίκιον τῆς ἐν Κηφισσίᾳ οἰκίας τῆς Ἑταιρείας διὰ τὸ ἔτος 1903.....	»	300.—	Δρ. 318.—

Ἀρθρον 6.

ΕΣΟΔΑ ΔΙΑΦΟΡΑ

Εισπραχθέντα :			
ἐκ προστίμων κλπ.....	Δρ.	113.—	
» ἐκ πωλήσεως ἀρχήστου ὕλικου.	»	400.—	Δρ. 513.—
Τὸ ὅλον.....			» 22,584.50

Ἀρθρον 7.

ΚΑΘΑΡΑ ΕΣΟΔΑ ΕΚ ΤΟΥ ΛΑΧΕΙΟΥ

Εἰσπράχθησαν :			
Ἐκ τοῦ Λαχείου	Δρ.	300,381.50	
Ἐξ ἀπροόπτων ἐσόδων Λαχείου καὶ ἑξ ἄλλης αἰτίας	»	10,239.45	Δρ. 310,620.95
			» 333,205.45

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΣ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΕΞΟΔΩΝ ΤΗΣ ΧΡΗΣΕΩΣ 1904

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Προσωπικὸν

Ἄρθρον 1.

ΜΙΣΘΟΙ ΤΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΤΩΝ ΓΡΑΦΕΙΩΝ

Δαπανηθέντα ..... Δρ. 11.717.40 Δρ. 11,717.40

Ἄρθρον 2.

ΜΙΣΘΟΙ ΤΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΕΠΙ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ

Δαπανηθέντα ..... Δρ. 31.019.05

Ὅσα ἐνεγράφησαν εἰς πίστωσιν τῆς μερίδος
«Πιστωταὶ Διάφοροι» πρὸς χρέωσιν τοῦ πα-
ρόντος Κεφαλαίου .....

» 1.670.—

» 32.689.05 Δρ. 32,689.05

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

Γραφεῖα, Διαχειρίσεις καὶ Βιβλιοθήκη

Ἄρθρον 1.

ΕΞΟΔΑ ΓΡΑΦΕΙΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΕΩΣ

Δαπανηθέντα εἰς ἀξίαν γάρτου καὶ τυπωτικὰ τοῦ		
Ἰσολογισμοῦ καὶ τῶν σχετικῶν πι-		
νάκων τῆς Ἑταιρ. τοῦ ἔτους 1903	Δρ.	400.—
» » θέρμανσιν καὶ φωτισμόν.....	»	352.70
» » γάρτην καὶ τυπωτικὰ διαφόρων		
ἐντύπων	»	190.—
» » διάφορα ἐξόδα Γραφείων.....	»	850.50
» » ἀξίαν γάρτου καὶ γραφικῆς ὕλης	»	120.50
» » καθαρισμόν τῶν θερμαστῶν καὶ		
ἀξίαν βαλοπινάκων.....	»	99.50
» » ἀξίαν ἐνὸς λογιστικοῦ βιβλίου		
(Καθολικοῦ)	»	35.—
» » κατανάλωσιν ποσίμου ὕδατος 1904	»	116.25
» » καθαρισμόν τοῦ Καταστήματος..	»	23.15
» » ἀξίαν ἐνὸς ἡλεκτρικοῦ κώδωνος..	»	19.10
» » ἐπιχορήγησιν τοῦ Γραμματέως τοῦ		
Διοικητικοῦ Συμβουλίου	»	1,440.—
» » δημοσιεύσεις εἰς Ἑφημερίδας...	»	156
	»	3,802.70

Ὅσα ἐνεγράφησαν εἰς πίστωσιν τῆς μερίδος «Πιστω-
ταὶ διάφοροι» πρὸς χρέωσιν τοῦ Κεφαλαίου τοῦ-
του διὰ γραφ. ἐξόδα τῶν Γραφ. τῆς Ἑταιρείας » 59.10 Δρ. 3,861.80

Ἄρθρον 2.

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Δαπανηθέντα εἰς ἀγορὰν διαφόρων βιβλίων.....	Δρ.	4,280.40
» » δετικά διαφόρων βιβλίων.....	»	724.60
» » μισθοδοσίαν τοῦ ἐπιμελητοῦ τῆς		
Βιβλιοθήκης.....	»	1,800.—
» » ὁμοίαν τοῦ βιβλιοφύλακος τῆς Βι-		
βλιοθήκης.....	»	1,500.—
» » ἀξίαν 10 φωτογραφιῶν τῶν ἐν τῇ		
Βρεττανικῇ Μουσείῳ κατατεθει-		
μένων ἀρχαίων τῆς συλλογῆς τοῦ		
Ἑλγίνου	»	67.45
» » προμήθειαν γραφικῆς ὕλης.....	»	19.65 Δρ. 8,392.10

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Ἀνασκαφικά ἔργα καὶ δημοσιεύματα

Ἀρχθρον 1.

ΑΝΑΣΚΑΦΑΙ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΙΣ ΑΡΧΑΙΩΝ ΜΝΗΜΕΙΩΝ

Ἀνασκαφαὶ Ἀμφιαρείου.

Δαπανηθέντα εἰς ἡμερομίσθια ἔργατῶν.....	Δρ.	5,086.80	
» » ὁδοιπορικὰ καὶ ἀποζημίωσιν τοῦ Ἐφόρου Β. Λεονάρδου.....	»	1,158.85	
» » ὁδοιπορικὰ καὶ ἀποζημίωσιν τοῦ διαχειριστοῦ Ν. Ῥάπτιου.....	»	419.50	
» » ἀξίαν ζεμπιλίων, τραπέζης καὶ ἐπισκευὴν χειραμαξίων.....	»	157.10	
» » ἀξίαν ξυλίνων κιβωτίων, πτύων, μιᾶς σκευοθήκης καὶ ἐπισκευὴν σκαπανῶν.....	»	158.50	
» » ὁδοιπορικὰ ἔργατῶν.....	»	30	Δρ. 7,010.75

Ἀνασκαφαὶ Σουρίου.

Δαπανηθέντα εἰς ἡμερομίσθια ἔργατῶν.....	Δρ.	1,743.—	
» » ὁδοιπορικὰ καὶ ἀποζημίωσιν τοῦ διαχειριστοῦ Ἰωάννου Μανθούλου.....	»	73.60	
» » ὁδοιπορικὰ τοῦ Ἐφόρου Β. Στάη.....	»	49.30	
» » ἀξίαν ζεμπιλίων, σπάγγου, ἀσθέστου κλπ. ὑλικῶν.....	»	95.65	Δρ. 1,961.55

Ἀνασκαφαὶ Μυκηρῶν.

Δαπανηθέντα εἰς ἡμερομίσθια ἔργατῶν καὶ καραγωγέων.....	Δρ.	2,322.85	
» » μισθοδοσίαν διαχειριστοῦ ἐπιτηρητοῦ Χ. Κτενᾶ.....	»	501.25	
» » ὁδοιπορικὰ ἰδίου μεταβάσεως καὶ ἐπιστροφῆς.....	»	21.45	
» » ἀξίαν ζεμπιλίων, γραφικῆς ὕλης καὶ ἀγῶγια μεταβάσεως αὐτοῦ ὀκτάκις ἐκ Μυκηρῶν εἰς Ἀργος.....	»	54.65	Δρ. 2,900.20

Ἀνασκαφαὶ ἐν Εὐβοίᾳ.

Δαπανηθέντα εἰς ἡμερομίσθια ἔργατῶν.....	Δρ.	1,353.75	
» » ἀποζημίωσιν Συμβούλου Γ. Παπαδασιλείου καὶ ὁδοιπορικὰ αὐτοῦ.....	»	415.05	
» » ἀξίαν μιᾶς σκηπῆς μετὰ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτῆς, 10 στυλῶν πτύων, καὶ στόμων 10 κασμάδων.....	»	165.65	
» » ναύλους καὶ μεταφορικὰ ἀρχαίων.....	»	63.—	
» » ἀξίαν 9 ἀντιτύπων φωτογραφιῶν τριῶν ἀγαλμάτων, καὶ διαφόρων ὑλικῶν.....	»	33.—	Δρ. 2,030.45

Ἀνασκαφαὶ ἐν Χαιρωνείᾳ καὶ Ὀρχομενῷ.

Δαπανηθέντα εἰς ἡμερομίσθια ἔργατῶν.....	Δρ.	7,277.—	
» » ἐπιμίσθιον Ἐφόρου Γ. Σωτηριάδου.....	»	536.10	
» » ὁδοιπορικὰ ἔξοδα ἰδίου μεταβάσεως καὶ ἐπιστροφῆς.....	»	74.25	
» » ἀξίαν 60 ζεμπιλίων καὶ μεταφορικὰ αὐτῶν.....	»	79.90	
» » ὁδοιπορικὰ ἔξοδα τοῦ ἀρχιεργάτου Ἡλία Καπετανάκη.....	»	21.—	» 7.988.25
Εἰς μεταφορὰν.....	Δρ.		21,891.20

Ἐκ μεταφορᾶς..... Δρ.

21,891.20

Ἀνασκαφαὶ Ἐπιδαύρου

Δαπανηθέντα εἰς	ἡμερομίσθια ἐργατῶν, κτιστῶν καὶ ξυλουργῶν	»	11,831.60	
»	» ἀποζημιῶσιν καὶ μισθὸν Ν. Ἰωαν- νίτου, βοηθοῦ τοῦ Νομομηχανικοῦ Ν. Μπαλάνου.....	»	2,520.—	
»	» χορήγημα πρὸς συντήρησιν τῶν Συλλογῶν, ἔξοδα τῶν Μουσείων καὶ φυλακείων καὶ γραφικὴν ὕλην	»	300.—	
»	» ὁδοιπορικὰ διαφόρων ἐργατῶν, κτι- στῶν καὶ ξυλουργῶν.....	»	526.70	
»	» ἀξίαν διαφόρων σιδηρικῶν, κερά- μων, ἀσδέστου, συρμῆδων καὶ ἄλλων ὕλικῶν.....	»	727.10	
»	» ἀξίαν ξυλείας, ὑαλοπινάκων, σχοι- νίου, χρωμάτων, καὶ μεταφορικὰ αὐτῶν	»	714.80	
»	» ἀξίαν 200 ζεμπιλίων, πτύων, σύρ- ματος καὶ μεταφορικὰ αὐτῶν....	»	357.90	
»	» ὁδοιπορικὰ τοῦ Γραμματέως τοῦ Συμβουλίου καὶ ἀποζημιῶσιν αὐ- τοῦ κατὰ τὸν Νόμον περὶ δημο- σίων ὑπαλλήλων, μεταδάντος ἐξά- κτις πρὸς ἐπιθεώρησιν τῶν ἐργασιῶν	»	580.10	
»	» ἐπισκευὴν κασμάδων, προμήθειαν σιδήρου καὶ σπάγγου καὶ μετα- φορικὰ ζεμπιλίων.....	»	155.50	
»	» ὁδοιπορικὰ καὶ ἀμοιβὴν τοῦ φω- τογράφου Κ. Δημητρίου διὰ φω- τογράφησιν 18 πλακῶν.....	»	136.55	
»	» εἰς ἐκρίζωσιν, μεταφορὰν ἐκ τοῦ δάσους καὶ φύτευσιν 130 πεύκων	»	122.—	
»	» φωτογράφησιν 3 πλακῶν ὑπὸ τοῦ Γερμ. Ἰνστιτούτου.....	»	31.70	Δρ. 18,003.95

Ἀνασκαφαὶ ἐν Λυκαλίῳ

Δαπανηθέντα εἰς	ἡμερομίσθια ἐργατῶν.....	Δρ.	4,423.50	
»	» ὁδοιπορικὰ καὶ ἀποζημιῶσιν Ἐφό- ρου Κ. Κουρουνιώτου.....	»	688.—	
»	» ἀξίαν ζεμπιλίων καὶ μεταφορικὰ αὐτῶν	»	78.40	
»	» ἀξίαν 10 φωτογραφικῶν πλακῶν, 10 ζεμπιλίων καὶ διαφόρων ἐργα- λείων.....	»	166.90	
»	» ὁδοιπορικὰ δύο ἐργατῶν μετὰ τῶν ἀποσκευῶν αὐτῶν.....	»	35.20	
»	» ἐνοίκιον μιᾶς οἰκίας.....	»	75.—	Δρ. 5,467.00

Ἀνασκαφαὶ Κυκλάδων

Δαπανηθέντα εἰς	ἡμερομίσθια ἐργατῶν.....	Δρ.	258.—	
»	» ὁδοιπορικὰ καὶ ἀποζημιῶσιν τοῦ διαχειριστοῦ Κ. Στεφάνου.....	»	231.—	
»	» μεταφορικὰ τῶν ἐν ταῖς ἀνασκα- φαῖς Νάξου εὐρημάτων εἰς Ἀθήνας	»	98.—	
»	» ἀξίαν διαφόρων εἰδῶν ὕλικῶν....	»	38.35	» 625.35
Εἰς μεταφορὰν.....			Δρ.	45,987.50

Ἐκ μεταφορᾶς.....		Δρ.	45,987.50
Δαπάναι διὰ τὴν ἀναστήλωσιν τοῦ Ἐρεχθείου.			
Δαπανηθέντα εἰς ἡμερομίσθια ἐργατῶν, λιθοξόνων καὶ ξυλουργῶν.....	»	25,149.65	
» » Ἑταιρείαν Marmor Lim. δι' ἁλίαν διαφόρων μαρμάρων κατὰ παραγγελίαν τοῦ Νομομηχανικοῦ Ν. Μπαλάνου.....	»	1,143.90	
» » ἁλίαν καὶ ἔξοδα παραλαβῆς λιθοκόλλας προερχομένης ἐκ Γερμανίας »	»	1,042.50	
» » κατασκευὴν διαφόρων τσινετίων καὶ ἑνὸς κυλίνδρου πρὸς χρῆσιν τῶν μαρμάρων.....	»	515.—	
» » ἁλίαν μολύβδου.....	»	500.50	
» » μισθοδοσίαν τοῦ ἀρχιεργάτου Κ. Καμπάνη.....	»	1,800.—	
» » ὁμοίαν τοῦ ἀρχιεργάτου Ἐ. Καμπάνη.....	»	1,000.—	
» » ἀμαξαγωγία τοῦ Νομομηχανικοῦ Ν. Μπαλάνου.....	»	550.—	
» » μισθοδοσίαν Ν. Ἰωαννίτου βοηθοῦ τοῦ Νομομηχανικοῦ Ν. Μπαλάνου.....	»	600.—	
» » ἁλίαν ξυλείας καὶ μεταφορικὰ αὐτῆς.....	»	480.85	
» » ἁλίαν 1500 ὀκάδων ἐλαφρόπετρας »	»	450.—	
» » μεταφορικὰ 50 σάκκων ὁμοίας... »	»	30.10	
» » Ν. Μοσχοῦ δι' ἁλίαν μαρμάρων »	»	510.70	
» » κατασκευὴν διαφόρων σιδηρικῶν καὶ ἀγορὰν μιᾶς μετροταινίας... »	»	692.55	
» » ἁλίαν κεράμων, σχοινίου, πορσελάνης, ἀσβέστου, γύψου καὶ ζεμπιλίων.....	»	269.—	
» » ἁλίαν 4 τεμαχίων σιδηρῶν ἐλασμάτων.....	»	33.30	
» » δύο ἀμαξαγωγία μεγάλης Ἐπιτροπῆς.....	»	13.50	
» » ἁλίαν σμιστολίθων.....	»	516.60	
» » ἁλίαν χάρτου σχεδιάσεως κλπ.... »	»	39.70	Δρ. 35,337.85
Δαπάναι πρὸς ὑποστήριξιν τοῦ Θησείου.			
Δαπανηθέντα εἰς ἡμερομίσθια τεχνιτῶν καὶ ἐργατῶν Δρ.	1.582.50		
» » μισθοδοσίαν ἀρχιεργάτου Ἐλευθ. Καμπάνη.....	»	400.—	
» » ὁμοίαν ἀρχιεργάτου Κ. Καμπάνη »	»	180.—	
» » ἁλίαν 200 ὀκάδ. μολύβδου..... »	»	144.—	
» » κατασκευὴν διαφόρων τσινετίων.. »	»	195.—	Δρ. 2,501.50
Δαπάναι ἀναστηλώσεως τοῦ ἐν Φιγαλίᾳ Ναοῦ τοῦ Ἀπόλλωνος.			
Δαπανηθέντα εἰς ἡμερομίσθια ἐργατῶν, τεχνιτῶν καὶ λιθοξόνων.....	Δρ.	8,749.50	
» » μισθὸν καὶ ἀποζημίωσιν Ν. Ἰωαννίτου βοηθοῦ τοῦ Νομομηχανικοῦ »	»	2,070.—	
» » μισθοδοσίαν τοῦ διαχειριστοῦ Π. Παπανδρέου.....	»	554.50	
» » ὁδοιπορικὰ τεχνιτῶν καὶ ἐργατῶν »	»	1,074.95	
» » μεταφορικὰ ξυλείας, τσιμέντου καὶ ἄλλων ὀλικῶν.....	»	514.90	
» » ἁλίαν ξυλείας καὶ μεταφορικὰ αὐτῆς »	»	486.50	
Εἰς μεταφορὰν.....	Δρ.	13.450.35	Δρ. 83,826.85

Ἐκ μεταφορᾶς.....	Δρ.	13,450.35	Δρ.	83,826.85
Δαπανηθέντα εἰς ἀξίαν δύο γρόλλων, σχοινοῦ κλπ. ὕλικῶν καὶ μεταφορικὰ αὐτῶν..	»	514.—		
» » ἀγορὰν 24 σάκκων τσιμέντου καὶ μεταφορικὰ αὐτοῦ.....	»	336.60		
» » ἀξίαν 80 ὀκάδων μολύβδου καὶ μεταφορικὰ αὐτοῦ.....	»	72.10		
» » εἰς ἀξίαν σιδήρου κατεργασμένου, γάλυδδος καὶ σανίδων.....	»	282.15		
» » ὁδοιπορικὰ καὶ ἀποζημίωσιν τοῦ Γενικοῦ Ἐφόρου.....	»	108.20		
» » ὁδοιπορικὰ καὶ ἀποζημίωσιν τοῦ διαχειριστοῦ Κ. Ῥωμαίου.....	α	269.30		
» » ἀγορὰν δικαιώματος λατομῆσεως λίθων.....	»	40.50		
» » ἀξίαν μελάνης καὶ χάρτου.....	»	5.25	Δρ.	15,078.45

Ἀναστήλωσις τοῦ Λέοντος τῆς Χαιρωνείας.

Δαπανηθέντα εἰς ἡμερομίσθια ἐργατῶν, τεχνιτῶν καὶ λιθοξόνων.....	Δρ.	7,479.—		
» » ἀξίαν 11 κυβ. μέτρων λίθων καὶ ἐπεξεργασίαν 30 μέτρ. λίθων τρε- χόντων.....	»	2,580.—		
» » ἀξίαν καὶ μεταφορικὰ 26 τεμα- χίων μαρμάρων.....	»	1,531.45		
» » ἀξίαν δύο δοχείων ὑγροῦ λιθο- κόλλας.....	»	393.—		
» » ἀξίαν 29,27 κυβ. μέτρων λίθων καὶ ἐπεξεργασίαν αὐτῶν.....	»	1,100.—		
» » ἀξίαν διαφόρων τσινετίων γαλβα- νισμένων καὶ μή.....	»	1,307.40		
» » ἀξίαν γύψου, μολύβδου, σιδηρῶν στρωτήρων, ξυλείας, ἐπισκευὴν ἐργαλείων καὶ προμήθειαν διαφό- ρων ἄλλων ὑλικῶν.....	»	1,670.10		
» » μεταφορικὰ ξυλείας καὶ ἄλλων ὕλικῶν.....	»	1,623.90		
» » ἀποζημίωσιν διαχειριστοῦ Π. Κα- λούδη.....	»	1,188.35		
» » ὁδοιπορικὰ τεχνιτῶν καὶ ἐργατῶν	»	1,201.55		
» » ἐνοίκια τριῶν οἰκιῶν.....	»	880.—		
» » ὁδοιπορικὰ καὶ ἀποζημίωσιν τοῦ Γ. Ἐφόρου δις μεταδάντος πρὸς ἐπιθεώρησιν τῶν ἐκεῖ ἐργασιῶν..	»	125.20		
» » ἀποζημίωσιν τοῦ ἀρχιεργάτου Κ. Καμπάνη.....	»	126.—		
» » εἰς ὁδοιπορικὰ 3 Συμβούλων μετὰ τοῦ Λογιστοῦ καὶ τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Γραφείου.....	»	220.30	Δρ.	21,426.25

Δαπάναι διὰ τὸ ἐν Χαιρωνείᾳ Μουσεῖον.

Δαπανηθέντα εἰς ἡμερομίσθια ἐργατῶν.....	Δρ.	383.—		
» » ἀξίαν διαφόρων σιδηρικών.....	»	69.70		
» » ὁδοιπορικὰ διαχειριστοῦ Π. Κα- λούδη.....	»	28.—	Δρ.	480.70

Συμπληρωτικαὶ δαπάναι διὰ τὸ ἐν Μυκόνῳ Μουσεῖον.

Δαπανηθέντα, εἰς ἐργολάβον Κ. Κακαρούχην δι' ἐκτελεσθεῖσαν ἐργασίαν.....	»	2,929.58	»	2,929.58
Εἰς μεταφορὰν.....			Δρ.	123,741.83

Ἐκ μεταφορᾶς.....	Δρ.	
Ἀνέγερσις Ἀρχαιολογικοῦ Μουσείου ἐν Δήλῳ.		
Δαπανηθέντα εἰς ἡμερομίσθια ἐργατῶν, τεχνιτῶν καὶ ξυλουργῶν.....	»	8,613.65
» » ἀξίαν ἀσδέστου, θηραϊκῆς γῆς καὶ διαφόρων ἐργαλείων.....	»	3,982.65
» » Ἀ. Γαυριαλάκη δι' ἀξίαν διαφόρων εἰδῶν ξυλείας.....	»	2,923.97
» » κατασκευὴν 17 τζαμιλικίων καὶ μιᾶς θύρας.....	»	1,076.45
» » ἀξίαν 34 σιδηρῶν δοκῶν καὶ ἄλλων ὑλικῶν.....	»	1,512.90
» » ἀξίαν 6,180 γαλλικῶν κεράμων.....	»	938.50
» » μισθοδοσίαν ἀρχιεργάτου Ἐλευθερίου Καμπάνη καὶ ἀποζημίωσιν αὐτοῦ.....	»	1,332.—
» » ὁδοιπορικὰ διαφόρων τεχνιτῶν καὶ ἐργατῶν καὶ μεταφορικὰ ὑλικῶν.....	»	871.85
» » ἀξίαν διαφόρων εἰδῶν χρωματισμοῦ.....	»	185.95
» » ἀξίαν ὑαλοπινάκων καὶ σύρματος.....	»	180.30
» » ὁδοιπορικὰ καὶ ἐξ ἡμεραργίας δύο ἐργατῶν.....	»	89.20
» » ὁδοιπορικὰ Κ. Καμπάνη καὶ Δ. Ἀγγελῆ.....	»	59.85
» » ἀσφάλιστρα διὰ τὰ ἐν Δήλῳ ἀποσταλέντα ὑλικά.....	»	30.50
» » προμήθειαν ἐπτὰ γρύλλων καὶ μιᾶς κλειδαριᾶς.....	»	26.50
» » ὁδοιπορικὰ καὶ ἀποζημίωσιν Ν. Ἰωαννίτου.....	»	60.— Δρ.
		21,884.27

Οἰκοδομὴ Μουσείου Θηβῶν.

Δαπανηθέντα εἰς ἡμερομίσθια τεχνιτῶν, ἐργατῶν καὶ ξυλουργῶν.....	Δρ.	10.967.—
» » ἀξίαν διαφόρων εἰδῶν ξυλείας...	»	3,837.75
» » ἀξίαν ἀσδέστου, ζεμπιλίων, ξυλείας, σιδήρου, σχοινίου κλπ. ὑλικῶν.....	»	2,595.95
» » ἀξίαν ἀργῶν λίθων, ζεμπιλίων, γαλλικῶν κεράμων, ξυλείας καὶ μεταφορικὰ αὐτῶν.....	»	2,270.25
» » ἀξίαν 179 κυβικῶν μέτρων ἀργῶν λίθων.....	»	1,206.30
» » ἀξίαν 21 τζαμιλικίων καὶ δύο θυρῶν.....	»	810.—
» » μεταφορικὰ ξυλείας, γωνιολίθων, μαρμάρων, διαφόρων σιδηρικῶν καὶ ἐπισκευὴν ἐργαλείων.....	»	1,348.45
» » ἀξίαν 925 γωνιολίθων.....	»	790.75
» » ὁδοιπορικὰ, ἀποζημίωσιν, ἐνοίκιον καὶ ἐξόδα γραφικῆς ὕλης τοῦ ἐργοδηγοῦ Α. Ἀγγελίδου.....	»	820.—
» » Ν. Μοσχοῦ δι' ἀξίαν μαρμάρων καὶ μιᾶς βαθμίδος.....	»	639.—
» » ἀξίαν 297 στατήρων ἀσδέστου...	»	594.—
» » ὁδοιπορικὰ καὶ ἀποζημίωσιν τοῦ Γραμματέως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου κατὰ τὸν Νόμον περὶ δημοσίων ὑπαλλήλων μεταβάλλοντες εἰς Θήβας.....	»	85.—
Εἰς μεταφορὰν.....	Δρ.	25,964.45 Δρ.
		145,626.10

Ἐκ μεταφορᾶς	Δρ.	25,964.45	Δρ.	145,626.10
Δαπανηθέντα εἰς ὁδοιπορικὰ τεχνιτῶν καὶ ἐργατῶν	»	71 60		
» » ἐνοίκιον δύο οἰκιῶν πρὸς κατοικίαν τῶν ἐργατῶν.....	»	71.50		
» » ἀξίαν ἀσδέστου, ἐπισκευὴν ἐργαλείων καὶ μεταφορικὰ γωνιολίθων	»	988.10		
» » ἀποζημιώσεις Ἀ.Κουτσούμπου διὰ φύλαξιν τοῦ Μουσείου.....	»	40.—	Δρ.	27,135.65

*Εἰσφορὰ πρὸς ὑποστήριξιν τοῦ κτιρίου
τῆς Μονῆς τοῦ Ὁσίου Λουκά.*

Διὰ τὰ καταβληθέντα εἰς τὸ Δημοσ. Κεντρικὸν Ταμεῖον δι' εἰσφορὰν τῆς Ἑταιρείας τοῦ ἔτους 1904 κατὰ τὸν Νόμον ΒΩΛΘ'. τῆς 28ης Φεβρουαρίου 1901	Δρ.	5,000.—		5,000
---	-----	---------	--	-------

Δαπάναι διὰ τὰ εὐρήματα τῶν ἐν Ρηγίλᾳ ἀνασκαφῶν.

Δαπανηθέντα εἰς ἡμερομίσθια διὰ συγκόλλησιν ἀρχαίων.....	Δρ.	1,132.—		
» » ἐνοίκιον οἰκίας καὶ ἀποθήκης....	»	78.—	Δρ.	1,210.—

Δαπάναι πρὸς γενικὴν ἐπιστάσιν τῶν ἐν Ἀθήναις ἐργασιῶν.

Δαπανηθέντα εἰς ὁδοιπορικὰ ἔξοδα τοῦ εἰσπράκτορος τῆς Ἑταιρείας Δ. Ἀγγελῆ	Δρ.	97.50		
» » ὅμοια τοῦ κλητῆρος τῆς Ἑταιρείας Θ. Παπαϊωάννου.....	»	60.—	Δρ.	157.50

Διάφοροι ἐργασίαι.

Δαπανηθέντα εἰς ἡμερομίσθια 15 ἐργατῶν καὶ ἀξίαν 10 ζεμπιλίων διὰ τὴν κατεδάφισιν τοῦ Π. Στρατιωτικοῦ Ἀρτοποιείου.....	Δρ.	670.85		
» » χορήγημα διὰ λυχνοκαίαν, γρασεϊκὴν ὕλην καὶ διάφορα ἔξοδα διὰ τὴν ἐν Τεγᾷ Ἀρχαιολογικὴν Συλλογὴν	»	320.—		
» » ἡμερομίσθια ἐργατῶν ἐργασθέντων εἰς τὴν ὑποστήριξιν τοῦ Θεάτρου τοῦ Διονύσου.....	»	145.—		
» » ἡμερομίσθια ἐργατῶν ἐργασθέντων εἰς τὴν ὑποστήριξιν τοῦ Θεάτρου Ἡρώδου τοῦ Ἀττικοῦ.....	»	157.50		
» » ἡμερομίσθια ἐργατῶν ἐργασθέντων εἰς τὴν διόρθωσιν καὶ περίφραξιν τοῦ Ὁρολογίου Κυρρήστου.....	»	262.50		
» » ἀξίαν ἀσδέστου, ἄμμου καὶ πορσελάνης διὰ τὴν ὑποστήριξιν τοῦ Θεάτρου Ἡρώδου τοῦ Ἀττικοῦ.	»	74.—		
» » ὁδοιπορικὰ καὶ ἀποζημιώσεις τοῦ Γραμματέως τοῦ Συμβουλίου μεταδάντος εἰς Κέρκυραν πρὸς ἐξέτασιν τῶν ἐκεῖ ἀνασκαπτέων κτημάτων	»	142.50		
» » ἀμοιβὴν Π. Στριγοπούλου διὰ γραφικὴν ἐργασίαν.....	»	60.—		

Εἰς μεταφορὰν..... Δρ. 1,832.35 Δρ. 179,129.25

Ἐκ μεταφορᾶς.....	Δρ.	1,832 35	Δρ.	179,129.25
Δαπανηθέντα εἰς ἡμερομίσθια δύο ἐργατῶν ἐργασθέντων εἰς τὰ ἔργα τοῦ Παρθενῶνος.....	»	37.50		
» » ἡμερομίσθια 6 ἐργατῶν ἐργασθέντων εἰς τὴν στερέωσιν τῆς Στοᾶς Ἀττάλου.....	»	77.50		
» » μισθὸν ἀρχιεργάτου Κ. Καμπάνη ἐργασθέντος εἰς τὴν στερέωσιν τῆς Στοᾶς Ἀττάλου.....	»	180.—		
» » ὁδοιπορικὰ φύλακος Γ. Μουτσούλη ἐξ Ἀθηνῶν εἰς ἀρχαίαν Ὀλυμπίαν.....	»	17.70		
» » ἔξοδα καθαρισμοῦ τοῦ ἐν Ῥαμνοῦντι Ναοῦ.....	»	25.—	»	2,170.05
			Δρ.	181,299.30

Ἄρθρον 2.

ΑΝΑΣΚΑΦΙΚΑ ΚΑΙ ΜΟΥΣΕΙΑΚΑ ΕΡΓΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Δαπανηθέν α εἰς τοὺς ἐργολάβους Ἰωάννην Γουμποῦρον καὶ Κ. Κυταρίδον διὰ τὴν ἀνεγερθεῖσαν πτέρυγα ἐν τῷ Ἐθνικῷ Ἀρχαιολογικῷ Μουσείῳ	Δρ.	36,273.09		
Ἄσα ἐνεγράφησαν εἰς πίστωσιν τῆς μερίδος «Παρακαταθῆκαι δι' ἀρχαιολογικὰ ἔργα, ἐκτελεστέα ἐν Ἀθῆναις» πρὸς χρέωσιν τοῦ παρόντος Κεφαλαίου, συμφώνως τῷ Β. Διατάγματι ἀπὸ 7 Ἰουλίου 1901 περὶ ἀδείας αὐξήσεως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ὑπὸ τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας ἐκδιδομένων καὶ ἐκκυδευομένων γραμματίων τοῦ Λαχείου.....	Δρ.	17,027.26	Δρ.	53,300.35

Ἄρθρον 3.

ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΑ

Δαπανηθέντα διὰ τὴν ἔκδοσιν τῶν πρακτικῶν τῆς Ἑταιρείας τοῦ ἔτους 1902.....	Δρ.	484.75		
» » τὴν ἔκδοσιν τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐφημερίδος τοῦ ἔτους 1903....	»	2,553.60		
» » ὁμοίως τῆς αὐτῆς τοῦ ἔτους 1904	»	4,510.40		
» » τὴν ἔκδοσιν συγγράμματος περὶ τῶν ἀνασκαφῶν τῆς Ἀκροπόλεως	»	2,063.95		
» » τὴν ἔκδοσιν συγγράμματος περὶ τῶν ἐν Θεσσαλίᾳ ἀνασκαφῶν....	»	1,974.60		
» » ἀποζημιώσεις τοῦ συντάκτου τοῦ Εὐρετηρίου τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐφημερίδος.....	»	2,460.—		
Εἰς μεταφορὰν.....	Δρ.	14,047.30		

Ἐκ μεταφορᾶς.....	Δρ.	14,047.30	
» » μεταφράσιν μέρους τῆς Ἱστορίας τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας εἰς Γαλλικὴν γλῶσσαν.....	»	275.—	
» » ταχυδρομικὰ τέλη.....	»	135.90	14,453.20

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

Ἑκτακτοὶ δαπάναι καὶ διάφορα ἔξοδα.

Δαπνηθέντα εἰς ἔξοδα κατασκευῆς φυλίνου διαχω- ρίσματος ἐν τῷ ταμείῳ τῆς Ἑται- ρείας.....	Δρ.	432.95	
» » Ἀ. Κρητικὸν ἐπιστάτην ἐν Ἐπι- δαύρῳ διὰ ζημίαν, ἣν ὑπέστη ἐκ τῆς γενομένης αὐτῷ κλοπῆς τῶν χρημάτων τῆς Ἑταιρείας.....	»	250.—	
» » ἀμοιβὴν δικηγόρου καὶ δικαστικὰ ἔξοδα.....	»	359.—	
» » σύνταξιν πρώην εἰσπράκτορος Θ. Κουτσούλη.....	»	960.—	
» » ταχυδρομικὰ καὶ τηλεγραφικὰ τέλη	»	156.85	
» » ἀμοιβὴν Γ. Κλοντηροπούλου ὡς ταμίου τῆς Ἑταιρείας κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς νόσου τοῦ ἀποδιώ- σαντος ταμίου τῆς Ἑταιρείας Παναγ. Χρυσανθοπούλου.....	»	300.—	
» » κατασκευὴν καὶ τοποθέτησιν τέν- τας ἐν τῷ ταμείῳ.....	»	85.—	
» » ἔξοδα κηδείας τοῦ ἀποδιώσαντος ὑπαλλήλου τῆς Γενικῆς Ἐφορίας τῶν Ἀρχαιοτήτων Ἀπ. Κτενᾶ.....	»	300.—	
» » ἔξοδα κηδείας τοῦ ἀποδιώσαντος φύλακος Γ. Δημητριάδου.....	»	50.—	
» » κατασκευὴν βαφίων ἐν τῷ πρώτῳ ταμείῳ τῆς Ἑταιρείας.....	»	85.—	
» » ὁδοιπορικὰ ἔξοδα φύλακος Σ. Ἀν- τωνιάδου.....	»	68.10	
» » ὁμοία φύλακος ἈΘ. Οἰκονόμου.....	»	32.60	
» » ὁμοία φύλακος Γ. Μουτσούλη.....	»	21.20	
» » τόκον τῆς ἐκ δραχ. 5000 ἐγγυή- σεως τοῦ ταμίου τῆς Ἑταιρείας Παναγ. Χρυσανθοπούλου.....	»	81.95	
» » ἀξίαν τριῶν πέλων διὰ τοὺς δύο κλητῆρας καὶ θυρωρὸν.....	»	19.50	
» » εἰς ἀξίαν 20 ἀντιτύπων τοῦ ἐκπο- νηθέντος χάρτου τῆς νήσου Αἰ- γίνης.....	»	50.—	
» » ἐκτύπωσιν καὶ τοποθέτησιν 75 δελτίων εἰς τὰς θήκας τῶν στελε- χῶν τοῦ Λαχείου.....	»	15.—	
» » διὰ διαφόρους μικρὰς ἐργασίας μετὰ τῶν ὑλικῶν αὐτῶν.....	»	81.—	
» » ἀξίαν τριῶν κυλίνδρων.....	»	12.75	
Ἄσα ἐνεγράφησαν εἰς πίστωσιν τῆς μερίδος «Πιστω- ταὶ Διάφοροι» πρὸς χρέωσιν τοῦ παρόντος Κε- φαλαίου.....	Δρ.	53.20 Δρ.	3,414.10

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

Συνδρομαὶ πρὸς διάδοσιν ἀρχαιολογικῶν γνώσεων
καὶ πρὸς μόρφωσιν ἀρχαιολόγων.

Δαπανηθέντα	εἰς 4 ὑποτρόφους τῆς Ἑταιρείας, Ν. Κυπαρίσσην, Γ. Καρβελᾶν, Γ. Οἰκονόμου καὶ Εὐστρ. Πελεκίδην, σπουδαστὰς ἐν Γερμανίᾳ δι' ἐπιχορήγησιν αὐτῶν 12 μηνῶν πρὸς δραχμὰς 350 μηνιαίως ἐκάστω..	Δρ.	16,800.—	
»	» δύο ἄλλους ὑποτρόφους τῆς Ἑταιρείας, Ν. Παππαδάκην καὶ Κ. Ῥωμαίων σπουδαστὰς ἐν Γερμανίᾳ, δι' ἐπιχορήγησιν αὐτῶν 8 μηνῶν πρὸς δραχμὰς 350 μηνιαίως ἐκάστω, καὶ δι' ὁδοιπορικὰ ἐπανόδου ἀνὰ δραχ. 500 ἐκάστω	»	6,600.—	
»	» συνδρομὴν εἰς τὴν Ἑταιρείαν πρὸς διδασκαλίαν ἀρχαίων δραμάτων.	»	3,000.—	
»	» συνδρομὴν εἰς τὴν Χριστιανικὴν Ἑταιρείαν τοῦ ἔτους 1904 δι' ἐπιστημονικοὺς σκοποὺς.....	»	1,000.—	
»	» συνδρομὴν εἰς τὴν ἐν Ἀλμυρῷ Φιλόλογον Ἑταιρείαν «Ὁθρυν».	»	300.—	Δρ. 27,700.—

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Σ'.

Ἐξοδα παρελθουσῶν χρήσεων.

Δαπανηθέντα	εἰς μισθὸν φύλακος Τανάγρας Π. Καραντώνη ἀπὸ 28. Ὀκτωβρίου 1902 — 31 Δεκεμβρίου 1903....	Δρ.	423.—	
»	» Κ. Ζάγον, διὰ προμήθειαν ξυλείας διὰ τὸν Λέοντα τῆς Χαϊρωνείας	»	555.15	
»	» φωτισμὸν τοῦ Καταστήματος τῆς Ἑταιρείας μηνῶν Ὀκτωβρίου, Νοεμβρίου καὶ Δεκεμβρίου 1903.	»	129.40	
»	» προμήθειαν ὑλικῶν διὰ καθαρισμὸν τῶν εὐρημάτων Δήλου καὶ Ῥηνείας.....	»	47.75	
»	» μισθώματα οἰκίας καὶ ἀποθήκης ἐν Μυκόνῳ Β' ἑξαμηνίας 1903 διὰ τὰ εὐρήματα τῶν ἀγασκαφῶν Ῥηνείας.....	»	78.—	
Εἰς μεταφορὰν.....		Δρ.	1,233.30	

Ἐκ μεταφορᾶς.....		Δρ.	1,233,30
Δαπανηθέντα εἰς	ἡμερομίσθια Γ. Πολυκαντριώτου μηνὸς Δεκεμβρίου 1903 ἐργασθέν- τος εἰς τὸν καθαρισμὸν καὶ τὴν συναρμολογίαν τῶν εὐρημάτων Δή- λου καὶ Ῥηνείας.....	»	116.—
»	» μισθὸν φύλακος Π. Οἰκονόμου ἀπὸ 20 Νοεμβρίου— 31 Δεκεμ- βρίου 1903.....	»	26.65
»	» εἰσπράγματα τῆς Ἑταιρείας Δημ. Ἀγγελῆν δι' αὐξήσιν τοῦ μισθοῦ αὐτοῦ ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου—31 Δε- κεμβρίου 1903.....	»	120.— Δρ. 1,495.95

"Εσοδα προϋπολογισθέντα

Ἀντίτιμον γραμματίων Δαχλείου Α'. Τριμην. 1904 Δρ.	150,000
» Β'. » » »	150,000
» Γ'. » » »	150,000
» Δ'. » » »	150,000

Τὸ ὅλον..... Δρ.

600,000

"Εξοδα προϋπολογισθέντα

Ἀμοιβὰι κληρουμένων γραμματ. Α'. Τριμην. 1904 Δρ.	50,000
» Β'. » » »	50,000
» Γ'. » » »	50,000
» Δ'. » » »	50,000
Ποσότης πωλουμένων	15,000
» Β'. » » »	15,000
» Γ'. » » »	15,000
» Δ'. » » »	15,000
Εξοδα διαχειρίσεως τοῦ Δαχλείου..... Δρ.	11,320

Τὸ ὅλον..... Δρ.

271,320

Α'. Ἔσοδα. Ἐκ τῶν ἀνωτέρω προϋπολογισθέντων ἐσόδων.....

ἐκ Δρ. 600,000.—

εἰσπραχθέντων.....

» Δρ. 527,980.—

ἥτοι εἰσπραχθέντων ἐπὶ ἔλαττον.....

» Δρ. 72,020.—

Β'. Ἔξοδα. Ἐκ τῶν ἀνωτέρω προϋπολογισθέντων ἐξόδων ἐκ Δρ. 271,320

ἐπληρώθησαν δι' ἐνταλμάτων..... Δρ. 219,498.50

καὶ ἐσπληρώθησαν εἰς τὸ Παθητικὸν τῆς

Ἑταιρείας εἰς τὴν μερίδα «Πιστωταὶ Διδ.

» Δρ. 5,200.—

Ἐν ὅλῳ ἔξοδα..... Δρ. 224,698.50

Ἀφαιρούμεν ἀπὸ τὰ πραγματοποιηθέντα ὡς ἀνω ἔσοδα.....

» Δρ. 527,980.—

τὰ πραγματοποιηθέντα ἔξοδα.....

» Δρ. 224,698.50

ἔχουμεν καθαρόν ἔσοdon ἐκ τοῦ Δαχλείου.....

» Δρ. 303,281.50

ἐν αἷς συμπληρωθέντων καὶ Δραχ. 2,900 προεργημένοι

ἐκ παραγραφέντων ὑπὲρ τῆς Ἑταιρείας κληρωθέντων γραμ-

» Δρ. 303,281.50

ματίων Δαχλείου. Τὸ ἔσοdon τοῦτο ανεργάφη εἰς τὰ ἔσοδα

τῆς Ἑταιρείας Κεφάλαιον Α—Γ.

"Ο Ταμίης

Ἐν Ἀθήναις τῇ 31 Δεκεμβρίου 1904.

"Ο Λογιστὴς

Θ. ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ

Γ. ΚΑΝΤΗΠΡΟΠΟΥΛΟΣ

Χ ρ έ ω σ ι ς	Ποσόν	Π ί σ τ ω σ ι ς	Ποσόν
Υπόλοιπον 31 Δεκεμβρίου 1903.....Δρ.	3,121 36	Επληρώθησαν εις έξοδα Προϋπολογισμού.....Δρ.	319,455 54
Εισεπράβ. από Έσοδα Προϋπολογισμού..... »	23,084 50	» » προκαταβολάς..... »	19,400 —
» » προκαταβολάς..... »	36,786 40	» Γ. Σκουζέ (έντοκα κατάθεσις). »	371,239 30
» » Γ. Σκουζέ (έντοκος κατάθεσις). »	428,045 95	» « Πιστωτάς διαφόρους..... »	58,336 85
» » ρεωστάς διαφόρους..... »	292 50	» Παρακαταθήκας..... »	3,200 —
» » έγγυοδοσίαις..... »	40,300 —	» τόκους έγγυώσεως Π. Χρυσαν- »	—
» » παρακαταθήκας..... »	3,200 —	» σκευοποδίου..... »	135 —
» » τόκους έγγυώσεως Π. Χρυσαν- »	—	» έγγυοδοσίαις..... »	15,000 —
» » οσποδίου..... »	135 —	» έπιστροφάς χρημάτων..... »	500 —
» » Ειδικόν προϋπολ. Λαχείου... »	127,980 —	» » Ειδικόν προϋπολ. Λαχείου »	219,498 50
Δρ.	4,032,945 71	Υπόλοιπον ταμείου 31 Δεκεμβρίου 1904.....	26,480 52
		Δρ.	4,032,945 71

Έν Αθήναις τῇ 31 Δεκεμβρίου 1904.

‘Ο Ταμίας
Θ. ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ

‘Ο Λογιστής
Γ. ΚΑΟΝΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΝΑΛΥΣΙΣ ΤΗΣ ΜΕΡΙΔΟΣ

ΕΞΟΔΑ			
Εἰς μισθοὺς τοῦ προσωπικοῦ τῶν Γραφείων.....	Δρ.	11,717	40
» » » ἐπὶ τῶν Ἀρχαιοτήτων.....	»	33,689	05
» ἔξοδα Γραφείων καὶ διαχειρίσεως	»	3,861	80
» » Βιβλιοθήκης	»	8,392	10
» ἀνασκαφὰς καὶ συντήρησιν ἀρχαίων μνημείων	»	181,299	30
» ἀγασκαφικὰ καὶ Μουσειακὰ ἔργα ἐν Ἀθήναις.....	»	53,300	35
» δημοσιεύματα.....	»	14,458	20
» ἐκτάκτους δαπάνας καὶ διάφορα ἔξοδα.....	»	3,414	10
» συνδρομὰς δι' ἐπιστημονικοὺς σκοποὺς.....	»	27,700	—
» ἔξοδα παρελθουσῶν χρήσεων.....	»	1,495	95
	Δρ.	338,328	25

Ἐν Ἀθήναις 31 Δεκεμβρίου 1904.

Ὁ Ταμίας
Θ. ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ

«ΕΣΟΔΑ ΚΑΙ ΕΞΟΔΑ»

ΕΣΟΔΑ

Ἀπὸ εἰσφορᾶς τακτικῶν ἐταίρων καὶ δικαιώματα ἐγγραφῆς.....	Δρ.	2,475	—
» τόκους καὶ μερίσματα.....	»	15,704	50
» ἔσοδα ἐξ ἀκινήτων κτημάτων.....	»	75	—
» ἔσοδα ἐκ δημοσιευμάτων.....	»	3,499	—
» ἔσοδα κεκλεισμένων χρήσεων.....	»	398	—
» ἔσοδα διάφορα.....	»	513	—
» ἔσοδα ἐκ τοῦ Λαχείου.....	»	300,381	50
» ἀπρόοπτα ἔσοδα Λαχείου καὶ ἐξ ἄλλης αἰτίας.....	»	10,239	45
		<u>333,205</u>	<u>45</u>
» ποσὸν ληφθὲν ἐκ τοῦ κεφαλαίου πρὸς ἐξίσωσιν.....	»	5,122	80
	Δρ.	<u>338,328</u>	<u>25</u>

Ὁ Λογιστὴς

Γ. Ν. ΚΛΟΝΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΝ		
Ταμείον.....	Δρ.	26,480 52
Μετοχαὶ Ἐθνικῆς Τραπεζῆς.....	»	131,330 —
Ὁμολογίαι Ἐθν. Δανείου ἐνοποιήσεως 1895.....	»	71,837 75
» Πατριωτικοῦ Δανείου τῶν 30,000.000	»	45 —
» Ἐθνικοῦ Δανείου Κεφαλαιοποιήσεως.....	»	640 —
Προκαταβολαὶ..... ⁰	»	2,231 50
Τράπεζα Γ. Σκουζέ (ἐντοκος κατάθεσις).....	»	16,193 35
Χρεῶσται ἐκ γραμματίων Λαχείου 1897—1900.....	»	1,331 60
Χρεῶσται ἐξ ἀκυρώσεως ἐνταλμάτων.....	»	160 15
Ἀκίνητα κτήματα	»	65,170 24
Κατάστημα τῆς Ἑταιρείας.....	»	259,863 80
Δρ.		<u>575,273 91</u>

Ἐν Ἀθήναις 31 Δεκεμβρίου 1904.

Ὁ Ταμίας

Θ. ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ

ΤΗΣ ΧΡΗΣΕΩΣ 1904

ΠΑΘΗΤΙΚΟΝ

Ἐγγυοδοσίαι.....	»	1,800	—
Παρακαταθῆκαι δι' ἀρχαιολ. ἔργα ἐκτελεστέα ἐν Ἀθήναις ...	»	116,464	16
Πιστωταὶ Διάφοροι	»	7,045	45
Κεφάλαιον	»	449,964	30

575,273 91

Ὁ Λογιστὴς

Γ. Ν. ΚΛΟΝΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΓΕΝΙΚΗ ΛΗΨΟΔΟΣΙΑ

		ΧΡΕΩΣΙΣ					
		Υπόλοιπα 31 Δεκεμ. 1903		Πράξεις ἐντὸς τοῦ ἔτους 1904		Τὸ ὅλον τῆς χρεώσεως	
Ταμείον.....	Δρ.	3,121	36	1,029,824	35	1,032,945	71
Μετογαί Ἑθνικῆς Τραπεζῆς....	»	131,320	—			131,320	—
Ὁμολογίαι Ἑθν. Δανείου Ἐνο- ποιήσεως 1898	»	71,837	75			71,837	75
Ὁμολογίαι Πατριωτικοῦ Δανείου τῶν δραχ. 30,000,000.....	»	45	—			45	—
Ὁμολογίαι Ἑθνικ. Δανείου Κε- φαλαιοποιήσεως.....	»	640	—			640	—
Χρεώγραφα δι' ἐγγύησιν τοῦ Τα- μείου τῆς Ἑταιρείας Πέτρου Χρυσανθοπούλου	»			10,000	—	10,000	—
Προκαταβολαί.....	»	19,917	90	19,100	—	39,017	90
Τράπεζα Γ. Π. Σκουζέ (ἐντοκος κατάθεσις)	»	73,000	—	371,239	30	444,239	30
Χρεῶσται ἐκ γραμματίων Λα- χείου 1897—1900	»	1,331	60			1,331	60
Ἐγγυοδοσίαι	»			15,000	—	15,000	—
Παρακαταθῆκαι δι' ἀρχαιολογικά ἔργα ἐν Ἀθήναις	»			36,273	09	36,273	09
Πιστωταὶ διάφοροι.....	»			65,676	30	65,676	30
Χρεῶσται διάφοροι.....	»	452	65			452	65
Κεφάλαιον.....	»			5,122	80	5,122	80
Ἀκίνητα κτήματα.....	»	65,170	24			65,170	24
Κατάστημα τῆς Ἑταιρείας	»	259,863	80			259,863	80
	»	626,700	30	1,552,235	84	2,178,936	14

ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1904

Π Ι Σ Τ Ω Σ Ι Σ						ΥΠΟΛΟΙΠΑ 31 Δεκ. 1904			
Υπόλοιπα 31 Δεκεμ. 1903		Πράξεις εντός του έτους 1904		Τὸ ὅλον τῆς πιστώσεως		Χρέωσις		Πίστωσις	
		1,006,465	19	1,006,465	19	26,480	52		
						131,320	—		
						71,837	75		
						45	—		
						640	—		
		10,000	—	10,000	—				
		36,786	40	36,786	40	2,231	50		
		428,045	95	428,045	95	16,193	35		
						1,331	60		
6,500	—	10,300	—	16,800	—			1,800	—
99,436	90	53,300	35	152,737	25			116,464	16
65,676	30	7,045	45	72,721	75			7,045	45
		292	50	292	50	160	15		
455,087	10			455,087	10			449,964	30
						65,170	24		
						259,863	80		
626,700	30	1,552,235	84	2,178,936	14	575,273	91	575,273	91

Ἐν Ἀθήναις 31 Δεκεμβρίου 1904

Ὁ Ταμίας

Θ. ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ

Ὁ Λογιστής

Γ. ΚΛΟΝΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ

Α Ν Α Λ Υ Σ Ι Σ

τῶν Γενικῶν Λογαριασμῶν, ἐφ' ὧν ἐπῆλθε μεταβολή ἢ μὴ κατὰ τὴν
χρῆσιν τοῦ ἔτους 1904.

Α'. Ἐπὶ τῶν Γενικῶν Λ/σμῶν τοῦ Ἑνεργητικοῦ.

Τ α μ ε ῖ ο ν

Τὴν 31 Δεκεμβρίου 1903 ὑπῆρχεν ὑπόλοιπον.....	Δρ.	3,121.36
ἐγρεώθη ὁ Λογαριασμός οὗτος μὲ τὰς καθ' ὅλον τὸ ἔτος 1904 ἐνεργηθείσας εἰσπράξεις.....	»	1,029,824.35
	»	1,032,945.71
καὶ ἐπιστώθη μὲ τὰς κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος ἐνεργηθείσας πληρωμάς...	»	1,006,465.19
καὶ ὑπόλοιπον Ταμείου τῇ 31 Δεκεμβρίου 1904.....	»	26,480.52

Χρηματόγραφα

Τὴν 31 Δεκεμβρίου 1903 ὑπῆρχον 56 μετοχαὶ ἀξίας.....	Δρ.	131,320.—
τῆς Ἑθνικῆς Τραπεζῆς, ἐφ' ὧν οὐδεμία ἐπῆλθε μεταβολή, σημειοῦται δὲ ἡ ἀξία αὐτῶν κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1904.....	»	131,320.—
Τὴν 31 Δεκεμβρίου 1903 ὑπῆρχον 754 ὁμολογίαι Ἑθνικοῦ Δανείου Ἐνοποιήσεως 1898 ἀξίας.....	»	71,837.75
ἐφ' ὧν οὐδεμία ἐπῆλθε μεταβολή, σημειοῦται δὲ ἡ ἀξία αὐτῶν κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1904.....	»	71,837.75
Τὴν 31 Δεκεμβρίου 1903 ὑπῆρχον 36 ὁμολογίαι τοῦ Πατριωτικοῦ Δανείου τῶν 30,000,000 ἀξίας.....	»	45.—
ἐφ' ὧν οὐδεμία ἐπῆλθε μεταβολή, σημειοῦται δὲ ἡ ἀξία αὐτῶν κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1904.....	»	45.—
Τὴν 31 Δεκεμβρίου 1903 ὑπῆρχον Ὅμολογίαι τοῦ Ἑθνικοῦ Δανείου Κεφαλαιοποιήσεως ἀξίας.....	»	640.—
ἐφ' ὧν οὐδεμία ἐπῆλθε μεταβολή, σημειοῦται δὲ ἡ ἀξία αὐτῶν κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1904.....	»	640.—

Προκαταβολαὶ ἐπὶ ἀποδόσει Λ/σμοῦ εἰς ἐφόρους ἐπιστάτας καὶ λοιπούς.

Τὴν 31 Δεκεμβρίου 1903 ὤφειλοντο πρὸς τὴν Ἑταιρείαν προκαταβολαί.....	Δρ.	19,917.90
ἐγρεώθη ὁ Λ/σμός οὗτος μὲ τὰς καθ' ὅλον τὸ ἔτος 1904 γενομένας προκαταβολάς.....	»	19,100.—
	»	39,017.90
καὶ ἐπιστώθη μὲ τὰς γενομένας ἀποδόσεις προκαταβολῶν.....	»	36,786.40
ὑπόλοιπον ἀποδοτέον τὴν 31 Δεκεμβρίου 1904.....	»	2,231.50

Τράπεζα Γ. Π. Σκουζέ.

Τὴν 31 Δεκεμβρίου 1903 τὸ ὑπὲρ τῆς Ἑταιρείας ὑπόλοιπον ἐντόκων καταθέσεων παρὰ τῇ Τραπεζῇ Γ. Π. Σκουζέ ἀνήρχετο εἰς	Δρ.	73,000.—
ἐγρεώθη ὁ Λ/σμός οὗτος μὲ τὰς καθ' ὅλον τὸ ἔτος 1904 γενομένας ἐντόκους καταθέσεις.....	»	371,239.30
	»	444,239.30
καὶ ἐπιστώθη μὲ τὰς γενομένας ἀναλήψεις.....	»	428,045.95
ὑπόλοιπον ὑπὲρ τῆς Ἑταιρείας τὴν 31 Δεκεμβρίου 1904 ..	»	16,193.35

Χρεώσται ἐκ Γραμματίων Λαχείου.

Τὴν 31 Δεκεμβρίου 1903 τὸ ὑπόλοιπον τῶν χρεωστῶν ἐκ γραμματίων Λαχείου ἀνήρκετο ἐν συνόλῳ.....	Δρ.	1,331.60
ἐπὶ τοῦ Λ/σμοῦ τούτου οὐδεμία ἐπῆλθε μεταβολή. Ὑπόλοιπον τὴν 31 Δεκεμβρίου 1904	»	<u>1,331.60</u>

Χρεώσται ἐξ ἀκυρώσεως ἐνταλμάτων.

Τὴν 31 Δεκεμβρίου 1903 ὑπῆρχεν ὑπόλοιπον	Δρ.	452.65
ἐπιστώθη ὁ Λ/σμός οὗτος μὲ τὰς γενομένας ἀποδόσεις.....	»	292.50
Ὑπόλοιπον τὴν 31 Δεκεμβρίου 1904.....	»	<u>160.15</u>

Ἀκίνητα κτήματα.

Τὴν 31 Δεκεμβρίου 1903 ὑπῆρχεν ὑπόλοιπον.....	Δρ.	65,170.24
ἐφ' οὗ οὐδεμία ἐπῆλθε μεταβολή, ἐπομένως σημειοῦται ἡ ἀξία αὐτῶν κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1904.....	»	<u>65,170.24</u>

Κατάστημα τῆς Ἑταιρείας.

Τὴν 31 Δεκεμβρίου 1903 τὸ ὑπόλοιπον ἀνήρκετο εἰς.....	Δρ.	259,863.80
ἐφ' οὗ οὐδεμία ἐπῆλθε μεταβολή, ἐπομένως σημειοῦται ἡ ἀξία τοῦ Καταστήματος τῆς Ἑταιρείας κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1904..	»	<u>259,863.80</u>

Β'. Ἐπὶ τῶν Λ/σμῶν τοῦ Παθητικοῦ.

Ἐγγυοδοσίαι.

Τὴν 31 Δεκεμβρίου 1903 ὑπῆρχεν ὑπόλοιπον....	Δρ.	6,500
ἐπιστώθη ὁ λ/σμός οὗτος μὲ τὰς γενομένας καταθέσεις ἐντὸς τοῦ 1904.....	»	10, 00
	»	<u>16,800</u>
καὶ ἐχρεώθη μὲ τὰς γενομένας ἀποδόσεις.....	»	15,000
Ὑπόλοιπον 31 Δεκεμβρίου 1904.....	»	<u>1,800</u>

Παρακαταθῆκαι δι' ἀρχαιολογικὰ ἔργα ἐκτελεστέα ἐν Ἀθήναις.

Τὴν 31 Δεκεμβρίου 1903 ὑπῆρχεν ὑπόλοιπον.....	Δρ.	99,436.90
ἐπιστώθη ὁ λ/σμός οὗτος μὲ.....	»	53,300.35
	»	<u>152,737.25</u>
καὶ ἐχρεώθη μὲ τὰς γενομένας δαπάνας.....	»	36,273.09
Ὑπόλοιπον 31 Δεκεμβρίου 1904	»	<u>116,464.16</u>

Πιστωταὶ Διάφοροι.

Τὴν 31 Δεκεμβρίου 1903 ὑπῆρχεν ὑπόλοιπον	Δρ.	65,676.30
ἐπιστώθη μὲ τὰ ὀφειλόμενα 31 Δεκεμβρίου 1904..	»	7,045.45
	»	<u>72,721.75</u>
καὶ ἐχρεώθη 1) μὲ τὰς γενομένας πληρωμὰς.....	Δρ.	58,336.85
καὶ 2) μὲ τὰ ὑπὲρ τῆς Ἑταιρείας παραγραφέντα ἐκ κληρωθέντων λαχείων καὶ πάσης ἄλλης αἰτίας	» 7,339.45	» 65,676.30
Ὑπόλοιπον 31 Δεκεμβρίου 1904	»	<u>7,045.45</u>

Πληρωτέα ἐντάλματα.

Καθ' ὅλον τὸ ἔτος 1904 ἐξεδόθησαν ἐντάλματα 1605 ἀξίας.....	Δρ.	1,006,528.34
ἀκυρωθέντος τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1443.....	»	63.15
ὡς μὴ προσαχθέντος ὑπὸ τοῦ δικαιοῦχου πρὸς ἐξόφλησιν, ὑπελείφθησαν τοιαῦτα 1604 ἀξίας	»	<u>1,006,465.19</u>
ἅτινα καὶ ἐξωφλήθησαν πάντα ὑπὸ τοῦ ταμείου....		

ΠΙΝΑΞ ἐμφαίνων τὴν περιουσίαν τῆς Ἑταιρείας
κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1904.

Ἡ περιουσία τῆς Ἑταιρείας κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1903 ἀνήρ- χето εἰς.....		Δρ. 455,087.10
ἀποτελουμένη ἐκ τῶν ἑξῆς:.....		
ἐκ τοῦ ὑπολοίπου τοῦ ταμείου κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1903.....	Δρ. 3,121.36	
ἐκ 56 μετοχῶν Ἑθνικῆς Τραπεζῆς Ἀξίας.....	» 131,320.—	
ἐκ 754 ὁμολογιῶν Ἑθνικοῦ Δανείου Ἑνοποιήσεως 1898 Ἀξίας.....	» 71,837.75	
ἐκ 36 ὁμολογιῶν Ἑθνικοῦ Πατριωτ. Δανείου τῶν δρ. 30,000,000	» 45.—	
ἐκ μιᾶς ἀποδείξεως καὶ ἐνὸς ὀριστικοῦ τίτλου τοῦ Ἑθνικοῦ Δανείου Κεφαλαιοποιήσεως.....	» 640.—	
ἐκ προκαταβολῶν.....	» 19,917.90	
ἐκ ἐντόκου καταθέσεως παρὰ τῇ Τρα- πέζῃ Γ. Π. Σκουζέ.....	» 73,000.—	
ἐκ χρεωστῶν ἐκ γραμματίων Λαχείου 1897—1900 ἐν ὅλῳ.....	» 1,331.60	
ἐκ χρεωστῶν ἐκ ἀκυρώσεως χρημα- τικῶν ἐνταλμάτων.....	» 452.65	
ἐκ ἀκινήτων κτημάτων Ἀξίας.....	» 65,170.24	
καὶ ἐκ τοῦ Καταστήματος τῆς Ἑται- ρείας Ἀξίας.....	» 259,863.80	
	» 626,700.30	
Ἐκπιπτομένων τῶν ὀφειλομένων κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1903		
εἰς ἐγγυοδοσίαν τοῦ Ταμείου Παναγ. Χρυσανθοπούλου... Δρ. 5,000.—		
» » ἐργολάβου Ν. Μο- σχῶ.....	» 1,500.—	
» ἀρχαιολογικὰ ἔργα ἐκτελεστέα ἐν Ἀθήναις.....	» 99,436.90	
» ἀνεκκαθαρίστους Ἐλ/σμούς τοῦ 1902.....	» 2,935.45	
» μισθοὺς φυλάκων καὶ ἐπιμελητῶν τοῦ 1903.....	» 2,430.—	
» ἀνεκκαθαρίστους Ἐλ/σμούς τοῦ 1903.....	» 8,210.85	
» ὀφειλομένας ἀμοιβὰς 3ης Τριμη- νίας 1903.....	» 2,100.—	
» ὀφειλομένας ἀμοιβὰς 4ης Τριμη- νίας 1903.....	» 50,000.—	
	Δρ. 171,613.20	Δρ. 455,087.10
Ἐντὸς τοῦ ἔτους 1904 ἐπὶ λθον αἱ ἑξῆς αὐξομοιώσεις:		
α) εἰς τὸ ὑπόλοιπον τοῦ ταμείου τῆς 31 Δεκεμβρίου 1903.....	Δρ. 3,121.36	
προσετέθησαν αἱ καθ' ὅλον τὸ ἔτος 1904 ἐνεργηθεῖσαι εἰσπράξεις, κατὰ τὴν ἀναλυτικὴν κατάστα- σιν τῆς κινήσεως τοῦ ταμείου, τὸ ὅλον.....	» 1,029,824.35	
	» 1,032,945.71	
Εἰς μεταφορὰν.....		Δρ. 1,032,945.71

Ἐκ μεταφορᾶς.		Δρ. 1,032,945.71
ἀφαιρουμένων δὲ τῶν κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος ἐνεργηθεισῶν πλη- ρωμῶν.....		» 1,006,465.19
Ἐμείνεν ὑπόλοιπον κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1904		» 26,480.52
6) Ἐπὶ τῶν Μετοχῶν τῆς Ἐθν. Τραπεζῆς, 56 τῶν ἀριθμῶν, οὐ- δεμία ἐπῆλθε μεταβολή, ση- μειοῦται δὲ ἡ ἀξία αὐτῶν.....		» 131,320.00
γ) Ἐπὶ τῶν ὁμολογιῶν Ἐθνικοῦ Δανείου Ἐνοποιήσεως 1898, τῶν ἀριθμῶν 754, οὐδεμία ἐπῆλθε μεταβολή, σημειοῦται δὲ ἡ ἀξία αὐτῶν		» 71,837.75
δ) Ἐπὶ τῶν Ὁμολογιῶν τοῦ Πατρι- ωτικοῦ Δανείου τῶν 30,000,000 οὐδεμία ἐπῆλθε μεταβολή (ἀριθ- μοὶ 81,885—81,890, 81,892 —81,893,— 81,895—81,905, 81,907 — 81,909, 81,911— 81,914, 86,886 — 86,889, 128,955. 128,957, 187,052 ἕως 187,053 καὶ 187,055— 187,056) σημειοῦται δὲ ἡ ἀξία αὐτῶν εἰς		» 45.00
ε) Ἐπὶ τῶν ὁμολογιῶν τοῦ Ἐθνι- κοῦ Δανείου Κεφαλαιοποιήσεως οὐδεμία ἐπῆλθε μεταβολή, ση- μειοῦται δὲ ἡ ἀξία αὐτοῦ εἰς..		» 640.00
στ) Ἐκ προκαταβολῶν εἰς ἐφόρους, ἐπιστάτας κλπ. ἐπὶ ἀποδόσει λ/σμοῦ ὀφείλοντο κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1903		Δρ. 19,917.90
Ἐδόθησαν ἐντὸς τοῦ 1904 νέα προκαταβολαί		» 19,100.00
		» 39,017.90
καὶ ἀπεδόθησαν κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος ἐπομένως ὀφείλονται κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1904		» 36,786.40
		» 2,231.00
ζ) Εἰς τὸ κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1903 ὑπόλοιπον ἐντόκων κατα- θέσεων παρὰ τῇ τραπεζῇ Γ. Π. Σκουζέ.....		» 73,000.00
προστετέθησαν διὰ νέων καταθέσεων ἐντὸς τοῦ 1904.....		» 371,239.30
		» 444,239.30
καὶ ἀνελήφθησαν ἐντὸς τοῦ ἰδίου ἔτους		» 428,045.95
ἐπομένως ἔμεινεν ὑπόλοιπον κα- ταθέσεων τὴν 31 Δεκεμβρίου 1904		» 16,193.35
η) Εἰς τοὺς χρεώστας ἐκ γραμματίων λαχείου οὐδεμία ἐπῆλθε μετα- βολή, σημειοῦται δὲ τὸ ὀφειλό- μενον ποσόν		» 1,331.60
θ) Εἰς τοὺς χρεώστας διαφόρους ἐξ ἀκυρώσεως ἐνταλμάτων		» 452.65
ἀφῆρέθη τὸ εἰσπραγθὲν ἐντὸς τοῦ 1904 ποσόν		» 292.50
Εἰς μεταφορὰν...		Δρ. 250,079.72

Ἐκ μεταφορᾶς.....	Δρ.	250,079.72
καὶ ἐπομένως ἔμεινεν ὑπόλοιπον		
31 Δεκεμβρίου 1904	»	160.15
ε) Εἰς τὰ ἀκίνητα κτήματα οὐδεμία		
ἐπῆλθε μεταβολή, σημειοῦται		
δὲ ἡ ἀξία αὐτῶν.....	»	65,170.24
ια) Ἐπὶ τῆς γενομένης δαπάνης μέχρι		
τῆς 31 Δεκεμβρίου 1899 τοῦ ἀνε-		
γεροθέντος Καταστήματος τῆς		
Ἑταιρείας οὐδεμία ἐπῆλθε με-		
ταβολή, σημειοῦται δὲ αὕτη..	»	259,863.80
τὸ ὅλον.....	»	<u>575,273.91</u>
Κατὰ τὰνωτέρω ἡ περιουσία τῆς		
Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας κατὰ		
τὴν 31 Δεκεμβρίου 1904 ἀποτελεῖται		
1) ἀπὸ μετρητὰ ἐν τῷ ταμείῳ ...	»	25,480.52
2) » 56 μετοχὰς τῆς Ἑθν.		
Τραπεζῆς ἀξίας.....	»	131,320.00
3) » 754 ὁμολογίας Ἑθν. Δα-		
νείου Ἐνσποικίσεως τοῦ		
1898 ἔτους.....	»	71,837.75
4) » 36 ὁμολογίας πατριωτικοῦ		
δανείου 30 ἑκατομ.....	»	45.00
5) » μίαν ἀπόδειξιν καὶ ἑνα ὀρι-		
στικόν τίτλον τοῦ Ἑθν.		
Δανείου Κεφαλαιοποιήσεως	»	640.00
6) » Προκαταβολάς.....	»	2,231.50
7) » ἔντοχον κατάθεσιν παρὰ τῇ		
Τραπεζῇ Γ. Π. Σκουζέ..	»	16,193.35
8) » χρεώστας γραμματίων λα-		
χείου 1897—1900.....	»	1,331.60
9) » χρεώστας ἔξ ἀκυρώσεως		
χρημ. ἐνταλμάτων.....	»	160.15
10) » ἀκίνητα κτήματα ἀξίας..	»	65 170.24
11) » Κατάστημα τῆς Ἑταιρείας	»	259,863.80
τὸ ὅλον.....	»	<u>575,273.91</u>
ἐξ ὧν ἀφαιρουμένων τῶν ὀφειλομένων		
1) εἰς ἐγγυοδοσίαν ἐργολάβου Ν.	Δρ.	1,500.—
Μοσχου.....		
2) » ὁμοίαν ἐργολάβου Ἰ. Τσιμε-	»	300.—
νάκη.....		
3) » ἀρχαιολογικὰ ἔργα ἐκτελεστέα		
ἐν Ἀθήναις.....	»	116,464.16
4) » μισθοὺς φυλάκων καὶ ἐπιμε-		
λητῶν τοῦ ἔτους 1904.....	»	1,670.00
5) » ἀνεκκαθαρίστους λ/σμοὺς τοῦ		
1904.....	»	175,45
6) » ὀφειλομένας ἀμοιβὰς λαχείου		
τρίτης τριμηνίας 1904.....	»	500.00
7) » ὁμοίας λαχείου τετάρτης τρι-		
μηνίας 1904.....	»	4,700.00
Ὑπολείπεται καθαρά περιουσία τὴν	Δρ.	125,309.61
31 Δεκεμβρίου 1904.....	»	<u>449,964.30</u>

Ἐν Ἀθήναις 31 Δεκεμβρίου 1904

Ὁ Ταμίας
Θ. ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ

Ὁ Λογιστὴς
Γ. Ν. ΚΛΟΝΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ

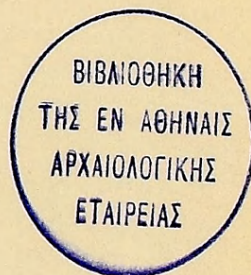
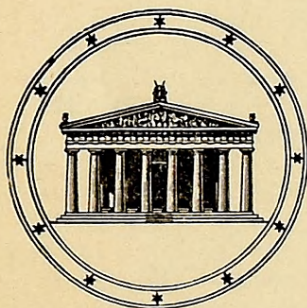

ΠΡΑΚΤΙΚΑ

ΤΗΣ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1903

ΑΘΗΝΗΣΙΝ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ Π. Δ. ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΥ

1906

ΕΥΕΡΓΕΤΑΙ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΟΘΩΝ
ΤΟ ΕΘΝΙΚΟΝ ΠΑΝΕΡΙΣΤΗΜΙΟΝ
Η ΕΠΙΤΡΟΦΗ ΤΩΝ ΦΙΛΑΡΧΑΙΩΝ
Η ΕΝ ΛΟΝΔΙΝΩΙ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΣ
Ο ΔΗΜΟΣ ΑΘΗΝΑΙΩΝ
Ο ΔΗΜΟΣ ΠΕΙΡΑΙΕΩΝ
Ο ΔΗΜΟΣ ΕΡΜΟΥΠΟΛΙΤΩΝ ΣΥΡΟΥ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΙΩΝΙΔΗΣ
DUC DE LUYNES
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΜΠΕΝΑΡΔΑΚΗΣ
ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΑΡΣΑΚΗΣ
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΣΤΟΥΡΝΑΡΗΣ
ΣΙΜΩΝ Γ. ΣΙΝΑΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΡΩΜΑΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ Χ. ΠΕΤΡΟΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΡ. ΣΟΥΤΣΟΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΝΤΟΓΙΑΝΝΑΚΗΣ
ΑΝΔΡΕΑΣ ΣΥΓΓΡΟΣ
ΚΥΡΙΛΛΟΣ ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΩΝ
ΚΥΡΙΛΛΟΣ ΠΑΤΡΩΝ
ΙΩΑΝΝΗΣ Α. ΚΟΥΜΑΝΟΥΔΗΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΛΑΔΟΡΟΥΛΟΣ
HILARION ROUX
ΟΔΥΣΣΕΥΣ ΚΑΙ ΜΕΝΕΛΑΟΣ ΝΕΓΡΕΡΟΝΤΕ
HEINRICH SCHLIEMANN
ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ ΒΑΛΛΙΕΡΗΣ
ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΖΑΦΕΙΡΟΠΟΥΛΟΣ
ΧΡΗΣΤΑΚΗΣ ΖΩΓΡΑΦΟΣ
ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΑΧΙΛΛΟΠΟΥΛΟΣ
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΗΦΑΙΣΤΙΔΗΣ
ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΙΩΑΝΝΟΥ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ Α. ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ
ΣΟΛΩΝ ΧΡΗΣΤΑΚΗ ΖΩΓΡΑΦΟΣ
ΣΤΑΜΑΤΙΟΣ Ι. ΠΡΩΙΟΣ
ΟΘΩΝ Α. ΚΟΝΤΟΣΤΑΥΛΟΣ
ΠΑΥΛΟΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ
BENIAMIN ΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΗΣ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΖΑΡΙΦΗΣ
ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ ΤΣΙΒΑΝΟΠΟΥΛΟΣ
ΧΑΡΙΛΑΟΣ ΤΡΙΚΟΥΡΗΣ

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Η Α. Β. Υ. Ο ΔΙΑΔΟΧΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ἀντιπρόεδρος

Δ. Τσιθανόπουλος

Β' Ἀντιπρόεδρος

Γ. Νικολαΐδης

Γραμματεὺς

Π. Καδβαδίας

Σύμβουλοι

Στ. Ἀνδρόπουλος

Ν. Καζάξης

Π. Καρολίδης

Β. Λεονάρδος

᾽Οθ. Λύδερς

Δ. Μακκᾶς

Γ. Μιστριώτης

Γ. Παπαθασιλείου

Ἀ. Ῥωμάνος

Ἀν. Σκιᾶς

Β. Στάης

Γ. Στρέϊτ

Χ. Τσουντας

ΕΠΙΤΙΜΙΟΙ ΕΤΑΙΡΟΙ

Η Α. Υ. Ο ΠΡΙΓΚΙΨ ΔΙΑΔΟΧΟΣ ΒΕΡΝΑΡΔΟΣ ΤΟΥ SAX-
MEININGEN

Η Α. Υ. Ο ΠΡΙΓΚΙΨ ΦΡΕΙΔΕΡΙΚΟΣ ΚΑΡΟΛΟΣ ΤΟΥ HESSEN

‘Ο Σ. Μητροπολίτης Ἀθηνῶν Θεό-
κλητος.

Friederich Adler. Berlin.

Babelon Ern. Paris.

Beloch Jul. Roma.

Otto Benndorf. Wien.

Max. Bonnet. Montpellier.

R. C. Bosanquet. Ἀθήνησι.

G. Clemenceau. Paris.

Max Collignon. Paris.

Domenico Comparetti. Firenze.

Alexander Conze. Berlin.

Alfred Croiset. Paris.

† Θεόδωρος Δηλιγιάννης. Ἀθήνησι.

W. Dittenberger. Leipzig

Wilhelm Dörpfeld. Ἀθήνησι.

Fr. v. Duhn. Heidelberg.

Joseph Durm. Karlsruhe.

Arthur Evans. Oxford.

Sir John Evans. London.

Paul Foucart. Paris.

Adolph Furtwängler. München.

Hiller v. Gaertringen. Berlin.

Ernst Gardner. Cambridge (Eng-
land).

Percy Gardner. Oxford.

B. L. Gildersleeve. Baltimore. U.
S. America.

Will. Watson Goodwin. Cam-
bridge. U. S. America.

Hamdy Bey. Ἐν Κωνσταντινουπόλει.

Hampel Jos. Budapest.

B. Haussoulier. Paris.

† Heermance Th. Ἀθήνησι.

L. Heuzey. Paris.

Hogarth D. Oxford.

Holleaux M. Ἀθήνησι.

Th. Homolle. Paris.

† R. C. Jebb. Cambridge (En-
gland).

K. Καραπάνος. Ἀθήνησι.

Bruno Heil. Strassburg.

R. Kekulé. Berlin.

Adolph Kirchhoff. Berlin.

G. A. Macmillan. London.

Lucien Magne. Paris.

Rev. J. P. Mahaffy.

Hor. Marucchi. Roma.

Adolph Michaelis. Strassburg.

L. A. Milani. Firenze.

Oscar Montelius. Stockholm.

D. B. Monro. Oxford.

A. S. Murray. London.

Charles Elliot Norton. Cambridge
U. S. America.

Th. Ouspensky. Ἐν Κωνστ/πόλει.

G. Perrot. Paris.

Luigi Pigorini. Roma.

W. M. Ramsay. Aberdeen (Scot-
land).

S. Reinach. Paris.

E. Reisch. Wien.

- W. Ridgeway. Cambridge. (England).
La Comtesse de Riencourt. Ἀθήνησι.
Rufus B. Richardson. New York. America.
Rev. A. H. Sayce. Oxford.
G. Schlumberger. Paris.
R. R. v. Schneider. Wien.
H. Schrader. Innsbruck.
Cecil Smith. London.
Th. D. Seymour. New - Haven U. S. America.
- E. v. Stern. Odessa.
Gr. G. Tocilescu. Bucarest.
G. Treu. Dresden.
Charles Waldstein. Cambridge (England).
Th. Wiegand. Ἐν Κωνσταντινουπόλει.
Ulrich von Wilamowitz-Moellendorf. Berlin.
Ad. Wilhelm. Ἀθήνησι.
Paul Wolters. Würzburg.
Henri Weil. Paris.
-

ΤΑΚΤΙΚΟΙ ΕΤΑΙΡΟΙ

ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1905

Οί εταῖροι, ὧν τὰ ὀνόματα εἶνε τετυπωμένα διὰ κυριῶν γραμμάτων, εἶνε
εταῖροι ἰσόβιοι.

Ἀγγελόπουλος Ἀθάνατος Θρ.

Ἀγγελόπουλος Ἡλίας

Ἀθηνογένης Γ.

Ἀνδροπούλου Στ.

Ἀνέξης Δ.

Αι.thes Ed.

Ἀντωνιάδης Δ.

Ἀντωνόπουλος Κ.

Ἀξελὸς Μιλτ.

Ἀραδαντινὸς Ι.

Βακράτσας Εἰρ.

Βαλαωρίτης Ι.

Βαλλώσης Δ.

Βαλτατζής Π. Γ.

Βαρβαρέσος Π. Μ.

Βάσης Σπυρ.

Βάσος Ἀλέξ.

Βάσος Τιμ.

Βαφειαδάκης Ν.

Βεκούσης Δ.

Βερναρδάκης Ἀθ.

Βικέλας Δ.

Bissing Fr. W. von

Βοΐσχος Ἐπ.

Bosanquet R. C.

Βούκρας Δ.

Βουλπιώτης Δ.

Burguet Em.

Γεννάδιος Ἰωάν.

Γενοδέλης Π.

Γεωργακόπουλος Ε.

v. Gäertringen Hiller

Γεωργιάδης Ἀθ.

Γκιών Ἀνδρέας

Graef B.

Γρηγοράκης Γρ.

Γρυπάρης Π.

Δαμδέργης Α.

Δάσιος Σπ.

Δελαχοβίας Ν.

Σεβ. Δελένδας Ἀντ.

Δέλλιος Ἰωάν.

Δεληγεώργης Α.

Δεμερτζής Α.

Δημητριάδης Χ.

Διγενής Μ.

Διπλαράκος Γ.

Dörpfeld W.

Δραγάτης Ἰάκ.

Δραγούμης Μ.

Δραγούμης Στ.

Δραχίδης Π.

Δυοδουνιώτης Γ.

Ἐλευθεριάδης Σωκ.

Εὐκλείδης Ι.

Εὐταξίας Ἀθ.

Εὐταξίας Ι.

Ζαίμης Ἀλ.

Ζαρίφης Γ.

Ζητουνιάτης Π.

Ζυγομαλᾶς Α.

Ἡλιόπουλος Χρ.

Θεοδωρακάκης Στυλ.

Θεοδωράκης Γ.

Θεοδωρόπουλος Β.

Θεοφανόπουλος Δ.

Ιορδανόπουλος Μ.
Judeich Walther

Καβαθιάς Π.
Καγκάδης Ίάκ.
Καζάζης Ν.
Καλαποθάκης Μ.
Καλδοκορέσης Ν.
Καλλιγᾶς Πέτρος
Καλλιοντζής Εὐάγ.
Καλογερόπουλος Ν.
Κανάκης Π.
Καπλάνογλους Κ. Π.
Καραβασίλης Σπ.
Καράλης Α.
Καραθεοδωρῆς Στέφ.
Καραπάνος Κ.
Καρατζᾶς Ἀλ.
Καρούλιας Ἡλ.
Καρολίδης Π.
Καστόρχης Δ.
Καστριώτης Π.
Κατριβάνος Α.
Καυταντζόγλους Ἰω.
Κεφάλας Γ.
Kinch Fr.
Κλοντηρόπουλος Γ.
Κολυβᾶς Α.
Κόντος Κ.
Κοντόσταυλος Α.
Κορομάντσος Ἐπ.
Κουλομόπουλος Κ.
Κουρουνιώτης Κ.
Κοφινιώτης Ἰω.
Κριεζῆς Ἀντ.
Κρίνος Π.
Κύρης Μ.
Κωνσταντινίδης Π.
Κωνσταντόπουλος Κ.

Λαμπρόπουλος Ἀλ.
Λαμπруνίδης Μ.
Λεονάρδος Β.
Λεονάρδος Δ.

Λιόλιος Γ.
Λύδερς Ὁθ.
Λυκάκης Ἀλ.
Λυκούδης Ἐμ.
Λύρης Ἰωάν.

Μαγγιώρος Σπ.
Μαγιάσης Ἰωάν.
Μακκᾶς Δ.
Μακκᾶς Κ.
Μακκᾶς Ν.
Μανδραπήλιας Α.
Μανέτας Π.
Μανιάκης Κ.
Μαντζάκος Χ.
Μαντζούφας Ἀνδρ.
Μανωλίδης Σωκρ.
Μαρκόπουλος Ἰω.
Μαρούδης Μ.
Μαυρομιχάλης Π. Κυριακούλης
Μελισσουργός Γ.
Μητσόπουλος Κ.
Μιστριώτης Γ.
Μούσης Ἰωάν.
Μουτσόπουλος Ἀθ.
Μπαλτιῆς Θ.
Μπαλάνος Ν.
Μπάρτ Γουλ.
Μυλωνᾶς Κ.

Νεγρεπόντης Μ. Μ.
Νικολαΐδης Γ.
Νικολαΐδης Ι.
Νικολαΐδης Λουδ.
Νικολόπουλος Σ.
Noack F.

Ξανθάκης Π.

Οἰκονόμος Π.
Πάλλης Ἀγ.
Παναγιωτόπουλος Ἀν.
Πανταζῆς Μιλτ.
Παντελίδης Ἐμμ.
Παπαβασιλείου Γ.

Παπαδημητράκοπουλος Θ.	Σταυρόπουλος Δ.
Παπαδιαμαντόπουλος Ι.	Steele Daniel
Παπαδόπουλος Β.	Στέφανος Κλών
Παπαμιχαλόπουλος Κ.	Στεφανάκος Φιλόθεος
Παπαναστασίου Π.	Στρέϊτ Γ.
Παπανδρέου Π.	Στρέϊτ Στ.
Παπαφράγκος Σπ.	Studniczka F.
Παπαχρήστου Γ.	Σφακιανάκης Π
Παπούδωφ 'Αρ.	Σχλίεμαν 'Αγ.
Pernice Εγ.	Σωτηριάδης Γ.
Περρής Π.	
Περρής Σ.	Τραπάντζαλης Γ.
Πεσματζόγλου 'Ιωάν.	Τριανταφυλλάκος Ν.
	Τσάτσος 'Ιω.
Robert K.	Τσιθανόπουλος Δ.
Ραγκαβής Κλ.	Τσίλλερ 'Ερν.
Ροσέτος 'Αλ.	Τσούντας Χρ.
Ράλλης Δ.	Τυπάλδος Μπασιᾶς 'Αθ
Ράλλης Στ.	
Ρωμαΐδης 'Αρ.	Fabricius E.
Ρωμάνος 'Αθ.	Φίλιος Δ.
	Φωτίου 'Ιω.
Σακελλαρόπουλος Σωτ.	
Schiff ΑΙ.	Χατζηδάκης Γ.
Schrader H.	Χατζηδάκης Ι.
Σιμόπουλος 'Ιω.	† Heermance T. W.
Σκιᾶς Α.	Ψαλτήρας Γ.
Σκουζές 'Αλ.	Ψάλτης 'Ιάκ.
Σκουζές Π.	Wide Sam.
Σκουλούδης Σ.	Wiegand Theodor
Σοφούλης Θ.	Wilhelm Ad.
Στάης Β.	Zahn Robert
Σταμούλης 'Αναστ	

ΕΚΘΕΣΙΣ

ΤΩΝ

ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΩΝ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1905

*συνταχθεῖσα ὑπὸ τοῦ γραμματέως τῆς Ἑταιρείας Π. Καβ-
βαδία καὶ ἀναγνωσθεῖσα ἐν τῇ γενικῇ συνελεύσει τῶν
ἐταίρων τῇ 29 Ἰανουαρίου 1906.*

Κύριοι,

Προσερχόμενον τὸ Συμβούλιον ἐνώπιον ὑμῶν ἵνα λογο-
δοτήσῃ περὶ τῶν πεπραγμένων τοῦ λήξαντος ἔτους μετὰ
ψυχικοῦ ἄλγους ἀνακοινοῖ ἐν πρώτοις ὅτι λήγοντος τοῦ
ἔτους ὁ ἐπίτιμος ἐταῖρος τῆς ἡμετέρας Ἑταιρείας, ὁ Πρω-
θυπουργὸς τῆς Ἑλλάδος Θεόδωρος Π. Δηλιγιάννης ἔπεσε
θῦμα ἀπαισίας δολοφόνου χειρὸς ἐν αὐτῇ τῇ ἐκπληρώσει
τῶν κυβερνητικῶν αὐτοῦ καθηκόντων. Φιλόπατρις ὁ Θεό-
δωρος Δηλιγιάννης ἦτο, κατ' ἀκολουθίαν, καὶ κατ' ἐξοχὴν
φιλάρχαιος καὶ τῆς Ἑταιρείας πάντοτε προστάτης. Καὶ ὡς
κυβερνήτης τῆς χώρας καὶ ὡς ιδιώτης πρόθυμον παρεῖχε
ἐκάστοτε συνδρομὴν τῇ Ἑταιρείᾳ, μετὰ στοργῆς διεπυνθά-
νετο τὰ κατ' αὐτὴν καὶ μετὰ μεγάλου ἐνδιαφέροντος παρη-
χολούθει τὰ ἔργα αὐτῆς. Ἡ μνήμη τοῦ Θεοδώρου Δηλι-
γιάννη θὰ εἶνε ἀγήρως εἰς πάντας τοὺς ὑπὲρ τῶν ἀρχαιο-
τήτων τοῦ ἔθνους ἐργαζομένους καὶ εἰς τοὺς περὶ αὐτῶν
ἐνδιαφερομένους.

Καὶ ἀλλοδαποὶ ἐπιτίμιοι ἐταῖροι, δύο, ἐτελεύτησαν τὸν βίον, ὧν ἀγῆρως εἶη ἡ μνήμη, ὁ διευθυντὴς τῆς ἐνταῦθα Ἀμερικανικῆς Ἀρχαιολογικῆς Σχολῆς T. W. Heermance, ὅστις ἔπεσε θῦμα νόσου, ἧς τὰ σπέρματα ἔλαβεν ἐν ἐργασίαις αὐτοῦ ὑπὲρ τῆς ἐπιστήμης, ἐν ταῖς ἀνασκαφαῖς τῆς Κορίνθου, καὶ ὁ Sir Richard Jebb, καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Κανταβριγίας, ὁ κορυφαῖος τῶν ἐν Ἀγγλίᾳ ἐλληνιστῶν, ἀνὴρ δὲ ἐπιφανέστατος, ὅστις πρὸς τῇ λατρείᾳ τῶν ἐλληνικῶν γραμμάτων ἡγάπα ἀκραιφνῶς καὶ τὴν σήμερον Ἑλλάδα καὶ κατελέγετο ἐν τοῖς πρώτοις τῶν ἐν Ἀγγλίᾳ φιλελλήνων.

Καὶ τὰ δύο προηγούμενα ἔτη, ιδίως ὁμως τὸ λῆξαν ἔτος, ἦσαν ὑπὸ οἰκονομικὴν ἔποψιν ἔτη κρίσιμα διὰ τὴν Ἑταιρείαν. Ἀφ' ὅτου ἐψηφίσθη καὶ ἐτέθη εἰς ἐφαρμογὴν ὁ νόμος περὶ λαχείου τοῦ Στόλου, τὰ ἐκδιδόμενα ὑπὸ τῆς Ἑταιρείας γραμμάτια τοῦ λαχείου δὲν ἐπωλοῦντο ἅπαντα, ἐκ τούτου δὲ προέκυπτον ἐλλείμματα ἐν τῷ προυπολογισμῷ τῆς Ἑταιρείας. Τὸ Συμβούλιον ἰδὼν τὸν κίνδυνον τοῦτον προέβη εἰς πᾶσαν δυνατὴν οἰκονομίαν καὶ ὡς πρὸς τὸ προσωπικὸν τῆς τε Ἑταιρείας καὶ τὸ ἐπὶ τῶν ἀρχαιοτήτων καὶ ὡς πρὸς τὰ ἐκτελούμενα ἔργα, ὧν ἄλλα μὲν ἔπαυσεν, ἄλλα δὲ περιώρισεν. Ἐπὶ πλέον ἐνόμισε τὸ Συμβούλιον ὅτι, τῶν διδράχμων γραμματίων τοῦ λαχείου μετατρεπομένων εἰς μονοδράχμων, θὰ ἦτο εὐκολωτέρα ἡ πώλησις πάντων τῶν γραμματίων· ἀλλὰ καὶ τὸ μέτρον τοῦτο, τεθὲν εἰς ἐφαρμογὴν κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος, δὲν ἔφερε τὸ ποθούμενον ἀποτέλεσμα, διότι οὐδὲ τὰ δύο τρίτα τῶν ἐκδιδομένων γραμματίων ἐπωλοῦντο. Τὸν κίνδυνον τοῦτον τοῦ λαχείου τῆς Ἑταιρείας βλέπουσα ἡ Κυβέρνησις εἰσηγήσατο εἰς τὴν Βουλὴν Νόμον, ψηφισθέντα, καθ' ὃν τὰ δύο λαχεῖα, τὸ τῆς Ἑταιρείας καὶ τὸ τοῦ Στόλου ἐνοῦνται εἰς ἓν,

χορηγομένων τῇ Ἑταιρείᾳ ἐκ τῶν προσόδων τοῦ κοινοῦ
τούτου λαχείου 300,000 δρ. κατ' ἔτος ⁽¹⁾. Οὕτως ἀπὸ τοῦ

(1) Νόμος ,ΓΝΖ'. Περὶ συγχωνεύσεως τοῦ λαχείου τῆς Ἀρχαιολογικῆς
Ἑταιρείας καὶ τοῦ Λαχείου ὑπὲρ τοῦ Ἐθνικοῦ Στόλου τῆς Ἑλλάδος.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Α΄

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν·
"Ἀρθρον 1. Τὸ δυνάμει τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Νόμου ΑΧΛ' τῆς 30 Δεκεμβρίου
1887 περὶ λαχείων συσταθὲν καὶ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Β. διατάγματος τῆς
26 Δεκεμβρίου 1904. περὶ κανονισμοῦ ἐπὶ τὸ εὐστοχώτερον τοῦ Λαχείου τῆς
Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας, λειτουργοῦν λαχεῖον τῆς ἑταιρείας ταύτης, καὶ τὸ
διὰ τοῦ νόμου ,ΓΚΔ' (ὑπ' ἀριθ. 3024) τῆς 10 Ἰουνίου 1904 περὶ συστάσεως λα-
χείου ὑπὲρ τοῦ Ἐθνικοῦ Στόλου τῆς Ἑλλάδος συσταθὲν λαχεῖον ὑπὲρ τοῦ Ἐθνι-
κοῦ Στόλου συγχωνεύονται ἀπὸ τοῦ ἔτους 1906 καὶ ἐφεξῆς εἰς ἓν κοινὸν «Λα-
χεῖον ὑπὲρ τοῦ Ἐθνικοῦ Στόλου καὶ τῶν Ἀρχαιοτήτων τῆς Ἑλλάδος», τοῦ
ὁποῦοι ἡ διοίκησις καὶ διαχείρισις ἐνεργεῖται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου ,ΓΚΔ'
(ὑπ' ἀριθ. 3024) τῆς 10 Ἰουνίου 1904 περὶ συστάσεως λαχείου ὑπὲρ τοῦ Ἐθνι-
κοῦ Στόλου τῆς Ἑλλάδος.

"Ἀρθρον 2. Ἡ ἔκδοσις τοῦ λαχείου περιλαμβάνει κατ' ἀνώτατον ὅρον ἐν
ἐκατομμύριον γραμματίων κατ' ἔτος, ὧν ἕκαστον τιμᾶται ἀντὶ τεσσάρων δραχμῶν.

Ἐπιτρέπεται, ὅπως μέρος τῶν γραμματίων τούτων ἐκδίδωται εἰς τμήματα
γραμματίου, ὧν ἕκαστον τιμᾶται ἀντὶ μιᾶς δραχμῆς. Ἐκαστον τμήμα γραμμα-
τίου ἰσχύει μόνον διὰ μίαν ἐκ τῶν κληρώσεων τοῦ Λαχείου.

"Ἀρθρον 3. Διὰ Β. διατάγματος δύναται νὰ ἀνατεθῇ ἡ πώλησις τῶν γραμ-
ματίων εἰς τὰς ταμιακὰς, προξενικὰς καὶ ἄλλας πολιτικὰς, στρατιωτικὰς καὶ ναυ-
τικὰς ἀρχάς. Ἡ παρεχομένη αὐταῖς ἀποζημίωσις διὰ τὰ παρ' αὐτῶν πωλούμενα
γραμμάτια ὀρίζεται εἰς πέντε τοῖς ἑκατὸν ἐπὶ τῆς τιμῆς τῶν γραμματίων.

Διὰ Β. διατάγματος δύναται προσέτι νὰ ἀνατίθεται ἡ πώλησις τῶν γραμμα-
τίων, πρὸς ταῖς κατὰ τὸ ἄρθρον 5 τοῦ νόμου ,ΓΚΔ' τοῦ 1904 ἀνεγνωρισμέναις
Τραπεζαῖς, καὶ εἰς ἰδιωτικὰς Τραπεζάς, Ἑταιρείας ἢ ἰδιώτας, ἐπὶ τῇ παρὰ τοῦ
αὐτοῦ ἄρθρου ὀριζομένη ἀμοιβῇ τῶν δέκα τοῖς ἑκατὸν ἐπὶ τῆς τιμῆς τῆς πωλήσεως.

"Ἀρθρον 4. Ἀπὸ τοῦ ἔτους 1906 καὶ ἐφεξῆς καὶ εἰς τὸ τέλος ἐκάστης τρι-
μηνίας ἀποδίδονται ἐκ τῶν εἰσπράξεων τοῦ λαχείου εἰς τὴν Ἀρχαιολογικὴν ἑται-
ρείαν, κατὰ τὰ διὰ Β. διατάγματος κανονισθησόμενα, ποσὸν δραχμῶν ἐδομη-
χοντα πέντε χιλιάδων καὶ διατίθεται εἰς ἀνάγκας αὐτῆς.

"Ἀρθρον 5. Τὸ παρὰ τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν συνεσταμένον ἔδιον
γραφεῖον, ὑπὸ τὸν τίτλον «Γραφεῖον τοῦ Λαχείου ὑπὲρ τοῦ Ἐθνικοῦ Στόλου τῆς
Ἑλλάδος», μετονομάζεται «Γραφεῖον τοῦ Λαχείου ὑπὲρ τοῦ Ἐθνικοῦ Στόλου
καὶ τῶν Ἀρχαιοτήτων τῆς Ἑλλάδος».

Παρὰ τῷ γραφεῖω τούτῳ διορίζεται, κατόπιν διαγωνισμοῦ, ἐνεργουμένου κατὰ
τὰ διὰ Β. διατάγματος κανονισθησόμενα, εἷς λογιστὴς, ἐπὶ βαθμῷ ὑπουργικοῦ

ἀρξαμένου ἔτους ἔπαυσε πλέον ἡ Ἑταιρεία ἐκδίδουσα λα-

γραφῆως ἀ' τάξεως καὶ μηνιαίῳ μισθῷ δραχμῶν ἑκατὸν πενήνκοντα, ἔχων τὰ προσόντα τῶν ὁμοιοβάθμων ὑπαλλήλων τοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν.

Ἡ μισθοδοσία τοῦ ὑπαλλήλου τούτου καταβάλλεται κατὰ τὴν διάταξιν τῆς δευτέρας παραγράφου τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ νόμου, ΓΚΔ' τῆς 10 Ἰουνίου 1904.

Τὸ προσωπικὸν τῶν ὑπαλλήλων τοῦ εἰρημένου γραφείου ἀπολύεται μόνον κατὰ τὰς περιπτώσεις τοῦ ἄρθρου 32 τοῦ νόμου, ΒΡΕ' τῆς 17 Δεκεμβρίου τοῦ 1892.

Ἄρθρον 6. Εἰς τὴν κατὰ τὸ ἄρθρον 7 τοῦ νόμου, ΓΚΔ' (ὑπ' ἀριθ. 3024) τῆς 10 Ἰουνίου 1904 διαρκῆ ἐξελεγκτικὴν ἐπιτροπὴν τοῦ λαχείου συμμετέχει, ἀντὶ τοῦ Προέδρου τῶν ἐν Ἀθῆναις Ἐφετών, ὁ Γενικὸς Ἐφορος τῶν Ἀρχαιοτήτων.

Ἄρθρον 7. Τὰ ὑφιστάμενα λαχεῖα τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρίας καὶ τοῦ Ἐθνικοῦ Στόλου θέλουσι λειτουργήσει ἐντὸς τοῦ ἔτους 1905 κατὰ τὰς ἄχρι τοῦδε ἰσχύουσας περὶ αὐτῶν διατάξεις τῶν νόμων καὶ Β. διαταγμάτων.

Ἄρθρον 8. Ὁ ἀριθμὸς τῶν κληρουμένων λαχνῶν καὶ τὰ ποσὰ τῶν παρεχόμενων ἀμοιβῶν ὀρίζονται, δι' ἐκάστην τῶν τεσσάρων κληρώσεων ἐκάστου ἔτους, ὡς ἑξῆς:

Κληρούμενοι ἀριθμοὶ	Ποσὰ ἀμοιβῶν	
1ος δραχμαὶ.....	100,000	100,000
2ος ".....	25,000	25,000
3ος ".....	10,000	10,000
3 ἐπόμενοι πρὸς δραχ.....	5,000	15,000
5 " ".....	1,000	5,000
411 " " ".....	100	41,100
578 " " ".....	50	28,900
1000		225,000

Αἱ ἀμοιβαὶ αὗται πληρώνονται ἀμέσως μετὰ τὴν κλήρωσιν ὑπὸ τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζίης τῆς Ἑλλάδος, συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ νόμου, ΓΚΔ' τοῦ 1904, πρὸς τὸν κάτοχον τῶν κληρωθέντων γραμματίων, ἐὰν ταῦτα ἔχῃσι πωληθῇ πρὸ τῆς κληρώσεως.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ παρ' ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, δημοσιευθῆτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῆτω ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Ἐν Ἀθῆναις τῇ 7 Ἰουλίου 1905.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Οἱ Ὑπουργοὶ

Ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν

Ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν

Ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν

Δ. Γ. ΡΑΛΛΗΣ

Κ. Π. ΜΑΥΡΟΜΙΧΑΛΗΣ

Β. ΒΟΥΔΟΥΡΗΣ

Ἐθεωρήθη καὶ ἐτέθη ἡ μεγάλη τοῦ Κράτους σφραγίς.

Ἐν Ἀθῆναις τῇ 9 Ἰουλίου 1905.

Ὁ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Ὑπουργός

ΑΣ. ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΣ

Διάγραμμα περὶ ἐκτελέσεως τοῦ νόμου, ΓΝΖ' (ὑπ' ἀριθ. 3057) τῆς 7 Ἰου-

χεῖον, ἐκδίδεται δὲ τὸ κοινὸν λαχεῖον ὑπὲρ τοῦ Στόλου καὶ τῶν ἀρχαιοτήτων, ἐξ οὗ προσδοκᾷ ἡ Ἑταιρεία τοὺς

λίου 1905 περὶ συγχωνεύσεως τοῦ Λαχείου τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας καὶ τοῦ Λαχείου ὑπὲρ τοῦ Ἐθνικοῦ Στόλου τῆς Ἑλλάδος.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Α΄

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὸν νόμον ,ΓΝΖ' (ὑπ' ἀριθ. 3057) τῆς 7 Ἰουλίου 1905 περὶ συγχωνεύσεως τοῦ Λαχείου τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας καὶ τοῦ Λαχείου ὑπὲρ τοῦ Ἐθνικοῦ Στόλου τῆς Ἑλλάδος, προτάσει τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργοῦ, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν.

Ἀρθρον 1. Συνιστᾶται χρηματικὸν λαχεῖον ὑπὸ τὸν τίτλον «Λαχεῖον ὑπὲρ τοῦ Ἐθνικοῦ Στόλου καὶ τῶν ἀρχαιοτήτων τῆς Ἑλλάδος», ὑπαγόμενον εἰς τὴν ἄμεσον διεύθυνσιν καὶ ἐποπτείαν τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν.

Κατ' ἔτος ἐκδίδονται κατ' ἀνώτατον ὅρον ἐν ἑκατομύριον γραμματίων τοῦ Λαχείου, ὧν ἕκαστον τιμᾶται ἀντὶ δραχμῶν τεσσάρων καὶ ἰσχύει δι' ἀπάσας τὰς ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ ἔτους γενησομένας κληρώσεις. Γραμμάτιον ὅμως, πωληθὲν μεθ' ἑκάστην τῶν κληρώσεων, ἰσχύει μόνον διὰ τὰς ἐπομένας κληρώσεις τοῦ αὐτοῦ ἔτους.

Ἐπιτρέπεται, ὅπως, κατ' ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, μέρος τῶν γραμματίων ἐκδίδωται εἰς τμήματα γραμματίου, ὧν ἕκαστον τιμᾶται ἀντὶ μιᾶς δραχμῆς. Ἐκαστον τμήμα γραμματίου ἰσχύει μόνον διὰ μίαν ἐκ τῶν τεσσάρων κληρώσεων τοῦ Λαχείου.

Κατ' ἔτος ἐνεργοῦνται τέσσαρες κληρώσεις, ἡ πρώτη κατὰ τὴν πρώτην Κυριακὴν τοῦ Μαρτίου ἢ δευτέρα κατὰ τὴν πρώτην Κυριακὴν τοῦ Ἰουνίου, ἢ τρίτη κατὰ τὴν πρώτην Κυριακὴν τοῦ Σεπτεμβρίου καὶ ἡ τετάρτη κατὰ τὴν πρώτην Κυριακὴν τοῦ Δεκεμβρίου.

Οἱ ἀριθμοὶ τῶν κατὰ τινὰ τῶν κληρώσεων κληρωθέντων γραμματίων δὲν τίθενται εἰς τὴν κληρωτίδα κατὰ τὰς ἐπομένας κληρώσεις τοῦ αὐτοῦ ἔτους.

Ἀρθρον 2. Τὰ γραμμάτια τοῦ Λαχείου ἐκτυποῦνται ἰδιαιτέρως δι' ἕκαστον ἔτος, τὰ δὲ τμήματα γραμματίου ἐκτυποῦνται ἰδιαιτέρως δι' ἑκάστην κλήρωσιν, ἀποτελοῦνται δὲ ἐκ στελέχους καὶ δελτίου καὶ πωλοῦνται ἀποκοπτόμενα ἐκ τοῦ στελέχους.

Τὰ τε γραμμάτια καὶ τὰ τμήματα φέρουσιν ἐπὶ μὲν τοῦ στελέχους αὐτῶν τὸ ἔτος ἢ τὴν κλήρωσιν, καθ' ἃ ἰσχύουσι, καθὼς καὶ τὸν ἀριθμὸν τοῦ γραμματίου, ἐπὶ δὲ τοῦ δελτίου καὶ τοῦ ἔμπροσθεν μέρους αὐτοῦ φέρουσιν ἑλληνιστί, ἢ καὶ γαλλιστί, διὰ κεφαλαίων γραμμάτων, τὸν τίτλον ΛΑΧΕΙΟΝ ΥΠ' Ῥ ΤΟΥ ἘΘΝΙΚΟΥ ΣΤΟΛΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ, καὶ προσέτι τὰς κληρώσεις ἢ τὴν κλήρωσιν, δι' ἃς ἰσχύουσι, τὸν ἀριθμὸν καὶ τὴν τιμὴν τοῦ γραμματίου ἢ τοῦ τμήματος αὐτοῦ. Ἐκτὸς τούτων, φέρουσι τὴν χρονολογίαν τῆς ἐκδόσεώς των καὶ τὰς λιθογραφικῶς ἢ ἐντύπως ἐπιτιθεμένας ὑπογραφὰς τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν καὶ τοῦ διευθύνοντος τμηματάρχου.

ἀναγκαίους πόρους πρὸς ἐκπλήρωσιν τοῦ προορισμοῦ της.
 Ἐν τῷ ὑπ' ὄψει ὑμῶν Ἀπολογισμῷ καὶ τοῖς προσηρ-

Ἐπὶ τοῦ ἔμπροσθεν μέρους τοῦ γραμματίου ἢ τοῦ τμήματος αὐτοῦ φέρεται προσ-
 ἐτι ἔμβλημα ἢ εἰκὼν, ἣς ἐπιβάλλεται ἡ μεταβολὴ καθ' ἑκάστην ἰδίαν ἔκδοσιν
 γραμματίων ἢ τμημάτων αὐτῶν. Ἐπὶ τοῦ ὀπισθοῦ μέρους τῶν γραμματίων καὶ
 τῶν τμημάτων αὐτῶν φέρεται περίληψις τῶν ὄρων καὶ τῶν ἀμοιβῶν τοῦ Λα-
 χείου, ἑλληνιστὶ καὶ γαλλιστὶ συντεταγμένη.

Τὰ γράμματα καὶ τὰ τμήματα αὐτῶν, πρὸ τῆς εἰς τὸν ταμίαν παραδόσεως,
 ἐξελέγχονται καὶ ἐπαληθεύονται εἰς τὸ Ἐθνικὸν Σφραγιστήριον, ἐπιτεμένης ἐφ'
 ἑκάστου αὐτῶν τῆς ἀχρωμάτου σφραγίδος τοῦ χαρτοσήμου, τῆς φερούσης τὰς λέ-
 ξεις ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Ἄρθρον 3. Ὁ Ταμίας τοῦ Λαχείου ὑποχρεοῦται, ὅπως ἐφοδιάξῃ ἐγκαίρως
 καὶ ἄνευ προκαταβολῆς τοῦ τμήματος, δι' ἀναλόγου ἀριθμοῦ γραμματίων καὶ
 τμημάτων αὐτῶν, συμφώνως ταῖς περὶ τούτου ἐντολαῖς τοῦ Διευθύνοντος τὸ γρα-
 φεῖον τοῦ Λαχείου Τμηματάρχου, τὸν προϊστάμενον τοῦ Ταμείου τοῦ Ἐθνικοῦ
 Στόλου, τὰς ἐμίσθους προξενικὰς ἀρχὰς καὶ τὰς ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰ-
 κονομικῶν ὀρισθησομένης ἀμίσθους τοιαύτας, τοὺς ἐν Ἀθήναις καὶ τοὺς ἐπαρχι-
 ακοὺς ταμίας καὶ ὑποταμίας, τὰς ταμιακὰς ἐπιτροπὰς τῶν ἐν Ἀθήναις στρατιω-
 τικῶν σωμάτων καὶ καταστημάτων, τοὺς ταμίας τῶν Μετοχικῶν ταμείων τοῦ
 κατὰ γῆν στρατοῦ καὶ τῶν πολιτικῶν ὑπαλλήλων, τοὺς ἐν Ἀθήναις Γυμνασιάρ-
 χας, διευθυντὰς ἑλληνικῶν καὶ δημοτικῶν σχολείων, τοὺς ἐπιστάτας τῶν ἐπιτα-
 γῶν, τῶν δεμάτων καὶ τῆς διαχειρίσεως τῶν ταχυδρομικῶν ἐνσήμων τοῦ Κεν-
 τρικοῦ Ταχυδρομείου Ἀθηνῶν, καὶ τοὺς ἀστυνόμους τῆς διοικητικῆς ἀστυνομίας
 Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς.

Οἱ ἐπαρχιακοὶ ταμίαι ὑποχρεοῦνται ὅπως ἐφοδιάζωσιν ἐγκαίρως καὶ ἄνευ προ-
 καταβολῆς τοῦ τμήματος, δι' ἀναλόγου ἀριθμοῦ γραμματίων ἢ τμημάτων αὐ-
 τῶν, συμφώνως ταῖς περὶ τούτου ἐντολαῖς τοῦ Διευθύνοντος τὸ Γραφεῖον τοῦ Λα-
 χείου Τμηματάρχου, τοὺς ἐν τῇ δικαιοδοσίᾳ αὐτῶν ὑποταμίας, δημοσίους εἰ-
 σπράκτορας, ταμιακὰς ἐπιτροπὰς στρατιωτικῶν σωμάτων καὶ καταστημάτων,
 Γυμνασιάρχας, Σχολάρχας, Διευθυντὰς ἑλληνικῶν καὶ δημοτικῶν σχολείων,
 τοὺς προϊσταμένους τῶν ταχυδρομικῶν καὶ τηλεγραφικῶν γραφείων καὶ τῶν γρα-
 φείων τῶν ταχυδρομικῶν ἐπιταγῶν καὶ δεμάτων καὶ τοὺς ἀστυνόμους.

Εἰς πάντας τοὺς ἀνωτέρω ἀναφερομένους ὑπαλλήλους ἀνατίθεται ἡ πώλησις
 τῶν γραμματίων καὶ τῶν τμημάτων αὐτῶν, ἐπὶ τῇ ὑπὸ τῆς πρώτης παραγράφου
 τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ νόμου ΓΝΖ' (ὑπ' ἀριθ. 3057) τῆς 7 Ἰουλίου 1905 ὀρι-
 ζομένη ἀποζημιώσει τῶν πέντε τοῖς ἑκατὸν ἐπὶ τῆς τιμῆς.

Ὅσοι ἐκ τῶν ὑπαλλήλων τούτων ἐφωδιάσθησαν, κατὰ τὰ ἀνωτέρω, ἄνευ προ-
 καταβολῆς τοῦ τμήματος, διὰ γραμματίων ἢ τμημάτων αὐτῶν, ὀφείλουσιν, ἐὰν
 δὲν ἐπώλησαν πάντα ταῦτα μέχρι τῆς προτεραίας ἑκάστης κληρώσεως, νὰ ἀνα-
 φέρωσι κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην τηλεγραφικῶς εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονο-
 μικῶν τοὺς ἀριθμοὺς τῶν μὴ πωληθέντων γραμματίων, υποβάλλοντες συγχρό-
 νως διὰ τοῦ ταχυδρομείου ἐπὶ ἀποδείξει ἀντίγραφον τοῦ τηλεγραφήματος τούτου
 εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν. Αἱ αὐταὶ ἀρχαὶ ὀφείλουσιν, ἐντὸς τῶν εἰρημέ-

τημένους λογιστικοὺς πίναξιν ἐκτίθενται λεπτομερῶς καὶ ἀναλελυμένως τὰ κατὰ τὸ λήξαν ἔτος ἔσοδα καὶ ἔξοδα

νων προθεσμιῶν νὰ ἀποστέλλωσι πρὸς τὸν Ταμίαν τοῦ Λαχείου τὸ ἀντίτιμον τῶν παρ' αὐτῶν πωληθέντων γραμματίων· ἄλλως, κηρύσσονται ὀφειλέται τοῦ ἀντιτίμου τῶν γραμματίων τούτων καὶ ἐνεργεῖται κατόπιν διαταγῆς τοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν διοικητικῶς ἢ παρ' αὐτῶν εἰσπραξίς τοῦ ἀντιτίμου τῶν γραμματίων τούτων καὶ ἡ εἰς τὸν Ταμίαν τοῦ Λαχείου ἀπόδοσις αὐτῶν.

Ἄρθρον 4. Ἡ εἰς τὴν Ἀρχαιολογικὴν Ἑταιρείαν κατὰ τὸ ἄρθρον 4 τοῦ νόμου, ΓΝΖ' (ὑπ' ἀριθ. 3057) τῆς 7 Ἰουλίου 1905 ἀπόδοσις ἐκ τῶν εἰσπράξεων τοῦ λαχείου, ἀπὸ τοῦ ἔτους 1906 καὶ ἐφεξῆς, εἰς τὸ τέλος ἐκάστης τριμηνίας δραχμῶν ἐβδομήκοντα πέντε χιλιάδων γίνεται παρὰ τῆς Ἑθνικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος καὶ ἐκ τῶν παρ' αὐτῇ κατατεθειμένων εἰσπράξεων τοῦ λαχείου, δυνάμει ἐντολῆς τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν.

Τὰ οὕτως ἀποδιδόμενα ποσὰ καταλογίζονται ὀριστικῶς εἰς τὰ ἔξοδα τοῦ ταμείου τοῦ Ἑθνικοῦ Στόλου, δυνάμει τῶν περὶ πληρωμῆς ἐντολῶν καὶ τῶν λοιπῶν δικαιολογητικῶν ἐγγράφων, διὰ χρηματικῆς ἐντάλματος ἐκδιδόμενου κατὰ τὸ ἄρθρον 11 τοῦ νόμου, ΒΨΟΔ' τῆς 16 Δεκεμβρίου 1900 περὶ συστάσεως Ταμείου Ἑθνικοῦ Στόλου, ἐπὶ συμφητισμῶ πρὸς τὰς εἰσπράξεις αὐτοῦ.

Ἄρθρον 5. Πρὸς πληρῶσιν κενῆς θέσεως λογιστοῦ τοῦ γραφείου τοῦ λαχείου ὑπὲρ τοῦ Ἑθνικοῦ Στόλου καὶ τῶν Ἀρχαιοτήτων τῆς Ἑλλάδος, ὁ Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν καλεῖ τοὺς βουλομένους νὰ διαγωνισθῶσιν, ἵνα ἐντός δέκα τοῦλάχιστον ἡμερῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς περὶ τούτου προσκλήσεως ὑποβάλωσιν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν αἵτησιν, ἐπισυνάπτοντες·

α') Πιστοποιητικὸν τῆς δημοτικῆς ἀρχῆς, ὅτι εἰσὶν ἐγγεγραμμένοι εἰς τὸ μητρώον τῶν ἀρρένων καὶ ὅτι ἐξεπλήρωσαν πάσας τὰς ἐτέρας ὑπὸ τῶν περὶ στρατολογίας νόμων ἐπιβαλλομένας αὐτοῖς ὑποχρεώσεις.

β') Πιστοποιητικὸν τῶν ἀρμοδίων εἰσαγγελέων, ὅτι δὲν κατεδικάσθησαν, οὐδὲ παρεπέμφθησαν δι' ὀριστικοῦ β.υ.λεύματος, ἐπὶ πράξει ἀποκλειούσῃ αὐτοὺς τῆς δημοσίας ὑπηρεσίας· καὶ

γ') Δίπλωμα διδάκτορος ἢ προλύτου τῆς νομικῆς ἢ τῆς φιλοσοφικῆς σχολῆς τοῦ Ἑθνικοῦ ἢ ἄλλου ὁμοταγοῦς Πανεπιστημίου, ἢ, ἐν ἐλλείψει τοιούτου, ἔγγραφα ἀποδεικνύοντα, ὅτι ἔχουσι τὰ προσόντα νὰ διορισθῶσιν εἰς θέσιν γραφέως α' τάξεως ἐν τῷ Ὑπουργείῳ τῶν Οἰκονομικῶν, ἢτοι ἔγγραφα ἀποδεικτικά προηγούμενων ὑπηρεσιῶν ἐπὶ διετίαν τοῦλάχιστον ἐν Ὑπουργείῳ εἰς θέσιν γραφέως β' τάξεως, ἢ ἐν νομαρχίᾳ εἰς θέσιν ὑπογραμματέως, ἢ ἐν ἐπαρχείῳ ἢ ἐν ἐφορίᾳ εἰς θέσιν γραμματέως, ἢ ἐν ταμείῳ α' τάξεως εἰς θέσιν γραφέως.

Οἱ διατελοῦντες ἐν δημοσίᾳ ὑπηρεσίᾳ καὶ ἔχοντες τὰ προσόντα νὰ διορισθῶσιν ἢ προαχθῶσιν εἰς τὴν θέσιν γραφέως α' τάξεως ἐν τῷ Ὑπουργείῳ τῶν Οἰκονομικῶν, ἢ υπηρετοῦντες ὡς τοιοῦτοι, ὑποβάλλουσι μόνον τὰ ἀποδεικτικά τῶν προσόντων τούτων ἔγγραφα,

Παρελθούσης τῆς διὰ τῆς προσκλήσεως τεταγμένης πρὸς ὑποβολὴν τῶν τοιούτων αἰτήσεων προθεσμίας, πᾶσα ἄλλη αἵτησις εἶναι ἀπαράδεκτος.

Ἄρθρον 6. Τὰ θέματα, εἰς ἃ κρίνονται οἱ διαγωνιζόμενοι εἶναι τὰ ἐξῆς.

τῆς Ἑταιρείας καὶ ἡ ὅλη οἰκονομικὴ αὐτῆς κατάστασις.

Ἐχων ὑπ' ὄψει τὸ Συμβούλιον τὴν ἐκ τοῦ λαχείου μέλ-
λουσιν νὰ ἐπέλθῃ κατὰ τὸ λήξαν ἔτος ἐλάττωσιν τῶν ἐσό-
δων τῆς Ἑταιρείας προϋπελόγισε τὰ ἔσοδα κατὰ τὸ περι-
οῦ ὁ λόγος ἔτος 1905 εἰς δρ. 206,738, εἰς ἃς συμπεριέ-
λαβε καὶ δρ. 25,000 αἵτινες ἔμελλον νὰ κατατεθῶσιν ἐκ
τῆς περιουσίας τῆς Ἑταιρείας πρὸς κάλυψιν μέρους τῆς
παρὰ τῇ Ἑταιρείᾳ παρακαταθήκης ἐκ δρ. 116,464 διὰ τὰ
ἀνασκαφικὰ καὶ μουσειακὰ ἔργα Ἀθηνῶν. Ἐπειδὴ δὲ τὸ
Συμβούλιον περιώρισε τὰ ἔργα τῆς Ἑταιρείας εἰς τὸ ἐλά-

α') Ταμιακὴ νομοθεσία.

β') Λογιστικὸς νόμος.

γ') Ταμιακὰ βιβλία καὶ τήρησις αὐτῶν, κατὰ τὸ σύστημα τῆς ταμιακῆς
πηρεσίας, καὶ

δ') Καλλιγραφία.

Ὁ διαγωνισμὸς γίνεται ἐνώπιον τριμελοῦς ἐπιτροπῆς, ἀποτελουμένης ἐκ τοῦ
διευθύνοντος τὸ γραφεῖον τοῦ Λαχείου τμηματάρχου τοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰ-
κονομικῶν, ἐξ ἐνὸς ἐτέρου τμηματάρχου ἢ οἰκονομικοῦ ἐπιθεωρητοῦ, ὀριζομένου
ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, καὶ ἐκ τοῦ ταμίου τοῦ Σφραγιστοῦ
Χάρτου.

Ὁ διαγωνισμὸς διεξάγεται δημοσίᾳ, ἐγγράφως καὶ προφορικῶς ἐν τῷ Ὑπουρ-
γείῳ τῶν Οἰκονομικῶν, τηρουμένων κατὰ τὰ λοιπὰ τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων
6, 7 καὶ 8 τοῦ Β. διατάγματος τῆς 3 Μαΐου 1904 περὶ ἐκτελέσεως τοῦ νόμου
, ΓΤ' τῆς 23 Μαρτίου 1904 καὶ κανονισμοῦ τῆς υπηρεσίας τοῦ ἐν τῷ Ὑπουρ-
γείῳ τῶν Οἰκονομικῶν χημικοῦ ἐργαστηρίου.

Ἄρθρον 7. Καταργοῦνται τὰ ἄρθρα 5, 6, 7, καὶ 8 τοῦ Β. διατάγματος τῆς
9 Ἰουλίου 1904 περὶ ἐκτελέσεως τοῦ νόμου ,ΓΚΔ' (ὑπ' ἀριθ. 3024) τῆς 10
Ἰουνίου 1904 περὶ συστάσεως Λαχείου τοῦ Ἐθνικοῦ Στόλου καὶ τὸ Β. διά-
ταγμα τῆς 26 Οκτωβρίου 1904 περὶ ἰγνικαταστάσεως τῆς δευτέρας καὶ καταρ-
γῆσεως τῆς τετάρτης παραγράφου τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ Β. Δ. τῆς 9 Ἰουλίου 1904
περὶ ἐκτελέσεως τοῦ νόμου ,ΓΚΔ' (ὑπ' ἀριθ. 3024) περὶ συστάσεως Λαχείου τοῦ
Ἐθνικοῦ Στόλου.

Εἰς τὸν αὐτὸν Ὑπουργὸν ἀνατίθεται τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ πα-
ρόντος διατάγματος.

Ἐν Ἀθῆναις τῇ 10 Ἰουλίου 1905.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ὁ Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν
Δ. Γ. ΡΑΛΛΗΣ

χιστον, κατωρθώθη ὥστε ἀπέναντι τῶν προϋπολογισθέντων δρ. 206,738 ἐδαπανήθησαν δραχμαὶ 165,260· θὰ ἐπλεόναζον ἄρα δρ. 41,478. Ἀλλ' ἡ τύχη εὐνόησε θαυσιλῶς τὴν Ἑταιρείαν κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος, διότι καὶ κατὰ τὰς τρεῖς πρώτας κληρώσεις τοῦ λαχείου οἱ πρῶτοι κερδίσαντες ἀριθμοὶ ἔλαχον τῇ Ἑταιρείᾳ. Οὕτω τὰ ἔσοδα τοῦ ἔτους ἀντὶ τῶν προϋπολογισθεισῶν 206,738 δραχμῶν ἀνῆλθον εἰς δρ. 280,384. Προέκυψεν ἄρα περίσσευμα δρ. 115,124. Διὰ τοῦ περισσέυματος τούτου ἐδύνατο νὰ καλυφθῇ ὁλόκληρος σχεδὸν ἡ διὰ τὰ ἀνασκαφικὰ καὶ Μουσειακὰ ἔργα Ἀθηνῶν παρακαταθήκη καὶ οὕτω νὰ ἀπαλλαγῇ ἡ μικρὰ ἄλλως τε διαθέσιμος περιουσία τῆς Ἑταιρείας τοῦ βάρους τούτου, προκύψαντος, ὡς ἐλέχθη, ἐκ τῶν ἐλλειμμάτων τῶν παρελθόντων τελευταίων ἐτῶν· ἀλλὰ τὸ πρᾶγμα δὲν εἶνε κατορθωτόν· μόνον μέρος τῆς παρακαταθήκης εἶνε δυνατόν ἴσως νὰ ἀπαλειφθῇ, διότι τὸ περίσσευμα τοῦτο ἀποτελεῖ τὸν μόνον πόρον τῆς Ἑταιρείας ὅπως δυνηθῇ αὕτη νὰ ἐπαρκέσῃ εἰς τὰς περιωρισμένας αὐτῆς δαπάνας, τὰς ἀπὸ τοῦ ἀρξάμενου τούτου ἔτους μέχρι τῆς ἐποχῆς τῆς προσκτήσεως νέων πόρων ἐκ τοῦ ἡνωμένου λαχείου. Τότε θὰ δυνηθῇ νὰ ἐπαναλάβῃ πάντα τὰ ἔργα της.

Κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος ἐν τοῖς πρώτοις ἐξηκολούθησεν ἡ Ἑταιρεία τὰς ἐργασίας πρὸς ἀνέγερσιν τοῦ ἐν Φιγαλίας ναοῦ τοῦ Ἀπόλλωνος. Οἱ τοῖχοι τοῦ ναοῦ ἀνηγέρθησαν πλέον εἰς μέγα ὕψος, μικρᾶς ὑπολειπομένης εἰσέτι ἐργασίας πρὸς τοποθέτησιν τοῦ ὅλου σωζομένου ὕλικου. Μετὰ τὴν ἀνέγερσιν τῶν τοίχων ὑπολείπεται ἡ ἀνέγερσις τοῦ νοτιοανατολικοῦ κίονος τῆς περιστάσεως καὶ τῶν δύο τῆς μεσημβρινῆς προστάσεως, εἴτα δὲ ἡ ἐκτέλεσις τῶν ἀναγκαίων ἔργων πρὸς στερέωσιν τοῦ κρηπιδώματος τοῦ ναοῦ καὶ, ἐφ' ὅσον τοῦτο εἶνε δυνατόν, πρὸς στερέωσιν τινῶν τῶν κίωνων

τῆς περιστάσεως, οἵτινες ἔχουσι παρεκκλίνει ἐκ τοῦ ἄξονος αὐτῶν. Ἐδαπανήθησαν δρ. 6,226.

Ἔτερον ἔργον τῆς Ἑταιρείας, τὸ καὶ δαπανηρότερον τῶν τοῦ λήξαντος ἔτους, εἶνε ἡ οἰκοδομὴ Μουσείου ἐν Θήβαις, ἡ πανταχόθεν περισυναγωγή καὶ ἡ κατάταξις τῶν ἐν αὐτῷ ἀρχαίων. Ἡ οἰκοδομὴ καὶ ἀνακαίνισις τοῦ Μουσείου τούτου, ὅπερ προώρισται νὰ καταλάβῃ θέσιν ἐν τοῖς πρώτοις τῶν ἐπιγραφικῶν ιδίως Μουσείων τῆς Ἑλλάδος, ἐπερατώθη, κατεσκευάσθη δὲ καὶ καὶ ὑπόστεγον περὶ τὴν αὐλὴν πρὸς τοποθέτησιν τῶν ἐπιγραφῶν. Ἴδιον ὑπόστεγον κατεσκευάσθη ἐν ᾧ ἐτοποθετήθη, ἐπὶ βάθρου ἀνιδρυθέν, τὸ ἐν Χαιρωνείᾳ κατασκευασθὲν γύψινον ἀποτύπωμα τοῦ Λέοντος, ὅπερ ἐν Θήβαις, τῇ πατρίδι τῶν Ἱερολοχιτῶν, τὴν προσήκουσαν θέσιν εὔρε. Πᾶσαι σχεδὸν αἱ ἐπιγραφαὶ ἐτοποθετήθησαν καταλλήλως ἐν τῷ ὑποστέγῳ ὑπὸ τοῦ ἐφόρου ἀρχαιοτήτων Κεραμοπούλου, ὑπολείπεται δὲ ἡ ἐντὸς τοῦ Μουσείου τοποθέτησις καὶ κατάταξις τῶν ἀρχαίων. Ἀρξαμένου δὲ τοῦ ἔτους τούτου περιεφράχθη καὶ ὁ ἔμπροσθεν χώρος τῆς αὐλῆς διὰ σιδηροῦ κιγκλιδώματος. Πρὸς ἀποπεράτωσιν ὅμως τούτου τοῦ ἐν Θήβαις ἔργου τῆς Ἑταιρείας δεόν ἐπὶ πλέον νὰ ἐπεκταθῇ μικρὸν εἰσέτι ἡ κατασκευὴ ὑποστέγου διὰ τὰς ὑπολειφθείσας ὀλίγας ἐπιγραφὰς καὶ ιδίως διὰ τὰς τοῦ μέλλοντος, διότι, ὑπάρχοντος χώρου ἐν τῷ Μουσείῳ, πολλαὶ ἐπιγραφαὶ εἶνε εἰσέτι δυνατὸν νὰ περισυναχθῶσιν ἐκ Βοιωτίας. Ἡ πεῖρα ἄλλως ἔδειξεν ὅτι ἐκεῖ ἔνθα ἡ Ἑταιρεία κτίζει Μουσεῖα, πολλὰ ἀρχαῖα αἰφνης, οὕτως εἰπεῖν, παρουσιάζονται, ὥστε ἐντὸς βραχείος χρόνου τὰ Μουσεῖα ταῦτα πληροῦνται ἀρχαίων. Τοῦτο εἶνε τῶν λαμπροτάτων ἀποτελεσμάτων, ἃ προκύπτουσιν ἐκ τῆς οἰκοδομῆς Μουσείων ἐν ταῖς Ἑπαρχίαις. Ἐδαπανήθησαν ἐν ταῖς Μουσειακαῖς ταύταις ἐργασίαις ἐν Θήβαις δρ. 21,848.

Κατὰ τὴ λήξαν ἔτος ἐξηκολούθησαν καὶ ἐν Δήλῳ αἱ ἐργασίαι, δι' ὧν ἐπερατώθη τὸ ἐκεῖ οἰκοδομούμενον ὑπὸ τῆς Ἑταιρείας Μουσείου. Ἐδαπανήθησαν δρ. 5,406.

Ἐν Χαιρωνείᾳ ἐδαπανήθησαν δρ. 2,766 πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ οἰκοδομούμενου ἐκεῖ Μουσείου. Ἡ ἐργασία ὅμως δὲν ἐπερατώθη, διότι ὑπολείπεται ἡ ἐπίστρωσις τοῦ δαπέδου διὰ πλακῶν καὶ τὸ ἐσωτερικὸν ἐπίχρισμα τῶν τοίχων.

Ἐν Ἐπιδαύρῳ ἐγένοντο ἐργασίαι πρὸς συμπλήρωσιν τῆς οἰκοδομῆς τοῦ νέου Μουσείου. Ἀντικατεστάθησαν τὰ κακῶς ἔχοντα γεῖσα τοῦ τοίχου, προεκταθείσης εἰς ἰκανὸν μῆκος τῆς στέγης, κατεσκευάσθη ἐκ ξύλου ἡ ἐλλείπουσα ὀροφὴ τοῦ Μουσείου καὶ ἄλλαι τινὲς ἀναγκαῖαι τεκτονικαὶ ἐργασίαι ἐγένοντο. Σὺν τῇ ἐκτελέσει τῶν ἐργασιῶν τούτων ἤρξαντο καὶ αἱ ἐργασίαι πρὸς τοποθέτησιν τῶν ἀρχαίων ἐν τῷ Μουσίῳ. Εἶνε γνωστὸν ὑμῖν, ὅτι τὰ σπουδαιότατα τῶν εὑρεθέντων ἐν ταῖς τοῦ Ἱεροῦ ἀνασκαφαῖς ἔργων τῆς πλαστικῆς ἐχομίσθησαν ἀπὸ τῶν πρώτων ἐτῶν τῶν ἀνασκαφῶν καὶ κεῖνται ἐν τῷ ἐνταῦθα Ἑθνικῷ Μουσίῳ. Τούτων νῦν κατασκευάζονται γύψινα ἀντίτυπα, ὅπως τοποθετηθῶσιν ἐν τῷ Μουσίῳ τῆς Ἐπιδαύρου. Κατ' ἀκολουθίαν ὑπὸ ἔποψιν πρωτοτύπων, τὸ Μουσεῖον τοῦτο θὰ εἶνε κυρίως Μουσεῖον Ἐπιγραφικόν· ἐκτελοῦνται ὅμως ἐργασίαι ὅπως γείνη τοῦτο καὶ Μουσεῖον Ἀρχιτεκτονικόν καὶ δὴ τὸ πρῶτον ἐν Ἑλλάδι ἰδρυόμενον Ἀρχιτεκτονικόν Μουσεῖον. Κατὰ καλὴν τύχην τῶν ἀνακαλυφθέντων ἐν Ἐπιδαύρῳ οἰκοδομημάτων πλεῖστα ἀρχιτεκτονικὰ μέλη εὑρέθησαν. Ἐξαιρουμένων ὅμως τῶν τῆς Θόλου τοῦ Πολυκλείτου, μαρμαρίνων ὄντων, πάντα τὰ λοιπὰ εἶνε ἐκ πώρου λίθου, λίαν εὐθραύστου, ὅστις ἐκτεθειμένος εἰς τὰς ἐπηρείας τῆς ἀτμοσφαίρας ἀδιαλείπτως καταστρέφεται. Ἔργον σωτηρίας ἄρα ἐπέβαλλε τὴν εἰς τὸ Μουσεῖον μεταφορὰν τῶν ἀρχιτεκτονικῶν τούτων μελῶν. Κατορθοῦται δὲ δι' αὐτῶν νὰ ἀνεγεί-

ρωνται ἐντὸς τοῦ Μουσείου τμήματα τῶν θριγκῶν τῶν διαφόρων οἰκοδομημάτων, ἅτινα καὶ εἰς τὸν θεατὴν λίαν ἐπιβάλλουσι καὶ εἰς τὸν θέλοντα νὰ σπουδάσῃ τὰ τῆς Ἑλληνικῆς Ἀρχιτεκτονικῆς λαμπρὰ παραδείγματα παρέχουσι. Ἦρξαντο δὲ αἱ ἐργασίαι πρὸς ἀνίδρυσιν τμήματος τοῦ θριγκοῦ τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀσκληπιοῦ καὶ τῆς Θόλου. Ἐπὶ τῶν γείσων τῶν ἀνιδρυομένων θριγκῶν θέλουσι τοποθετηθῇ, ἐν τῇ οἰκείᾳ θεσεῖ, αἱ πολλαὶ ἐν ταῖς ἀνασκαφαῖς ἀνευρεθεῖσαι λεοντοκεφαλαί, γύψω τὰ ἐλλείποντα μέρη συμπληρούμεναι.

Συγχρόνως ταῖς ἐργασίαις ταύταις ἐξηκολούθησαν καὶ αἱ ἐν τῷ Ἱερῷ σκαφικαὶ ἐργασίαι. Παρὰ τὸ κρηπίδωμα τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀσκληπιοῦ ἐξηκριβώθη ὅτι κεῖται κατὰ χώραν βάσις χαλκοῦ ἀγάλματος, ὅπερ ἐχρησίμευεν ὡς κρήνη. Διὰ χαλκοῦ σωλῆνος διωχετεύετο ὕδωρ ἀπὸ τῶν ἀπὸ τοῦ Κυνορτίου ὑψηλῶν μερῶν, ὅπερ εἰσερχόμενον ἐν τῷ ἐσωτερικῷ τοῦ ἀγάλματος ἐξήρχετο διὰ τινος ἢ διὰ τινων τῶν μελῶν αὐτοῦ. Τούτου τοῦ ὕδατος ἐγένετο χρῆσις ἐν τῷ Ἱερῷ, δι' αὐτοῦ δέ, ὡς φαίνεται, ἐπληροῦτο καὶ τὸ περιρραντήριον τοῦ ναοῦ. Τὸ ὑπολειπόμενον ἐκ τῆς ἱερᾶς ταύτης κρήνης ὕδωρ καταρρέον ἐν λεκανοειδεῖ τινι κατασκευάσματι κατήρχετο δι' ὅπῃς εἰς ἄλλο ὕδραγωγεῖον, δι' οὗ διωχετεύετο εἰς τὸ Ἀβατον καὶ εἰς ἄλλο οἰκοδόμημα παρὰ τὸ Ἀβατον κείμενον. Τὰ θεμέλια τοῦ οἰκοδομήματος τούτου, ὑπὸ μεταγενέστερον μεσαιωνικόν, ὡς φαίνεται, κτίσμα κείμενα, ἀπεκαλύφθησαν ὡσαύτως ἐν ταῖς ἀνασκαφαῖς τοῦ λήξαντος ἔτους. Εἶνε δὲ τὸ οἰκοδόμημα τοῦτο παράρτημα τοῦ Ἀβάτου καὶ ἐχρησίμευεν, ὡς φαίνεται, ὅπως οἱ ἀσθενεῖς λούωνται ἐν αὐτῷ, πρὶν ἢ κατακλιθῶσι τὴν νύκτα ἐν τῷ Ἀβάτῳ ἵνα θεραπευθῶσιν ὑπὸ τοῦ Ἀσκληπιοῦ. Ἐόσπανήθησαν ἐν ταῖς μουσειακαῖς καὶ ἀνασκαφικαῖς ταύταις ἐργασίαις δρ. 9,778.

Δευτέρα μικρὰ ἀνασκαφὴ ἐγένετο ἐν τῷ Ἀμφιαρείῳ ὑπὸ

τοῦ ἐφόρου ἀρχαιοτήτων καὶ μέλους τοῦ Συμβουλίου Β. Λεονάρδου, ἐξακολούθησις τῶν ἀπὸ ἐτῶν ἐνεργουμένων ἐκεῖ ἀνασκαφῶν. Ἐδαπανήθησαν δρ. 1465.

Τρίτη ἀνασκαφή ἐγένετο ἐν Βόλῳ, ἐν τῇ συνοικίᾳ Καπακλῇ, πρὸς ἐξερεύνησιν τυχαίως ἀνακαλυφθέντος ἐκεῖ θολωτοῦ τάφου. Ἡ ἀνασκαφή ἐγένετο διὰ τοῦ ἐφόρου ἀρχαιοτήτων Κ. Κουρουνιώτου, ὅστις ἀνακοινοῖ ἐν ἐκθέσει του τὰ ἐξῆς:

«Ὁ τάφος εἶνε τοῦ εἶδους τῶν ἐν Μυκῆναις ἀνακαλυφθέντων μεγάλων θολωτῶν τάφων, ἀλλ' εἶνε ἐκτισμένος διὰ μικροτέρων λίθων, ὅπως οἱ ἐν Μενιδίῳ τῆς Ἀττικῆς καὶ ἐν Διμινίῳ τοῦ Βόλου εὑρεθέντες πρὸ ἐτῶν ὅμοιοι τάφοι. Τὸ ἄνω μέρος τῆς θόλου τοῦ τάφου εἶχε καταπέσει, ἦτο δ' ὅλος πεπληρωμένος χωμάτων καὶ ἐκ τῶν λίθων τῆς θόλου· ἡ ἀνασκαφή ἐγένετο διὰ τοῦ ἀνοίγματος τῆς καταπεσούσης κορυφῆς τῆς θόλου.

Ἀνεσκάφη ὅλον τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ τάφου καὶ μικρὸν μέρος πρὸ τῆς εἰσόδου αὐτοῦ, διότι ὁλόκληρος ὁ δρόμος καὶ ἡ εἰσόδος δὲν ἦτο δυνατόν νὰ ἀνασκαφῶσι, καθόσον εἶνε ἐπὶ τούτων ἐπεκτισμένος μικρὸς οἰκίσκος, ὅστις δεόν νὰ κατεδαφισθῇ, ἵνα καταστῇ δυνατὴ ἡ ἀνασκαφή καὶ τούτων.

Ὁ τάφος ἔχει διάμ. 10,20, οἱ δὲ τοῖχοι τῆς θόλου διατηροῦνται μέχρις ὕψους 3,50. Ἡ εἰσόδος αὐτοῦ εἶνε κεκλεισμένη διὰ στερεοῦ ξηροτοίχου καὶ κατὰ τὰ δύο ἄκρα, τὸ πρὸς τὴν θόλον τοῦ τάφου καὶ τὸ πρὸς τὸν δρόμον· ἡ μεταξὺ τῶν δύο τούτων ἄκρων ὑπόνομος (μήκ. περίπου 5,50) εἶνε πεπληρωμένη ἐπίτηδες διὰ χωμάτων καὶ λίθων.

Ἐντὸς τοῦ τάφου ἦσαν τεθαμμένοι εἴκοσι περίπου νεκροί, ὧν εὑρέθησαν τὰ ὀστέα καὶ τὰ κρανία ἢ μέρη τούτων. Τὰ ὀστέα τινων ἐκ τούτων ἦσαν σεσωρευμένα, ὅπως μένη θέσις διὰ τοὺς βραδύτερον ταφέντας νεκρούς.

Ἐν τῷ τάφῳ εὑρέθησαν πρὸ πάντων πολλὰ χρυσᾶ κο-

σμήματα Μυκηναϊκῆς τέχνης μεταξὺ τῶν ὁποίων διακρίνονται πρὸ πάντων εἰς χρυσοῦς δακτύλιος σπανίας τέχνης, μικρὰ χρυσῇ πλάξ ἐφ' ἧς εἰκονίζεται ἡ πρόσοψις Μυκηναϊκοῦ οἰκίσκου, ἐν μέγα ἄνθος καὶ πλεῖστοι ψῆφοι διαφόρων σχημάτων καὶ παραστάσεων ἀποτελοῦντες πολύτιμα περιδέραια.

Εὐρέθησαν πρὸς τούτοις ἐν τῷ τάφῳ καὶ τινὰ περιέργα ἀγγεῖα Μυκηναϊκοῦ ῥυθμοῦ.

Κατ' ἀντίθεσιν πρὸς πάντας τοὺς τάφους τοῦ αὐτοῦ εἶδους, οἵτινες κατεσκευασμένοι ἐπὶ τοῦ πλαγίου λόφου, ὁ τάφος τοῦ Καπακλῆ κεῖται ἐν τῇ πεδιάδι καὶ ἦτο κατὰ τὸ μέγιστον μέρος πιθανώτατα ὑπόγειος». Ἐδαπανήθησαν ἐν τῇ ἀνασκαφῇ ταύτῃ, δρ. 883.

Πρὸς ἀποπεράτωσιν τῆς οἰκοδομηθείσης πτέρυγος τοῦ Ἑθνικοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Μουσείου ἐδαπανήθησαν κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος δρ. 10,630.

Ἐγένοντο δὲ κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος καὶ ἐπισκευαὶ φυλακείων καὶ ἄλλα μικρὰ ἔργα καὶ δαπάναι, ἃς βλέπει τις πάσας ἀναγεγραμμένας ἐν τῷ Ἀπολογισμῷ.

Ἡ Ἀρχαιολογικὴ Ἐφημερὶς ἐξηκολούθησε τακτικῶς ἐκδιδόμενη οὐχὶ ὅμως τὰ Πρακτικά, δι' ὃν καὶ πέρυσιν ἀνεφέραμεν λόγον, διὰ τὴν μὴ ἔγκαιρον δηλ. παρασκευὴν τῶν μελλόντων νὰ δημοσιευθῶσιν ἐν αὐτοῖς σχεδίων τῶν ἀνακαλυφθέντων οἰκοδομημάτων τῆς Ἐπιδαύρου. Παρασκευασθέντων δὲ νῦν δύο Πινάκων, θέλουσιν ἐκδοθῇ καὶ ταῦτα.

Τοσαῦτα περὶ τῶν ὀλίγων ἔργων τῆς Ἑταιρείας. Ἀνακοινῶ δὲ τὸ Συμβούλιον ἐπὶ πλέον ὅτι κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος συνήλθεν εἰς Ἀθήνας Διεθνὲς Ἀρχαιολογικὸν Συνέδριον, ὅπερ, πρωτοστατούσης τῆς Ἑταιρείας καὶ συνεργαζομένου τοῦ Ἑθνικοῦ ἡμῶν Πανεπιστημίου, τῶν ἐν Ἀθήναις ἀρχαιολογικῶν Σχολῶν καὶ πάντων τῶν παρ' ἡμῖν περὶ τὴν ἐπιστήμην τῆς ἀρχαιολογίας ἀσχολουμένων, διεξήγαγε τὰ

ἔργα αὐτοῦ δοκίμως καὶ τελείως κατὰ πάνδημον ὁμολογίαν. Τὸ Συνέδριον ἰδρύθη καὶ ἐκλήθη τὸ πρῶτον εἰς Ἀθήνας διὰ Β. Διατάγματος, ἐπιτροπὴ δὲ ὑπὸ τὴν προεδρίαν τῆς Α. Β. Υ. τοῦ Διαδόχου, Προέδρου τῆς Ἐταιρείας, διωργάνωσε καὶ ἐκανόνισε τὰ κατ' αὐτό. Τὰ γραφεῖα τῆς Ἐπιτροπῆς ἐγκατεστάθησαν ἐν τῷ καταστήματι τῆς Ἐταιρείας, ἐπὶ πλέον δὲ ἡ Ἐταιρεία κατέβαλεν ἐκ τῶν πόρων τοῦ λαχείου, πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ ἀπὸ 5 Ἰανουαρίου 1905 Β. Διατάγματος δρ. 30,000 διὰ τὰ ἔξοδα τοῦ Συνεδρίου.

Τοσαῦτα εἶχε νὰ ἐκθέσῃ τὸ Συμβούλιον περὶ τῶν πεπραγμένων τοῦ λήξαντος ἔτους.

ΣΥΝΕΛΕΥΣΕΙΣ ΤΩΝ ΕΤΑΙΡΩΝ

Α' Τακτική Συνέλευσις πρὸς λογοδοσίαν καὶ πρὸς ἀρχαιρεσίας.

Τῇ 29 Ἰανουαρίου 1906 ἡμέρα Κυριακῇ, ὥρα 10 $\frac{1}{2}$ π. μ. συνήλθον οἱ ἑταῖροι εἰς πρώτην γενικὴν συνέλευσιν, ἵνα κατὰ τὰ ἄρθρα 31 καὶ 32 τοῦ Ὁργανισμοῦ ἐκλέξωσι τὸ Προεδρεῖον τῆς Συνελεύσεως καὶ τὴν τριμελῆ ἐξελεγκτικὴν Ἐπιτροπεῖαν καὶ ἀκούσωσι τὴν περὶ τῶν πεπραγμένων κατὰ τὸ ἔτος 1905 λογοδοσίαν τοῦ Συμβουλίου. Παρῆσαν ἑταῖροι 25.

Διενεμήθη εἰς τοὺς παρόντας ἑταίρους ἔντυπος Γενικὸς ἰσολογισμὸς τῆς χρήσεως 1905 μετὰ ἀναλυτικῶν πινάκων (ἴδε αὐτὸν δημοσιευόμενον ὡς παράρτημα ἐν τέλει τοῦ παρόντος τεύχους, σελ. I - XXVI).

Ψηφοφορίας γενομένης ἀνεδείχθησαν ὁμοφώνως Πρόεδρος τῆς Συνελεύσεως ὁ κ. Δ. Βικέλας, Ἀντιπρόεδρος ὁ κ. Λουδ. Νικολαΐδης, α' Γραμματεὺς ὁ κ. Δ. Ἀντωνιάδης καὶ β' Γραμματεὺς ὁ κ. Κ. Κουρουνιώτης.

Ἀκολούθως ἐξελέγησαν διὰ μυστικῆς ψηφοφορίας μέλη τῆς ἐξελεγκτικῆς Ἐπιτροπῆς οἱ κ. κ. Π. Βαρβαρέσσος, Β. Θεοδωρόπουλος καὶ Δ. Ἀνέζης.

Εἶτα δὲ ὁ Γραμματεὺς τοῦ Συμβουλίου κ. Π. Καββαδίας ἀνέγνω τὴν ἐν τοῖς προηγουμένοις (σελ. 13-26) ἔχθεσιν τῶν πεπραγμένων τῆς Ἑταιρείας.

Β' Τακτική Συνέλευσις.

Τῇ 12ῃ Φεβρουαρίου 1906, ἡμέρα Κυριακῇ, ὥρα 10 $\frac{1}{2}$ π. μ. συνήλθον οἱ ἑταῖροι εἰς δευτέραν γενικὴν συνέλευσιν. Προηδρεύσεν ὁ Πρόεδρος κ. Δ. Βικέλας, ἑταῖροι δὲ παρῆσαν 27.

Ὁ Γραμματεὺς τῆς συνελεύσεως κ. Δ. Ἀντωνιάδης ἀνέγνω τὴν ἐν σελ. 29-32 ἔχθεσιν τῆς ἐξελεγκτικῆς Ἐπιτροπῆς περὶ τῆς οἰκονομικῆς διαχειρίσεως τοῦ ἔτους 1905.

Ἡ Συνέλευσις ἐνέκρινεν ὁμοφώνως τὴν γενομένην διαχείρισιν τοῦ ἔτους 1905 καὶ ἐξέφρασε τοὺς ἐπαίνους αὐτῆς πρὸς τὸ διοικητικὸν Συμβούλιον καὶ εὐάρεσκειαν πρὸς τοὺς ὑπαλλήλους τῆς Ἑταιρείας.

Εἶτα ἐξελέγη πενταμελὴς ἐπιτροπὴ ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ ἐκ τῶν κ. κ. Ι. Περμαζόγλου, Γ. Βαλτατζῆ, Γ. Δουδουνιώτου, Δ. Ἀντωνιάδου καὶ Σπ. Παπαφράγκου.

Γ' Τακτική Συνέλευσις πρὸς ἐκλογὴν νέου Διοικητικοῦ Συμβουλίου

Τῇ 19ῃ Φεβρουαρίου 1906, ἡμέρα Κυριακῇ, ὥρα 10 π. μ. συνήλθον οἱ ἑταῖροι εἰς συνέλευσιν ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ κ. Δ. Βικέλα καὶ προσέδωσαν διὰ

ψηφοδελτίων κατὰ τὸ ἄρθρον 32 τοῦ Ὁργανισμοῦ εἰς τὴν ἐκλογὴν νέου διοικητικοῦ Συμβουλίου, μέλλοντος νὰ διευθύνῃ ἐπὶ τριετίαν τὰ τῆς Ἑταιρείας.

Ἐψήφισαν ἑταῖροι 68. Ἐξελέγησαν δὲ Ἀντιπρόεδρος ὁ κ. Δημ. Τσιβανόπουλος διὰ ψήφων 65, μέλη δὲ τοῦ Συμβουλίου οἱ κ. κ. Π. Καρολίδης διὰ ψήφων 67, ὁ κ. Γ. Νικολαΐδης διὰ ψήφων 66, ὁ κ. Π. Καβδαδίας διὰ ψήφων 65, ὁ κ. Δ. Θεοφανόπουλος διὰ ψήφων 65, ὁ κ. Κλών Στέφανος διὰ ψήφων 65, ὁ κ. Στ. Ἀνδρόπουλος διὰ ψήφων 64, ὁ κ. Δ. Μακκᾶς διὰ ψήφων 64, ὁ κ. Ὁθ. Λύδερς διὰ ψήφων 63, ὁ κ. Χρ. Τσούντας διὰ ψήφων 63, ὁ κ. Γ. Μιστριώτης διὰ ψήφων 60, ὁ κ. Ἐμμ. Λυκούδης διὰ ψήφων 57 καὶ ὁ κ. Βαλ. Στάνης διὰ ψήφων 56.

Συμπλήρωσις τοῦ νέου Διοικητικοῦ Συμβουλίου.

Τὸ ἐκλεχθὲν ὑπὸ τῶν ἑταίρων νέον Συμβούλιον πρὸς συμπλήρωσιν αὐτοῦ, κατὰ τὰ διατασσόμενα ὑπὸ τοῦ Ὁργανισμοῦ, συνελθὼν αὐθημερόν εἰς συνεδρίαν, ἐξελέξατο ἐκ τῶν μελῶν αὐτοῦ Γραμματέα τὸν κ. Π. Καβδαδιαν καὶ 6' Ἀντιπρόεδρον τὸν κ. Γ. Νικολαΐδην, μέλη δὲ τοῦ Συμβουλίου ἐξελέξατο τοὺς κ. κ. Ἀνδρ. Σκιαῦ καὶ Β. Λεονάρδον, ἐφόρους ἀρχαιοτήτων, καὶ τὸν κ. Γ. Παπαδασιλείου, Γυμνασιάρχην.

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΕΞΕΛΕΓΚΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Πρὸς τὴν Συνέλευσιν τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας.

Κύριε Πρόεδρε,

Λαβόντες γνῶσιν τῆς κατὰ τὴν γενικὴν συνέλευσιν τῶν ἑταίρων ἐκλογῆς ἡμῶν ὡς μελῶν τῆς ἐξελεγκτικῆς ἐπιτροπῆς, μετέβημεν εἰς τὰ γραφεῖα τῆς Ἑταιρείας καὶ ἐπελήφθημεν τοῦ ἐλέγχου τῆς κατὰ τὸ λήξαν ἔτος 1905 διαχειρίσεως τῶν τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας κατὰ τὸ ἄρθρον 34 τοῦ Ὁργανισμοῦ αὐτῆς ἀρξάμενοι τοῦ ἔργου ἡμῶν ὡς ἑξῆς:

Α'. ΧΡΗΜΑΤΙΚΟΝ

Ταμεῖον.

α'. Χρέωσις.

1)	Υπόλοιπον μετρητῶν τὴν 31 Δεκεμβρίου 1904 . . .	Δρ.	26,480.52
2)	Εἰσепράχθησαν ἀπὸ ἔσοδα Γενικοῦ Προϋπολογισμοῦ . . .	»	21,593.55
3)	» » Προκαταβολὰς	»	10,671.65
4)	» » Τράπεζαν Σκουζῆ (ἐντοκος κατάρθεις) »	»	46,000.—
5)	» » Χρεώστας διαφόρους.	»	160.15
6)	» » Ἐγγυοδοσίας.	»	350.—
7)	» » Εἰδικὸν Προϋπολογισμὸν Λαχείου . . .	»	388,299.—
	Τὸ ὅλον	Δρ.	<u>493,554.87</u>

δ'. Πίστωσις.

Ἐπληρώθησαν	
1) εἰς ἔξοδα Γενικοῦ Προϋπολογισμοῦ	Δρ. 161,331.34
2) » Προκαταβολὰς	» 10,157.—
3) » Τράπεζαν Γ. Σκουζῆ (ἔντοκος κατάθεσις)	» 175,143.35
4) » Ἐγγυοδοσίας	» 650 —
5) » Διαφόρους πιστωτὰς	» 4,445.45
6) » Εἰδικὸν Προϋπολογισμὸν Λαχείου	» 137,078.20
7) » Διαφόρους Λογαριασμοὺς	» 60.—
Ὑπόλοιπον μετρητῶν 31 Δεκεμβρίου 1905	» 4,689.53
Τὸ ὅλον	<u>Δρ. 493,554.87</u>

B'. ΕΣΟΔΑ ΚΑΙ ΕΞΟΔΑ

Εἰσπράξεις.

α'. Χρέωσις.

Ἀπὸ εἰσφορὰς τῶν ἐταίρων	Δρ. 2,155.90
» τόκους καὶ μερίσματα	» 16,184.80
» ἔσοδα ἀκινήτων κτημάτων	» 70.—
» » ἐκ δημοσιευμάτων	» 2,315.85
» » ἐκ κεκλεισμένων χρήσεων	» 783.—
» » διάφορα	» 24.—
» » ἐκ τοῦ Λαχείου	» 241,470.80
» » ἀπρόοπτα Λαχείου κλπ.	» 6,750.—
» ἀνάληψιν παρακαταθήκης δι' ἀνασκαφικά καὶ μουσειακὰ ἔργα ἐν Ἀθήναις	» 10,630.39
Τὸ ὅλον	<u>Δρ. 280,384.74</u>

Π λ η ρ ω μ α ί

δ'. Πίστωσις.

Εἰς μισθοὺς προσωπικοῦ Γραφείων	Δρ. 9,720.—
» » » ἐπὶ τῶν Ἀρχαιοτήτων	» 17,000.—
» ἔξοδα γραφείων καὶ διαχειρίσεως	» 3,638.80
» » Βιβλιοθήκης	» 3,952.60
» ἀνασκαφὰς καὶ συντήρησιν ἀρχαίων μνημείων	» 53,633.40
» ἀνασκαφικά καὶ μουσειακὰ ἔργα ἐν Ἀθήναις	» 10,630.39
» δημοσιεύματα	» 13,631.45
» ἐκτάκτους δαπάνας καὶ διάφορα ἔξοδα	» 33,565.—
» συνδρομὰς δι' ἐπιστημονικοὺς σκοποὺς	» 12,900.—
» ἔξοδα παρελθουσῶν χρήσεων	» 6,589.20
» Κεφάλαιον, τὸ καθαρὸν περίσσευμα ἐσόδων προστιθέμε- νον εἰς τὸ Κεφάλαιον	» 115,123.90
Τὸ ὅλον	<u>Δρ. 280,384.74</u>

Γ'. ΓΕΝΙΚΟΣ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

Τὸ ἐνεργητικὸν κεφάλαιον τῆς Ἑταιρείας κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1905 ἀνῆρχετο εἰς.	Δρ. 681,951.47
ἀποτελούμενον ἐκ τῶν ἑξῆς:	
1) ἐκ μετρητῶν ἐν τῷ ταμείῳ	Δρ. 4,689.53
2) » Μετοχῶν τῆς Ἑθνικῆς Τραπεζῆς	» 131,320.—
3) ἐξ Ὁμολ. Ἑθν. Δανείου ἐνοποιήσεως	» 71,837.75
4) » Ὁμολογιῶν Πατριωτικοῦ Δανείου τῶν 30,000,000	» 45.—
5) » Ὁμολογιῶν Ἑθνικοῦ Δανείου Κεφαλαιοποιήσεως	» 640.—
6) ἐκ προκαταβολῶν	» 1,716.85
7) ἐξ ἐντόκων καταθέσεων εἰς Τράπεζαν Γ. Π. Σκουζέ	» 145,336.70
8) ἐκ χρεωστῶν ἐκ Γραμματίων Λαχείου	» 1,331.60
9) ἐξ ἀκινήτων κτημάτων	» 65,170.24
10) ἐκ τοῦ καταστήματος τῆς Ἑταιρείας	» 259,863.80
Τὸ ὅλον	Δρ. 681,951.47

Τὸ δὲ παθητικὸν κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1905 ἀνῆρχετο εἰς.	Δρ. 681,951.47
ἀποτελούμενον ἐκ τῶν ἑξῆς:	
1) ἀπὸ ἐγγυοδοσίας	Δρ. 1,500.—
2) » παρακαταθήκας δι' ἀρχαιολογικὰ ἔργα ἐκτελεστέα ἐν Ἀθήναις	» 105,833.77
3) » πιστωτὰς διαφόρους	» 9,529.50
4) » κεφάλαιον	Δρ. 449,964.30
5) » τὸ καθαρὸν πέρυσσευμα ἐσόδων τῆς ληγ. γρήσεως 1905	» 115,123.90 Δρ. 565,088.20
Τὸ ὅλον	Δρ. 681,951.47

Δ'. ΠΕΡΙΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

Κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1905 ἡ περιουσία τῆς Ἑταιρείας ἀνῆρχετο εἰς	Δρ. 681,951.47
ἀπετελεῖτο δὲ ἐκ τῶν ἑξῆς:	
1) ἀπὸ μετρητὰ ἐν τῷ Ταμείῳ	Δρ. 4,689.53
2) » 56 Μετοχὰς τῆς Ἑθνικῆς Τραπεζῆς	» 131,320.—
3) » 754 Ὁμολογίας Ἑθνικοῦ Δανείου ἐνοποιήσεως τοῦ ἔτους 1898	» 71,837.75
4) » 36 Ὁμολογίας Πατριωτικοῦ Δαν. τῶν 30,000,000	» 45.—
5) » μίαν ἀπόδειξιν καὶ ἓνα ὀριστικὸν τίτλον τοῦ Ἑθνικοῦ Δανείου Κεφαλαιοποιήσεως	» 640.—
6) » προκαταβολὰς	» 1,716.85
7) » ἐντοκὸν κατάθεσιν παρὰ τῇ Τραπεζῇ Γ. Π. Σκουζέ	» 145,336.70
8) » Χρεώστας ἐκ Γραμματίων Λαχείου 1897-1900.	» 1,331.60
9) » ἀκίνητα κτήματα ἀξίας	» 65,170.24
10) » Κατάστημα τῆς Ἑταιρείας ἀξίας	» 259,863.80
Τὸ ὅλον	Δρ. 681,951.47

Ἐκ Μεταφορᾶς Δρ. 681,951,47

ἐξ ὧν ἀφαιρουμένων τῶν ὀφειλομένων

1) εἰς ἐγγυοδοσίαν ἐργολάβου Ν. Μοσχοῦ Δρ. 1,500.—

2) » ἀρχαιολογικά ἔργα ἐκτελεστέα ἐν
Ἀθήναις . . . . . » 105,833.77

3) » μισθοὺς φυλάκων ἔτους 1905 . . . » 1,377.65

4) » ἀνεκαθαρίστους λογαριασμοὺς . . . » 2,551.85

5) » ὀφειλομένας ἀμοιβὰς γραμματίων
Λαχείου Γ' τριμηνίας 1905 . . . » 2,050.—6) » ὁμοίας γραμματίων Λαχείου Δ' τρι-
μηνίας 1905. . . . . » 3,550.—

Τὸ ὅλον . . . . . Δρ. 116,863,27

ὑπολείπεται καθαρὰ περιουσία κατὰ τὴν 31ην Δεκεμ-
βρίου 1905 . . . . . Δρ. 565.088,20

Ἐκ τῆς ἐνδελεχοῦς ἐξελέγχσεως τῶν τῆς Ἑταιρείας ἐξάγεται, ὅτι ἡ διαχείρι-
σις εἶνε τελεία, τηρουμένων μετ' ἀκριθείας τῶν τε βιβλίων τοῦ Λογιστηρίου καὶ
τοῦ Ταμείου. Καθῆκον δ' ἡμῶν νομίζομεν νὰ ἐκφράσωμεν τὸν δίκαιον ἔπαινον
εἰς τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τῆς Ἑταιρείας διὰ τὴν περίνοιαν καὶ τὴν φειδῶ
περὶ τὴν διαχείρισιν, ἥτις δέον νὰ θεωρηθῇ ὀρθῶς ἔχουσα καὶ ἐπικυρωθῇ ὑπὸ
τῆς Συνελεύσεως ὅτε ἰσολογισμὸς καὶ ἀπολογισμὸς τοῦ λήξαντος ἔτους 1905,
πρὸς δὲ νὰ ἐκφράσωμεν τὴν εὐαρέσκειάν μας εἰς τε τὸν λογιστὴν κ. Γ. Κλοντη-
ρόπουλον, τὸν ταμῖαν κ. Θ. Βαρδιτσιώτην καὶ λοιποὺς ὑπαλλήλους τοῦ Γρα-
φείου διὰ τὸν ζῆλον καὶ τὴν ἐπιμέλειαν αὐτῶν ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ των.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 8 Φεβρουαρίου 1906

Ἡ ἐξελεγκτικὴ ἐπιτροπὴ
Β. ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΣ
Π. Μ. ΒΑΡΒΑΡΕΣΟΣ
Δ. ΑΝΕΖΗΣ

ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

Ἀποφασισθέντος ὅπως ἐν τοῖς Πρακτικοῖς τῆς Ἑταιρείας δημοσιεύονται κατ' ἔτος ἐκθέσεις περὶ τῆς διαχειρίσεως τῶν πρὸς πώλησιν ἐντύπων τῆς Ἑταιρείας, ἐγένετο καταγραφὴ τῶν ἐντύπων τούτων καὶ εὑρέθησαν ταῦτα ἔχοντα τῇ 20 Μαΐου 1906 ὡς ἡ ἐξῆς κατάστασις ἀναγράφει :

ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ

τῶν πρὸς πώλησιν ὑπαρχόντων ἐντύπων ἐν τῇ ἀποθήκῃ τῆς Ἑταιρείας κατὰ τὴν 20 Μαΐου 1906.

I

Ἀρχαιολογικὴ Ἑφημερὶς

Α' ΠΕΡΙΟΔΟΣ

(1837—1860)

Ἔτη	Τεύχη	Ἀριθμὸς ἀντιτύπων τευχῶν
1837.....	1	155
»	2	211
»	3	404
1839.....	11	1
»	12	1
»	15	8
»	17	13
1840.....	18	1
»	19	22
»	20	14
»	21	20
1841.....	22	27
Εἰς μεταφορὰν		877

	Ἐκ μεταφορᾶς	877
1841.....	23	31
»	24	30
1842.....	25	50
»	26	60
»	27	53
»	28	31
1843.....	29	37
1858.....	50	90
1859.....	51	322
1860.....	53	48
»	54	18
»	55	43
	Τὸ ὅλον	1690

II

Ἀρχαιολογικὴ Ἐφημερίς

Β' ΠΕΡΙΟΔΟΣ

(1862 καὶ 1869-1874)

Ἔτη	Τεύχη	Ἀριθμὸς ἀντιτύπων τευχῶν
1862.....	α'	275
»	β'	288
»	γ'	279
»	δ'	295
»	ε'	283
»	ς'	292
»	ζ'	279
»	η'	281
»	θ'	303
»	ι'	299
»	ια'	295
»	ιβ'	287
	Εἰς μεταφορὰν	3456

	Ἐκ μεταφορᾶς	3456
1869.....	ιγ'	169
1870.....	ιδ'	123
1872.....	ιε'	303
1873.....	ισ'	306
1874.....	ιζ'	297
	Τὸ ὅλον	<u>4654</u>

III

Ἀρχαιολογικὴ Ἐφημερίς

Γ' ΠΕΡΙΟΔΟΣ

(ἀπὸ τοῦ 1883 κ. έ.)

α') Πλήρεις σειραί.

Ἐν τῇ ἀποθήκῃ τῆς Ἑταιρείας ὑπάρχουσιν 73 πλήρεις σει-
ραὶ τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐφημερίδος τῆς Γ' Περιόδου τῶν ἐτῶν
1883 - 1905, ὧν ἐκάστη πωλεῖται πρὸς δραχμὰς 575.

β') Μεμονωμένοι τόμοι καὶ τεύχη.

Ὑπάρχουσι προσέτι καὶ οἱ ἐξῆς τόμοι πωλούμενοι μεμονωμέ-
νοι ἕκαστος δραχ. 25, ἕκαστον δὲ τεῦχος δραχ. 6,25.

Ἔτη	Ἀριθμὸς τόμων	Ἀριθμὸς τευχῶν			
		α'	β'	γ'	δ'
1883.....	102	—	—	8	6
1884.....	115	2	2	17	—
1885.....	25	—	—	—	1
1886.. ..	13	1	1	—	4
1887.....	21	2	—	—	1
1888.....	27	—	—	2	2
1889.....	29	—	—	—	—
1890.....	28	—	—	2	2
Εἰς μεταφορὰν	360	5	3	29	16

Ἐκ μεταφορᾶς	360	5	3	29	16
1891.....	35	—	—	—	—
1892.....	37	—	—	—	—
1893.....	57	—	—	—	1
1894.....	61	—	—	7	2
1895.....	14	31	3	3	—
1896.....	7	—	—	9	9
1897.....	13	1	1	—	—
1898.....	7	2	2	—	—
1899.....	—	—	8	8	20
1900.....	12	—	—	3	—
1901.....	7	—	—	1	1
1902.....	5	—	—	6	6
1903.....	6	—	—	2	2
1904.....	6	—	—	8	8
1905.....	116	—	—	—	106
	743	39	17	76	171

IV

Πρακτικά τῆς Ἀρχαιολ. Ἑταιρείας

1842-1904

Ἔτος	Ἀριθμὸς ἀνιτύπων	Ἔτος	Ἀριθμὸς ἀνιτύπων
1842.....	87	Ἐκ μεταφορᾶς	3153
1848 — 1849...	182	1878 — 1879...	654
1858 — 1859...	237	1879 — 1880...	599
1871 — 1872...	618	1880 — 1881...	572
1872 — 1873...	102	1881 — 1882...	390
1873 — 1874 ..	262	1882 — 1883...	119
1874 — 1875...	627	1883.....	68
1876 — 1877...	508	1884.....	29
1877 — 1878 ..	530	1885.....	135
Εἰς μεταφορὰν	3153	Εἰς μεταφορὰν	5719

Ἐκ μεταφορᾶς	5719	Ἐκ μεταφορᾶς	6941
1886.....	92	1895.....	75
1887.....	76	1896.....	66
1888.....	151	1897.....	78
1889.....	144	1898.....	76
1890.....	103	1899.....	74
1891.....	166	1900.....	60
1892.....	186	1901.....	38
1893.....	231	1902.....	42
1894.....	73	1903.....	115
Εἰς μεταφορὰν	<u>6941</u>	1904.....	118
		Γενικὸν ἄθροισμα	<u>7683</u>

Τὰ πρακτικά τῆς Ἑταιρείας ἐκάστου ἔτους πωλοῦνται δραχ. 3.

V

Γενικαὶ συνελεύσεις

τῶν ἐταίρων τῆς ἐν Ἀθήναις Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας τῶν ἐτῶν 1860-1870.

Ἔτος	Φυλλάδια
1860.....	197
1861.....	347
1862.....	272
1863.....	247
1864.....	21
1866.....	316
1867.....	43
1868.....	74
1869.....	114
1870.....	172
Γενικὸν ἄθροισμα.....	<u>1803</u>

Ἐκαστον φυλλάδιον πωλεῖται ἀντὶ δραχ. 1.

VI

Ἐπιγραφαὶ ἀνέκδοτοι

ἀνακαλυφθεῖσαι καὶ ἐκδοθεῖσαι ὑπὸ τοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Συλλόγου. Ἐν Ἀθήναις 1851-1855.

Ἔτος	Φυλλάδιον	Ἀντίτυπα
1852.....	2ον	87
1855.....	3ον	239

Ἐκαστον φυλλάδιον πωλεῖται ἀντὶ δραχ. 1.

VII

Πρακτικά τῆς ἐπὶ τοῦ Ἑρεχθείου ἐπιτροπῆς

ἡ ἀναγραφὴ τῆς ἀληθοῦς καταστάσεως τοῦ Ἑρεχθείου. Ἐν Ἀθήναις 1853. Ἀντίτυπα 45, ὧν ἕκαστον πωλεῖται ἀντὶ δρ. 1.

VIII

Ἐπιγραφαὶ Ἑλληνικαὶ

κατὰ τὸ πλεῖστον ἀνέκδοτοι ἐκδιδόμενοι δαπάνῃ τῆς ἐν Ἀθήναις Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας. Ἐν Ἀθήναις 1860. Ἀντίτυπα 140, ὧν ἕκαστον πωλεῖται ἀντὶ δραχ. 1.

IX

Κατάλογος τοῦ ἐν Ἀθήναις ἐπιγραφικοῦ Μουσείου

Ἐκδιδόμενος ὑπὸ τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας. Τόμος πρῶτος. Ἐπιγραφαὶ ἐκ τῆς Ἀκροπόλεως. Τεῦχος πρῶτον. Ἀρχαῖαι ἀναθηματικαὶ ἐπιγραφαί, ὑπὸ H. G. Lolling. Ἐν Ἀθήναις 1899, ἀντίτυπα 254, ὧν ἕκαστον πωλεῖται ἀντὶ δρ. 12.50.

X

Τὸ Ἱερὸν τοῦ Ἀσκληπιοῦ ἐν Ἐπιδαύρῳ

καὶ ἡ θεραπεία τῶν ἀσθενῶν ὑπὸ Π. Καββαδία. Ἀθήνησι 1900, ἀντίτυπα 154, ὧν ἕκαστον πωλεῖται ἀντὶ δρ. 15.

XI

Ἱστορία τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας

ἀπὸ τῆς ἐν ἔτει 1837 ἰδρύσεως αὐτῆς μέχρι τοῦ 1900 ὑπὸ Π. Καββαδία. Ἐν Ἀθήναις 1902, ἀντίτυπα 686, ὧν ἕκαστον πωλεῖται ἀντὶ δραχ. 1.

XII

Εὐρετήριον Ἀρχαιολογικῆς Ἐφημερίδος

τῆς τρίτης περιόδου, συνταχθέν ὑπὸ Ἀλεξάνδρου Λαμπροπούλου. Τόμος πρῶτος περιλαμβάνων τὰ ἔτη 1883-1887. Ἐν Ἀθήναις 1902, ἀντίτυπα 323, ὧν ἕκαστον πωλεῖται ἀντὶ δραχ. 30.

XIII

Ἀρχαιολογικῆς ἔφημερίδος τεύχος Γ' καὶ Δ'

Τὰ εὐρήματα τοῦ ναυαγίου τῶν Ἀντικυθήρων

Ἀντίτυπα 103, ὧν ἕκαστον πωλεῖται δραχ. 5.

ΕΚΘΕΣΕΙΣ

ΠΕΡΙ ΤΩΝ

ΑΝΑΣΚΑΦΩΝ ΚΑΙ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΝ ΕΠΙΔΑΥΡΩ ΑΝΑΣΚΑΦΩΝ
ΚΑΙ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

ΥΠΟ Π. ΚΑΒΒΑΔΙΑ

Ἀπὸ τοῦ 1903 ἐνεργοῦνται ἐν τῷ Ἱερῷ σκαφικαὶ ἐργασίαι, ὑπὸ τὴν ἄμεσον ἐποπτείαν μου, πρὸς σύνταξιν πλήρους τοπογραφικοῦ σχεδίου τῶν ἀνασκαφῶν καὶ πρὸς ἔρευναν καὶ ἐξακρίβωσιν τινῶν τῶν κατὰ τὰ πρότερα ἔτη ἀποκαλυφθέντων οἰκοδομημάτων καὶ σύνταξιν συμπληρωτικῶν σχεδίων. Αἱ τελευταῖαι αὗται ἐργασίαι ἐνεργοῦνται ἐν συνδυασμῷ πρὸς ἃς ἐκτελῶ ὡσαύτως ἐν τῷ οἰκοδομηθέντι ἐκεῖ ὑπὸ τῆς ἐταιρείας Μουσείῳ ἐργασίας πρὸς ἀναπαράστασιν μέρους τῶν θριγκῶν τῶν διαφόρων οἰκοδομημάτων. Γίνεται δὲ ἡ ἀναπαράστασις αὕτη δι' αὐτοῦ τοῦ ἀρχαίου ὕλικου συναρμολογουμένου καὶ ἐν τῇ οἰκείᾳ θέσει τοποθετουμένου, τῶν ἐλλειπόντων τμημάτων συμπληρουμένων διὰ γύψου.

Τὰ ἐπιστημονικὰ ἀποτελέσματα τῶν ἐργασιῶν τούτων εἶνε ἱκανῶς σπουδαῖα. Παραβάλλων τις τὰ ὑπ' ἐμοῦ ἐν τοῖς *Πρακτικοῖς* τῆς Ἑταιρείας, καὶ ἐν ταῖς *Fouilles d'Épidaure*, 1893, καὶ τὰ ὑπὸ τῶν Lechat - Defrasse ἐν *Épidaure*, 1895, δημοσιευμένα σχέδια τῶν κατὰ τὴν πρῶτην περίοδον τῶν ἀνασκαφῶν ἀνακαλυφθέντων οἰκοδομημάτων πρὸς τὰ νῦν κατὰ τὰ πορίσματα τῶν ὑπ' ἐμοῦ γινομένων μελετῶν συντασσόμενα νέα σχέδια καὶ πρὸς τὰς ἐν τῷ Μουσείῳ ἀναπαραστάσεις τῶν θριγκῶν τῶν οἰκοδομημάτων, πολλὰς διακρίνει ἐν ἐκείνοις ὅχι μόνον παραλείψεις ἀλλὰ καὶ ἀνακριθείας. Οὐδαμοῦ τῆς Ἑλλάδος ἀνεκαλύφθη τοσοῦτον ἀρχιτεκτονικὸν ὕλικόν ὅσον ἐν Ἐπιδάυρῳ, τὸ ὕλικόν δὲ τοῦτο εἰς τὸν ἐξετάζοντα καὶ μελε-

τῶντα αὐτὸ ἐπισταμένως ἀποκαλύπτει φανεράν τὴν ἀλήθειαν, διότι ὁμιλεῖ αὐτῷ γλῶσσαν σαφῇ καὶ εὐληπτον.

Τὰ πορίσματα ταῦτα τῶν τοιούτων ἐργασιῶν καὶ μελετῶν θέλω ἐξακολουθεῖ ἐκθέτων ἐν τοῖς *Πρακτικοῖς* τῆς Ἑταιρείας, δημοσιεύων συγχρόνως καὶ τὰ ἀναγκαῖα σχέδια. Δὲν περιορίζομαι δὲ μόνον εἰς τὴν δημοσίευσιν τῶν ἀρχιτεκτονικῶν σχεδίων, τῶν κατόψεων δηλ. καὶ τῶν ἀναπαραστάσεων τῶν οἰκοδομημάτων, ἀλλὰ δημοσιεύω καὶ ἀπεικονίσματα αὐτῶν τῶν ἀρχιτεκτονικῶν μελῶν, ἵνα δύνηται ὁ ἀναγνώστης νὰ ἐξακριβόνη κατὰ πόσον τὰ δημοσιευόμενα σχέδια καὶ ἀναπαραστάσεις εἶνε ἀκριβῆ.

I

Περὶ τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀσκληπιοῦ

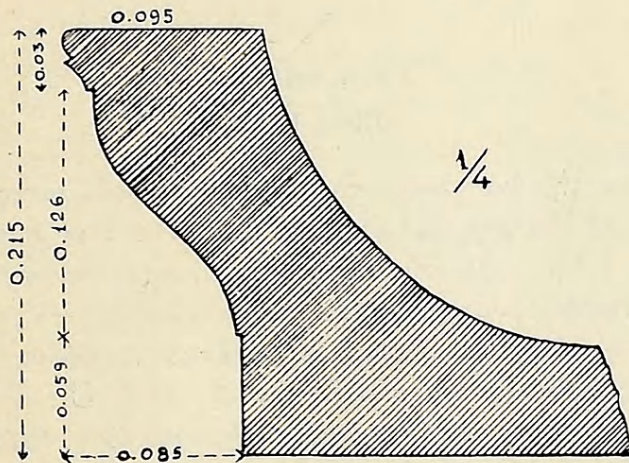
(πίναξ Α')

Συναγαγὼν εἰς τὸ ἐν Ἐπιδαύρῳ Μουσεῖον τὰ ἀνακαλυφθέντα ἀρχιτεκτονικὰ μέλη τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀσκληπιοῦ, συναρμολογήσας καὶ γύψῳ συμπληρώσας τὰ κάλλιον διατηρούμενα, ἀνήγειρα διὰ τούτων ἐντὸς τοῦ Μουσείου μέρος τοῦ θριγκοῦ τοῦ ναοῦ (πίν. Α', 1). Ἐπὶ πλέον εἰς τὸ Μουσεῖον μετήνεγκον σπονδύλους τινὰς τῶν κιόνων καὶ τῶν εὐρεθέντων κιονοκράνων τὸ κάλλιον διατηρούμενον, ὅπερ ἐν πίνακι Α', εἰκ. 2, εἰκονίζεται γύψῳ συμπεπληρωμένον, ἰδρυμένον ἐπὶ τῶν μνημονευθέντων σπονδύλων.

Ὑπὸ ἐπιστημονικὴν ἔποψιν τὰ πορίσματα τῆς ἐργασίας ταύτης ἦσαν σπουδαῖα ὡς πρὸς τὴν τοῦ ναοῦ ὑδρορρόην (τὰς σίμας κατὰ Βιτρούβιον, τὰς λεοντοκεφαλὰς κατὰ τὴν ἐπιγραφὴν τὴν ἀναγράφουσιν τὰς δαπάνας τῆς οἰκοδομῆς τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀσκληπιοῦ). Διὰ τῆς συναρμολογήσεως τῶν πολλῶν ἐν ταῖς ἀνασκαφαῖς εὐρεθέντων τεμαχίων ἀπετελέσθη ὑδρορρόη μοναδική, ἐντελῶς διάφορος τῆς ἐν

τοῖς Πρακτικοῖς (1884 πίν. 2) ἐν *Fouilles d'Épidaure* (I, πίν. VI) καὶ ἐν *Épidaure* τῶν Lechat - Defrasse (πίν. XII) δημοσιευμένης. Ἐδείχθη δηλ. 1) ὅτι αἱ λεοντοκεφαλαὶ δὲν ἀντιστοιχοῦσιν εἰς τὰς μετόπας, δὲν κεῖται δηλ. ἐκάστη λεοντοκεφαλὴ ὑπεράνω μετόπης· 2) ὅτι ἡ ἄκανθος δὲν εἶνε κατὰ τὸ ἄνω μέρος ἀνάγλυπτος ἀλλ' ὀλόγλυφος, κατ' ἀκολουθίαν ὅτι ἡ ἄνω κατὰ μῆκος γραμμὴ δὲν εἶνε παράλληλος τῆς κάτω γραμμῆς, ἀλλὰ σχηματιζομένη ἐξ

Εἰκὼν 1. Τομὴ τῆς ὑδρορρόης τῶν μικρῶν πλευρῶν τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀσκληπιοῦ

αὐτῆς τῆς ἐλίσσομένης ἀκάνθου εἶνε καμπύλη, κυρτὴ καὶ κοίλῃ ἐναλλάξ. Καὶ τὸ μὲν πρῶτον τῶν γνωρισμάτων τούτων δὲν εἶνε ὅλως ἀσύνηθες, τὸ δεύτερον ὅμως εἶνε πρωτοφανές. Ἐγὼ τοῦλάχιστον ἄλλην μαρμαρίνην ὑδρορρόην ὀλόγλυφον κατὰ τὸ ἄνω μέρος δὲν γνωρίζω.

Ἐν τῇ ἐξερευνήσει δὲ τῶν κατὰ τὸ Ἱερόν πολλῶν λίθων, ὅπως διακρίνω ἐξ αὐτῶν τοὺς ἀνήκοντας εἰς τὸν ναὸν τοῦ Ἀσκληπιοῦ, εὑρον δύο τεμάχια μαρμαρίνης ὑδρορρόης ἀνηκούσης, ὡς ἐκ τῶν διαστάσεων φαίνεται, εἰς τὰς μι-

κράς πλευράς τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀσκληπιοῦ. Ταύτης δημοσιεύω ἐνταῦθα τομὴν (εἰκ. 1). Δὲν ἦτο ἄρα ἄλλη τις, πηλίνη, ἢ τῶν μικρῶν πλευρῶν τοῦ ναοῦ ὑδρορρόη, ὡς ὁ Defrasse ἐνόμισεν (*Épidaure*, σ. 59 πίν. III). Τὰ ἐπὶ τῆς ὑδρορρόης ταύτης κοσμήματα θὰ ἦσαν γραπτὰ. Ὡς πρὸς τοῦτο δὲ παρατηρῶ ὅτι καὶ τοῦ ναοῦ τῆς Ἀρτέμιδος ἢ ὑδρορρόη ἢ μὲν τῶν μακρῶν πλευρῶν εἶχε γλυπτὰ, ἢ δὲ τῶν μικρῶν γραπτὰ τὰ κοσμήματα.

II

Ἱερὰ κρήνη

(Πίναξ Β')

Παρά τὴν ἀνατολικὴν πλευράν τοῦ κρηπιδώματος τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀσκληπιοῦ, κατὰ τὸ βορειοανατολικὸν αὐτῆς μέρος ἐν τῷ χώρῳ τῷ μεταξὺ τῆς πλευρᾶς ταύτης καὶ τοῦ γνωστοῦ ἀνωφεροῦς ἐπιπέδου, δι' οὗ ἀνήρχετο τις εἰς τὸν ναόν, ὑπάρχει μονόλιθος βάσις ἀγάλματος, ὕψους 0,89 κατὰ χώραν κειμένη (πίν. Β', εἰκ. 1 καὶ 2, C). Τὸ ἐπ' αὐτῆς ἰδρυμένον τὸ πάλαι ἄγαλμα ἦτο χαλκοῦν, ὡς φαίνεται ἐκ τῶν ἐπὶ τῆς ἄνω ἐπιφανείας κοιλοτήτων, ἐν αἷς ἐνεσφηνοῦντο οἱ πόδες τοῦ ἀγάλματος. Ἐν τῇ διὰ τὸν δεξιὸν πόδα κοιλότητι ὑπάρχει καὶ ἡ συνήθης ὀπή, ἐν ᾗ θὰ ἐνεγομποῦτο ἡ συμφυὴς τῷ ποδὶ τοῦ ἀγάλματος πρὸς συγκράτησιν αὐτοῦ χρησιμεύουσα συνήθης περόνη.

Πᾶς τις ἐπίστευεν, ὅτι τὸ ἀπὸ τοῦ 1882 ἀποκεκαλυμμένον τοῦτο βάθρον ἦτο τοιοῦτον, οἷα καὶ τὰ λοιπὰ περὶ τὸ κρηπίδωμα τοῦ ναοῦ, ὅτι δηλ. τὸ ἐπ' αὐτοῦ ἄγαλμα ἦτο ἄγαλμα ἀναθηματικόν, ὡς πάντα τὰ λοιπὰ. Δι' ἀνασκαφικῶν ὅμως ἐργασιῶν, αἳ ἐν ἔτει 1905 ἐξετέλεσα πρὸς ἐξακρίβωσιν τοῦ πρὸς ἀνατολὰς τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀσκληπιοῦ χώρου, ἀπεκαλύφθη εἰς βάθος ἡμίσεος περίπου μέτρου ὑπὸ

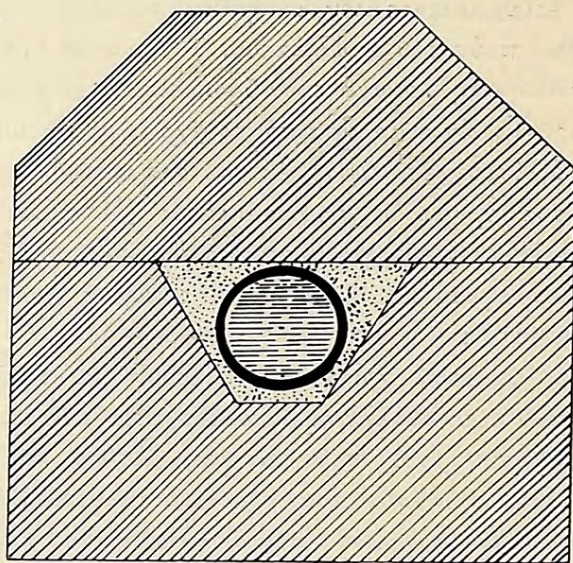
τὸ ἀρχαῖον ἔδαφος χαλκοῦν ὑδραγωγεῖον, ὅπερ καθῆκε μέχρι τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος βάθρου. Ἵνα δὲ ἐξακριβώσω τὰ τοῦ ὑδραγωγείου τούτου ἠναγκάσθην νὰ μετακινήσω καὶ ἀνατρέψω τὸ βάθρον τοῦτο, καίπερ κατὰ χώραν κείμενον. Ἡ ἐργασία αὕτη ἤγαγέ με εἰς περίεργον ἀνακάλυψιν, ἰδόντα μετ' ἐκπλήξεως ὅτι ὁ τοῦ ὑδραγωγείου σωλὴν δὲν προῦχώρει πέραν τοῦ βάθρου, ἀλλὰ κάμπτων ὑπ' αὐτὸ ἀνῆρχετο ἐντὸς αὐτοῦ ἐξικνούμενος μέχρι τῆς κοιλότητος, ἐν ᾗ ὑπῆρχεν ὁ δεξιὸς πούς τοῦ ἀγάλματος. Τὸ πρᾶγμα ἦτο πλέον σαφές, ὁ σωλὴν δηλ. διωχέτευσεν ὕδωρ εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ ἀγάλματος. Τὸ ἄγαλμα ἄρα τοῦτο ἐχρησίμευσεν ὡς κρήνη ἐκπέμπον ὁ εἰσεδέχετο ὕδωρ ἐκ τοῦ στόματος ἢ ἐξ ἄλλου τινὸς μέρους ἢ μερῶν τοῦ σώματος. Ἡ περαιτέρω δὲ ἔρευνα καὶ ἄλλα περίεργα σχετικῶς πρὸς τὴν περὶ ἧς ὁ λόγος κρήνην ἤνεγκεν εἰς φῶς. Περὶ τῆς κρήνης ταύτης εἰρήσθωσαν τὰ ἐξῆς :

Ἀπὸ τοῦ ὑψηλοῦ χώρου τοῦ Ἱεροῦ, τοῦ πρὸς ἀνατολὰς τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀσκληπιοῦ, κατέρχεται ὑπόγειον ὑδραγωγεῖον διευθυνόμενον πρὸς τὸν ναόν. Τοῦτο ἀποτελεῖται ἐκ μεταλλίνου σωλῆνος, ἐσωτερικῆς διαμέτρου 0,075 τοποθετημένου ἐντὸς λιθίνου περιβλήματος, τοῦ κενοῦ χώρου μεταξὺ τοῦ σωλῆνος καὶ τοῦ περιβλήματος ὄντος πεπληρωμένου διὰ συνδετικῆς ἐξ ἀσβέστου καὶ ἄλλων συστατικῶν ὕλης (εἰκ. 2). Τὸ ὑδραγωγεῖον καθῆκον μέχρι τοῦ μνημονευθέντος βάθρου κάμπτει ὑπὸ τοῦτο καὶ ἀνέρχεται εἰς τὸ βάθρον (εἰκ. 3) διοχετεύον ὕδωρ, ὡς εἵπομεν, εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ ἐπὶ τοῦ βάθρου ἰδρυμένου τὸ πάλαι ἀγάλματος. Εἶνε δὲ τὸ ὑδραγωγεῖον τοῦτο κατεστραμμένον, ἐνιαχοῦ σφζομένου μόνον τοῦ λιθίνου περικαλύμματος· ὁ σωλὴν σφίζεται μόνον ὑπὸ τὸ βάθρον ὅπως εἰκονίζεται ἐν εἰκόνι 3.

Παρὰ δὲ τὸ βάθρον ὑπῆρχε λεκανοειδὲς κατασκευάσμα

ἐκ μικρῶν λιθαρίων μετ' ἀσβεστοειδοῦς ὕλης συγκείμενον, χρησιμεῦον πρὸς ὑποδοχὴν ὕδατος ἐκ τοῦ ἀγάλματος προφανῶς ἐκρέοντος, οὗτινος σφύζεται νῦν ὁ πυθμὴν (πίν. Α', εἰκ. 1, D). Παρὰ δὲ τὸ κατασκεῦασμα τοῦτο σφύζεται κατὰ χώραν τετραγωνικὸς λίθος, ἐπὶ τῶν βαθμίδων τοῦ κρηπιδώματος τοῦ ναοῦ ἰδρυμένος (πίν. Β', εἰκ. 1, E), ὅστις

1:20.

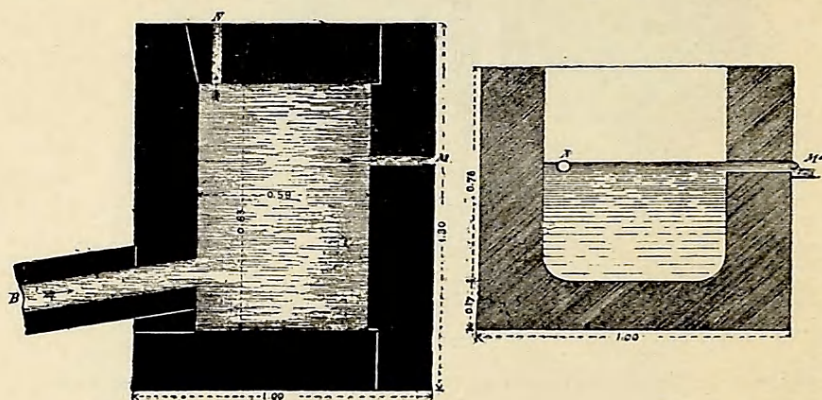
Εἰκὼν 2. Τομή τοῦ ὑδραγωγείου

ἐχρησίμευεν ὡς βᾶθρον περιφεροῦς πράγματος, περιρραντηρίου πιθανῶς, διότι περιφερικὸν εἶχε τὸ σχῆμα τὸ περιρραντήριο, τοιοῦτον οἶον τὸ ἐν εἰκ. 4, καθ' ἃ παρὰ τοὺς ἰσχυρισμοὺς τοῦ Blinkenberg (*Ath. Mitth.* 23, 1898, σ. 14 κ.έ.) ὑπεστήριξα ἐν Ἀρχ. Ἐφημερίδι, 1899, σ. 17 κ.έ., συμφάσκοντός μοι τοῦ Fraenkel ἐν *Corpus Inscriptionum Peloponnesi*, I, 957. Ὅτι δὲ τὸ περιρραντήριο ἐκεῖτο ἐνταῦθα εἰκάζω ἐκ τοῦ ὅτι καὶ παρὰ τὸν ναὸν τῆς

Ἀρτέμιδος ἐν τῇ αὐτῇ ἀκριβῶς θέσει, δεξιὰ τῷ ἀνερχομένῳ, ἦτο ἰδρυμένον ὁμοιον περιφερὲς πρᾶγμα.

Τὸ ἐκ τοῦ ἀγάλματος ἐκρέον ὕδωρ εἰσέρρεεν εἰς τὸ λεκανοειδὲς κατασκεῦασμα καὶ εἰς τὸ περιρραντήριον, ἧ εἰς τὸ περιρραντήριον καὶ ἐκ τούτου εἰς τὸ λεκανοειδὲς κατασκεῦασμα. Τί δὲ ἐγίνετο ἐνταῦθα διὰ τοῦ ὕδατος τούτου, δὲν γνωρίζομεν. Ἐν τῷ πυθμένι τοῦ λεκανοειδοῦς κατασκευάσματος ὑπάρχει καὶ περιφερικὸς λίθος φέρων ὀπὴν (πίν. Β', εἰκ. 1, 2, D). Παρατηρητέον ὅτι ἐν τῇ ὀπῇ εἶνε ἐμπεπηγμένη ράβδος πρὸς δῆλωσιν αὐτῆς. Καταστρέ-

πίνακι Β', εἰκ. 2, βλέπει τις τὸ ὑδραγωγεῖον, δεδηλωμένον διὰ τοῦ Β, καὶ τὴν λεκάνην, δεδηλωμένην διὰ τοῦ R. Ἡ λεκάνη αὕτη εἶχε δύο ὁπᾶς, δι' ὧν διωχέτευεν ὁ ὑπεδέχετο ὕδωρ, τὸ μὲν πρὸς δυσμᾶς, εἰς τὸ Ἀβάτον, τὸ δὲ πρὸς βορρᾶν, εἰς οἰκοδόμημα συνεχόμενον τῷ Ἀβάτῳ (εἰκ. 5 N καὶ M), ἐν ᾧ ἐλούοντο οἱ ἀσθενεῖς. ὡς φαίνεται, οἱ μέλλοντες νὰ κατακλιθῶσι τὴν νύκτα ἐν τῷ Ἀβάτῳ.

Τοιαῦτα τὰ κατὰ τὴν περὶ ἧς ὁ λόγος κρήνην, ἥτις σημειωτέον ὅτι οὔτε ὑπὸ τοῦ Πausanίου μνημονεύεται, οὔτε πρὸς τὴν ἐν τῇ ἐτέρᾳ τῶν ἐπιγραφῶν τῶν ἱαμάτων μνημονευομένην κρήνην δύναται νὰ ταυτισθῇ.

III

Ἱερὸν οἰκοδόμημα

Μέγας βωμὸς τοῦ Ἀσκληπιοῦ

(Πίναξ Γ', Δ')

Πέραν τῆς νοτιοανατολικῆς γωνίας τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀσκληπιοῦ, εἰς ἀπόστασιν 9 σχεδὸν μέτρων ἀπὸ ταύτης, παρὰ τὴν βορείαν πλευρὰν τοῦ ναοῦ τῆς Ἀρτέμιδος, εἰς ἀπόστασιν ἀπ' αὐτῆς 2,30 μ., ἀπεκαλύφθη οἰκοδόμημα ἐκ πώρου λίθου μήκους 24,62 καὶ πλάτους 20,54 (πίν. Γ'), οὔτινος ποῦ μὲν σφύζονται τὰ θεμέλια, ποῦ δὲ σφύζεται καὶ μέρος τῶν ὑπὲρ τὸ ἀρχαῖον ἔδαφος τοίχων εἰς ὕψος μέχρι ἐνὸς περίπου μέτρου (πίν Δ').

Αἱ τέσσαρες πλευραὶ τοῦ οἰκοδομήματος τούτου ἀπεκαλύφθησαν ἐν ταῖς ἀνασκαφαῖς τοῦ 1885, ἡ ἐντελής δ' αὐτοῦ ἀνασκαφὴ ἐγένετο τῷ 1891· ἐν ἔτει δὲ 1903 κατηδαφίσθησαν καὶ ἅπαντα τὰ ἐπικαλύπτοντα αὐτὸ μεταγενέστερα κτίσματα, ὅπως κατορθωθῇ ἡ ἐξακρίβωσις τῶν

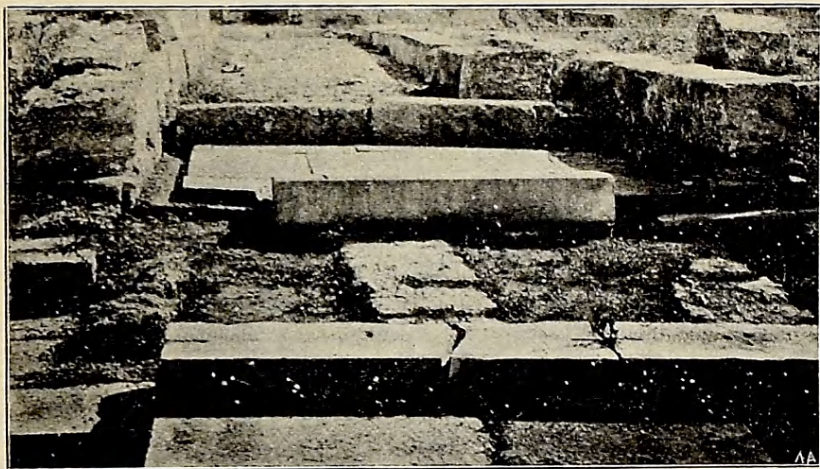
κατ' αὐτό. Οὕτω τὰ ἐρείπια τοῦ οἰκοδομήματος ἀνεφάνησαν ἐν ἧ εἰκονίζονται ἐν πίνακι Δ' μορφῇ.

Τὸ οἰκοδόμημα τοῦτο μετεποιήθη πολλάκις κατὰ τοὺς παλαιούς χρόνους, ὡς φαίνεται, κατὰ δὲ τοὺς ἐσχάτους ρωμαϊκοὺς χρόνους καταρρεῦσαν ἢ καταστραφέν ἀνωκοδομήθη ἐκ νέου καὶ καθ' ὁλοκληρίαν μετεβλήθη. Οἱ τοῖχοι αὐτοῦ εἶχον συμπληρωθῇ καὶ ἀνεγερθῇ εἰς μέγα ὕψος διὰ κοινῶν λιθαρίων καὶ ὀπτῶν πλίνθων μετ' ἀσδέστου, νέα δὲ τειχίσματα τῆς αὐτῆς κατασκευῆς ἐν τῷ ἐσωτερικῷ αὐτοῦ εἶχον προστεθῇ (ταῦτα πάντα ἐδέξησε νῦν νὰ κατεδαφισθῶσιν, ὅπως φανῇ ἐντελῶς τὸ ὑπ' αὐτὰ ἀρχαῖον οἰκοδόμημα). Οὕτω δὲ ἐκτισμένον καὶ μεταβεβλημένον τὸ οἰκοδόμημα ἐχρησίμευε κατὰ τοὺς μεσαιωνικοὺς χρόνους ὡς κατοικία, ὡς ἐφάνη ἐκ τῶν ἀνασκαφῶν, εὐρεθέντων ἐντὸς αὐτοῦ εὐτελῶν τινων, τῶν γνωστῶν λεπτῶν, φραγκικῶν νομισμάτων.

Ἡ ἐν πίνακι Γ' εἰκὼν παριστᾷ τὴν κάτοψιν τοῦ οἰκοδομήματος οἷον ἐφάνη τοῦτο μετὰ τὴν ἐν ἔτει 1903 κατεδάφισιν πάντων τῶν μεταγενεστέρων κτισμάτων. Ἀποτελεῖται δὲ τοῦτο ἐκ τετραγώνου αὐλῆς περικεκλεισμένης μὲν κατὰ τὰς τρεῖς πλευράς, βορείαν, ἀνατολικὴν καὶ νοτίαν, διὰ στενῶν ἐπιμήκων δωματίων, ἅπερ δύναται νὰ ἐκλάβῃ τις μᾶλλον ὡς ἐστεγασμένους διαδρόμους (πίν. Γ', Δ, Δ', Δ''), ἀνοικτῆς δὲ κατὰ τὴν δυτικὴν πλευράν, ἔνθα ὑπῆρχεν ἴσως στοά. Οἱ τοῖχοι οἱ περιβάλλοντες τὴν αὐλὴν πρὸς βορρᾶν καὶ ἀνατολὰς ἀπετελοῦντο ἐκ στενῶν πλακῶν (πλ. 0,28) κεκοσμημένων δι' ἡμικιόνων ἰωνικοῦ ρυθμοῦ. Ἐν εἰκόνι 6 εἰκονίζεται τεμάχιον τοῦ κάτω μέρους ἡμικιόνος μετὰ τεμαχίου πλακὸς τοῦ κάτω ὡσαύτως μέρους τοῦ τοίχου. Τοιοῦτος δὲ δι' ἡμικιόνων κεκοσμημένος τοῖχος θὰ ὑπῆρχεν, ὡς φαίνεται, καὶ κατὰ τὴν ἀρκτικὴν πλευράν, ὅστις ἐν ἐποχῇ ὑστερωτέρᾳ ἀντικατεστάθη

διὰ τοῦ νῦν σφζομένου, διὰ τοίχου δηλ. ἰσοδομικοῦ ἔχοντος πᾶχος 0.46. Κατὰ τὴν δυτικὴν πλευράν, ἔνθα ἦτο ἡ εἴσοδος τοῦ οἰκοδομήματος, ὡς ἐκ τῶν σφζομένων λειψάνων φαίνεται, θὰ ὑπῆρχον βαθμίδες, δι' ὧν ἀνήρχετο τις εἰς τὸ οἰκοδόμημα, καὶ πιθανῶς στοὰ περικλείουσα τὴν αὐλήν, ὡς εἴπομεν, κατὰ τὸ μέρος ἐκεῖνο. Πῶς ὅμως εἶχεν ἀκριβῶς τὸ οἰκοδόμημα ἐνταῦθα καὶ ποία ἡ σχέσις τῶν οἰονεὶ διαδρόμων πρὸς τὴν ὑποτιθεμένην στοάν δὲν εἶνε δυνατόν νὰ ἐξακριβωθῇ. Ἐν τῷ κατὰ τὴν βορείαν

Εἰκὼν 8. Κατώφλιον μετὰ τοῦ ἐκ πώρου λίθου δαπέδου

πλευράν διαδρόμῳ κεῖται κατὰ χώραν, πρὸς δυσμάς, ὠραῖον καὶ κάλλιστα διατηρούμενον ἀρχαῖον κατώφλιον θύρας ἐκ τιτανολίθου (εἰκ. 7), ἄγνωστον ὅμως εἶνε ἐκ τίνος ἐποχῆς τοῦ οἰκοδομήματος προέρχεται τοῦτο. Ἄγει δὲ τὸ κατώφλιον εἰς μικρὸν οἰονεὶ δωμάτιον, μήκους 2,95 μ., πλάτους 2,20 μ., οὗτινος τὸ δάπεδον ἀποτελεῖται ἐκ καλῶς συνηρμοσμένων πωρίνων πλακῶν (πίν. Γ', γ). Τούτων αἱ κατὰ τὰ ἄκρα, παρὰ τοὺς τοίχους, ἔχουσι μικράν ἐγκοπὴν, δι' ὧν σχηματίζεται οἰονεὶ αὐλαξ περὶ τὰς τέσσαρας πλευρὰς τοῦ δωματίου (εἰκ. 8), διακοπτόμενος

κατὰ τὴν δυτικὴν πλευρὰν διὰ τοῦ ἐν ὑστερωτέρᾳ ἐποχῇ, ὡς φαίνεται, τοποθετηθέντος ἐκεῖ κατωφλίου. Ἄλλοτε ἐπίστευσα ὅτι τὸ δάπεδον τοῦτο ἦτο λείψανον βωμοῦ, ἐν ᾧ ἐθυσιάζοντο τὰ προσφερόμενα τῷ Ἀσκληπιῷ ζῶα, τοῦ αἵματος αὐτῶν καταρρέοντος διὰ τοῦ περὶ τὸ δάπεδον αὐλακος· ἀλλὰ τὸν τριούτον βωμὸν θέον νὰ ἀναζητήσωμεν ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ οἰκοδομήματος, ὡς θὰ ἴδωμεν κατωτέρω.

Οἱ δὲ ἐξωτερικοὶ τοῖχοι τοῦ οἰκοδομήματος εἶνε ὠκοδομημένοι ἐκ πώρου λίθου κατὰ τὸ ἰσοδομικὸν σύστημα. Ἡ κατωτάτη σειρὰ λίθων ἀποτελεῖ τὴν βάσιν, σπείραν, τοῦ τοίχου. Εἶχον δὲ καὶ ἐπικράνον ἰωνικοῦ ρυθμοῦ οἱ τοῖχοι οὗτοι, ἐν ᾧ βλέπει τις καὶ τὰς ὁπὰς, ἐν αἷς ἐστηρίζοντο τὰ τὴν στέγην ἀποτελοῦντα ξύλα. Ἡ εἰκὼν 9 παριστᾷ τομὴν τοῦ τοίχου, τῆς τε σπείρας καὶ τοῦ ἐπικράνου. Παρὰ δὲ τοὺς τοίχους τούτους, κατὰ τὸ ἐξωτερικὸν μέρος, εἶνε ἐμπεπηγμέναι ἐν τῷ ἐδάφει πλάκες ἔχουσαι μῆκος, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, ὑπὲρ τὸ μέτρον, ἀφιστάμεναι ἀλλήλων ὑπὲρ τὸ ἐν καὶ ἡμισυ μέτρον, τοῦ μεταξὺ χώρου ὄντος πεπληρωμένου διὰ μικρῶν λιθαρίων. Τοιαῦται πλάκες σφίζονται παρ' ἅπασαν τὴν ἀνατολικὴν καὶ ἐν μέρει παρὰ τὴν ἀρκτικὴν πλευρὰν (ἴδε πίνακα Γ'), ἄγνωστον δὲ εἰς τί ἐχρησίμευον.

Ἐν δὲ τῇ αὐλῇ τοῦ οἰκοδομήματος σφίζεται διπλῇ σειρᾷ πωρίνων λίθων καμπτομένη ζητοειδῶς (πίν. Γ', Β). Δὲν ἐξυψοῦντο δέ, ὡς φαίνεται, οἱ λίθοι οὗτοι ὑπὲρ τὸ ἔδαφος οὐδ' ἐσχηματίζετο ἄλλη σειρὰ δι' ὑπερκειμένων λίθων, ἀλλ' ἐχρησίμευον ἀπλῶς πρὸς συγκράτησιν χωμάτων καὶ περιορισμὸν χώρου τινός. Σημειωτέον δὲ ὅτι ὁ ὑπὸ τῶν λίθων περιβαλλόμενος χώρος οὗτος τῆς αὐλῆς εἶνε ἱκανῶς ὑψηλότερος, κατὰ ἐν σχεδὸν μέτρον, τοῦ πέριξ χώρου, ἰδίως τοῦ κατὰ τὴν δυτικὴν πλευρὰν.

Τέλος δὲ μνημονευτέον ὅτι ὁδὸς πλακόστρωτος πλάτους 1,90 μ., ἐκ τῶν ρωμαϊκῶν χρόνων προερχομένη, συνδέει

(πίν. Γ', Ε) τὸ προκείμενον οἰκοδόμημα μετὰ τοῦ πρὸς δυσμάς, εἰς ἀπόστασιν 8,10 μ. θαπέδου (εἰκ. 10 Α), ἐφ' οὗ ἦτο ἰδρυμένος, ὡς φαίνεται, ὁ βωμὸς τοῦ Ἀσκληπιοῦ, οὗτινος μνεῖα γίνεται, ὡς γνωστόν, ἐν τῇ ἐπιγραφῇ τῇ ἀναγραφούσῃ τὰς δαπάνας τῆς οἰκοδομῆς τοῦ ναοῦ. Τῆς ὁδοῦ ταύτης σφύζεται μέρος τῆς πλακοστρώτου ἐδάφους καὶ ἅπαν τὸ ὑπὸ τὰς πλάκας στρώμα, διὰ μικρῶν χαλίκων μετ' ἀσβέστου κατεσκευασμένον (εἰκ. 10 Β).

Τοιαῦτα εἶνε τὰ σφύζόμενα ἐρείπια τοῦ οἰκοδομήματος, ἅτινα δὲν δύνανται νὰ διδάξωσιν ἡμᾶς βέβαιόν τι περὶ τῆς καθόλου μορφῆς καὶ διατάξεως οὐδὲ περὶ τοῦ προορισμοῦ αὐτοῦ, ὃν μόνον τῇ βοηθείᾳ τῶν ἀποτελεσμάτων τῶν ἀνασκαφῶν δυνάμεθα ἐν μέρει τοῦλάχιστον νὰ ἐξακριβώσωμεν.

Ὅτε ἀνέσκαπτον τὸ οἰκοδόμημα παρετήρησα ὅτι ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ οἰκοδομήματος, ἐν τῷ χώρῳ τῷ ἐν πίνακι Γ' δεδηλωμένῳ διὰ τοῦ Α', ἀνεφάνησαν λείψανα θυσίων, μέγα δηλ. στρώμα ἐκ μέλανος χρώματος, ἐξ ἀνθράκων, τέφρας καὶ ὀστέων ζώων, ἐν ᾧ εὐρέθησαν πλῆθος μικρῶν πηλίνων ἀμφορίσκων καὶ τεμάχια χαλκῶν καὶ πηλίνων ἀγγείων ἐν οἷς καὶ ἐκεῖνα, ἅτινα φέρουσι τὰς γνωστὰς (*Fouilles d' Epidauré*, I, σ. 37 ἀρ. 8 κ. ἐ.) τῷ Ἀσκληπιῷ καὶ τῷ Ἀπόλλωνι ἀρχαῖκᾶς ἐπιγραφάς. Προφανὲς ἄρα εἶνε ὅτι ἐν τῷ οἰκοδομήματι τούτῳ, ἐν τῷ χώρῳ ἐκείνῳ τῆς αὐλῆς, ἐτελοῦτο θυσίαι καὶ ὅτι τὸ προκείμενον οἰκοδόμημα εἶνε ἱερὸν οἰκοδόμημα τῶν ἀρχαιοτάτων ἐν τῷ ἱερῷ, ἀφ' οὗ τινὲς τῶν μνημονευθεισῶν ἐπιγραφῶν προέρχονται ἐκ τῶν πρώτων χρόνων τῆς Ε' ἑκατονταετηρίδος τοῦλάχιστον, ἀρχαιότερον ἄρα τοῦ κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς Δ' ἑκατονταετηρίδος οἰκοδομηθέντος ναοῦ τοῦ Ἀσκληπιοῦ. Ἐκ τούτου δυνάμεθα νὰ εἰκάσωμεν ὅτι ἡ ζητοειδὴς κάμπουσα σειρὰ ἐκείνη τῶν ἐν τῇ αὐλῇ λίθων ἀπετέλει ἴσως

περίβολον ὅστις περιέβαλεν ἀρχικῶς χῶρον χρησιμεύοντα ὡς βωμόν. Κατὰ τοὺς πρώτους δηλ. χρόνους τοῦ ἱεροῦ, ὅτε εἰσῆχθη ἐν αὐτῷ ἡ λατρεία τοῦ Ἀσκληπιοῦ, περιωρίσθη διὰ λίθων μικρὸν ὕψωμα γῆς δι' οὗ ἰδρύθη τῷ θεῷ τούτῳ βωμός. Ἐν τῷ βωμῷ τούτῳ ἐθυσιάζοντο τὰ προσφερόμενα τῷ Ἀσκληπιῷ ζῶα. Περιελθόντος δ' ὕστερον τοῦ ἱεροῦ εἰς ἀκμὴν καὶ διὰ τῆς οἰκοδομῆς τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀσκληπιοῦ ἀρξαμένης τῆς ἐποχῆς τῆς ἐν αὐτῷ κατασκευῆς μεγαλοπρεπῶν οἰκοδομημάτων, περιεβλήθη ὁ παλαιὸς ἐκεῖνος βωμός διὰ τῶν ἐν σχήματι διαδρόμου κτισμάτων, ὧν βλέπομεν νῦν τὰ ἐρείπια, καὶ προσετέθη στοὰ ἴσως κατὰ τὴν δυσμικὴν πλευράν. Ὁ βωμός ἀπετέλεσεν οὕτω τὴν οἰκονομὴν αὐλῆν τοῦ κατασκευασθέντος οἰκοδομήματος. Ἀλλ' ἐρωτᾶται ἤδη, ἀφοῦ ἐν τῇ αὐλῇ ἐτελοῦντο αἱ θυσίαι, εἰς τί ἐχρησίμευον τὰ περὶ αὐτὴν κτίσματα; Ἀλλοτε ἐπίστευσα ὅτι ἐχρησίμευον ταῦτα ὡς κατοικία τῶν ἱερέων, νῦν ὅμως δυσκολεύομαι νὰ δεχθῶ, ὅτι χῶρος τοσοῦτον μακρὸς καὶ στενὸς ἦτο προωρισμένος πρὸς κατοικίαν ἀνθρώπων. Διὰ τὸν αὐτὸν λόγον δυσκολεύομαι νὰ δεχθῶ, ὅτι τὸ προκείμενον οἰκοδόμημα δύναται νὰ εἶνε τὸ ὑπὸ τοῦ Παυσανίου μνημονευόμενον, ἐν ᾧ κατακλινόμενοι τὴν νύκτα οἱ ἀσθενεῖς ἐθεραπεύοντο ὑπὸ τοῦ Ἀσκληπιοῦ, ὅτι δηλ. εἶνε τὸ κατὰ τὰς ἐπιγραφὰς τῶν ἱαμάτων Ἄβατον. Σημειωτέον δὲ ὅτι τὴν γνώμην ταύτην ἦν καὶ ἐγὼ ἄλλοτε πρὸς στιγμὴν εἶχον συλλάβει (ἴδε *Πρακτικά* τοῦ 1884, σ. 61 σημ. 1) ὑποστηρίζει νῦν ὁ κ. Holwerda ἐν *Athen Mitteilungen* (27, 1902, σ. 289) ἄνευ ἰσχυροῦ τινος λόγου, προβάλλων μόνον λόγους, οὐχὶ δεδικαιολογημένους κατ' ἐμέ, ὅπως ἀποδείξῃ ὅτι τὸ Ἄβατον δὲν ἦτο ἡ βορειοδυτικῶς τοῦ ναοῦ μεγάλη στοά, ἡ τὸ φρέαρ περικλείουσα.

Ὑποθέτω ὅτι τὰ περὶ ὁ ὧν λόγος περὶ τὴν οἰκονομὴν αὐλῆν τοῦ οἰκοδομήματος κτίσματα ἐχρησίμευον ἴσως, ἵνα φυλάσ-

σωνται ἐν αὐτοῖς τὰ πρὸς θυσίαν προωρισμένα ζῶα, διότι στενὰ ὄντα καὶ ἄνευ διαχωρίσματός τινος, ὡς εἶνε τοῦλάχιστον τὰ κατὰ τὴν βορείαν καὶ ἀνατολικὴν πλευρὰν (ἴδε πίν. Γ'), ἦσαν ἀληθῶς κατάλληλα πρὸς τοιοῦτον σκοπόν.

Κατὰ τὰ εἰρημένα τὸ προκείμενον οἰκοδόμημα δυνάμεθα νὰ ἐκλάβωμεν ὡς τὸν κατ' ἐξοχὴν βωμὸν τοῦ Ἀσκληπιοῦ, πρὸς διάκρισιν ἀπὸ τοῦ ἀνωτέρω μνημονευθέντος ἐτέρου βωμοῦ, τοῦ πρὸς δυσμὰς τοῦ οἰκοδομήματος τούτου, ὅστις ἐχρησίμευεν, ὡς φαίνεται, μόνον πρὸς ἀναιμάκτους θυσίας. Τοιοῦτος δὲ τὸ καθ' ὅλου σχῆμα καὶ τὴν διάταξιν βωμός, οἷος ὁ προκείμενος μέγας βωμὸς τοῦ Ἀσκληπιοῦ, δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς οἰκοδόμημα, ἐξ οὗ ἔσχε τὴν ἀρχὴν καὶ ἀνεπτύχθη σὺν τῷ χρόνῳ μεγαλοπρεπὲς καὶ περίλαμπρον οἰκοδόμημα, οἷος ὁ βωμὸς τῆς Περγᾶμου.

Σημειωτέον δὲ ὅτι ἀφ' οὗ κατὰ τὰ ἐκτεθέντα συμπεράσματα τὸ προκείμενον οἰκοδόμημα ἐχρησίμευε πρὸς τέλεσιν θυσιῶν, δυνατόν νὰ θελήσῃ τις ἴσως νὰ ταυτίσῃ αὐτὸ πρὸς τὴν κατὰ τὸ δεῦτερον μέρος τῆς ἐπιγραφῆς τῆς ἀναγραφούσης τὰς δαπάνας τῆς οἰκοδομῆς τῆς θόλου τοῦ Πολυκλείτου θυμέλην· ἀλλ' εἰς τοῦτο προσκρούει ἡ διαίρεσις τῆς θυμέλης εἰς σηκὸν καὶ περιστάσιν καὶ αἱ πεντήκοντα δύο σελίδες τῆς περιστάσεως. Ταῦτα πάντα δὲν εἶνε δυνατόν νὰ ἀναφέρωνται εἰς τὸ προκείμενον οἰκοδόμημα.

Τέλος προσθετέον ὅτι παρὰ τὸν μεσημβρινὸν τοῖχον τοῦ οἰκοδομήματος ἦτο ἐκτισμένος τοῖχος μεταγενέστερος, ἐν ᾧ ἦσαν ἐντετειχισμένα πλῆθος γλυπτῶν καὶ ἐπιγραφῶν καὶ δὴ αἱ τρεῖς Νίκαι αἱ ἀκρωτήρια τοῦ ναοῦ τῆς Ἀρτέμιδος ἀποτελοῦσαι, μέλη ἀρχιτεκτονικὰ τοῦ αὐτοῦ ναοῦ καὶ τμήματά τινα ἐκ τῆς ὑδρορρόης. Παρὰ δὲ τὴν ἀρκτικήν πλευρὰν τοῦ αὐτοῦ οἰκοδομήματος εὐρέθησαν πολλαὶ τετράγωνοι ἐπιμήκεις στῆλαι φέρουσαι ἀναθηματικὰς ἐπι-

γραφὰς τῶν τελευταίων χρόνων τῆς Ε' ἢ τῶν πρώτων τῆς Δ' ἑκατονταετηρίδος. Ἐκεῖ εὐρέθη καὶ τὸ ἐν εἰκόνι 11 ἀπεικονιζόμενον μαρμάρινον ἰωνικὸν κιονόκρανον, ὃπερ δὲν ἀνήκει εἰς τὸ προκείμενον οἰκοδόμημα ἀλλ' ἀνήκεν εἰς κίονα, ὡς φαίνεται, φέροντα ἀνάθημά τι. Ἴσως ὁ κίων οὗτος καὶ αἱ μνημονευθεῖσαι τετράγωνοι μετ' ἀναθηματικῶν ἐπιγραφῶν στῆλαι ἦσαν ἰδρυμένοι ἐπὶ τῶν ἐν τοῖς προηγουμένοις μνημονευθεισῶν περὶ τὸ οἰκοδόμημα πλακῶν.

IV

Τὸ "Αἶθρον (ἐγκοιμητήριον)

(Πίναξ Ε', Ζ')

Παρὰ τὴν ἀρκτικὴν πλευρὰν τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀσκληπιοῦ ἀπὸ τοῦ μέσου περίπου τῆς πλευρᾶς ταύτης καὶ εἰς ἀπόστασιν ἀπ' αὐτῆς 4,30, ἐκτείνεται κατὰ μῆκος, προχωροῦν πρὸς δυσμὰς, μέγα στωικὸν οἰκοδόμημα ἔχον ἐν ὅλῳ ἐξωτερικὸν μῆκος 70,92 καὶ πλάτος 9,42. Τὸ οἰκοδόμημα τοῦτο ἀνεκαλύφθη ἐν ταῖς ἀνασκαφαῖς τοῦ 1883 καὶ ἐδημοσιεύθη προσωρινῶς ἐν τοῖς Πρακτικοῖς τοῦ 1883. Σώζονται δὲ οἱ τοῖχοι αὐτοῦ σὺν τοῖς κρηπιδώμασι τῶν κιόνων μέχρι τοῦ ἀρχαίου ἐδάφους, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, καὶ εὐρέθησαν τοσαῦτα ἀρχιτεκτονικὰ αὐτοῦ μέλη, ὥστε εἶνε δυνατὴ ἡ ἐν σχεδίῳ ἀναπαράστασις αὐτοῦ (εἰκ. 12).

Τὸ οἰκοδόμημα, ὡς νῦν σφύζεται, εἰκονίζεται ἐν πίνακι Ζ', εἰκ. 1, 2, 3, 4, καὶ πίνακι Ε', εἰκ. 4. Ὁλόκληρον ἦτο οἰκοδομημένον ἐκ πώρου λίθου· σύγκειται δὲ ἐκ δύο

κατὰ μῆκος στοῶν, κεκλεισμένων κατὰ τὴν ἀρκτικήν πλευρὰν διὰ τοίχου καὶ ἀνοιχτῶν κατὰ τὴν μεσημβρινὴν διὰ κίωνων. Τούτων ἡ μὲν πρώτη (πίν. Ε', εἰκ. 1, Α), ἡ παρὰ τὸν ναὸν τοῦ Ἀσκληπιοῦ, ἦτο μονόροφος, ἡ δὲ δευτέρα (πίν. Ε', εἰκ. 1, Β), ἡ τὴν πρώτην κατὰ τὴν πρὸς δυσμὰς διεύθυνσιν συνεχίζουσα, ἦτο διώροφος.

Ἡ μονόροφος στοὰ εἶχε κατὰ τὴν μεσημβρινὴν πλευρὰν 16 ἰωνικοὺς κίονας. Τῶν κίωνων δὲ τούτων τοῦ πρώτου πρὸς ἀνατολὰς σφύζεται ἡ βάσις, ἐφ' ἧς ἐπεκάθητο ἡ σπεῖρα τοῦ κίονος, λίθος δηλ. τετράγωνος, κατὰ χώραν κείμενος, ἔχων ἐν τῷ μέσῳ τετραγωνικὴν ὀπήν (πίν. Ε', εἰκ. 4, Α), δι' ἧς γνωστὸν γίνεται ὅτι ἐπ' αὐτοῦ ἐπεκάθητο κίων. Δι' ἐτέρας δὲ σειρᾶς ἐξ ἑπτὰ ἰωνικῶν ὡσαύτως κίωνων τοποθετημένων ἐν τῷ ἐσωτερικῷ, κατὰ μῆκος τοῦ οἰκοδομήματος, ὑπεστηρίζετο ἡ στέγη καὶ διηρεῖτο τὸ οἰκοδόμημα εἰς δύο κατὰ μῆκος τμήματα. Θὰ ἦτο δὲ δυνατόν νὰ νομίσῃ τις, ὅτι ὁ μεταξὺ τῶν κίωνων χώρος ἦτο κεκλεισμένος διὰ τοίχου, διότι βαθύτατα εἶνε τὰ μεταξὺ τῶν κίωνων τούτων θεμέλια (εἰκ. 13), ἅτινα εὐλόγως ἐδύναντο νὰ ἐκληφθῶσιν ὡς θεμέλια τοίχου· ἀλλ' ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει δὲν θὰ ὑπῆρχον κίονες ἐνταῦθα, ἀλλ' ἡμικίονες· ἐν τῇ ἀνασκαφῇ ὅμως τοῦ οἰκοδομήματος δὲν εὐρέθησαν ἡμικίονες· εὐρέθησαν δὲ σπόνδυλοι κίωνων, οἵτινες εἰς τὴν ἐσωτερικὴν ταύτην σειρὰν φαίνεται ὅτι ἀνήκουσι. Δὲν ἐχρησίμευον ἄρα τὰ ἰσχυρὰ θεμέλια ὡς θεμέλια τοίχου, ἀλλ' ἔδαινον μόνον μέχρι τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους, ἦσαν δηλ. ἀναλήμματα κατασκευασθέντα, ἵνα ὑποβαστάζωσι τὰ χώματα τῶν πρὸς κατασκευὴν τοῦ προκειμένου οἰκοδομήματος γενομένων μεγάλων ἐπιχώσεων κατὰ τὴν πρὸς βορρᾶν διεύθυνσιν.

Ἐντὸς τῆς μονορόφου ταύτης στοᾶς, ἐν τῇ νοτιοανατολικῇ αὐτῆς γωνίᾳ, ὑπάρχει ἀρχαῖον φρέαρ (εἰκ. 14, 15)

βάθους 17 περίπου μέτρων, οὕτινος τὸ μὲν κατώτερον μέρος εἶνε λελαξευμένον ἐν τῷ βράχῳ, τὸ δὲ ἀνώτερον εἶνε ὠκοδομημένον ἐκ πώρων λίθων κατὰ τὸ ἰσοδομικὸν σύστημα. Τὸ φρέαρ τοῦτο ἔχει ἄφθονον δι' ὅλου τοῦ ἔτους ὕδωρ, ὅπερ ἐνίοτε ἀνέρχεται εἰς ὕψος 10 περίπου μέτρων. Ὅτε δὲ ἀπεκάλυψα αὐτό, ἐν ἔτει 1883, ἦτο κεκλεισμένον διὰ δύο μεγάλων πλακῶν (ἡμιεκκλεισμένον διὰ τῆς ἐτέρας τῶν πλακῶν τούτων βλέπει τις αὐτὸ ἐν πίν. Ζ', εἰκ. 4).

Ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ οἰκοδομήματος, παρὰ τὸν ἀνατολικὸν τοῖχον, εὔρον τὰς περιφήμους ἐπιγραφὰς τῶν ἱαμάτων, αἵτινες κατέκειντο ἐκεῖ τεθραυσμέναι εἰς τεμάχια ὡς εἶνε δεδηλωμένον ἐν εἰκόνι 14, Α. Ὁ τόπος δὲ καὶ ὁ τρόπος τῆς εὐρέσεως δεικνύει, ὅτι αἱ ἐπιγραφαὶ αὗται ἐκεῖ που ἦσαν ἰδρυμέναι. Παρὰ τὸν χώρον δὲ, ἔνθα εὐρέθησαν αὗται, κεῖνται ἐπὶ τοῦ τοίχου βάσεις τινὲς ἐπιγραφῶν, ἃς βλέπει τις ἐν εἰκόνι 14, (ἴδε καὶ πίν. Ε' εἰκ. 4 καὶ Ζ' εἰκ. 4), αἵτινες ὅμως, καθ' ἃ φρονῶ νῦν, δὲν κεῖνται κατὰ χώραν, ὡς εἶχον πιστεῦσαι ἄλλοτε. Κατὰ τοὺς ἐσχάτους ῥωμαϊκοὺς ἢ κατὰ τοὺς ἐπακολουθήσαντας βυζαντινοὺς χρόνους, κατεστραμμένου ὄντος τοῦ Ἀδάτου, μέγα κτίσμα εἶχεν ἀνεγερθῆ ἐκεῖ, δι' ἀρχαίων ὑλικῶν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, ἀπὸ τοῦ ἀνατολικοῦ τοίχου τοῦ Ἀδάτου πρὸς ἀνατολὰς καὶ πρὸς βορρᾶν ἐκτεινόμενον· τότε, ἀνεγερθέντος τοῦ μνημονευθέντος τοίχου, ἐχρησίμευσαν ὡς ὑλικόν, καθ' ἃ φαίνεται, αἱ περὶ ὧν ὁ λόγος βάσεις ἐπιγραφῶν τοποθετηθεῖσαι κατὰ γραμμὴν οὕτως ὥστε νὰ εἶνε δυνατόν νὰ πιστεῦσῃ τις σήμερον, ὅτι αὗται κεῖνται κατὰ χώραν.

Ἐμπροσθεν δὲ τῆς νοτίας πλευρᾶς τῆς στοᾶς κεῖται κατὰ χώραν ὑπόθεμα ἐπιμήκους βάθρου ὅπερ καὶ οἱ Defrasse-Lechat: (*Épidaure*, σ. 133) καὶ ἐγὼ (*Ἱερὸν τοῦ Ἀσκληπιοῦ*, σ. 127) ἐξελάβομεν ὡς ὑπόθεμα βωμοῦ. Παρὰ

τὸ ὑπόθεμα δὲ τοῦτο ἀπεκαλύφθησαν νῦν τὰ θεμέλια ἐξέδρας (πίν. Ε, εἰκ. 1), ἐξ οὗ φαίνεται ὅτι δὲν εἶνε τοῦτο ὑπόθεμα βωμοῦ, ἀλλ' ἀγαλμάτων. Βωμὸς ἐκεῖ πλησίον δὲν φαίνεται ὅτι ὑπῆρχεν, εἰμὴ μόνον ὁ πρὸς νότον τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀσκληπιοῦ, (περὶ τούτου κατὰ λάθος ἐγγραφή ἐν σελ. 59, ἐκ συγχύσεως πρὸς τὸν *θησαυρόν*, ὅτι γίνεται μνεία αὐτοῦ ἐν τῇ ἐπιγραφῇ τῆς οἰκοδομῆς τοῦ ναοῦ). Εὐνόητον δ' εἶνε ὅτι ὁ χώρος μεταξὺ τῆς στοᾶς καὶ τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀσκληπιοῦ ἦτο πλήρης ἀγαλμάτων καὶ ἀναθημάτων· τοιαῦτα ἄλλως ἀναθηματικά μνημεῖα ὑπῆρχον περὶ τὰς τέσσαρας πλευρὰς τοῦ ναοῦ ἐκτεινόμενα καὶ μέχρι τῆς θόλου τοῦ Πολυκλείτου.

Ἐν τῷ ἀρκτικῷ τοίχῳ τῆς μονορόφου ταύτης στοᾶς ὑπὸ τὸ ἔδαφος, πρὸς τὸ δυτικὸν μέρος, ὑπάρχει ἀνοιχτὴ θύρα ὑπογείου διαδρόμου ἔχοντος ἱκανὸν ὕψος καὶ πλάτος, ὥστε εὐχερῶς νὰ διέρχεται δι' αὐτοῦ ἄνθρωπος (πίν. Ζ' εἰκ. 6, Α). Τοῦ διαδρόμου τούτου μόνον μικρὸν μέρος κατωρθώθη νὰ καθαρισθῇ, διότι λίθοι μεγάλοι, καταπεσόντες ἐξ αὐτῶν τῶν τοιχωμάτων τοῦ διαδρόμου, κωλύουσι τὴν περαιτέρω πρόοδον τῆς ἐργασίας τῆς ἐκκαθαρίσεως. Ἄγνωστον δὲ εἰς τί ἐχρησίμευεν οὗτος· μή τις ὁμῶς νομίσῃ ὅτι εἶνε ὑπόνομος ἢ ὑδραγωγεῖον, διότι οὔτε τὰ τοιχώματα, οὔτε τὸ ἔδαφος εἶνε κεκαλυμμένον δι' ἐπιχρίσματός τινος. Ἐν εἰκόνι 6 τοῦ πίνακος Ζ', ἐν ᾗ εἰκονίζεται μέρος τοῦ βορείου τοίχου τοῦ οἰκοδομήματος καὶ ἡ μνημονευθεῖσα θύρα ὑπογείου διαδρόμου, βλέπομεν ἐπὶ τοῦ τοίχου τούτου προσερεϊδόμενα τείχη μεταγενεστέρου οἰκοδομήματος· καὶ ἐν τούτῳ ὑπῆρχεν ὡσαύτως ὑπόγειος διάδρομος, οὗ βλέπομεν τὴν εἴσοδον ἐν τῇ αὐτῇ εἰκόνι.

Ἡ μονόροφος αὕτη στοὰ κεῖται ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ὄροπεδίου, ἐφ' οὗ ὁ ναὸς τοῦ Ἀσκληπιοῦ καὶ ἡ θόλος τοῦ Πολυκλείτου, ὡκοδομήθη· δέ, ὡς φαίνεται, κατὰ τὴν Δ'

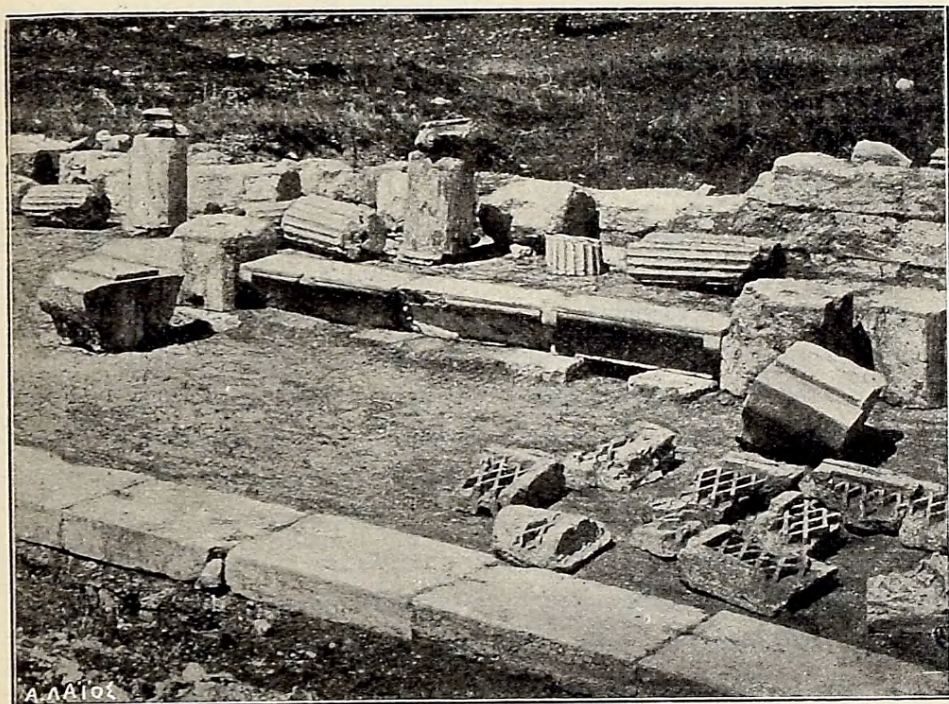
ἐκατονταετηρίδα π. Χ., μετὰ τὴν οἰκοδομὴν τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀσκληπιοῦ. Τότε θὰ εἶχε περίπου τὴν ἐν εἰκόνι 16 μορφὴν. Ἀλλ' ἐν τοῖς ὕστερον χρόνοις οἱ Ἐπιδαῦριοι ἠθέλησαν νὰ ἐπαυξήσωσι τὸ οἰκοδόμημα τοῦτο ἐπεκτείνοντες αὐτὸ κατὰ τὴν πρὸς νότον διεύθυνσιν· ἐπειδὴ ὁμως τὸ ἐκεῖ ἐπίπεδον ἦτο κατώτερον, ἐξ ἀνάγκης κατεσκευάσαν διώροφον στοάν. Προκειμένου δηλ. ἡ νέα στοὰ νὰ ἀποτελέσῃ συνέχειαν τῆς παλαιᾶς, τῆς μονορόφου, ἐδέησε νὰ κατασκευασθῇ καὶ κάτω ὄροφος, ὅπως διὰ τούτου ὑψωθῇ τὸ δάπεδον τῆς ἄνω ὀρόφου οὕτως, ὥστε νὰ εὐρίσκηται τοῦτο ἐν τῷ αὐτῷ ἐπιπέδῳ, ἐν ᾧ καὶ τὸ δάπεδον τῆς μονορόφου στοᾶς. Διὰ τοῦτο οἱ δύο ὀροφοὶ δὲν εἶχον τὸ αὐτὸ ὕψος (πίν. Ζ', εἰκ. 5). Ὁ ἄνω ὀροφος εἶχεν ὕψος 5,25 μ., ὕψος δηλ. ἀνάλογον, τὸ αὐτὸ ὕψος ὃ θὰ εἶχε καὶ ἡ μονόροφος στοὰ, ὁ κάτω ὁμως εἶχεν ὕψος μόνον 3,48 μ., ὕψος δηλ. σχετικῶς μικρόν· δὲν ἦτο ὁμως δυνατόν ἄλλως γενέσθαι, διότι τοσαύτη μόνον ἦτο ἡ καθ' ὕψος ἀπόστασις τοῦ κάτω ἀπὸ τοῦ ἄνω ἐπιπέδου.

Σὺν τῇ οἰκοδομῇ τῆς διωρόφου στοᾶς κατεσκευάσθη παρ' αὐτὴν καὶ λιθίνη κλίμαξ ἐκ 18 βαθμίδων, ὧν σφύζονται νῦν 14, δι' ἧς ἀπὸ τοῦ κατωτέρου ἐπιπέδου ἀνήρχετό τις εἰς τὸ ἀνώτερον (ἶδε τμῆμα τῆς κλίμακος ἐν πίν. Ζ', εἰκ. 3). Ἐν τῷ δυτικῷ δὲ τοίχῳ τῆς μονορόφου στοᾶς θὰ ἠνεώχθη θύρα (πίν. Ε', εἰκ. 1), δι' ἧς ἀπὸ τῆς μονορόφου θὰ εἰσῆρχετό τις εἰς τὸν ἄνω ὀροφον τῆς διωρόφου στοᾶς.

Ὁ κάτω ὀροφος (πίν. Ε', εἰκ. 2, Β') δὲν ἦτο ἀνοικτὸς κατὰ τὴν νοτίαν πλευράν, ἀλλ' εἶχεν ἐνταῦθα τοῖχον κοσμούμενον διὰ 13 παραστάδων (οἶονεῖ τετραγωνικῶν ἡμικιόνων) δωρικοῦ ρυθμοῦ, ἐχουσῶν μονόλιθον τὸ ἐπίκρανον μετὰ τοῦ θριγκοῦ συνισταμένου μόνον εἰς ἀπλοῦν γείσωμα (πίν. Ε', εἰκ. 3). Τὸ γείσωμα τοῦτο ἐσωτερικῶς ἔχει ἐντομήν, ἐφ' ἧς θὰ ἐπεκάλητο κατὰ μῆκος παχεῖα δο-

κός, τὸ ὑποδόκιον, ὡς θὰ ἴδωμεν κατωτέρω. Ὁ τοῖχος φαίνεται ὅτι δὲν θὰ εἶχε μίαν μόνον θύραν, διότι εὐνόητον εἶνε ὅτι αὕτη θὰ ὑπῆρχεν ἐν τῷ κέντρῳ τοῦ τοίχου, ἐνταῦθα ὅμως ὑπάρχει παραστάς· θὰ εἶχεν ἄρα δύο θύρας, ἀνὰ μίαν ἐν ἑκατέρῳ ἡμίσει αὐτοῦ. Διηρεῖτο δὲ ὁ περὶ οὗ ὁ λόγος ὁροφος

Εἰκὼν 18. Ἐδῶλια κατὰ τὸ μέσον τοῦ κάτω ὀρόφου τῆς διωρόφου στοᾶς

εἰς δύο κατὰ μῆκος τμήματα δι' ἑξ ὀκταγώνων κατὰ τὸ μέσον τοποθετημένων στύλων δωρικοῦ ῥυθμοῦ, οἵτινες ὑπεστήριζον τὸ ἔδαφος τοῦ ἄνω ὀρόφου. Ἐν εἰκόνι 19, Α, εἰκονίζεται τὸ ἐπίκρανον τῶν στύλων τούτων. Τοιαῦτα δὲ πολλὰ ἐν ταῖς ἀνασκαφαῖς εὑρεθέντα ἐπίκρανα καὶ σπονδύλους αὐτῶν βλέπει τις ἐν πίνακι Ζ' εἰκ. 1, 2 καὶ 3. Μεταξὺ τῶν

δύο κατὰ τὸ μέτον στύλων, (τοῦ τρίτου καὶ τετάρτου ἀπ' ἀνατολῶν) ὑπῆρχον λίθινα ἐδῶλια, ἅτινα σφίζονται νῦν κατὰ χώραν (εἰκ. 18). Ταῦτα δέ, ἵνα μὴ ἐκτοπιζῶνται εὐκόλως, εἶνε συνδεδεμένα μετὰ τῶν κατωτάτων σπονδύλων τῶν στύλων διὰ σιδηρῶν γόμφων. Ἐδῶλια δὲ μεταξὺ τῶν λοιπῶν στύλων δὲν ὑπῆρχον, ὑπῆρχον ἕμως ἄλλα παρὰ τὸν ἀνατολικὸν καὶ τὸν δυτικὸν τοῖχον, ὧν σφίζονται νῦν τὰ ὑποθέματα, λίθοι δηλ. ἐμπεπηγμένοι ἐν τῷ ἐδάφει ἐφ' ὧν ἐπεκάθηντο οἱ πόδες τῶν ἐδωλίων. Τούτων τῶν λίθων τοὺς παρὰ τὸ ἀνατολικὸν τεῖχος βλέπει τις ἐν πίνακι Ζ', εἰκ. 3.

Ὁ ἄνω ὄροφος (πίν. Ε', εἰκ. 1, Β) εἶχε κατὰ τὴν νοτίαν πλευράν 13 ἰωνικοὺς κίονας ἀνταποκρινομένους εἰς τοὺς ὑπ' αὐτοὺς τετραγωνικοὺς ἡμικίονας τοῦ τοίχου τοῦ κάτω ὀρόφου. Ἕτεροι δὲ ἐξ ἰωνικοὶ κίονες στηριζόμενοι ἐπὶ τῶν ἐξ ὀκταγώνων στύλων τοῦ κάτω ὀρόφου ἐχώριζον καὶ τὸν ἄνω τοῦτον ὄροφον εἰς δύο κατὰ μῆκος τμήματα καὶ ὑπεβιάσταζον τὴν στέγην αὐτοῦ. Οἱ δεκατρεῖς τῆς νοτίου πλευρᾶς κίονες ἦσαν κεκλεισμένοι μέχρι τοῦ $\frac{1}{3}$ τοῦ ὕψους αὐτῶν διὰ πωρίνου κιγκλιδομόρφου διαφράγματος (εἰκ. 21. Πρβ. καὶ εἰκ. 12), δι' οὗ ἐσχηματίζετο ἐνταῦθα οἶονεὶ θωρακεῖόν τι ἀναγκαῖον πάντως, ἵνα μὴ τις διατρέχῃ κίνδυνον καταπτώσεως ἀπὸ τοῦ ὑψηλοῦ ἐκείνου μέρους. Τοῦ πωρίνου τούτου διαφράγματος ἔχουσιν εὐρεθῇ πλεῖστα τεμάχια, ἃ βλέπει τις ἐν πίνακι Ζ', εἰκ. 1, Κ, καὶ ἐν μεγαλητέρῳ μεγέθει ἐν τῷ αὐτῷ πίνακι, εἰκ. 3. Κατωτέρῳ θὰ ἴδωμεν, ὅτι διάφραγμα ξύλινον, ὡς φαίνεται, θὰ εἶχον καὶ οἱ ἐσωτερικοὶ κίονες.

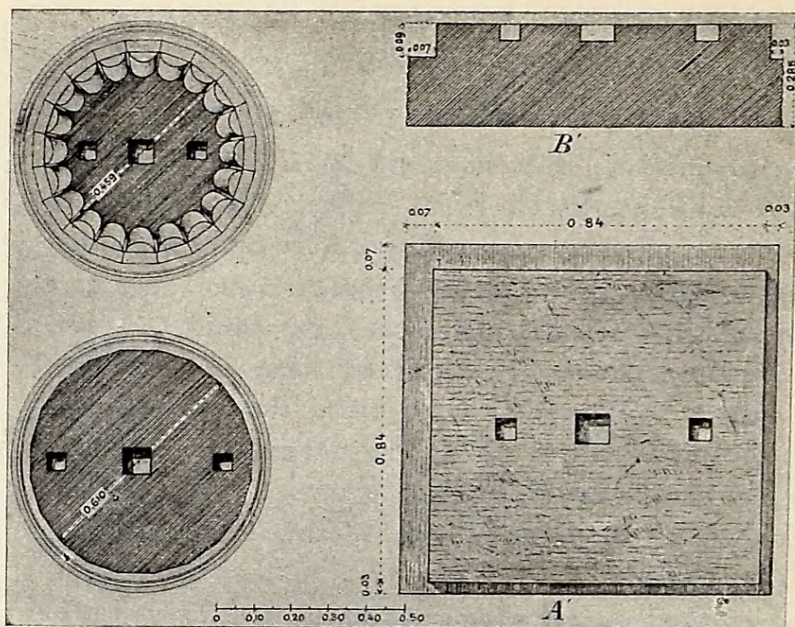
Πρὸς συμπλήρωσιν τῆς περιγραφῆς τῆς διωρόφου ταύτης στοᾶς ὑπολείπεται νὰ ἐξετάσωμεν πῶς ἦτο κατεσκευασμένον τὸ δάπεδον τοῦ ἄνω ὀρόφου. Τούτου τὰ ἐν τοῖς *Πρακτικοῖς* τοῦ 1884 πίν. Γ', εἰκ. 4, καὶ τὰ ἐν *Épidaure* τῶν Defrasse-Lechat σ. 135, δημοσιευμένα σχέδια δὲν

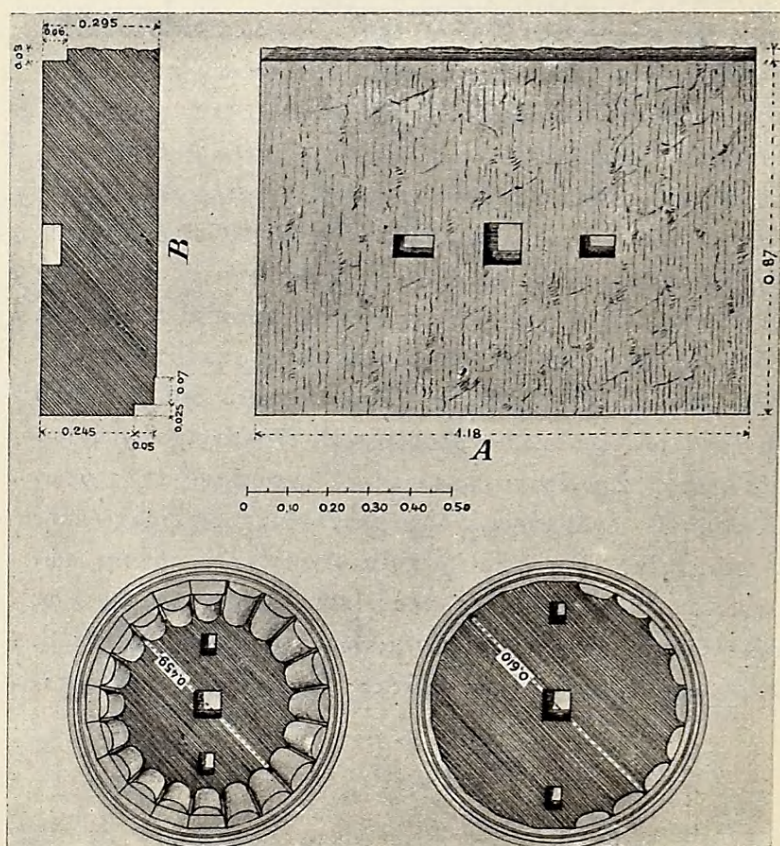
παρέχουσιν ἀκριβῆ ἔννοιαν. Ἐν τῷ μεγάλῳ ἐκείνῳ ὄγκῳ τῶν ἀνακαλυφθέντων λίθων φαίνεται ὅτι διέφυγον τὴν προσοχὴν τῶν συνταξάντων τὰ σχέδια ἐκεῖνα λίθοι μεγάλης σπουδαιότητος, παρέχοντες ἡμῖν ἅπαντα τὰ συστατικὰ ἀναπαραστάσεως τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος δαπέδου. Τούτους τοὺς λίθους διακρίνας καὶ ἐξετάσας ἀναπαριστῶ τὸ ἐδάφος ἐν τῇ ἐν τῷ πίνακι Ζ' εἰκ. 5 τομῇ, οἷον προφανῶς ἦτο. Ἵνα δὲ καταστήσω μᾶλλον καταληπτὸν τὸν τρόπον τῆς κατασκευῆς τοῦ ἐδάφους τούτου καὶ δείξω ἐναργῶς τὰ συστατικὰ αὐτοῦ μέρη, δημοσιεύω καὶ τὸ ἐν πίνακι Ε', εἰκ. 5, σχέδιον.

Τὸ κύριον μέσον πρὸς ἐξακρίβωσιν τῶν πραγμάτων παρέχει ἡμῖν λίθος, οἷος ὁ ἐν εἰκόνι 17, Β. Τοιοῦτοι τὸ σχῆμα λίθοι ἔχουσιν εὐρεθῇ τρεῖς ἐν ταῖς ἀνασκαφαῖς. Ἐκ τοῦ σχήματος δὲ καὶ ἐκ τῶν διαστάσεων δῆλον γίνεται ὅτι ἔκειτο ἀνὰ εἰς αὐτῶν ἐπὶ τοῦ ἐπικράνου τῶν ὑποβασταζόντων τὸ περὶ οὗ πρόκειται δάπεδον ὀκταγώνων στύλων τοῦ κάτω ὀρόφου. Ἐν πίνακι Ζ', εἰκ. 2, Α, βλέπει τις τοιοῦτον λίθον τοποθετημένον ὑπ' ἐμοῦ ἐπὶ τοῦ ἐπικράνου, τοποθετημένον δηλ. ὡς εἶχεν ἀρχικῶς. Ἀπασαὶ δὲ αἱ ἐπιφάνειαι καὶ τῶν τριῶν τούτων λίθων εἶνε ὁμοιομόρφως ὁμαλαί, οὐχὶ ὅμως πρεπόντως λεῖται, οὐδ' ἔχουσι σημεῖόν τι δηλοῦν ὅτι παρ' αὐτοῖς ἔκειτο ἄλλος τις λίθος· φαίνεται ἄρα καὶ ἐκ τούτου ὅτι οὗτοι δὲν ἦσαν ὀρατοί, ἀλλὰ περιεκαλύπτοντο ὑπὸ ξύλων καὶ ἀπετέλουν τὸν σύνδεσμον μεταξὺ τοῦ ἐπικράνου τῶν στύλων τοῦ κάτω ὀρόφου καὶ τῶν ἀντιστοιχούντων κιόνων τοῦ ἄνω ὀρόφου· δὲν ἐπεκάθηντο ὅμως ἐπὶ τούτων ἀμέσως οἱ κίονες οὗτοι, ἀλλὰ μεσολαβούσης τετραγωνικῆς πλάκῃς (εἰκ. 19), ἥτις ἐχρησίμευεν ὡς στυλοβάτης τῶν κιόνων. Ἄλλη ἀνάλογος πλάξ (εἰκ. 20) ἐχρησίμευεν ὡς στυλοβάτης τῶν ἐξωτερικῶν κιόνων. (Ἐν πίνακι Ζ', εἰκ. 2, διακρίνει τις τὰς πλάκας ταύτας· πλησίον τῶν τριῶν ὀκτα-

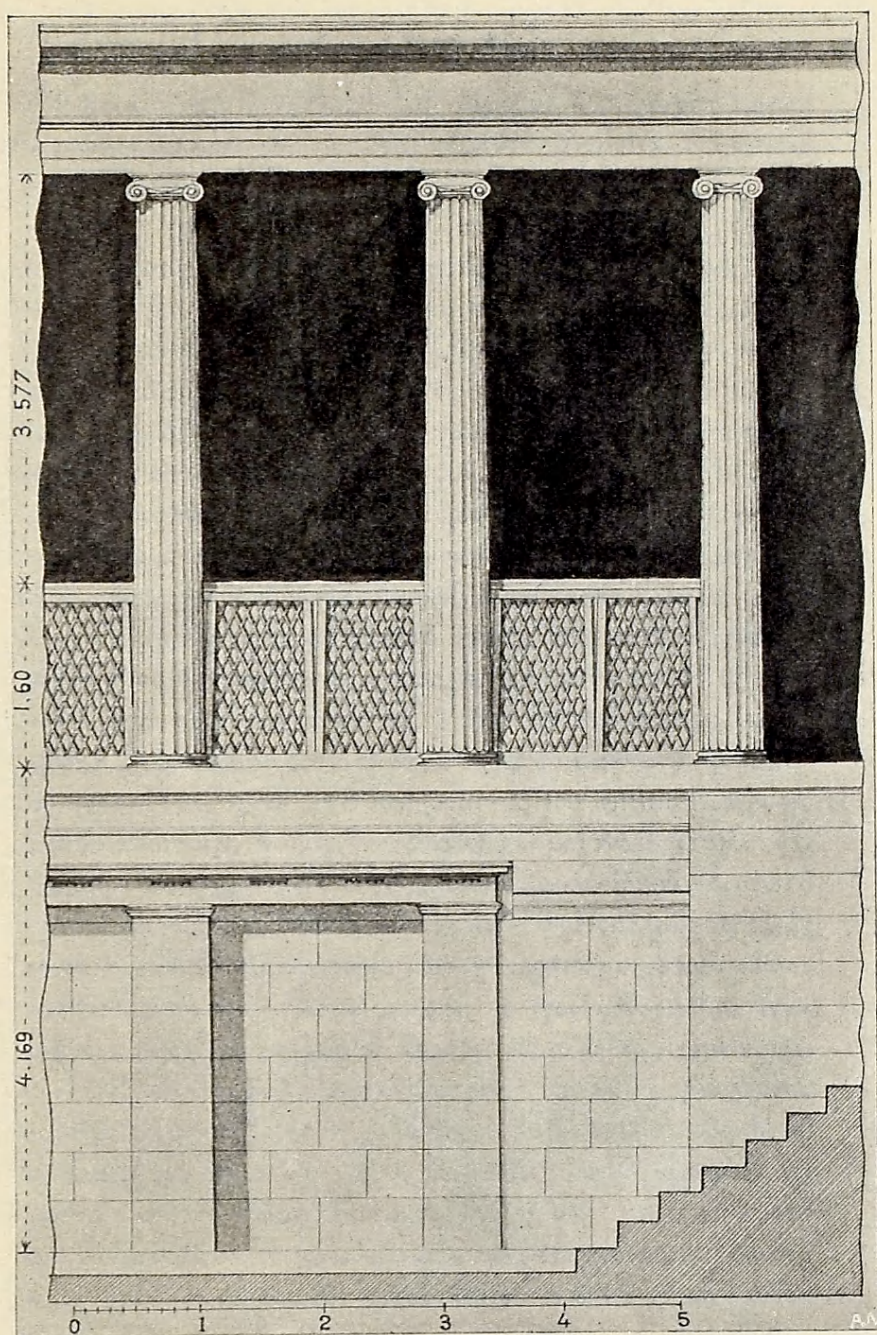

Εἰκὼν 19. Ὑπόθεμα καὶ τομὴ τῶν ἐσωτερικῶν κιόνων.
Α, ὑπόθεμα. Β, τομὴ

Εἰκὼν 20. Ὑπόθεμα καὶ τομὴ τῶν ἐξωτερικῶν κιόνων
Α, ὑπόθεμα. Β, τομὴ

Εικ. 21. Ἀναπαράστασις τμήματος διωρόφου στοᾶς.
Κιγκλιδόμορφον διαχώρισμα

γώνων σπονδύλων, οὓς ἔχω τοποθετήσει ἐν τῇ οἰκείᾳ θέσει, δεξιὰ κεῖται ὁ στυλοβάτης τῶν ἐσωτερικῶν κιόνων καὶ παρ' αὐτὸν βλέπει τις κατακείμενον τὸν κάτω σπόνδυλον· ἔμπροσθεν δέ, παρὰ τὴν ἐκ λίθων σειρὰν τὴν ἀποτελοῦσαν τὴν εὐθυνητήριαν τοῦ ἐξωτερικοῦ τοίχου, βλέπει τις τὸν στυλοβάτην καὶ τὸν κάτω σπόνδυλον τῶν ἐξωτερικῶν κιόνων).

Τούτων οὕτως ἐχόντων, εὐκόλως καὶ ἀσφαλῶς δυνάμεθα νὰ ἐννοήσωμεν πῶς ἦτο κατεσκευασμένον τὸ ξύλινον δάπεδον τοῦ οἰκοδομήματος. Κατὰ μῆκος τοῦ ἐξωτερικοῦ τοίχου, ἐπὶ τῆς ἐν τῷ ἐσωτερικῷ τοῦ γεισώματος ἐντομῆς καὶ ἐκατέρωθεν τοῦ ἐπικράνου τῶν ἐν τῷ ἐσωτερικῷ ὀκταγώνων στύλων ἐπεκάθητο δοκοὶ ἀποτελοῦσαι γραμμὴν ἀπὸ τοῦ ἐνὸς ἄκρου εἰς τὸ ἕτερον βαίνουσαν (πίν. Ε' καὶ Ζ' εἰκ. 5, Α). Αἱ δοκοὶ αὗται ἀπετέλουν τὸ ὑποδοκίον, καθ' ἣν ἔχω δώσει ἐρμηνείαν εἰς τὴν λέξιν ταύτην ἀπαντῶσαν ἐν τῇ ἐπιγραφῇ τῇ ἀναγραφούσῃ τὰς δαπάνας τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀσκληπιοῦ (ἴδε Fouilles d'Épidaure, I, σ. 87). Ἐπὶ τοῦ ὑποδοκίου τούτου ἐστηρίζοντο αἱ κατ' ἀντίθετον διεύθυνσιν, κατὰ πλάτος, βαίνουσαι δοκοὶ (πίν. Ε', εἰκ. 5, Β), αἵτινες ὑπεβάσταζον τὸ ἐπ' αὐτῶν σανιδώμα (πίν. Ε', εἰκ. 5, Γ). Τοῦ σανιδώματος δὲ τούτου ὑπερεῖχον οἱ τῶν κιόνων στυλοβάται, οἵτινες κατὰ τὸ μεῖζον μέρος τοῦ πάχους αὐτῶν περιεκαλύπτοντο, ὡς φαίνεται, δι' ἐδάφους κατεσκευασμένου ἐκ χαλίκων καὶ πορσελάνης ἢ ἄλλης τινὸς συνδετικῆς ὕλης (πίν. Ε', εἰκ. 5, Δ), ἐδραζομένου ἐπὶ τοῦ σανιδώματος. Τὴν πάλαι ὑπαρξιν τοιοῦτου ἐδάφους δεικνύει ἡ ἀνώμαλος ἐπιφάνεια τῶν περὶ πλερῶν τῶν στυλοβατῶν· ἔπειτα τοιοῦτο ἔδαφος ἦτο πάντως ἀναγκαῖον, ὅπως μὴ φθείρηται τὸ ἐκ ξύλων δάπεδον διὰ τῆς εἰς αὐτὸ διεισδύσεως ὕδατος.

Τοιαύτη ἦτο ἡ κατασκευὴ τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος δαπέδου, πρωτοφανής, (πρώτην φοράν, ἐφ' ὅσον ἐγὼ γνωρίζω, μαν-

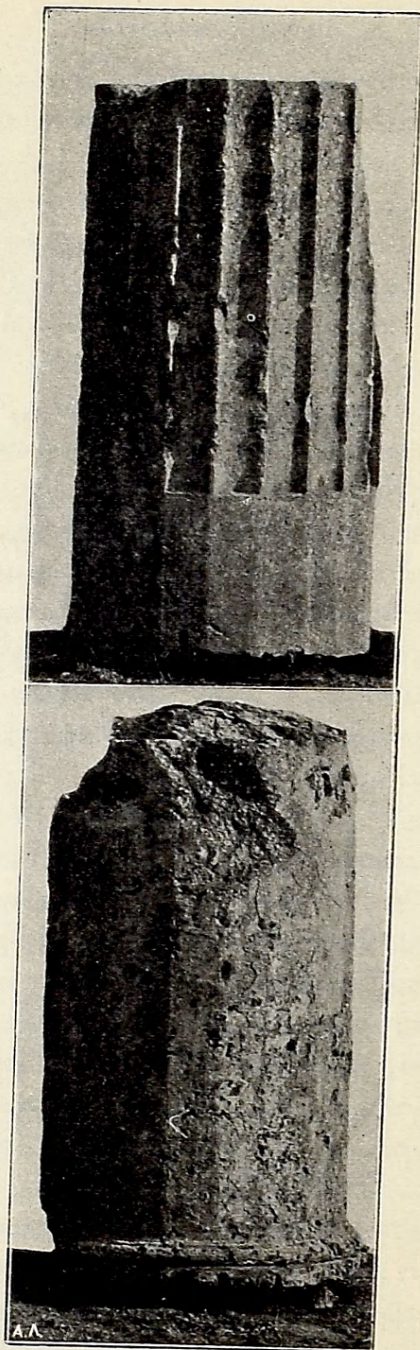
θάνομεν τὸν τρόπον τῆς κατασκευῆς τοῦ δαπέδου διωρόφου οἰκοδομήματος) καί, κατ' ἀκολουθίαν, ἱκανῶς διδακτική.

Μεταβαίνοντες νῦν εἰς τὴν ἐξέτασιν τῶν ἀρχιτεκτονικῶν μορφῶν τοῦ οἰκοδομήματος παρατηροῦμεν ἐν πρώτοις ὅτι, ἐν ᾧ ἐν ταῖς ἀνασκαφαῖς εὐρέθησαν πλεῖστοι λίθοι ἐκ τοῦ οἰκοδομήματος, πλεῖστοι σπόνδυλοι κιόνων καὶ κιονόκρανα, οὐδὲ ἐν τεμάχιον θριγκοῦ εὐρέθη. Ἐκ τούτου δυνάμεθα νὰ εἰκάσωμεν ὅτι οἱ θριγκοὶ θὰ ἦσαν ἐκ ξύλου· τοῦλάχιστον ὡς πρὸς τοὺς θριγκοὺς τῶν ἐσωτερικῶν κιόνων δυνάμεθα μετὰ βεβαιότητος νὰ ὑποστηρίξωμεν τοῦτο, ἅφ' οὗ οὗτοι ἀπέχουσιν ἀλλήλων 4,70 μ., διότι δυσχερὲς, ἂν μὴ ἀδύνατος, θὰ ἦτο ἡ ἐξόρυξις τοσοῦτον μεγάλων μονολίθων πύλων. Κιονόκρανα δὲ εὐρέθησαν, ἐν τῇ ἀνασκαφῇ τῆς διωρόφου στοᾶς ἰδίως, πολλὰ καὶ πολλοὶ σπόνδυλοι κιόνων, δι' ὧν ἐξηκριβώθη ὅτι τὸ ὕψος τῶν κιόνων ἦτο περίπου 5,18 μ. Εἶνε δὲ δυνατόν δύο καὶ πλείονες κίονες νὰ ἀνιδρυθῶσιν ὁλόκληροι.

Οἱ κίονες τῆς διωρόφου στοᾶς θὰ ἦσαν ἐντελῶς ὅμοιοι τοῖς τῆς μονορόφου, διότι ὀλίγοι τινὲς σπόνδυλοι καὶ κιονόκρανα εὐρεθέντες ἐν τῇ ἀνασκαφῇ τῆς μονορόφου εἶνε ὅμοιοι τοῖς πολλοῖς ἐν τῇ ἀνασκαφῇ τῆς διωρόφου εὐρεθείσιν. Ἐκ τούτου θὰ ἡδυνάτῃ τις νὰ εἰκάσῃ, ὅτι ἡ διώροφος στοὰ ὡκοδομήθη συγχρόνως τῇ μονορόφῳ. Τὸ πρᾶγμα ὅμως δὲν ἔχει οὕτω, διότι καὶ αἱ ἀρχιτεκτονικαὶ μορφαὶ τοῦ κάτω ὀρόφου τῆς διωρόφου στοᾶς καὶ ἰδίως ὁ τρόπος τῆς οἰκοδομῆς αὐτῆς (λίθοι ἐξήχθησαν ἐκ τοῦ δυτικοῦ τοίχου τῆς μονορόφου στοᾶς ὅπως συνδέθη μετὰ ταύτης ἡ νέα στοὰ) δεικνύουσιν ὅτι ἡ διώροφος εἶνε ὑστερωτέρα. Φαίνεται ἄρα ὅτι οἱ κίονες τῆς νέας στοᾶς κατεσκευάσθησαν κατ' ἀπομίμησιν τῶν τῆς παλαιᾶς.

Οἱ κίονες, ὡς εἶπον ἄνωτέρω, εἶχον ὕψος 5,18 μ., διέφε-

Εἰκὼν 22 Οἱ δύο κάτω σπόνδυλοι ἐσωτερικῶν κιόνων

ρον δὲ κατὰ τι οἱ ἐξωτερικοὶ τῶν ἐσωτερικῶν. Οἱ μὲν ἐξωτερικοὶ εἶχον τὰς ῥαβδώσεις ἐξεργασμένας ἀπὸ τοῦ κιονοκράνου μέχρι ὕψους 1^μ, 60 ἀπὸ τῆς βάσεως· ἀπὸ δὲ τοῦ σημείου τούτου μέχρι τῆς βάσεως, κατὰ τὴν ἔκτασιν δηλ. καθ' ἣν ὑπῆρχε τὸ λίθινον διάφραγμα, εἶχον ῥαβδώσεις μόνον κατὰ τὸ ἔμπροσθεν ἡμισυ (ἴδε δύο τομὰς ἐξωτερικοῦ κίονος, τὴν μὲν ὑπὲρ τὴν σπεῖραν, τὴν δὲ ὑπὸ τὸ κιονόκρανον, ἐν εἰκ. 20). Οἱ δὲ ἐσωτερικοὶ εἶχον τὰς ῥαβδώσεις ἐξεργασμένας καὶ οὗτοι ἀπὸ τοῦ κιονοκράνου μέχρι τοῦ αὐτοῦ ἀπὸ τῆς βάσεως ὕψους· ἀπὸ τοῦ σημείου τούτου μέχρι τῆς βάσεως οὐδεμίαν εἶχον ῥαβδῶσιν, τοῦ λίθου διηρημένου ὄντος μόνον εἰς ἰσάριθμα ταῖς ῥαβδώσεσιν ἐπίπεδα (ἴδε τομὰς ἐν εἰκόνι 19). Ἐκ τούτου φαίνεται ὅτι καὶ οἱ ἐσωτερικοὶ κίονες εἶχον διάφραγμα ἰσοῦψές τῷ τῶν ἐξωτερικῶν, ξύλινον ἴσως. Οἱ δύο κάτω σπόνδυλοι ἐσωτερικοῦ κίονος εἰκονίζονται ἐν εἰκόνι 22.

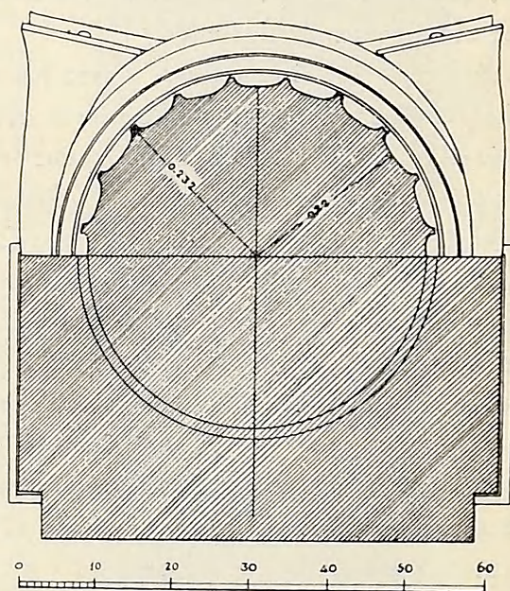
Εἵπομεν ἀνωτέρω ὅτι οἱ ἐξωτερικοὶ κίονες τοῦ ἄνω ὀρόφου τῆς διωρόφου στοᾶς εἶχον κεκλεισμένον τὸν μεταξὺ αὐτῶν χώρον μέχρι ὕψους 1^μ, 60 ἀπὸ τῆς βάσεως διὰ λιθίνου κιγκλιδομόρφου διαφράγματος· ἂν διὰ τοιούτου διαφράγματος ἐκλείοντο καὶ οἱ τῆς μονορόφου στοᾶς, δὲν γνωρίζομεν. Ὡς πρὸς δὲ τοὺς ἐσωτερικοὺς κίονας καὶ τῶν δύο στοῶν παρατηρητέον, ὅτι οὗτοι ὄχι μόνον κατὰ τὸ κάτω μέρος θὰ εἶχον διάφραγμα, ὡς εἵπομεν ἤδη, ἀλλὰ θὰ ἦσαν κεκλεισμένοι ἢ θὰ ἐκλείοντο καθ' ὥρισμένας περιπτώσεις διὰ παραπετασμάτων ἢ ἄλλου τινὸς μέσου καθ' ὅλον τὸ ὕψος αὐτῶν, ὡς μετὰ πιθανότητος δύναται τις νὰ συναγάγῃ ἀποβλέπων εἰς ὁπίας τινας, ἃς φέρουσιν οἱ κίονες οὗτοι κατὰ μῆκος μέχρι τοῦ ἀνωτάτου σπονδύλου.

Τῶν δ' ἐν τῇ ἀνασκαφῇ τοῦ οἰκοδομήματος εὐρεθέντων κιονοκράνων τὸ ἐν εἰκόνι 23 εἶνε προφανῶς τὸ γωνιακὸν ἡμικιονόκρανον τοῦ κατὰ τὴν νοτιοδυτικὴν γωνίαν τοῦ ἄνω

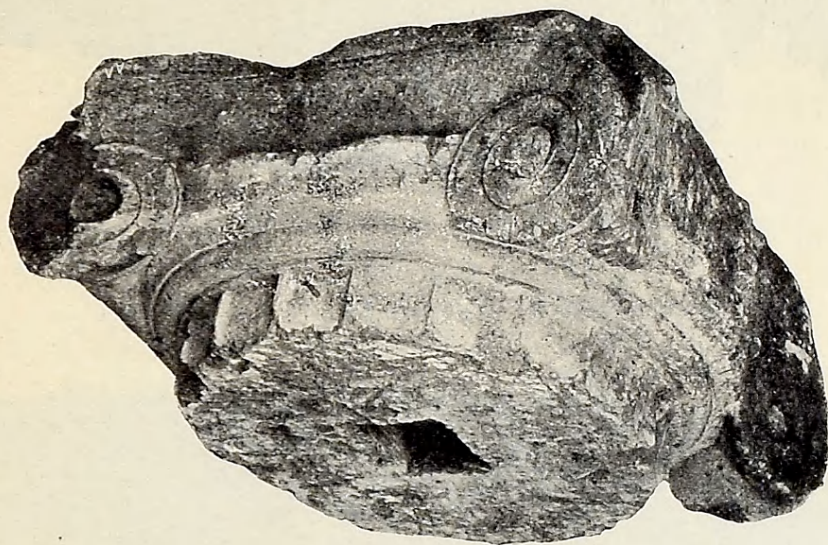
Εἰκὼν 23. Γωνιαῖον ἡμικιονόκρανον

Εἰκ. 24. Κάτοψις τῆς ἄνω ἐπιφανείας τοῦ γωνιαίου κιονοκράνου

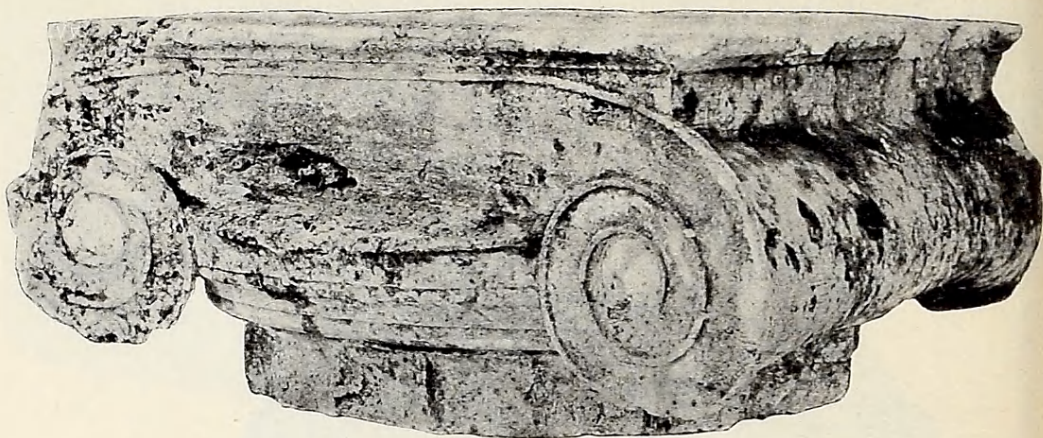
ὀρόφου τῆς διωρόφου στοᾶς ἡμικίονος. Τούτου ἡ ἄνω ἐπιφάνεια εἰκονίζεται ἐν τῷ ὑπ' ἀρ. 24 σχεδιογράμματι. Τὸ δὲ ἐν εἰκόνι 25 κιονόκρανον, τὸ τρεῖς ὄψεις ἔχον, εἶνε, ὡς φαίνεται, τὸ κιονόκρανον τοῦ γωνιαίου νοτιονατολικοῦ κίονος τῆς μονορόφου στοᾶς, αὐτοῦ δηλ. τοῦ κίονος οὗτινος ὁ στυλοβάτης σφύζεται καὶ νῦν κατὰ χώραν (ἴδε σ. 67 εἰκ. 14). Ἐκ τούτων εὐνόητον εἶνε ὅτι τὸ ἐν εἰκόνι 26 κιονόκρανον,

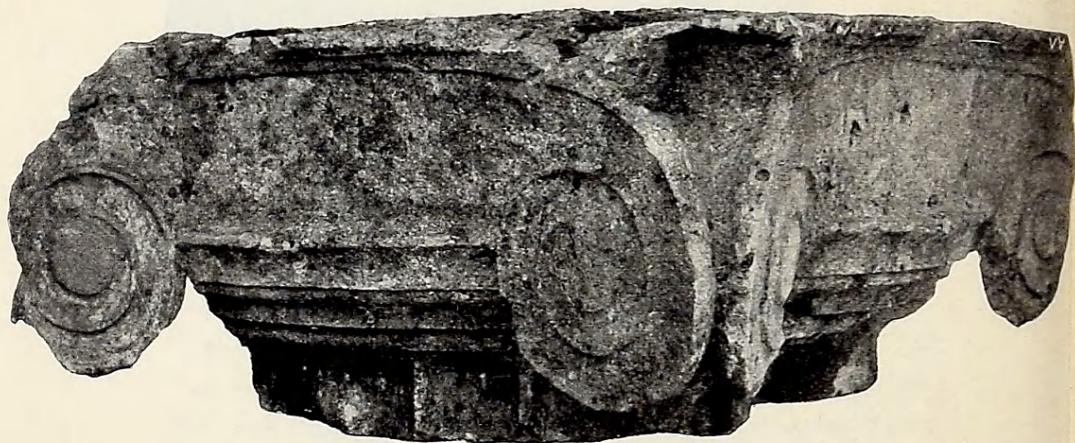
Εἰκὼν 25. Κιονόκρανον μετὰ τριῶν ὀψεων.

τὸ δύο ὄψεις ἔχον, προέρχεται ἐκ τῶν ἐξωτερικῶν κίωνων τῆς μονορόφου ἢ διωρόφου στοᾶς. Ἄλλ' ἐν τῇ ἀνασκαφῇ τῆς διωρόφου στοᾶς εὐρέθη καὶ κιονόκρανον ἔχον τέσσαρας ὄψεις (εἰκ. 27). Τοῦτο προέρχεται, ὡς φαίνεται, ἐκ τῶν ἐσωτερικῶν κίωνων τῆς στοᾶς ταύτης. Ὡς πρὸς δὲ τοὺς ἐσωτερικοὺς κίονας τῆς μονορόφου στοᾶς, παρατηρήτέον ὅτι ἐν τῇ ἀνασκαφῇ τῆς στοᾶς ταύτης δὲν εὐρέθη κιονόκρανον μετὰ τεσσάρων ὀψεων· εἶνε ἄρα πιθανὸν ὅτι οἱ

Εἰκὼν 26. Κιονόκρανον μετὰ δύο ὀψέων.

Εἰκὼν 27. Κιονόκρανον μετὰ τεσσάρων ὀψέων.

κίονες οὗτοι θὰ εἶχον κιονόκρανον μετὰ δύο ὄψεων, αἷον εἶνε τὸ ἐν εἰκ. 26.

Αἱ μορφαὶ πάντων τῶν κιονοκράνων τούτων εἶνε, ὡς βλέπει τις, αἱ αὐταί. Ἐκ τούτου ὅμως δὲν πρέπει νὰ συναγάγῃ τις ὅτι καὶ αἱ δύο στοαί, ἥ τε μονόροφος καὶ ἡ διώροφος, εἶνε σύγχρονοι, διότι λόγοι οἰκοδομητικοί, ὡς ἐν τοῖς ἔμπροσθεν εἶπον, καὶ αἱ ἀρχιτεκτονικαὶ μορφαὶ τοῦ κάτω ὀρόφου τῆς διωρόφου στοᾶς πείθουσιν, ὅτι ἡ τελευταία αὕτη εἶνε ὑστερωτέρα. Φαίνεται ἄρα ὅτι οἱ κίονες τῆς στοᾶς ταύτης κατεσκευάσθησαν κατ' ἀπομίμησιν τῶν τῆς παλαιότερας στοᾶς. Τοῦτο δὲ εἶνε εὐνόητον, διότι, ἀφ' οὗ ἡ νεωτέρα στοὰ κατεσκευάσθη οὕτως ὥστε νὰ ἀποτελέσῃ ὅλον τι οἰκοδόμημα μετὰ τῆς παλαιότερας, ἔπρεπε νὰ ἔχῃ ὅχι μόνον τοὺς κίονας ὁμοίους, ἀλλ' ὁμοίας ἐν γένει πάσας τὰς ἀρχιτεκτονικὰς μορφάς.

Τοιοῦτον εἶνε τὸ προκείμενον οἰκοδόμημα ὅπερ ἀπὸ τῆς ἀνακαλύψεως αὐτοῦ ἐξέλαβον ὡς τὸ "Αβατον, δι' οὗς ἐξέθηκα λόγους ἐν τοῖς *Πρακτικοῖς* τοῦ 1884 σ. 60 κ. ἐ. Ἡ γνώμη αὕτη καὶ τώρα φαίνεται μοι μᾶλλον πιθανὴ τῆς τοῦ Holwerda (ἴδε σ. 60) ἰσχυριζομένου ὅτι τὸ νοτιοανατολικῶς τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀσκληπιοῦ οἰκοδόμημα, τὸ κατ' ἐμὲ *ιερόν οἰκοδόμημα* (ἴδε σ. 51 κ. ἐ.), εἶνε τὸ "Αβατον.

Ἐν τούτῳ τῷ οἰκοδομήματι ἄρα κατακλινόμενοι τὴν νύκτα οἱ ἀσθενεῖς ἐθεραπεύοντο ὑπὸ τοῦ Ἀσκληπιοῦ. Δὲν πρέπει ὅμως νὰ νομίσωμεν ὅτι μόνον πρὸς τοῦτον τὸν σκοπόν, πρὸς τὰς ἐν καιρῷ νυκτὸς ἐγκοιμήσεις, ἐχρησίμευεν αὐτό. Οἱ ἀσθενεῖς, τελοῦντες ἱεροτελεστίας τινας ἐν τῷ ἱερῷ καὶ διατελοῦντες ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν καὶ ἐπίδρασιν τῶν ἱερέων κατέλυον καὶ ἐν καιρῷ ἡμέρας ἐν τῷ Ἀβάτῳ καὶ τὰς διατριβὰς ἐκεῖ ἐποιοῦντο· νυκτὸς δ' ἐπελθούσης, κατεκλίνοντο ἐν αὐτῷ, ἐν τῷ βορείῳ πιθανῶς διαμερίσματι, ὅπερ ἦτο κεκλεισμένον, ὡς φαίνεται, ἢ ἐκλείετο διὰ τῆς μεταξὺ

τῶν ἐσωτερικῶν κιόνων ἀναπετάσεως παραπετασμάτων ἢ ἄλλου τινὸς μέσου (πρβ. σ. 81). Ἀλλ' ἐγκοιμήσεις ἐγίνοντο ἐν τῷ Ἱερῷ ἀπὸ παλαιτάτων χρόνων, πρὸ τῆς Δ' ἑκατονταετηρίδος, ὅ ἐστι πρὸ τῆς κατ' ἀνώτατον ὄρον ἐποχῆς τῆς οἰκοδομῆς τῆς τοῦ φρέατος περικλειούσης μονορόφου στοᾶς. Ἐρωτᾶται ἄρα ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ἐκείνου Ἀβάτου καὶ ποῦ τοῦ ἱεροῦ ἦτο τοῦτο;

Εὐνόητον εἶνε ὅτι τὸ οἰκοδόμημα ἐκεῖνο θὰ ἦτο ταπεινόν τι κατασκευάσμα, χῶρός τις ἴσως ὑπὸ τείχους περιβαλλόμενος· εἰς τοῦτο δὲ τὸ κατασκευάσμα θὰ ἀναφέρεται τὸ κατὰ τὴν πρώτην τῶν ἐπιγραφῶν τῶν ἱαμάτων ἱαμα (ἴδε Fouilles d'Epidaure, I σ. 26 στ. 90) καθ' ὃ Αἰσχίνης τις «ἐγκεκοιμισμένων» ἤδη τῶν ἱκετῶν ἐπὶ δένδρεόν τι ἀμβάς ὑπερέκλυπε εἰς τὸ ἄβατον· καταπετῶν οὖν ἀπὸ τοῦ δένδρεος περὶ σκόλοπας τινὰς τοὺς ὀπίτλους ἀμφέπαισε· κακῶς δὲ διακείμενος καὶ τυφλὸς γεγεννημένος καθικετεύσας τὸν θεὸν ἐνεκάθευδε καὶ ὑγιὴς ἐγένετο». Τὸ ἱαμα τοῦτο θὰ ἀνεγράφη ἐπὶ τῆς στήλης τῆς Δ' ἑκατονταετηρίδος καθ' ἃ εἶχε διατηρηθῇ ὑπὸ τῆς παραδόσεως ἢ κατὰ παλαιὸν ἰδιωτικὸν ἀνάθημα ἰδρυμένον ἐν τῷ Ἱερῷ· δὲν δύναται ἄρα νὰ ἀναφέρηται εἰς τὴν μονόροφον στοᾶν τῆς Δ' ἑκατονταετηρίδος, ἀλλ' εἰς τὸ παλαιότερον Ἀβατον. Θὰ ἔκειτο δὲ τὸ παλαιὸν τοῦτο Ἀβατον ἐν τῷ αὐτῷ χώρῳ, ἐν ᾧ ἡ μονόροφος στοᾶ. Τοῦτο συνάγω φρονῶν, ὅτι τὸ Ἀβατον τοῦτο θὰ περιέκλειε τὸ ἐν τῇ μονόροφῳ στοᾷ φρέαρ. Τὸ φρέαρ δηλ. τοῦτο, οὕτως τὸ ὕδωρ θὰ ἐχρησίμευε δι' ἱεροτελεστίας σχετικὰς πρὸς τὰ γινόμενα ἱάματα, θὰ ὑπῆρχε πρὸ τῆς οἰκοδομῆς τῆς μονορόφου στοᾶς, διότι καθ' οὓς χρόνους ὠκοδομήθη ἡ στοᾶ αὕτη δὲν θὰ ἦτο ἴσως ἀνάγκη κατασκευῆς καὶ φρέατος· τότε, μετὰ τὴν οἰκοδομὴν τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀσκληπιοῦ, κατασκευασθέντων ὑδραυλικῶν ἔργων, συνήχθησαν εἰς τὸ Ἱερὸν ἱκανὰ ὕδατα ἀπὸ τῶν ὑψωμάτων τοῦ Κυνορτίου, τότε κατε-

σκευάσθη καὶ ἡ παρὰ τὸν ναὸν τοῦ Ἀσκληπιοῦ κρήνη (ἴδε σ. 46)· ἐκ ταύτης δὲ ἡ ἄλλοθεν ποθεν ἦτο δυνατόν νὰ διοχετεύηται εἰς τὸ νέον Ἀθάτον τὸ ἀναγκαιοῦν ὕδωρ, χωρὶς νὰ παραστῇ ἀνάγκη ἀνορύξεως φρέατος.

Μετὰ τὴν κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς Δ' ἐκατονταετηρίδος π. Χ. οἰκοδομὴν τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀσκληπιοῦ ἤρξατο ἡ ἀνακαίνισις τῶν ἐν τῷ ἱερῷ παλαιῶν κτισμάτων καὶ ἡ κατασκευὴ λαμπρῶν οἰκοδομημάτων· εἶνε δὲ πιθανὸν ὅτι ἐν τοῖς πρώτοις θὰ ἀνεκαίνισθη τὸ παλαιὸν ἐκεῖνο τὸ καὶ τὸ φρεαρ περιχλῆιον Ἀθάτον ἀντικατασταθὲν διὰ τῆς μονορόφου στοᾶς· ὕστερον δέ, ἐν τοῖς ρωμαϊκοῖς χρόνοις, ὡς φαίνεται, μὴ ἐπαρκούσης τῆς μονορόφου στοᾶς διὰ τὰς ἐν τῷ Ἱερῷ ἀνάγκας, προσετέθη καὶ ἡ διώροφος στοά.

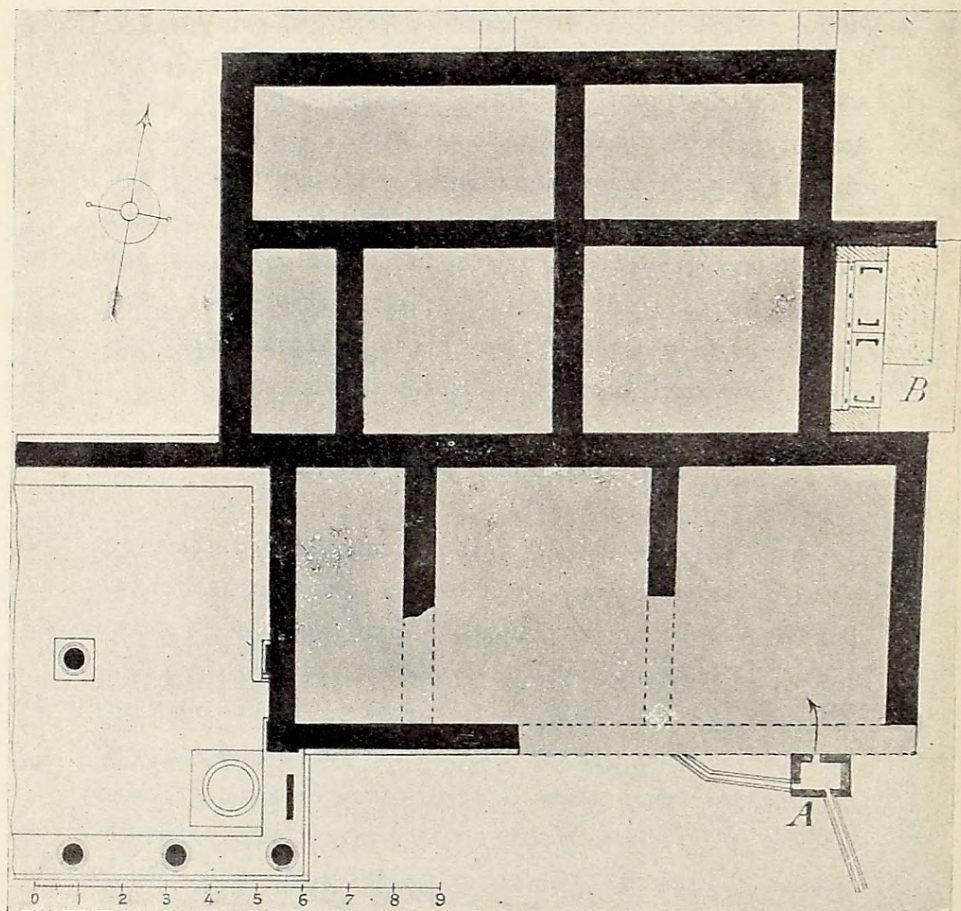
Προσάρτημα τοῦ Ἀθᾶτου

Ἀπὸ τῆς ἀνατολικῆς πλευρᾶς τοῦ Ἀθᾶτου ἐξετείνετο κατὰ βορειοανατολικὴν διεύθυνσιν οἰκοδόμημα ἐκ πολλῶν μικρῶν δωματίων συγκείμενον, ὠκοδομημένον ἐκ πώρου λίθου. Τούτου σφύζονται μόνον τὰ κατώτατα θεμέλια (εἰκ. 28), ἀποκαλυφθέντα δι' ὧν ἐνήργησα τῷ 1905 νέων ἐρευνῶν κατεδαφίσας τοὺς ἐπ' αὐτῶν ἐκτισμένους τοίχους κτίσματος, ὅπερ προήρχετο μέρος μὲν ἴσως ἐκ τῶν τελευταίων χρόνων τοῦ Ἱεροῦ, μέρος δὲ πάντως ἐκ τῶν μεσαιωνικῶν χρόνων. Σύγκειται δὲ ἐκ τριῶν παρακειμένων αἰθουσῶν, ὧν ἡ μὲν πρὸς νότον καὶ ἡ ἐν τῷ μέσῳ διαιροῦνται εἰς τρία, ἡ δὲ πρὸς βορρᾶν εἰς δύο δωματία.

Τὸ παλαιὸν τοῦτο οἰκοδόμημα ἀπετέλει ὅλον τι μετὰ τοῦ Ἀθᾶτου, ἦτο δηλ. προσάρτημα αὐτοῦ, ὡς φαίνεται· ἄγνωστον ὅμως ἂν ὠκοδομήθη συγχρόνως τῇ μονορόφῳ στοᾷ· ἐλάμβανε δὲ ὕδωρ ἐκ τῆς ἱερᾶς κρήνης ἐκρέον ἐκ τῆς παρὰ τὴν μεσημβρινὴν αὐτοῦ πλευρὰν λεκάνης. Ἐπειδὴ δὲ καὶ

τὰ δωμάτια ἐξ ὧν συνέστηκεν εἶνε σχετικῶς μικρά, εἶνε δυνατόν νὰ εἰχάσῃ τις ὅτι ἐχρησίμευεν ὡς λουτρῶν, ὅτι δηλ.

Εἰκὼν 28. Προσάρτημα τοῦ Ἀδάτου.

ἐν αὐτῷ ἐλούοντο οἱ ἀσθενεῖς πρὶν ἢ κατακλιθῶσιν ἐν τῷ Ἀδάτῳ. Εὐνόητον δ' εἶνε ὅτι τὸ λουτρὸν θὰ ᾔητο τῶν ἱεροτελεστιῶν καὶ διατυπώσεων, εἰς ἃς ὑπεβάλλοντο ὑπὸ τῶν ἱερέων οἱ ἀσθενεῖς, ὅπως παρασκευασθῶσι καὶ ὑποδε-

χθῶσι τὸν θεὸν μέλλοντα νὰ ἐμφανισθῇ αὐτοῖς τὴν νύκτα ἐν τῷ Ἀβάτῳ, ὅπως τοὺς θεραπεύσῃ. Ὅτι δὲ τοιοῦτος ἦτο ὁ προορισμὸς τοῦ οἰκοδομήματος, εἶνε δυνατόν νὰ εἰκάσῃ τις ἐκ τοῦ ὅτι παρὰ τὸ οἰκοδόμημα τοῦτο καὶ ἴσως ἐν μέρει ἐπ' αὐτοῦ ἐκτίσθη κατὰ τὴν Β' ἑκατονταετηρίδα μ. Χ. ὑπὸ τοῦ ρωμαίου συγκλητικοῦ Ἀντωνίνου οἰκοδόμημα χρησιμεῦον πρὸς λήψιν λουτρῶν, κατὰ τὰ ἀνακαλυφθέντα ἐρείπια αὐτοῦ, καὶ καλούμενον κατὰ Πausανίαν λουτρὸν Ἀσκληπιοῦ. Ἰσως ὁ Ἀντωνῖνος ἀνεκαίνισεν ἢ ἀνῴκοδόμησεν ἐν μέρει τὸ παλαιὸν ἐκεῖνο οἰκοδόμημα καὶ ἐπεξέτεινεν αὐτό. Οἰκοδόμημα δὲ καλούμενον λουτρὸν Ἀσκληπιοῦ θὰ εἶχεν ἱερὸν χαρακτῆρα, δὲν θὰ ἐδύνατο δηλ. πᾶς τις νὰ κάμνῃ χρῆσιν αὐτοῦ.

Κατὰ τοὺς ρωμαίους χρόνους προσετέθη θύρα τις κατὰ τὴν ἀνατολικὴν πλευρὰν τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος οἰκοδομήματος, ἧς σφύζεται νῦν τὸ κατώφλιον. Ἡ θύρα αὕτη ἀνῆκεν, ὡς φαίνεται, εἰς τὸ ὅλον οἰκοδόμημα τὸ ὑπὸ τοῦ Ἀντωνίου ἀνακαινισθὲν καὶ αὐξηθέν. Ἄν καὶ κατὰ τοὺς παλαιότερους χρόνους ὑπῆρχεν ἐνταῦθα θύρα, δὲν γνωρίζομεν.

Π. ΚΛΕΒΒΑΔΙΑΣ

ΕΙΚΟΝΕΣ ΕΝ ΤΩ ΚΕΙΜΕΝΩ

(Ἀνασκαφαὶ Ἐπιδαύρου)

-
Ἄρ.	1	σελ.	45	Τομή τῆς ὑδρορροῆς τῶν μικρῶν πλευρῶν τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀσκληπιοῦ
ἄρ.	2	»	48	Τομή τοῦ ὑδραγωγείου τῆς ἱερᾶς κρήνης.
ἄρ.	3	»	49	Τομή τοῦ βάθρου καὶ τοῦ σωλῆνος τοῦ ὑδραγωγείου.
ἄρ.	4	»	49	Περίρραντήριον
ἄρ.	5	»	50	Λεκάνη ἐκ πώρου λίθου.
ἄρ.	6	»	53	Ἡμικίων καὶ λίθος ἐκ τοῦ ἐσωτερικοῦ τοίχου τοῦ ἱεροῦ οἰκοδομήματος.
ἄρ.	7	»	54	Κατώφλιον ἐκ τιτανολίθου.
ἄρ.	8	»	55	Κατώφλιον μετὰ τοῦ ἐκ πώρου λίθου δαπέδου.
ἄρ.	9	»	56	Τομή τοῦ ἐξωτερικοῦ τοίχου τοῦ ἱεροῦ οἰκοδομήματος.
ἄρ.	10	»	58	Βωμός Ἀσκληπιοῦ.
ἄρ.	11	»	62	Ἴωνικόν κιονόκρανον.
ἄρ.	12	»	64	Ἀναπαράστασις τοῦ Ἀδάτου.
ἄρ.	13	»	66	Τομή τῶν θεμελίων τῆς μονορόφου στοᾶς.
ἄρ.	14	»	67	Ἀνοτολικόν μέρος τῆς μονορόφου στοᾶς καὶ ἱερὴν φρέαρ.
ἄρ.	15	»	67	Ἱερὸν φρέαρ.
ἄρ.	16	»	69	Ἀναπαράστασις τῆς μονορόφου στοᾶς.
ἄρ.	17	»	71	Ἐπίκρανον τῶν ὀκταγώνων στύλων.
ἄρ.	18	»	73	Ἐδῶλια κατὰ τὸ μέσον τοῦ κάτω ὀρόφου τῆς διωρόφου στοᾶς.
ἄρ.	19	»	76	Ὑπόθεμα καὶ τομή τῶν ἐσωτερικῶν κιόνων.
ἄρ.	20	»	76	Ὑπόθεμα καὶ τομή τῶν ἐξωτερικῶν κιόνων.
ἄρ.	21	»	77	Ἀναπαράστασις τμήματος διωρόφου στοᾶς. Κιγκλιδόμορφον διαχώρισμα.
ἄρ.	22	»	80	Οἱ δύο κάτω σπόνδυλοι ἐσωτερικῶν κιόνων.
-

Π Ι Ν Α Κ Ε Σ
(Ἀνασκαφαὶ Ἐπιδαύρου)

Πίναξ Α'. (Ναὸς τοῦ Ἀσκληπιοῦ).

- Εἰχ. 1 Θριγκὸς τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀσκληπιοῦ. Ἀνοικοδόμησις αὐτοῦ ἐν τῷ Μουσεῖῳ τῆς Ἐπιδαύρου.
Εἰχ. 2 Κίων καὶ κιονόκρανον τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀσκληπιοῦ ἐν τῷ Μουσεῖῳ τῆς Ἐπιδαύρου.

Πίναξ Β'. (Ἱερὰ Κρήνη).

- Εἰχ. 1 Βάθρον τοῦ ὡς κρήνη χρησιμεύοντος ἀγάλματος κτλ.
Εἰχ. 2 Βάθρον καὶ ὑδραγωγεῖον κτλ.

Πίναξ Γ'. (Ἱερὸν οἰκοδόμημα).

- Εἰχ. 1 Ἱερὸν οἰκοδόμημα (μέγας βωμὸς τοῦ Ἀσκληπιοῦ).

Πίναξ Δ'. (Ἱερὸν οἰκοδόμημα).

- Εἰχ. 1 Ἱερὸν οἰκοδόμημα.
Εἰχ. 2 Ἱερὸν οἰκοδόμημα. Βεριοδυτικὴ γωνία.
Εἰχ. 3 Ἱερὸν οἰκοδόμημα. Νοτιοδυτικὴ γωνία.

Πίναξ Ε'. (Ἱ. Ἀβατον).

- Εἰχ. 1 Μονόροφος στοὰ καὶ ἄνω ὄροφος διωρόφου στοᾶς.
Εἰχ. 2 Μονόροφος στοὰ καὶ κάτω ὄροφος διωρόφου στοᾶς.
Εἰχ. 3 Μονόροφος στοά.
Εἰχ. 4 Δεῖγμα κατασκευῆς τοῦ δαπέδου τῆς διωρόφου στοᾶς.

Πίναξ Ζ'. (Ἱ. Ἀβατον).

- Εἰχ. 1 Διωρόφος στοά.
Εἰχ. 2 Δυτικὸν μέρος τῆς διωρόφου στοᾶς.
Εἰχ. 3 Ἀρκτικὸν μέρος τῆς διωρόφου στοᾶς.
Εἰχ. 4 Ἀνατολικὸν μέρος τῆς μονορόφου στοᾶς.
Εἰχ. 5 Τομὴ τῆς διωρόφου στοᾶς.
Εἰχ. 6 Ἀρκτικὸν τεῖχος τῆς μονορόφου στοᾶς.
-

ΠΙΝΑΞ

ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Εὐεργέται τῆς Ἑταιρείας	Σελ.	3
Διοικητικόν Συμβούλιον τῆς Ἑταιρείας	»	5
Ἐπιτίμιοι Ἑταῖροι	»	7
Τακτικοὶ Ἑταῖροι	»	9
Ἐκθεσις τῶν πεπραγμένων τῆς Ἑταιρείας	»	13
Ἀνασκαφαὶ ἐν Ἐπιδαύρῳ	»	24, 43
» ἐν Ἀμφιαρείῳ	»	24
» ἐν Βόλῳ	»	25
Ἔργασίαι πρὸς ἀνέγερσιν τοῦ ἐν Φιγαλίᾳ Ναοῦ τοῦ Ἀπόλλωνος	»	21
Οἰκοδομὴ Μουσείων ἐν ταῖς ἐπαρχίαις	»	22, 23
» Νέας πτέρυγος τοῦ ἐν Ἀθήναις Ἐθνικοῦ Ἀρχαιολο- γικοῦ Μουσείου	»	25

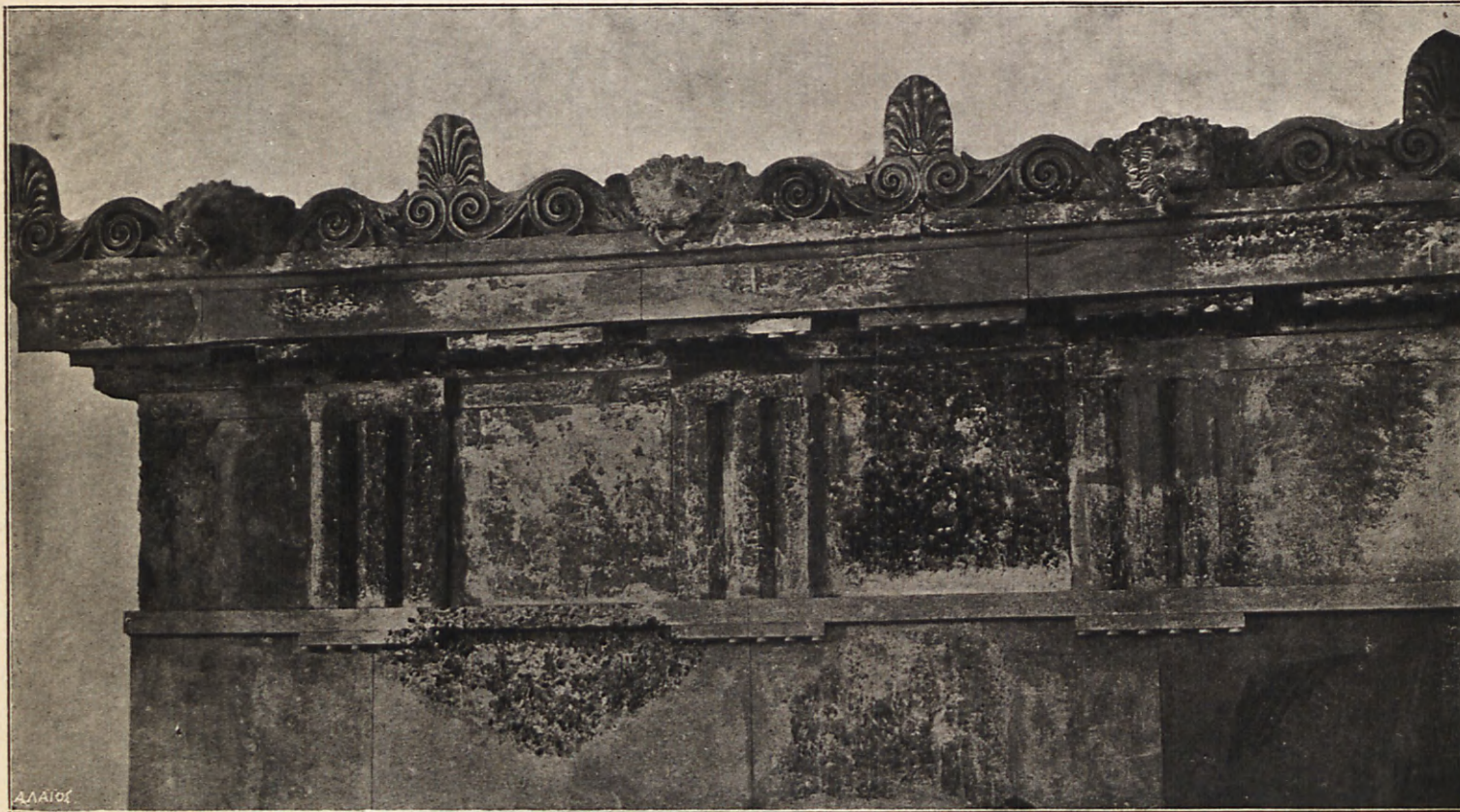

Εἰσφορά ὑπὲρ τοῦ Διεθνoῦς Ἀρχαιολογικοῦ Συνεδρίου . . .	Σελ. 25
Συνελεύσεις Ἑταίρων	» 26
Ἐκθέσεις τῆς ἐξελεγκτικῆς Ἐπιτροπῆς	» 29
Δημοσιεύματα τῆς Ἑταιρείας	» 25, 33
Ἐκθέσεις περὶ τῶν ἀνασκαφῶν καὶ ἐργασιῶν τῆς Ἑταιρείας . . .	» 40

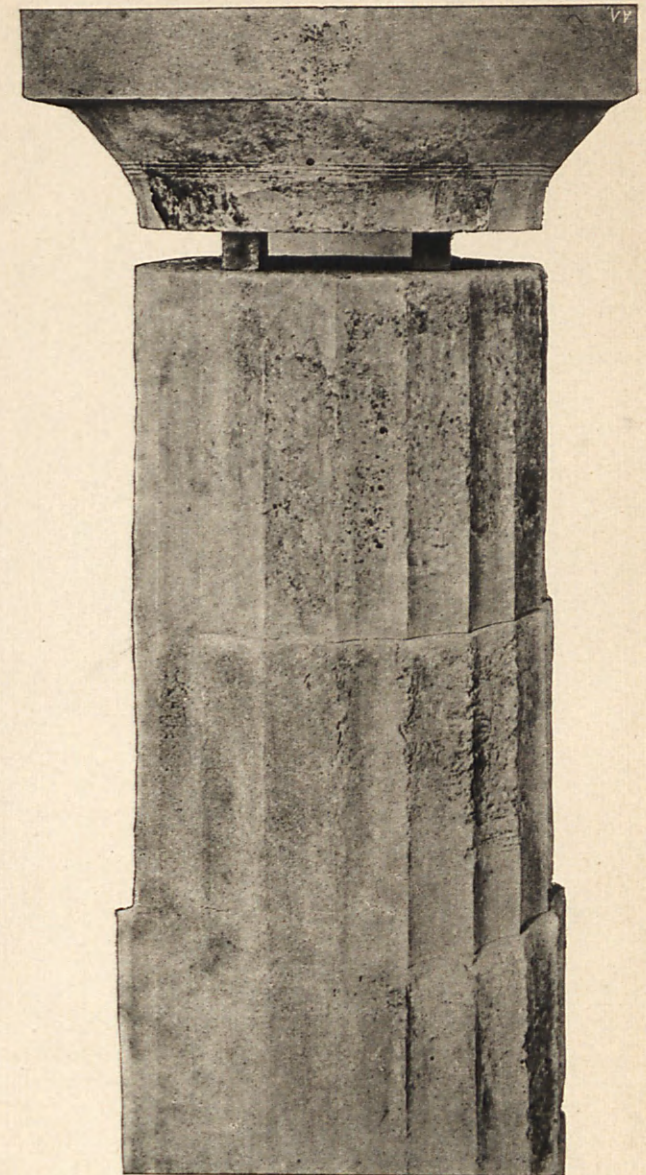
Προσάρτημα πρακτικῶν

Ἀπολογισμὸς τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων τῆς χρήσεως 1905 . . .	Σελ. II
Ἀναλυτικὸς ἀπολογισμὸς τῶν ἐσόδων	» IV
» » τῶν ἐξόδων	» V
Εἰδικὸς ἀπολογισμὸς τοῦ Λαχείου	» XIV
Κίνησις τοῦ ταμείου κατὰ τὸ ἔτος 1905	» XV
Ἀνάλυσις τῆς μερίδος «Ἐσοδα καὶ ἔξοδα»	» XVI
Γενικὸς ἰσολογισμὸς τῆς χρήσεως 1905	» XVIII
Γενικὴ ληψοδοσία τοῦ ἔτους 1905	» XX
Ἀνάλυσις τῶν γενικῶν λογαριασμῶν	» XXI
Πίναξ ἐμφαίνων τὴν περιουσίαν τῆς Ἑταιρείας	» XXIV

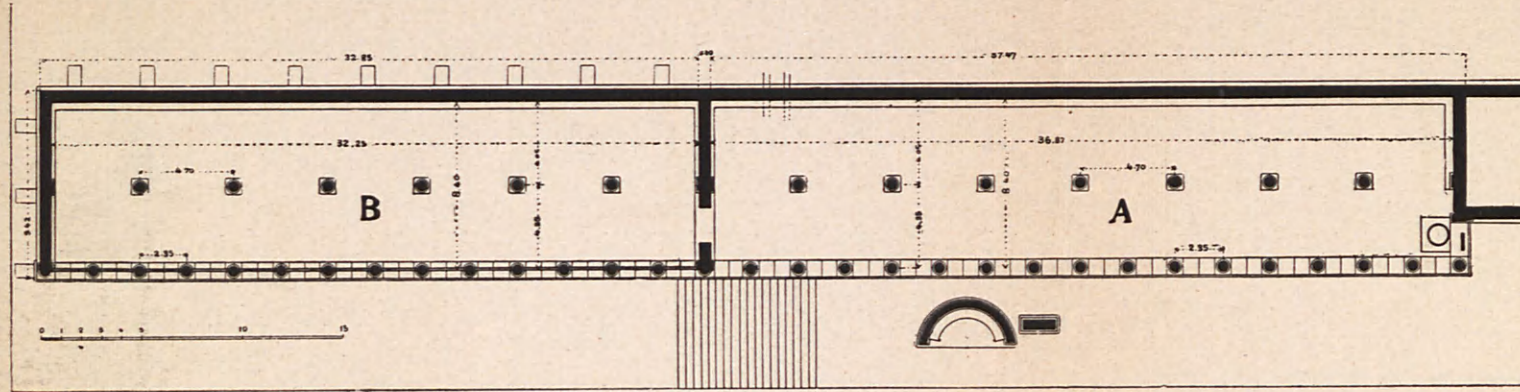

Εἰκὼν 1. Θριγκὸς τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀσκληπιοῦ. Ἀνοικοδόμησις αὐτοῦ ἐν τῷ Μουσείῳ τῆς Ἐπιδαύρου.

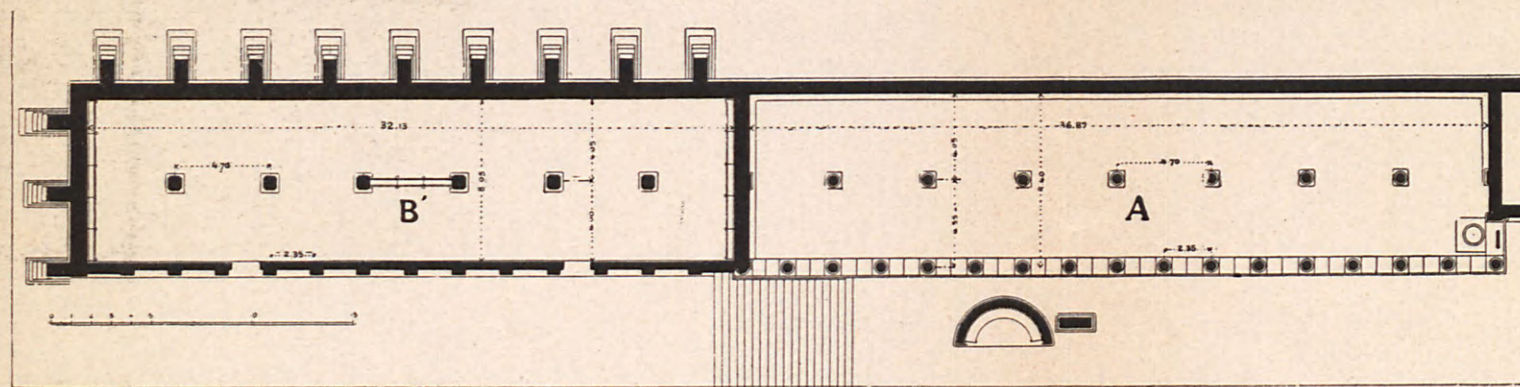

Εἰκὼν 2. Κίον καὶ κιονόκρανον τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀσκληπιοῦ. Μουσείον. Ἐπιδαύρου.

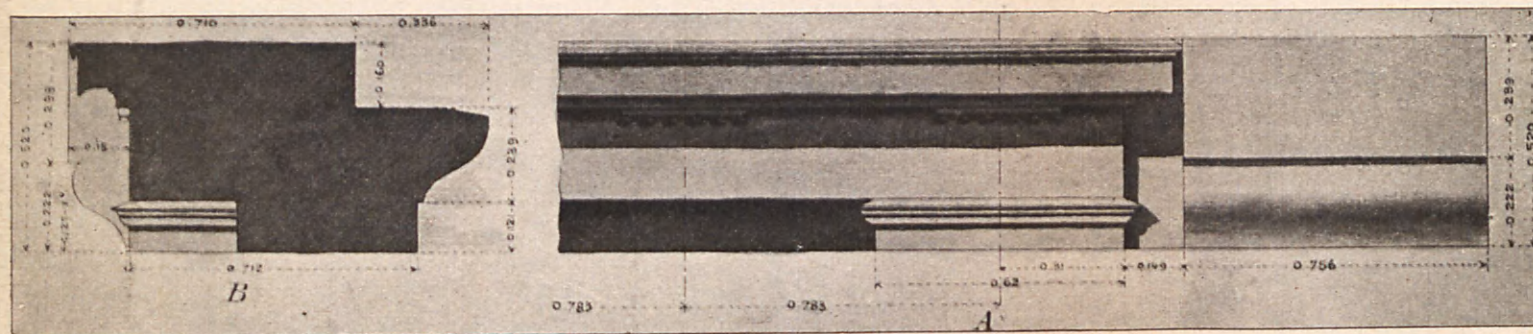

Εἰκὼν 1. Τὸ Ἄβατον. Α, μονόροφος στοά. Β, ἄνω ὄροφος διωρόφου στοᾶς.

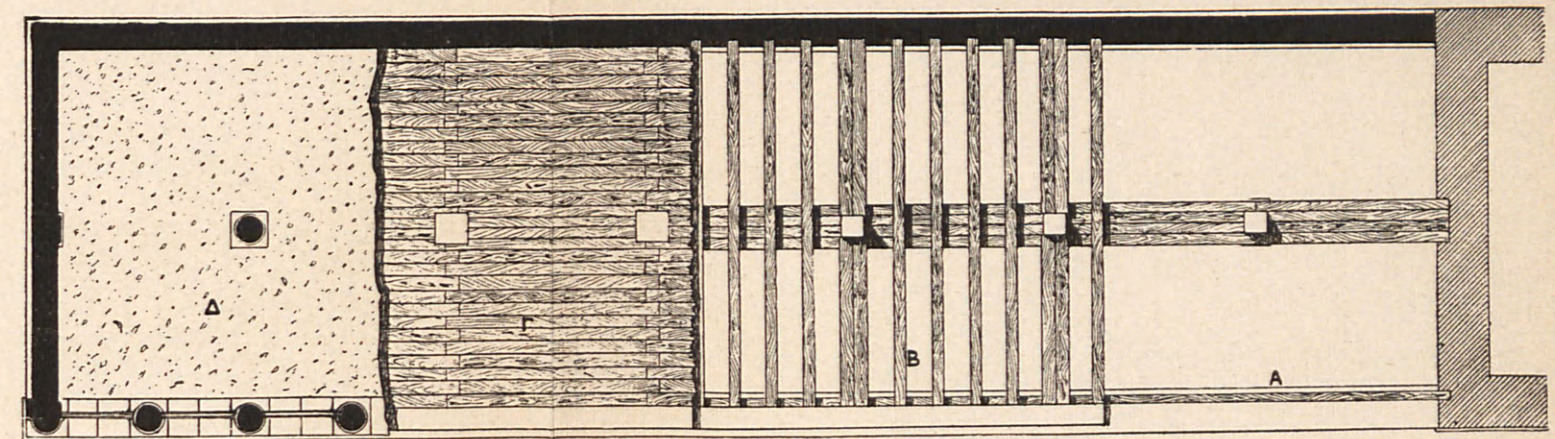
Εἰκὼν 2. Τὸ Ἄβατον. Α, μονόροφος στοά. Β', κάτω ὄροφος διωρόφου στοᾶς.

Εἰκὼν 3. Ἐπίκρανον παραστάδος καὶ θριγκὸς κάτω ὀρόφου μονορόφου στοᾶς.

Εἰκὼν 4. Μονόροφος στοά.

Εἰκὼν 5. Δεῖγμα κατασκευῆς τοῦ δαπέδου τῆς διωρόφου στοᾶς.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ
ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ
ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1905

ΓΕΝΙΚΟΣ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ
ΤΗΣ ΧΡΗΣΕΩΣ 1905
ΜΕΤΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΠΙΝΑΚΩΝ

ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΕΣΟΔΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΞΟΔΩΝ ΤΗΣ

Προϋπο- λογισμοῦ		Εἶδος ἐσόδων	Προϋπο- λογισθέντα	Εἰσπρα- χθέντα	Εἰσπραχθέντα	
Κεφ.	Ἀρ.				Ἐπὶ πλέον	Ἐπὶ ἔλαττον
Α	1	Εἰσφοραὶ..... Δραχ.	2,500	2,155 90	—	344 10
	2	Τόκοι καὶ μερίσματα..... »	14,790	16,484 80	1,394 80	—
	3	Ἔσοδα ἐξ ἀκινήτων ζητημάτων »	198	70	—	128
	4	Ἔσοδα ἐκ δημοσιευμάτων... »	3,500	2,315 85	—	1,184 15
	5	Ἔσοδα κεκλεισμένων χρήσεων »	500	783	283	—
	6	Ἔσοδα διάφορα..... »	250	24	—	226
	7	Ἔσοδα ἐκ τοῦ Λαχείου..... »	160,000	241,470 80	81,470 80	—
	8	Ἀνάληψις παρακαταθήκης δι' ἀντασφακικὰ καὶ μουσειακὰ ἔργα ἐν Ἀθήναις..... »	25,000	6,750	6,750	—
Δραχ.			206,738	280,384 74	89,898 60	16,251 86

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 31 Δεκεμβρίου 1905

Ὁ Ταμίας

Θ. ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ

Ὁ Λογιστὴς

Γ. ΚΛΟΝΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ ΔΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1905

Προϋπο- λογισμοῦ		Εἶδος ἐξόδων	Προϋπο- λογισθέντα	Ἑνταλ- θεῖσαι πληρωμαί	Ἐπὶ πλέον	Ἐπὶ ἔλαττον
Κεφ.	Ἄρθ.				Διὰ φερόν	
Α		Προσωπικόν				
	1	Μισθοὶ προσωπικοῦ Γραφείων . .	9,960	9,720	—	240
Β	2	» » ἐπὶ τῶν ἀρ- χαϊότητων	17,940	15,705	—	2,235
		Γραφεῖα, Διαχειρίσεις καὶ Βιβλιοθήκη				
Γ	1	Ἔξοδα γραφείων καὶ διαχειρίσεως	3,640	3,578 40	—	61 60
	2	Βιβλιοθήκη	6,800	3,952 60	—	2,847 40
Δ	1	Ἀνασκαφικὰ ἔργα καὶ δημοσιεύματα				
		Ἀνασκαφαὶ καὶ συντήρησις ἀρ- χαίων μνημείων	75,748 80	51,471 95	—	24,276 85
Ε		» Ἀνασκαφικὰ καὶ Μουσειακὰ ἔργα ἐν Ἀθήναις	25,000	10,630 39	—	14,369 61
	2	Δημοσιεύματα	13,800	13,301 45	—	498 55
ΣΤ		Ἐκτακτοὶ δαπάναι καὶ διάφ. ἔξοδα	34,360	33,565	—	795
		Συνδρομαὶ δι' ἐπιστημονικοὺς σκο- ποὺς	12,900	12,900	—	—
		Ἔξοδα παρελθουσῶν χρήσεων . . .	6,589 20	6,589 20	—	—
		Τὸ ὅλον Δρ.	206,738	161,413 99	—	45.324 01

ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΙΣ

Διὰ τοῦ προϋπολογισμοῦ ἐχορηγήθησαν πιστώσεις . . . . Δραχ.	206,738.—
Ἐνετάλησαν πληρωμαί . . . . . »	161,413.99
Ἀδιδόετοι πιστώσεις . . . . . »	45,324.01

Ἐκ τούτων θέλουσι διατεθῇ ἐντὸς τοῦ ἐπομένου ἔτους πρὸς πληρωμὴν ἐξόδων τοῦ ἔτους 1905, εἰς βάρος τῶν ὁποίων κατελογίσθησαν, Δραχ. 9,529.50, ὧν ἡ πληρωμὴ δὲν ἐνετάλη ἐντὸς τοῦ ἔτους τούτου ἕνεκα τοῦ ἀνεκκατοχρίστου τῶν σχετικῶν Λογαριασμῶν, (ὅρα παθητικὸν τῆς Ἐταιρείας ἐν τῷ Γενικῷ Ἰσολογισμῷ 31 Δεκεμβρίου 1905 «Πιστωταὶ Διάφοροι»).

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 31 Δεκεμβρίου 1905

Ὁ Ταμίας
Θ. ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ

Ὁ Λογιστὴς
Γ. ΚΛΟΝΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΣ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΕΣΟΔΩΝ ΤΗΣ ΧΡΗΣΕΩΣ 1905

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄.

Ἀρθρον 1.

ΕΙΣΦΟΡΑΙ

Εισπραχθέντα : ἐξ εισφορῶν τακτικῶν ἐταίρων.. Δρ. 2,155 90 Δρ. 2,155.90

Ἀρθρον 2.

ΤΟΚΟΙ ΚΑΙ ΜΕΡΙΣΜΑΤΑ

Εισπραχθέντα :

Ἀπὸ μέρισμα Β' εξαμηνίας 1904 καὶ Α' εξαμηνίας 1905 ἔτους 56 Μετοχῶν Ἑθνικῆς Τραπεζῆς.	Δρ.	10,080.—	
» τόκους Β' εξαμηνίας 1904 καὶ Α' εξαμηνίας 1905 ἔτους 754 Ὁμολογιῶν Ἑθνικοῦ Δανείου Ἐνοποιήσεως 1898.....	»	3,770.—	
» τόκους Β' εξαμηνίας 1904 καὶ Α' εξαμηνίας 1905 ἔτους τῶν παρὰ τῇ Τραπεζῇ Γ. Π. Σκουζῆ ἐντόκων καταθέσεων.....	»	2,143 35	
» ὀφειλὴν Π. Γιαννοπούλου.....	»	180.—	
» τοκομερίδια τῆς ὑπ' ἀριθ. 5169 Ὁμολογίας Ἑθνικοῦ Δανείου Κεφαλαιοποιήσεως.....	»	11.45 Δρ.	16,184 80

Ἀρθρον 3.

ΕΣΟΔΑ ΕΞ ΑΚΙΝΗΤΩΝ ΚΤΗΜΑΤΩΝ

Εισπραχθέντα :

Ἀπὸ ἐνοίκιον τῆς ἐν Κηφισίᾳ οἰκίας τῆς Ἑταιρείας. Δρ. 70.— Δρ. 70.—

Ἀρθρον 4.

ΕΣΟΔΑ ΕΚ ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΩΝ

Εισπραχθέντα :

Ἀπὸ ἀντίτιμον τευχῶν τῆς Ἀρχαιολ. Ἐφημερίδος.	Δρ.	2,162.35	
» » τῶν Πρακτικ. τῆς Ἑταιρείας »	»	96 —	
» » τόμων τοῦ Ἱεροῦ τοῦ Ἀσκληπιοῦ. »	»	45.—	
» » τόμ. Καταλόγου Ἐπιγραφ. Μουσείου »	»	12,50 Δρ.	2,315.85

Ἀρθρον 5.

ΕΣΟΔΑ ΚΕΚΛΕΙΣΜΕΝΩΝ ΧΡΗΣΕΩΝ

Εισπραχθέντα :

Ἀπὸ ἐνοίκιον τῆς ἐν Ἑλαιωτρ. οἰκίας τῆς Ἑταιρείας	Δρ.	75.—	
» » ἐν Ἑλευσίνι » » »	»	18.—	
» » ἐν Κηφισίᾳ » » »	»	300.—	
» εἰσφορὰς ἐταίρων τοῦ ἔτους 1904.....	»	390.— Δρ.	783.—

Ἀρθρον 6.

ΕΣΟΔΑ ΔΙΑΦΟΡΑ

Εισπραχθέντα : ἐκ προστίμων κλπ..... Δρ. 24.— Δρ. 24.—

Ἀρθρον 7.

ΕΣΟΔΑ ΕΚ ΤΟΥ ΛΑΧΕΙΟΥ

Εἰσπραχθήσαν :

Ἐκ τοῦ Λαχείου.....	Δρ.	241,470.80	
Ἐξ ἀπροόπτων ἐσόδων Λαχείου καὶ λ.π.....	»	6,750.— Δρ.	248,220.80

Ἀρθρον 8.

Ἀνάληψις παρακαταθήκης δι' ἀνασκαφικά καὶ Μουσειακά ἔργα ἐν Ἀθήναις (ἤτοι ποσὸν ἴσον πρὸς τὸ δαπανηθέν)	Δρ.	10,630.39 Δρ.	10,630.39
		Τὸ ὅλον Δρ.	<u>280,384.74</u>

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΣ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΕΞΟΔΩΝ ΤΗΣ ΧΡΗΣΕΩΣ 1905

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Προσωπικόν

Άρθρον 1.

ΜΙΣΘΟΙ ΤΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΤΩΝ ΓΡΑΦΕΙΩΝ

Δαπανηθέντα	Δρ.	9,720.— Δρ.	9,720.—
-------------------	-----	-------------	---------

Άρθρον 2.

ΜΙΣΘΟΙ ΤΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΕΠΙ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ

Δαπανηθέντα	Δρ.	15,705.—	
Όσα ενεγράφησαν εις πίστωσιν τῆς μερίδος «Πιστω- ταὶ Διάφοροι» πρὸς χρέωσιν τοῦ παρόντος Κεφα- λαίου	»	1,295.— Δρ.	17,000.—

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

Γραφεῖα, Διαχειρίσεις καὶ Βιβλιοθήκη

Άρθρον 1.

ΕΞΟΔΑ ΓΡΑΦΕΙΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΕΩΣ

Δαπανηθέντα εἰς	Θέρμανσιν καὶ φωτισμόν	Δρ.	725.10	
»	»	χάρτην καὶ τυπωτικὰ διαφόρων ἐν- τύπων	»	133.—
»	»	δημοσιεύσεις εἰς τὰς Ἑφημερίδας	»	72.—
»	»	γραφικὴν ὕλην	»	263.55
»	»	διάφορα ἐξόδα	»	580.80
»	»	φύλακτρα χρεωγράφων	»	9.20
»	»	καθαρισμόν τοῦ καταστήματος τῆς Ἑταιρείας	»	50.—
»	»	κατανάλωσιν ποσίου ὕδατος	»	51.25
»	»	ἀξίαν τριῶν ψαλῶν καὶ τριῶν παρα- πετασμάτων	»	161.—
»	»	ἀξίαν ἑταξέρας, τάπητος, πτυλι- στρῶν, ὑαλοπινάκων κλπ.	»	92.50
»	»	ἐπιχορήγησιν τοῦ Γραμματέως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου	»	1,440.—
			»	3,578.40
Όσα ενεγράφησαν εἰς πίστωσιν τῆς μερίδος «Πι- στωταὶ διάφοροι» πρὸς χρέωσιν τοῦ παρόντος Κεφαλαίου	»	60.40 Δρ.	3,638.80	

Άρθρον 2.

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Δαπανηθέντα: εἰς	ἀγορὰν διαφόρων βιβλίων	Δρ.	1,724.35	
»	»	δετικὰ	»	369.50
»	»	μισθοδοσίαν τοῦ ἐπιμελητοῦ τῆς Βιβλιοθήκης	»	1,800.—
»	»	ἀξίαν τριῶν βιβλιοθήσεων, κλίμα- κος, ἐπιγραφῆς κ.τ.λ.	»	57.—
»	»	ἀξίαν γραφικῆς ὕλης	»	10.75 Δρ.
				3,952.60

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Ἀνασκαφικά ἔργα καὶ δημοσιεύματα

Ἀρχὸν 1.

ΑΝΑΣΚΑΦΑΙ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΙΣ ΑΡΧΑΙΩΝ ΜΝΗΜΕΙΩΝ

Συμπλήρωσις τῆς οἰκοδομῆς τοῦ Μουσείου Δήλου.

Δαπανηθέντα εἰς ἡμερομίσθια ἔργατων, τεχνιτῶν καὶ ξυλουργῶν	Δρ.	3,564 —	
» » μισθοδοσίαν ἀρχιεργάτου Κ. Καμπάνη, ἀποζημιώσιν καὶ ὁδοιπορικὰ αὐτοῦ	»	680. —	
» » ἀξίαν ἀσδέστου, ξυλείας, ζεμπιλίων, σιδηρικῶν, χρωμάτων κλπ. ὑλικῶν	»	745.55	
» » ἀξίαν τσιμέντου, τρίγας, λιναρίου, συρματοπλέγματος καὶ ψηκτρῶν	»	127.40	
» » ὁδοιπορικὰ τεχνιτῶν καὶ ἔργατων	»	268.60	
» » ὅμοια Νομομηχανικοῦ Ν. Μπαλάνου	»	20.55	
	Δρ.	5,406.10	Δρ. 5,406.10

Συμπλήρωσις τῆς οἰκοδομῆς τοῦ Μουσείου Χαιρωνείας.

Δαπανηθέντα εἰς ἡμερομίσθια ἔργατων, τεχνιτῶν καὶ ξυλουργῶν	Δρ.	926. —	
» » ὁδοιπορικὰ ἐργοδηγοῦ Ἀχιλ. Ἀγγελίδου	»	99.35	
» » ἀξίαν ξυλείας καὶ μεταφορικὰ αὐτῆς	»	1,024.75	
» » ὁδοιπορικὰ τεχνιτῶν καὶ ἔργατων	»	106.70	
» » ἀξίαν σιδηρῶν συνδέσμων, ἀσδέστου, σανίδων καὶ μεταφορικὰ αὐτῶν	»	107.85	
» » ὁδοιπορικὰ καὶ ἀποζημιώσιν τοῦ Γραμματέως τῆς Ἑταιρείας	»	54.55	
» » κεραμιδῶσιν τῆς στέγης καὶ ἐλαίου-χρωματισμὸν τῆς θύρας	»	434. —	
» » ἀξίαν κλειθροῦ καὶ λ. π.	»	13. —	
	Δρ.	2,766.20	Δρ. 2,766.20

Συμπλήρωσις τῆς ἀνεγέρσεως τοῦ Μουσείου Θηβῶν.

Δαπανηθέντα εἰς ἡμερομίσθια τεχνιτῶν, ἔργατων καὶ ξυλουργῶν	Δρ.	9,751.75	
» » ἀποζημιώσιν καὶ μισθὸν ἀρχιεργάτου Ἐλευθ. Καμπάνη	»	2,060. —	
» » ἀποζημιώσιν, ἐνοίκιον καὶ γραφικὴν ὑλὴν ἐργοδηγοῦ Ἀχιλλέως Ἀγγελίδου	»	349.95	
» » ὁδοιπορικὰ καὶ ἀποζημιώσιν κατὰ τὸν Νόμον τοῦ Γραμματέως τοῦ Συμβουλίου πεντάκις μεταβάλλοντος πρὸς ἐπιθεώρησιν τῶν ἐργασιῶν	»	192.40	
» » ὁδοιπορικὰ τεχνιτῶν, ἔργατων, ξυλουργῶν καὶ λοιπῶν	»	285. —	
» » ἀξίαν ἀσδέστου, ξυλείας, κεράμων, ...	»		
Εἰς μεταφορὰν	Δρ.	12,639.10	Δρ. 8,172.30

Ἐκ μεταφορᾶς.....	Δρ.	12,639.10	Δρ.	8,172.30
γύψου, ὑαλοπινάκων καὶ ζεμπι- λίων.....	»	2,146.65		
» » ἀξίαν ὀγκολίθων.....	»	2,447.40		
» » μεταφορικά διαφόρων ὑλικῶν....	»	544.80		
» » ἀξίαν διαφόρων εἰδῶν ξυλείας...	»	614.25		
» » ἐλαιοχρωματισμὸν παραθύρων, θυ- ρῶν καὶ ὀροφῆς κάτω πατώματος	»	308.—		
» » ἀξίαν γραφικῆς ὕλης καὶ λοιπῶν ὕλικῶν.....	»	39.55		
» » ἀποζημιώσιν, μισθὸν καὶ ὁδοιπο- ρικὰ ἀρχιεργάτου Κ. Καμπάνη .	»	248.50		
» » μεταφορὰν τοῦ ἐκμαγείου τοῦ Λέ- οντος Χαιρωνείας ἐκ Χαιρωνείας εἰς Θήβας.....	»	345.55		
» » ἀξίαν γωνιολίθων καὶ μεταφορικά αὐτῶν ἐκ Πειραιῶς.....	»	303.55		
» » ἀξίαν μαρμάρου, ζεμπιλίων, τζί- μέντου, γύψου, τοῦβλων, ἀργῶν λίθων, σιδηρῶν δεμάτων κλπ....	»	976.65		
» » ἀποκόμισιν χωμάτων.....	»	47.—		
» » εἰς ἐγγρώματον ἐπίχρισιν τῶν τοί- χων.....	»	100.50		
» » ἀξίαν δύο κλείθρων.....	»	16.—		
» » ἀξίαν 53 1/2 τετραγων. μέτρων πλακῶν Πεταλιῶν.....	»	387.70		
»	»	21,165.20		
Ὅσα ἐνεγράφησαν εἰς πλῶσιν τῆς μερίδος «Πι- στωταὶ Διάφοροι» πρὸς χρέωσιν τῶν ἐργασιῶν Μουσείου Θηῶν.....	Δρ.	683.70	Δρ.	21,848.90
Συμπλήρωσις Μουσείου, ἀνασκαφαὶ καὶ κατὰταξις ἀρχαίων Ἐπιδαύρου.				
Δαπανηθέντα εἰς ἡμερομίσθια ἐργατῶν, κτιστῶν. ξυλουργῶν καὶ λιθοξόνων.....	Δρ.	4,788.20		
» » ὁδοιπορικὰ καὶ ἀποζημιώσιν ἐργο- δηγοῦ Ἀ. Ἀγγελίδου.....	»	487.75		
» » χροτήγημα πρὸς συντήρησιν τῶν συλλογῶν, ἔξοδα τῶν Μουσείων καὶ γραφικὴν ὕλην.....	»	270.—		
» » ὁδοιπορικὰ τεχνιτῶν καὶ ἐργατῶν » » ὁδοιπορικὰ καὶ ἀποζημιώσιν βοη- θοῦ Μηχανικοῦ διὰ τὰ ἔργα τῆς Ἑταιρείας.....	»	87.30		
» » ἀξίαν σιδηρικῶν εἰδῶν, γύψου, » » χρωμάτων, σπόγγων, καὶ ψηκτρῶν	»	286.40		
» » ὁδοιπορικὰ καὶ ἀποζημιώσιν κατὰ τὸν νόμον τοῦ διευθύνοντος τὰς ἐργασίας Γενικοῦ Ἐφόρου κατὰ τοὺς μῆνας Ἰανουάριον, Φεβρουά- ριον, Ἀπρίλιον, Μάτιον, Ἰούνιον καὶ Ἰούλιον ἐ. ἔ.....	»	768.90		
» » ἀξίαν καὶ μεταφορικά ξυλείας, κε- ράμων, γρύλλων, δοκῶν, βελο- νῶν κλπ.....	»	1,593.45		
» » ἀξίαν ἀσδέστου καὶ μεταφορικά ταύτης, γύψου, χρωμάτων καὶ » » πηλοῦ.....	»	308.—		
» » ὁδοιπορικὰ ἐπιστάτου Π. Βοστι- τζάνου.....	»	34.—		
Εἰς μεταφορὰν.....	Δρ.	8,957.50	Δρ.	30,021.20

Ἐκ μεταφορᾶς.....	Δρ.	8,957.50	Δρ.	30,021.20
» » ἀξίαν ἀσθέστου, κεράμων, στηριγμάτων παραθύρων, τζινετίων, ὠχρας, ξυλείας καὶ μεταφορικά αὐτῶν.....	»	416.95		
» » ἀξίαν καὶ μεταφορικά δένδρων ἐκ Τίρυνθος.....	»	30.90		
» » ἔξοδα θεραπείας τῶν ἐν ταῖς ἐργασίαις ἀσθενησάντων ἐργατῶν..	»	33.—		
» » ὁδοιπορικά ἔξοδα καὶ ἀμοιβὴν φωτογράφου	»	86.60		
	»	9,524.95		
Ὅσα ἐνεγράφησαν εἰς πίστωσιν τῆς μερίδος «Πιστωταὶ Διάφοροι» πρὸς χρέωσιν τῶν ἐργασιῶν Ἐπιδαύρου	»	253,25	Δρ.	9,778.20

Συμπλήρωσις τῆς ἀναστηλώσεως τοῦ ἐν Φιγαλίᾳ Ναοῦ.

Δαπανηθέντα εἰς ἡμερομίσθια ἐργατῶν καὶ τεχνιτῶν	Δρ.	2,824.50		
» » μισθόν, ἀποζημίωσιν καὶ ὁδοιπορικά Ν. Ἰωαννίτου βοηθοῦ Μηχανικοῦ διὰ τὰ ἔργα τῆς Ἑταιρείας.....	»	1,940.—		
» » ἀποζημίωσιν καὶ ὁδοιπορικά διαχειριστοῦ Γ. Καρβελά.....	»	623.—		
» » ὅμοια διαχειριστοῦ Ν. Παπαδάκη	»	336.—		
» » ὁδοιπορικά τεχνιτῶν καὶ ἐργατῶν	»	334.30		
» » ἀξίαν ταιμέντου, καρφοβελονῶν καὶ σπάγγου.....	»	73.90		
» μεταφορικά ὑλικῶν	»	74.10		
	»	6,205.80		
Ὅσα ἐνεγράφησαν εἰς πίστωσιν τῆς μερίδος «Πιστωταὶ Διάφοροι» πρὸς χρέωσιν τῆς ἀναστηλώσεως Ναοῦ Φιγαλίας.....	»	20.60	Δρ.	6,226.40

Ἀνασκαφαὶ ἐν Ἀμφιαρείῳ.

Δαπανηθέντα εἰς ἡμερομίσθ. ἐργατῶν	Δρ.	466.—	καὶ	
κατὰ τὴν μερίδα «Πιστωταὶ Διάφοροι» ..	»	112.—	Δρ.	578.—
» » ὁδοιπορικά Ἐφόρου Β. Λεονάρδου	»	122.50		
» » ἀποζημίωσιν κατὰ τὸν νόμον καὶ ὁδοιπορικά τοῦ αὐτοῦ κατὰ τὴν μερίδα «Πιστωτ. Διάφοροι» ..	»	646 —	»	768.50
» » ὁδοιπορικά ἐργατῶν κατὰ τὴν μερίδα «Πιστωταὶ Διάφοροι» ..	»	52,20 καὶ 39,50	»	91.70
» » ἀξίαν γραφικῆς ὕλης καὶ μιᾶς ψήκτρας .	»	26.50	Δρ.	1,464.70

Ἀνασκαφαὶ ἐν Καπακλῇ Βόλου.

Δαπανηθέντα εἰς ἡμερομίσθια ἐργατῶν.....	Δρ.	811.50		
» » ἀξίαν φωτογραφικῶν πλακῶν, ζεμπιλίων, σχοινίου, σπάγγου καὶ λοιπῶν ὑλικῶν.	»	71.20		
	»	882.70	Δρ.	882.70
Εἰς μεταφορὰν.....	Δρ.			48,373.20

Ἐκ μεταφορᾶς ..... Δρ.

48,373.20

Ἀνασκαφαὶ ἐν Θεσσαλίᾳ.

Δαπανηθέντα εἰς	ἡμερομίσθια ἐργατῶν.	Δρ.	265.25	
»	» ἀποζημιώσεις κατὰ τὸν νόμον τοῦ καθηγητοῦ Χ. Τσουντα.....	Δρ.	233,20	
	καὶ ὁδοιπορικὰ αὐτοῦ κατὰ τὴν μερίδα «Πιστωταὶ Διάφοροι...»	261,95	»	495 15
»	» ὁδοιπορικὰ ἐπιστάτου Γιαννοπούλου καὶ μεταφορικὰ ἐργαλείων..	»	55.—	
»	» ἀξίαν διαφόρων ὑλικῶν καὶ φωτογραφικ. πλακῶν, γραφικῆς ὕλης καὶ σπάγγου κατὰ τὴν μερίδα «Πιστωταὶ Διάφοροι».....	Δρ. 6,60		
		Δρ. 30,95	Δρ.	37.55 Δρ. 852.95

Διάφοροι ἐργασίαι.

Δαπανηθέντα εἰς	σοδατισμὸν τοῦ Φυλακείου καὶ καθαρισμὸν τοῦ πηγαδίου τῆς Π. Ἀγορᾶς.....	Δρ.	262.10	
»	» ἐνοίκιον τῆς ἐν Χαιρωνείᾳ οἰκίας Δ. Παπαγγελῆ, χρησιμευούσης ὡς Μουσείου διὰ τὰ ἐκεῖ ἀρχαῖα....	»	150.—	
»	» Γ. Δερβένην διὰ καθαρισμὸν τῶν ἐν Χαλκίδι ἀρχαίων.....	»	60.—	
»	» ὁδοιπορικὰ φύλακος Ἀ. Κρητικοῦ μετατεθέντος ἐξ Ἐπιδαύρου εἰς Ἐρέτριαν.....	»	56.60	
»	» ὁδοιπορικὰ Ἐφόρου Ἀντ. Κερμοπούλου πρὸς περισυλλογὴν ἀρχαίων.....	»	50.—	
»	» ὅμοια αὐτοῦ καὶ τοῦ Γ. Ἐφόρου διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν....	»	25.—	
»	» μεταφορὰν μαρμάρων ἐκ τῶν πέριξ εἰς τὸ Μουσεῖον Ἐλευσίνος.....	»	3.75	
»	» μισθὸν τοῦ ἀρχιεργάτου διὰ τὰ ἔργα τῆς Ἐταιρείας Κ. Καμπάνη..	»	1,800.—	
»	» μισθὸν βοηθοῦ Μηχανικοῦ διὰ τὰ ἔργα τῆς Ἐταιρείας Ν. Ἰωαννίτου	»	1,600.—	
»	» ἐξόδα παραλαβῆς καὶ μεταφορᾶς ἐκ Πειραιῶς εἰς Ἀκρόπολιν δύο δοχείων ὕγρου λιθοκόλλας....	»	43.55	
	σχεδιαγράφειν τοῦ ἐν Αἰδηψῷ Βυλανείου.....	»	150.—	
		»	4,201.—	
Ἄσα ἐνεγράφησαν εἰς πίστωσιν τῆς μερίδος «Πιστωταὶ Διάφοροι» πρὸς χρέωσιν τῶν διαφόρων ἐργασιῶν.....		Δρ.	113.50	Δρ. 4,314.50

Ἐπισκευὴ τοῦ ἐν Ἐλευσίνι Φυλακείου.

Δαπανηθέντα εἰς	ἀποζημιώσεις τεχνίτου Χρ. Ἀθανασίου καὶ ἡμερομίσθια ἐργατῶν	Δρ.	65.—	
»	» ἀξίαν οἰκοδομησίων ὑλικῶν....	»	27.75	
		»	92.75	Δρ. 92.75
Εἰς μεταφορὰν.....				» 53,633.40

Ἐκ μεταφορᾶς..... Δρ.

53,633.40

Ἀγασκαφικὰ καὶ Μουσειακὰ ἔργα ἐν Ἀθήναις.

Δαπανηθέντα διὰ τὴν νέαν αἰθουσαν τοῦ Ἐθνικοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Μουσείου εἰς ἐργολάβον Δημ. Καραδασίλην πρὸς πλακόστρωσιν αὐτῆς.....	Δρ.	6.553.50
» διὰ τὴν αὐτὴν εἰς Δημ. Κουσκουρῆν πρὸς κατασκευὴν καὶ τοποθέτησιν σιδηρῶν ὑελοστασίων καὶ κιγκλίδων.....	»	1.417.50
» ὁμοίως εἰς ἡμερομίσθια τεχνιτῶν καὶ ἐργατῶν.....	»	523.50
» ὁμοίως εἰς Μ. Βεργῆν πρὸς χορήγησιν καὶ τοποθέτησιν μαρμαρίνων πλακῶν.....	»	43.60
» ὁμοίως εἰς ἐργολάβον Β. Καραδασίλην πρὸς τοποθέτησιν μαρμαρίνων βάσεων καὶ ὀλλογῆν καθρέπτου.....	»	572.74
» ὁμοίως εἰς Ἰ. Πατίστιαν καὶ Ἀ. Τράσταν πρὸς ἐπίστρωσιν μαρμαροκονίας.....	»	520.—
» ὁμοίως εἰς ἀξίαν ἀσδέστου, γύψου, ἄμμου, καρφοδελοῶν, σπόγγων κλπ.....	»	199.55
» ὁμοίως εἰς μισθὸν τοῦ ἀρχιεργάτου Ἐλευθ. Καμπάνη ἐργασθέντος εἰς τὴν κατασκευὴν τῆς νέας αἰθούσης τοῦ Ἐθνικοῦ Μουσείου.....	»	800.—
		Δρ. 10,630.39
		» 64,263.79

Ἀρθρον 2.

ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΑ

Δαπανηθέντα διὰ τὴν ἔκδοσιν τῆς ἀρχαιολογικῆς Ἐφημερίδος τοῦ ἔτους 1903.....	Δρ.	81.30
» διὰ τὴν ἔκδοσιν τῆς αὐτῆς τοῦ ἔτους 1904.....	»	2,534.60
» διὰ τὴν ἔκδοσιν τῆς αὐτῆς τοῦ ἔτους 1905.....	»	5,960.05
» διὰ τὴν ὑπὸ Χ. Τσουντα ἔκδοσιν τοῦ περὶ τῶν ἐν Θεσσαλίᾳ ἀνασκαφῶν συγγραμματος.....	»	2,504.60
» διὰ τὴν ἔκδοσιν τῶν Πρακτικῶν τῆς Ἑταιρείας τοῦ ἔτους 1903.....	»	80.—
» δι' ἀποζημιώσεις τοῦ συντάκτου τοῦ Ἐυρετηρίου τῆς ἀρχαιολογικῆς Ἐφημερίδος.....	»	1.800.—
» διὰ ταχυδρομικὰ τέλη πρὸς ἀποστολὴν τῆς Ἐφημερίδος κλπ.....	»	100.90
» δι' ἐκτύπωσιν τοῦ Ἰσολογισμοῦ τῆς Ἑταιρείας τοῦ ἔτους 1904.....	»	200.—
» δι' ἐκτύπωσιν 100 ἀντιτύπων προτύπου λογισμοῦ τῆς Ἑταιρείας ἔτους 1904.....	»	40.—
		Δρ. 13,301.45

Ὅσα ἐνεγράφησαν εἰς πίστωσιν τῆς μερίδος «Πιστωταὶ Διάφοροι» πρὸς χρεώσεις τοῦ παρόντος Κεφαλαίου.....

330.— Δρ. 13,631.45

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

Ἑκακτοὶ δαπάναι καὶ διάφορα ἔξοδα

Δαπανηθέντα εἰς σύνταξιν πρόην Εἰσπράκτορος		
Ἑταιρείας Θ. Κουτσούλη..... Δρ.	960.—	
» » εἰσφορὰν διὰ τὸ Ἀρχαιολογικὸν		
Συνέδριον πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ Β.		
Διατάγματος τῆς 5 Ἰανουαρίου		
1905, κατατεθείσαν εἰς τὴν Τρά-		
πεζαν Ἀθηνῶν..... »	30,000.—	
» » χορηγίας τοῖς Ἐφόροις Στάη καὶ		
Λεονάρδω, ὅπως μετὰσχωσιν ὡς		
ἀντιπρόσωποι τῆς Ἑταιρείας τοῦ		
β' ταξιδίου τῶν μελῶν τοῦ Ἀρ-		
χαιολογικοῦ Συνεδρίου..... »	1,000.—	
» » ἀξίαν ἑξ ὡδεκάδων καθισμάτων		
διὰ τὴν τῶν συνεδριάσεων αἰθου-		
σαν τοῦ καταστήματος τῆς Ἑται-		
ρείας..... »	900.—	
» » ἀσφάλιστρα τοῦ καταστήματος τῆς		
Βιβλιοθήκης καὶ τῶν ἐπίπλων τῆς		
Ἑταιρείας διὰ πέντε ἔτη..... »	462.60	
» διὰ τηλεγραφήματα..... »	16.40	
» εἰς στέφανον κατατεθέντα εἰς τὸν νε-		
κρὸν Θ. Δηλιγιάννη..... »	110.—	
» » ὁμοιον κατατεθέντα εἰς τὸν νεκρὸν		
Th. Heermance..... »	75.—	
» » ἀξίαν καὶ τοποθέτησιν 75 δελτίων		
ἡρθημένων ἐπὶ τῶν θηκῶν τῶν		
στελεχῶν τοῦ Λαχείου..... »	15.—	
» » ὁδοπορικὰ ἐπιστροφῆς εἰς Ἀθή-		
νας τοῦ ἀπολυθέντος φύλακος τῶν		
ἐν Ῥαμνουντι ἀρχαίων Λ. Σιάθη »	15.—	
» » καταδασιν παραπετασμάτων Γρα-		
φείου Γραμματέως καὶ Ταμίου... Δρ.	11.— Δρ. 33,565.—	

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

Συνδρομαὶ δι' ἐπιστημονικοὺς σκοπούς.

Δαπανηθέντα εἰς δύο ὑποτρόφους τῆς Ἑταιρείας,		
Εὐστρ. Πελεκίδην καὶ Γ. Π. Οἰ-		
κονόμου, σπουδαστὰς ἐν Γερμανίᾳ		
δι' ἐπιχορήγησιν αὐτῶν 12 μῆ-		
νων πρὸς δραχμὰς 350 μηνιαίως		
ἐκάστῳ..... Δρ.	8,400.—	
» » δύο ὑποτρόφους τῆς Ἑταιρείας Ν.		
Κυπαρίσσην καὶ Γ. Κροβελᾶν,		
σπουδαστὰς ἐν Γερμανίᾳ δι' ἐπι-		
χορήγησιν αὐτῶν ἀπὸ 1 Ἰανουα-		
ρίου μέχρι 1 Ἰουνίου 1905 πρὸς		
δραχμὰς 350 μηνιαίως ἐκάστῳ,		
καὶ δι' ὁδοπορικὰ ἐπιστροφῆς αὐ-		
τῶν ἀνὰ δραχμὰς 500 ἐκάστῳ... »	4,500.— Δρ. 12,900.—	

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ'.

Ἔξοδα παρελθουσῶν χρήσεων.

Δαπανηθέντα εἰς συνδρομὴν Κ. Κουρουνιώτου δι' ὃν ἐδημοσίευσεν «Ὁδηγὸν τῆς Ὀλυμπίας»	Δρ.	350.—
» » ἀξίαν γραφικῆς ὕλης διὰ τὰ Γραφεῖα τῆς Ἐταιρείας ἔτους 1903. »	»	152.—
» » ἀξίαν γραφικῆς ὕλης διὰ τὰ Γραφεῖα τῆς Ἐταιρείας ἔτους 1904. »	»	69.10
» » ἀξίαν γραφικῆς ὕλης διὰ τὰς ἀνασκαφὰς Ἐπιδαύρου ἔτους 1903.. »	»	44.90
» » καθαρισμόν, συναρμογὴν, ἀξίαν ὑλικῶν καὶ ἀπόθεσιν τῶν εὐρημάτων Ῥηνεῖας κατὰ τὸ ἔτος 1904 .	»	318.—
» » ἀξίαν ξυλείας, σιδηρικῶν, ἄλλων οἰκοδομησίων ὑλικῶν καὶ μεταφορικῶν αὐτῶν διὰ τὸ Μουσεῖον Δήλου τὸ ἔτος 1904..... »	»	1,521.30
» » ἀξίαν ὑελοπινάκων, μολύβδου, 4 κιβωτίων καὶ μεταφορικῶν αὐτῶν διὰ τὸ Μουσεῖον Δήλου κατὰ τὸ ἔτος 1904..... »	»	296.—
» » Ἐταιρείαν Marmor Limited δι' ἀξίαν διαφόρων μαρμάρων διὰ τὴν συμπλήρωσιν τῶν βάσεων τοῦ Ὀλυμπίου Ἀθηνῶν, προμηθευθέντα ἀπὸ 24 Νεβρίου — 31 Δεβρίου 1904 »	»	1,789.50
» » τὴν αὐτὴν δι' ἀξίαν διαφόρων μαρμάρων προμηθευθέντων κατὰ Ὀκτώβριον 1904 διὰ τὴν ἀναστήλωσιν τῆς μεσημβρινῆς πλευρᾶς τοῦ Ἑρεχθείου..... »	»	773.05
» » τὴν Ἐταιρείαν Ἀερίοφωτος Ἀθηνῶν διὰ κατανάλωσιν ἡλεκτρικοῦ ρεύματος μηνῶν Νεβρίου καὶ Δεβρίου 1904 πρὸς φωτισμόν τοῦ κατιστήματος τῆς Ἐταιρείας... »	»	167.70
» » μισθὸν τοῦ ἐν Μισοθῶ φύλακος Ἀλατῆ ἀπὸ 16 8εβρίου μέχρι 31 Δεβρίου 1904..... »	»	50.—
» » μισθὸν τοῦ ἐν Ὀρχομενῶ φύλακος Γ. Οἰκονόμου ἀπὸ 1 Μαΐου μέχρι 19 Ἰουνίου 1903..... »	»	32.65
» » ἐνοίκιον τῆς ἐν Χαϊρωνεῖα οἰκίας Δ. Παπαγγελῆ ἀπὸ 10 Νεβρίου ἕως 31 Δεβρίου 1904 πρὸς φύλαξιν τῶν ἐκεῖ ἀρχαίων..... »	»	25.—
» » Ἐπιστημονικὴν Ἐταιρείαν διὰ συνδρομὴν τοῦ ἔτους 1904..... »	»	1,000.—
Δρ.		6,589.20

ΕΛΛΗΚΟΣ ΑΠΟΔΟΤΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΛΑΧΛΙΟΥ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1905

Εσοδα προϋπολογισθέντα

Αντίτιμον γράμματιών Δαχλείου Α'. τεμνην. 1905 Δρ.	150,000
» » » Β'.	150,000
» » » Γ'.	150,000
» » » Δ'.	150,000

Τὸ ὅλον Δρ.

600,000
—

Εξοδα προϋπολογισθέντα

Δαπάναι κληρουμένων γράμματ. Α'. τεμνην. 1905 Δρ.	46,500
» » » Β'.	46,500
» » » Γ'.	46,500
» » » Δ'.	46,500
Ποσστά πωλουμένων	92,500
» » » Β'.	92,500
» » » Γ'.	92,500
» » » Δ'.	92,500
Εξοδα διαχείρισεως τοῦ Δαχλείου.	15,077
Ἐνδεχόμενη ἔργαία ἐκ τῆς μὴ πωλούσεως πάντων τῶν γράμματιών τοῦ Δαχλείου.	148,923

Τὸ ὅλον Δρ.

440,000
—

Α'. Εσοδα.

Ἔκ τῶν ἀνωτέρω προϋπολογισθέντων ἐσόδων ἐκ ..... Δρ. 600,000.—

ἤτοι εἰσπράδ/θησαν ἐπὶ ἑκάστου ..... Δρ. 388,299.—

Τούτο δὲ προήλθεν ἐκ τῆς μὴ κληρούσεως διαθέσεως τῶν γράμματιών τοῦ Δαχλείου καὶ τῶν ἡ κληρούσεων. » 211,701.—

Β. Εξοδα.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω προϋπολογισθέντων ἐσόδων ἐκ ὅρ. 440,000.—

ἐπληρώθησαν δι' ἐντάλματων ..... Δρ. 137,078.20

καὶ ἐσπράδ/θησαν εἰς τὸ Παθητικὸν τῆς ἑταιρείας εἰς τὴν περίδα «Πιστωταὶ Διάφοροι» ..... Δρ. 5,600.—

Ἐν ὅλῳ Εξοδα » 142,678.20

τὰ πραγματοποιηθέντα Εξοδα ..... Δρ. 388,299.—

ἔλγμεν καθαρὸν ἔσοδον ἐκ τοῦ Δαχλείου ..... Δρ. 142,678.20

ἐν αἷς συμπληρωθέντων καὶ ὅρ. 4,150.— προσζ/όμεναι ἐκ παραγραφέντων ὑπὲρ τῆς ἑταιρείας κληρωθέντων γράμματιών τοῦ Δαχλείου. Τὸ ἔσοδον τοῦτο ἀνεγράφη εἰς τὰ ἔσοδα τῆς ἑταιρείας Κεφάλαιον Α' 7.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 31 Δεκεμβρίου 1905

Ο Ταμίς
Θ. ΒΑΡΒΥΣΙΩΤΗΣ

Ο Λογιστής
Γ. ΚΑΝΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ

Χ ρ έ ω σ ι ς	Ποσὸν	Π ί σ τ ω σ ι ς	Ποσὸν
Υπόλοιπον 31 Δεκεμβρίου 1904..... Δρ.	26,480 52	Ἐπληρωθῶσαν εἰς ἕξοδα Γεν. Προϋπολογισμοῦ Δρ.	161,331 34
Εἰσπραχθέντα ἀπὸ ἔσοδα Προϋπολογισμοῦ..... »	21,593 55	» » προκαταβολάς..... »	10,157 —
» » προκαταβολάς..... »	10,674 65	» » Γ. Σκουζέ (ἐντολὰς κατὰ θέσεις) »	175,143 35
» » Γ. Σκουζέ (ἐντολὰς κατὰ θέσεις) »	46,000 —	» » ἐγγυοδοσίας ..... »	950 —
» » ἰσρώστα; διαφόρων..... »	460 15	» » πιστωτά; διαφόρων..... »	4,445 45
» » ἐγγυοδοσίας ..... »	350 —	» » Εἰδικὸν προϋπολογ. Λαχείου »	137,078 20
» » Εἰδικὸν Προϋπολ. Λαχείου. »	338,299 —	» » διαφόρων λογαρασμοῦ; ... »	60 —
Δρ.	493,554 87	Υπόλοιπον Ταμείου 31 Δεκεμβρίου 1905..... »	4,689 53
		Δρ.	493,554 87

Ὁ Ταμίας

Θ. ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ

Ὁ Λογιστὴς

Γ. ΚΑΟΝΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 31 Δεκεμβρίου 1905

ΑΝΑΛΥΣΙΣ ΤΗΣ ΜΕΡΙΔΟΣ

Ε Ε Ο Δ Α			
Εἰς μισθοὺς τοῦ προσωπικοῦ τῶν Γραφείων	Δρ.	9,720	—
» » » ἐπὶ τῶν Ἀρχαιοτήτων	»	17,000	—
» ἔξοδα Γραφείων καὶ διαχειρίσεως	»	3,638	80
» » Βιβλιοθήκης	»	3,952	60
» ἀνασκαφὰς καὶ συντήρησιν ἀρχαίων μνημείων	»	53,633	40
» ἀνασκαφικὰ καὶ μουσειακὰ ἔργα ἐν Ἀθήναις	»	10,630	39
» δημοσιεύματα	»	13,631	45
» ἐκτάκτους δαπάνας καὶ διόφορα ἔξοδα	»	33,565	—
» συνδρομὰς δι' ἐπιστημονικοὺς σκοποὺς	»	12,900	—
» ἔξοδα παρελθουσῶν χρήσεων	»	6,589	20
» Κεφάλαιον, τὸ καθαρὸν περισσεύμα ἐσόδων προστιθέμενον εἰς Κεφάλαιον	»	115,123	90
	Δρ.	280,384	74

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 31 Δεκεμβρίου 1905

Ὁ Ταμίας
Θ. ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ

«ΕΣΟΔΑ ΚΑΙ ΕΞΟΔΑ»

Ε Σ Ο Δ Α			
Ἀπὸ εἰσφορᾶς	Δρ.	2,155	90
» τόκους καὶ μερίσματα	»	16,184	80
» ἔσοδα ἐξ ἀκινήτων κτημάτων	»	70	—
» ἔσοδα ἐκ δημοσιευμάτων	»	2,315	85
» ἔσοδα κεκλισμένων χρήσεων	»	783	—
» ἔσοδα διάφορα	»	24	—
» ἔσοδα ἐκ τοῦ Λαχείου	»	241,470	80
» ἀπρόοπτα ἔσοδα Λαχείου καὶ λ. π.	»	6,750	—
» ἀνάληψιν ἐκ παρακαταθήκης δι' ἀνταρκτικὰ καὶ μου- σειακὰ ἔργα ἐν Ἀθήναις	»	10,630	39
	Δρ.	280,384	74

Ὁ Λογιστὴς

Γ. ΚΑΛΟΝΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΓΕΝΙΚΟΣ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΝ		
Ταμείον	Δρ.	4,689 53
Μετοχαὶ Ἐθνικῆς Τραπεζῆς	>	131,320 —
Ὅμολογίαι Ἐθνικοῦ Δανείου ἐνοποιήσεως 1898.....	>	71,837 75
> Πατριωτικοῦ Δανείου τῶν 30,000,000 . .	>	45 —
> Ἐθνικοῦ Δανείου Κεφαλαιοποιήσεως.....	>	640 —
Προκαταβολαὶ	>	1,716 85
Τράπεζα Γ. Σκουζέ (ἔντοκος κατάθεσις).....	>	145,336 70
Χρεῶσται ἐκ γραμματίων Λαχείου 1897—1900.....	>	1,331 60
Ἀκίνητα κτήματα	>	65,170 24
Κατάστημα τῆς Ἑταιρείας.....	>	259,863 80
Δρ.		681,951 47

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 31 Δεκεμβρίου 1905

Ὁ Ταμίας

Θ. ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ

ΤΗΣ ΧΡΗΣΕΩΣ 1905

ΠΑΘΗΤΙΚΟΝ

Ἑγγυοδοσίαι	Δρ.	1,500	—
Παρακαταθήκαι δι' ἀρχαιολογικά ἔργα ἐν Ἀθήναις	»	105,833	77
Πιστωταὶ διάφοροι.....	»	9,529	50
Κεφάλαιον	Δρ. 449,964.30	»	
» τὸ καθαρὸν περίσσευμα ἐσό-			
δων τῆς ληγ. χρήσ. 1905 ... 115,123.90	»	565,088	20
Δρ.		681,951	47

Ὁ Λογιστὴς

Γ. ΚΛΟΝΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΓΕΝΙΚΗ ΛΗΨΟΔΟΣΙΑ

		ΧΡΕΩΣΙΣ			
		Υπόλοιπα 31	Πράξεις ἐντὸς	Τὸ ὅλον	
		Δεκεμβ. 1904	τοῦ ἔτους 1905	τῆς χρεώσεως	
Ταμείον	Δρ.	26,480 52	467,074 35	493,554	87
Μετοχαὶ Ἐθνικῆς Τραπεζῆς...	»	131,320 —		131,320	—
Ὁμολογίαι Ἐθν. Δανείου Ἐνοποιήσεως 1898.....	»	71,837 75		71,837 75	
Ὁμολογίαι Πατριωτικοῦ Δανείου τῶν δραχ. 30,000,000.....	»	45 —		45 —	
Ὁμολογίαι Ἐθνικ. Δανείου Κεφαλοποιήσεως	»	640 —		640 —	
Προκαταβολαὶ	»	2,231 50	10,157 —	12,388	50
Τράπεζα Γ. Π. Σκουζέ (ἐντοκος κατάθεσις).....	»	16,193 35	175,143 35	191,336	70
Χρεῶσται ἐκ γραμματίων Λαχείου 1897-1900.....	»	1,331 60		1,331	60
Ἐγγυοδοσίαι	»		650 —	650 —	
Παρακαταθῆκαι δι' ἀρχαιολογικὰ ἔργα ἐν Ἀθήναις.....	»		10,630 39	10,630	39
Πιστωταὶ διάφοροι	»		7,045 45	7,045	45
Χρεῶσται διάφοροι	»	160 15		160	15
Κεφάλαιον	»	65,170 24		65,170	24
Ἀκίνητα κτήματα	»	259,863 80		259,863	80
Καταστήματα τῆς Ἑταιρείας ...	»				
»		575,273 91	670,700 54	1,245,974	45

ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1905

ΠΙΣΤΩΣΙΣ			ΥΠΟΛΟΙΠΑ 31 Δεκ. 1905	
Υπόλοιπα 31 Δεκεμ. 1904	Πράξεις ἐντός τοῦ ἔτους 1905	Τὸ ὅλον τῆς πιστώσεως	Χρέωσις	Πόσῳσις
	488,865 34	488,865 34	4,689 53	
			131,320 —	
			71,837 75	
			45 —	
			640 —	
	10,671 65	10,671 65	1,716 85	
	46,000 —	46,000 —	145,336 70	
			1,331 60	
1,800 —	350 —	2,150 —		1,500 —
116,464 16	—	116,464 16		105,833 77
7,045 45	9,529 50	16,574 95		9,529 50
	160 15	160 15		
449,964 30	115,123 90	565,088 20		565,088 20
			65,170 24	
			259,863 80	
575,273 91	670,700 54	1,245,974 45	681,951 47	681,951 47

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 31 Δεκεμβρίου 1905

Ὁ Ταμίας
Θ. ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ

Ὁ Λογιστής
Γ. ΚΛΟΝΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΝΑΛΥΣΙΣ

τῶν Γενικῶν Λογαριασμῶν, ἐφ' ὧν ἐπῆλθε μεταβολὴ ἢ οὐ, κατὰ τὴν χρῆσιν τοῦ ἔτους 1905.

Α'. Ἐπὶ τῶν Γενικῶν Λ/σμῶν τοῦ Ἐνεργητικοῦ.

Ταμείον.

Τὴν 31 Δεκεμβρίου 1904 ὑπῆρχον ὑπόλοιπον.....	Δρ.	26,480.52
ἐχρεώθη ὁ Λογαριασμὸς οὗτος μὲ τὰς καθ' ὅλον τὸ ἔτος 1905 ἐνεργηθείσας εἰσπράξεις.....	»	467,074.35
	»	493,554.87
καὶ ἐπιστώθη μὲ τὰς κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος ἐνεργηθείσας πληρωμὰς. . .	»	488,865.34
καὶ ὑπόλοιπον Ταμείου τῇ 31 Δεκεμβρίου 1905.....	»	4,689.53

Χρηματογράφα.

Τὴν 31 Δεκεμβρίου 1904 ὑπῆρχον 56 Μετοχαὶ ἀξίας.....	Δρ.	131,320.—
τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς, ἐφ' ὧν οὐδεμία ἐπῆλθε μεταβολή, σημειοῦται δὲ ἡ ἀξία αὐτῶν κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1905.....	»	131,320.—
Τὴν 31 Δεκεμβρίου 1904 ὑπῆρχον 754 Ὁμολογίαι Ἐθνικοῦ Δανείου Ἐνοποιήσεως 1898 ἀξίας.....	»	71,837.75
ἐφ' ὧν οὐδεμία ἐπῆλθε μεταβολή, σημειοῦται δ' ἡ ἀξία αὐτῶν κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1905.....	»	71,837.75
Τὴν 31 Δεκεμβρίου 1904 ὑπῆρχον 36 Ὁμολογίαι τοῦ Πατριωτικοῦ Δανείου τῶν 30,000,000 ἀξίας.....	»	45.—
ἐφ' ὧν οὐδεμία ἐπῆλθε μεταβολή, σημειοῦται δὲ ἡ ἀξία αὐτῶν κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1905.....	»	45.—
Τὴν 31 Δεκεμβρίου 1904 ὑπῆρχον Ὁμολογίαι τοῦ Ἐθνικοῦ Δανείου Κεφαλαιοποιήσεως ἀξίας.....	»	640.—
ἐφ' ὧν οὐδεμία ἐπῆλθε μεταβολή, σημειοῦται δ' ἡ ἀξία αὐτῶν κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1905.....	»	640.—

Προκαταβολαί, ἐπὶ ἀποδόσει Λ/σμοῦ εἰς Ἐφόρους, ἐπιστάτας καὶ λοιπούς.

Τὴν 31 Δεκεμβρίου 1904 ὠφείλοντο πρὸς τὴν Ἑταιρείαν προκαταβολαί.....	Δρ,	2,231.50
ἐχρεώθη ὁ Λογαριασμὸς οὗτος μὲ τὰς καθ' ὅλον τὸ ἔτος 1905 γενομένας προκαταβολάς.....	»	10,157.—
	»	12,388.50
καὶ ἐπιστώθη μὲ τὰς γενομένας ἀποδόσεις προκαταβολῶν.....	»	10,671.65
ὑπόλοιπον ἀποδοτέον τὴν 31 Δεκεμβρίου 1905.....	»	1,716.85

Τράπεζα Γ. Π. Σκουζέ.

Τὴν 31 Δεκεμβρίου 1904 τὸ ὑπὲρ τῆς Ἑταιρίας ὑπόλοιπον ἐντόκων καταθέσεων παρὰ τῇ Τραπεζῇ Γ. Π. Σκουζέ ἀνήρχετο εἰς.....	Δρ.	16,193.35
ἐχρεώθη ὁ Λογαριασμὸς οὗτος μὲ τὰς καθ' ὅλον τὸ ἔτος 1905 γενομένας ἐντόκους καταθέσεις.....	»	175,143.35
	»	191,336.70
καὶ ἐπιστώθη μὲ τὰς γενομένας ἀναλήψεις.....	»	46,000.—
ὑπόλοιπον ὑπὲρ τῆς Ἑταιρίας τὴν 31 Δεκεμβρίου 1905.....	»	145,336.70

Χρεῶσται ἐκ Γραμματίων Λαχείου.

Τὴν 31 Δεκεμβρίου 1904 τὸ ὑπόλοιπον τῶν χρεωστῶν ἐκ γραμματίων Λαχείου ἀνήρχετο ἐν συνόλῳ εἰς..... Δρ.	1,331.60
ἐπὶ τοῦ Λογαριασμοῦ τούτου οὐδεμία ἐπῆλθε μεταβολή.....	
Ὑπόλοιπον τὴν 31 Δεκεμβρίου 1905..... »	<u>1,331.60</u>

Χρεῶσται ἐξ ἀκυρώσεως ἐνταλμάτων.

Τὴν 31 Δεκεμβρίου 1904 ὑπῆρχεν ὑπόλοιπον..... Δρ.	160.15
ἐπιστῶθη ὁ Λογαριασμός οὗτος μετὰ τὰς γενομένας ἀποδόσεις..... »	<u>160.15</u>
ἐπομένως οὐδὲν ὑπόλοιπον ἔμεινε τὴν 31 Δεκεμβρίου 1905.....	

Ἀκίνητα κτήματα.

Τὴν 31 Δεκεμβρίου 1904 ὑπῆρχεν ὑπόλοιπον..... Δρ.	65,170.24
ἐφ' οὗ οὐδεμία ἐπῆλθε μεταβολή, ἐπομένως σημειοῦται ἡ ἀξία αὐτῶν κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1905..... »	<u>65,170.24</u>

Κατάστημα τῆς Ἑταιρείας.

Τὴν 31 Δεκεμβρίου 1904 τὸ ὑπόλοιπον ἀνήρχετο εἰς δραχμάς..... Δρ.	259,863.80
ἐφ' οὗ οὐδεμία ἐπῆλθε μεταβολή, ἐπομένως σημειοῦται ἡ ἀξία τοῦ καταστήματος τῆς Ἑταιρείας τὴν 31 Δεκεμβρίου 1905..... »	<u>259,863.80</u>

Β'. Ἐπὶ τῶν Λ/δμῶν τοῦ Παθητικοῦ.

Ἑγγυοδοσίαι.

Τὴν 31 Δεκεμβρίου 1904 ὑπῆρχεν ὑπόλοιπον..... Δρ.	1,800.—
ἐπιστῶθη ὁ Λογαριασμός οὗτος μετὰ τὰς γενομένας καταθέσεις ἐντὸς τοῦ ἔτους 1905..... »	<u>350.—</u>
καὶ ἐχρεώθη μετὰ τὰς γενομένας ἀποδόσεις..... »	<u>2,150.—</u>
Ὑπόλοιπον τὴν 31 Δεκεμβρίου 1905..... »	<u>1,500.—</u>

Παρακαταθῆκαι δι' ἀρχαιολογικὰ ἔργα ἐκτελεστέα ἐν Ἀθήναις.

Τὴν 31 Δεκεμβρίου 1904 ὑπῆρχεν ὑπόλοιπον..... Δρ.	116,464.16
ἐχρεώθη ὁ λογαριασμός οὗτος μετὰ τὰ πληρωθέντα..... »	<u>10,630.39</u>
Ὑπόλοιπον τὴν 31 Δεκεμβρίου 1905..... »	<u>105,833.77</u>

Πιστωταὶ Διάφοροι.

Τὴν 31 Δεκεμβρίου 1904 ὑπῆρχεν ὑπόλοιπον..... Δρ.	7,045.45
ἐπιστῶθη ὁ Λογαριασμός οὗτος μετὰ τὰ ὀφειλόμενα τὴν 31 Δεκεμβρίου 1905..... »	<u>9,529.50</u>
καὶ ἐχρεώθη 1) μετὰ τὰς γενομένας πληρωμάς..... Δρ.	<u>4,445.45</u>
καὶ 2) μετὰ τὰ ὑπὲρ τῆς Ἑταιρείας παραγραφέντα ἐκ κληρωθέντων λαχείων καὶ λ. π. .... »	<u>2,600.—</u>
Ὑπόλοιπον τὴν 31 Δεκεμβρίου 1905..... »	<u>9,529.50</u>

Πληρωτέα ἐντάλματα.

Καθ' ὅλον τὸ ἔτος 1905 ἐξεδόθησαν ἐντάλματα 1007 ἀξίας..... Δρ.	488,947.99
ἐκ τούτων ἐξωφλήθησαν 1005 ἀξίας..... »	<u>488,865.34</u>
καὶ ἔμειναν ἀνεξόφλητα δύο, ἀξίας..... »	<u>82.65</u>

Ἐν Ἀθήναις τῇ 31 Δεκεμβρίου 1905.

Ὁ Ταμίας
Θ. ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ

Ὁ Λογιστὴς
Γ. ΚΛΟΝΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΠΙΝΑΞ ἐμφαίνων τὴν περιουσίαν τῆς Ἑταιρείας
κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1905.

Ἡ περιουσία τῆς Ἑταιρείας κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1904 ἀνήρχεται εἰς.....			Δρ. 449,964.30
ἀποτελουμένη ἐκ τῶν ἐξῆς :.....			
ἐκ τοῦ ὑπολοίπου τοῦ Ταμείου κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1904.....	Δρ.	26,480.52	
ἐκ 56 Μετοχῶν Ἑθνικῆς Τραπεζῆς ἀξίας.....	»	131,320.—	
ἐξ 754 Ὁμολογιῶν Ἑθνικοῦ Δανείου Ἑνοποιήσεως τοῦ 1898 ἀξίας.....	»	71,837.75	
ἐκ 36 ὁμολογιῶν Ἑθνικοῦ Πατριωτ. Δανείου τῶν 30,000,000.....	»	45.—	
ἐκ μιᾶς ἀποδείξεως καὶ ἐνὸς ὀριστι- κοῦ τίτλου τοῦ Ἑθνικοῦ Δανείου Κεφαλαιοποιήσεως.....	»	640.—	
ἐκ προκαταβολῶν.....	»	2,231.50	
ἐξ ἐντόκου καταθέσεως παρὰ τῇ Τρα- πέζῃ Γ. Π. Σκουζέ.....	»	16,193.35	
ἐκ χρεωστῶν ἐκ γραμματίων Λαχείου 1897—1900.....	»	1,331.60	
ἐκ χρεωστῶν ἐξ ἀκυρώσεως χρηματι- κῶν ἐνταλμάτων.....	»	160.15	
ἐξ ἀκινήτων κτημάτων ἀξίας... ..	»	65,170.24	
καὶ ἐκ τοῦ Καταστήματος τῆς Ἑται- ρείας ἀξίας.....	»	259,863.80	
	»	575,273.91	
Ἐκπιπτομένων τῶν ὀφειλομένων κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1904.			
εἰς ἐγγυοδοσίαν ἐργολάβου Ν. Μο- σχοῦ.....	Δρ.	1,500.—	
» ὁμοίαν ἐργολάβου Γ. Τσιμενάκη	»	300.—	
» ἀρχαιολογικὰ ἔργα ἐκτελεστέα ἐν Ἀθῆναις.....	»	116,464.16	
» μισθοὺς φυλάκων καὶ ἐπιμελητῶν τοῦ ἔτους 1904.....	»	1,670.—	
ἀνεκκαθαρίστους λογαριασμοὺς τοῦ ἔτους 1904.....	»	175.45	
» ὀφειλομένας ἀμοιβὰς λαχείου τρι- της τριμηνίας 1904.....	»	500.—	
» ὁμοίαν λαχείου τετάρτης τριμη- νίας 1904.....	»	4,700.—	Δρ. 125,309.61
			Δρ. 449,964.30
Ἐντὸς τοῦ ἔτους 1905 ἐπῆλθον αἱ ἐξῆς αὐξομοιώσεις.....			
α) εἰς τὸ ὑπόλοιπον τοῦ Ταμείου τῆς 31 Δεκεμβρίου 1904.....	»	26,480.52	
προσετέθησαν αἱ καθ' ὅλον τὸ ἔτος 1905 ἐνεργηθεῖσαι εἰσπράξεις, κατὰ τὴν ἀναλυτικὴν κατάστασιν τῆς κινήσεως τοῦ Ταμείου ...	»	467,074.35	
τὸ ὅλον.....	»	493,554.87	
Εἰς μεταφορὰν.....	Δρ.	493,554.87	

Ἐκ μεταφορᾶς		Δρ. 493,554.87
ἀραιουμένων κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος ἐνεργηθειῶν πληρωμῶν..		Δρ. 488,865.34
ἔμεινεν ὑπόλοιπον κατὰ τὴν 31 Δεβρίου 1905.		» 4,689.53 Δρ. 4,689.53
β) Ἐπὶ τῶν Μετοχῶν τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς, 56 τὸν ἀριθμὸν, οὐδε- μία ἐπῆλθε μεταβολή, σημειοῦται δ' ἡ ἀξία αὐτῶν.		» 131,320.—
γ) Ἐπὶ τῶν ὁμολογιῶν Ἐθνικοῦ Δα- νείου Ἐννοποιήσεως 1898, τὸν ἀριθμὸν 754, οὐδεμία ἐπῆλθε μεταβολή, σημειοῦται δ' ἡ ἀξία αὐτῶν.		» 71,837.75
δ) Ἐπὶ τῶν Ὁμολογιῶν τοῦ Πατρι- ωτικοῦ Δανείου τῶν 30,000,000 οὐδεμία ἐπῆλθε μεταβολή (ἀρι- θμοὶ 81885 ἕως 81890, 81892— 81893, 81895 — 81905, 81907 — 81909, 81911—81914, 86886 — 86889, 128955, 128957, 187052 ἕως 187053 καὶ 187055 — 187056) σημειοῦται δ' ἡ ἀξία αὐτῶν εἰς... ..		» 45.—
ε) Ἐπὶ τῶν Ὁμολογιῶν τοῦ Ἐθνι- κοῦ Δανείου Κεφαλαιοποιήσεως οὐδεμία ἐπῆλθε μεταβολή, ση- μειοῦται δ' ἡ ἀξία αὐτῶν εἰς... ..		» 640.—
ς) Ἐκ προκαταβολῶν εἰς Ἐφόρους, ἐπιστάτας καὶ λοιποὺς ἐπὶ ἀπο- δόσει λογαριασμοῦ ὀφείλοντο κατὰ τὴν 31 Δεβρίου 1904.	Δρ. 2,231.50	
Ἐδόθησαν ἐντὸς τοῦ ἔτους 1905 νέαι προκαταβολαί.	» 10,157.—	
	» 12,388.50	
καὶ ἀπεδόθησαν κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος	» 10,671.65	
ἐπομένως ὀφείλονται κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1905.	» 1,716.85	» 1,716.85
ζ) Εἰς τὸ κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1904 ὑπόλοιπον ἐντόκων κατα- θέσεων παρὰ τῇ Τραπεζῇ Γ. Π. Σκουζέ.	» 16,193.35	
προστέθησαν διὰ νέων καταθέσεων ἐντὸς τοῦ ἔτους 1905.	» 175,143.35	
	» 191,336.70	
καὶ ἀνελήφθησαν ἐντὸς τοῦ ἰδίου ἔτους.	» 46,000.—	
ἐπομένως ἔμεινεν ὑπόλοιπον κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1905.		» 145,336.70
η) Εἰς τοὺς χρεώστας ἐκ γραμματίων Λαχείου οὐδεμία ἐπῆλθε μετα- βολή, σημειοῦται δὲ τὸ ὀφειλό- μενον ποσόν.		» 1,331.60
θ) Εἰς τοὺς χρεώστας διαφόρους ἐξ ἀκυρώσεως ἐνταλμάτων.	» 160.15	
ἀφῆρεθῇ τὸ εἰσπραχθὲν ἐντὸς τοῦ ἔτους 1905 ποσόν.	» 160.15	
Εἰς μεταφορὰν.		Δρ. 356,917.43

Ἐκ μεταφορᾶς.....	Δρ. 356,917.43
καὶ ἐπομένως οὐδὲν ὑπόλοιπον ἔμεινε τὴν 31 Δεκεμβρίου 1905	
ι) Εἰς τὰ ἀκίνητα κτήματα οὐδεμία ἐπῆλθε μεταβολή, σημειοῦται δ' ἡ ἄξια αὐτῶν.....	Δρ. 65,170.24
ια) Ἐπὶ τῆς γενομένης δαπάνης μέ- χρι τῆς 31 Δεβρίου 1899 τοῦ ἀνε- γερθέντος καταστήματος τῆς Ἐ- ταιρείας οὐδεμία ἐπῆλθε μετα- βολή, σημειοῦται δ' ἡ ἄξια αὐτῆ τὸ ὅλον.....	» 259,863.80 » <u>681,951.47</u>
Κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἡ περιουσία τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρείας κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1905 ἀποτε- λεῖται.....	
1) ἀπὸ μετροπτά ἐν τῷ Ταμείῳ.....	» 4,689.53
2) » 56 μετοχᾶς τῆς Ἐθνικῆς Τρα- πέζης ἁξίας.....	» 131,320.00
3) » 754 Ὁμολογίας Ἐθνικοῦ Δανείου Ἐνοποιήσεως τοῦ 1898 ἔτους.....	» 71,837.75
4) » 36 Ὁμολογίας πατριωτικοῦ Δανείου τῶν 30,000,000...	» 45.—
5) » μίαν ἀπόδειξιν καὶ ἓνα ὀριστι- κὸν τίτλον τοῦ Ἐθνικοῦ Δα- νείου Κεφαλαιοποιήσεως...	» 640.—
6) » Προκαταβολάς.....	» 1,716.85
7) » ἔντοκον κατάθεσιν παρὰ τῇ Τραπεζῇ Γ. Π. Σκουζέ...	» 145,336.70
8) » Χρεώστας Γραμματίων Λα- χείου 1897—1900.....	» 1,331.60
9) » ἀκίνητα κτήματα ἁξίας.....	» 65,170.24
10) » Κατάστημα τῆς Ἐταιρείας.. τὸ ὅλον.....	» 259,863.80 » <u>681,951.47</u>
ἔξ ὧν ἀφαιρουμένων τῶν ὀφειλομένων	
1) εἰς ἐγγυοδοσίαν ἐργολάβου Ν. Μοσχου.....	Δρ. 1,500.—
2) » ἀρχαιολογικὰ ἔργα ἐκτελε- στέα ἐν Ἀθήναις.....	» 105,833.77
3) » μισθοὺς φυλάκων τοῦ ἔτους 1905.....	» 1,377.65
4) » ἀνεκκαθαρίστους λ/σμοὺς τοῦ ἔτους 1905.....	» 2,551.85
5) » ὀφειλομένας ἀμοιβὰς Λαχείου Γ' τριμηνίας 1905.....	» 2,050.—
6) » ὁμοίας Λαχείου Δ' τριμη- νίας 1905.....	» <u>3,550.—</u>
Ἰπολείπεται καθαρὰ περιουσία τὴν 31 Δεκεμβρίου 1905.....	Δρ. 116,863.27 » <u>565,088.20</u>

Ἐν Ἀθήναις 31 Δ/βρίου 1905

Ὁ Ταμίας
Θ. ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ

Ὁ Δογιστὴς
Γ. Ν. ΚΛΟΝΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ